RUDOLF STEINER

DIN CONȚINUTUL ȘCOLII ESOTERICE LECȚII ESOTERICE

Volumul II: 1910–1912
GA 266/2

Însemnări din memorie ale participanților

CUPRINS

CUPRINS PE LARG 7

ZICERI CARE SE REPETĂ MEREU ÎN ORELE ESOTERICE DIN ANII 1910-1912 22

Zicerile către Spiritul zilei* 22

Zicerea pentru meditaţie 27

Oră esoterică Kassel, 6 februarie 1910 28

Oră esoterică Köln, 27 februarie 1910 33

Oră esoterică München, 13 martie 1910 35

Oră esoterică München, 15 martie 1910 38

Oră esoterică Hamburg, 16 mai 1910 40

Oră esoterică Hamburg, 19 mai 1910 44

Oră esoterică Hamburg, 25 mai 1910 47

Oră esoterică Kristiania (Oslo), 16 iunie 1910 54

Oră esoterică Kristiania (Oslo), 18 iunie 1910 57

Oră esoterică Kristiania (Oslo), 20 iunie 1910 59

Oră esoterică München, 24 august 1910 64

Oră esoterică München, 26 august 1910 67

Oră esoterică Berlin, 4 noiembrie 1910 72

Oră esoterică Berlin, 5 noiembrie 1910 89

Oră esoterică Kassel, 3 şi 4 decembrie 1910 104

Oră esoterică München, 11 decembrie 1910 106

Oră esoterică Hanovra, 17 și 18 decembrie 1910 110
Oră esoterică Berlin, 20 decembrie 1910 111
Oră esoterică Stuttgart, Crăciun/Anul Nou 1910* 112
Oră esoterică Stuttgart, 31 decembrie 1910 114
Oră esoterică Stuttgart, 1 ianuarie 1911 117
Oră esoterică Stuttgart, 2 ianuarie 1911 119
Oră esoterică Berlin, 17 ianuarie 1911 122
Oră esoterică Köln, 31 ianuarie 1911 129
Oră esoterică München, 12 februarie 1911 130
Oră esoterică Straßburg, 19 februarie 1911 134
Oră esoterică Hanovra, 5 martie 1911 136
Oră esoterică Mannheim, 10 martie 1911 144
Oră esoterică Berlin, 15 martie 1911 146
Oră esoterică Praga, 29 martie 1911 153
Oră esoterică Berlin, 12 iunie 1911 160
Oră esoterică München, 23 august 1911 165
Oră esoterică München, 26 august 1911 181
Oră esoterică Karlsruhe, 10 octombrie 1911 193
Oră esoterică Karlsruhe, 14 octombrie 1911 203
Oră esoterică Berlin, 27 octombrie 1911 219
Oră esoterică Berlin, 30 octombrie 1911 230
Oră esoterică München, 19 noiembrie 1911 239
Oră esoterică Berlin, 16 decembrie 1911 244

Oră esoterică Hanovra, 31 decembrie 1911 249
Oră esoterică Hanovra, 1 ianuarie 1912 260
Oră esoterică Berlin, 6 ianuarie 1912 265
Oră esoterică Berlin, 7 ianuarie 1912 266
Oră esoterică München, 10 ianuarie 1912 273
Oră esoterică Zürich, 16 ianuarie 1912 279
Oră esoterică Berlin, 26 ianuarie 1912 280
Oră esoterică Stuttgart, 20 februarie 1912 293
Oră esoterică Stuttgart, 22 februarie 1912 297
Oră esoterică Stuttgart, [23] FEBRUARIE 1912 305
Oră esoterică München, 26 februarie 1912 309
Oră esoterică Mannheim, 10 martie 1912 313
Oră esoterică Frankfurt, 10 martie 1912 317
Oră esoterică Berlin, 22 martie 1912 318
Oră esoterică Helsingfors (Helsinki), 5 aprilie 1912 325
Oră esoterică Helsingfors (Helsinki), 14 aprilie 1912 327
Oră esoterică Berlin, 24 aprilie 1912 329
Oră esoterică Köln, 9 mai 1912 337
Oră esoterică Norrköping, 30 Mai 1912 342
Oră esoterică Kristiania (Oslo), 7 iunie 1912 344
Oră esoterică Kristiania (Oslo), 9 iunie 1912 350
Oră esoterică Kristiana (Oslo), 11 iunie 1912 357
Oră esoterică München, 1 septembrie 1912 360

Oră esoterică Basel, 20 septembrie 1912 371
Oră esoterică Basel, 22 septembrie 1912 394
Oră esoterică Berlin, 8 noiembrie 1912 407
Oră esoterică Hanovra, 19 noiembrie 1912 416
Oră esoterică München, 28 noiembrie 1912 420
Oră esoterică Berna, 16 decembrie 1912 423
Oră esoterică Zürich, 17 decembrie 1912 428
NOTE 430

CUPRINS PE LARG

Notă asupra ediţiei

Zicerile care se repetă mereu în orele esoterice din anii 1910-1912

DIN CONŢINUTUL ORELOR ESOTERICE 1910-1912

Însemnări din memorie ale participanţilor

1910

Kassel, 6 februarie 1910

Soare, Pământ – meditaţie, studiu. Şcolire esoterică înainte (succes sau moarte) şi astăzi (a deveni un altul); necesitatea veridicităţii şi a răbdării. Tratarea subiectului de meditat, cu exemplul Tatăl nostru. Fizicul ca echivalent al spiritualului (toamnă – adormire, primăvară – trezire). Studiul ca pregătire pentru meditaţie; meditaţia ca jertfă

Köln, 27 februarie 1910

Îndoiala, superstiţia, iluzia personalităţii ca trei puteri ameninţătoare

München, 13 martie 1910

Despre zicerile zilei (duminică). „Totul în jurul nostru este Maya". Influenţe ale lui Lucifer; ceea ce este lunar în acţiunea lui Lucifer; intervenţia divinităţilor bune tot prin ceea ce e lunar, de ex. catastrofe meteorologice. Luarea înăuntru a Mayei în meditaţie, ca influenţă a lui Lucifer în viaţa esoterică; trăsături negative, ca piedici din partea divinităţilor bune

München, 15 martie 1910

Despre zicerile zilei (marţi). Dezvoltarea componentelor fiinţiale şi preluarea învăţăturilor teosofice. Starea saturniană a Eului, starea pământeană a trupului fizic

Hamburg, 16 mai 1910

„Totul în jurul nostru este Maya"; exemplul unui obiect roşu. Calea meditativă, drept cale spre adevărata fiinţă a lucrurilor (exemplu, trăirile provocate de culori). Sentimentul

ruşinii în lumea plantelor aflate în decădere; crucea cu trandafiri. Trezirea sentimentelor care nu sunt legate de obiecte exterioare

Hamburg, 19 mai 1910

Despre zicerile zilei (joi). Christos înaintea evenimentului de pe Golgotha, ca Spirit al Soarelui, după aceea ca Spirit planetar al Pământului. Legătura cu El prin reprezentarea crucii cu trandafiri; formarea culorilor complementare. Încrederea esoteristului în bine

Hamburg, 25 mai 1910

Zicere către spiritul zilei (miercuri). Căutarea esoteristului către echilibrul trăsăturilor şi posibile erori. Indispoziţii: acţiune incorectă a Spiritelor greutăţii (duce la ipohondrie şi îmbolnăviri ale organelor digestive). Vanitate, trufie: acţiune neregulară a spiritelor luminii (duce la distrugerea creierului, încâlcire şi nebunie). În Spirit se afla ... (Spiritul greutăţii) În trupul meu... (Spiritul luminii). Cele nouă însuşiri ale maeştrilor. Cele cinci cerinţe pentru elev. Mantre. Spiritul cvintuplu, unde şi cum acţionează; acţiune corectă şi incorectă. Crucea cu trandafiri

Kristiania, 16 iunie 1910

Adormire şi trezire; pregătirea corectă a adormirii. Necesitatea unor ajutoare pe drumul exterior al iniţierii druidice şi cel interior al iniţierii egiptene. Calea rosicruciană se bazează pe forţe câştigate, proprii. Sarcina esoteristului pentru omenire. Revenirea durerilor fizice reprimate, drept dureri sufleteşti în încarnări ulterioare

Kristiania, 18 iunie 1910

Iniţiere egipteană şi druidică. Calea rosicruciană. Lămurirea zicerii În razele curate ..., cu privire la Spiritul christic. Zicerea rosicruciană. Pericole ale iluziilor în meditaţie

Kristiania, 20 iunie 1910

Zicere către spiritul zilei (luni). Gândurile Spiritelor pământului drept forţe creatoare (somn în regnul animal,

visare în cel vegetal, trezie şi gândire în cel animal). Modificări ale intereselor esoteristului aflat în dezvoltare. Pericole ale dezvoltării oculte, prin trupul eteric ce se degajează: mitomanie, boli

München, 24 august 1910

Îndrumări generale. Urmarea intrării în şcolirea esoterică; degajarea trupurilor; trăiri de trezire. Noul Testament ca sprijin în clipe grele. Propoziţie ocultă împotriva iluzionărilor: Toate căile înspre lumea spirituală merg prin inimă. Relaţia inimii cu Leu, Soare şi Spiritele focului

München, 26 august 1910

Îndatoriri ale esoteristului la trezire (recunoştinţă), la meditaţie (dispoziţie curată), la adormire (veneraţie). Esoteristul îl lasă conştient pe Dumnezeu să trăiască în el. Lăsarea jos a trufiei, mândriei, vanităţii. Pregătirea pentru apariţia lui Christos în eteric. Zicerea rosicruciană ca dispoziţie de bază pentru meditaţie: *În Spirit se afla* ... Încarnarea de acum: favorabilă pentru a ajunge în viaţa esoterică. Evenimentul christic viitor în trupul eteric

Berlin, 4 noiembrie 1910

Învăţarea mersului, a vorbirii şi a înţelegerii în sens esoteric şi trăiri meditative legate de aceasta. Trăiri interioare la meditarea zicerii *În razele curate* ... Conducerea căii de şcolire prin Christos. Ceea ce trebuie să dezvolte omul însuşi în viaţă: mersul, înţelegerea, vorbirea în raport cu cuvântul christic „Eu sunt calea, adevărul şi viaţa" şi cu calea esoterică. Trăiri interioare la meditare, prin exemplul zicerii *În razele curate* ... (curent de căldură din est, lumină ce se revarsă, ton ce răsună; numele de nerostit al lui Dumnezeu; răceală şi singurătate; imagini înşelătoare). Christos drept guru al tuturor oamenilor. Despre noţiunea de „iubire"

Berlin, 5 noiembrie 1910

Necesitatea neîncrederii faţă de trăirile oculte proprii; trăiri de tonuri şi culori şi semnificaţia lor. Imaginea arcei pe

munte. „Croncănitul de corb” al Sinei inferioare. Transformări ale formaţiunilor de culoare. Simbolul porumbelului. Crucea cu trandafiri drept ajutor. A lăsa să moară înăuntru Sinea inferioară (ca o copie străbătută de egoism a imaginii dumnezeieşti originare) în Christos

Kassel, 3 şi 4 decembrie 1910

Maya – Maha-aya – marea non-existenţă. Lupta lui Lucifer şi Ahriman împotriva acţiunii dumnezeieşti nemijlocite şi influenţele lor asupra omului; egoismul. Creierele eterice ale oamenilor. Atma, Buddhi, Manas şi simbolul ochiului

München, 11 decembrie 1910

Vechea cale de iniţiere: depăşirea egoismului şi a fricii. Calea esoterică a omului modern slăbit de materialism: păstrarea capacităţii de a forma noţiuni, a simţului adevărului şi a logicii în lumile spirituale; imaginea despre spargerea oglinzii. Apariţia de vicii, boli, pierderea memoriei ca pericol la începerea căii esoterice. Misiunea artei. Noţiunea de blasfemie; depăşirea greşelilor ca probă de forţă. Zicerea rosicruciană exoterică şi esoterică

Hanovra, 17 şi 18 decembrie 1910

Vocalele *i*, *ei*, *a*, *o*, *ö*, *u*, *ü*; macrocosmos şi microcosmos

Berlin, 20 decembrie 1910

Urmările degajării legăturii dintre trup fizic şi eteric: crearea unei „şire a spinării anterioare” prin formarea florilor de lotus; vindecare rapidă a rănilor; posibila apariţie a unor mici slăbiciuni, întărirea degajării prin dietă corespunzătoare. Despre modul rostirii formulei rosicruciene

Stuttgart, 24 decembrie, Crăciun/Anul Nou 1910

Înăsprirea simţământului esoteric de răspundere. Degajarea trupului eteric pe cale exoterică şi esoterică. Formarea măduvei anterioare (şirei anterioare)

Stuttgart, 31 decembrie 1910

Degajarea trupului eteric prin mijloace exoterice (dietă, exerciţii de respiraţie) şi esoterice (exerciţii); urmările

dăunătoare ale degajării ce are loc doar pe cale exoterică. Formarea măduvei anterioare. Despre consumul de alcool. Legarea mai strânsă a etericului cu trupul fizic prin multe ocupaţii moderne şi prin alimentaţia de astăzi. Străbaterea mai conştientă a gândirii, simţirii, voinţei prin exemplul afirmaţiei: „Eu sunt un creştin". Zicerea rosicruciană

1911

Stuttgart, 1 ianuarie 1911

Maha Aya – marea non-existenţă. Silabele *ch* şi *im*. Combaterea ambiţiei, invidiei, curiozităţii etc.

Stuttgart, 2 ianuarie 1911

Efectele unor trăsături la esoterist: egoism (legătura cu eterul căldurii; acţiuni ale lui Samael); lipsă de veridicitate (legătura cu eterul luminii, efecte asupra sistemului nervos; acţiuni ale lui Azazel); obtuzitate (legătura cu eterul chimic, efecte asupra glandelor)

Berlin, 17 ianuarie 1911

Două genuri de gânduri: trezite prin percepţie exterioară şi prin teosofie. Lumea fizică drept rezultat al gândurilor dumnezeieşti. Efectul constructiv al gândurilor non-senzoriale: formarea florilor de lotus. Câmpuri de exerciţiu pentru gânduri lipsite de senzorialitate: matematică, observarea de raporturi, lăsarea să se desfăşoare procese inverse. „Gândul gândeşte gândul"; „Cucereşte-ţi forţa pătrunsă de lumină a apei". Zicerea rosicruciană

Köln, 31 ianuarie 1911

Cele două părţi ale meditaţiei. Două propoziţii de meditat: „Eu sunt un egoist, eu nu sunt creştin?" Maya astrală şi eterică

München, 12 februarie 1911

Esoteristul de astăzi: păşirea spirituală, pe cea exterioară (imaginaţie şi studiul învăţăturilor teosofice) şi pe cea interioară (meditaţie, inspiraţie). Acţiunea teosofiei asupra trupului eteric al oamenilor receptivi şi nereceptivi. Calea interioară a misticii. Cele cinci trepte ale adâncirii, la

Molinos. Apocalipsa: pornind de la data de 30 septembrie 395. Pericolele căii exterioare: îndoială, lipsă de sprijin; a celei interioare: egoism, iluzie

Straßburg, 19 februarie 1911

Pământul drept câmp de luptă între puteri spirituale bune şi Lucifer şi Ahriman. Lucifer dă înţelepciune fără iubire, Ahriman putere. Treapta de om a Arhanghelilor pe vechiul Soare. Putere fără înţelepciune = magie neagră; despre încarnarea anterioară a unui practicant de magie neagră. Depăşirea lui Lucifer şi Ahriman. Eliberarea lui Lucifer prin Christos

Hanovra, 5 martie 1911

„Păzeşte-te, în strădania ta esoterică, de înec"; „Păzeşte-te de arderea în focul propriului tău Eu": două ziceri pentru calea exterioară şi cea interioară în lumea spirituală. Sigiliile Apocalipsei şi 30 septembrie 395. Pericolul „înecului" pe calea exterioară, pericolul „arderii" pe calea interioară; „prizonierat ocult". Depăşirea egoismului prin cuvântul lui Pavel „Nu eu, ci Christos în mine". Zicerea rosicruciană esoterică şi exoterică

Mannheim, 10 martie 1911

Transformarea esoteristului, cu exemplul egoismului, îndatorirea dezvoltării drept sentiment corect pentru esoterist. Esoteristul drept luptător. Despre gânduri deranjante la meditaţie

Berlin, 15 martie 1911

Acţiunea repetării dese a aceloraşi (cărţi, exerciţii). Diferenţa dintre lumea subsenzorială (elementară) şi cea suprasenzorială: a prinde şi a fi prins. Cuprinderea lumii elementare prin imaginarea simbolurilor ei (triunghi, pătrat, pentagon – pământesc; punct şi cerc – apos; forma racului – aerian; lemniscată – focos); pericolul de a deveni egoist. Lucrarea spre interiorul lumii suprasenzoriale prin inspiraţie; pericolul pierderii-de-sine. Unirea ambelor direcţii în rosicrucianism; necesitatea capacităţii de distingere dintre

cele două lumi. Zicerea rosicruciană. Simbolurile forţelor care acţionează în elemente, privitor la mineral, plantă, animal şi om. Acţiunea Îngerilor, Arhanghelilor, Arhailor, Exusiailor. Ierarhiile şi formarea componentelor fiinţiale. Legătura dintre ierarhiile mai înalte şi respectiv cu patru trepte mai joase (formare macrocosmică şi microcosmică). Misteriul de pe Golgotha; elementele eterice (lumină, ton, eterul vieţii) şi viitoarele încorporări planetare

Praga, 29 martie1911

Modul just al adâncirii în meditaţie (exemplu *În razele curate*...). Necesitatea: de smerenie şi veneraţie pentru a judeca şi a distinge cele văzute în lumea spirituală; de evitare a trufiei („Dumnezeu este în mine"); de însuşire a unui sentiment subtil pentru adevăr; de realizare a unei priviri retrospective asupra propriilor fapte din când în când. Depăşirea egoismului prin cuvântul lui Pavel „Nu eu, ci Christos în mine". Zicerea rosicruciană esoterică

Berlin, 12 iunie 1911

Cunoştinţe exoterice şi esoterice. Reformarea trupului astral în trup al cunoaşterii prin cunoaşterea ştiinţei spiritului. Expirarea de „aer de moarte" prin intermediul omului pe baza influenţei lui Lucifer. A face roditoare substanţa spirituală inspirată (lumina christică) prin ştiinţa spiritului. Verificarea înţelepciunilor date prin raţiunea omenească sănătoasă

München, 23 august 1911

Câte ceva despre meditaţie şi semnificaţia liniştii sufleteşti interioare după aceea. Tendinţa trupului eteric de a se extinde în meditaţie şi după moarte. Acţiunea purtării înăuntru de simpatii şi antipatii în lumea eterică: apariţia de imagini înşelătoare în caz de mitomanie; apariţia erorii în caz de ambiţie greşită. Verificarea învăţăturilor date, prin gândirea clară

München, 26 august 1911

Extinderea trupului eteric în meditaţie. Acţiunea interioară nemijlocită a ierarhiei a treia asupra celor trei trupuri ale omului, înfăţişată pe baza unei pentagrame cu cerc circumscris; acţiunea celorlalte ierarhii în mediul omului. Respingerea de părţi ale trupului astral; stăpânirea părţilor separate ale trupului astral prin Eu, cu ajutorul ştiinţei spiritului. Zicerea rosicruciană, exoteric şi esoteric. Acţiunea lui Christos în dezvoltarea lumii şi legarea cu substanţa christică. – Folosirea adevărurilor oculte, de ex. a încarnărilor anterioare ale unor personalităţi în viaţă

Karlsruhe, 10 octombrie 1911

Importanţa succesiunii exacte a cuvintelor dintr-o meditaţie, pe baza exemplului unei publicări a zicerii În razele curate... cu, parţial, cuvinte greşite. Folosirea zicerilor date. Cele trei trepte ale cunoaşterii spirituale: imaginaţie, inspiraţie, intuiţie. Exerciţiu spre întărirea organelor pentru vederea imaginativă: a gândi totul inversat, deoarece totul în jurul nostru este Maya; urcarea de la Spiritele formei la Spiritele mişcării. Cuvântul, vorbirea ca singur lucru real

Karlsruhe, 14 octombrie 1911

Exerciţiul gândirii inverse, prin exemplul chipului omenesc: începutul vederii aurei. Elementul de legătură între trup fizic şi trup eteric, ca contraparte la omul exterior. Motivul agorafobiei etc.: lipsă de singurătate îndreptăţită; necesitatea singurătăţii. Rugăciunea în masă ca beatitudine de grup. Greutatea de a diferenţia între iubire şi egoism. Sentimentul de a fi absorbit prin fiinţe mai înalte. Suferinţa ca amintire iubitoare a unor greşeli anterioare; fericirea ca milostenie. Necesitatea pătrunderii în interiorul lucrurilor oculte preluate cu raţiunea

Berlin, 27 octombrie 1911

Seriozitatea necesară în viaţa esoterică. Acţiunea entităţilor luciferice: acţiunea lui Samael asupra eterului căldurii (sânge) împotriva egoismului, furiei şi invidiei; acţiunea lui Azazel asupra trupului astral, asupra eterului

luminii (sistem nervos), împotriva lipsei veridicităţii (exemplu: motive reale şi pretexte pentru participarea la o conferinţă teosofică); acţiunea lui Azael asupra Eului, asupra eterului chimic (glande şi seve), împotriva obtuzităţii şi indiferenţei (exemplu: examinarea unor învăţători din Austria)

Berlin. 30 octombrie 1911

Sensul bolii: transformarea pornirilor ce trag în jos în unele ce merg în sus. Acţiunea karmică a materialismului (înmuierea creierului). Sentimentele şi gândurile noastre, ca fiinţe în cadrul fiinţei noastre. Acţiunea lui Mehazael (legarea de pământ după extinderea puternică a trupului eteric), a lui Samael, a lui Azazel şi a lui Azael. Lumea ca Maya; descoperirea în viitor a unor principii oculte de către ştiinţă

München, 19 noiembrie 1911

Fizicul ca semn pentru spiritual (exemplu: inima). Maya din lumea exterioară: existentă doar pentru fiinţe cu sânge cald. Efecte ale concentrării asupra inimii. Zicerea către spiritul zilei de duminică. Apariţia dublului. Crearea unei echilibrări faţă de anumite trăsături prin acţiunea lui Samael (căldură febrilă), a lui Azazel (presiune), a lui Azael (senzaţia de înec; exemplul unui examen pentru învăţători din Austria); acţiunea lui Mehazael asupra oamenilor care vor să se dea la o parte din calea karmei: senzaţia de a fi înlănţuit. Fiinţa Şcolii Esoterice

Berlin, 16 decembrie 1911

Acţiunea puterilor pământeşti distructive şi întărirea lor prin karma neechilibrată a omului, de la mijlocul perioadei atlanteene. Sensul Mayei. „Trecerea apei" în timpul vechi şi în cel nou. Găsirea lui Christos în deplină libertate, chiar fără forţa constrângătoare a raţiunii. Misteriul de pe Golgotha ar fi trebuit, de fapt, să se întâmple la mijlocul perioadei atlanteene

Hanovra, 31 decembrie1911

Întrebarea legată de drumul către adevărata realitate. Sensul Mayei: dezvoltarea conştienţei de Eu; cele şase zile ale creaţiei. Pătrunderea în lumea realităţii prin întărirea Eului în meditaţie, cu exemplul zicerii În razele curate ... Scindarea personalităţii; apariţia dublului prin acţiunea lui Samael

1912

Hanovra, 1 ianuarie 1912

Apariţia dublului; acţiunea fiinţelor luciferice Samael, Azazel, Azael şi Mehazael, ca echilibrare pentru anumite trăsături care devin conştiente prin şcolire. Despre meditaţie. Zicerea rosicruciană

Berlin, 6 ianuarie 1912

Trăiri în timpul scindării personalităţii, a apariţiei dublului (sentiment de singurătate, sentiment de recunoştinţă, exersarea tăcerii)

Berlin, 7 ianuarie 1912

Stăpânirea dublului ca necesitate pentru elev. Transformarea capacităţii de iubire. Valoarea singurătăţii. Constanţa la un exerciţiu. Explicarea meditaţiei *În razele curate* ... Forţa tăcerii

München, 10 ianuarie 1912

Rodnicia rămânerii constante la un exerciţiu. Apariţia mai accentuată a unor trăsături greşite în cadrul dezvoltării interioare (exemplu: exercitarea criticii). Suportarea singurătăţii ca întărire a egoităţii. Forţa tăcerii. Evitarea văitării. Lucrul cu gândurile deranjante. Poarta morţii. Zicerea rosicruciană. Formarea sentimentului de singurătate, a dăruirii şi a tăcerii. Ajungerea la poarta morţii. Egoitate şi uitare de sine

Zürich, 16 ianuarie 1912

Echilibrarea perturbărilor provocate de om prin acţiunile lui Samael (figură asemănătoare cu omul), ale lui Azazel (figură asemănătoare cu o pasăre), ale lui Azael (figură asemănătoare cu un leu), ale lui Mehazael (figură asemănătoare cu un taur)

Berlin, 26 ianuarie 1912

Trăiri ale sufletului omenesc pe calea de şcolire: trecerea peste pragul morţii (sentimentul de a fi părăsit, de inutilitate a capacităţilor din lumea fizică pentru cea spirituală); coborârea în lumea de jos: vederea propriei fiinţe sufleteşti din afară; sentimente de ruşine; mersul prin elemente: cunoaşterea realităţii gândurilor. Acţiuni ale meditaţiei: formarea florilor de lotus; vederea Soarelui de la miezul nopţii; extinderea înăuntrul lumii spirituale

Stuttgart, 20 februarie 1912

Cuvinte din misteriile egiptene (*Eu am ajuns la poarta morţii*, ...) şi semnificaţia lor în ziua de azi. Trăirea morţii: perceperea corpului fizic drept o greutate; scindarea Eului. Relaţia omului cu elementele: trăirea lui Lucifer în căldură, a lui Ahriman în aer, identificarea cu ceea ce este lichid şi solid

Zicere a misteriilor egiptene

Stuttgart, 22 februarie 1912

Necesitatea unui punct esoteric central ferm. Lucifer, comunitatea begarzilor şi acţiunea actuală a acestor suflete: zăpăceală datorită altor religii (brahmanism şi budism). Pătrunderea încoace a culturii chineze în Europa; Ku Hung Ming; poporul chinez ca administrator al memoriei omenirii. Memoria ca dar al lui Lucifer. Urcarea din nou a omului prin meditaţie şi concentrare. Trupul fizic drept templu; forma de vierme a sufletului. Ieşirea din corp şi vederea Soarelui spiritual. Despre instrumente pentru vederea aurei şi efectul lor dăunător asupra ochilor

Stuttgart, [23] februarie 1912

Un semn distinctiv pentru distingerea dintre emiterea de raze din partea fiinţelor mai înalte sau propria iradiere de forţă (căldură şi agitaţie a inimii). Urmările şcolirii esoterice: retragerea conducerii dumnezeieşti; transformarea trupului eteric; ieşirea în evidenţă a trăsăturilor negative. Îndatorirea pentru dezvoltarea forţelor puse în noi. Despre felul adormirii şi trezirii

München, 26 februarie 1912

Răspândirea mişcării esoterice şi problemele legate de aceasta; dezvoltarea încrederii; funcţia de sfătuitor al membrilor mai vechi. Lucrul cu critica: referire la obiect, nu la persoane. Urmări ale degajării trupului eteric, datorate exerciţiilor: vederea corpului drept templu, a sufletului drept vierme urât; simţirea greutăţii creierului şi a trupului fizic. Despre cele patru propoziţii ale iniţierii egiptene

Mannheim, 10 martie 1912

Unirea cu fiinţe mai înalte, drept fruct al meditaţiei. Folosirea economiei în sufletesc-spiritual; îndreptăţirea egoismului în domeniul esoteric, dar nu în cel exoteric. Despre lucrul cu forţe pasive şi active. Exerciţiile secundare. Lucru cu gândurile care năvălesc asupra noastră

Frankfurt, 10 martie 1912

Pericole pentru esoterist; semnificaţia exerciţiilor secundare; posibile efecte ale şcolirii asupra karmei

Berlin, 22 martie 1912

Exerciţiu: Imaginarea unei discuţii dintre Moise şi un elev (topirea viţelului de aur; dizolvarea în apă şi băutul acesteia). Patru simţăminte de gânduri, produse datorită acestui fapt: până atunci închinarea la sinea proprie; a-nu-fi-liber de simpatii şi antipatii; recunoaşterea Mayei din jurul nostru; distrugerea celor lucrate asupra noastră în încarnări anterioare. Lucrul cu această imaginaţiune

Helsingfors, 5 aprilie 1912

Exerciţii de protecţie ale esoteristului: toiagul lui Aaron şi crucea cu trandafiri. Despre citirea justă. Formarea florii de lotus cu şaisprezece petale

Helsingfors, 14 aprilie 1912

Viziuni ce apar prea devreme, drept ceva atavic. Acţiunea exerciţiilor: degajarea vieţii de gânduri; necesitatea unei absolute iubiri de adevăr; alunecarea impulsurilor de simţire şi voinţă: acţiunea atitudinilor greşite, până în trup.

Înainte: acţionarea acestor tendinţe în nebunie, stare furibundă, moarte; exemplul celor patru rabini

Berlin, 24 aprilie 1912

Omul fără mamă (Adam) şi cel fără tată (Christos). Cultul lui Isis. Acţiunea forţei planetare a Tatălui şi cea cosmică a mamei în om: forţele tatălui – împlinitoare de substanţă, construind până la 33 de ani; forţele mamei – deconstructive, trezind sufletesc-spiritualul. Duminică dimineaţa la ora 9: a se simţi unit cu toţi esoteriştii

Köln, 9 mai 1912

Stare sănătoasă de oboseală ca ajutor posibil pentru meditaţie. Acţiunea alcoolului şi a consumului de carne. Patru modificări la esoterist: a intelectului (conducerea gândurilor, judecată, memorie); a obiceiurilor; a corpului fizic. Exemplu de conţinuturi puternice pentru meditaţie, de ex. l.Timotei, 3,16 „Se poate şti..."

Norrköping, 30 mai 1912

În memoria doamnei Danielsson. Caracteristici ale dezvoltării esoterice ce se desfăşoară corect

Kristiania (Oslo), 7 iunie 1912

Surplus de forţe al trupului eteric în timpuri anterioare. Meditaţia ca mijloc pentru a ajunge în partea trupului eteric care este astăzi respinsă de corpul fizic. Sensul exerciţiilor secundare. Meditaţia despre „lumina nerevelată"; realizarea golului interior

Kristiania (Oslo), 9 iunie 1912

Principiile Societăţii Teosofice: veridicitate; niciun raport de credinţă al elevului faţă de maestru. Sobrietate. Urmările exerciţiilor realizate incorect. (Grandomanie; regresia raţiunii şi a memoriei). Exemplul celor patru rabini. Chestiunea discutării publice despre încarnări anterioare

Kristiania (Oslo), 11 iunie 1912

Pericole pentru esoterist (mulţumire de sine, lipsă de veridicitate, cerinţă după senzaţional) şi depăşirea lor. Exemplul celor patru rabini

München, 1 septembrie 1912

Predominanţa sufletului conştienţei: credinţa în adevăruri absolute; expresia ocultă „saducheu”. Predominanţa sufletului raţiunii: postarea unui adevăr recunoscut la nivel personal drept general-valabil; expresia ocultă „fariseu”. Predominanţa sufletului senzaţiei: căutarea adevărului în adâncirea interioară; expresia ocultă „esenian”. Saducheul din noi trebuie să-i slujească fariseului şi amândoi esenianului; depăşirea celor trei prin sentimentul just de ruşine. Acel cum, unde şi când al lucrurilor este de mare importanţă

Basel, 20 septembrie 1912

Comportamentul esoteristului faţă de viaţa exterioară ca şi faţă de jocul copilăresc. Trăirea lui „Gândeşte în mine” (devenirea trupului Eului, a trupului gândirii); sentimente de recunoştinţă faţă de puterile spirituale. Dispoziţie corectă a esoteristului: să vrea să înveţe, în loc să aştepte „învăţătorul lumii”. Veridicitatea ca virtutea cea mai înaltă

Basel, 22 septembrie 1912

Trăirea lui „Gândeşte, simte, vrea în mine”. Acţiunea anumitor forţe în viaţa sufletească: în sufletul senzaţiei, frica drept pol opus la egoitate; transformarea ei în veneraţie la esoterist; în sufletul raţiunii: deşteptăciune şi compasiune; pericolul de a-se-simţi-în-beatitudine; în sufletul conştienţei: conştiinţa drept pol opus la a-se-putea-deconecta-pe-sine şi la lipsa de conştiinţă

Berlin, 8 noiembrie 1912

Trei trăiri ale esoteristului ca rezultat al meditaţiei: *Mă gândeşte pe mine* (exoteric: „În gândirea ta trăiesc gânduri cosmice”), unit cu sentimentul cucerniciei; *Mă acţionează pe mine* („În voinţa ta lucrează fiinţe cosmice”), unit cu sentimentul veneraţiei; *Mă ţese pe mine* („În simţirea ta ţes forţe cosmice”), unit cu sentimentul recunoştinţei. Zicerea rosicruciană în legătură cu aceste sentimente. „Voi veţi fi ca nişte dumnezei”, rostit o dată de Lucifer, o dată de Christos

Hanovra, 19 noiembrie 1912

Modificarea din starea sufletească a esoteristului. Liniştea sufletească de după meditaţie. Trăirea lui *Mă gândeşte pe mine* (cucernicie); *Mă acţionează pe mine* (veneraţie); *Mă ţese pe mine* (recunoştinţă); acest exerciţiu, în legătură cu zicerea rosicruciană

München, 28 noiembrie 1912

Necesitatea atenţiei asupra vieţii sufleteşti. Trăirea lui *Mă gândeşte pe mine*, *Mă acţionează pe mine*, *Mă ţese pe mine*, în legătură cu sentimentele respective (cucernicie, veneraţie, recunoştinţă)

Berna, 16 decembrie 1912

Despre apariţia periodică a anumitor greşeli care devin tot mai mari şi depăşirea lor. Cele trei cuvinte date, în raport cu Treimea: *Mă ţese pe mine*: principiul Tatălui; scufundarea în trup, de dimineaţă. *Mă acţionează pe mine*: principiul Fiului; conştienţă de Eu, după moarte; *Mă gândeşte pe mine*: Sfântul Spirit; trezirea în lumile spirituale. Iubirea întreită: pentru adevăr prin Tatăl (împotriva vanităţii), pentru viaţă prin Fiul (prin compasiune), pentru lucrare prin Sfântul Spirit (împotriva egoismului). Adevăr – Spiritul, compasiune – Fiul, creativitate – Tatăl. *Mă gândeşte pe mine* (atingerea cu îngerul); *Mă ţese pe mine* (Spirite ale mişcării); *Mă acţionează pe mine* (Spirite ale voinţei)

Zürich, 17 decembrie 1912

Mă gândeşte pe mine (atingerea cu Îngerul); *Mă ţese pe mine* (Spiritele mişcării); *Mă acţionează pe mine* (Tronuri). Privirea asupra propriului trup fizic; zicerea rosicruciană

NOTE

Despre baza textului

Note referitoare la texte

ZICERI CARE SE REPETĂ MEREU ÎN ORELE ESOTERICE DIN ANII 1910-1912

Zicerile către Spiritul zilei*

* A se vedea, privitor la aceasta, şi ***Din conţinutul Şcolii esoterice. Orele esoterice***, volumul I, GA 266/1. Este transmis faptul că majoritatea orelor erau începute cu adresarea către spiritul zilei, dar acest lucru nu a fost consemnat întotdeauna în însemnări.

MEDITAȚII CARE CUPRIND FIINȚA TEMPORALĂ A IERARHIILOR

- *Vineri seara pentru sâmbătă*
- *Saturn*

Mare Spirit atotcuprinzător,
Tu, Cel care umpleai spaţiul nesfârşit,
atunci pe când dintre membrele trupului meu
încă niciunul nu era prezent:
Tu erai.
Eu îmi ridic sufletul către Tine.
Eu eram în Tine.
Eu eram o parte a forţelor Tale.
Tu ţi-ai trimis forţele Tale,
iar în începutul primordial al Pământului s-a oglindit
a formei trupului meu primă imagine primordială.
În forţele Tale trimise
eram eu însumi.
Tu erai.
Imaginea mea primordială Te privea.
Ea mă privea pe mine însumi.
cel care eram o parte din Tine.
Tu erai.

• *Sâmbătă seara pentru duminică*
• *Soare*
Mare Spirit atotcuprinzător,
multe imagini primordiale lăstăreau din viaţa Ta,
atunci, pe când forţele mele de viaţă
încă nu erau prezente.
Tu erai.
Eu îmi ridic sufletul către Tine.
Eu eram în Tine.
Eu eram o parte a forţelor Tale.
Tu Te-ai unit
cu începutul primordial al Pământului
devenind soarele vieţii
şi mi-ai dat forţa vieţii.
În forţele Tale de viaţă strălucitoare
eram eu însumi.
Tu erai.
Forţa mea de viaţă strălucea în a Ta
în spaţiu.
trupul meu şi-a început devenirea
în timp.
Tu erai.

• *Duminică seara pentru luni*
• *Lună*
Mare Spirit atotcuprinzător,
în formele Tale de viaţă lucea simţire,
pe când simţirea mea
încă nu exista.
Tu erai.
Eu îmi ridic sufletul către Tine.
Eu eram în Tine.
Eu eram o parte a simţirilor Tale.
Tu Te-ai unit

cu începutul primordial al Pământului
iar în trupul meu a început
lucirea simţirii proprii.
În simţămintele tale
mă simţeam pe mine însumi.
Tu erai.
Simţămirile mele simţeau fiinţa Ta în ele.
Sufletul meu începea să fie în sine,
pentru că tu erai în mine.
Tu erai.

- *Luni pentru marţi*
- *Marte*

Mare Spirit atotcuprinzător,
în simţirile Tale trăia cunoaştere,
pe când mie încă nu-mi era dată cunoaştere.
Tu erai.
Eu îmi ridic sufletul către Tine.
Eu am intrat în trupul meu.
În simţirile mele îmi trăiam eu mie însumi.
Tu erai în soarele vieţii.
În simţirea mea
trăia fiinţa Ta drept fiinţa mea.
A sufletului meu viaţă
Era în afara vieţii Tale.
Tu erai.
Sufletul meu îşi simţea propria fiinţă în sine.
În el luă naştere dorul.
Dorul după Tine,
din care el a devenit.
Tu erai.

- *Marţi pentru miercuri*
- *Mercur*

Mare Spirit atotcuprinzător,

în a fiinţei Tale cunoaştere este cunoaşterea lumii, care trebuie să-mi devină mie.

Tu eşti.
Eu vreau să îmi unesc sufletul cu Tine.
Al Tău cunoscător conducător
să lumineze calea mea.
Simţind conducătorul Tău
eu păşesc prin calea vieţii.
Conducătorul Tău este în soarele vieţii.
El trăia în dorul meu.
Să preiau vreau fiinţa sa
În a mea.
Tu eşti.
Forţa mea să preia
a conducătorului forţă în sine.
Beatitudinea pătrunde în mine.
Beatitudinea în care sufletul
găseşte spiritul.
Tu eşti.

- *Miercuri pentru joi*
- *Jupiter*

Mare Spirit atotcuprinzător,
în lumina Ta străluceşte a Pământului viaţă
viaţa mea este în a Ta.
Tu eşti.
Sufletul meu acţionează în al Tău.
Cu conducătorul Tău merg pe calea mea.
Eu trăiesc cu El.
Fiinţa sa este imagine
a propriei mele fiinţe.
Tu eşti.
A conducătorului fiinţă în sufletul meu

Te găseşte, spirit atotcuprinzător.
Beatitudine îmi este*
din a fiinţei Tale suflare.
Tu eşti.

* Într-o altă redactare, rândul antepenultim este: „Beatitudine îmi devine mie”.

• *Joi pentru vineri*
• *Venus*
Mare Spirit atotcuprinzător,
în viaţa Ta trăiesc eu cu a Pământului viaţă.
În Tine sunt eu.
Tu eşti.
Eu sunt în Tine.
Conducătorul m-a adus la Tine.
Eu trăiesc în Tine.
Spiritul tău este
a propriei mele fiinţe imagine.
Tu eşti.
Găsit-a Spiritul
atotcuprinzătorul Spirit,
Beatitudinea dumnezeiască păşeşte
către o nouă creaţie a lumii.
Tu eşti. Eu sunt. Tu eşti.

[După cele dinainte, în fiecare zi.]*
Mare Spirit cuprinzător,
Eul meu să se ridice de jos în sus,
Fie să Te presimtă în atotcuprindere.
Spiritul fiinţei mele să se strălumineze
cu lumina solilor Tăi,
Sufletul fiinţei mele să se aprindă
de la flăcările de foc ale slujitorilor Tăi
Voinţa Eului meu să cuprindă

a cuvântului tău creator forţă.
Tu eşti.
Lumina Ta să strălucească în spiritul meu,
Viaţa Ta să încălzească sufletul meu,
Fiinţa Ta să străbată voinţa mea,
astfel ca înţelegere să cuprindă Eul meu
pentru a luminii Tale lucire,
a vieţii Tale căldură a iubirii,
a fiinţei Tale cuvinte creatoare.
Tu eşti.

* Această menţiune care lipseşte în original a fost făcută de Marie Steiner pentru prima ediţie din *Aus den Inhalten der Esoterischen Schule* (Din conţinuturile Şcolii esoterice), caietul III, Dornach, 1951.

Zicerea pentru meditaţie
„ÎN SPIRIT SE AFLA GERMENELE TRUPULUI MEU …”*

* De la un moment dat, cu aceasta erau încheiate orele esoterice

În Spirit se afla germenele trupului meu.
Iar spiritul i-a încorporat trupului meu
Ochii senzoriali,
Pentru ca prin ei să privesc
Lumina corpurilor.
Iar Spiritul i-a impregnat trupului meu
Simţire şi gândire
Şi simţământ şi voinţă
Pentru ca prin ele să percep corpurile
Şi să acţionez asupra lor.
În Spirit se afla germenele trupului meu.
În trupul meu se află al spiritului germene.
Iar eu vreau să-i încorporez spiritului meu
Ochii suprasensibili,
Pentru ca prin ei să privesc lumina spiritelor.

Iar eu vreau să-i impregnez spiritului meu
Înţelepciune şi forţă şi iubire,
Pentru ca prin mine să acţioneze spiritele
Iar eu să devin unealta conştientă de sine
A faptelor lor.
În trupul meu se află al spiritului germene.
În razele curate ale luminii
Străluceşte Dumnezeirea lumii
În iubirea curată faţă de toate fiinţele
Străluceşte Dumnezeirea sufletului meu
Eu mă odihnesc în Dumnezeirea lumii
Eu mă voi găsi pe mine însumi
În Dumnezeirea lumii

Oră esoterică
Kassel, 6 februarie 1910

Însemnarea A
Soare, Pământ – meditaţie, studiu

Unii dintre cei care intră în instruirea esoterică sunt foarte repede dezamăgiţi şi spun că şi-ar fi imaginat exerciţiile mult mai energice şi efectul exerciţiilor mult mai pătrunzător. Cine îşi spune aşa ceva ar trebui să îşi aducă cât mai repede posibil în faţa sufletului faptul că se află astfel într-o mare eroare şi ar trebui să se străduiască cât mai mult posibil ca să corecteze această eroare cât mai curând. Nu exerciţiile sunt prea puţin energice, ci omul. Nu exerciţiile sunt lipsite de efect, ci omul nu le face să aibă efect în el. Prin intermediul vieţii esoterice, elevul trebuie să devină un cu totul alt om; el trebuie să le dobândească în plus faţă de cele vechi, pe cele noi.

În epocile anterioare, erai pus în faţa alegerii: instruire esoterică sau moarte.Trebuia să te supui la exerciţii, la probe, care, dacă erai suficient de matur, duceau pe calea esoterică sau rămâneai, am putea spune, în drum în cursul acestor

probe: intervenea moartea fizică. Elevul îşi spunea: Dacă nu pot să trec de aceste probe, dacă nu sunt încă suficient de matur pentru o viaţă esoterică, atunci o viaţă în continuare în trupul fizic nu are nicio valoare pentru mine; este mai bine să trec prin moartea fizică, pentru a mă pregăti în Devachan pentru o nouă întrupare, care poate apoi să ducă la viaţă esoterică.

Astăzi nu mai sunt posibile astfel de probe, întreaga noastră organizare nu mai este îndreptată spre acest lucru. Dar, cu toate acestea, elevul trebuie să ajungă în situaţia în care tot ce este întâmplare fizică să-i devină egal. Omul trebuie să devină un cu totul altul. Cine ar vrea însă să afirme deja aici că ar fi depăşit fizicul – după un timp scurt de exersare –, acela se lasă uşor pradă unei înşelăciuni grosolane. Veridic trebuie să fie elevul faţă de sine însuşi. Veridicitatea este prima virtute pe care trebuie să şi-o cucerească cel care vrea să păşească pe calea esoterică; veridic faţă de sine însuşi, până la extrem.

Un alt cuvânt magic pentru cel ce se străduie esoteric este răbdarea. Să privim Soarele; să ne reprezentăm Spiritul Soarelui cum face să răsară şi să apună Soarele zi de zi, cum o face deja de milioane de ani şi o va mai face pentru timpuri neînchipuit de lungi, spre a conduce Pământul către menirea lui. Aici înăuntru, în această răbdare să ne introducem şi să nu ne gândim atunci că dacă un exerciţiu nu are încă efect după trei, patru, cinci ani, exerciţiul ar fi lipsit de efect.

Tatăl Nostru [Nota 1], această redare minunată a legităţii structurată în şapte a lumii, este o meditaţie de mare semnificaţie, pe care unii elevi o realizează în fiecare zi. Mie îmi este cunoscut unul dintre cei pe care îi numim Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor, care spunea: Eu iau *Tatăl Nostru* doar o dată pe lună drept meditaţie; în restul timpului încerc să mă fac matur şi demn să mă pot adânci chiar şi numai într-o propoziţie a acestei minunate meditaţii.

– Astfel trebuie să ne poziţionăm spiritual faţă de o meditaţie, încât să vrem să ne facem demni să o putem utiliza.

Teosofia nu este doar studiu teoretic, ci practică vie.

În natură trebuie să percepem echivalenţele. În spatele a tot ce este fizic există ceva spiritual. Dacă parcurgem corect meditaţiile, dacă înaintăm pe calea esoterică, atunci ajungem curând să percepem ceva în noi, ceva ce corespunde la ceea ce vedem în natură: primăvara şi vara germinarea, creşterea; toamna nostalgia sfârşirii. O vom trăi în trezirea de dimineaţă şi în adormirea de seară. Aşa cum adormim noi seara, tot astfel trec plantele toamna într-o noapte a plantelor. Doar germenii se mai păstrează, în ei se află capacităţile care au fost dobândite în timpul vieţii de vară. Aceste capacităţi se trezesc primăvara din nou la o nouă activitate, aşa cum la noi dimineaţa se trezesc din nou forţele şi capacităţile noastre din seara dinainte. Tot mereu şi mereu trebuie să adormim şi să ne trezim, să ne folosim ziua capacităţile, să adunăm noaptea forţe noi. În spatele plantelor fizice se află fiinţe spirituale înalte, care tot mereu trebuie să păşească primăvara la activitate nouă, iar toamna, când doar germenele plantei a mai rămas, să se scufunde într-o noapte a plantei. Dar aceste entităţi sunt atât de mult avansate, încât în cursul anului e nevoie să realizeze doar o dată această schimbare, în timp ce omul trebuie să străbată tot la douăzeci şi patru de ore trecerea de la adormire şi trezire. Pentru acele entităţi mai înalte, tocmai că nu mai este necesar acest lucru atât de des.

Nu trebuie să rămână doar o vorbă goală că ne-simţim-una cu întreg spiritul, cu spiritualul. Cu adevărat trebuie să simţim, să trăim în lăuntrul nostru ceea ce este ascuns în succesiunea primăvară, vară, toamnă, în venire la viaţă şi pieire.

La meditaţie se revarsă înăuntrul nostru viaţă spirituală. Pentru a-i putea asigura acestei vieţi spirituale o preluare corectă, trebuie să ne pregătim în mod corespunzător. Acest lucru îl facem prin studiu. Aşa cum

Soarele, care îşi emite razele şi forţa, nu ar găsi decât o pată goală dacă Pământul nu ar fi pregătit şi gata să preia şi să valorifice această forţă, tot aşa şi meditaţiile noastre nu ar găsi niciun sol al eficacităţii; am putea spune că ar găsi o pată goală dacă nu ne pregătim prin studiu, dacă nu ne facem receptivi la viaţa spirituală care se revarsă în noi prin meditaţie. Aşa putem vedea macrocosmosul în microcosmos.

Cu întreaga fervoare, cu cea mai deplină dăruire şi concentrare trebuie elevul să se dedice meditaţiilor sale. În totalitate şi pe deplin el trebuie să-şi lase deoparte gândurile zilnice şi să se deschidă doar faţă de forţele spirituale înalte. Ca o jertfă trebuie să-şi considere meditantul fiecare meditaţie, ca pe un fum de jertfă care se ridică spre divinităţi. Astfel contribuim la armonizare şi la progres, în timp ce gânduri egoiste, meschine sunt o bază pentru catastrofe [Nota 2], şi niciun fel de mijloace omeneşti de protecţie nu pot să împiedice aceste catastrofe ca multe dintre acelea pe care le-am avut în ultima vreme sau care vor mai veni, tot mai îngrozitoare; indiferent ce am face împotriva lor – ele tot apar.

Spiritualul trebuie să îl avem în vedere, în simţământ la toate faptele noastre, la toate gândurile noastre. Din spiritual am coborât, înspre spiritual vom urca din nou – îmbogăţiţi şi împliniţi.

În spirit se afla germenele trupului meu ...
În trupul meu se află al spiritului germene ....
* * *

Însemnarea B
Soare, Pământ, meditaţie, studiu

Dacă exerciţiile spirituale nu sunt eficiente, acest lucru nu are niciodată de-a face cu exerciţiile, ci întotdeauna numai cu cel care exersează. Acesta trebuie să se cufunde cu fervoare în ele şi trebuie după aceea să devină un cu totul alt om.

În timpuri vechi erai pus în faţa alegerii: Succes sau moarte!

Cine nu era matur pentru trecerea probei putea să spere apoi la un succes mai bun în cursul vieţii următoare. Acest lucru îi era asigurat de trecerea prin Devachan.

Astăzi, însă, elevului trebuie să-i devină cel puţin indiferentă viaţa exterioară; el trebuie să devină un alt om.

În primul rând, elevul trebuie să devină veridic faţă de sine însuși, apoi să învețe răbdarea. Model: răbdarea cu care Soarele luminează constant peste tot şi toate.

Tatăl Nostru drept subiect de meditaţie

Un maestru spunea: eu iau doar o rugăciune drept meditaţie, o dată pe lună; în restul timpului încerc să mă fac matur şi demn pentru a înțelege această rugăciune.

Teosofia este practică vie. Trebuie să percepem tot ce este fizic drept echivalenţe ale spiritualului care stă la baza lui.

Astfel ajungem în situaţia de a percepe în noi o schimbare, ca aceea de la primăvară la vară şi toamnă; germinarea şi creşterea din natură şi nostalgia sfârşirii din toamnă. Aşa cum noi adormim seara, tot astfel plantele toamna; doar germenii se mai păstrează, iar în aceştia capacităţile care sunt dobândite vara. Primăvara se trezesc din nou aceste forţe, precum ale noastre în fiecare dimineaţă.

În spatele lumii fizice stau entităţi spirituale înalte. Acestea sunt atât de mult avansate, încât au nevoie să parcurgă această trecere doar o dată pe an, ceea ce noi o facem în toate zilele.

Pregătire pentru meditaţie prin studiu, pentru a face solul primitor.

Cel ce meditează trebuie să se dăruie exerciţiului cu întreaga concentrare a fiinţei sale. El trebuie să lase deoparte toate gândurile sale zilnice şi să se deschidă doar faţă de forţele spirituale înalte.

El trebuie să considere meditaţia drept o jertfă; el trebuie să vadă în aceasta ca şi un fum de jertfă ce se ridică la divinităţi.

Astfel trebuie, desigur, să menţinem mereu şi în întreaga noastră viaţă şi activitate spiritualul în conştienţă. Prin aceasta trebuie să contribuim la armonia marelui întreg, după cele mai bune puteri ale noastre.

Noi provenim din spirit şi noi suntem spirit. (Acest lucru trebuie să se exprime în întreaga noastră fiinţă.)

Oră esoterică
Köln, 27 februarie 1910
Îndoială, superstiţie, iluzie a personalităţii

Prin învăţare trebuie să găsim drumul înspre viaţă. Trebuie să ne îndreptăm spre lăuntrul vieţii fără concepţii unilateral judecătoare. Dacă verificăm tot ceea ce ştiinţa, arta şi diferitele concepţii despre lume ne oferă la nivelul ştiinţei de astăzi, vom găsi pe drumul nostru trei puteri ameninţătoare, anume îndoiala, superstiţia şi iluzia personalităţii [Nota 3]. Nu vă daţi din calea lor, cercetaţi singuri, căci nu trebuie să ne închidem faţă de ştiinţa modernă, nici faţă de descoperirile ei, nici faţă de cercetările ei. Ne devine chiar o îndatorire să ţinem cont de ele, deşi în cercul nostru teosofic primim o învăţătură cu totul diferită, care este luată în râs şi batjocorită de ştiinţă. Ştiinţa nici nu poate să o accepte de pe poziţia ei, tocmai pentru că ea cunoaşte doar materia, iar cercetările ei se referă numai la lucruri materiale, fizice ale existenţei. Dar tocmai prin faptul că suntem corecţi faţă de ştiinţă trebuie să permitem să apară în noi îndoiala faţă de ceea ce suntem instruiţi aici, nu trebuie să ne sfiim să ne îndoim, pentru ca să ajungem prin noi înşine la claritate interioară. În acest fel răzbatem din propria conştienţă la învăţături oculte.

Şi ce anume se vrea să zică prin învingerea superstiţiei? Noi numim superstiţie fetişul pe care africanul îl vede şi îl

venerează în idolul său, într-o bucată de lemn. El nu se gândeşte însă atunci la nimic spiritual care se află în spatele acestuia, iar atâta timp cât face asta, este superstiţie. Putem vorbi la fel despre superstiţie, dacă vedem cum învăţaţii moderni îşi construiesc fetişul în ipotezele lor despre atomi şi molecule, care, de asemenea, atunci când nu acceptăm spiritualul care se află în spatele lor, nu rămâne nimic decât materie ipotetică. Acest gen de superstiţie nu trebuie însă să permitem să apară în noi.

Încă un al treilea lucru apare pe lângă îndoială şi superstiţie. Este iluzia personalităţii. Aceste trei forţe *care* tălăzuiesc în sus şi în jos în interiorul omului vor să-l stăpânească pe acesta. Dar dacă am răzbătut prin îndoială puternică până la cunoaşterea adevărului şi prin superstiţie la credinţa în spiritul care se află în spatele materiei, atunci vom putea să surmontăm şi iluzia despre personalitatea noastră. Acest lucru este, însă, adesea cel mai greu. Chiar dacă uneori suntem de părere că ne simţim un om liber în interior şi credem că stăm în faţa evenimentelor lumii şi a fiecărui om în parte în mod lipsit de prejudecăţi, atunci acest lucru oglindeşte doar, mult prea des, iluzia personalităţii noastre.

Asupra unui lucru mai trebuie, însă, să atragem atenţia. Nu duceţi învăţătura noastră în afară, la întâlniri sociale de alt gen, vorbiţi doar acolo despre învăţătura noastră unde vă adunaţi în acest scop. Nu o purtaţi în afară pentru a duce dispute cu cei aflaţi în afară; şi tot atât de puţin să vorbiţi în timpul meselor dumneavoastră despre aceasta, căci atunci trebuie purtate doar discuţii uşoare ale zilei. Cel mai bine e să evitaţi astfel de societăţi în care se discută doar bârfa zilnică obişnuită. Dar dacă, totuşi, trebuie să le frecventaţi pe acestea pentru că poziţia dumneavoastră în viaţă sau alte consideraţii vă silesc la aceasta, atunci veţi participa la ele într-un cu totul alt spirit decât înainte, nu din bucurie interioară faţă de ele, ci ca o îndatorire o veţi face, ca să nu jigniţi pe nimeni prin fiinţa dumneavoastră. Eu nu spun aceasta pentru a vă ţine o predică

moralizatoare, căci nu interzic absolut nimic, dar de aceea tot trebuie să v-o spun.

Oră esoterică
München, 13 martie 1910

În esoterism trebuie să fim atenţi la ceva anume, la ceea ce numim Spiritul zilei. Entităţile dumnezeieşti creatoare au exprimat în fiecare zi un alt spirit, iar Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor ne-au dat meditaţii în care ne putem apropia în fiecare din diferitele zile de aceste spirite*. Vrem să începem ziua de astăzi [duminică] cu zicerea conducătoare pe care ne-au dat-o maeştrii pentru ea:

* Aceasta vrea să însemne că fiecare zi îşi are propriul său regent. A se vede ora din 15 martie 1910.

Mare Spirit atotcuprinzător,
multe imagini primordiale lăstăreau din viaţa Ta ...

Vrem să vorbim astăzi despre cât de uşor este înclinat esoteristul să uite şi cele mai simple propoziţii exoterice de început ale teosofiei. O astfel de propoziţie este aceasta: „Tot ce cade sub simţuri este Maya, este iluzie". Fiecare esoterist ar trebui să facă din această propoziţie o propoziţie constantă pentru meditaţie. Majoritatea se vor gândi, însă, că au priceput de mult această propoziţie. Dar cât de puţin o aduc însă în realitate în viaţa lor, în simţirea lor, ce este ceea ce ar trebui să cuprindă ei cu aceasta, la asta se gândesc cei mai puţini. Aici poate să spună, spre exemplu, cineva: Eu spun în fiecare dimineaţă *Tatăl Nostru* şi trag din conţinutul spiritual al acestei minunate rugăciuni forţele întăritoare pentru întreaga zi. – Acum, unul din Maeştrii înţelepciuni: a spus că el spune *Tatăl Nostru* doar o dată pe lună, iar în restul timpului el se pregăteşte pentru a se ruga acea unică dată în mod demn. – Aici ar putea spune cel dintâi că şi el va vrea să se roage doar o dată pe lună, căci trebuie să te străduieşti să faci precum un maestru. – Dar ce ar fi asta? Aceasta ar fi de-a dreptul mândrie. Ar fi expresia simţământului că am putea să

facem precum un maestru, că ceea ce el poate să tragă la nivelul lui din conţinutul spiritual din *Tatăl Nostru* ne-ar fi accesibil şi nouă. Suntem adesea de părere că am eradicat deja o trăsătură, precum mândria, în timp ce doar am împins-o într-un alt colţ al fiinţei noastre. Căci şi aceste trăsături, toate sunt Maya, tot astfel şi noţiunile pe care ni le facem aici pe planul fizic despre bine şi rău, drept şi nedrept. Când am vorbit în orele exoterice despre influenţele entităţilor luciferice, ne-am format, pe de o parte, concepţia că aceste influenţe ar fi „proaste", cărora noi trebuie să ne opunem; pe de altă parte, ştim că Lucifer ne-a adus libertatea. Dar nu ar trebui absolut deloc să luăm noţiunile primite prin educaţie, de bine şi rău, drept şi nedrept cu noi în regiunile înalte, în care se desfăşoară acel lucru între Lucifer şi divinităţile bune, ce se manifestă precum o luptă, şi anume ca o luptă care se desfăşoară în mare parte în sufletul omenesc. Există o enigmă ocultă, faptul că anumite trăsături ale omului se dezvoltă prea repede în timpul dezvoltării terestre, iar aici Lucifer este implicat. Prin ce anume se ajunge aici?

Lucifer vine încoace dinspre evoluţia Lunară şi aduce în tot ce pătrunde sub influenţa sa tempoul Lunii. Deoarece el influenţează în primul rând mintea noastră, raţiunea noastră, acestea s-au dezvoltat cu mult înainte. Încă multe încarnări, cu cele mai multiple experienţe vom parcurge, mintea noastră, raţiunea noastră vor fi aceleaşi ca şi astăzi. Care este însă urmarea acestei dezvoltări preliminare? Faptul că nu putem aduce în concordanţă mintea noastră cu înţelepciunea pe care o găsim pe cuprinsul Pământului, iar că din aceasta ia naştere eroare după eroare. – Pot să vă prezint un exemplu simplu pentru aceasta. După ce trecuseră primele erupţii îngrozitoare de la Mont Pelee [Nota 4], învăţaţii de acolo au calculat că acum ar trebui să intervină o pauză mai lungă în şirul erupţiilor. Erupţiile au revenit însă, mai rele decât înainte, iar lava şi molozul au acoperit nu doar proclamaţiile învăţaţilor, ci şi pe aceştia înşişi. Acesta este un exemplu

pentru modul în care înţelegerea noastră combinatoare, în loc să-şi lucreze cu încetul drum, să se adâncească în înţelepciunea puterilor naturii, se avântă înainte şi astfel ajunge pe piste greşite.

Lucifer îşi are peste tot pe Pământ influenţele în joc. Noi ne-am afla însă în greşeală, dacă am vrea să căutăm expresia acestora în catastrofele cutremurelor, în furtună, în vreme rea şi grindină. Dimpotrivă: în tot ce înfloreşte repede spre maturizare avem de căutat influenţa sa, iar această accelerare trebuie să fie frânată, împiedicată de divinităţile bune. Catastrofele naturale sunt adesea tocmai expresia divinităţilor bune, sunt piedicile pe care trebuie să le aşeze în faţa lui Lucifer, pentru a împiedica o dezvoltare prea rapidă. Şi anume, e vorba despre piedici ce îi corespund de asemenea dezvoltării Lunare, pentru a echivala tempoul Lunar al lui Lucifer; ceea ce pe Lună era just, acum este distructiv în efectele sale.

Şi tot astfel trebuie ele [divinităţile bune] să intervină, frânând, în dezvoltarea esoteristului. Ce este oare lucrarea lui Lucifer în viaţa noastră esoterică: influenţa sa este cea care face să aducem Maya noţiunilor noastre zilnice din viaţa materială dincoace, în meditaţiile noastre. Dar ca să nu păşim nepregătiţi, în acest mod eronat în lumile spirituale, tocmai divinităţile bune sunt cele ce ne aruncă piedici pe cărare, piedici precum toate trăsăturile noastre rele. Ele sunt: mândrie, vanitate, invidie, mânie, ranchiună, ce ajung să izbucnească atunci când ne apropiem de divinitate cu concepţiile şi sentimentele noastre terestre. Şi până când nu am îndepărtat noi înşine aceste piedici, lumile spirituale rămân închise pentru noi; căci acestea trebuie ţinute curate de tot ce este Maya.

Dacă ne gândim la acest raport al divinităţilor bune, al lui Christos, cu entităţile luciferice, cu Lucifer, atunci propoziţia de meditaţie: „Tot ce e în jurul nostru este Maya, este iluzie” ne va apărea într-o lumină cu totul diferită. Ne

vom da seama cât de des uităm în viaţa zilnică faptul că lucrurile şi caracteristicile sunt doar Maya, pe care le considerăm esenţiale.

Oră esoterică
München, 15 martie 1910

Vrem să începem şi ora esoterică de astăzi cu citirea rugăciunii către Spiritul zilei. Biserica exoterică îşi îndreaptă rugăciunea către divinitate în general; teosoful, însă, care ştie că fiecare secvenţă de timp îşi are propriul său regent, se îndreaptă cu modestie către entitatea spirituală care domneşte sub numele de Marte în ziua aceasta [marţi]:

Mare Spirit atotcuprinzător,
în simţirile Tale trăia cunoaştere ...

Cine a intrat într-o şcolire esoterică, acela trebuie să-şi clarifice faptul că a luat asupra sa ceva foarte serios, că el trebuie să lucreze asupra sa însuşi cu toată seriozitatea, pentru a fi cândva capabil să participe la munca esoterică. În ce mod trebuie acum să lucreze asupra sa esoteristul? Noi ştim că la vârsta de şapte ani [Nota 5] de-abia se naşte trupul eteric al omului, care până atunci înconjoară trupul fizic precum un înveliş matern. Acum ar trebui ca, până la vârsta de paisprezece ani, la care se naşte trupul astral, trupul eteric să fie pregătit în mod corespunzător pentru dezvoltarea sa ulterioară. Atârnă însă de el tot felul de părţi neprelucrate, parţial din încarnări anterioare, parţial din cea actuală. Tot ce trăieşte în noi drept obiceiuri, acestea se dezvoltă de la şapte până la paisprezece ani în trupul nostru eteric, iar în funcţie de măsura în care concepţiile noastre le întărim în prejudecăţi – educatorii pot avea aici o mare influenţă –, în funcţie de aceasta omul va fi mai târziu, de exemplu, mai mult sau mai puţin dispus să preia teosofia. Cine îşi construieşte concepţii ferm conturate va fi mai greu accesibil pentru învăţăturile ei, decât cineva care se ţine deschis pentru tot ce e nou. Trupul eteric se dezvoltă deplin între vârsta de şapte şi

paisprezece ani. În cazul în care copilul nu preia în sine niciun fel de mari modele, dacă nu priveşte în sus cu veneraţie către o autoritate, atunci trupul eteric nu este moale şi suplu la această vârstă (7-14). Astfel de oameni se găsesc apoi greu în condiţiile vieţii. Trupul eteric este întărit şi e nevoie de multă străduinţă pentru a dizolva aceste învârtoşări. De acest lucru se folosesc puterile Lunare, cele luciferice, şi curg în ele. Nu degeaba spunea Christos: „Vegheaţi şi rugaţi-vă" [Nota 6].

De la paisprezece, cincisprezece până la douăzeci şi unu, douăzeci şi doi de ani se dezvoltă apoi trupul astral. Ceea ce atârnă agăţat de acesta nu este nici pe departe atât de împiedicător faţă de preluarea învăţăturior teosofiei precum obstacolele eterice, deoarece trupul eteric este o masă mult mai densă decât trupul astral.

De la douăzeci şi unu până la douăzeci şi opt de ani se dezvoltă acum Eul. Iar învăţăturile teosofiei sunt astfel organizate pentru timpurile de acum de către Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor, încât acţionează în principal asupra Eului, sunt cuprinse de Eu. Înainte nu era aşa. Atunci trebuia ca un învăţător ocult să acţioneze nu numai asupra Eului, ci şi asupra trupului astral. În cazul constituţiei actuale a omenirii, însă, a predispoziţiei sale atât de mult mai individuale, acest lucru nu ar fi posibil. Dacă învăţătorul ar vrea să facă intervenţii în trupul astral, să încerce să dirijeze pasiunile, pornirile şi poftele, atunci ar provoca prin aceasta imediat o revoluţie în acest domeniu astral; căci în libertate, doar prin intermediul Eului, trebuie să se dezvolte omul timpului de acum. Ceea ce şi-a însuşit în Eu prin învăţăturile teosofiei drept cunoaştere, aceasta trebuie să aplice pentru a înnobila corpurile sale mai bătrâne, într-adevăr, dar mai puţin înalte.

De ce poate să înţeleagă omul toate învăţăturile teosofiei prin gândire, prin Eul său? Corpul fizic l-am dobândit pe Saturn. Pe Soare s-a adăugat nou trupul eteric. Pe atunci, trupul fizic se afla în starea Solară, trupul eteric, în

schimb, în cea Saturniană, adică în prima stare. Pe Lună, trupul astral nou-venit se afla în starea Saturniană, trupul eteric în starea Solară, doar trupul fizic se afla în starea Lunară. Pe Pământ, trupul fizic se află în starea Pământeană, partea nou-venită, cea mai tânără, Eul, însă, în starea Saturniană. De aceea Eul înţelege tot ce s-a întâmplat din timpurile Saturniene încoace, căci este Saturnul din noi.

Oră esoterică
Hamburg, 16 mai 1910
Însemnarea A

Adesea se poate auzi printre teosofi faptul că o dezvoltare ocultă ar fi legată de pericole. Faţă de acest lucru trebuie subliniat că nimeni nu trebuie să se lase reţinut, de aceea, dintr-un sentiment de frică, de la a merge pe calea ocultă. Căci cine primeşte îndrumări dintr-o şcoală secretă ce există pe drept şi le urmează corect, acela se va şi dezvolta corect. Principalul lucru este de a trezi în sine seriozitatea corectă, de a se pătrunde cu totul de cunoştinţele pe care le învaţă în orele esoterice.

Pentru esoterist este întotdeauna bine să-şi spună că mai are încă un drum lung înaintea sa. Se poate să fi cuprins deja de mult ceva cu înţelegerea şi cu toate acestea să nu-şi fi organizat nicidecum viaţa conform cunoştinţelor câştigate. Drept exemplu putem da propoziţia care ar trebui să le fie familiară tuturor teosofilor: „Tot ce ne înconjoară este Maya". Există oameni cărora această propoziţie le este foarte plauzibilă, care, însă, nu o aplică niciodată asupra vieţii lor, care lasă să acţioneze dureri şi bucurii asupra lor, fără să-şi spună: Dacă totul este Maya, atunci şi provocarea durerii mele este Maya. – Este însă bine că este aşa, căci dacă omul ar prelua prea devreme în simţirea sa această propoziţie, atunci poate că nu ar face faţă cutremurării pe care ar trăi-o prin faptul că o aplică asupra durerii sale. Pentru aceasta este nevoie de o forţă puternică, ce trebuie să se dezvolte treptat,

şi anume prin faptul ca omul să exerseze asupra micilor lucruri zilnice care îl înconjoară spre a cuprinde adevărul acestei propoziţii, în loc să o facă asupra marilor evenimente ale vieţii sale. Noi ştim că tot ce ne înconjoară ni se arată altfel decât este cu adevărat. Să luăm de exemplu un obiect roşu. Datorită cărui fapt vedem culoarea roşie? Datorită faptului că lumina cade asupra lui. Dacă obiectul se află în întuneric, atunci nu îl vedem roşu. Dacă, însă, luminează lumina asupra lui, culoarea roşie ia naştere prin faptul că obiectul absoarbe toate celelalte culori pe care le provoacă lumina, le preia în sine şi reflectă doar culoarea roşie pe care nu o poate folosi, pe care nu o vrea şi nu o doreşte. El ne arată, aşadar, tocmai ceea ce nu este în interiorul său.

Poate, acuma, omul să ajungă să pătrundă în acest interior şi să cunoască adevărata fiinţă a lucrurilor? El poate face aceasta doar pe cale meditativă. Dacă omul rămâne doar la concepţie, la reprezentare, atunci rămâne şi prins în Maya. Dar el mai face adesea şi altceva. Atunci când îi apare o culoare, să zicem cea roşie, atunci ea exercită un efect asupra simţirii sale. El are un sentiment de împrospătare când priveşte culoarea roşie. Un albastru care este uşor amestecat cu violet îl va dispune să fie plin de devotament, pios. Aceste simţăminte le are omul în el însuşi şi are faţă de ele sentimentul de adevăr. Obiectele care provoacă aceste sentimente pot să fie Maya, pot să ia naştere şi să piară, sentimentele înseşi rămân aceleaşi. Se poate ca cineva să meargă într-o pădure, să audă un zgomot şi să se sperie de asta, pentru că îşi închipuie că porneşte de la un şarpe, în timp ce cauza era un curent de aer. Mai apoi se poate să audă din nou un zgomot, care de data asta cu adevărat să pornească de la un şarpe. Sperietura de el este de ambele dăţi aceeaşi; ea este adevărată, în timp ce cauza a fost într-una din dăţi o iluzie.

Cum ajungem însă ca, prin sentimentele noastre, să ajungem la adevărata fiinţă a lucrurilor?

Când privim plantele primăvara cum înmuguresc, lăstăresc şi îmbobocesc, cum să recunoaştem adevărul în spatele a ceea ce întind ele către noi drept Maya? Există un moment în viaţa plantei, în care ea arată ceva din fiinţa ei interioară, iar acest moment este cel în care începe să piară. Când, însă, intervine el? Odată cu fecundarea. Până atunci, planta şi-a cheltuit toată forţa pentru a respinge ceea ce nu vrea, acum, însă, a primit ceva din afară şi îşi răsfrânge, am putea spune, viaţa. Ea pierde forţa de apărare şi se retrage în sine însăşi, întoarce forţa pe care o folosea spre afară, acuma spre înăuntru. Putem acum să trezim în noi un sentiment care se aseamănă cu acest proces în viaţa sufletească a plantei? Când, oare, dorim să ne retragem singuri în interiorul nostru: când pierdem forţa apărării spre afară? La sentimentul de ruşine. Dacă trezim în noi acest sentiment fără un motiv exterior şi privim o plantă fecundată, atunci devenim conştienţi de faptul că exact acelaşi sentiment trăieşte în plantă, că trăieşte atât de intens în ea, încât o aduce la pieire. Toamna trece un sentiment de nespusă ruşine prin lumea plantelor. Trandafirul roşu este un exemplu cu totul special pentru acest lucru.

Ce culoare am desemna acum pentru sentimentul pieirii, al retragerii din cele exterioare către spirit? Cea neagră; iar de aceea avem crucea neagră, pe care înfloresc trandafirii roşii. Crucea neagră, carbonizată, în care a murit tot ce e exterior, ne este o expresie pentru faptul că înapoia tuturor celor ce mor se revelează spiritul. Goethe a vorbit cândva despre culoarea [Nota 7] pe care ar trebui să o aibă Pământul, dacă ar fi la sfârşitul ciclului actual pe moarte şi ar trece într-un regat spiritual, ar fi fecundat de spirit. El ar trebui să „dogorească în roşu înflăcărat". Iar această afirmaţie provine dintr-o profundă cunoaştere. Căci cum ar putea Pământul să dogorească altfel decât într-o adâncă ruşine, atunci când este matură pentru a fi fecundată de spirit?

Dacă trezim în acest fel sentimente în noi, ce sunt stimulate prin obiectele exterioare, atunci ne vom apropia de adevărul din spatele acestor obiecte. Dar putem să trezim şi imagini şi sentimente în noi, fără vreun motiv exterior, putem să producem în noi reprezentări şi sentimente de sine stătătoare. Atunci suntem în noi împreună cu o lume ce nu a fost produsă de nicio stimulare din exterior, iar prin aceasta putem să găsim drumul spre adevărul absolut. Acest lucru trebuie să aibă loc în meditaţiile noastre. Dacă privim Soarele şi medităm asupra influenţei lui însufleţitoare, atunci avem mereu o stimulare exterioară pentru meditaţie. Dacă, însă, trezim la cuvintele: *În razele curate ale luminii...* etc. în noi înşine o reprezentare a luminii şi ne reprezentăm apoi că este veşmântul dumnezeirii, atunci am recreat în noi ceva ce nu este legat de ceva exterior. Iar dacă apoi trezim sentimentul de iubire faţă toate fiinţele la următoarele rânduri, atunci ne vom pătrunde de acest sentiment şi va deveni o puternică forţă de germinare în noi.

* * *

Însemnarea B

Propoziţie general cunoscută: totul este Maya, iluzie. Dar este foarte greu să îţi organizezi întreaga viaţă doar în sensul acestei propoziţii.

Şi este bine; sufletul nu ar suporta o modificare subită.

Să luăm o plantă. Roşul în care ne apare este doar iluzie. În întuneric nu ar apărea aşa; este doar acţiunea luminii solare. Şi anume, planta nu ne arată interiorul ei propriu-zis, nu culorile pe care le-a înghiţit, trăsăturile ei propriu-zise, ci ceea ce nu vrea să aibă, ceea ce iradiază din nou în afară. Aşadar, culoarea ei este de fapt Maya. Vine însă un moment în care planta trădează ceva din interiorul ei: în timpul cât poartă fruct, atunci când începe să se veştejească, să se usuce; atunci nu mai are decât forţa să lucreze asupra ei înseşi, [dar nu mai are puterea] pentru a-şi ascunde interiorul.

Sentimentul care domneşte atunci în ea este cel al roşeţii de ruşine; este ceva real.

La un capăt de pădure aude cineva un zgomot; el crede că ar fi un şarpe şi se sperie. Era însă doar vântul. În celălalt capăt, acelaşi lucru; de data aceasta, cu adevărat un şarpe. Realul la amândouă: sentimentul de frică.

Trebuie să învăţăm să simţim cu planta care arată la veştejire, pieire sentimentul roşeţii de ruşine. Atunci vom învăţa să cunoaştem treptat legile care stau în spatele ei şi să vedem că toate culorile sunt doar Maya, iluzie.

Goethe are dreptate când spune: În ziua de apoi, când Pământul nostru îşi schimbă aspectul – în ce culoare ar străluci? – şi răspunde: În roşul cel mai înfocat. Este sentimentul de ruşine, pentru că acum vine asupra sa pieirea.

Oră esoterică
Hamburg, 19 mai 1910
Însemnarea A

Vrem ca, înainte de a începe consideraţiile noastre esoterice de astăzi, să îndreptăm rugăciunea către Spiritul zilei de joi. Căci esoteristul trebuie să-şi însuşească tot mai mult şi mai mult adevărata modestie şi înalta smerenie, prin aceea să nu se îndrepte cu chestiunile sale către cea mai înaltă divinitate, ci să se gândească la faptul că între ea – cea pe care nu o putem intui cu cea mai înaltă înţelegere omenească – şi noi toţi sunt prezente toate marile ierarhii:

Mare Spirit atotcuprinzător,
în lumina Ta străluceşte a Pământului viaţă ...

Vrem să privim din nou asupra meditaţiei noastre dintr-o altă latură. Esoteristul vrea să se apropie intens prin meditaţiile sale de Spiritul christic, să încerce să se aducă într-o legătură mai intensă cu el decât ar putea s-o facă prin creştinismul exoteric. Evenimentul intrării principiului christic în evoluţia noastră pământească a fost chiar şi pentru istoria exterioară unul atât de drastic, încât socotim

împărţirea timpului după el. În vremea în care Zoroastru vedea în Soare figura Spiritului solar ce se apropia, el a adunat în jurul său elevi pentru a-i face slujitori ai marelui Ahura Mazdao, iar pe el însuşi s-a pregătit tot mereu pentru a prelua în sine acest Spirit solar.

Atunci când Pământul, cu toate fiinţele sale, priveşte în sus spre Soare, el trebuie să-şi spună că nu poate ceea ce poate Soarele: să emită lumină. El ar fi un corp întunecat, negru, dacă lumina Soarelui nu ar pătrunde prin el şi el nu ar putea să o reflecte. Acum, de când Christos a devenit, prin evenimentul de pe Golgotha, Spiritul pământesc planetar, el este în forţa prin care încolţeşte în sus pătura verde, de plante a Pământului.

Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor ne dau în simboluri marile adevăruri ale lumii, iar între acestea este, înainte de toate, crucea cu trandafiri cea care, oglindindu-se în noi, poate să trezească şi să întărească în noi forţa Spiritului christic. Noi am văzut în ultima noastră oră esoterică faptul că trandafirul roşu exprimă în culoarea roşie sentimentul de ruşine. Acum ştim că toate culorile provoacă în noi culoarea opusă, cea roşie deci pe cea verde (a se vedea ***Educaţia copilului*** [Nota 8]). Astfel, privirea asupra crucii negre trezeşte în noi lumina albă, strălucitoare a Soarelui lui Christos, iar prin trandafirii roşii este stimulată forţa, pentru ca din lumina senină a forţei christice să poată încolţi viaţa verde. Dacă ne reprezentăm cu acest simţământ crucea cu trandafiri şi o lăsăm să trăiască astfel în noi, vom fi părtaşi la o parte a forţei noastre pământeşti, a Spiritului nostru pământesc, a Spiritului christic.

În calitate de esoterişti trebuie să ne străduim tot timpul să îndreptăm gânduri bune spre obiectele care ne apar drept Maya. Trebuie să fim străbătuţi de sentimentul că în toate dormitează o scânteie din această forţă, ce poate cândva să irumpă pentru a străluci mai puternic decât tot răul. Şi o

deplină încredere trebuie să purtăm în noi, că tot binele de pe Pământ, tot pozitivul va învinge şi trebuie să învingă.

Însemnarea B

Pentru om nu este posibil să se apropie nemijlocit de Dumnezeire, şi de aceea este mai bine să încerce să se apropie de Spiritul zilei, prin faptul că îl apelăm cu veneraţie, cu ziceri corespunzătoare (Este apelat Spiritul lui Jupiter).

Cel mai înalt dintre toate simbolurile este crucea. Din ea se poate crea întreaga istorie a lumii, şi chiar şi ştiinţa naturii ar putea fi construită din ea. Dacă observăm cum culorile îşi au culorile lor complementare, de care ţin prea bine cont ştiinţele naturii, atunci înţelegem faptul că şi culorile deosebite care sunt folosite pentru crucea cu trandafiri exercită un anumit efect, pe care îl putem trăi drept culorile complementare în suflet. A fost menţionat deja în scurta scriere ***Educaţia copilului*** modul în care culoarea roşie acţionează în aşa fel, încât are efect liniştitor în interior. S-ar putea vedea în acelaşi timp că sufletul este atunci cufundat în verde; ea produce culoarea complementară. La privirea asupra crucii negre cu trandafiri roşii, negrul, care în rest este pentru noi întuneric, devine în suflet precum lumina albă. Astfel se poate înţelege că, prin faptul că medităm crucea neagră, ia naştere lumină în sufletul nostru, ce ne poate aduce la iluminare. Roşul trandafirilor produce, ca reflectare, verde în suflet şi ne aduce la o simţire foarte elevată atunci când ne reprezentăm efectul forţei christice.

Zarathustra sau Zoroastru a văzut cum Christos, care pentru el mai era încă legat de Soare, trebuia să se reverse asupra Pământului. Iar când s-a desfăşurat acest lucru, Pământul a fost fructificat, umplut de Spiritul lui Christos, iar acest spirit a devenit atunci Spiritul Pământului. Pământul, care până atunci fusese întunecat, a fost umplut în interior de lumină, iar efectul acestei lumini se arată în verdele care acoperă Pământul. Verdele viu, lăstărind, încolţind este efectul Spiritului lui Christos în Pământ. Pământul este ca şi

îmbibat de el şi este literalmente adevărat că noi umblăm pe Pământ pe trupul lui Christos. Iar verdele este trupul Lui eteric.

Prin meditarea crucii cu trandafiri se face şi în noi lumină, iar efectul verdelui va trezi în sufletul nostru forţa lui Christos, care şi în Pământ a fost făcut de aceeaşi forţă. Iar dacă acţionează această forţă în noi, atunci vom simţi cum creşte în noi marea încredere că iubirea curată trebuie să depăşească orice rău şi că adevărul poate fi găsit. Acest lucru se află pentru noi în cuvintele:

În razele curate ale luminii...

Oră esoterică
Hamburg, 25 mai 1910
Însemnarea A

Rugăciune către Spiritul zilei de miercuri:
Mare Spirit atotcuprinzător,
în a fiinţei Tale cunoaştere este cunoaşterea lumii ...

Am văzut ultima dată cum pot şi trebuie să acţioneze asupra noastră, în meditaţiile noastre simbolurile care ne sunt date. Acum vrem ca astăzi, pentru a închide într-un cerc aceste trei ore esoterice, să vorbim despre căile greşite pe care putem ajunge noi, ca esoterişti.

În viaţa obişnuită, exoterică avem tot felul de denumiri pentru trăsături pe care le cunoaştem ca bune sau rele. Pentru esoterist, aceste denumiri sunt adesea insuficiente, unilaterale, căci fiecare trăsătură are două laturi, una bună şi una rea, iar a menţine echilibrul just trebuie să devină una din sarcinile principale ale esoteristului. El trebuie, de regulă, să vegheze permanent asupra sa, să fie în atenţie. Trăsăturile omeneşti sunt de aşa gen, încât dacă rămân în măsura justă, omul le şi poate stăpâni foarte bine cu Eul său. Dar dacă lasă ca vreuna să devină prea intensă, atunci Eul poate să ajungă sub domnia acestei trăsături. La omul exoterist, acest lucru nu este atât de periculos; el este adus tot mereu în echilibru

prin spiritul de zi cu zi. La esoterist, însă, este altfel. O trăsătură pe care o lasă să devină stăpână peste el poate să-l aducă în tot felul de pericole; îndeosebi poate să se manifeste deja în viaţa sa actuală ca o boală a corpului fizic. Vrem să clarificăm acest lucru cu ajutorul unor exemple.

Cine dintre noi nu cunoaşte supărări, indispoziţii. Cu toţii am fost deja supuşi la ele, desigur. Esoteristul trebuie acum, însă, să încerce să se lupte împotriva acestora cu Eul său obişnuit. Căci dacă lasă indispoziţia să devină stăpână asupra lui, apare ceva foarte precis la el. El cade sub Spiritul nepotrivit al greutăţii. Există cu adevărat un astfel de Spirit sau Spirite ale greutăţii. Spiritul greutăţii, în sine, aparţine de forţele primordiale (Spirite ale personalităţii) şi este cel care dimineaţa ne aduce înapoi în corpul nostru fizic. Aceasta cade în domeniul său de acţiune, iar acest lucru este bun şi just pentru noi. Acum, există însă printre aceste spirite unele care îşi depăşesc câmpul de acţiune şi vor să acţioneze în domeniul Spiritelor formei. Acestea sunt cele care iau în stăpânire trupul eteric al esoteristului, atunci când el se lasă în seama indispoziţiilor, şi îl prelucrează în aşa fel încât omul cade cu totul pradă ipohondriei. În fizic, acest lucru se exprimă atunci în îmbolnăviri ale tractului digestiv. Acest lucru poate fi spus şi în conferinţe exoterice; în orele noastre esoterice trebuie doar să ţinem mereu minte că primim mesaje directe ale Maestrului, pe care acesta le-a desemnat special pentru esoterism.

O altă trăsătură împotriva căreia esoteristul trebuie să se păzească în mod deosebit, să se observe tot mereu ca să nu-i cadă pradă, sunt vanitatea, mândria. Adesea nici nouă înşine nu ne este clar cât de mult am căzut deja pradă lor şi trebuie, de aceea, să fim deosebit de atenţi la aceasta. Cum ar fi unii care îşi închipuie că vor să ajute „din iubire faţă de omenire”. Dacă, însă, li se spune că pot realiza acest lucru doar prin învăţare necontenită, sârguincioasă, atunci observăm că ei nici nu vor acest lucru; ei vor imediat să pună

mâna, fără să se gândească cât de mult pot dăuna printr-un ajutor greşit. Aceasta este însă o vanitate foarte periculoasă, iar ei i-au căzut pradă toţi acei binefăcători de popoare şi visători care îşi predică concepţia despre lume cu cuvinte frumoase şi fraze neclare, pentru care consideră că ar avea o misiune.

Dacă, acum, esoteristul nu suprimă această vanitate, ce se întâmplă atunci? El cade pradă Spiritelor luminii, şi anume din nou nu celor reglementare, celor bune care se recrutează din cetele Spiritelor înţelepciunii, ci acelora care acţionează în jos în domeniul Spiritelor mişcăm. Spiritele bune ale luminii au sarcina de a conduce omul seara, la adormire în lumea spirituală, să conducă intrarea lui în aceasta, pentru ca ajungă inconştient în aceasta. Dacă, însă, esoteristul vrea să-şi grăbească dezvoltarea în mod neregulamentar şi astfel să nu înveţe ceea ce trebuie în mod necesar să ştie despre lumile spirituale, atunci îl iau în stăpânire celelalte Spirite ale luminii şi îi influenţează trupul eteric într-un aşa mod încât, în fizic, tractul capului, creierul are de suferit. Iau naştere confuzia, exaltarea şi, în final, lucrul cel mai rău: nebunia.

Cel care cade pradă Spiritului greutăţii, acela îşi dăunează doar sieşi, iar unui astfel de om trebuie încercat să i se dea ajutor cu toate mijloacele; căci noi trebuie să iubim nu doar omenirea, ci fiecare om în parte. Cine însă cade pradă Spiritelor luminii, acela poate să-i dăuneze şi omenirii, nu doar sieşi prin exaltarea sa confuză. De aceea trebuie să ne cercetăm iarăşi şi iarăşi, dacă motivele din care vrem să ne dezvoltăm sunt cu adevărat unele altruiste, să nu obosim să învăţăm; căci cu cât învăţăm mai mult, cu atât mai firesc vom deveni modeşti.

Nu trebuie să ne fie teamă atunci când simţim Spiritul greutăţii în modul în care dimineaţa, la trezire suntem ca şi zdrobiţi şi ne simţim membrele atât de grele, încât aproape că nu le putem mişca. Acesta este un stadiu trecător şi un semn pentru faptul că am depăşit stadiul incorect al ipohondriei.

Iar cel care are în anumite momente sentimentul că cu greu se poate ţine cu picioarele pe pământ, că ar trebui să plutească, nici acela nu trebuie să se neliniştească, căci a depăşit stadiul exaltării, iar manifestarea este doar una regulară în cadrul dezvoltării. Sufletul omului este ţinut în echilibru prin intermediul Spiritului greutăţii şi Spiritului luminii, iar esoteristul trebuie să se străduiască mereu să nu tulbure acest echilibru.

Indicaţia asupra acestui echilibru ne este dată de Maestrul înţelepciunii în rugăciunea pe care o rostim la încheiere şi care conţine toate înţelepciunile lumii ce ni se vor revela tot mai mult:

În spirit se afla germenele trupului meu ...

* * *

Însemnarea B

Este apelat mai întâi Spiritul zilei: Mercur.

În viaţa esoterică se arată manifestări care au o semnificaţie mare pentru esoterist. Dacă am lăsat să acţioneze asupra noastră orele anterioare, este necesar să o mai primim pe aceasta ultima, pentru a le lega într-un întreg.

În viaţa exterioară obişnuită, lumea însăşi este cea care corectează greşelile pe care le-am adus prin predispoziţia noastră înnăscută; însă în viaţa esoterică, trăsăturile şi dispoziţiile noastre dobândesc o semnificaţie cu totul diferită. Da, merge atât de departe încât cuvântul care desemnează trăsătura [respectivă] nici măcar nu mai exprimă ceea ce este specific pentru această trăsătură. Ni s-a spus că mândria, vanitatea, trufia sunt periculoase; dar atunci când omul, fără a tinde către echilibru, ar vrea să desprindă aceste trăsături cu totul de la el, el şi-ar pierde simţul de sine. Eul său se scurge şi el devine un om fără conţinut. Pe de altă parte, acea trăsătură pe care am putea-o numi iubire acţionează la fel de periculos. Omul care este mereu înclinat doar să dea iubire şi crede că trebuie să-i ajute pe toţi oamenii, cade în cealaltă extremă, în faptul că e mereu preocupat de sine şi se toarce în Eul său.

Atunci când se ivesc trăsături, întotdeauna sunt două forţe în joc, ce lucrează una împotriva celeilalte.

Dacă ar exista doar iubire drept cel mai înalt lucru în lume, atunci nu ar exista absolut nimic; forţa opusă trebuie mereu să producă echilibrul. Astfel trebuie astăzi arătat spre forţe sau fiinţe care acţionează în noi şi provoacă acele stări stranii, pe care le cunoaşte fiecare esoterist.

Prima stare este cea a unei indispoziţii, indispoziţie care se iveşte aparent fără nicio cauză, care găseşte un motiv în fiecare lucru mic şi care poate să degenereze într-o asemenea violenţă, încât întreaga natură a unui om poate apărea transformată. În acest caz, avem de-a face cu fiinţe care aparţin de ierarhia forţelor primordiale, care sunt fiinţe aducătoare de sănătate atunci când rămân în domeniul lor propriu; dar când păşesc în afara domeniului lor, în acela al ierarhiei Spiritelor formei, atunci ele acţionează în daună. Ele sunt numite „Spirite ale greutăţii", iar ele sunt cele care ne ajută la trezire să ne tragem în jos spre pământesc. Aceasta ne dă adesea acea senzaţie de greutate, de inerţie la trezire. Dar dacă mai adăugăm la aceasta indispoziţia, atunci aceste spirite acţionează în sens nefavorabil asupra noastră şi fac totul greu şi întunecat pentru noi. Ele acţionează atunci asupra trupului fizic şi îl umplu cu greutate, încât ne simţim ca şi înlănţuiţi de Pământ. Dacă Eul nu se opune acestui lucru şi nu suspectează pericolele care îl ameninţă aici, atunci aceste spirite stăpânesc şi Eul nostru; omul devine neputincios, el cade pradă ipohondriei. Oricine ştie cât de greu este de vindecat ipohondria. Această boală arată mereu spre un efect dintr-o viaţă anterioară în calitate de esoterist, căci într-o încarnare nu poate lua naştere. Dacă Spiritele greutăţii ne-au luat astfel în stăpânire, aceasta se arată atunci în boli ale abdomenului şi ale organelor digestive.

Acum trebuie să mai facem cunoştinţă şi cu Spiritele luminii, care, tot aşa, când rămân în domeniul lor propriu sunt active în calitate de forţe vindecătoare, dar care, însă,

atunci când păşesc în afara domeniului lor şi pătrund în domeniul Spiritelor mişcării, îi aduc omului nenorocire. Acesta e cazul când, spre exemplu, un om îşi închipuie că ar trebui să ajute omenirea, când vrea să se desfacă cu totul în iubire, în timp ce are de fapt pofta de a vrea să urce mai sus fără strădanie. Atunci vin aceste Spirite ale luminii, pătrund înăuntrul omului şi îl aduc la exaltare, astfel încât toate reprezentările se transformă în ceva neadevărat. Omul gândeşte că el e o forţă pentru bine, că ar trebui să îmbunătăţească lumea. Dacă se ajunge sub domnia acestor spirite, atunci Eul este atât de cu totul plin de sine, încât nu mai poate vedea lucrurile din afara sa în raportul corect şi, în final, omul decade într-o stare în care trupul său este influenţat, şi anume creierul său este distrus. Dar dacă reacţionează împotriva acestor forţe, încearcă să înţeleagă că totul nu este decât închipuire [când crede] că i-ar putea ajuta pe ceilalţi ş.a.m.d., când încearcă mai degrabă să-şi distragă forţele de la această activare a iubirii şi să suprime în sine orice poftă după progres, cu încrederea că maturitatea justă se va instala în momentul just: atunci, aceste spirite acţionează drept forţe vindecătoare şi ne aduc pas cu pas mai departe către lumină. Ele sunt cele ce ne ajută seara la adormire să ne ducem la lumină.

Astfel trebuie să fim mereu în gardă faţă de aceste două forţe; iar atunci când se arată în sentimentele noastre trebuie să fim imediat treji şi să ne orientăm atenţia asupra noastră înşine. Când avem o indispoziţie şi am luptat mereu cu trezie împotriva ei, atunci va veni clipa în care ne simţim trupul ca şi zdrobit, că ne doare până în măduva oaselor, iar atunci aceasta ne va fi dovada că am învins. Iar dacă înclinăm către exaltare, aşa cum am înfăţişat aici, şi am luptat cu curaj împotriva acestui lucru, atunci apare în noi un sentiment ca şi cum nu am mai avea picioare pe care să stăm, ca şi cum corpul nostru ar fi prea uşor ca să îl ţină pământul; iar acest lucru este dovada că am învins în lupta cu Spiritele luminii.

Acestea sunt urmările exerciţiilor corect desfăşurate; iar în loc să devenim temători sau indispuşi, ele ar trebui să ne îndemne să înaintăm cu curaj. Dacă învăţăm treptat să recunoaştem modul în care suntem mereu înconjuraţi din toate părţile de forţe ce acţionează asupra omului, atunci învăţăm să trăim ziua în deplină conştienţă de sine şi să realizăm echilibrul între toate aceste efecte. Astfel vom înţelege mai bine şi zicerea din încheierea consideraţiilor noastre, a cărei primă jumătate îl reprezintă pe Spiritul greutăţii:

În spirit se afla germenele trupului meu ...

iar a doua jumătate pe Spiritul luminii:

În trupul meu se află germenele spiritului

* * *

Însemnarea B

Spiritul cvintuplu şi unde acţionează sau unde şi cum se exprimă.

1.Spiritul adevărului
2.Spiritul dăruirii
3.Spiritul atitudinii bune
4.Spiritul greutăţii
5.Spiritul luminii

Regatul forţelor primordiale este regatul Spiritului greutăţii. Forţele primordiale sau Spiritele personalităţii acţionează în trupul fizic, sunt de-a dreptul ceea ce ţine omul ferm legat de pământ. Incorectă este acţiunea Spiritului greutăţii în calitate de Spirit al formei, adică în Eu. Dacă acţionează aici, atunci se întâmplă că apar supărarea, indispoziţia, isteria şi ipohondria. Greutatea este bună în corp. Spiritele înţelepciunii, ele acţionează corect drept Spirite ale luminii în trupul eteric. Ele produc judecata sănătoasă, incorect acţionează drept Spirite ale mişcării când se revelează drept confuzie, exaltare, acţiunea lor ca acţiune incorectă, până în trupul fizic.

Crucea cu trandafiri: să ne reprezentăm planta, crucea şi trandafirul roşu, este roşeaţa de ruşine a plantei. În acest caz avem să ne reprezentăm crucea albă şi trandafirul verde, în culoarea opusă.

Oră esoterică
Kristiania (Oslo), 16 iunie 1910
Însemnarea A

Exoteric, teosofia este o cunoaştere. Ceea ce învăţăm în conferinţele exoterice, aceasta ar trebui să preluăm în calitate de esoterişti în aşa fel în simţirea, voinţa şi gândirea noastră, încât să putem revărsa din nou în viaţa exoterică. Aceasta este munca esoterică. Şi ce anume se întâmplă prin aceasta? Cum putem purta direct în viaţă un adevăr teosofic foarte simplu, de exemplu cel despre adormire şi trezire: faptul cum rămân în urmă trupul fizic şi cel eteric la adormire, în timp ce Eul şi trupul astral merg în lumile spirituale? – Înainte, omul primitiv primea rugăciuni pe care le rostea seara înainte de culcare şi dimineaţa după trezire, iar acest lucru era bun, căci el îi întărea sufletul cu forţe spirituale, prin faptul că, înainte de a merge în lumile mai înalte, îşi pregătea sufletul pentru ele şi, după ce le părăsise, străbătea sufletul încă o dată cu forţele mai înalte, am putea spune, absorbind forţe sufleteşti pentru sine, din lumile spirituale.

Cele trei regnuri care stau sub om, regnul mineral, cel vegetal şi cel animal, sunt străbătute de forţe spirituale care se înnoiesc mereu; tot astfel cele patru elemente foc, apă, aer şi pământ. La om este altfel. Dacă nu se pune el însuşi în legătură cu aceste forţe spirituale, atunci nu le obţine. Atunci când adoarme fără a se fi pregătit, el nu primeşte în lumile în care pătrunde niciun fel de alimentare cu forţe spirituale. Omul materialist, oricât de învăţat ar fi el, oricât de sus-pus ştiinţific: dacă pătrunde seara nepregătit în lumile spirituale, atunci stă în ele jos, sub omul simplu, primitiv, care s-a pus deja cu ele în legătură prin intermediul rugăciunii sale. În

timpul nostru materialist, ale cărui cuceriri ştiinţifice sunt atât de nesfârşit de demne de admiraţie, omul a uitat tot mai mult rugăciunea. El adoarme şi se trezeşte cu gândurile sale zilnice. Ce face însă cu aceasta? Căci are loc ceva prin această omisiune. El omoară de fiecare dată ceva din viaţa spirituală, din forţele spirituale pe planul fizic.

Omul intră inconştient în lumile spirituale. Dacă, spre exemplu, adoarme la ora unsprezece seara – nepregătit – şi la douăsprezece s-ar trezi în lumile spirituale, atunci nu s-ar descurca deloc, ar avea sentimentul că este extins pe spaţii nesfârşite, că şi-a pierdut punctul central. El ar fi în ceea ce se numeşte extaz, „în afara lui", în sensul propriu al cuvântului. Acest extaz era produs înainte artificial în vechile misterii druidice, pentru a-i permite elevului să trăiască lumile mai înalte în mod conştient. Însă pentru ca elevul să nu se piardă pe sine, să nu îşi piardă Eul, trebuia să-i stea alături douăsprezece ajutoare, care, în momentul în care intervenea extazul, revărsau în el întreaga forţă a eurilor lor curate. De atât de multă forţă era nevoie pentru a împiedica această dizolvare!

Această iniţiere a druizilor era calea *exterioară* [desfăşurarea în macrocosmos]; în timp ce în vechile misterii egiptene era urmată cea interioară [Nota 9]. Aici trebuia ca acela ce se iniţia să caute timp de trei zile şi jumătate calea prin astralul de jos, adică să urce în propriul său interior, iar doisprezece preoţi curaţi trebuia să-i stea alături, astfel încât prin aceasta să nu îl acapareze, să nu îl ia în stăpânire toate pornirile, poftele şi pasiunile joase care dormitau adânc în fiinţa sa şi care (altfel) s-ar manifesta doar încet pe parcursul încarnărilor sale (în cazul unei dezvoltări obişnuite).

Vicii nemaiauzite ar fi fost trezite în el, dacă cei doisprezece preoţi nu l-ar fi protejat de ele prin curăţia lor. – În ziua de astăzi, cele două căi menţionate nu ar mai fi posibile, căci omul modern s-ar indigna faţă de o astfel de

intervenţie în Eul său, s-ar revolta împotriva paternalismului în pornirile, poftele şi pasiunile sale.

Şcoala rosicruciană uneşte ambele drumuri în sine şi îi lasă omului, în acelaşi timp, deplină libertate. El trebuie să-şi dobândească singur, prin meditaţiile care îi sunt date, forţele care erau înainte acordate de ajutoare. Prin această muncă asupra lui însuşi, esoteristul înmulţeşte

acum forţele spirituale care îi sunt necesare omenirii. El luptă împotriva pustiirii care va interveni prin materialismul înfricoşător, în care oamenii au uitat pur şi simplu corelaţia lor cu lumile spirituale, au uitat în ce fel pot să-şi aducă din ele forţe. Când va veni timpul în care sufletele vor fi tot mai pustii, mai goale şi disperate, atunci va fi sarcina esoteriştilor să lase să acţioneze forţele lor spirituale în mod viu. Ei vor păstra sub toate loviturile de soartă echilibrul senin al sufletelor lor şi astfel vor permite să se reverse fericirea în restul omenirii, vor atenua astfel durerile ei sufleteşti. Aceste dureri sufleteşti vor fi resimţite de oameni drept chinuri, drept o urmare a cuceririlor ştiinţei materialiste. În ziua de astăzi, au fost găsite multiple mijloace pentru a anestezia durerile fizice, a le face să dispară. Dar în realitate, cu toate acestea, ele nu au dispărut. Şi în ştiinţa exoterică suntem instruiţi asupra faptului că nu se pierde nicio forţă şi astfel nici forţa durerii nu se pierde, ci se manifestă, aşadar, în alte tărâmuri. Durerile se întorc iarăşi în încarnări ulterioare, sub formă de chinuri sufleteşti. Puternice dureri sufleteşti vor trebui să parcurgă oamenii, iar esoteriştii vor utiliza atunci forţele spirituale pe care le aduc din înălţimi pentru atenuarea acestor chinuri. Fiecare din noi a luat decizia, oricât de inconştient, atunci când a păşit pe drumul esoterismului, să intervină ajutând în aceste suferinţe ale omenirii.

* * *

Însemnarea B

Înainte, în timpuri mai puţin materialiste, rugăciunea era o activitate obişnuită înainte de fiecare adormire şi la trezire. Puţin intuieşte omenirea dauna pe care şi-o aduce singură prin faptul că a pus cu totul deoparte acest obicei. Omul îşi aducea prin intermediul rugăciunii forţă din lumea spirituală la trezire, pentru viaţa sa de zi şi seara lua prin rugăciune forţa pe care şi-o adunase în viaţa sa de zi, cu el în lumea spirituală.Tot astfel sunt intenţionate şi exerciţiile noastre de astăzi, pentru ca forţa noastră să poată creşte mai repede către spiritual şi să învăţăm să o folosim conştient.

Oră esoterică
Kristiania (Oslo), 18 iunie 1910
Însemnarea A

În şcolile de misterii vechi egiptene, cei ce erau iniţiaţi îşi propuneau să-şi dedice încarnarea respectivă cu totul iniţierii; căci ea era o procedură pe viaţă şi pe moarte. Ei trebuiau să parcurgă probe care, spre exemplu, aveau cerinţe înalte faţă de curajul lor. Li se arătau lucruri care puteau să le provoace în aşa măsură frică, încât să cadă jos morţi. Dacă, însă, treceau de aceste probe cu viaţă, erau ajunşi pe celălalt mal şi erau născuţi din nou. Ei coborâseră la divinitatea din interiorul lor şi trebuiseră să se întâlnească în propriile lor trupuri cu pornirile, poftele şi pasiunile lor şi trecuseră cu succes de întâlnire. Ei puteau de acum să spună despre sine: *Ex Deo nascimur*. – Acum am putea întreba: Acest rău care era întâlnit aici pe calea către divinitatea interioară provine şi el de la divinităţi? Aici trebuie să ne spunem mereu că, la origine, este ceva dumnezeiesc, că de-abia noi, oamenii, l-am făcut să fie răul.

În misteriile druizilor se mergea pe calea extazului. Cel care urma să fie iniţiat se unea cu spiritul, care domnea peste tot în natură: *Per Spiritum Sanctum reviviscimus*.

În calea rosicruciană sunt reunite ambele căi, asta înseamnă că din amândouă este luat ceea ce este bun pentru noi. Omul modern nu mai poate fi iniţiat în mod inconştient. De la impactul principiului christic, omul trebuie să participe cu conştienţa sa trează.

Meditaţiile pe care ni le-au dat Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor sunt toate orientate înspre Christos, chiar dacă numele nu apare în ele. Cuvintele

În razele curate ale luminii...

sunt în aşa fel organizate încât, dacă ne facem surzi şi orbi faţă de mediul imediat înconjurător, ne ridicăm încet trupul eteric din fizic; iar prin aceasta ne reunim atunci cu aura etherică a lui Christos, care acum este chiar aura Pământului nostru. – Dacă ne-am ridica din corp fără conţinutul meditaţiilor noastre, sufletul nostru ar fi singur cu sine însuşi. Acum, însă, el este străbătut de Christos şi trăieşte ceea ce Pavel a numit: „Acum însă nu eu trăiesc, ci Christos în mine".[Nota 10]

În iubirea curată faţă de toate fiinţele ...

În aceste cuvinte ni se aduce aminte de faptul că tot ceea ce este sufletesc este ţesut din iubire. Această meditaţie este o pieire lentă a Eului inferior. Iar cu această moarte şi renaştere întru Christos avem legătura între cele două căi: *In Christo morimur*. Este o înviere conştientă în Spiritul lui Christos. De aceea am şi adăugat la cuvintele *Per Spiritum* cuvântul *Sanctum*.

* * *

Însemnarea B

Este unul din cele mai mari beneficii pe care le atinge esoteristul, dacă aplică cu fidelitate ceea ce Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor au alcătuit în imagini sau propoziţii corespunzătoare.

Urmează o explicaţie despre meditaţia:

În razele curate ale iubirii...

S-a arătat cum prin aceasta poţi să te faci treptat liber de trup şi să pătrunzi astfel în lumea spirituală. La a doua parte a meditaţiei, esoteristul pătrunde în acelaşi timp în propriul său interior. Ceea ce înainte trebuia să fie trăit separat, acum trebuie, după ce omenirea a progresat mai departe, să aibă loc în acelaşi timp. Pe aceasta se bazează aceste meditaţii. Dacă am devenit atât de puternici încât ne simţim transpuşi în afara trupului nostru într-o lume spirituală, atunci următorul pas este că începem să percepem ceva în acea lume; dar pentru că pătrundem în acelaşi timp şi în interiorul nostru, trăim şi pericolele iluziei cu atât mai puternic. În acel moment suntem cuprinşi de forţele ispitei şi ne aducem imagini în faţa noastră, pe care apoi le considerăm realităţi; dar tocmai cele mai frumoase, mai nobile viziuni sunt cele mai profunde iluzii. De-abia la mult timp după ce a dobândit forţa urcării în lumea spirituală, îi este unuia posibil să distingă adevărul de iluzie. Doar cea mai profundă seriozitate cu care ne însuşim teosofia aduce această posibilitate. Dacă purtăm mereu în suflet, în timpul conştienţei noastre de trezie, noţiunile pe care ni le dă teosofia, atunci creăm aici realitatea pentru lumea spirituală şi vom putea, totodată, şi să recunoaştem, atunci când ajungem acolo, ceea ce vedem. La început trebuie să ne apărăm de viziuni, să nu le permitem şi să nu le toarcem mai departe, aşa cum se întâmplă de obicei, utilizându-ne fantezia pentru aceasta. Vine el momentul, dacă aşteptăm în sensul just, în care ştim dacă este vorba despre ceva real sau nu.

Oră esoterică
Kristiania (Oslo), 20 iunie 1910
Însemnarea A
Rugăciune către Spiritul zilei de luni:
Mare Spirit atotcuprinzător,
în formele Tale de viaţă lucea simţire ...

Drept sprijin în meditaţiile noastre avem gânduri ajutătoare, care au fost date în toate şcolile esoterice existente pe drept, şi care, atunci când le poziţionaţi în imagini în faţa dumneavoastră şi le lăsaţi să acţioneze asupra dumneavoastră, vă adânciţi meditativ în ele, sunt de o valoare nesfârşită. La aceste gânduri nu este ca la cele obişnuite, zilnice ale noastre, ci dacă ne preocupăm cu ele, ele au forţe germinatoare, trezitoare pentru noi.

Un astfel de gând este următorul: aşa cum cunoaştem conştienţa noastră drept conştienţă de trezie şi de somn, aşa ne reprezentăm [conştienţa] Spiritelor Pământului care ne înconjoară şi lucrează asupra noastră, atunci când spunem: în regnul mineral dorm Spiritele Pământului; plantele sunt gândurile lor treze şi viaţa lor; animalele sunt visele lor. Dacă ne adâncim în acest gând şi ne reprezentăm, spre exemplu, ce sunt gândurile noastre: formaţiuni fugitive, ceţoase şi le comparăm cu cele ale Spiritelor Pământului, atunci percepem distanţa enormă. Gândurile lor încolţesc drept pătura verde de plante în nesfârşită multitudine, din Pământ. Gândurile lor sunt, aşadar, forţe creatoare în lumea fizică. În evoluţii anterioare ale Pământului, aceste spirite treceau cândva ca şi noi prin treapta de omenire. Pe atunci ele gândeau în modul în care gândim noi acum. Ele s-au dezvoltat mai sus şi mai sus şi au devenit entităţi creatoare. Noi avem în ele, în faţa noastră ceea ce noi trebuie să ne străduim să atingem.

Trebuie să ţinem mereu cont de faptul că prin dezvoltarea noastră ocultă devenim altfel decât ceilalţi oameni. Interesele noastre se schimbă şi adesea se poate auzi plângerea din partea esoteriştilor că simt că se stinge interesul pentru multe lucruri care înainte îi interesau şi că se face simţit la ei un pustiu şi un gol în interior. Aceasta este însă o stare cu totul normală şi rapid trecătoare. Iar golul sufletului lor va fi curând umplut cu interese care le înlocuiesc însutit şi înmiit pe celelalte. Trebuie, cu toate acestea, să nu renunţăm la corelaţia cu alţi oameni, cu

interesele care ne umpleau înainte, să nu cerem, înainte de toate, de la alţi oameni să-şi schimbe cercul intereselor lor. Diferenţa dintre omul exoterist şi cel esoterist este tocmai aceea că omul exoterist îşi pătrunde corpul său fizic strâns cu celelalte corpuri ale sale, am putea spune că totul se împinge spre suprafaţa exterioară. Omul obişnuit, care este născut într-un popor, într-o familie, moşteneşte astfel anumite concepte despre bine şi rău, despre veridicitate şi alte virtuţi pe care divinităţile creatoare le-au aşezat în ei pe parcursul dezvoltării. Esoteristul va trăi treptat din propria cunoaştere conform acestor virtuţi. Dar el nu trebuie să treacă peste conceptele care domnesc în oameni, privitoare la acestea; căci aici ar putea ajunge în pericole serioase în ceea ce priveşte dezvoltarea sa. La el tocmai că este desprins treptat omul interior de cel exterior. Părţile sale mai înalte le lasă singure pe cele mai joase, iar dacă acum nu respectă legile obişnuite ale omenirii, de exemplu privitoare la veridicitate, atunci poate să nimerească într-o mitomanie care, desigur, îl împiedică în dezvoltare şi poate produce multe daune. Toate acele indispoziţii şi certuri, chiar şi printre esoterişti, se datorează acestui fapt.

Noi nu lăsăm, însă, doar o parte a corpului nostru eteric şi a sufletului senzaţiei singure – în sufletul senzaţiei începem cu munca esoterică –, ci, am putea spune, şi corpul nostru fizic, iar noi trăim tot felul de stări, chiar şi boli, în acesta. Stări, pe care până acum nu le cunoscusem, vin asupra noastră, pe care, însă, nu trebuie să le considerăm boli şi de aceea să alergăm imediat la un medic; căci un medic exoterist desigur că nu poate să ne dea nimic pentru *aceste* stări, iar ele şi trec de la sine. Pe de altă parte, nu trebuie să considerăm că orice boală care vine peste noi este una provocată de dezvoltarea ocultă şi să considerăm că nu ne mai poate trata acum niciun medic. Aceasta e trufie spirituală. Putem, prea bine, cere un sfat de la un medic, pentru îmbolnăvirile

noastre. Esoteristul trebuie să fie întotdeauna atent la sănătatea sa în modul potrivit.

Nimeni nu ar trebui să se lase descurajat să se dezvolte, din lașitate sau lene, datorită greutăților pe care le-ar putea întâmpina și care apar prin desprinderea corpului eteric. Această degajare este ceva ce trebuie să apară atunci când vrem să pătrundem în lumile mai înalte. Iar când ne luptăm cu strădanie serioasă pentru aceasta, Maestrul înțelepciunii și al armoniei sentimentelor ne va ieși în întâmpinare cu forța sa și nu ne va refuza ajutorul său.

Dacă nu în viața aceasta, atunci cu siguranță în cea următoare vom atinge țelul de a vedea spiritual.

* * *

Însemnarea B

Există și alte mijloace ajutătoare* ce ne pot duce relativ repede la o înțelegere mai profundă în corelațiile spirituale, iar acestea sunt următoarele trei propoziții:

* Această formulare se datorează faptului că în suportul de text al acestei însemnări este pus înainte un text care conține cuvânt cu cuvânt prezentările din 18 iunie 1910 (însemnarea B).

În regnul mineral dorm divinitățile;
în regnul vegetal ele visează,
în regnul animal ele sunt treze și gândesc.

Pentru a lua la rând mai întâi regnul animal, trebuie să ne reprezentăm faptul că entitățile spirituale au stat înainte pe treapta noastră, iar pe atunci aveau, la fel ca și noi, gânduri amestecate, în timp ce acum au ajuns atât de departe încât gândurile lor au devenit așa de regulare și precise, încât ele desfășoară în fața noastră ceea ce noi vedem drept lumea animală. Dacă ne adâncim în astfel de reprezentări, atunci parcursul pe care dezvoltarea gândurilor noastre îl va lua se va întări în noi, iar noi vom ajunge astfel într-un context mai strâns cu ființele care și-au pus gândurile în Pământ, cu acea

fiinţă, de asemenea, care a pus în Pământ acea forţă care este în totalitatea ei forţa lui Christos.

În calitate de esoterişti trăim mari prefaceri interioare, care au în esenţă scopul de a face Eul nostru mai liber de trup, până ce percepem Eul, în final, drept un Eu mai înalt sau al doilea Eu în noi.

În comparaţie cu exoteristul, noi dezvoltăm în calitate de esoterişti în trupul nostru astral cu totul alte simţăminte şi senzaţii. Impulsuri morale şi etice vin acum dinăuntru spre afară, în timp ce înainte au fost urmate de noi în calitate de norme certe, stabilite, prescrise prin religie sau legi omeneşti. Prin această nouă modalitate a trăirii este desprinsă treptat relaţia dintre Eu şi trupul astral obişnuit, iar simţămintele devin astfel mai autonome, mai dinăuntru spre afară. Acest lucru poate avea drept urmare faptul că omul ar părea pentru început mai lipsit de moralitate decât omul mediu obişnuit, în timp ce el e preocupat să se muncească să iasă din simţămintele şi percepţiile aduse cu sine.

Şi trupul eteric este degajat treptat; obiceiuri, prejudecăţi, raporturi se modifică şi se opun la ceea ce ne este impus din afară prin spiritul timpului şi conceptele uzuale. Ceea ce era considerat înainte drept adevărat ne apare acum mincinos, disproporţionat şi ajungem uşor în conflict cu lumea exterioară. În acea perioadă de trecere se întâmplă de multe ori că omul însuşi devine mai puţin veridic, că poate să privească doar strâmb raporturile ş.a.m.d.

Şi în trupul fizic au loc mari modificări, pe care le-am putea numi o degajare mai mare a trupului, lucru prin care poate apărea o senzaţie de îmbolnăvire în toate părţile corporale posibile. Omul crede atunci că trupul său devine mai bolnăvicios sau mai fragil, iar în perioada de trecere chiar poate să pară aşa; dar se va putea observa că aceste „boli" nu pot fi tratate cu remediile dinainte.

Pericolele degajării trupurilor constau în aceea că se poate ajunge la o mare lipsă de respect pentru raporturile

omeneşti şi lumeşti, lucru prin care am fi conduşi însă doar mai adânc în iluzie. Ce trebuie să facem este să aplicăm un fel de etalon de măsură medie; iar acest lucru putem să-l facem prin faptul că mereu privim în sus cu pietate şi admiraţie interioară la ceea ce au realizat oamenii, anume prin ajutorul entităţilor spirituale, care le-a venit din afară, prin faptul că admitem măreţia acelor acţiuni spirituale asupra omului care este încă netrezit interior. Astfel putem cunoaşte drumul mai înalt al conştienţei de sine, iar prin faptul că ne postăm între cele două extreme putem să-i fim un ajutor în progres acelui om care încă e ajuns mai puţin la conştienţă.

Oră esoterică
München, 24 august 1910

Aceasta este doar o oră pregătitoare pentru cea care urmează vinerea viitoare.

Mai întâi apelarea Spiritului zilei (zicerea de miercuri; cu o completare mai lungă). Cine păşeşte într-o instruire esoterică trebuie să aibă clar ceea ce face cu aceasta. Cu tot ce suntem şi facem noi, ca om, suntem legaţi prin karma; aşezaţi suntem în întreaga existenţă terestră prin entităţi divine conducătoare. Tot ce gândim, simţim şi voim drept cea mai mare, mai nobilă frumuseţe, drept moralitatea cea mai înaltă, este încă legat de dezvoltarea generală. Dar cu acea unică decizie, de a vrea să intrăm într-o instruire esoterică, noi facem un pas în afara aceste dezvoltări generale, condusă de fiinţe mai înalte. Prin aceasta începem ceva absolut nou. Noi ne dezvoltăm prin intermediul instruirii esoterice, din a fi conduşi de fiinţe spiritual-dumnezeieşti în a fi companioni autonomi ai acestor spirite creatoare.

Omul constă pe Pământ din această structură cvadruplă: trup fizic, trup eteric, trup astral şi Eu, care sunt menţinute în consonanţa lor, dată de fiinţele mai înalte. Dacă vrem ca, după decizia de a vrea să intrăm într-o instruire esoterică, să lăsăm să-i urmeze fapta, atunci începem să

lucrăm autonom la reconfigurarea acestor corpuri în parte. Şi anume, are loc acest lucru prin exersările şi exerciţiile care ne sunt date. Ele acţionează treptat asupra trupului nostru eteric în aşa fel, încât el se degajează afară din structura solidă a trupului fizic. Dar această acţionare nu are loc atât de direct asupra trupului eteric, ci pornind de la trupul astral, asupra căruia acţionăm prin exersările noastre. Prin repetarea regulată, zilnică sau săptămânală, periodică a exerciţiilor şi imaginilor pe care le lăsăm să acţioneze asupra sufletului nostru, noi lucrăm mai întâi înăuntrul trupului astral.

În versurile meditaţiei, fiecare sunet îşi are semnificaţia sa, fiecare cuvânt, fiecare succesiune de sunete, fiecare succesiune de noţiuni; prin repetarea regulată însoţită de totală uitare de sine acţionează ele. – Când ne trezim dimineaţa, avem uneori o uşoară amintire despre lumea spirituală, despre lumea *aceea* din care curge forţă spre noi prin exersările noastre; şi ţine de cele mai frumoase trăiri ale elevului esoteric această uşoară amintire despre acea lume din care am sorbit forţă, în care am fost la izvoarele forţei. Când cineva a trebuit să lase un om care îi este drag, atunci este posibil ca în elevul esoteric să se reverse şi ceva din acest om în acea amintire despre lumea spirituală. Iar cel care are parte de aşa ceva ar trebui să considere acest lucru drept un har deosebit! – După câtva timp de meditaţie observăm că am devenit altfel; vreo lipsă de bunătate care ne scăpa înainte nu o mai manifestăm; ne însuşim o logicitate mult mai fină. Simţim că am devenit mai buni. Devenim mai buni.

Dar prin faptul că ne poziţionăm în afara cadrului uzual şi obişnuit, noi pierdem sprijinul care este dat prin convenţie şi provenienţă. Mai liberi devenim în noi; prin aceasta ies mai întâi laturile noastre negative mai mult în evidenţă; aici observăm de-abia cât de răi suntem. Noi suntem într-adevăr mult mai răi decât presupunem de obicei!

Vin ore grele, rele pentru oricine se străduieşte esoteric; atunci este bine să ai un sprijin. Acest sprijin îl găsim

în Noul Testament; pentru orice caz, pentru orice situaţie găsim acolo un sfat, un sprijin în orice slăbiciune; trebuie doar să îl căutăm. Iar dacă nu îl găsim, atunci ar trebui să ne dea consolare convingerea propriei noastre slăbiciuni, faptul că nu putem încă să găsim ceea ce e potrivit, dar că stă scris, cu siguranţă, în Testament.

La clarvederea incipientă pot apărea lesne iluzii. Avem impresia că vedem ceva exterior în faţa noastră şi este propriul interior care se oglindeşte aici [Nota 11]. Mai rău este la sunete pe care avem impresia că le auzim; fiinţe care vor să tragă în jos îl amăgesc astfel pe cel ce meditează.

Pentru cel ce se străduieşte esoteric nu este necesar doar să-şi practice meditaţiile, să se roage, dacă „a te ruga" este înţeles în sensul cel mai bun, ci să şi vegheze, să fie de pază în faţa influenţelor rele care vor să intervină aici unde se întreprinde o reconfigurare autonomă a trupurilor. O propoziţie ocultă împotriva oricărei iluzionări spune: „Toate căile către lumea spirituală merg prin inimă". Se poate simţi în timpul meditaţiei cum din fiecare punct al trupului fizic exterior se îndreaptă linii către un punct central. Acest punct central este inima. Pe parcursul ulterior, aceste linii merg mai departe în direcţia opusă înspre interiorul lumii spirituale. Este aceasta ca o simţire a lui Christos în sine. Acest gen de apariţie este veritabilă. (Nota *)

* Un alt suport de text al acestei însemnări mai are aici şi: „Acesta este un semn că nu e prezentă nicio iluzie."

Fiecare din componentele noastre se află în relaţie cu o imagine a Cercului zodiacal; astfel curg forţe de la imaginea Leului în jos, în inima noastră. Şi de la Soare se revarsă forţe în inima noastră. Tot astfel acţionează Spiritele focului asupra inimii noastre. Toate trei sunt luate adesea drept simboluri pentru inimă: Leu, Soare, flacără. Precum inima, tot astfel fiecare componentă a omului este în legătură cu forţe ce se află în afara noastră; crescuţi în afară şi incorporaţi suntem în întreaga lume.

Dacă lăsăm acest fapt să trăiască astfel just în sufletul nostru, atunci preluăm în mod corect şi zicerea:

În spirit se afla germenele trupului meu ...

Oră esoterică
München, 26 august 1910
Însemnarea A

În acelaşi sens ca şi data trecută vrem şi astăzi să apelăm Spiritul zilei. Este de considerat o deosebită fericire dacă o oră esoterică poate fi susţinută într-o zi de vineri. Urmează zicerea pentru Spiritul zilei de vineri.

Mare Spirit atotcuprinzător,
în viaţa Ta trăiesc eu cu a Pământului viaţă ...

Noaptea suntem cu trupul nostru astral şi cu Eul în sfere eterice dumnezeieşti, din care ne aducem jos forţă pentru viaţa noastră fizică. Uniţi suntem acolo cu entităţi divin-spirituale. De aceea nu ar trebui ca niciodată când ne trezim dimineaţa să avem imediat gânduri banale, zilnice, egoiste. Prin aceasta ne tăiem legătura cu entităţile spirituale şi cu forţele în care eram cufundaţi în timpul somnului. Ci, înainte de a ne apuca de vreo ocupaţie a vieţii zilnice, de vreun gând al existenţei fizice, ar trebui să ne dedicăm meditaţiei noastre, în timpul căreia ne cufundăm în uitare de sine în acele regiuni. Drept sfântă îndatorire imediat după trezire ar trebui ca fiecare meditant să-şi facă meditaţia sau, în orice caz, ar trebui ca primul său gând să fie de a se gândi recunoscător la entităţile înalte.

O îndatorire şi mai sfântă, dacă poate exista aşa ceva, ar trebui să fie pentru fiecare elev esoteric să-şi clarifice faptul că el nu doar faţă de el însuşi, nu doar faţă de semenii săi, ci şi faţă de entităţile spirituale mai înalte comite o mare nedreptate dacă se îndreaptă spre meditaţie cu gânduri şi sentimente necurate. El murdăreşte astfel sferele spirituale. Forţele care trebuie aplicate pentru a înlătura din nou această necurăţenie sunt retrase de la progresul omenirii.

Se pot desfăşura cu destulă concentrare exersările şi exerciţiile, dar cu toate acestea să fii lipsit de sfinţenie în tine. Această desfăşurare a meditaţiei este doar o chestiune de voinţă. Ea trebuie, bineînţeles, să fie fixată şi dezvoltată. Dar, pentru aceasta, întreaga viaţă interioară trebuie să fie sfinţită, astfel încât doar ce e sfânt, înalt să trăiască în sufletul nostru în timpul meditaţiei. Aşa cum nu trebuie să intrăm cu simţăminte şi gânduri necurate în meditaţie, tot astfel nu trebuie să trecem seara cu asemenea gânduri în somn. Chiar şi prin aceasta aducem necurăţenie în sferele dumnezeieşti, dacă luăm cu noi gânduri de trufie, vanitate şi mândrie în lumile dumnezeieşti. Cu gânduri de veneraţie şi de mulţumire pentru entităţile dumnezeieşti trebuie să adormim, căci niciun minut nu am putea trăi mai mult, în timp ce trupul nostru astral şi Eul sunt afară în timpul somnului, dacă entităţi dumnezeiesc-spirituale nu ar susţine trupul nostru fizic şi trupul eteric. Cu veneraţie faţă de marile entităţi dumnezeieşti ar trebui să adormim.

Esoteristul se diferenţiază faţă de exoterist prin faptul că Dumnezeu trăieşte conştient în el, că el lasă cu adevărat forţa dumnezeiască să devină eficientă în el. Acest lucru nu se întâmplă prin reprezentările pe care şi le face despre Dumnezeu.Tocmai prin aceste reprezentări poate omul să-şi dăuneze, dacă mai târziu pătrunde în lumile mai înalte. El vrea să Îl găsească, spre exemplu, acolo pe Christos întocmai cum şi-a făcut reprezentările despre el, iar datorită acestora nu îl recunoaşte pe adevăratul Christos; căci acela este altfel decât orice închipuire, oricât de înaltă, pe care şi-ar putea-o face cineva despre El.

Trufie, mândrie, vanitate sunt trăsături pe care tocmai un esoterist ar trebui să le lase jos, înainte de toate. Şi acel elev esoteric ce consideră că a lăsat jos deja trufia, mândria ş.a.m.d., trebuie să ştie că aceste trăsături mai sunt încă prezente într-un mod mai fin. Deja numai în gândul de a fi lăsat jos aceste trăsături, de a fi avansat foarte departe în

dezvoltare, se află o anumită vanitate, care este mult mai rea decât vanitatea din viaţa exterioară, pentru că este întărită şi se referă la lucruri spirituale mai înalte. De o gândire clară, logică, corectă putem fi mândri*.

* Într-un alt suport de text se spune aici: „Prea bine putem fi mândri de o gândire corectă, clară, logică – dar numai atunci când este absolut fără subiect!"

Noi trăim într-un timp deosebit, nespus de important. Este timpul pregătirii pentru Christos, care va apărea, va deveni vizibil în eteric. Pentru a avea parte de El, a-L vedea acolo, pentru aceasta trebuie să ne pregătim. Oamenii care nu au norocul de a se apropia acum de teosofie nu vor putea trăi acest eveniment.

Am luat naştere din forţe spirituale mai înalte, aşa cum am auzit despre aceasta pe parcursul acestor zile [Nota 12]. Din poala dumnezeiească am coborât. De origine dumnezeiască suntem noi. Aşa putem, din această cunoaştere să punem în faţa sufletului nostru zicerea rosicruciană: *Ex Deo nascimur* – Din Dumnezeu suntem născuţi. Dar imediat lângă ea trebuie să stea o propoziţie care ne face să ne simţim mult mai mici; trebuie să ne devotăm cu totul şi să ne pierdem, să ne dăruim lui Christos. Iar atunci când această stare trăieşte prea-bine în sufletele noastre, atunci putem să adăugăm la *Ex Deo nascimur*: *In Christo morimur* – În Christos murim noi. Iar o privire largă asupra modului în care putem dezvolta Spiritul, Spiritul Sfânt în noi, ne dă propoziţia zicerii rosicruciene care urmează după primele două propoziţii: *Per Spiritum Sanctum reviviscimus* – În Sfântul Spirit vom trăi iarăşi şi iarăşi. Iar dacă punem această zicere rosicruciană drept dispoziţie esenţială la fundamentul meditaţiei noastre, atunci vom prelua în noi cu toată înţelegerea şi cu sfinte simţăminte zicerea care spune:

În spirit se afla germenele trupului meu ...

* * *

Însemnarea B

Vegherea şi rugăciunea trebuie să le înveţe esoteristul. Să vegheze faţă de toate influenţele rele care vor să intervină acolo unde este întreprinsă o reconfigurare autonomă a trupurilor, iar omul se pregăteşte atunci să devină tovarăş autonom al spiritelor creatoare. Atunci se apropie multe forţe şi fiinţe de om, care vor să-l smulgă de acolo. Uşor cade omul pradă iluziilor. O propoziţie ocultă împotriva tuturor iluziilor: Toate drumurile spre lumea spirituală merg prin inimă. Inima este punctul central al mişcării spirituale. Creierul, punctul central al mişcării intelectuale. Se poate simţi în timpul meditaţiei cum din fiecare punct al trupului fizic exterior se îndreaptă curenţi de forţă către un punct central. Acesta este inima ☉. În continuarea parcursului lor, aceşti curenţi ies în direcţia opusă, dincolo de limita pielii şi înăuntrul lumii spirituale. Aceasta este simţirea lui Christos în sine. Iar aceasta este în acelaşi timp un semn că nu este vorba de o iluzie (şi semnul ♋)*. Dinspre semnul zodiacal al Leului (♌ se revarsă forţe asupra inimii. Şi de la Soare se revarsă forţe asupra inimii. Şi Spiritele focului acţionează asupra inimii. Toate trei sunt folosite adesea drept simboluri pentru inimă: Leu, Soare, flăcări. Rugăciune: a se uni în mod just cu forţele sale din inimă. Veghere: esoteristul trebuie să-şi clarifice faptul că nu doar faţă de sine, nu doar faţă de semenii săi, ci şi faţă de fiinţele spirituale înalte el comite o nedreptate dacă se apropie cu gânduri şi simţăminte necurate de meditaţie. El necurăţeşte astfel sferele spirituale. Iar forţele care trebuie îndreptate spre înlăturarea acestei necurăţenii sunt retrase de la progresul omenirii. Se pot desfăşura cu destul de multă concentrare exerciţiile şi să fii lipsit totuşi, în acelaşi timp, de sfinţenie înăuntru. Această desfăşurare a meditaţiei este doar o chestiune de voinţă. Ea trebuie, desigur, să fie întărită, dezvoltată, dar în acelaşi timp întreaga viaţă interioară trebuie sfinţită, astfel încât doar ce este sfânt, înalt să trăiască în timpul meditaţiei noastre. Şi aşa cum cu gânduri şi

simţăminte curate trebuie să intrăm în meditaţie, tot aşa trebuie să trecem cu acestea în somn. Gânduri de trufie şi de vanitate necurăţesc lumea spirituală în timpul somnului. Cu gânduri de veneraţie şi de mulţumire pentru entităţile spirituale trebuie să adormim. Esoteristul se distinge faţă de exoterist prin faptul că Dumnezeu trăieşte în el şi că el lasă să devină eficientă în el forţa dumnezeiască – nu reprezentările pe care şi le face despre Dumnezeu.Tocmai prin aceste reprezentări poate să-şi dăuneze omul, atunci când trece mai târziu în lumile mai înalte. El vrea, spre exemplu, să îl găsească pe Christosul lui întocmai cum şi-a făcut reprezentarea despre el şi, pentru aceasta, nu îl recunoaşte pe adevăratul Christos, căci El este altfel decât orice reprezentare, oricât de înaltă, pe care şi-o poate face cineva despre El.

* Dacă semnul Racului apare aici pe drept, este îndoielnic, întrucât nu reiese din context.

Trufie, mândrie, vanitate sunt trăsături pe care tocmai un esoterist ar trebui, înainte de toate, să le pună deoparte. Chiar dacă credem că le-am pus deoparte, aceste trăsături mai sunt întotdeauna prezente în mod mai rafinat. Chiar şi numai în gândul de a fi pus jos aceste trăsături pentru că suntem atât de departe în dezvoltare, se află o anumită vanitate care este mai rea decât vanitatea în viaţa exterioară, pentru că, prin faptul că se referă la lucruri spirituale, ea este întărită.

Esoteristul trebuie să înveţe să vegheze şi să se roage în mod just.

* * *

Însemnarea C

Rugăciune către Spiritul zilei de vineri. Aceasta este deosebit de eficientă. –

Mare Spirit atotcuprinzător,

în viaţa Ta trăiesc eu cu a Pământului viaţă ...

După trezire, dimineaţa trebuie să ne străduim, pe cât posibil, cât mai curând să ne cufundăm iarăşi înapoi în lumile spirituale în meditaţia noastră. Seara înainte de adormire trebuie să ne pregătim pentru faptul că vom păşi în lumile spirituale, dar nu prin intermediul unor rugăciuni cu vreo dorinţă egoistă, cum ar fi un sfârşit binecuvântat sau aşa ceva.

Nimic necurat nu trebuie să aducem înăuntrul lumii eterice. Prin intensitatea voinţei se poate prea bine pătrunde în aceasta, chiar şi necurat, dar atunci trăirile noastre sunt pur şi simplu lipsite de valoare.

Constituie un mare avantaj să ajungi în timpul de acum în viaţa esoterică. Acest lucru este mai favorabil decât în orice altă încarnare. Peste douăzeci de ani vor trăi mulţi evenimentul apariţiei lui Christos în eteric, de aceea trebuie să ne străduim cu cea mai adâncă seriozitate şi cea mai mare intensitate ca să îl trăim curat, căci mulţi îşi trăiesc doar propriile lor imagini despre Christos.

Oră esoterică
Berlin, 4 noiembrie 1910
Însemnarea A

A învăţa să mergi, să vorbeşti, să înţelegi

Toţi cei care au mai auzit ore esoterice ştiu că ceea ce se spune aici nu este spus de către mine; noi vrem să ne rugăm pentru ajutorul Spiritului zilei pentru aceasta. – Urmează zicerea pentru vineri.

Dacă privim asupra vieţii noastre aşa cum se desfăşoară între naştere şi moarte, trebuie să o privim din punctul de vedere esoteric în aşa fel, încât ea are scopul ca noi să învăţăm în această perioadă de timp, să învăţăm pentru drumul nostru esoteric. Dacă privim în ansamblu această viaţă fizică, vedem că pentru tot ce putem în viaţă aducem condiţiile preliminare, organele, cu excepţia a trei lucruri pe care trebuie să le învăţăm de-abia aici în viaţa fizică. Dacă o impresie de culoare atinge ochiul nostru, atunci putem foarte

repede după naştere să vedem, nu e nevoie să învăţăm acest lucru mai înainte; capacitatea pentru asta e pur şi simplu prezentă; aşa este cu auzul ş.a.m.d. Doar trei lucruri trebuie să învăţăm; acestea sunt mersul, vorbirea şi înţelegerea, respectiv formarea de noţiuni. – Pentru mers trebuie în principal să învăţăm mai întâi să stăm. Înainte de a putea acest lucru, pur şi simplu ne răsturnăm; noi nu avem încă niciun simţământ pentru echilibru. Trebuie mai întâi să învăţăm să ne percepem în cele trei dimensiuni ale spaţiului. Astfel trebuie şi să învăţăm să vorbim şi să înţelegem.

Dacă am învăţat să mergem în acel prim an de viaţă, atunci putem să ne facem drumul nostru. Dacă am învăţat să înţelegem, atunci putem să îi facem rost adevărului de viaţă, să producem ce e viu prin intermediul cuvântului. În primii noştri trei ani de viaţă învăţăm să mergem, să vorbim şi să înţelegem. Pe aceşti trei ani îi regăsim simbolic în cei trei ani de viaţă ai lui Christos pe Pământ. Noi trebuie astfel să regăsim tot ce ne-a venit de la Christos drept fundament în primii trei ani ai vieţii noastre.

Tot ce îi este necesar elevului esoteric pentru viaţa sa esoterică îi este dat în orele esoterice. La toate întrebările sale primeşte răspuns prin ceea ce îi este dat în exerciţiile de meditaţie; el trebuie doar să asculte corect şi să aplice totul corect. Viaţa trebuie să o susţină în noi aceasta, ceea ce ne este dat drept meditaţie. Astfel zicerea:

În razele curate ale luminii...

Nu doar ca gând trebuie să lăsăm aceste rânduri să treacă pe lângă noi, ci viaţă trebuie să menţină ele în noi. Cu totul trebuie să ne devotăm faţă de conţinutul meditaţiei, să uităm tot ce este în jurul nostru în viaţa fizică, interesele personale ş.a.m.d. Drept răsplată pentru că, într-un fel, am renunţat la viaţa fizică, am jertfit-o pe durata timpului meditaţiei, după primele două rânduri:

În razele curate ale luminii
Străluceşte Dumnezeirea lumii

va răsuna în noi un ton care este susţinut atât de mult cât o prescrie karma noastră. Un ton este acesta, care nu răsună în interiorul nostru, ci care răsună dinspre afară către noi. Acum nu trebuie să mai spunem altceva, fiecare trebuie să îl trăiască şi să îl cuprindă singur. Iar în timp ce răsună acest ton, cuvântul sfânt, numele de nerostit, elevul trebuie să depună un legământ, pe care poate să îl depună şi înainte deja, dar în această clipă trebuie s-o facă. Legământul este acela că elevul îşi spune: Eu vreau ca fiecare alt ton care răsună la urechea mea, dacă nu este bazat în fizic, fiecare alt ton, în afara acestui cuvânt sfânt, să îl consider o lucrare a lui Ahriman.

O retragere este aceasta, o întoarcere de la ceea ce este în jurul său, ce produce în elev un sentiment de răceală; un sentiment de indiferenţă şi de simţuri tocite îl cuprinde pe om; el se simte însingurat într-un ger îngrozitor. Această senzaţie de ger, pe care o produce gândul pur, trebuie să o întâmpine elevul cu iubire.

Iar dacă a auzit acest ton, atunci el primeşte cu aceasta direcţia către Răsărit; tonul vine din Răsărit. Elevul se poate orienta în spiritual, el nu se mai răstoarnă precum copilul care nu a învăţat încă să stea în picioare şi să meargă. El poate acum să stea şi să meargă în spiritual.

Iar dacă elevul lasă să trăiască în el rândul al treilea şi al patrulea:

În iubirea pură pentru toate fiinţele
Străluceşte Dumnezeirea sufletului meu,

atunci el va percepe căldură, căldură radiantă, vie. Numai ceea ce primeşte drept trăiri în timpul acestei percepţii de căldură are într-adevăr valoare de adevăr; restul este lucrarea lui Lucifer. Iar dacă a adus ultimele trei rânduri:

Eu mă odihnesc în Dumnezeirea lumii
Eu mă voi găsi pe mine însumi
În Dumnezeirea lumii

în el însuşi la viaţă justă, atunci el va cuprinde adevărul.

Astfel a cucerit elevul în primele două rânduri drumul, în ultimele trei adevărul, iar din cele două rânduri de la mijloc curge atunci viaţă, viaţă spirituală.

Mâine vrem să vorbim mai departe despre aceasta.

Ceva trebuie elevul să dezvolte în sine, despre care în viaţa exterioară se vorbeşte atât de mult şi care totuşi nu ajunge deloc să fie realizat, a cărui profunzime încă nici măcar nu este cunoscută, intuită. Prea mult se vorbeşte despre iubirea de oameni şi totuşi nu este nimic care să îi corespundă acestui sentiment, care să fie considerat în viaţa exterioară că reprezintă acest lucru. Elevul esoteric ar trebui să înceapă cu aceea că îşi spune în toată smerenia: Eu nu ştiu nimic despre iubirea de oameni. Noi iubim oamenii din diferite motive, dar toate acestea nu sunt lucrul corect. Trebuie să iubim omul pentru că este om. Christos ne-a dat pentru aceasta exemplul corect.

În spirit se afla germenele trupului meu ...

* * *

Însemnarea B

Să rezumăm odată în puţine cuvinte viaţa omului de la naşterea sa până la moarte şi să ne purtăm prin faţa ochilor tot ceea ce omul însuşi trebuie să dezvolte în timpul vieţii sale şi tot ce aduce cu sine pe lume, deja dezvoltat. Trei lucruri sunt cele pe care omul nu le aduce imediat cu sine la intrarea în lume, pe care trebuie să şi le însuşească de-abia pe parcursul vieţii sale, în timp ce omul nou-născut îşi aduce organele gata încheiate, ochii spre exemplu, prin care percepe mediul său, urechile ş.a.m.d. Cele trei lucruri, însă, pe care trebuie să le dezvolte el însuşi, sunt mersul, înţelegerea şi vorbirea.

De ce nu poate omul să meargă încă, atunci când este născut? Pentru că nu îşi poate găsi încă echilibrul; el trebuie mai întâi să-l caute şi să se aducă într-un raport cu natura care îl înconjoară. El se leagănă atunci mult timp încoace şi încolo şi caută un punct de sprijin, pe care nu poate să-l

găsească atât de repede. În momentul în care l-a găsit, omul poate să stea în picioare şi îşi găseşte drumul şi singur.

Al doilea lucru pe care trebuie să şi-l însuşească singur este înţelegerea; acest lucru duce la gândire, iar prin gândire se ajunge la adevăr. Al treilea lucru este vorbirea, prin care poate lăsa să se reverse în lume gândurile şi simţămintele sale, propria sa viaţă interioară.

Dacă aplicăm această imagine drept simbol asupra minunat de frumoaselor cuvinte ale lui Christos, pe care le-a rostit către apostolii săi dinspre înţelepciunea esoterică şi care sună astfel: „Eu sunt calea, adevărul şi viaţa" [Nota 13] –, atunci vom afla că aceste cuvinte se referă la dezvoltarea esoterică a omului.

La început ne merge cu meditaţia noastră tot aşa cum îi merge copilului care trebuie încă să înveţe să meargă; ne clătinăm încoace şi încolo, ne rătăcim ba la stânga, ba la dreapta cu gândurile noastre, până ce în fine ne-am găsit liniştea şi adunarea necesară, punctul nostru de sprijin care ne dă echilibrul pe calea pe care Christos ne cheamă să mergem şi care este El însuşi. Fiecare esoterist trebuie să meargă pe această cale, care este Christos însuşi. El însuşi vrea să fie conducătorul nostru, în El trebuie să ne căutăm punctul nostru de sprijin, prin El să ne găsim echilibrul, pentru ca să putem umbla pe căile Sale.

În vremuri vechi, precreştine, elevul avea nevoie de un guru care îi stătea alături şi îl ajuta în meditaţie. De când Christos a umblat pe Pământ, el Şi-a lăsat forţa Sa în atmosfera Pământului, ca să ne putem umple cu ea atunci când ne deschidem faţă de ea.

Mai departe, meditaţia noastră trebuie să devină o gândire pură, pentru ca adevărul să devină prin cuvântul nostru viaţă, pe care trebuie să o revărsăm asupra semenilor noştri.

Dacă elevul şi-a găsit drumul după un timp mai îndelungat de exersare, fără să se clatine la dreapta sau la

stânga, atunci va ajunge la o trăire interioară, dacă se adânceşte în prima strofă a meditaţiei sale de dimineaţă:

În razele curate ale luminii

Străluceşte Dumnezeirea lumii

El va percepe trăirea drept ceva ce nu se lasă exprimat în cuvinte. Un curent de căldură, o lumină din est se va revărsa prin el; în interiorul său va răsuna un ton care îl lasă să simtă că e unit cu lumina dumnezeirii.

Dacă urcăm mai departe în sus în dezvoltarea sa, atunci se apropie iarăşi o nouă experienţă de noi, dacă medităm a doua strofă:

În iubirea pură faţă de toate fiinţele

Străluceşte Dumnezeirea sufletului meu.

Acum vom percepe un nume din lumina şi din tonul care răsună către noi din est, pe care nu putem să îl rostim, un nume la care sufletul se înfioară şi despre care simţim: Acesta este numele lui Dumnezeu! În acelaşi timp va adia prin noi un curent de răceală indescriptibilă, legată de un simţământ de părăsire, de singurătate. Acest nume va undui prin interiorul nostru, iar noi vom şti că el este acest nume. Această trăire ne duce la cunoaşterea adevărului, iar noi am ajuns acolo unde ni se deschide lumea spirituală, unde putem şti dacă ceea ce vedem este adevăr sau iluzie. Tot ceea ce omul a crezut înainte de această trăire că ar fi auzit ca sunete, bătăi sau orice altă apariţie din lumea fizică, toate acestea nu fuseseră adevărul – aşa ştie acuma. Era Ahriman sau Lucifer, care l-au amăgit cu o părere. De aceea trebuie să respingem sever de la noi astfel de trăiri cum sunt sunetele etc. care ne vin din lumea fizică, căci noi ştim acum că nu putem să trăim adevăratele apariţii spirituale înainte de a simţi curentul cald care se revarsă din est în sufletul nostru şi până ce nu am trăit răceala ce înţepeneşte, precum şi sentimentul părăsirii, – înainte ca noi să fi perceput glasul care lasă să răsune în interiorul nostru numele lui Dumnezeu.

Să considerăm încă o dată cuvintele:

În iubirea pură pentru toate ființele
Strălucește Dumnezeirea sufletului meu.

Această „exersare-de-iubire-pură" biserica creştină tocmai că şi-a ales-o drept zicerea ei preferată. Mult este, într-adevăr, uzitată de creştini această zicere, dar puţin se acţionează în general conform acesteia. Nici nu este uşor lucrul acesta, dacă luăm în considerare toate consecinţele sale. Să ne gândim numai ce înseamnă: să ai iubire faţă de toate fiinţele, să dăruieşti iubire fără să aştepţi iubire în schimb, fără recunoştinţă, fără a cere răsplată, – căci idealul nostru trebuie să fie: Noi trebuie să iubim omul pentru că este om! – Cât de sus trebuie să stea omul în dezvoltarea sa pentru ca să fie capabil de o astfel de iubire de aproape! Putem să ne educăm până la acest altruism, de a iubi toţi oamenii ca pe noi înşine, prin comandamentele şi dogmele bisericii sau prin silirea din partea unei legi morale? Nu este oare mult mai rodnic pentru suflet dacă fără niciun fel de silire aduce la înflorire în sine această virtute înaltă?

În aplicarea acestei învăţături a lui Christos poate şi un hindus, un mahomedan, un parsi, un catolic, un protestant, un evreu, ba chiar şi un eretic să fie un adevărat creştin, chiar şi fără apartenenţa la biserica creştină. Şi chiar şi noi învăţăm în meditaţiile noastre că în ele stă ascunsă calea pe care ne-a arătat-o Christos şi care este El însuşi: Eu sunt calea, adevărul şi viaţa.

* * *

Însemnarea C

Elevul esoteric trebuie să înveţe să-şi considere cursul vieţii în lumea fizică în aşa fel încât în perioada de timp dintre naştere şi moarte *să înveţe, să înveţe*, pentru a-şi găsi drumul său esoteric astfel, încât să nu piardă relaţia cu lumea originii sale, cu lumea spirituală. Iar dacă privim în ansamblu această viaţă fizică, atunci vedem că putem să facem multe în ea, pentru care aducem deja condiţiile preliminare, organele, cu excepţia a trei lucruri pe care trebuie să le învăţăm abia aici,

în viaţa fizică. Putem deja curând după naştere să vedem, asta nu avem nevoie să învăţăm, iar tot aşa este cu gustul, mirosul, auzul. Capacităţile pentru aceasta sunt prezente, chiar dacă ne putem servi de ele conştient de-abia mai târziu. Trei lucruri, însă, trebuie mai întâi să învăţăm după naştere. Acestea sunt: mersul, vorbirea şi înţelegerea.

A învăţa să mergem înseamnă în sens *esoteric* a putea mai întâi să ne ridicăm vertical prin forţa Eului ce trăieşte în interior şi se întăreşte tot mai mult şi mai mult, a putea să ne menţinem verticali în spaţiu faţă de forţele spirituale care îl străbat şi a învăţa să ne găsim drumul prin ele. Încotro? Către Orient [din punct de vedere spiritual] – pe care elevul învaţă să îl cunoască pe o anumită treaptă a dezvoltării sale.

Dacă elevul a găsit acest drum, atunci va trebui să asculte în liniște și singurătate absolută față de lumea exterioară, să audă ce răsună spre el dinspre est. Aceasta e o trăire pe care o are fiecare elev, în funcţie de când îi permite karma sa, mai devreme sau mai târziu. El aude cum răsună încoace dinspre est „cuvântul de nerostit", numele lui Dumnezeu, care se rostește „pe sine însuși". Acesta răsună înăuntrul liniştii şi singurătăţii elevului. Iar „cuvântul" devine în sufletul elevului forţă sufletească, la care se aprinde forţa de a trezi în sine însuși, în adâncurile sale sufleteşti ceva ce dormitează în aceste adâncuri sufleteşti. De a trezi la viaţă în el forţele creatoare ale existenţei.

A doua treaptă este: el învaţă să vorbească. A vorbi este, în sens esoteric, un răsunet în afară a ceea ce era înainte în interior drept viaţă a sufletului, iar acum răsună afară. În mijlocul acestor două trăiri – de a auzi numele lui Dumnezeu din afară, din estul spiritual, şi de a vorbi în propriul interior –, exact la mijloc poate să primească elevul singur în meditaţie revelaţiile lumii spirituale.

Acest răsunet înăuntru – drept ton spiritual care nu poate fi auzit de urechi fizice, care îi rămâne păstrat elevului, în funcţie de karma sa, un timp mai lung sau mai scurt –, acest

cuvânt sfânt, acest nume de nerostit al lui Dumnezeu nu poate fi spus de învăţător, pe acesta trebuie fiecare elev să-l cuprindă singur şi să-l trăiască singur. Iar în timp ce răsună acest ton, elevul trebuie să facă legământul, pe care poate să îl facă şi mai devreme, dar în această clipă trebuie să îl facă; el trebuie să-şi spună: Eu vreau să consider orice alt ton care răsună la urechea mea – dacă este spiritual, aşadar nu îşi are originea în fizic –, drept o lucrare a lui Ahriman. Dacă elevul a avut această trăire, atunci el, coborând în propria sa fiinţă, percepând noua viaţă – poate să cunoască adevărul lumii spirituale prin proprie experienţă. Numai şi numai aşa merge drumul real, adevărat al elevului esoteric. Orice altceva sunt imagini înşelătoare ale lui Ahriman, care vor să se îngrămădească spre el înainte să fi perceput tonul spiritual, precum şi imagini înşelătoare ale lui Lucifer, înainte ca el să fi primit viaţa care urcă în sufletul său.

Dar acest ton spiritual pe care îl percepe elevul venind dinspre estul spiritual al sufletului său şi care aprinde în el o nouă lumină, lumina solară spirituală, nu acţionează aşa cum acţionează lumina solară exterioară atunci când aprinde lumină în lumea exterioară şi o străbate cu căldură. Tonul solar spiritual acţionează aşa, încât acţionează în sufletul elevului precum o răceală de gheaţă, el se simte singur, ca şi cum ar fi cu totul desprins, cu totul singur plutind în spaţiul sobru, care este umplut doar de gânduri. Asta trebuie să fie aşa şi trebuie parcurs de elev; după ce a răzbit prin acesta, atunci el va simţi cum urcă din adâncurile sufletului său o căldură cu totul nouă, interioară: căldura iubirii lui Christos. Iar în miezul acestei răceli care se revarsă din afară şi a căldurii ce urcă dinăuntru, aici au loc revelaţiile lumii spirituale.

Aici găseşte elevul adevărul. Numai şi numai aici. Iar el îl găseşte prin aceea că îşi spune: Tot ceea ce primesc, primesc aşa, prin faptul că parcurg *spiritual* fazele dezvoltării, aşa cum în primii trei ani ai vieţii de copil le parcurg în mod

fizic. Astfel trebuie elevul să învețe să se ridice pe verticală mai întâi spiritual-interior prin Eul său întărit. Atunci trebuie să învăţ să merg către estul sufletului meu, apoi trebuie să învăţ să vorbesc, asta înseamnă să formez noțiuni, pentru a găsi în final adevărul. Doar după ce Christos a fost pe Pământ, a împlinit Misteriul de pe Golgotha, elevul spiritual poate să învețe să meargă pe astfel de drumuri; de-abia după ce Christos i-a trăit pe dinainte aceste enigme-ale-dezvoltării-sufleteşti, care sunt depuse în cuvântul: Eu sunt calea, adevărul, viaţa.

Prin forţă proprie trebuie elevul să retrăiască stadiile vieţii lui Christos.

Trezitoare de viaţă este zicerea:

În razele curate ale luminii

Străluceşte Dumnezeirea lumii ...

Trebuie să învăţăm să ne devotăm cu totul şi cu totul unui astfel de conţinut meditativ în sufletele noastre. Atunci vom vedea cum este cuprins în el conţinutul acestei ore esoterice. Dar dacă este să acţioneze cu adevărat trezitor de viaţă, noi trebuie ca pe timpul devotării către meditaţia noastră să uităm tot ce există în viaţa fizică drept interesele noastre personale. Dacă în interior suntem cu totul goi, cu totul clari, cu totul plini de sacralitate, atunci ni se luminează lumina spirituală strălucind din afară:

În razele pure ale luminii

Străluceşte Dumnezeirea lumii

Iar acum, elevul lasă rândul al treilea şi al patrulea să devină active în interiorul său:

În iubirea pură faţă de toate fiinţele

Străluceşte Dumnezeirea sufletului meu,

Acum va percepe căldură – căldură curată, radiantă. Doar ceea ce îi parvine drept trăiri în timpul acestei percepţii de căldură are valoare

reală de adevăr. Restul – poate vreo plutire exaltată în sentimente de extaz – aceasta este lucrarea lui Lucifer.

Dacă elevul a adus însă ultimele trei rânduri

Eu mă odihnesc în Dumnezeirea lumii

Eu mă voi găsi pe mine însumi

În Dumnezeirea lumii –

în sine la viaţă deplin conştientă, atunci – da, atunci va cuprinde adevărul.

Astfel a cucerit elevul în primele două rânduri calea, în ultimele trei adevărul. Din cele două din mijloc i se dezvăluie viaţa. Iar acesta, dragi surori şi fraţi ai mei, este lucrul cel mai greu de cucerit. Cât de mult se vorbeşte în viaţa exterioară despre iubirea de oameni. Cât de puţin este ea făcută, căci acesta este cuvântul cel mai greu de îndeplinit al lui Christos: Iubeşte-ţi aproapele ca pe tine însuţi [Nota 14]. – A manifesta iubire pură faţă de oameni – care îl iubeşte pe om pentru că el este un om –, cine face aceasta – doar acela este cu adevărat creştin, indiferent de confesiunea sau religia căreia îi aparţine.

Astfel învăţăm, într-o instruire rosicruciană care există pe drept, să mergem pe drumul către lumea spirituală sub conducerea lui Christos – privind asupra Lui. Învăţăm să retrăim autonom calea sa pământeană în şcolirea noastră esoterică.Tot ceea ce îi este necesar elevului pentru viaţa sa esoterică îi este dat în orele esoterice. La toate întrebările sale, fie ele rostite sau care se odihnesc în sufletul său, el primeşte răspuns prin ceea ce îi este dat în aceste ore. El trebuie doar să asculte corect şi să aplice totul corect, pentru ca acestea să domnească trezitor de viaţă şi susţinător de viaţă în sufletul său. Iar el merge pe calea şcolirii sale astfel încât în niciun fel nu este atinsă autonomia sa interioară.

O astfel de cale rosicruciană este posibilă abia după ce Christos s-a aflat pe Pământ. Înainte, elevul trebuia să facă fiecare pas în aşa fel încât gurul îl îndruma şi îl conducea. Privind asupra lui Christos şi asupra realei înţelegeri esoterice a cuvântului său, aşa cum v-a fost dat astăzi, noi învăţăm, fără a fi atinşi în autonomia noastră, în deplini

menţinere verticală a Sinei noastre, şi privind asupra cuvântului conducător pe care l-am primit astăzi: *Eu sunt calea, adevărul şi viaţa*, să găsim calea către marele guru universal – Christos.

Înţelepciunea trăieşte în lumină (gând)
Înţelepciunea străluceşte în lumină (simţire)
Înţelepciunea lumii străluceşte în lumină (voinţă)
* * *

Însemnarea D

Există trei forţe esenţiale pe care trebuie să ni le însuşim după naşterea noastră. Acestea sunt: mersul, vorbirea şi înţelegerea. Privit superficial, ele sunt doar rezultatul natural al creşterii noastre; dar pentru esoterist ele au o semnificaţie foarte adâncă, interioară. Prin faptul că învăţăm să mergem, învăţăm să ne găsim în echilibru în cadrul celor trei dimensiuni ale lumii fizice; prin intermediul gândirii suntem conduşi la adevăr, iar vorbirea îi dă adevărului viaţa. Din perspectivă esoterică am putea spune: A învăţa să mergi este: să înveţi să cunoşti calea. A gândi: să înveţi să cunoşti adevărul. A vorbi este: a învăţa să cunoşti viaţa. În această privinţă, primii trei ani de viaţă devin cei mai importanţi, căci ei corespund celor spuse de Christos când afirma: „Eu sunt calea, adevărul şi viaţa."

Dacă vrem să înţelegem cuvintele lui Christos sau parabolele sale, atunci trebuie să mergem înapoi la primii trei ani din copilărie. Aceştia sunt cei care oglindesc ultimii trei ani de viaţă ai lui Iisus din Nazareth, pe când Christos umbla pe Pământ. La copilăria noastră trebuie să mergem înapoi, pentru a înţelege ceea ce a vorbit Christos.

În meditaţia care îi este dată elevului:

În razele pure ale luminii
Străluceşte Dumnezeirea lumii...

– care poate fi continuată timp de ani de zile, zi de zi, până ce se pot arăta urmări, în funcţie de cum o permite karma noastră – va interveni cândva un moment în care,

străbătuţi cu totul de liniște, parcă am înota în lumină fără a distinge ceva precis mai întâi. Apoi ni se va revela un ton în acel spaţiu de care ne simţim înconjuraţi din toate părţile, un ton cu care nu seamănă nimic din ceea ce ne poate răsuna în lumea exterioară, dar un ton care umple spaţiul şi ne anunţă numele de nerostit al lui Dumnezeu. Ştim atunci, în acel moment, că auzim numele de nerostit, iar prin aceasta s-a întâmplat pentru noi ceva nespus de semnificativ. Ştim, atunci când auzim acest ton, că am ajuns să atingem ceva ce spiritual îl percepem a fi estul.

Când elevul a auzit acest ton, el depune în faţa sa însuşi legământul că toate celelalte tonuri şi sunete pe care le poate afla vreodată le va considera necurate faţă de acel răsunet.

Orice alt ton sau răsunet pe care îl auzim în meditaţie trebuie să îl respingem şi să îl considerăm iluzii pe care Ahriman vrea să ni le impună drept adevăr. Chiar şi bătăile tainice pe care le putem auzi uneori sunt produse de Ahriman şi arată efectul pe care încearcă să-l exercite asupra noastră. Cine se preocupă chiar şi numai în cea mai mică măsură de astfel de tonuri sau bătăi, cine nu se ţine în mod exclusiv de acel ton care a fost înfăţişat mai înainte, îşi periclitează întreaga sa şcolire esoterică. Aşa ceva poate împiedica pentru ani de zile orice progres.

În timp ce răsună în noi acel ton, ne simţim înconjuraţi de lumină care umple spaţiul. Iar în această lumină urcă un al doilea simţământ în noi, şi anume cel al unui frig de gheaţă. Ne simţim în această lumină rece cu totul singuri, ca şi cum am exista cu totul singuri, doar în acel spaţiu.

Dacă esoteristul se adâncește apoi în următoarele rânduri ale meditaţiei sale:

În iubirea pură față de toate ființele
Strălucește Dumnezeirea sufletului meu

atunci frigul de gheaţă se va transforma într-o căldură ce se revarsă din toate părţile, o căldură care este iubirea

pură din sferele spirituale, acea iubire care este adevărata viaţă.

Eu mă odihnesc în Dumnezeirea lumii
Eu mă voi regăsi
În Dumnezeirea lumii –

în aceasta se află ascunsă întreaga taină a unităţii noastre cu Christos.

În decursul anilor am privit evenimentul christic tot mai îndeaproape, drept un eveniment istoric în cadrul dezvoltării omenirii. Aici, în această meditaţie, îl găsim pe Christos drept conducătorul nostru cel mai înalt, gurul nostru cel mai înalt, care ne va conduce nemijlocit atunci când ne îndreptăm către El. În timpuri precreştine, oamenii aveau nevoie de un guru pe plan fizic; pentru a merge mai departe, ei trebuiau să se ţină strict de guru, să îl asculte. De când a fost Christos pe Pământ, El a devenit gurul tuturor oamenilor. În plan esoteric, oricine poate fi creştin, hindusul, un parsi, mahomedanul, catolicul, precum şi ereticul şi protestantul, ba chiar şi evreul, căci este „Christos în noi", cel care poate fi găsit de toţi.

În această căldură ce se revarsă către noi devenim pentru prima oară conştienţi de ceea ce este iubirea. „Iubirea generală de semeni" a devenit în ultima vreme o expresie banală; oamenii nici nu pot să o intuiască măcar, dar să o înţeleagă. Dacă esoteristul vrea să surprindă o reflexie a acestei iubiri, atunci el trebuie să se simtă cuprins de acea căldură şi în acelaşi timp să-şi spună sieşi în profundă smerenie: Eu nu ştiu încă nimic despre iubirea generală de semeni, eu trebuie de-abia să încep să o învăţ.

* * *

Însemnarea E

Pentru un elev nu e nevoie de nimic altceva decât să înţeleagă despre ce este vorba la exerciţii. Trei lucruri sunt, înainte de toate, cele care sunt necesare atunci când omul păşeşte în fizic. El trebuie să înveţe să meargă, să vorbească şi

să înţeleagă (să gândească). Noi ne vom cuprinde şi vom împlini sarcina noastră acuma corect aici doar atunci când ne gândim odată ce anume a propovăduit Christos în ultimii trei ani ai vieţii sale. El a rostit lucrul care este cel mai important pentru el, atunci când spune: „Eu sunt calea, adevărul şi viaţa."

Calea are de-a face *cu* mersul, adevărul cu a învăţa să înţelegi, iar viaţa cu vorbirea. Astfel trebuie şi în viaţa spirituală, pe o treaptă superioară, să întreprindem ceea ce copilul învaţă să întreprindă în primii săi trei ani: mersul, vorbirea şi înţelegerea [Nota 15].

Atunci când învăţăm să mergem, sunt de luat în considerare trei direcţii spaţiale. Aşa este şi la învăţarea spirituală a mersului, unde trebuie respectate de asemenea anumite direcţii. Ne luăm pentru aceasta punctul de pornire în liniştea absolută, care este necesară înainte de toate. Într-o astfel de linişte trebuie să răsune şi meditaţia, unde trebuie să ne facem legământul ca să recunoaştem drept adevăr doar ceea ce ne întâmpină răsunând ca ton atunci când răsună meditaţia. Toate celelalte, în schimb, care ne răsună în bătăi şi alte zgomote, trebuie considerate iluzie, până ce au devenit ceva armonios. Doar tonul dinspre lumea spirituală, care ne vine în întâmpinare răsunând în liniştea de după meditaţie, este cel care este desemnat drept „numele de nerostit al lui Dumnezeu". La auzirea acestui „cuvânt" după meditaţie ne va deveni clar ce anume se exprimă prin cele două rânduri ale meditaţiei:

În razele pure ale luminii
Străluceşte Dumnezeirea lumii,

ceea ce indică spre estul spiritual care este exprimat aici. Cu această cunoaştere a lui Dumnezeu mai apare încă altceva în noi, asupra căruia trebuie să fim foarte atenţi. Şi anume, la următoarele rânduri:

În iubirea pură faţă de toate fiinţele
Străluceşte Dumnezeirea sufletului meu

ne va apărea un sentiment de răceală interioară şi de singurătate. Spaţiul devine pentru noi gol, şi chiar şi gândurile dispar, până ce mai târziu urcă un simţământ de căldură interioară. Drept urmare a acestui lucru apare o eliberare de egoism. Între cele două momente caracteristice, însă, se află revelaţiile din lumea spirituală, care se revelează dinspre meditaţie. Christos este de văzut timp de clipe drept răsplată pentru străduniile noastre.

* * *

Însemnarea F

Eu sunt calea, adevărul şi viaţa.

Eu sunt calea, cu aceasta are legătură învăţarea mersului de către om, adevărul, învăţarea gândirului şi viaţa. Învăţarea vorbitului omului are legătură cu aceasta. Mersul ne face posibilă orientarea în spaţiu; gânditul înţelegerea adevărului, care aparţine de răceala gândului; iar vorbitul ne dă căldura interioară.

Tonul spiritual, el vine din est şi aduce vederea. Numele de nerostit al lui Dumnezeu este revelaţia din întreaga lume. Primii trei ani de viaţă ai omului pe planul fizic, ei îl învaţă pe om să meargă, să vorbească, să gândească. Primii trei ani de viaţă ai copilului şi cei trei ani de învăţături ai lui Christos pe Pământ stau în relaţii spirituale, sunt însă inteligibili doar în acest mod de comparaţie.

Iubirea generală de oameni, o cunosc oare? Nu, eu nu ştiu încă chiar nimic de asta. Iubirea generală de oameni este: Să iubeşti un om pentru că este om. Acesta este Christos în om, cel pe care îl iubim atunci; Christosul. El este tot timpul aici!

Doar tonul care acţionează în cadrul meditaţiei, în timpul acţiunii gândului pur, care se unduieşte prin spaţiu, doar acel ton este permis să îi vină elevului din lumea spirituală; de niciun altul nu are voie să asculte.

* * *

Însemnarea G

Trei lucruri importante sunt cele pe care trebuie să le învețe orice om: mersul – vorbirea – înțelegerea, adică formarea de noțiuni.

Prin intermediul mersului, el învaţă să cunoască drumul, prin înţelegere, el învaţă să cunoască adevărul, prin vorbire, adevărul dobândeşte viaţă, astfel încât putem transpune aceasta în cuvântul lui Christos Iisus: „Eu sunt calea, adevărul şi viaţa."

Fiecare om trebuie să se întoarcă şi „să devină precum copiii", adică să învețe aceste trei lucruri pe care le săvârşeşte copilul în primii săi trei ani de viaţă.

În meditaţie, dacă ne umplem cu substanţa de meditat, după ce ne-am adus înainte la linişte deplină, vom percepe din linişte un glas şi vom şti că el este din est, de unde vine tot ce e spiritual. Ne va fi nouă ca şi cum am fi desprinşi cu substanţa de meditat şi am pluti în spaţiu. Învăţăm, întrucâtva, să mergem, să ne orientăm în spaţiu. Toate celelalte glasuri pe care ni se pare că le auzim din lumile spirituale ne induc în eroare: ele sunt şoapte ale lui Ahriman.

Apoi urmează momente în meditaţie în care totul ni se pare rece şi sobru, ne simţim cu totul singuri, puşi să ne descurcăm singuri. Aceste momente trebuie să fie, căci acum, la cuvintele:

În iubirea pură faţă de alte fiinţe ...

simţim cum căldură sufletească se revarsă prin corpul nostru.

Între acestea două – lumina spirituală din est, la început, şi simţirea de căldură sufletească, de viaţă la sfârşit – este singurul timp în care poate să se reverse în noi o revelaţie din lumile spirituale, adevărul.

Doar *acea* meditaţie are valoare care este străbătută de Christos. Există o expresie, devenită banală în lumea din afară, expresia „iubirea de oameni". Am putea spune că doar

acela începe să o priceapă în primele ei începuturi, care recunoaşte că nu ştie nimic despre ea.

Doar Unul este Cel care a arătat-o în sensul cel mai adevărat: Christos Iisus însuşi.

Oră esoterică
Berlin, 5 noiembrie 1910
Însemnarea A
Arca lui Noe

Ca întotdeauna, şi astăzi vrem să îl rugăm pe Spiritul zilei să ne ajute în munca noastră. – Zicerea de sâmbătă.

Am vorbit ieri despre faptul că elevul aude tonul spiritual, tonul din est. Dacă elevul ar vrea să spună că acum ştie cum răsună spiritualul, că acum ar fi perceput primul sunet spiritual, atunci s-ar afla într-o mare, dezastruoasă eroare. Este, acest ton pe care îl aude elevul aici, mai mult ca şi ultimul cuvânt din fizic. Nimic din ce mai răsună întrucâtva asemănător cu un sunet, cu o voce care poate cumva să iasă dintr-un laringe întrupat în carne nu este din spiritual.

Lumea spirituală este, pentru început, cu totul lipsită de culoare, de lumină, de ton ş.a.m.d. Tot ce vedem cumva drept culoare nu este nimic spiritual, ci vine din propriul nostru interior, şi anume indică asemenea însuşiri pe care încă nu le avem, pe care mai trebuie încă să le cucerim. Dacă, spre exemplu, vedem o culoare roşie, atunci asta înseamnă că nu avem încă iubire în noi, că trebuie să o dezvoltăm în noi. Dacă vedem violet, atunci asta vrea să spună că trebuie să ne însuşim cucernicie plină de devotament.

Dacă auzim tonuri ca nişte sunete, atunci asta nu e nimic spiritual, ci ceva ce provine din noi înşine. Dacă cineva are poftă de un anumit aliment, dacă, spre exemplu, cineva începe să mănânce vegetarian, dar dacă în interior, trupeşte în interior mai are încă cerinţa după carne, chiar dacă nu devine conştient de acest lucru, atunci această poftă răsună

afară în tonuri, în tonuri alunecătoare. Toate aceste tonuri şi sunete sunt doar croncănituri oculte de corbi!

Dacă îi apare elevului o figură din timpuri anterioare şi vrea să şi-o interpreteze imediat, atunci acest lucru e cu totul pe dos. Trebuie să poată aştepta cu interpretarea. Nu în prezent trebuie să interpreteze elevul, ci de-abia mai târziu. Dacă apare o asemenea imagine în sufletul nostru, atunci ea se spulberă îndată ce ne apropiem de ea cu gândurile noastre. Dar dacă este o imagine autentică, atunci va apărea mai târziu din nou în faţa noastră şi apoi va rămâne stabilă în adevărata ei figură, iar noi vom şti ce are de însemnat. Dar de aşteptat trebuie noi să putem, să aşteptăm şi să tăcem. Aşa cum noi înşine nu trebuie să ne apropiem cu propriile noastre gânduri de trăiri, tot astfel trebuie şi mai puţin decât atâta să vorbim despre ele. Drept ceva sfânt trebuie să considerăm şi să tratăm întreaga noastră viaţă spirituală. La toate aceste trăiri de tonuri-culori ş.a.m.d. trebuie să ne spunem că ele nu vin din spiritual, ci din propriul nostru interior, din propriul nostru Eu care este înconjurat de talazurile din marea poftelor şi pasiunilor, aşa cum Arca lui Noe era înconjurată de talazurile mării. Iar noi trebuie să trăim cu convingerea că toate aceste trăiri şi apariţii nu sunt nimic spiritual. Prin faptul că ne spunem acest lucru foarte clar şi necruţător, trebuie, într-un fel, să dăm de la noi Eul nostru, să renunţăm la pofta Eului nostru după conţinuturi de trăire, ca şi cum am lăsa-o să zboare de la noi, precum din Arca lui Noe a fost lăsat porumbelul să plece şi nu s-a mai întors.

Apoi, însă, vine mai târziu o altă trăire ocultă a elevului. Dacă am admis că nimic, absolut nimic spiritual nu este în acele trăiri de tonuri şi culori, dacă am recunoscut cu forţă interioară faptul că lumea spirituală este cu totul goală pentru noi, atunci recunoaştem că acele trăiri au totuşi o semnificaţie, o semnificaţie pentru noi înşine. Culorile devin avertizori şi consilieri; ele ne spun ceea ce nu avem încă, ce avem încă de cucerit. Din tonuri recunoaştem că ele redau

pofte trupeşti. Iar atunci când imaginile, pe care le-am lăsat liniştiţi să acţioneze, ne spun semnificaţia lor, atunci sufletul este îmbogăţit prin astfel de trăiri Acesta este ca al doilea porumbel, care a fost trimis şi s-a întors cu creanga de măslin, simbolul păcii.

Dar sufletul nu este cu totul singur, lăsat în seama lui pe această cale grea a esoteristului; există ceva de care se poate ţine. Aşa ceva este crucea cu trandafiri. Noi trebuie să o lăsăm să acţioneze asupra noastră; trebuie să ne fie clar că negrul lemnului reprezintă corporalitatea noastră ce s-a întărit şi s-a sfrijit, că noi trebuie să lăsăm ca Eul nostru inferior, care se identifică cu corporalitatea, să devină la fel de întunecat şi mort precum este lemnul crucii mort. Atunci Eul superior, spiritual va acţiona în noi tot astfel precum negrul crucii se transformă în linii de lumină senine, strălucitoare. În acelaşi mod, roşul trandafirilor se va transforma din culoarea iubirii ce acţionează în interior, în verde, culoarea vieţii ce acţionează în afară.

Atunci când trăim simboluri, nu acelea care ne produc bucurie, pe care le trăim cu bucurie, sunt veritabile şi provenite din lumea spirituală, ci doar acelea la care simţim suferinţă. Şi trebuie să le purtăm cu noi până când am cuprins sensul lor. În suferinţă trebuie să se nască spiritualul din ele în noi.

Şi totuşi, un lucru trebuie să recunoaştem: este faptul că nu putem deloc să fim lipsiţi de egoism. Nu suntem niciodată lipsiţi de egoism, niciodată, niciodată, niciodată! Şi chiar dacă ne închipuim că am făcut acum ceva ce este cu totul altruist, atunci este totuşi o eroare. Nu putem deloc să acţionăm altruist. Este karma lumii cea care ne face să acţionăm egoist. Karma lumii este Dumnezeul!

Iar dacă ajungem cândva atât de departe încât să acţionăm cu bunătate şi noblețe, atunci Dumnezeul din noi este cel care e bun. Dacă devenim mai altruişti, atunci vom observa, spre exemplu, ceva; nu vom mai simţi teamă şi

sperietură. Dacă se produce deodată lângă noi un zgomot puternic, nu vom mai tresări ca înainte. Dumnezeul care ne lasă să acţionăm cu bunătate şi nobleţe este imaginea noastră primordială. Imaginea noastră primordială ne-a creat să fim ceea ce suntem acum. Iar noi înşine trebuie să devenim copia imaginii noastre primordiale.

Dacă am interpretat toate acestea corect, atunci vom înţelege în mod corect veridica zicere esoterică rosicruciană:

Ex Deo nascimur

In————————morimur

Per Spiritum Sanctum reviviscimus.

De nerostit este pentru esoterist ceea ce a fost lăsat aici deoparte. Dacă începem să rostim acel rând, atunci trebuie să meargă simţirea spre ceea ce e de nerostit. Iar de-abia când se întoarce sentimentul se poate vorbi mai departe. Cine trăieşte acest lucru în interior cu simţirea corectă, acela va interpreta şi cealaltă zicere esoterică în mod corect:

În spirit se afla germenele trupului meu ...

* * *

Însemnarea B

Ceea ce a fost spus ieri despre cuvântul de nerostit, care este auzit în meditaţie şi care indică direcţia către est, acest lucru nu trebuie să ni-l închipuim ca reprezentând un sunet care ar avea ceva în comun cu vorbirea omenească. Ceea ce se aude drept vocale, drept sunet articulat la el, este tocmai ceea ce am pus de la noi în el. Nimic din ceea ce este văzut sau auzit în lumea spirituală, niciun sunet, nicio culoare nu are nimic în comun cu lucrurile acestei lumi fizice. Dacă ne uităm spre exemplu la o culoare roşie, atunci culoarea este ceva ce aparţine de noi, şi anume ea reprezintă ceea ce noi înşine încă nu suntem. Roşul în lumea spirituală înseamnă iubire. Dacă, aşadar, vedem roşu, asta înseamnă că nu am dezvoltat încă iubirea în noi.

În timp ce medităm, noi ne ridicăm conştient sau inconştient în lumea spirituală, ca şi cum am sta pe un munte

înalt şi valurile pasiunilor noastre s-ar zbătea în jurul nostru şi în sus spre noi, aşa cum plutea Arca lui Noe pe valuri. Acele pasiuni sunt cele care se revelează mai întâi drept sunete, drept glasuri.

Noi suntem obligaţi, în calitate de esoterişti, ca la începutul dezvoltării să respingem toate tonurile (sunetele), să le considerăm ca pe nişte croncănituri de corbi.

Trebuie să începem, aşadar, ca tot ce vedem sau auzim să considerăm drept incorect. Tot astfel, când vedem, spre exemplu, personalităţi pe care le cunoaştem, în „încarnările lor anterioare". Toate acestea, elevul nu trebuie să le bage în seamă, să le lase să plece de la el în aşa fel încât să nu se întoarcă. Ceea ce vedem astfel se va dizolva după un timp mai îndelungat – căci poate dura mult timp până ce se arată o modificare – şi se va transforma în ceva diferit. Acel lucru nou care se formează atunci, acela este cel adevărat! Dacă se arată o culoare roşie, atunci aceasta este permis să fie interpretată doar aşa, ca pornind din noi înşine. Doar dacă culoarea roşie se dizolvă ca într-un nor şi trece într-o altă culoare, culoarea din urmă este de considerat importantă. – Acesta este porumbelul care se întoarce cu creanga de măslin în arcă; aceasta este o revelaţie din lumea spirituală, care are să ne spună ceva. Şi aceasta trebuie însă să fie interpretată drept un simbol, pe care vrem să învăţăm să îl descifrăm. Până să fim în stare de asta poate să treacă, iarăşi, un timp mai îndelungat. Chiar dacă ni se arată un simbol, nu trebuie să rămânem la el, ci, mai degrabă, să îl îndepărtăm de la noi.

Trebuie să observăm culori şi simboluri doar atunci când ne-au apărut deja cu câtva timp în urmă, astfel că este mai degrabă posibil ca interesul nostru personal faţă de ele să fi scăzut şi poate că putem să găsim adevărata semnificaţie. Trebuie să ne familiarizăm cu conştienţa faptului că suntem străbătuţi cu totul de egoism şi că îl purtăm pe acesta cu noi în lumea spirituală. Trebuie să avem curajul şi forţa să ne pătrundem cu totul de siguranţa că pe planul fizic nu putem

face nimic, dar absolut nimic fără ca egoismul să îşi spună şi el cuvântul. Trebuie să ne propunem, să facem un legământ cu noi înşine, că tot mereu vom ţine în faţa ochilor faptul că tot ce facem provine din motive egoiste. Acest lucru ar putea să ne descurajeze, dar dacă răzbim cu aceasta pentru noi înşine, vom observa că facem anumite progrese. De exemplu, teama şi sperietura ca la auzirea subită a unui sunet vor cădea de la noi.

Doar ceea ce facem în numele altcuiva, în numele aceluia din interiorul nostru pe care îl putem numi Dumnezeul nostru, nu porneşte de la egoism. Pentru a simţi acest Dumnezeu în noi, trebuie să ne pătrundem de conştienţa că suntem doar o copie a imaginii primordiale, după care acest Dumnezeu ne-a creat şi că doar încet şi treptat se poate transforma acea copie în imagine primordială. Imaginea primordială este adevărata noastră Sine, care a fost formată în germene pe vechiul Saturn, iar aceasta este cea care ne întâmpină atunci când rostim formula noastră rosicruciană. Crucea cu trandafiri este simbolul prin care ne este arătat drumul pentru a urca în lumea spirituală. Dacă este văzut în lumea spirituală, atunci negrul crucii este văzut drept alb – imaginea contrară a copiei –, iar trandafirii roşii sunt transformaţi în culoare verde strălucitoare.

Formula rosicruciană este exoterică, atâta timp cât o rostim complet; esoterică este ea, dacă este rostită astfel:

Ex Deo nascimur. In————morimur. Per Spiritum Sanctum reviviscimus. Trebuie să simţim noi înşine ce diferenţă mare trăieşte într-aceasta în suflet.*

* Într-un suport de text al acestei însemnări se mai găseşte şi propoziţia „În încheiere s-a rostit rugăciunea, cu omiterea ultimelor trei cuvinte; în locul lor a fost repetată crucea cu cercul ca mişcare cu mâna, de trei ori."

* * *

Însemnarea C

Vom fi expuşi neînţelegerilor uşor, dacă suntem de părere că tonul care răsună către noi din Răsăritul spiritual şi care înseamnă numele lui Dumnezeu se manifestă în tonuri şi sunete articulate aşa cum le percepem în lumea fizică. Este, însă, un cu totul alt ton, un cu totul alt sunet, care nu are nici cea mai mică asemănare cu ceva din lumea fizică. Elevul trebuie, de aceea, să fie nespus de grijuliu în capacitatea sa de distingere, îndeosebi însă şi în cunoaşterea sa de sine. Căci este un fapt lucrul că, atunci când cineva începe să perceapă culori, forme, tonuri sau chiar cuvinte din lumea spirituală, acestea vin în cele mai puţine cazuri din lumea spirituală. Ele vin adesea din lumea fizică, şi anume din omul însuşi, adesea chiar şi numai datorită faptului că omul este însufleţit de o dorinţă arzătoare de a trăi el însuşi ceva în lumea spirituală; apar atunci apariţii şi sunete ş.a.m.d., din propria noastră lume. Dar, într-o anumită măsură, aceste apariţii se bazează, totuşi iarăşi pe adevăr – iar acest lucru trebuie luat bine în considerare –, în măsura în care sunt părtaşe la gândurile noastre şi la fiinţa caracterului omenesc. Ceea ce se exprimă astfel în culori ş.a.m.d. nu este, aşadar, de regulă din lumea spirituală, ci adesea sunt produse printr-o neplăcere corporală, sau pot fi provocate şi prin următorul lucru. Dacă un om a devenit vegetarian, dar nu a pierdut încă plăcerea de a mânca carne, atunci îl va chinui pe planul astral, unde stă noaptea, această poftă după carne, iar această neplăcere se face acolo cunoscută prin tonuri sau cuvinte pe care apoi crede că răsună către el din lumea spirituală. Aceasta este ceea ce se numeşte în ocultism „corbul croncănitor”.

Sau să presupunem că cineva ar vedea o culoare roşie – culoarea roşie înseamnă în spiritual iubire –, ea îi este adusă spiritual în faţa ochilor pentru că este tocmai trăsătura care îi lipseşte. Ea este pusă drept solicitare în faţa sufletului său. Câte unul se plânge că nu poate să menţină culorile; asta nici nu este, însă, necesar. Culorile trebuie să dispară precum

porumbelul, iar când se întorc mai târziu îşi vor face apariţia în mod cu totul diferit. Culoarea roşie se va transforma în faţa ochilor noştri în verde, albastru sau galben. Acesta este atunci semnul că stă la bază o apariţie spirituală şi că ne aflăm pe treapta pe care suntem instruiţi în simboluri şi ne este permisă o privire în lumea spirituală.

La început nu vom înţelege simbolurile, trebuie să le lăsăm să se scufunde în jos în amintirea noastră; treptat, treptat ne va deveni clar în meditaţia noastră ceea ce ar trebui să fim instruiţi şi să ni se spună prin acel simbol.

Dacă elevul se dezvoltă mai departe, atunci îi este îngăduit să citească în Cronica Akasha. Înainte, însă, de a atinge această treaptă, el trebuie să fi lucrat mult la sine însuşi. El trebuie să recunoască, înainte de toate, că toată făptuirea sa pe Pământ are la bază egoism, că şi în presupusa lui faptă „altruistă" de iubire se ascunde în secret egoism. Atâta timp cât omul este încarnat pe Pământ, el nu va putea niciodată să depăşească cu totul egoismul.

Pe drumul nostru greu ne este dat câte ceva spre ajutor, iar unul dintre aceste mijloace ajutătoare sunt simbolurile, care ne-au fost date de Maeştrii înţelepciunii pentru meditaţie. Una dintre cele mai eficiente meditaţii de acest gen este cea despre crucea cu trandafiri.

Crucea neagră o avem de gândit drept pieirea pasiunilor omeneşti, iar în trandafirii roşii vedem însemnul pentru omul purificat, care a dat jos ceea ce e inferior. Dacă transformăm în meditaţia noastră crucea neagră într-una albă, atunci acest lucru ne simbolizează omul care a urcat spiritual. Tot egoismul este stins atunci. Trandafirii roşii se vor transforma meditativ în unii verzi şi vor trezi în noi dăruirea faţă de dumnezeiesc. Un văl ne este rupt din faţa ochilor noştri, iar noi vom privi conştient în lumea spirituală.

* * *

Însemnarea D

Referindu-se la cele spuse în ziua dinainte, doctorul a spus: Să nu considerăm că vederile noastre etc. ar fi corecte şi de valoare, înainte să fi auzit „cuvântul de nerostit", care nu ar fi un cuvânt în sunete omeneşti, nu ar avea niciun ton sau o vocală – aşa ca tonuri terestre sau vocale. Tot ceea ce ni s-ar manifesta în acest fel ar veni din noi înşine – Lucifer şi Ahriman = iluzie, iar tonurile, de exemplu tonurile de la bătăi şi interpretarea noastră despre ele, ar trebui denumite cu expresia „croncănituri de corb", iar vorbitul despre asemenea trăiri nu ar fi nimic altceva decât croncănit de corbi. De-abia când am percepe „cuvântul" am ajunge la o înţelegere despre ce ar însemna expresia „Est – Maeştri înţelepţi ai Estului". Dacă s-ar aduce obiecţia: Da, de unde recunosc faptul că, spre exemplu, în culori am trăiri adevărate?, atunci ar servi aici drept semn de recunoaştere faptul că aceste imagini de culoare ar trebui să se transforme, tot aşa formele sau figurile, care – *ne*transformându-se – nu înseamnă nimic. Dacă avem astfel de imagini, atunci trebuie să tăcem privitor la ele şi să încercăm să le interpretăm corect. Aceasta e ca un porumbel pe care îl trimitem şi care nu se mai întoarce. Nu trebuie nici să fim trişti sau să devenim nerăbdători, dacă – după ce am avut o dată o viziune – mult, mult timp nu se întoarce niciuna. Să aşteptăm, răbdători să aşteptăm ar fi necesar. Exemplul unei interpretări: Dacă vedem, spre exemplu, roşu, asta nu înseamnă iubirea sau că avem iubirea, ba tocmai că nu o avem; trebuie să ne-o însuşim. Tot astfel la violet, unde lipseşte cucernicia plină de devotament. Dacă am nimerit astfel corect interpretarea, atunci este ca un porumbel care se întoarce cu o creangă de măslin în cioc – tot astfel la forme, simboluri şi figuri. Înainte de toate, ar fi important să ne aducem în conştienţă înţelegerea faptului că suntem egoişti şi niciodată, niciodată, niciodată nu ar trebui să iasă cuvântul din gura noastră: Eu fac asta sau simt în timp ce fac, în mod cu totul lipsit de egoism. – Căci egoismul

aparţine de karma lumii şi noi nu putem deocamdată să ne facem liberi de el. Doar înţelegerea faptului că este aşa trebuie să ne-o însuşim, drept armă împotriva lui Ahriman.

Fiecare om este creat dintr-o imagine primordială a lui însuşi şi el este doar o oglindire a acestei imagini primordiale. Tot ce am realiza în lume drept bine, frumos şi nobil, asta nu am face noi înşine, ci ar fi mulţumită imaginii noastre primordiale.

Dacă am dezvoltat în noi această cunoaştere, atunci este ca şi un al treilea porumbel care urcă mai sus, dar se întoarce mereu la noi şi astfel ne leagă cu imaginea primordială, care este încheiată în Christos. Dacă a devenit această cunoaştere cu totul viaţă în noi, atunci capitulăm în faţa lui Christos şi murim în El. Exoteric rostim cuvintele: E.D.N. – I.C.M. – P.S.S.R. Esoteric nu sunt de scris.

* * *

Însemnarea E

Cuvântul din est trebuie să fie preluat în mod corect de noi. Trebuie să fim deosebit de atenţi, pentru a distinge la inspiraţie între adevăr şi înşelătorie, că tot ce apare cu caracterul celor rostite cu laringele, aşadar drept vocală în ceea ce auzim din lumea spirituală, nu provine cu adevărat din aceasta. Nu trebuie, mai degrabă, să existe niciun fel de caracter de sunet. De aceea „cuvântul" nu curge din lumea spirituală precum vorbirea omenească. Tot ce seamănă cu vocalele trebuie mai degrabă să dispară. Imediat ce există un caracter de sunet, trebuie să ne spunem: Aceasta este o ispitire, de a recunoaşte alte glasuri decât cele din lumea spirituală şi de a le urma lor! Spiritul, însă, nu vorbeşte niciodată în caracter de sunet cu mine.

Vom afla, cu timpul, că sufletul se modifică prin intermediul meditaţiei, şi că tot ce aflăm prin aceste transformări ni se poate arăta într-un anumit răsunet de ton. Dar nici aceasta nu trebuie să o considerăm drept o inspiraţie adevărată, nu este în realitate nimic altceva decât croncănitul

ocult de corb al dorinţelor şi poftelor noastre, – oglindiri ale interiorului nostru trupesc. Acest croncănit ocult de corb este depăşit dacă trimit corbul de la mine.

De aceea trebuie să ne spunem mereu la primele comunicări pe care le primim: Acesta este doar propriul nostru interior care se oglindeşte astfel. Aceste imagini iluzorii sunt de fapt un pericol, însă de aceea nu trebuie să ne lăsăm descurajaţi spunându-ne: Acuma mă aflu deja de cinci ani sau de mai mult la lucru şi nu am trăit încă nimic pozitiv! Mai degrabă trebuie să ne continuăm încercările tot mereu şi mereu, până ce ajungem la un rezultat pozitiv.

Omul îşi înveşmântează trăirile în lumea fizică în forme, culori, tonuri. Lumea spirituală nu se exprimă însă în culori, forme şi tonuri în sensul fizic. Omul trebuie să treacă, aşadar, printr-o răsucire a Sinei sale pentru a deveni văzător în lumea mai înaltă, iar pentru aceasta are nevoie de forţă interioară. Da, trebuie să învăţăm cunoscând că noi înşine suntem deocamdată cei care producem culorile şi figurile (reprezentări imaginative). Îndrăzneţi, curajoşi trebuie să recunoaştem acest lucru. Presupusele glasuri sunt aici adesea doar expresia unor stări neplăcute ale trupului; la mâncătorii de carne, acesta e cazul într-o măsură şi mai mare.

Trebuie, însă, să rămână în mine statornică încrederea fermă că, mai devreme sau mai târziu, vor apărea şi astfel de culori sau tonuri care nu sunt doar expresia interiorului neplăcut al trupului, ci care provin cu adevărat din lumea spirituală. Porumbelul propriului spirit nu e permis să ni se mai întoarcă gol, dacă a zburat odată!

Trebuie să învăţăm să interpretăm limbajul simbolic care răsună către noi din sferele spirituale. Atunci nu se mai întoarce porumbelul spiritului nostru, ci cu ramura de măslin. Trebuie să căutăm să înţelegem trăirile spirituale în limbajul imaginilor. Primele simboluri care ne apar trebuie să fie un îndemn pentru a ne însuşi această caracteristică. Dacă ne apare, spre exemplu, culoarea roşu, culoarea iubirii, atunci

îmi spun modest: Tu nu o ai! – Violet este culoarea smereniei plină de devotament; ea ne spune că trebuie să avem răbdare, că trebuie să putem aştepta. Dacă, însă, într-o zi aceste culori se transformă în culorile lor complementare, atunci putem să ne spunem că am făcut un pas înainte şi ne-am curăţat de egoism.

Şcolirea îl conduce pe elev şi îi spune ce anume contează pentru a recunoaşte în crucea cu trandafiri, simbolic, expresia pentru primele impresii din lumile spirituale. Doar atunci când facem totul în numele lui Dumnezeu simţim corect: Aşa trebuie să înveţe să se considere omul drept imagine, drept imagine primordială a lui Dumnezeu.

Aceasta ne-o spune tripla zicere rosicruciană.

* * *

Însemnarea F

Elevul să fie cât mai neîncrezător posibil faţă de trăirile sale oculte – înainte de toate faţă de cele care poartă asupra lor caracteristica tonală. Chiar şi atunci când ar vrea să creadă că el trăieşte răsunetul numelui de nerostit al lui Dumnezeu, care i-ar răsuna atunci când a găsit direcţia spre estul spiritual – dacă ar vrea să creadă că acesta ar fi adevăr spiritual atunci când ar răsuna către el un astfel de ton asemănător cu ceva ce mai aminteşte de un răsunet fizic, acela s-ar înşela. Căci acest ton „spiritual" pe care îl aude este ca unul ultim de pe planul fizic şi în acelaşi timp ca primul de pe planurile mai înalte – ceva ce îi vine în întâmpinare, am putea spune, de dincolo, pentru a-i mijloci legătura cu lumile mai înalte. A avea caracter de sunet înseamnă că e încă ceva din planul fizic. Vocalele răsună doar aici, nu acolo! – Adevărata auzire spirituală este ceva cu totul diferit, ceva care nu poartă în sine niciun fel de caracter de sunet. Nu provine dintr-un laringe întrupat în carne.

Când elevul este urcat acum în „arca" sa, pe „munte", atunci el se simte înconjurat de „valurile mării", adică ale

propriei sale mări, ale propriei sale astralităţi, de tot ceea ce mai trăieşte în pornirile, plăcerile, poftele sale ş.a.m.d. El priveşte la ele; ca nişte valuri se lovesc în jurul lui. El trebuie să privească prin ele cunoscând, el trebuie să ştie ce răsună aici spre el sau, mai degrabă, *pare* să răsune spre el din lumea spirituală – că aceasta nu e nimic altceva decât oglindirea propriilor sale plăceri şi pofte. Oglindirea propriei sale fiinţe inferioare o trăieşte pentru început. În culori, în lumină i se arată oglindirea gândurilor sale – în acestea acţionează Lucifer, nu Sinea sa superioară. Tonurile, însă, sunt oglindirea a ceva ce trăieşte în trupul fizic şi care cere, ca lăcomie, după satisfacere! Cine trăieşte, spre exemplu, vegetarian doar din decizia sa, nu din motive care urcă în el din impulsuri mai înalte, care mai are poate încă o lăcomie după carne şi doar o suprimă, acela poate trăi faptul că această lăcomie răsună spre el precum tonuri din lumi *aparent* spirituale. Aici elevul poate să vadă, spre exemplu, roşu. El trebuie să înveţe să-şi spună: asta îmi arată că lipseşte ceva în mine: eu nu am încă o iubire adevărată în mine. Roşul, culoarea iubirii, mă solicită să dezvolt iubire caldă pentru oameni. Iar dacă i se arată, cumva plutitor, un violet deschis, atunci trebuie să-şi spună că acesta este doar un semn că am de dezvoltat în mine cucernicie plină de dăruire. Sau un eveniment sau o personalitate care îi dă indicaţii asupra unor încarnări anterioare, atunci asta nu îi spune nimic despre încarnări anterioare, ci că încă nu este matur să privească înăuntru în încarnările sale anterioare, adică să citească în Cronica Akasha, pentru aceasta e nevoie de o dezvoltare mai înaltă.

Cât mai neîncrezători posibil să fim de aceea. Auzim doar, cum se spune în ocultism, „croncănitul de corbi" al Sinei noastre inferioare, atunci când suntem pe acest munte, înconjuraţi de valurile propriei noastre mări astrale. Atunci învăţăm treptat să distingem. Dar mai suntem încă expuşi la multe iluzii.

De-abia când am învăţat să ne spunem cu toată hotărârea: Toate acestea nu sunt nimic altceva decât scurgeri ale Sinei noastre inferioare, însă nu adevărate trăiri ale lumilor superioare, care însă sunt trăite, totuşi, astfel mai întâi apropiindu-se de elev –, atunci avem voie să ne apropiem treptat de adevăr, care poate fi câştigat doar prin depăşirea acestei faze în dezvoltarea ocultă. Trimitem atunci „corbul" cu toată decizia de la noi. A trimite corbii înseamnă ca şi cum am renunţa la Eul zilnic, care este legat şi trebuie să fie legat de lumea senzorială; a renunţa la toată pofta lui de conţinuturi care au de-a face cu trăirile sale. – Să devenim cu totul liniştiţi, cu totul şi cu totul goi, cu totul lipsiţi de dorinţe în interior. Dacă am atins acest lucru, atunci recunoaştem că acele trăiri care se mai apropie încă din lumea fizică au totuşi o valoare –, însă o valoare doar pentru noi. Atunci, culorile, spre exemplu, sunt avertizori, consilieri care ne spun ce nu avem încă, ce încă mai trebuie să cucerim. Iar din tonuri recunoaştem pofte trupeşti. Liniştiţi lăsăm atunci aceste trăiri să acţioneze în adevărata lor semnificaţie asupra sufletului nostru.

Acum am ajuns, din această linişte şi serenitate interioară a sufletului, atât de departe încât putem trimite primul porumbel. El nu se întoarce. Iar asta e bine. Aşteptăm. Apoi trimitem al doilea porumbel. Acesta se întoarce cu „ramura de măslin" – simbolul păcii, adică al echilibrării-interioare-de-sine. Ce este acest porumbel?

Dacă se transformă configuraţiile de culori astfel încât ia naştere imaginea lor contrară, dacă, spre exemplu, culoarea roşie se „răstoarnă" şi devine violet, atunci acest violet este cu adevărat ceva ce vine în întâmpinare din lumea spirituală. Acesta e porumbelul care aduce cu adevărat un mesaj din lumea spirituală. Ceva ca o răsturnare a propriului Eu trebuie să afle elevul înainte să poată avea această trăire. Iar acum, elevul trebuie să-i dea el însuşi, la ceea ce vine către el din lumea spirituală, formă şi configuraţie.

Există ceva ce poate să-i servească elevului drept sprijin pe această cale grea şi plină de privaţiuni: crucea cu trandafiri, pe aceasta să o poarte în suflet!

Un semn distinctiv a ceea ce dau lumile spirituale este că tot ce apare ca simbol nu este înţeles imediat de către elev. El trebuie să lase să acţioneze aceste simboluri asupra sufletului său timp de zile, adesea de săptămâni într-o tăcere plină de renunţare faţă de sine însuşi. În cea mai deplină pace şi linişte a sufletului, fără poftă, fără dorinţe.

Atunci se îndreaptă, am putea spune, înapoi la un anumit moment dat şi înţelege dintr-odată ce vroia să îi spună simbolul. Atât timp a acţionat drept forţă în sufletul său, faţă de care el tace şi aşteaptă. Răbdare – anduranţă – tăcere faţă de sine însuşi! În liniştea paşnică a sufletului, care trăieşte în încrederea că întotdeauna elevul primeşte la momentul potrivit ceea ce este corect din partea învăţătorului – această viaţă a sufletului în încrederea că îi este dat ceea ce are nevoie, aceasta trebuie să fie armura esoterică a elevului.

Un lucru trebuie să şi-l spună elevul tot mereu: Eu nu voi putea să fiu participant al lumii spirituale, până ce nu am învăţat să îmi spun: eu sunt plin de egoism – şi nici nu pot să fiu altfel aici, pe lumea fizică. Aceasta, însă, ce trăieşte din mine aici pe lumea fizică, aceasta este doar o imagine, o formă, ce este copia imaginii mele primordiale. Această formă, această imagine este saturată pe de-a-ntregul cu egoism. Iar karma lumii este cea care ne saturează cu totul cu egoism, în mersul nostru evolutiv prin încarnări. Karma lumii, însă, este Dumnezeu. Dumnezeu trăieşte şi în noi. Iar dacă ajungem atât de departe încât să acţionăm cu bunătate şi noblețe, atunci *Dumnezeu în noi* este Cel care ne mână spre asta. Iar Dumnezeul din noi care ne lasă să acţionăm bine şi nobil trăieşte în imaginea noastră primordială. Eu însumi sunt plin de egoism – dar sunt desemnat dinainte să devin copie a imaginii mele dumnezeieşti primordiale. Această

imagine primordială se odihnea în poala dumnezeirii – ea a coborât până la această formă fizică, iar această formă stă sub domnia Dumnezeului care stă deasupra soartei mele, a karmei mele, care este cu totul şi cu totul saturată cu egoism. Niciodată, niciodată nu am voie să spun că aş fi lipsit de egoism, asta nu e niciodată adevărat – eu nici măcar nu pot să fiu pe lumea fizică fără egoism.

Dar dacă învăţ să privesc asupra imaginii mele primordiale născute din Dumnezeu, dacă las să moară cu totul şi cu totul gândirea, simţirea şi voinţa mea, dacă las toate forţele mele sufleteşti în această imagine primordială, atunci pot să sper să învinge egoismul în mine şi să mă apropii din nou de imaginea mea primordială. Vom observa că în aceeaşi măsură în care devenim mai altruişti, devenim şi mai plini de forţă în fizic. Vom observa că nu mai percepem frică, sperietură, nu vom mai tresări la o sperietură subită. Vom deveni în întreaga noastră fiinţă omenească plini de forţă şi puternici.

Dacă înţelegem în mod potrivit veridica, vechea zicere esoterică rosicruciană, atunci spunem: E.D.N., aici merge fiinţa cunoscătoare a omului către ceea ce este de nerostit, către cuvântul creator. Atunci se întoarce simţământul şi atunci se poate rosti mai departe: I————M.

Asta înseamnă: „A lăsa să moară înăuntrul lui Christos" egoismul şi să reînvie la nouă forţă de viaţă prin forţa de iubire a lui Christos. In————morimur: astfel se rosteşte esoteric această mantră. Iar sensul ei luminează: Dumnezeul soartei mele mă eliberează, datorită faptului că mor înăuntrul lui: In————morimur.

Oră esoterică
Kassel, 3 şi 4 decembrie 1910

Exerciţiile esoterice sunt tehnica vieţii spirituale.

Maya = Maha-aya; ya sau ye = existenţă; a = negaţie; Maha-aya, aşadar: Mare non-existenţă.

De-abia prin influenţa lui Lucifer şi a lui Ahriman am devenit locuitori fizici ai Pământului; altfel, Eurile noastre ar fi rămas în regiuni spirituale şi ar fi condus corpurile noastre pe suprafaţa Pământului, doar dinspre acele regiuni.

Deşi Lucifer şi Ahriman luptă împotriva acţiunii nemijlocite a spiritului dumnezeiesc, ei sunt totuşi voiţi astfel de spirit, căci numai printr-o astfel de rezistenţă ajunge Eul la deplina obiectivare fizică.

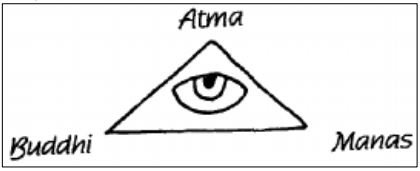
Dacă Ahriman nu ar fi, nu am vedea deloc verdele plantei ca atare, ci doar fiinţa spirituală care este reprezentată în plantă. Planta singulară este ca un fir de păr pe corpul Pământului.

De-abia prin Lucifer şi Ahriman ia naştere egoismul nostru. Dar este necesar ca acesta să trăiască în noi şi să se exprime pe deplin; căci numai aşa poate să se configureze fizic deplin toată viaţa. Dar noi trebuie să devenim conştienţi de faptul că fiecare faptă are la noi o coloratură proprie. Compătimirea noastră ne împinge spre ajutorare, tocmai pentru că nu ne place să pătimim şi noi.

Nu există niciun punct în spaţiul cosmic în care să nu fie forţă.

Toate creierele eterice ale oamenilor sunt mai diferite decât frunzele unui copac. Punctele luminoase din el se aseamănă cu o fotografie a cerului care este plin de stele.

În ochiul omenesc este configurată acţiunea din partea lui Atma, Buddhi şi Manas.

Acest simbol acţionează şi noaptea asupra noastră. Trebuie să ţinem acolo cât mai departe impresiile haotice ale zilei.

Nici ziua nu trebuie să bârfim cu ocazii obişnuite, cum ar fi la masă, despre teosofie. Ea trebuie să ne fie un lucru sfânt.

Oră esoterică
München, 11 decembrie 1910
Însemnarea A

În orele noastre esoterice am vorbit adesea despre calea pe care trebuia să o parcurgă esoteristul în vechile şcoli de misterii. Pe atunci, omul era răsfrânt, întors pe dos, am putea spune, în trăsăturile sale sufleteşti şi spirituale prin diferite metode, într-un timp relativ mult mai scurt; căci omul era pe atunci sufletește şi corporal mult mai robust decât acum. El avea un suflet mai puternic şi, datorită faptului că sufletul este arhitectul corpului fizic, acesta era atunci mai puternic. Aceasta era în vremuri până la care cercetarea noastră istorică nu merge înapoi. Omenirea era pe atunci în general mai puţin complicată, mai unitară. Ea provenea din poala Dumnezeirii, iar sarcina ei este, după ce a pierdut încetul cu încetul vechea clarvedere, să se ridice din nou la spiritualitate pe calea ei prin materie, prin intermediul faptului că preia în sine impulsul lui Christos şi, astfel umplută, se uneşte iarăşi cu Dumnezeirea. – Datorită materialismului ce creştea tot mai mult, oamenii au devenit spiritual, sufletește şi corporal tot mai slabi, iar la astfel de probe la care erau supuşi elevii în vechile misterii, constituţiile mai gingaşe de acum nu mai pot fi supuse. Pe atunci se lucra în primul rând asupra înlăturării a două trăsături, pe care cel ce se iniţia trebuia în cel mai scurt timp să înveţe să le cunoască în lipsa lor de stabilitate şi să le lase jos: egoismul şi frica. Ceea ce este cu adevărat egoismul, asta nici nu se poate aprecia cu noţiunile obişnuite de pe planul fizic.

Cei ce erau iniţiaţi erau transpuşi în somn, iar apoi i se arăt a sufletului lor în lumea spirituală ceea ce îşi

prelucraseră ei până atunci în aceasta. Eul lor era atunci, am putea spune, absorbit de macrocosmos, iar ei observau că nu erau nimic. Această poziţionare în faţa nimicului ca în faţa unui hău întunecat provoca, desigur, sentimentele lor de teamă, iar dincolo de acestea ei trebuiau să treacă. Din aceste probe ieşeau fie inapţi pentru viaţa exterioară, prin faptul că prin intermediul cunoaşterii le devenise clară nimicnicia a tot ce este pieritor, sau rămâneau puternici şi îşi propuneau să folosească această încarnare, după posibilităţi, pentru continuarea dezvoltării, pentru a învăţa cândva să cunoască lumile mai înalte. – Un om modern nu ar fi permis să fie abordat atât de brutal. Este deja mult pentru un om obişnuit de astăzi, dacă el spune că îi fuge pământul de sub picioare. Întreaga sa străduinţă va fi însă mereu să rămână ferm în picioare. El nu vrea să facă niciun salt, ci să meargă frumuşel şi încet înainte. Esoteristul, însă, trebuie să facă saltul peste prăpastie. El nu trebuie să lase pământul să-i fugă. Căci dacă vrea să pătrundă în lumile spirituale, atunci noţiunile sale, pe care şi le-a format aici pe planul fizic, nu îl ajută absolut deloc. Dintre ele, nu are voie să ia nimic cu el dincolo. Doar ceva are voie să păstreze: capacitatea de a construi concepte, simţul adevărului şi logica. Capacitatea de a-şi forma noi noţiuni şi simţul pentru noile adevăruri pe care va învăţa să le cunoască.

Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor ne trimit o pildă, ca să ni se clarifice această chestiune. Este ca şi cum am vedea într-o oglindă toate obiectele camerei noastre, iar apoi am merge în spatele oglinzii pentru a descoperi acolo realitatea lor. Am vedea că nu se află nimic în spatele ei. În lumile mai înalte se întâmplă aşa cu noţiunile noastre. Dacă mergem, am putea spune, în spatele oglinzii, atunci observăm că nu se află nimic acolo. Aici trebuie să lăsăm ca entităţi mai înalte să ne introducă noţiunile despre lumile mai înalte şi trebuie să lucrăm asupra noastră pentru a ne forma unele ca acestea. Când ne-am dobândit apoi, însă, cu seriozitate şi

muncă cinstită unele ca acestea, atunci trebuie din nou să păşim ca în faţa oglinzii şi să luăm o decizie îndrăzneaţă şi să o spargem. Atunci se va căsca din nou în faţa noastră întunericul, nimicul. Dar dacă rezistăm statornici, atunci ne va străluci o lumină din acest întuneric şi se va revela o lume cu totul nouă.

Munca noastră esoterică constă în faptul că ne ridicăm treptat trupul astral şi trupul eteric în înălţimi spirituale. Datorită acestui fapt, rămâne însă în trupul fizic o parte, cea mai inferioară a celor două corpuri. Eul joacă acum un rol straniu între aceste două părţi, am putea spune, sfâşiate. Datorită faptului că ne ancoraserăm atât de mult în material, am putea spune că este înlănţuit de părţile joase şi este sclavul lor. Datorită acestui lucru se ivesc atunci apariţii stranii. La trupul nostru astral lăsat singur, care avea poate oarecare vicii pe care le puteam stăpâni uşor înainte, când partea lui cea bună mai era încă unită cu el, la acesta cresc deja asemenea trăsături până la nesfârşit, iar omul îşi apare sieşi adesea realmente ca un libertin. Dacă Eul ar fi unit cu părţile mai înalte, atunci le-ar stăpâni de aici pe cele mai joase şi astfel toate pornirile, poftele şi pasiunile. Atunci părţile mai înalte nu ar fi nici inconştiente, aşa cum sunt atunci când Eul se află în cele joase. Datorită faptului că cele înalte ies, corpurile inferioare devin adesea slabe. Şi corpul fizic tinde atunci către boli. Însă aceasta este o stare trecătoare. Căci atunci când părţile mai înalte şi-au adus suficiente forţe din lumile mai înalte, atunci vor acţiona din nou armonizator şi vindecător asupra celor de jos. Esoteristul tocmai că trebuie să-şi spună, la asemenea apariţii neregulare în trupurile sale inferioare: Eu vreau să stau ferm; prin ciur şi dârmon vreau să merg pe calea mea către spiritual, orişice mi-ar ieşi în cale. – Dacă el ridică în sine un centru împotriva greşelilor sale, atunci va deveni şi stăpân peste ele. Un ajutor în aceste lupte trebuie să ne fie arta. Pentru aceasta ne-a fost dată toată arta adevărată. O artă care nu ne înalţă trebuie să piară, nu poate

să existe, nu este o artă adevărată. Dacă artiştii vor fi recunoscut misiunea artei, dacă arta va fi pătrunsă de teosofie, atunci ne va deveni ceea ce trebuie.

Divinităţile i-au dat omului, atunci când l-au creat, şi greşeli pentru ca asupra lor să îşi probeze forţa. De aceea trebuie să le fim şi recunoscători divinităţilor pentru greşelile noastre, căci combaterea acestora ne face puternici şi liberi. Nicio clipă însă nu trebuie să iubim, de aceea, aceste greşeli. Nu unor asemenea divinităţi am putea să le mulţumim, care ne-ar fi creat curaţi şi fără greşeală; căci ele ne-ar fi făcut în acelaşi timp nişte slăbănogi. Şi noi trebuie să ne spunem: iar dacă lumea era plină de draci – noi am provenit totuşi de la Dumnezeu: *Ex Deo nascimur*. Dacă luptăm serios şi ne străduim necontenit* în lumile spirituale, atunci vom simţi cum ceea ce este inferior, greşit în noi piere: *In Christo morimur*. Iar noi ne vom trezi atunci în lumile mai înalte conştient: *Per Spiritum Sanctum reviviscimus*. – Există o variantă exoterică şi una esoterică a acestei ziceri. Utilizată esoteric, menţionarea celui mai sfânt nume, atunci când are loc în mod nedemn, poate să producă cutremure, furtuni şi vijelii, fenomene naturale catastrofale; căci gândurile noastre, chiar şi cele mai ascunse, au o forţă distructivă în lumile spirituale, atunci când sunt greşite. Aceasta se înţelege în misteriul rosicrucian în locul în care stă scris că divinităţile adesea trebuie să sfărâme lumi [Nota 16], pentru a repara iarăşi dauna pe care am adus-o noi, oamenii, cu gândurile noastre. Varianta esoterică a zicerii este aşadar.

Ex Deo nascimur
In————morimur
Per Spiritum Sanctum reviviscimus

* Într-un alt suport de text „independent”.

* * *

Însemnarea B

Cu totul alte noţiuni trebuie să-şi însuşească esoteristul. Drept exemplu al Maeştrilor pentru această modificare a

noţiunilor se spune următorul lucru: O oglindă pe care trebuie să o străpungem – astfel trebuie să privim sarcina noastră. Esoterismul trebuie să sfâşie în bucăţi întreaga noastră entitate şi în sus trebuie să luăm cu noi trupul eteric, trupul astral şi Eul şi extrasul din trupul fizic, tot ce este curăţat. Partea inferioară a entităţii noastre, pe aceasta o lăsăm jos în toate cele trei trupuri, care acum sunt ca şi lăsate în seama lor însele. Iar această separare a ceea ce e mai înalt de ceea ce e inferior are drept efect, dacă nu are loc o observare grijulie în trupul fizic: boală sau slăbiciune, trupul devine deosebit de receptiv pentru bolile timpului.

Trupul eteric pierde memoria. În trupul astral se întăresc pasiunile. Se poate potenţa aceasta până la libertinaj, prin această scindare a fiinţei omeneşti. Gânduri şi simţăminte clare sunt realităţi în lumea spirituală, iar adevăr este cuvântul: „Spiritele trebuie să sfărâme lumi …" etc.

Considerarea zicerii rosicruciene din punct de vedere exoteric şi esoteric.

Egoismul în viaţa obişnuită este ceva cu totul diferit faţă de egoismul în lumea spirituală. Viaţa fizică este pur şi simplu imposibilă fără egoism.

Degajare şi pozitivitate trebuie să-şi însuşească esoteristul.

Blasfemie este orice împotrivire faţă de înţelepciunea lumii, faţă de tot ce ni se întâmplă. Pentru greşelile sale omul ar trebui să fie recunoscător faţă de divinităţi, pentru că prin depăşirea greşelilor este formată forţa mai puternică.

Oră esoterică
Hanovra, 17 şi 18 decembrie 1910

i [Nota 17] : conduce înăuntrul dumnezeiescului din noi.

ei : revelaţie a dumnezeiescului.

a : conducere în sus la dumnezeiesc.

o : cuprinderea formei revelate.

ŏ : exprimă ceea ce e de necuprins al formei, în faţa căruia veneraţie sfioasă se retrage.

u : pace dumnezeiască, liniște.

e : depășirea de greutăţi.

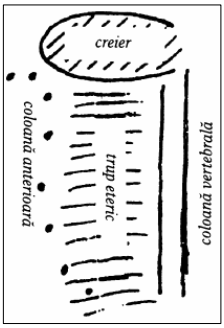
Cunoaşterea lumii (macrocosmos); cunoaşterea de sine (microcosmos). Aceasta o copie a acelei imagini primordiale.

Oră esoterică

Berlin, 20 decembrie 1910

Omul obișnuit are trupul fizic şi trupul eteric strâns unite. Atunci când îşi foloseşte trupul său fizic – fie în ridicarea mâinii sau în gândire – el pune în mişcare, în acelaşi timp, partea corespunzătoare a trupului său eteric. Acest lucru trebuie să devină altfel la esoterist, corelaţia trebuie să devină mai degajată.

Omul are o coloană vertebrală care stă în corelaţie cu creierul şi cu organele de simţ. Atunci când meditează, el îşi formează în trupul său eteric ca un fel de „coloană anterioară”, acesta este şirul de flori de lotus [Nota 18] care se află în spatele plexului solar. (Plexul solar, omul din perioada a șaptea postatlanteană nu îl va mai avea.)

Prin intermediul degajării trupului fizic şi a celui eteric, menţionată mai sus, omul devine capabil, pe de o parte, să vindece mai repede răni [proprii] ș.a.m.d.; pe de altă parte, şi deficienţe ale trupului fizic care au rămas pentru început

ascunse, prin faptul că exista legătura strânsă, pot să iasă atunci la iveală. Fără a exagera în aceasta, trebuie totuşi să nu acordăm nicio atenţie specială la toate aceste mici dureri şi suferinţe; toate astea vor trece. În perioada intermediară a acestei degajări se prea poate să ne simţim neplăcut. Deja simplul studiu al teosofiei are drept efect această degajare, în timp ce dezvoltarea ştiinţifică face corelaţia dintre trupul fizic şi trupul eteric şi mai puternică.

Prin intermediul meditaţiei, aşadar, trupul eteric dobândeşte tendinţa de a se desprinde de trupul fizic. Acest lucru putem să-l întărim printr-o dietă corespunzătoare. Prin intermediul dietei dobândeşte, invers, trupul fizic tendinţa de a respinge din sine trupul eteric. Acesta este un mijloc ajutător, care, însă, fără exerciţii esoterice adăugate, are ca efect exact ceea ce e greşit. Atunci, chiar că trupul fizic împinge trupul eteric afară fără ca acesta să fi dezvoltat organe de simţ. El este atunci precum un orb şi îşi vede doar propriile sale fantezisme.

Prin faptul că învelişurile omului suferă în acest mod o modificare, chiar şi corelaţia sa cu macrocosmosul se schimbă. Această corelaţie trebuie cultivată din nou în mod corect, altfel are loc un dezastru – nu doar în om, ci în întregul univers. Cine ar rosti, spre exemplu, într-o societate nepotrivită numele sfânt, de nerostit, ar conjura lucruri mai rele decât cutremurele şi erupţiile vulcanice chiar asupra regiunii. Este, de aceea, o diferenţă enormă în modul în care este rostită formula rosicruciană, cu numele, care este doar un nume de împrumut al celei mai înalte fiinţe spirituale, sau fără acesta. Doar cel din urmă mod de rostire a formulei este unul esoteric.

Oră esoterică
Stuttgart, Crăciun/Anul Nou 1910*
* Rezumat de la două ore

Sentimentul nostru esoteric de răspundere trebuie ascuţit, trebuie să ne obişnuim să avem conştiinciozitate teosofică. Afară, în lume, este puţin de găsit în ziua de astăzi. Exemplu: 1. Un domn care vrea să scrie o mare lucrare şi vrea să preia şi ceva despre teosofie [Nota 19], îl roagă, pentru că nu are timp să se ocupe cu aceasta, pe dr. Steiner să îi spună părerea sa despre asta. – 2. Un american [Nota 20] care rezumă conferinţe ascultate la dr. Steiner, în măsura în care le înţelege, şi le dă pentru a fi tipărite drept carte în America.

Trebuie să ne obişnuim să avem tact teosofic, să vorbim despre şcoală esoterică etc. doar unde este cazul; despre lucruri oculte niciodată să nu vorbim în timp ce mâncăm.

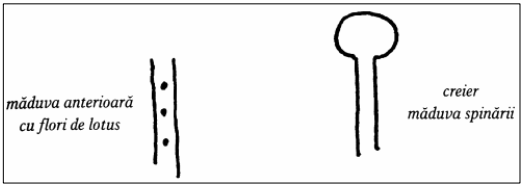
*

Trupul nostru fizic este concrescut foarte strâns cu trupul eteric. O degajare este posibilă pe două căi:

1. în mod exoteric, prin exerciţii exterioare şi alimentaţie vegetariană.

2. în mod esoteric, prin şcolire, meditaţii etc.

Acestea acţionează asupra trupului astral, iar acesta acţionează mai apoi asupra trupului eteric, în aşa fel încât el se degajează. Am putea spune că, în contraparte la coloana vertebrală fizică şi la creier, prin intermediul meditaţiei, concentrării etc. este construită o măduvă anterioară cu florile de lotus.

Astfel este modul corect, încât nu poate să apară nicio daună la trupul fizic. Dacă aplicăm, în schimb, doar mijloace exterioare, atunci are loc o degajare a trupului eteric, fără ca prin meditaţii sau revărsarea de adevăruri teosofice să fie întărit trupul eteric. Urmarea trebuie să fie boli ale trupului

fizic sau, dacă trupul eteric s-a degajat şi de creierul fizic, confuzie ş.a.m.d.

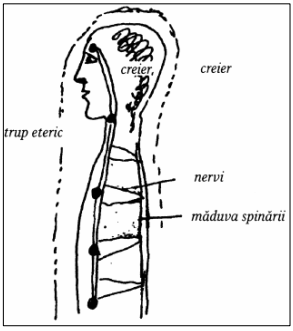
Oră esoterică
Stuttgart, 31 decembrie 1910

Esoteristul trebuie să-şi aducă limpede în conştienţă ceea ce face de fapt cu exerciţiile sale, cu exersările care ne sunt date. Noi am vorbit adesea despre faptul că străduinţa esoteristului se îndreaptă către degajarea trupului eteric, în general a celor patru trupuri între ele. Acest lucru poate să se întâmple acum în două moduri: unul exoteric şi altul esoteric.

Poate fi determinat trupul fizic să împingă, să strivească în afară trupul eteric, prin aceea că preparăm suficient trupul fizic prin dietă, exerciţii de respiraţie etc. Modul nostru de viaţă vegetarian are, în fond, doar scopul de a sprijini trupul fizic în această străduanie. Acestea sunt mijloacele exoterice pentru degajare. Cele esoterice sunt exerciţiile, exersările noastre. Iar aici trebuie spus că acestea sunt lucrul principal, că trebuie să le facem pe acestea cu dăruire şi seriozitate, că toate celelalte trebuie să fie doar sprijinirea acestui lucru principal. În timpul nostru materialist, cineva ar urma cu plăcere, în dorul său materialist, recomandările de dietă cele mai extinse, ar face ore întregi de exerciţii de respiraţie, dacă ar ajunge la ceva prin aceasta; dar a se strădui prin meditaţii şi concentrării, acest lucru este mult mai incomod, iar aici se arată de-abia atunci, adesea, inerţia. – Dacă am strivi în afară, însă, trupul nostru eteric doar prin influenţări fizice, atunci trupul fizic nu i-ar da nimic cu el, iar el ar păşi gol în necunoscut. Aici apar atunci astfel de stări încât, spre exemplu, nu putem cuprinde cu gândirea ceva, când vrem să cugetăm asupra unui lucru. Cu creierul nostru eteric nu putem să ne servim bine de cel fizic, pentru că tocmai că nu suntem în mod just în acesta. Este ca şi cum noi, înotând în apă, vrem să prindem ceva ce ne scapă mereu. Esoteristul rezonabil îşi va spune în astfel de stări că aici trebuie să facă

mai întâi ordine, prin concentrări de voinţă şi exerciţii de gândire corespunzătoare. Şi la o dezvoltare normală va apărea şi câte ceva, despre care trebuie să ne spunem că este o suferinţă trecătoare. Căci prin extragerea trupului eteric, cu trupul fizic se petrece mai întâi ceva asemănător ca şi cu o plantă căreia îi extragem sevele o anumită perioadă de timp. Ea se usucă. Iar în acest fel – acest lucru nu se vede însă fizic – se usucă şi trupul fizic, în parte, iar acolo unde are predispoziţii spre boli, acolo acestea apar. Dacă, însă, trupul eteric s-a îmbibat în mod corect cu adevăruri spirituale, el îşi extrage astfel forţe noi, şi acestea acţionează iarăşi însănătoşitor asupra trupului fizic. Se poate observa că la trupul fizic se vindecă mai uşor chiar şi tăieturi, în general răni, atunci când omul se pătrunde de adevăruri spirituale, ba chiar când lasă să acţioneze în el doar modul de gândire teosofic.

Prin intermediul meditaţiilor noastre acţionăm, aşadar, mai întâi asupra trupului astral. Acesta este constructorul sistemului nostru nervos, care se întinde spre măduva spinării sau, cum se spune în ziua de astăzi, porneşte de la ea. Acum trebuie să ajungem ca în trupul eteric, prin impregnarea dinspre trupul astral [Nota 21], să se desfăşoare florile de lotus, care sunt legate între ele, iar în acest mod, am putea spune, creează o măduvă anterioară.

Această măduvă anterioară este, desigur, prezentă doar în mod eteric-astral şi se poate forma doar prin meditaţii şi

concentrări. De aceea sunt cel mai important lucru la dezvoltarea noastră esoterică. Iar direct dăunător este doar consumul de alcool pentru esoterist. Alcoolul trebuie evitat în orice caz. Este, desigur, bine dacă sprijinim procesul printr-o dietă vegetariană, căci această ridicare spre afară a trupului eteric nu este nicidecum uşor în ziua de astăzi. Multe dintre ocupaţiile noastre moderne sunt direct orientate înspre împingerea fermă a trupului eteric în trupul fizic; unui clarvăzător îi poate provoca adesea direct durere atunci când vede aşa ceva. Chiar şi alimentaţia, aşa cum este ea administrată în ziua de astăzi în marile noastre hoteluri, este cu totul îndreptată spre împingerea fermă a trupului eteric în trupul fizic.

Prin lucrarea esoterică asupra noastră trebuie să ne însuşim o nouă gândire, o nouă simţire şi o nouă voinţă. Trebuie să ne spunem că, dacă am avut curajul îndrăzneţ de a merge pe calea esoteristului, trebuie să facem un salt peste o prăpastie. Trebuie ca un gând odată gândit să îl lăsăm să treacă în simţirea noastră şi aceasta să o pătrundem atunci cu totul de el, ca să nu rostim cu uşurinţă ceva ce nu am cuprins de fapt în întreaga sa profunzime. O propoziţie, pe care în ziua de astăzi o putem auzi atât de des de la oameni şi care este totuşi folosită mai necorespunzător decât multe altele, este aceea: Eu sunt creştin. – Esoteristului ar trebui să-i fie clar că „a fi creştin" este un ideal foarte, foarte îndepărtat, spre care trebuie necontenit să tindă. A trăi precum un creştin înseamnă, înainte de toate: orice ne-ar aduce soarta, să acceptăm cu detaşare, să nu avem niciodată ceva de comentat împotriva lucrării dumnezeieşti, să preluăm cu bucurie orice ar trimite. Asta înseamnă să lăsăm să treacă în carne şi sânge propoziţia: „Vedeţi păsările cerului [Nota 22], ele nu seamănă, nu culeg, ele nu adună în hambare şi totuşi li se dă." Recunoscători să preluăm ceea ce ne este dat, atunci trăim conform acestei ziceri. Dacă nu facem acest lucru, atunci el devine blasfemie în gura noastră. Ar trebui în

general să ne fie clar că, dacă nu ne pregătim suficient pentru saltul peste prăpastie înspre regiunile spirituale, putem produce asemenea daune prin cuvinte şi gânduri, încât divinităţile trebuie să sfărâme lumi [Nota 23] pentru a repara această daună. Căci ceea ce este stricat, asta trebuie distrus pentru a fi format din nou.

Din spiritual am luat naştere – *Ex Deo nascimur*. Iar dacă facem saltul peste prăpastie, atunci exprimăm acest lucru [prin] *In Christo morimur* – cu încrederea fermă că dincolo reînviem în Spiritul Sfânt: *Per Spiritum Sanctum reviviscimus*. Dar pentru că ar trebui să ţinem atât de mult în sfinţenie numele Celui mai sfânt, care a fost întotdeauna legat de dezvoltarea noastră terestră, încât să nu îl rostim fără demnitate, există o variantă esoterică a zicerii rosicruciene, în care este lăsat deoparte numele:

Ex Deo nascimur
In————morimur
Per Spiritum Sanctum reviviscimus

Oră esoterică
Stuttgart, 1 ianuarie 1911
Însemnarea A

Maha Aya – marea non-existenţă
I
Existenţa
A
ch – configurându-se
im – devenind conştientă de sine

Educativ însănătoşitor acţionează cuvântul

Dimineaţa şi seara drept rugăciune în favoarea copiilor şi a bolnavilor.

Pentru combaterea de:

egoism, vanitate, trufie: a se gândi la învăţăturile teosofiei;

invidie, ciudă: a se gândi la o operă frumoasă de artă;

vorbărie, curiozitate, furie, mânie: zilnic, un sfert de oră de liniște

* * *

Însemnarea B

O renumită inscripție, E-ul din Delfi, se afla deasupra portalului Templului din Delfi. El înseamnă: „Tu eşti" (persoana a doua, indicativ, prezent, a verbului „a fi"). Plutarh [Nota 24] spune [Nota 25] că era salutul către divinitate din partea celor care intrau în templu. E-ul din Delfi înseamnă numărul cinci sau jumătate din zodiac, adică cele cinci semne urcătoare. E-ul din Delfi este şi ancora seleicizilor [Nota 26] (?). A fost preluat de gnostici, pentru a-L sugera pe „Mântuitor" şi se află adesea printre talismanele şi amuletele primilor creştini.

A Existenţă

IA existenţă însufleţită în interior

AIA non-existenţă; anulează din nou

MAHA mare, grozav

MAHA AIA mare non-existenţă, iluzie

CH răspândire

IN oglindire interioară

IACHIN cuvânt creator, pe care îl strigă entităţile spirituale în lume. Acţionează însănătoşitor, încălzitor pe dinăuntru, dătător de forţă.

* * *

Însemnarea C

Maha Aya

A	= existenţă
YA	= non-existenţă, o anulează din nou
Maha	= mare (existenţă)
Maha Aya contrasă la: Maya	= marea non-existenţă, iluzie

*

Ch	= răspândire
In	= oglindire interioară
Iachin	= cuvânt creator, pe care îl strigă entităţile spirituale în lumi; acţionează încălzitor pe dinăuntru

Oră esoterică
Stuttgart, 2 ianuarie 1911

Trebuie să luăm în serios viaţa esoterică; o oră esoterică trebuie să ne fie, de aceea, întotdeauna ceva sfânt. Niciodată să nu o considerăm drept ceva obişnuit. Probabil că încă nu eram cu toţii conştienţi de seriozitatea necesară atunci când am rugat să fim primiţi în cercul esoteric. Acum, însă, trebuie să ne aducem acest lucru tot mai mult în faţa sufletului şi să ne străduim către legătura cu lumile spirituale, pentru a nu cădea din nou în viaţa zilnică.

Exerciţiile care ne sunt date sunt întotdeauna de considerat ca plecând de la maeştri. Esoteristul trebuie să fie atent asupra lui însuşi şi asupra simţămintelor sale, să ţină cont îndeosebi de ceea ce are de-a face cu cunoaşterea sa de sine. Majoritatea oamenilor – şi noi aparţinem probabil de aceştia – se dedă la mari iluzii, privitor la ei înşişi. Îndeosebi trebuie să ţinem cont de egoism. Adesea ne amăgim singuri că facem ceva altruist sau chiar avem faţă de cineva invidie şi ură care nu ne-au ajuns încă la conştienţă. Atunci suntem de părere că trebuie să-i spunem „adevărul" în calitate de esoterist, şi să nu permitem una sau alta din partea lui. Imediat ce apar în noi asemenea simţăminte, trebuie să ne reprezentăm că ne dedăm la mari iluzii, a căror cauză mai profundă provine întotdeauna din egoism. Asemenea simţăminte se exteriorizează întotdeauna cu un simţământ de căldură ce străbate trupul eteric – şi anume acea parte pe

care o numim eterul căldurii – şi prin care sângele acţionează până în trupul fizic. Asemenea simţăminte acţionează întotdeauna dăunător asupra omului şi asupra dezvoltării lumii.

Ierarhiile care sunt însărcinate să dirijeze relaţiile karmice acţionează atunci în aşa fel, încât numesc entităţi deosebite, care distrug în noi anumite efecte constructive şi astfel acţionează distructiv şi asupra sufletului şi, indirect, asupra trupului. Acestea sunt entităţile luciferice însărcinate cu acest scop, care acţionează atunci asupra noastră. – La o cunoaştere de sine corectă, la admiterea propriei noastre răutăţi, ne străbate în locul simţământului de căldură menţionat mai sus, care ne mulţumeşte, un simţământ rece, de gheaţă. Tot ceea ce ajunge, prin afectele noastre ş.a.m.d., în noi la mulţumire, în simţământul de căldură prezentat se exprimă în contradicţie faţă de acest simţământ de răceală care apare la adevărata cunoaştere de sine.

Aceste entităţi luciferice, care se apropie, datorită acestui lucru, distructiv de elev, i se revelează clarvăzătorului drept anumite cete, al căror conducător este Samael [Nota 27]. Aceste entităţi, care nu au nimic omenesc, sunt întotdeauna perceptibile pentru ochiul spiritual. Dacă avem la trezire simţământul de greaţă, aşa cum este adesea cazul îndeosebi la elevul esoteric, atunci o astfel de senzaţie este aproape întotdeauna cauzată de egoism, care adesea şade nerecunoscut, adânc în străfundurile subconştiente ale sufletului.

Mai departe, trebuie să ne îndreptăm atenţia asupra tot ce are de-a face cu lipsa de veridicitate. Datorită educaţiei noastre, noi nu comitem chiar nişte neadevăruri grosolane, dar cu toate acestea avem întotdeauna tendinţa de a părea mai buni decât suntem în fond cu adevărat. Sau, dacă suntem nevoiţi să recunoaştem adevărul, mai degrabă îl trecem sub tăcere şi îl ascundem. Toate acestea acţionează de asemenea dăunător asupra mersului lumii şi, drept urmare, distructiv

asupra omului însuşi. Efectele unor astfel de neadevăruri acţionează asupra trupului nostru astral, apoi asupra trupului nostru eteric, şi anume asupra acelei părţi pe care o numim eterul luminii. De aici acţionează astfel de influenţe dăunătoare asupra trupului fizic, îndeosebi asupra sistemului nervos. Aceste entităţi luciferice, care au legătură cu aceasta, al căror conducător este Azazel, i se revelează clarvăzătorului asemănătoare cu omul, şi adesea drept cap cu aripi de corb. – Cine tinde către neadevăruri va putea resimţi adesea un simţământ de strângere, zgârietor în gât, şi adesea are simţământul ca şi cum ar fi ciupit cu cleşti şi chinuit de mii de braţe. Oricine se concentrează cu exactitate pe sine va observa atunci cât de adânc mai este încă încurcat în minciună şi denaturare!

Mai departe este cazul să devenim atenţi la o anumită indiferenţă şi obtuzitate faţă de lumile şi influenţele spirituale. Mulţi dintre noi, esoteriştii, ascultă o oră esoterică, dar ceea ce este dat nu găseşte niciun ecou în ei. Ei nu pot să se ridice spiritual din viaţa zilnică obişnuită şi să lucreze cu gânduri spirituale. Alţii au chiar numai intenţia să vadă ceva din curiozitate în lumile spirituale şi meditează de aceea orbeşte înainte, fără a vrea să se dedice unui studiu regulat, pentru că asta le este prea incomod. Acest lucru acţionează dăunător asupra Eului, de aici asupra trupului astral, apoi mai departe asupra trupului eteric, şi anume asupra acelei părţi pe care o numim eterul chimic. De aici asupra sevelor şi glandelor trupului fizic.

În privinţa cetelor luciferice există o diferenţă faţă de esoterist şi neesoterist. La cel din urmă, spre exemplu, Azazel şi cetele sale vor să producă doar efecte bune, pentru că nu acţionează perturbator asupra sănătăţii, ci, într-o anumită măsură, doar în completare asupra lui. La elevul esoteric, însă, se cere ca el să fie conştient mereu de întreaga responsabilitate faţă de sine însuşi şi faţă de lume. De aceea un esoterist obtuz va avea uşor un simţământ de înec la

trezire dimineaţa, şi anume cu cât mai mult se lasă peste zi pe seama vieţii senzoriale obişnuite.

Esoteristul trebuie, aşadar, tot timpul să fie atent la sine şi nu are nimic dacă devine prin aceasta uneori preocupat cu sine însuşi. Doar astfel va pricepe ceea ce ne este arătat de Maeştrii înţelepciunii la încheierea fiecărei ore:

În spirit se afla germenele trupului meu ...
În trupul meu se află germenele spiritului...

Oră esoterică
Berlin, 17 ianuarie 1911
Însemnarea A

În meditaţia noastră avem dată, am putea spune, tehnica vieţii esoterice. Aceasta constă în faptul că lăsăm să acţioneze gânduri asupra noastră, iar prin acestea trezim senzaţii şi simţăminte care nu provin din planul fizic.

Toate gândurile sunt de două feluri: unele care sunt trezite în noi prin percepţia planului fizic, şi altele, cum ni le dă teosofia. Totul în lumea fizică este Maya, chiar şi trupul nostru fizic. Datorită cărui fapt este, în fond, acesta aici, datorită cărui fapt există plante, animale, pietre în jurul nostru? Datorită faptului că entităţi superioare au cuprins un gând, cu milioane şi milioane de ani în urmă, iar apoi au gândit acest gând tot mereu şi mereu. La aceste gânduri merge aşa, cum zice proverbul: „Picătura cu picătură găureşte piatra". – Aceleaşi gânduri se suprapun şi formează în final obiectele fizice. Cu cât mai dură este piatra, cu atât mai mult este „gândit" la ea. Şi trupul nostru fizic nu este nimic altceva decât gândul diverselor fiinţe mai înalte.

Dacă gândim acum gândurile obişnuite ale planului fizic, atunci acesta nu e de fapt un gând, ci oglindirea, iluzia unui gând. Căci tot ce este din lumea fizică a fost gândit deja înainte cu foarte mult timp, iar noi nu facem nimic altceva decât să repetăm acele gânduri – şi o mai şi facem într-un mod incorect. Dacă cineva, spre exemplu, aude un clopot

sunând, atunci nu tonul este ceva real, ci este aşa: înainte cu milioane de ani a fost gândit ceea ce a devenit clopot şi chiar şi ceea ce a devenit creierul nostru, iar lovirea unuia de altul, a acestora două rezultă în tonul pe care îl auzim.

Toate gândurile fizice sunt neroditoare şi acţionează distructiv ulterior. Ele aduc trupul nostru astral într-o anumită vibraţie, dar aceasta fusese deja aşezată aici de entităţile mai înalte. Aşadar cine nu gândeşte niciodată fără senzorial nu aduce niciodată noi configuraţii în trupul astral. Ceea ce se petrece în trupul astral acţionează înapoi asupra trupului eteric, dar trupul eteric este tocmai în aşa fel predispus, încât este acordat să preia în sine noi gânduri şi forme. Vechile forme acţionează distructiv asupra lui şi de aici şi asupra terminaţiilor fizice ale sistemului nostru nervos. Acest lucru trebuie apoi, în somn, să fie iarăşi constituit. Trupul astral este atunci temporar conectat în ierarhiile mai înalte şi primeşte forţe datorită acestui fapt; trupul eteric este separat de trupul astral şi este regenerat datorită acestui fapt. Omul nici nu ar putea să trăiască mult fără somn.

Gândurile non-senzoriale, însă, acţionează roditor şi constructiv. Prin ele, omul se integrează în ierarhii. În trupul astral, ele formează noi forme, florile de lotus. De aceea este necesar să repetăm o meditaţie de sute de ori.

Reprezentările *pe care* ni le facem despre învăţăturile teosofice – căci şi gânditul despre acestea este meditaţie – la început nu vor fi cu totul lipsite de senzorialitate. De exemplu, când spunem că Saturn este o sferă de căldură, că în Devachan răsună armonia sferelor, atunci ne vom închipui asta mai întâi sub forma unor imagini senzoriale: precum căldura din sângele nostru, precum o simfonie frumoasă şi altele asemenea. Dar, în timp ce gândul este reluat tot mereu, senzorialul care mai este ataşat de el cade de la sine, iar suprasenzorialul rămâne pe loc.

Gândurile care sunt cele mai libere de senzorial, din toată lumea, sunt încă cele matematice; dar chiar şi dacă omul

de astăzi gândește un triunghi, el și-l gândește cu culoare și cu o anumită grosime, nu destul de abstract. Se ajunge însă deja mai aproape de gândurile suprasenzoriale atunci când suntem atenți la relații. A-și aduce aminte un ton mai este încă amintirea de ceva senzorial; a-și aduce aminte o melodie este deja ceva mai mult ce constă într-un raport de tonuri unele față de altele, care nu aparțin, ca atare, de lumea senzorială. Sau dacă ne reprezentăm un răufăcător și pe lângă el un altul – sau și doi oameni buni –, iar unul dintre ei [răufăcător] ar fi un răufăcător și mai mare decât celălalt, sau unul dintre cei buni ar fi mai mare în bunătate decât celălalt: atunci se află în acest raport ceva ce nu este din lumea fizic-senzorială, ceva ce ne conduce în sus, în lumea spirituală. Când omul se gândește la un răufăcător sau vede unul, atunci aceasta o să-l atingă neplăcut; dar când vede într-o piesă de teatru doi răufăcători stând unul lângă altul, atunci răufăcătorul cel mai mare îi va plăcea întotdeauna mai mult decât cel mai puțin rău, pentru că ceea ce este mare întotdeauna atrage. Pe acest lucru se bazează, spre exemplu, efectul diferitelor drame ale lui Shakespeare [Nota 28]. – De aceea este atât de important să observăm și să studiem raporturile din lumea exterioară, căci acestea ne conduc departe de senzorial.

Un alt mijloc pentru a deveni liberi de senzorial [în gândire] constă în faptul că lăsăm să se desfășoare procese în ordine inversă, de exemplu spunem *Tatăl Nostru* de la coadă la cap sau privirea retrospectivă inversă a meditației noastre.* Doar în acest mod poate omul să-și îmbunătățească memoria. În ultimele patru-cinci secole memoria s-a redus enorm și aceasta va fi cazul încă și mai mult în viitor, dacă oamenii nu se folosesc de ocaziile care le sunt oferite acuma pentru a o îmbunătăți. Timpul este acuma foarte prielnic pentru aceste ocazii, iar mai târziu pur și simplu nu vor mai exista. Memoria va deveni atunci ceva cu totul diferit decât simpla așteptare pentru a vedea dacă lucrurile apar dintr-un fundal întunecat.

Va fi ca o palpare înspre trecut, ca un fel de trimitere de antene care se vor întinde după ceea ce e trecut, ca după ceva real. Pentru această dezvoltare şi pentru dezvoltarea esoterică în general, timpul este acum deosebit de favorabil.

* Este vorba despre retrospectiva de seară asupra vieţii de zi, în ordine inversă, de la sfârşit la început.

Aşa se arată cum trupul nostru este o Maya, gânduri de entităţi care ele însele sunt iarăşi gânduri. Gândul gândeşte gândul, aceasta este o propoziţie de meditaţie de cea mai înaltă semnificaţie. Nu creierul nostru gândeşte, nu trupul nostru eteric sau astral, ci gândul însuşi gândeşte gânduri. Aceasta este şi ceea ce rezultă clar din zicerea noastră:

În spirit se afla germenele trupului meu ...

* * *

Însemnarea B

Picătura cu picătură găureşte piatra. Ierarhiile au ţinut ferm, periodic tot mereu acelaşi gând, respectiv au prelucrat acelaşi gând mai departe şi au acţionat prin aceasta creativ. Astfel sunt create toate organele corpului nostru şi noi înşine prin gândire – de fapt ele însele doar gânduri. Gânditul despre ceea ce există nu este creativ, ci distructiv pentru nervii noştri, chiar şi pentru trupul eteric, organul propriu-zis pentru dezvoltarea continuă. Înăuntrul acestuia [merge] acţiunea perturbatoare a trupului astral pe parcursul zilei. Trupul fizic şi cel eteric trebuie ca noaptea – eliberate de trupul astral (gânduri) – să fie reconstruite iarăşi în mod creativ, tot aşa şi trupul astral însuşi. Doar când gândim ceva suprasenzorial acţionăm noi înşine drept ierarhie umană creativă, creăm florile de lotus prin repetarea de sute şi mii de ori. Atunci acţionăm şi înăuntrul trupului eteric în sensul ierarhiilor înalte. Chiar dacă imaginile de meditaţie sunt preluate din senzorial, ele se dezbracă de senzorial prin repetare constantă şi prin aprofundare. Chiar şi relaţia dintre lucruri senzoriale şi între oameni buni şi răi, chiar şi

întoarcerea ordinii temporale la retrospectiva de seară ajută deja la gândirea fără senzorial.

Adâncirea în:

Gândul gândește gândul

Trebuie să folosim perioada de timp actuală pentru urcare; nu întotdeauna oferă timpul o asemenea ocazie.

* * *

Însemnarea C

Ierarhiile au ţinut ferm, periodic tot mereu acelaşi gând (gânduri persistente, ele fixează [Nota 29] ceea ce trăieşte în apariţie fluctuantă), ele prelucrează tot mereu mai departe acelaşi gând. Prin aceasta acţionează creator. Astfel sunt create diferitele noastre corpuri şi spiritual-sufletescul nostru ce locuieşte în acest corp, prin această gândire a divinităţilor – de fapt, el însuşi doar gânduri ale divinităţilor.

Gândirea noastră pe care o desfăşurăm cu ajutorul creierului nu este creatoare, ci distructivă, atât pentru nervii noştri, cât şi pentru trupul nostru eteric. Acesta este organul propriu-zis pentru dezvoltarea continuă. În timpul zilei, el este deteriorat prin acţiunea distructivă a trupului astral; trebuie ca, pe timpul nopţii, trupul fizic şi cel eteric să fie eliberate de această distructivitate a trupului astral şi să fie reconstruite iarăşi prin gândurile creatoare. La fel şi trupul astral însuşi. – Doar atunci când noi ne simţim ca ierarhie umană, adică gândim gânduri ale lumii, acţionăm noi înşine nu distructiv, ci creator. Noi creăm prin intermediul unei repetări înmiite, de asemenea, gânduri ale lumii – conţinuturi asemănătoare cu cele ce ne sunt date în meditaţie – mai întâi florile de lotus. Aici acţionăm şi înăuntrul trupului eteric în sensul ierarhiilor. Imaginile şi cuvintele conţinutului de meditaţie sunt, desigur, preluate din senzorial, dar prin repetare constantă şi adâncire, ce pătrund în fiinţialul ce se află ascuns în spatele cuvântului şi al imaginii, se vor dezbrăca de senzorial cuvântul şi imaginea. Iar atunci când pătrundem atât de departe încât să ne odihnim în fiinţialul

care este ascuns în adâncul din cuvânt şi din imagine, atunci ajungem prin meditaţie înăuntru într-o altă lume. O aprofundare de sine în gândul: *Gândul gândeşte gândul* este de ajutor la aceasta. Cunoaşterea este mereu abordată ca lumină; înţelepciunea, sub o formă de element fluid, apa (ocult).

* * *

Adăugire în completare de către editori:

Ceea ce e de înţeles prin ultima propoziţie: „Înţelepciunea, sub o formă de element fluid, apa (ocult)" se găseşte prezentat ceva mai detaliat în notiţele de la conferinţa din 24 mai 1905, ţinută la Berlin (GA 323a). Aici se spune:

„Cel care vrea să-şi dobândească o concepţie reală a spaţiului tetradimensional trebuie să facă nişte exerciţii de concepţie foarte precise. El îşi formează mai întâi o concepţie foarte clară, aprofundată despre apă. O astfel de concepţie nu se poate dobândi fără doar şi poate, trebuie să ne adâncim foarte exact în natura apei; am putea spune că trebuie să ne strecurăm în apă. Al doilea lucru este că ne facem rost de o concepţie despre natura luminii; lumina este ceva cunoscut de om, într-adevăr, dar numai aşa că o primeşte din afară; prin meditaţie, el poate să primească imaginea opusă a luminii, să ştie de unde ia naştere lumina şi, datorită acestui lucru, să producă el însuşi lumină. Aceasta o poate face cel care lasă să acţioneze asupra sufletului său concepte pure, în mod cu adevărat meditativ, care are o gândire liberă de senzorial. Atunci i se arată întregul mediu înconjurător ca o lumină unduitoare, iar acum trebuie să unească, într-un fel, chimic reprezentarea pe care şi-a făcut-o despre apă cu cea a luminii. Această apă străbătută cu totul de lumină este un corp, care a fost numit de alchimişti «Mercurius». Mercurul alchimic nu este însă mercurul obişnuit. Mai întâi trebuie să ne trezim în noi capacitatea de a produce Mercurius din noţiunea de lumină. Mercurius, forţă a apei străbătută de

lumină, este acel ceva în a cărui posesie ne punem atunci. Acesta este unul dintre elementele lumii astrale.

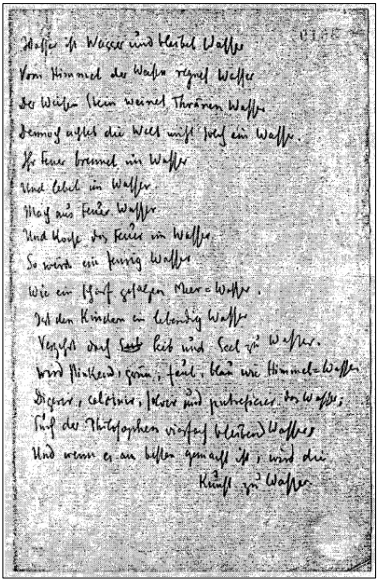
Al doilea ia naştere prin faptul că vă faceţi în acelaşi mod o reprezentare imaginativă despre aer, apoi absorbiţi afară forţa aerului printr-un proces spiritual, o legaţi cu simţământul în dvs., şi astfel aprindeţi noţiunea de «căldură», «foc», iar atunci dobândiţi «aer de foc». Aşadar unul dintre elemente este absorbit în afară, celălalt este produs de dvs. Înşivă. Acestea: aer şi foc le numeau alchimiştii «sulf», sulfur, aer de foc strălucitor. În elementul apos, aici aveţi într-adevăr acea materie despre care se spune «iar spiritul lui Dumnezeu plutea asupra apelor»."

Cu aceasta ar putea sta în legătură faptul că printre aparteneţii la Şcoala Esoterică circula o „zicere rosicruciană despre apă". Formularea este preluată din scrierea rosicruciană Geheime Figuren der Rosenkreuzer aus dem 16ten und 17ten Jahrhundert (Figuri secrete ale rosicrucienilor din secolele al XVI-lea şi al XVII-lea), Altona, 1785, reeditată la Berlin în 1919 (zicerea poartă acolo titlul „Aqua Philosophorum h.e. Mercurius Primatenalis Catholicus"). Facsimil al copiei manuscrise de Rudolf Steiner (caiet de notiţe nr. arhivă 3019), a se vedea la p. 132:

Apa este apă şi rămâne apă.
Din cerul înţelepţilor plouă apă
A înţelepţilor piatră plânge de lacrimi apă
Totuşi lumea nu ia în seamă o astfel de apă
Focul ei arde în apă
Şi trăieşte în apă
Fă din foc apă
Şi fierbe focul în apă
Astfel devine o înfocată apă
Precum o iute sărată de mare apă
Le este copiilor tăi o vie apă!
Consumă totuşi trup şi suflet devenind apă —
Devine puturoasă, verde, putrezită, albastră precum de

cer apă
Digerir, calcinir, solvir şi putreficier apa;
Caută filosoful împătrit rămânând apă.
Iar când este cel mai bine făcută.
Arta devine apă.

Vezi, privitor la aceasta, şi ora esoterică din 14 martie 1908 despre „Zicerea-de-foc rosicruciană” (GA 266/1).

Oră esoterică
Köln, 31 ianuarie 1911
Fiinţa meditaţiei

Meditaţia se desface în două părţi:

1. în partea tehnică şi

2. în partea transpusă în viaţă, adică în modul în care se modifică felul de a gândi, a simţi şi a acţiona la om, prin meditaţie corectă.

Răbdare şi conştiinciozitate sunt necesare la exersarea meditaţiei. Ce face omul atunci când meditează?

El imită ceea ce au făcut entităţile dumnezeiesc-spirituale ale ierarhiilor înalte, înainte cu milioane şi milioane de ani, şi din care a luat naştere Pământul nostru. Gând dumnezeiesc solidificat este totul în jurul nostru! – Ele au gândit, entităţile dumnezeiesc-spirituale, şi anume au gândit ritmic, în cicluri, după motivul: Picătura după picătură găureşte piatra!

Lucrul la care au gândit cel mai des şi la intervale mai scurte de timp, aceasta a devenit substanţă pământească mai dură, de exemplu diamantul. A-şi reprezenta lucruri care nu există în lumea fizică, aceasta acţionează creator, nu regândirea a ceva ce există.

Eu sunt un egoist, eu nu sunt un creştin. Acestea sunt două propoziţii foarte rodnice de meditat. Omul trebuie să înveţe să se cunoască drept un monstru.

Întâlnirea cu Păzitorul Pragului este pentru fiecare ceva îngrozitor. Esoteristului poate să-i fie spus acest lucru. Vederea unor lucruri şi figuri frumoase este Maya astrală, este Lucifer.

Auzirea Maeştrilor şi altele asemănătoare este Maya eterică, este Ahriman. Trebuie cercetat ceea ce se vede şi se aude aici, atunci va ieşi la iveală adevărata configuraţie.

Oră esoterică
München, 12 februarie 1911

Este chiar important pentru omul modern să devină conştient de ceea ce face atunci când pătrunde într-o viaţă esoterică, ce modificări au loc cu el.

Am auzit adesea că două căi ne duc în lumile spirituale [Nota 30]: una, prin aceea că omul coboară adânc în interiorul său pentru a găsi acolo legătura cu Dumnezeu, cealaltă, prin faptul că el tinde înspre afară, înspre macrocosmos. Noi avem chiar în noi forţele pe care le căutăm, care sunt în afara noastră, care ne-au creat, iar noi le căutăm nu pentru că nu le avem, ci pentru că nu le recunoaştem. În teosofie învăţăm

acum ambele căi, care trebuie să-şi ţină una alteia echilibrul, căci omul modern nu mai este adecvat pentru a merge doar pe una dintre căi. Ambele căi au pericolele lor, pe care vrem să le discutăm mai târziu, iar amândouă sunt foarte grele. Pe una dintre ele, cea interioară, păşim în meditaţiile noastre, în inspiraţie; pe cea exterioară, în imaginaţie şi prin studiul temeinic al învăţăturilor teosofice despre dezvoltarea lumii. Prin acest studiu este dezvoltat nu doar intelectul nostru, ci sunt influenţate simţămintele noastre, iar noi vom observa că, după un studiu temeinic de ani de zile al acestor idei, am devenit cu totul alţi oameni. Teosofia acţionează asupra oamenilor, fie că respectivii aduc cu ei receptivitate pentru ea sau nu. Oamenii moderni se împart în două categorii: aceia care caută teosofia, cărora ea le dă lucrul pentru care s-au străduit, şi aceia care nu ştiu ce să facă cu ea, care stau ostili în faţa ei. Din noiembrie 1879 [Nota 31] chiar a devenit matură o grămăjoară de oameni pentru a prelua învăţăturile teosofice; dar este numai o ceată mică, în timp ce ceilalţi oameni moderni sunt încă incapabili să-şi însuşească învăţăturile teosofice, le consideră visări, fantezii sau chiar sunt iritaţi de ele.

Trupul eteric al acelor oameni, care se arată receptivi pentru învăţăturile teosofice, va fi adus, atunci când le lasă pe acestea să acţioneze asupra lor, în uşoare vibraţii. Acela, în schimb, care se dedică întru totul spiritului timpului, e absorbit cu totul de cele exterioare, la acesta se lărgeşte şi se subţiază trupul eteric. Iar dacă un astfel de om aude despre învăţăturile spirituale ale teosofiei, atunci este ca şi cum printr-o deschizătură îngustă a trupului eteric ar sufla vântul, lucru care i se arată în interior drept frică, dar care iese în afară drept îndoială. Un astfel de om observă doar îndoielile; acestea sunt însă expresia fricii şi temerii, care ambele simţăminte au pătruns în trupul său eteric subţiat într-un spaţiu fără aer, şi se fac remarcate acolo pentru conştienţă drept îndoială. Pe un astfel de om, care se comportă atât de

respingător, nu putem pentru început să îl ajutăm. Este mai bine dacă îl lăsăm în pace, pentru început, cu teosofia. Dar unde se oferă ocazia, ar trebui totuşi să lăsăm să curgă încet ideile teosofice, după principiul: „Picătura după picătură găureşte piatra". Căci ne mai sunt date doar aproximativ 400 de ani pentru a face accesibile aceste învăţături în veşmântul teosofiei, pentru toţi oamenii. Iar pentru ca toţi să aibă ocazia, asemenea oameni care s-au împotrivit în încarnarea actuală se vor mai naşte o dată în următorii 400 de ani. Atunci, însă, trebuie să existe şi o ceată corespunzătoare, care reprezintă teosofia în modul corect.

Cu mult timp înainte de evenimentul de pe Golgotha, oamenii au putut să meargă doar pe una dintre căi, cea către interior. În vechea Indie, în Egipt, oamenii pătrundeau în interiorul lor. Dacă ar fi vrut în macrocosmos, atunci s-ar fi pierdut în el, ar fi stat în faţa întunericului, a golului; căci oamenii chiar erau pe atunci altfel în întreaga constelaţie a corpurilor lor între ele.* Încă până în Evul Mediu ajunge acest gen de unire cu Dumnezeu; căci doar cu încetul se modifică omul. Misticii precum Meister Eckhart [Nota 32], Tauler [Nota 33], Molinos [Nota 34] ne învaţă drumul interior şi ni-l descriu în modul cel mai detaliat. Molinos vorbeşte despre cinci trepte ale adâncirii. El instruieşte despre cum trebuie să ne întoarcem faţa de la toate cele exterioare pentru a ajunge în interior, să ne întoarcem faţa 1. de la tot ce este creatură, ce corespunde trupului nostru fizic; 2. de la toată viaţa, ce le corespunde forţelor trupului nostru eteric; 3. de la talentele noastre, ceea ce îi corespunde trupului astral; 4. de la Eul nostru, care se suprapune cu a patra parte; şi 5. că trebuie să ne lăsăm absorbiţi în Dumnezeu.

* Vrea să zică: în constelaţia diferitelor lor componente fiinţiale.

Treptat a devenit însă necesar pentru omenire să meargă pe ambele căi deodată, cea interioară şi cea

exterioară, şi de aceea au apărut în secolele XI-XII şcolile secrete ale rosicrucienilor care predau ambele căi.

Drumul exterior ni l-a arătat prima oară autorul Apocalipsei. El ne arată cum trebuie să ne desprindem cu totul de persoană pentru a merge pe el. Într-un mod nepretenţios, el spune că ar fi fost mutat în spirit [Nota 35] pe insula Patmos. Acest lucru are însă o foarte precisă însemnătate. Pentru a merge pe acest drum exterior, adică pentru a găsi unirea cu dumnezeiescul în macrocosmos, este necesar să alegem un punct ferm, dinspre care să ne concentrăm. Astfel a socotit Ioan Teologul, în mod spiritual, constelaţia pe care ar avea-o stelele la 30 septembrie 395 [Nota 36], iar din acest punct pornind a avut viziunile sale. La acest 30 septembrie al anului 395, Soarele se afla în constelaţia Fecioarei, adică în faţa acesteia; Luna sub el. Această imagine am exprimat-o într-unul din cele şapte sigilii [Nota 37]. Acest punct în timp se poate calcula şi exoteric. Învăţaţii au făcut-o şi au dedus din aceasta că Apocalipsa ar fi fost scrisă de-abia pe timpul acesta, prin Ioan Chrisostomul [Nota 38], care trăia pe atunci. În realitate atingem aici însă o mare taină; căci Apocalipsa a luat naştere, firește, cu mult timp înainte; iar autorul ei doar s-a transpus în anul 395.

Cele două drumuri ascund, acuma, pericole în sine, de care esoteristul trebuie prea bine să ţină cont. Chiar şi esoteristul care preia învăţăturile teosofice este asaltat de cetele îndoielilor; căci acest lucru este natural şi e chiar mai bine decât să accepte totul cu credinţă oarbă, fără a se gândi. Dar el trebuie, desigur, să depăşească aceste îndoieli, iar forţele sale vor creşte prin aceasta.

Un al doilea pericol în care poate să cadă esoteristul pe acest drum exterior este lipsa de sprijin. Fiecare dintre noi, care se ocupă serios cu studiul dezvoltării lumii va fi simţit cum interese care îl preocupau înainte în mod intens dispar, cum nu mai are niciun sprijin în nimic terestru. Aici e pericolul aproape, nu acela că devenim conştienţi de lipsa de

sprijin, ci că aceasta ni se înfăţişează sub imaginea unui ideal înalt, după care tindem, a unei misiuni pe care o avem de îndeplinit. Dacă însă pătrundem prin aceasta, o recunoaştem drept lipsa noastră de sprijin disimulată, atunci vom face prin această înţelegere un mare progres pe drumul corect.

La coborârea în interiorul nostru ne ameninţă şi două pericole. Prin adâncirea în noi înşine, putem să ajungem la o anumită plăcere, o simţire-confortabilă în dumnezeiesc şi, datorită acestui lucru, să decădem într-un egoism fin care ne face să ne întoarcem de la tot ce ne înconjoară şi care ar mai trebui să ne intereseze.

Al doilea pericol este acela că omul consideră ceea ce îi vine în întâmpinare la pătrunderea prin interior în lumea spirituală drept revelaţia spiritualului, în timp ce sunt, poate, doar propriile sale senzaţii.

Misticii Evului Mediu nu aveau încă învăţăturile teosofice. Nu le găsim nicăieri la ei. Unirea lor cu dumnezeiescul este ca un neobudism. Ei nu au încă nevoie de drumul exterior.

Zicerea: Ex Deo nascimur. *In Christo morimur* este aplicată în mistică şi sub forma: „În Christos *trăim* noi".

Oră esoterică
Straßburg, 19 februarie 1911

Dacă ar fi întrebaţi conducătorii curentului esoteric rosicrucian actual de ce oamenii din ziua de astăzi vor să se dedice de bunăvoie vieţii esoterice şi dacă nu ar fi mai bine să-şi spună: Dacă o voinţă dumnezeiesc-spirituală vrea să mă lase să intru în lumi mai înalte, atunci va face asta deja de la sine, eu vreau deci să aştept –, atunci aceşti conducători ar trebuie să răspundă: Tu uiţi într-aceasta, doar, că tu, ca om, eşti pus pe Pământ pe un câmp de luptă, şi anume în lupta forţelor spirituale bune împotriva lui Ahriman şi Lucifer. Ambii se străduiesc să-şi adune în sufletele oamenilor soldaţi pentru oştirile lor.

Lucifer, ce vrea el oare să facă din om? Unilateral considerat, el are un ţel înalt.

Ştim că întruparea anterioară a Pământului nostru a fost vechea Lună, cosmosul înţelepciunii, că era cu totul pătruns, străbătut de înţelepciune. O forţă, însă, care acum îi este încorporată Pământului, aceea îi lipsea: iubirea. Iar, astfel, şi Lucifer este pătruns cu totul de înţelepciune, dar iubirea nu o cunoaşte deloc. El s-a dedicat cu totul înţelepciunii, el s-a îmbătat cumva cu ea, şi de aceea vrea să facă toate fiinţele, copiii Pământului, plini de înţelepciune.

Iar în aceasta se află pentru om tot mereu marea ispită. Lucifer, ale cărui forţe trăiesc în noi, ne spune cam aşa: Tu vei privi înăuntrul tuturor raporturilor, tu vei şti totul, ţie îţi va fi totul clar dacă mă preiei cu totul în tine. – Înţelepciune fără iubire vrea să le dea oamenilor; ea conduce la cunoaştere egoistă. Lucifer continuă să creadă că îi va cuceri pe oameni pentru a fi soldaţi în oştirile sale şi lucrează puternic să atingă acest lucru.

În toată cunoaşterea şi cunoştinţa, în toată perceperea se află Lucifer înăuntru. Doar un lucru există unde nu se poate apropia de noi, iar acesta este atunci când ne dedicăm cu totul, fără impresie exterioară, meditaţiei noastre în înţelepciune, atunci îi scăpăm lui Lucifer.

Iar Ahriman, dar ce vrea Ahriman? Putere vrea să-i dea omului. Ahriman este spiritul care a decăzut deja mai înainte. Pe vechiul Soare, Arhanghelii erau pe atunci oameni, dar cu totul altfel decât noi astăzi. Gândirea de atunci se transpunea imediat în faptă. Fiinţe puternice erau oamenii de atunci. Gândul era imediat realitate. Înţelepciunea nu exista încă precum pe vechea Lună, însă puterea da; singură puterea fără înţelepciune duce la magie neagră, la întunecare.

Pe Ahriman îl învingem cu atitudinea: prin dăruirea faţă de Spiritul lumii, pentru a fi doar instrumentul Lui, a-L lăsa doar pe el să acţioneze în noi. Dacă ne facem meditaţia cu atitudinea aceasta, atunci putem să-l învingem pe Ahriman.

Pe Lucifer îl învingem prin faptul că ne umplem Eul nostru cu totul de conținutul meditației. În Eu nu poate pătrunde Lucifer, doar în trupul astral.

Impulsul lui Christos este iubirea.

Iubire fără înțelepciune ar fi foarte rău. Drept exemplu pentru aceasta se povestește despre o mamă care o iubea nebunește pe fiica ei, nu putea să-i refuze nimic, să-i interzică ceva. Fiica devine prin această educație sucită o renumită amestecătoare de otrăvuri de la începutul secolului al XIX-lea. Aceeași individualitate a fiicei este iarăși încarnată deja ca magician negru. Ea s-a încarnat atât de repede din nou, pentru că astfel de ființe sunt ca și scuipate afară de lumea spirituală.

Lucifer este eliberat prin Christos.

Oamenii care îl preiau pe Lucifer pe Jupiter, aceia vor fi atunci ființe puternice; va fi însă ca o ardere a acestor Euri în înțelepciune fără iubire.

Pe Venus va fi atunci vorba de magie neagră, starea va fi ca un înec spiritual. Pentru ca pe Venus să lumineze iubire pură, trebuie ca deja de pe acum să fie dispuși oameni față de esoterism.

Oră esoterică
Hanovra, 5 martie 1911
Însemnarea A
Înecare – ardere

Zicerea zilei: duminică.

Din partea școlirii rosicruciene îi sunt date elevului rosicrucian două ziceri pentru sprijin în meditația sa. Ele sună astfel:

Păzește-te, în strădania ta esoterică, de înec
Păzește-te de arderea în focul propriului tău Eu.

Două căi există pentru strădania spre spiritual: cea spre exterior și cea spre interior.

Totul în jurul nostru e ca un văl, ca o perdea în faţa spiritualului, pe care trebuie să o străpungem pentru a ajunge la spiritualul care se află în spatele său. Dar în ce direcţie? În toate părţile, sus, jos, înainte, înapoi, la dreapta, la stânga ne înconjoară această perdea.

Iar spre interior – tot ce trăim drept bucurii şi dureri etc. este ca un văl, ca o negură care acoperă spiritualul în noi, iar acest spiritual este acelaşi pe care îl găsim atunci când străpungem pătura exterioară.

Pentru ca omenirea să se dezvolte mai departe şi să poată ajunge în spiritual, există mereu, din timp în timp, asemenea oameni care sunt mai avansaţi decât o permite treapta actuală de dezvoltare a omenirii şi care au de făcut comunicări despre stări ale dezvoltării omenirii, care se întind până departe în viitor. Astfel de entităţi avansate trebuie să existe, pentru a-i conduce pe oameni mai departe. O astfel de entitate a fost autorul Apocalipsei, Ioan. Atunci când a vrut să scrie revelaţia viitorului, el şi-a spus: dacă scriu această carte din întregul mediu în care trăiesc acum şi aici, atunci va fi influenţată de sinea care este în corpul meu, de mine, cel care sunt legat şi unit cu tot ce e în jurul meu şi cu tot ce e în mine. Eu trebuie să mă fac liber de toate acestea. Ca pe o stâncă a trebuit să se pună, care i-a servit drept fundament solid, pe care nu se clătina şi nu era influenţat de nimic ce tălăzuia în jurul şi înăuntrul lui. Iar el s-a transpus în seara de 30 septembrie a anului 395 pe insula Patmos, la apusul soarelui, pe când soarele dispăruse deja sub orizont, însă efectul lui mai era încă simţit şi pe când stelele şi luna apăreau. Şi era aici pe cerul dinspre vest constelaţia Fecioarei, iluminată de strălucirea Soarelui ce apunea; iar sub ea, la picioarele ei, era Luna. Această imagine este redată într-unul din sigilii [Nota 39]: Fecioara cu Soarele strălucitor, la picioare Luna. – Astfel sunt aduse aceste sigilii din corelaţii mistice adânci.

În această singură direcţie străpunsese Ioan pătura care ne învăluie pe noi de jur-împrejur, în direcţia constelaţiei Fecioarei. Astfel există douăsprezece constelaţii. Şapte dintre ele sunt bune – cele redate pe sigilii; celelalte cinci sunt mai mult sau mai puţin periculoase.

Aşa precum Ioan şi-a ales acest punct foarte precis din timp şi spaţiu pentru a se desprinde cu totul de sine însuşi şi de tot ce e temporal în jurul său, tot astfel trebuie şi elevul rosicrucian să găsească în sine un fundament solid, să-l cucerească în sine. Iar acest lucru are loc cel mai bine prin faptul că lăsăm să acţioneze asupra noastră învăţăturile teosofice.

Prin ascultarea ideilor teosofice, trupul nostru astral se extinde şi, astfel, în continuare, trupul eteric. Aşa este efectul asupra fiecăruia ce aude ceva despre teosofie. Dar efectul este diferit asupra celui care înclină spre teosofie, de efectul asupra unora care nu au înclinaţie spre ea. Cei dintâi simt extinderea trupului eteric şi îl umplu cu învăţături teosofice, prin faptul că le acceptă. Ceilalţi simt prin extindere un gol în trupul eteric, pentru că nu acceptă aceste idei şi, astfel, nu umplu extinderea. Iar atunci ia naştere prin acest gol tendinţa spre îndoială, scepticismul. La cei dintâi, însă, este ca o revărsare de sine în univers, pe care nu este permis să o lase să meargă prea departe. Ei au atunci un simţământ de cavitate, de-a-nu-se-simţi-acasă în aceste lărgimi, precum un peşte care este scos afară din apă şi acolo nu poate trăi în aer pentru că nu s-a adaptat încă cu organele sale la acest element modificator. Atunci când teosoful se dedică, iar trupul său astral se extinde tot mai mult, atunci el se pierde în acest neobişnuit, necunoscut. Aici trebuie să ne ferim să nu ne înecăm. Iar acest lucru este posibil prin faptul că studiem cu seriozitate teosofia, o preluăm în noi şi ne-o prelucrăm, o cuprindem cu simţământul, nu doar cu gândirea şi cu voinţa, ci o pătrundem întru totul cu simţământul. Doar cu mare seriozitate se poate acest lucru. În sinea noastră trebuie să ne

cucerim un sprijin ferm – precum Ioan, atunci când a vrut să scrie Apocalipsa şi s-a transpus în seara zilei de 30 septembrie a anului 395 pe insula Patmos, la apusul soarelui.

Astronomic vorbind, această poziţie a aştrilor din acea seară [Nota 40] – Soare, Fecioară, Lună – poate fi verificată şi a fost verificată. Iar, din aceasta, ştiinţa materialistă trage acum concluzia: aşadar, Apocalipsa a fost scrisă atunci. Iar apoi se zice: ştiinţa a constatat acest lucru. Astfel constată ştiinţa!

Pe calea către interior se găseşte tot ceea ce trăieşte în noi drept bucurii şi suferinţe, dureri şi fericiri. Însă toate acestea sunt numai ceea ce se agaţă de Eul nostru inferior, trecător. Această întreagă lume de pofte ne înconjoară precum o negură care acoperă spiritualul faţă de noi. Ea ne împiedică să vedem şi să observăm spiritualul. Pe ea trebuie să o străpungem pentru a ajunge la spiritual. Există forţe care se apropie de elevul esoteric pentru a face această negură tot mai deasă. Tot mai deasă devine aceasta negură dacă nu ne proptim împotriva ei. Să ardem trebuie în ea, pentru a nu pieri noi înşine în focul poftelor noastre. Dacă nu depăşim această negură, dacă nu ne proptim împotriva îndesirii tot mai puternice a acesteia prin forţele luciferice şi ahrimanice, atunci noi suntem, cum se numeşte în ocultism, prizonieri. Astfel, există într-adevăr oameni în timpurile actuale, care păşesc cu premise mari în existenţă, care ating foarte repede anumite trepte, dar care apoi sunt învăluiţi cu totul de puterile cu acţiune contrară, într-o astfel de negură încât nu mai pot ieşi. Acesta se numeşte „prizonierat ocult".

Egoism este tot ce constituie lumea noastră de pofte. Iar numai în smerenie adâncă putem să depăşim acest egoism. Care gând este cel care ne poate conduce la depăşirea egoismului? Gândul pe care l-am discutat ieri în conferinţa exoterică, gândul că L-am omorât pe Christos. Ucigaşi suntem, da, aceasta suntem noi. Pe acest fapt îl putem transforma, dar numai prin aceea că lăsăm să devină în noi adevăr cuvântul

paulinic, îl lăsăm să trăiască în noi: „Nu eu, ci Christos în mine." Nu trebuie să ucidem dumnezeiescul în noi prin egoism, prin viaţa de pofte etc., ci trebuie să-L lăsăm să trăiască pe Christos în noi. Cu seriozitate înfiorată trebuie să ne apropiem, să desfăşurăm în noi acest lucru uşor şi totuşi atât de greu.

Din dumnezeiesc am luat naştere: Acest lucru este exprimat în zicerea rosicruciană: *Ex Deo nascimur*. Toate suferinţele trebuie să le luăm asupra noastră, volitiv şi răbdător, cu gândul că L-am omorât pe Christos; trebuie să ne dăruim cu totul Lui, să murim în El: *In Christo morimur*. Atunci vom fi renăscuţi prin Sfântul Spirit, ne vom trezi din nou: *Per Spiritum Sanctum reviviscimus*.

Exoteric, această zicere sună altfel decât esoteric. Însă diferenţa constă doar într-un cuvânt care este lăsat deoparte. În timp ce lăsăm acest cuvânt deoparte, în timp ce, în venerație sfioasă faţă de ceea ce exprimă acest cuvânt, pe acesta nu îl rostim, simţământul nostru se îndreaptă spre ceea ce este lăsat nerostit în venerație sfioasă.

Exoteric:
Ex Deo nascimur
In Christo morimur
Per Spiritum Sanctum reviviscimus.
Esoteric:
Ex Deo nascimur
In————morimur
Per Spiritum Sanctum reviviscimus.

În aceasta este redat modul în care omul a luat naştere din spiritual, cum era conţinut la început în spirit:

În spirit se afla germenele trupului meu ...
În trupul meu se află germenele spiritului ...
* * *

Însemnarea B

Elevului rosicrucian i se dau două ziceri drept sprijin la meditaţiile sale. Acestea sună astfel:

Păzeşte-te, în strădania ta esoterică, de înec
şi în al doilea rând
Păzeşte-te de arderea în focul propriului tău Eu

Două căi există pentru cel ce se străduieşte esoteric, cea către exterior şi cea către interior. Se află în faţa ochilor noştri ceva ca un văl, ca o pătură pe care trebuie să o străpungem pentru a ajunge la spiritualul ce se află înapoia sa. Dar nu doar către o direcţie ne înconjoară acest văl, ci în toate părţile, în sus, în jos, în stânga, în dreapta – peste tot trebuie străpunsă pătura în afară. Acelaşi văl se găseşte însă la calea către înăuntru.

Tot ce trăim drept bucurii şi suferinţe este ca o negură în jurul nostru care acoperă spiritualul, acelaşi spiritual pe care îl găsim atunci când străpungem pătura exterioară. Pentru ca omenirea să se dezvolte iarăşi mai mult către spiritual, există din timp în timp oameni care sunt mai avansaţi decât o permite dezvoltarea din momentul respectiv şi care au de făcut comunicări despre timpuri care ajung cu mult mai departe în viitorul dezvoltării omenirii. Un astfel de om a fost autorul Apocalipsei, Ioan. Dar înainte să scrie această revelaţie a stărilor viitoare ale omenirii, el şi-a spus: Înainte să pot acest lucru, eu trebuie să ajung să ies cu totul din mediul meu actual, în care sunt influenţat de propria mea sine ce este închisă în corpul meu, de mine însumi, cel care sunt unit şi legat de tot ce mă înconjoară de jur-împrejur. – De toate acestea trebuie să mă eliberez. Ca pe o stâncă a trebuit să se poziţioneze el, care i-a folosit drept fundament ferm, pe care nu se clătina, pe care nu putea să fie influenţat de nimic ce tălăzuia şi trăia în jurul lui şi în el. – Iar el s-a transpus în seara de 30 septembrie a anului 395, la apus de soare, pe insula Patmos. Pe când Soarele aproape că dispăruse la orizont, pe când stelele şi Luna apăreau, pe cerul vestic stătea constelaţia Fecioarei, iluminată de Soarele ce apunea, sub ea, la picioarele ei Luna. Această imagine, a Fecioarei cu Soarele strălucitor, la picioarele ei Luna, este redată într-unul dintre

sigilii. – Astfel sunt toate sigiliile scoase din corelaţii profund mistice.

Ioan străpunsese, aşadar, pătura exterioară înspre această direcţie, în direcţia constelaţiei Fecioarei. Aşa există însă douăsprezece direcţii, către cele douăsprezece constelaţii, şapte dintre ele sunt bune, cinci dintre ele sunt mai mult sau mai puţin periculoase. Aşa cum Ioan şi-a ales aceste puncte foarte precise în timp şi spaţiu pentru a se desprinde cu totul de sine însuşi şi de tot temporalul ce îl înconjura, astfel trebuie să găsească elevul rosicrucian în sine un sprijin ferm, să-şi cucerească un fundament ferm. –

Oricine ascultă învăţături teosofice simte acum un efect asupra trupului astral şi, prin acesta, asupra trupului eteric; apare o extindere a trupului eteric. Aceasta se întâmplă la fiecare; doar că efectul este diferit. La un om care se simte atras de învăţăturile teosofice, trupul eteric extins este umplut cu conţinutul acestor învăţături. Cineva care se simte respins de învăţăturile teosofice, simte şi el extinderea trupului eteric, dar pentru că nu poate accepta ideile, ia naştere datorită acestui fapt un gol, iar prin acest gol tendinţa spre îndoială, scepticismul. – La cei care sunt pătrunşi de învăţăturile teosofice se poate acum să se întâmple ca ei să se reverse prea larg în univers prin trupul eteric extins. Ei au atunci simţământul cavităţii, de a-nu-se-simţi-acasă în aceste lărgimi, precum un peşte care iese din apă la ţărm şi nu poate trăi acolo pentru că organele sale nu sunt adaptate la acest element modificat. Se pierde în acest neobişnuit, necunoscut. Trebuie să se păzească să nu se înece. Ne protejăm numai prin aceasta, prin faptul că preluăm în noi teosofia cu seriozitate, o cuprindem cu simţământul nu doar cu gândirea, ci ne pătrundem de ea cu totul. În sine trebuie să dobândim un sprijin ferm, precum Ioan când a vrut să scrie Apocalipsa şi s-a transpus în seara de 30 septembrie 395 pe insula Patmos. Acest lucru poate fi verificat şi astronomic, această poziţionare a aştrilor – Soare, Fecioară, Lună – şi a fost

verificat. Iar din aceasta, ştiinţa materialistă trage concluzia: Aşadar, atunci a fost scrisă Apocalipsa. Iar apoi se spune că ştiinţa a constatat acest lucru. Aşa constată ştiinţa!

Pe calea către interior se găseşte tot ce trăieşte în noi drept bucurii şi suferinţe, dureri şi fericiri. Însă toate acestea se agaţă doar de sinea noastră inferioară, trecătoare. Această întreagă lume a poftelor ne înconjoară precum o negură care ne acoperă spiritualul, ea ne împiedică să vedem şi să notăm spiritualul. Trebuie să o spargem pentru a ajunge la spiritual. Există acum forţe care se apropie de elevul esoteric şi fac această negură din ce în ce mai densă. Tot mai densă devine această negură în jurul nostru; trebuie să o ardem dacă nu vrem să ardem prin ea, să nu sfârşim în focul propriilor noastre pofte. Dacă nu depăşim această negură suntem prizonieri în această negură datorită forţelor ahrimanice şi luciferice. Astfel există, într-adevăr, oameni care păşesc în viaţă cu mari premise, ating foarte repede anumite trepte, dar apoi sunt învăluiţi de puterile ce acţionează în sens contrar; aceasta o numim „ţinerea în prizonierat ocult". Egoismul este tot ce constituie lumea noastră de pofte. Iar numai în smerenie adâncă putem să depăşim acest egoism. Ce gând este acela care ne poate conduce la depăşirea egoismului? Gândul pe care l-am discutat deja ieri în conferinţa exoterică [Nota 41], gândul că L-am ucis pe Christos. Ucigaşi suntem – da, asta suntem noi. – Iar toate acestea putem să le echilibrăm din nou numai prin faptul că trăim în noi cuvântul paulinic, îl lăsăm să devină în noi adevăr. „Nu eu, ci Christos în mine."

Nu vrem să ucidem dumnezeiescul în noi prin egoism în viaţa de pofte, ci să-L lăsăm pe Christos să trăiască în noi. – Cu seriozitate dureroasă trebuie să ne pornim să realizăm în noi acest lucru uşor şi totuşi greu. Din dumnezeiesc am luat fiinţă. Acest lucru este exprimat în zicerea rosicruciană: E.D.N. – toate suferinţele trebuie să le luăm asupra noastră, volitiv, cu gândul că L-am ucis pe Christos. Trebuie să ne dedicăm cu totul Lui, să murim în El – I.C.M. Atunci vom fi renăscuţi prin

Sfântul Spirit, ne vom trezi din nou – P.S.S.R. Esoteric, această zicere sună altfel decât exoteric, dar diferenţa constă doar dintr-un cuvânt care este lăsat deoparte. În timp ce, în sfioasă veneraţie faţă de ceea ce exprimă acest cuvânt, pe acesta nu l-am rostit, simţământul nostru se îndreaptă către ceea ce, în sfioasă veneraţie, nu este rostit. –

În aceasta este redat modul în care omul a devenit din spiritual, cum este cuprins iniţial în spiritual, aşa cum ne spun Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor în zicerea: ...*

* „În spirit se afla germenele trupului meu ...": Vezi însemnarea A.

* * *

Însemnarea C

Cele două căi care îl conduc pe om în lumea spirituală:

Prima cale este ieşirea în macrocosmos. Trăirea pe care omul o are cu această ocazie este ca un înec în frică, deosebit de puternică este pentru cel care nu este pregătit cu grijă.

A doua cale duce în jos, în propriul suflet. Este coborârea în microcosmos. Aici este ca o ardere în ruşine.

Oră esoterică
Mannheim, 10 martie 1911

Primul fruct al meditaţiei noastre este acela de a dobândi un simţământ că tindem către şi că intrăm într-o legătură cu entităţile ierarhiilor mai înalte, iar acest lucru trebuie să se exprime astfel, încât îl percepem drept simţământul de a fi preluat în lumile mai înalte, de a fi ajuns în locul de unde provenim originar; aşa trebuie să îl trăim. Cald, viu trebuie (e obligatoriu) să fie acest simţământ de a fi preluat în lumea spirituală. Cine vrea să intre în această lume spirituală trebuie să-şi spună: totul, totul trebuie să devină altfel la esoterist, noţiunile, simţămintele şi cunoştinţele sale trebuie să se transforme. Să luăm egoismul omului: entităţi luciferice sunt cele care ne-au dat memoria. Iar în timp ce

exersăm chibzuiala în viaţa fizică, suntem mari, mari risipitori în spiritual-sufletesc. Chibzuiţi trebuie însă să devenim cu aceste forţe irosite şi să le transformăm în forţe ale vederii. Pentru aceasta, trebuie să exersăm cunoaştere de sine. Ne vaporizăm de dimineaţă până seara simţămintele şi percepţiile prea altruist. Prin egoism în sufletesc-spiritual trebuie, aşadar, să trecem mai întâi. În aceasta rezidă un pericol pentru esoterist: pericolul de a întări egoismul; de aceea trebuie să meargă mână în mână cu tot esoterismul adevărat o curăţire morală şi intelectuală a omului.

Trebuie să ne clarificăm faptul că în calitate de esoterist este cerut imposibilul de la noi şi că tindem către acest imposibil. Orice strădanie este tocmai strădania către imposibil, iar a fi neegoist este, şi acest lucru, imposibilul.

Trebuie să încercăm să avem simţământul corect faţă de întreaga strădanie spre dezvoltare. Lăcomia faţă de cunoaştere şi progres nu este lucrul corect, ci simţământul serios al îndatoririi faţă de dezvoltare, acesta trebuie să-l avem, căci spiritul dumnezeiesc a pus în noi forţe pe care el le configurează fără participarea noastră, dar şi forţe active a pus în noi, pe care omul trebuie să le dezvolte singur prin faptă, şi este cel mai mare păcat faţă de spiritul dumnezeiesc să nu dezvolţi aceste forţe pe care dumnezeirea le-a pus în noi spre mântuirea dezvoltării şi a progresului omenirii. Iar aceste forţe din noi sunt atât de puternice, încât ne conduc totuşi, chiar dacă după un timp îndelungat, în sus în lumea spirituală. Şi de aceea trebuie să-şi spună esoteristul: „Eu vreau să aştept, căci ştiu că forţele din mine mă conduc în sus – mai târziu sau mai curând – în lumea spirituală." Ele fac acest lucru, numai noi să fim dedicaţi în mod corect lumii spirituale.

Exerciţiile secundare formează trăsăturile care sunt necesare asupra noastră pentru planul fizic: gândire controlată, acţiuni alese de noi înşine, detaşare etc. Treptat vom avea un astfel de compartiment în inima noastră, în

sufletul nostru, în care ne păstrăm ce avem mai sfânt, în care suntem esoterişti, în timp ce stăm ca oameni afară, în viaţă. Lupta cu noi înşine şi cu lumea este, într-aceasta, de la sine înţeleasă; noi trebuie să devenim luptător atunci când devenim esoterist.

Numeroaselor plângeri ale celor ce meditează, că gândurile îi deranjează şi îi asaltează, li se poate răspunde spunându-li-se că entităţile care fâlfâie în jurul nostru sunt cele care năvălesc tot mai puternic asupra noastră şi putem aici doar să spunem: Fii bucuros că este aşa, acesta este un succes al meditaţiei, care îţi arată că gândurile sunt o putere spirituală. Curaj, neînfricare şi încredere, acestea sunt trăsăturile de care are nevoie esoteristul pe calea lui.

Oră esoterică
Berlin, 15 martie 1911
Însemnarea A

Meditaţiile noastre trebuie, aşa cum a fost prezentat ultima oară [17 ianuarie 1911], să stea sub semnul: „Picătură după picătură găureşte piatra". Drept pregătire eficientă pentru exerciţii avem studiul lucrărilor teosofice. Este mai bine să fi citit o lucrare de douăzeci şi cinci de ori, decât cinci cărţi, fiecare de cinici ori; iar cine a citit o carte de două sau de trei ori nu are voie nici măcar să-şi închipuie de a o fi citit. Dacă am trăit într-o anumită zi a anului una sau alta în timpul meditaţiei noastre, atunci, dacă între timp am studiat într-adevăr, în aceeaşi zi, după un an, vom putea trăi mult mai mult. Este bine să menţinem acelaşi exerciţiu un timp îndelungat, asta e mult mai bine decât o schimbare frecventă.

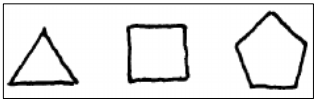
Nu doar gândurile noastre trebuie să le îmbogăţim prin studiu, ci şi să dezvoltăm anumite simţăminte. În simţiri simple se pot găsi punctele de legătură pentru ceva mult mai profund. De exemplu, trebuie să devenim odată atenţi la simţirea modului cum prindem, de pildă, un obiect sau cum suntem prinşi de mână. Aici putem simţi o diferenţă evidentă

atunci când, spre exemplu, ne reprezentăm simţirea care este produsă în noi când prindem un melc sau când un melc ne trece, fără să ştim, peste mână. Dacă dezvoltăm bine aceste simţiri diferite, atunci putem să ne formăm o noţiune despre diferenţa dintre lumea subsenzorială şi cea suprasenzorială.

Întreaga lume fizică cu toate simţămintele noastre respective este o Maya sau o iluzie. Noi putem să ne-o reprezentăm sub imaginea unui câmp sau a unei câmpii; deasupra ei este lumea suprasenzorială, dedesubtul ei cea subsenzorială. Lumea suprasenzorială este, acum, de aşa gen, încât poate fi adusă în corelaţie cu simţământul de a fi prins, cea subsenzorială, în schimb, cu simţământul de a prinde.

În învăţătura rosicruciană, lumea subsenzorială a fost numită întotdeauna lumea elementară, lumea elementelor focului, a aerului, a apei, a pământului.

La elementul pământ pătrundem atunci când meditǎm despre triunghiuri, pătrate, pentagoane, figuri geometrice în general. Trebuie să facem acest lucru astfel, încât să ne însemnăm aceste figuri cu un deget de la o mână în interiorul celeilalte mâini, pentru ca apoi să lăsăm deoparte orice gând faţă de mână şi de scris şi să gândim doar simţământul scrierii pe suprafaţa palmei, ca şi cum ar pluti liber în spaţiu şi să ne adâncim în acest simţământ. Astfel cuprindem treptat elementul pământului.

Elementul apei este cuprins prin intermediul faptului că ne gândim un punct fix, material şi un alt punct mobil, care se mişcă în cerc în jurul primului. Apoi trebuie să ne scriem acest lucru iarăşi în palmă şi să procedăm la fel ca şi cu prima figură. Pe al doilea punct trebuie să îl gândim ca şi cum ar continua să se rotească mai departe.

La elementul aer, să ne gândim două puncte fixe care vor să fugă unul de celălalt, dar înainte de asta descriu un fel de semicerc unul în jurul celuilalt şi apoi tind să se îndepărteze spre infinit. Dacă procedăm cu această figură exact în acelaşi fel ca şi cu cea dinainte, atunci cuprindem elementul aer, nu simţim doar aerul cum trece pe lângă noi, ci îl cuprindem cu adevărat.

La elementul foc, să ne gândim o figură închisă ca o fundă sau o figură de opt. Trebuie să simţim îndeosebi că în mijloc se află un punct de întretăiere, unde curba se atinge pe sine însăşi.

Aceste exerciţii trebuie să le continuăm neîncetat şi un timp îndelungat unul după celălalt. Ele nu sunt uşoare; trebuie să ne însuşim mai întâi o anumită practică, mai întâi în perceperea simţămintelor în spaţiu, fără a utiliza mâna, iar în al doilea rând în menţinerea figurii. Atunci, însă, acest exerciţiu conduce la cuprinderea lumii elementare; învăţăm să o cuprindem pe aceasta.

Este însă o regulă, fără excepţie, că aceste exerciţii te fac, în acelaşi timp, egoist. De aceea nu ar trebui niciodată executate fără a dezvolta în suflet o compasiune atotcuprinzătoare pentru tot ce îi bucură şi îi îndurerează pe oameni.

La urcarea în lumea suprasenzorială vom fi cuprinşi, într-adevăr, de entităţi mai înalte, care se folosesc de noi drept instrumente ale lor, aşa cum noi ne folosim de ochiul, de urechea noastră etc. Pericolul la această trăire este ca, într-

aceasta, să devenim tot mai pierduţi de sine, în sensul rău al cuvântului. De aceea este necesar să dezvoltăm în acelaşi timp curaj şi neînfricare. Atunci putem să ne lăsăm liniştit cuprinşi în lumea spirituală de entităţi spirituale, astfel încât să simţim: acum ne inspiră o fiinţă angelică, acum o fiinţă arhanghelică ş.a.m.d. Imaginaţiuni conduc în lumea subsenzorială, inspiraţii în lumea suprasenzorială.

Se vede cum în calea rosicruciană sunt unite aceste două direcţii, în sus şi în jos. Este necesar ca, în calitate de clarvăzător, să învăţăm să distingem ferm între lumea elementară şi fiinţe suprasenzoriale; între ceea ce apare aici în lumea fizică drept unitate. Cine le-ar vedea pe amândouă împreună într-o imagine, fiinţa şi ceea ce este expresia sa elementară, acela ar face cele mai grosolane greşeli şi ar arunca totul de-a valma. La început nu este uşor să separi cele două domenii, pentru că vederea astrală ca şi vederea devachanică le dau pe amândouă, dar învăţăm treptat, atunci când, urcând, vedem o fiinţă, să coborâm imediat pentru a găsi sub lumea fizică partea elementară a fiinţei acesteia, aşa cum, atunci când vedem un obiect, putem imediat să privim în jos pentru a vedea oglindirea sa în apă.

Starea de Saturn nu ar putea fi descrisă dacă nu am putea, pe de o parte, să ne ridicăm la astfel de fiinţe precum Spiritele voinţei sau Spiritele personalităţii, iar pe de alta, dacă nu am putea să pătrundem în elementul focului.Tot aşa trebuie să cunoaştem, pentru starea solară, Spiritele înţelepciunii şi Arhanghelii, precum şi elementul aer. În descriere (în ***Ştiinţa ocultă***) sunt date amândouă împreună: cum Tronurile lasă să se emane căldura saturniană ş.a.m.d. Este însă necesar, în cadrul observării, să percepem aceasta drept o dualitate.

Trebuie să ne pregătim pentru faptul de a vedea şi a auzi în lumea spirituală lucruri pe care aici, jos, nu le-am văzut sau auzit niciodată. Cine doar se aşteaptă să găsească ceva deja cunoscut dincolo, niciodată nu va putea să pătrundă

în lumea spirituală. Aceasta este şi ceea ce este exprimat în a doua propoziţie din zicerea noastră rosicruciană: *In ––––– morimur*. Numai dacă are loc la noi moartea întru Christos putem să fim treziţi din nou prin Spiritul Sfânt. Acest lucru, iarăşi, este mai îndeaproape exprimat în ceea ce este, într-un fel, un comentariu la zicerea noastră cu două părţi, ce ne este dată de Maeştri:

În spirit se afla germenele trupului meu ...

* * *

Însemnarea B

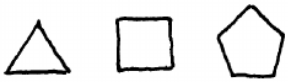
Am văzut deja ultima dată că nu trebuie să ne dorim noi exerciţii, ci tocmai dacă facem zilnic, cu fidelitate nestrămutată aceleaşi exerciţii (exemplu: „Picătură după picătură găureşte piatra"), ele vor acţiona roditor asupra noastră. Se vor instala simţăminte care ne conduc în sus, în lumea spirituală.

Foarte asemănător este cazul cu citirea cărţilor teosofice. Un teosof, nu cumva să creadă că ar cunoaşte o carte cu adevărat, dacă a citit-o de trei ori. Acest lucru este la fel de bun ca şi cum el nu ar fi citit-o deloc. Şi în loc să citească tot câte cinci cărţi de cinci ori, mai bine să citească o carte de douăzeci şi cinci de ori. Vom ajunge să observăm atunci rezultatele asupra noastră, ele se revarsă inconştient în meditaţiile noastre şi formează pietre de hotar pe calea noastră către înălţimile spirituale.

Toate lucrurile din noi, întreaga lume a percepţiei senzoriale fizice trebuie să ne-o reprezentăm, într-o anumită măsură, ca pe un câmp mare (o suprafaţă). Deasupra se extinde lumea suprasenzorială, dedesubt cea subsenzorială. (Lumea senzorială şi lumea obişnuită a gândurilor, legată de creier [Maya] să ne-o reprezentăm precum o suprafaţă, un câmp, deasupra lumea suprasenzorială [ierarhii etc.], dedesubt lumea subsenzorială, din aceasta, sfera cea mai de sus lumea elementară.) Cum se diferenţiază cele două?

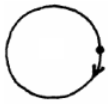
În faţa lumii subsenzoriale stăm ca şi cum am cuprinde-o, în faţa celei suprasenzoriale, în schimb, ca şi cum am fi cuprinşi. Să ne gândim, spre exemplu, că apucăm un melc sau că ne trece peste mână, atunci avem diferenţa. Dacă ne reprezentăm destul de des aceste două simţăminte diferite, atunci vom găsi deja diferenţa dintre lumea suprasenzorială şi cea subsenzorială.

Dacă vrem acum să învăţăm să pricepem lumea subsenzorială sau lumea elementară, atunci facem bine să ne reprezentăm figuri geometrice precum acestea (triunghi, pătrat) şi să medităm despre acest lucru. Atunci ne introducem trăind în pământesc. Şi anume, avem de făcut acest lucru în modul următor.

Desenăm mai întâi triunghiul cu o mână în cealaltă, apoi transpunem mişcarea în spaţiul liber plutitor, ca şi cum nu am mai avea treabă cu ea, în schimb chemând totuşi aceleaşi simţăminte în noi ca şi înainte, când desenam figura pe mână.

Dacă vrem să pricepem ce e apos în lumea elementară, atunci ne gândim la un punct în jurul căruia se roteşte un altul tot timpul. Din nou îl desenăm mai întâi pe mână, îl transpunem apoi în aerul liber, dar aşa încât ne reprezentăm în acelaşi timp atât mişcarea, cât şi simţământul care a fost produs prin aceasta.

Dacă vrem să pătrundem cu trăirea în ceea ce are formă de aer în lumea elementară, atunci trebuie să ne reprezentăm două puncte care merg mai întâi într-un semicerc unul în jurul celuilalt, se îndepărtează însă apoi şi se pierd în spaţiu.

Pentru a pătrunde cu trăirea în foc, trebuie să ne reprezentăm un punct care este, însă, tot mereu atins.

Şi aceste două ultime simboluri trebuie mai întâi să fie desenate în palmă, apoi transpuse în spaţiul liber plutitor.

Dacă meditǎm despre aceste simboluri în modul indicat, atunci vom observa deja cum pătrundem cu trăirea în elemente, cum vom cunoaşte care entităţi trăiesc în ele. În acelaşi timp, însă, vom simţi că devenim tot mai egoişti. Doar atunci pot aceste exerciţii să fie benefice dacă dezvoltăm, în acelaşi timp, drept contrapondere în noi compătimirea generală, compasiunea universală care ne permit să simţim fiecare strigăt sau ton al vaietului, fiecare sunet al durerii din mediul nostru în aşa fel ca şi cum ar proveni din propriul nostru piept chinuit.

Şi aşa cum pericolul egoismului este mare la pătrunderea cu trăirea în lumea subsenzorială, tot astfel pericolul de a fi pierdut în lume nu este cu nimic mai puţin mare, atunci când intrăm cu trăirea în sus, în lumea suprasenzorială. Este într-adevăr aşa, că suntem posedaţi de entităţi mai înalte, ele pătrund în noi, ne iau în posesie, pentru a acţiona prin noi. Aici contează acum să ne păstrăm „Eul" nostru, propria noastră Sine, să nu o lăsăm să se piardă. Pentru aceasta ne ajută curajul, tăria, neînfricarea. A ne teme dinainte de vreo nefericire care ar putea, eventual, să ne nimerească este cu totul inutil. Dimpotrivă, trebuie să ne suportăm karma cu curaj şi neînfricare, nu ajută să ne temem de ea. De la bun început trebuie să ne reprezentăm că aflăm în lumea spirituală altceva decât în cea fizică. Entităţile

spirituale sunt cele care ne păşesc în întâmpinare. Dacă pătrundem astfel în sus cu trăirea, încât vrem să găsim entităţile spirituale în elementul lor, atunci suntem induşi în eroare cu uşurinţă. Este adevărat că prin astfel de exerciţii pricepem stările planetare anterioare şi învăţăm să ne transpunem în ele. Dar numai astfel de trăiri oferă stimulente, la care intuiţia trezeşte imaginaţia. Dacă ne reprezentăm, spre exemplu, Tronurile şi Spiritele personalităţii în acţiunea lor pe vechiul Saturn şi, în acelaşi timp, elementul focului, atunci vom fi induşi în eroare la reprezentarea lui Saturn. Numai atunci îl vom pricepe, când putem să ni le reprezentăm pe amândouă separate – entităţile spirituale şi elementul. Focul drept ceva separat, drept imagine oglindită. Tot astfel este cazul la Soare şi Lună. De sus acţionează entităţile spirituale, fie că sunt Angeloi sau Arhangheloi. Ei vor să pătrundă în om, să îl ia în posesie, pentru a acţiona prin el pe Pământ. Noi trebuie să ne deschidem faţă de ele, dar fără să ne dăm Eul.

(Lucrarea spre interiorul lumii suprasenzoriale [este] legată cu simţământul de a fi cuprins de ierarhii, care vor să acţioneze prin noi, cea spre lumea subsenzorială [cu] simţământul cuprinderii; cele două de ţinut separate. De exemplu, dacă la meditarea înăuntru spre starea saturniană îi apar cuiva Tronurile şi Spiritele personalităţii în uniune cu elementul focului, atunci acest lucru este incorect şi induce în eroare. Trebuie să le simţim clar pe cele două ca pe ceva separat. În sus la ierarhie, o cufundare în jos în regnul elementar şi iarăşi înapoi în sus.)

Oră esoterică
Praga, 29 martie 1911
Însemnarea A

Dacă vrem să mergem pe calea unei dezvoltări oculte, ne sunt date în ajutor anumite formule din şcolirea rosicruciană, în care se află forţa de a ne dezvolta organele noastre mai înalte, spirituale atunci când aplicăm formulele

sau zicerile în mod corect. Ele ne-au fost date de Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor (mantră: zicerea zilei de miercuri pentru joi).

Dacă vrem să ne adâncim în primele rânduri ale exerciţiului nostru de dimineaţă:

În razele curate ale luminii

Străluceşte Dumnezeirea lumii –

atunci nu vom realiza nimic pentru ridicarea noastră în lumea spirituală dacă lăsăm să acţioneze asupra noastră aceste cuvinte conform sensului lor literal. Căci noi trebuie să pricepem că nu putem să vedem dumnezeirea în razele fizice de soare, ci aceasta e de căutat în spiritualitatea ei înaltă din spatele razelor soarelui. Razele de soare sunt doar veşmântul exterior al dumnezeirii. Noi nu trebuie să preluăm pentru meditaţia noastră nicio imagine a lumii exterioare, ci o astfel de imagine trebuie să fie creată pornind din spirit.

Mai întâi trebuie să începem cu a ne elibera gândurile de tot ce ne aminteşte de mediul nostru exterior; trebuie să putem uita tot ce ne mişcă în mare şi în mic în viaţa zilnică; toate impresiile exterioare trebuie să tacă în interiorul nostru.

Dacă ne-am pregătit în acest mod, atunci ne cufundăm în modul şi felul just cu gândurile şi simţămintele noastre în acele strofe. Dacă am exersat un timp mai lung sau mai scurt această meditaţie, atunci trebuie să încercăm să ne golim sufletele noastre şi de acest gând. Prin aceasta, sufletul ajunge într-o stare de linişte, iar când raţiunea este adusă la tăcere, atunci se ridică componentele mai înalte ale entităţii omeneşti din trupul său fizic, iar el păşeşte în lumea suprasenzorială.

Cu aceasta, însă, elevul nu a ajuns încă la toate. Căci dacă nu este în starea sufletească corectă şi nu s-a pregătit un timp îndelungat prin lucrarea asupra defectelor sale, adică dacă nu păşeşte în lumea spirituală cu smerenia corectă în simţire şi nu are o cunoaştere corectă a trăsăturilor sale

negative, atunci această lume spirituală îi va apărea într-o lumină greşită, întocmai ca şi cum un om ar fi obişnuit să poarte în cameră ochelari cu lentile roşii şi la ieşire ar fi uitat să-şi dea ochelarii jos – astfel încât ar vedea afară toate lucrurile într-o lumină roşie, aşadar cu totul altfel decât sunt ele în realitate.Tot la fel de invers ar judeca acum un ocultist lucrurile din lumea suprasenzorială, dacă le-ar vedea prin ochelarii coloraţi ai personalităţii sale. El ar vedea, spre exemplu, entităţile care sunt aici în jurul său, să zicem, îngerii, care stau o treaptă mai sus decât omul, nu ca fiinţe strălucitoare aşa cum trebuie să le vezi în realitate, ci ele i-ar apărea în faţa ochilor în figuri îngrozitoare de animale sau alte apariţii schimonosite. Dacă ar întâlni pe planul astral acele fiinţe care stau pe treapta dintre înger şi om – aşadar care sunt fiinţe luciferice sau ahrimanice –, atunci acestea ar putea să-i apară drept îngeri strălucind luminos, în figuri ipocrite, ispititoare, ba chiar în figura Maeştrilor înţelepciunii ar putea apărea în faţa lui entităţile, pentru a-l induce în eroare, pentru că este stăpânit încă prea mult de trufia sa şi de propria sa personalitate. Faţă de acest lucru trebuie să se ferească ocultistul în mod deosebit şi să fie preocupat să-şi depună jos mândria. Căci doar cu cea mai mare smerenie în inimă şi prin veneraţia neţărmurită faţă de dumnezeiesc ne putem pregăti atunci când vrem să păşim pe cărarea ocultă.

Mai există şi alte formule care pot conduce la dezvoltarea organelor mai înalte, la imaginaţie, inspiraţie, intuiţie. Dar şi exerciţiile pot fi executate greşit, precum şi înţelese greşit, astfel încât să fim conduşi pe o cale greşită. De exemplu, dacă am medita cu un anumit simţământ de sine în acest fel: Da, în mine se află o parte a dumnezeirii însăşi! – În acest mod educăm trufia în noi şi ajungem doar la întărirea personalităţii proprii şi vom uita doar mult prea curând faptul că şi în fiecare animal, în fiecare plantă, ba chiar în orice creatură a lui Dumnezeu este de găsit o parte a dumnezeirii. Dar pentru a pătrunde în lumile mai înalte,

trebuie să lăsăm în lumea fizică tot ceea ce este personalitate. Înainte de toate trebuie să ne însuşim şi un simţământ subtil al adevărului. Căci dacă acesta îi lipseşte ocultistului, atunci va percepe curând la sine că are de suportat consecinţele. Ocultistul nu trebuie să se consoleze cu scuza că ar fi crezut că a spus adevărul. Cu asta nu trece ocultistul, căci el este răspunzător pentru fiecare din cuvintele sale, iar urmările neadevărului cad înapoi asupra sa, chiar dacă a crezut că vorbeşte adevărul. În viaţa noastră obişnuită este adesea greu să rămâi la adevăr; lucrurile au adesea o nuanţă înspre neadevărat. Cât de des nu se aude rostindu-se: Am crezut că era adevărul. – Nu este uşor să păşim pe calea care duce în lumile mai înalte.

Un bun mijloc, pe care îl poate aplica oricine pentru a ajunge la o claritate mai mare privitor la propria sa personalitate, constă în faptul că ne facem adesea în viaţă anumite secvenţe, cel puţin însă o dată pe an, poate de ziua noastră de naştere. Atunci trebuie să ne întrebăm: Ce am de consemnat ca fapte bune şi rele pe parcursul acestei secvenţe? Dacă ne cercetăm atunci cu seriozitate, vom afla în cele mai multe cazuri că faptele noastre nu provin de la personalitatea noastră, ci că le-am lăsat să se întâmple dintr-un impuls interior. Acest impuls interior este îngerul nostru păzitor, care ne împinge către faptele noastre bune. Pe de altă parte, nu ar trebui acum să ne bazăm cu totul pe acest lucru şi să ne gândim cu orice ocazie: îngerul păzitor îmi va da el cumva impulsul – căci asta ar fi cu totul sucit; îngerul păzitor ne-ar părăsi curând, adică ne-ar părăsi tocmai într-un anumit sens.

Dacă continuăm aceste exerciţii o serie de ani, atunci vom afla că nimic nu contribuie atât de mult la descoperirea şi corectarea greşelilor personalităţii noastre ca această enumerare a contului nostru. Astfel ne vom pregăti treptat să mergem pe calea ocultă în mod rodnic, prin faptul că ne facem tot mai liberi de personalitatea noastră, într-o anumită

privinţă ne facem goi, pentru ca principiul christic să poată pătrunde în noi în modul în care îl spune Pavel: „Nu eu, ci Christos în mine." – Această umplere-de-sine cu principiul christic eliberează personalitatea noastră de egoism şi conduce la contemplarea Celui mai înalt. Numele „Christos" nu este, de fapt, numele acelui principiu care trebuie exprimat prin acesta, căci forţa dumnezeiască ce este denumită cu acest nume nu este de rostit. De aceea, Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor nu rosteau acest nume atunci când ziceau în orele lor de consacrare aceste cuvinte:

Ex Deo nascimur
In————————morimur
Per Spiritum Sanctum reviviscimus.
* * *

Însemnarea B

Rugăciune către spiritul zilei. [Miercuri pentru joi]

Când ne adunăm la o astfel de manifestaţie ca aceea care trebuie ţinută astăzi aici, o începem pe aceasta cu o formulă, pentru a ne lăsa inspiraţi în modul corect; ne adresăm spiritului zilei. Aceste formule sunt mantrice şi de mare forţă.

Ne aflăm astăzi în seara dinaintea unei zile deosebit de favorabile pentru o oră esoterică, în seara dinaintea zilei de joi, a zilei lui Jupiter, unde mai apelăm în afară de marele spirit solar care se află în spatele său şi spiritul care are posibilitatea să ne inspire cel mai bine în mod corespunzător.

Voi toţi aveţi anumite exerciţii pentru a vă desfăşura în modul corect meditaţiile, iar acest lucru este, de fapt, partea tehnică a vieţii esoterice. Aceste exerciţii sunt de repetat cu energie şi anduranţă zi de zi. Este vorba aici despre a umple sufletul cu un astfel de conţinut care poate să-l conducă treptat în sus, în lumile spirituale.

Acest conţinut, care are de umplut doar sub formă gândită sufletul, excluzând complet toate celelalte gânduri şi

reprezentări ale lumii fizice, toate grijile şi necazurile etc., trebuie să trăiască cât mai îndelungat, mai vioi, mai imaginativ în suflet.

Pentru mulţi, datorită karmei lor, această umplere a sufletului cu acest conţinut meditativ de gândire va trebui să rămână pentru timp îndelungat singura şi corecta modalitate a meditaţiei.

Pe calea pe care o întreprinde omul atunci când se dedică esoterismului, el va vedea cât de slab este, atunci când păşeşte în afară în marele macrocosmos şi cât de egoist, atunci când încearcă să pătrundă în propriul său interior. Greşit ar fi dacă omul ar vrea să spună: Dumnezeu este în mine, doar, germenele dumnezeiesc este în mine, aşadar nu trebuie să privesc în afară. Nu, Logosul este peste tot, în piatră şi în plantă, în animal şi în om. El se revelează acolo, afară în toate! Soarele este haina sa.

Iar omul, atunci când îl observăm: sunt aceste învelişuri care se află în jurul său precum o haină? Nu, ele sunt instrumentele noastre, cu care trebuie să lucrăm, nu haina noastră care nu ne interesează deloc. Iar dacă s-a stricat ciocanul, atunci el poate, doar când s-a întreprins altceva cu el, să fie utilizat din nou pentru lucru.

Orice egoism, orice vanitate trebuie să dispară la ocultist.

Două lucruri ne sunt date în sarcină: în primul rând, să ne umplem cu conţinutul meditaţiei, să ne pătrundem întru totul sufletul cu el; în al doilea rând, să ne golim apoi sufletul cu totul de conţinutul meditaţiei. El nu rămâne atunci gol, ci se revarsă în el lumea spirituală, iar acest lucru îl ştie elevul din acel moment când tot ce este subiectiv la el este depăşit. Dar numai atunci este adevărata lume spirituală, căci altfel el poate să devină înşelător înşelat. Lui i se pare, poate, că îi apare Maestrul, în realitate se poate să fie fiinţe rele care îşi pun masca sa.

În ocultism, veridicitatea este o condiţie neapărat necesară. Nu este permis doar să crezi că ceva este adevărat, ci trebuie mai întâi să cercetezi, de-abia atunci se poate rosti ceva despre aceasta.

Una din zilele de peste an trebuie să ne-o luăm pentru retrospectiva asupra anului, de exemplu de ziua de naştere, iar atunci trebuie să trecem cu exactitate în revistă toate evenimentele anului. Într-aceasta va reieşi că am făcut mai mult bine în acest an decât am gândit, dar dacă examinăm vom vedea atunci şi faptul că nu noi, ci îngerul nostru bun a făcut binele, însă, tot ceea ce am făcut noi a fost făcut de mântuială.

În razele curate ale luminii –

de exemplu să ne gândim un timp mai îndelungat înăuntrul unui Soare spiritual, din care străluceşte dumnezeirea în lume; a uita cu totul de sine – apoi a lăsa şi cuvintele să cadă –, atunci se va revela, cu timpul, lumea spirituală.

A nu medita despre: „În mine este un Eu dumnezeiesc". Nu se rămâne atunci smerit. Fără smerenie ne apar cu uşurinţă îngerii caricaturizaţi, în chipuri de animale sau altele asemenea, iar spiritele luciferice în figură de lumină. Şi chiar dacă un ocultist se află pe treapta pe care a fost conştient în prezenţa maeştrilor, dar nu rămâne smerit, poate că se laudă cu aceasta în faţa altora, atunci este foarte posibil ca spirite rele sau chiar şi ocultişti răi să se folosească de masca maeştrilor ca să-l mintă şi să-l ispitească.

Fără smerenie, chiar şi la cercetarea, spre exemplu, a stării atlanteene, iau naştere uşor erori, astfel încât ceea ce este spiritual, părţile eterice din afara omului nu pot fi acolo văzute.

Totodată, o neapărată străduanie către veridicitate este absolut necesară; chiar comunicarea de bună-credinţă a unei afirmaţii incorecte are urmări karmice rele.

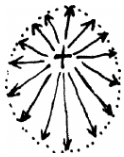
Când se renunţă la personalitate în cadrul meditaţiei, se răsfiră uşor totul în sferele mai înalte, împotriva acestui lucru să ţinem împreună

cu apostolul Pavel: „Nu eu, ci Christos în mine." Principiul christic ţine atunci totul împreună.

E bine, din când în când, de exemplu la ziua de naştere, să facem o retrospectivă; vom ajunge treptat la simţământul că binele nu l-am făcut noi înşine, ci ceva în noi, îngerul păzitor, iar noi înşine am făcut unele lucruri de mântuială. De aceea să privim respectuoşi în sus, spre acest înger păzitor.

Oră esoterică
Berlin, 12 iunie 1911
Însemnarea A

Dragi surori şi fraţi ai mei! Trebuie să ne clarificăm faptul că există o mare diferenţă între cunoaşterea exterioară, exoterică, şi acea cunoaştere pe care ne-o mijloceşte teosofia. Când lăsăm să acţioneze asupra noastră ceva privit afară, atunci se formează în noi reprezentări, noţiuni; noi facem cunoştinţă cu lucrul, cu ceea ce privim, prin intermediul acestui lucru, avem o cunoaştere despre el. Tot astfel se întâmplă şi cu cunoaşterea teosofică? Şi aici, atunci când ni se povesteşte despre cele patru componente ale omului sau de stările planetare ale Pământului, sau despre Cronica Akasha, noi ne formăm noţiuni, reprezentări despre aceste lucruri, dar mai este încă ceva aici. În timp ce cunoaşterea exoterică nu îmbogăţeşte, nu lasă în urmă nimic dincolo de moarte, altfel se întâmplă cu toată cunoaşterea esoterică. Ea se revarsă în noi, în trupul nostru astral, formează aici anumite membre noi; noi fire se ţes înăuntru în trupul astral şi rămân unite cu entitatea noastră. – Noi ştim că trupul astral îl înconjoară pe om în formă de ou. Deoarece în el acţionează un Eu, el radiază în afară:

Aici înăuntru se ţes noi fire, noi cunoaşteri, astfel îl putem numi „trup al cunoaşterii”. Acest trup al cunoaşterii va deveni tot mai dens, mai puternic şi în final va fi Sine spirituală. Numai prin faptul că îl dezvoltăm este posibilă o dezvoltare planetară continuă a Pământului. Acest trup al cunoaşterii va fi pe Jupiter deja atât de dens precum trupul nostru astral, pe Venus precum trupul nostru eteric; pe Vulcan, în fine, va fi devenit atât de fizic precum sângele nostru, spre exemplu.

Prin ce anume poate, oare, să devină această cunoaştere teosofică atât de rodnică, astfel încât se formează în trupul astral trupul cunoaşterii? Să ne lămurim acest lucru pe baza unui exemplu concret.

Noi suntem înconjuraţi de aerul fizic, material. Noi îl inspirăm. Datorită acestui fapt trăim. Acest lucru este desemnat în Biblie prin cuvintele: „Dumnezeu i-a insuflat omului respiraţia vie [Nota 42], iar el a devenit un suflet trăitor.” Dar ceea ce expirăm noi, dioxidul de carbon, nu poate susţine niciun fel de viaţă, este aer de moarte. Prin faptul că suntem lăsaţi afară din sânul divinităţilor, a intervenit moartea. Omul a mâncat din copacul cunoaşterii, aşadar cu ajutorul lui Lucifer a cucerit autonomia sa, libertatea sa. De aceea a fost izgonit din paradis, adică el nu mai este un om de aer, aşa ca în epoca lemuriană, ci a devenit un om de apă şi apoi un om de pământ. Atâta timp cât este pe Pământ, Lucifer va avea putere asupra lui. Dar acesta e lucrul tragic la această entitate: dincolo de Pământ nu ajunge puterea lui Lucifer. Toate durerile, toată suferinţa iau naştere prin Lucifer şi ţin de acest tragism.

Pe Jupiter nu va mai exista niciun fel de cunoaştere exoterică. Dacă omul ar fi rămas în paradis, ar mai fi mâncat

şi din copacul vieţii. Prin intervenţia lui Lucifer, i-a fost sustras copacul vieţii, iar prin aceasta modalitatea de a se cufunda mult mai jos decât a făcut-o după hrănirea din copacul cunoaşterii [Nota 43]. Acum, însă, copacul vieţii este transformat în semnul care înseamnă, pentru început, moartea, dar ascunde în sine o viaţă cu atât mai înaltă, pe care omul o poate cuceri atunci când îşi însuşeşte crucea cu trandafirii roşii.

Aşa cum Pământul este înconjurat de un înveliş de aer pe care omul îl inspiră, tot astfel se află în acest aer şi o substanţă spirituală care vrea să se reverse în om. De noi depinde dacă lăsăm iarăşi să iasă această substanţă spirituală drept aer de moarte sau dacă o aducem în legătură cu ştiinţa noastră teosofică, iar fructul îl întreţesem în trupul nostru astral. Dar nu numai pentru noi este important acest lucru, ci pentru întregul cosmos. Dacă inspirăm această substanţă spirituală fără a o fructifica în noi, atunci îi luăm cosmosului ceva, însă nu îi dăm nimic înapoi în schimb şi împiedicăm astfel evoluţia. De noi depinde dacă după starea pământeană poate să urmeze starea jupiteriană, şi anume prin faptul că înmulţim aceste forţe spirituale în jurul Pământului.

Dacă privim înspre Saturn, ştim că trupul nostru fizic a luat naştere aici în prima sa premisă. El a luat naştere din gândurile divinităţilor, iar aceste gânduri s-au solidificat în ceea ce suntem noi astăzi. A fost, însă, luat în considerare deja pe Saturn faptul că omul va continua munca divinităţilor, iar asta o facem atunci când lăsăm să se reverse în noi substanţa spirituală a mediului nostru, pentru a construi din ea trupul nostru de cunoaştere.

Acesta a fost scopul Misteriului de pe Golgotha, de a-i oferi omului această ocazie. Ce anume este ceea ce preluăm în noi cu această substanţă spirituală? Este Christos însuşi. Înaintea Misteriului de pe Golgotha nu era aşa. Aici puteau prea bine spune oamenii: *Ex Deo nascimur*. Cei ce erau pe atunci de iniţiat erau pregătiţi în aşa fel, încât mergeau înapoi

asupra ceea ce fusese transmis de vechile divinităţi. Dar noi ştim că odată cu Misteriul de pe Golgotha s-a modificat aura Pământului nostru, întrucât Christos a devenit Spiritul Pământului. El s-a revărsat substanţial în această aură terestră şi este, de atunci, cuprins în ea. Şi iarăşi este acum momentul în timp în care această substanţă christică revărsată s-a densificat, astfel încât poate să fie preluată de om. *In Christo morimur* înseamnă, aşadar, nimic altceva decât a se adânci în această substanţă spirituală şi a-L prelua pe Christos cu totul odată cu ea, astfel încât să putem spune: „Nu eu, ci Christos în mine."

Un lucru nu trebuie, însă, să uităm: unde este multă lumină, acolo este şi multă umbră. Odată cu noile înţelepciuni care i-au fost date timpului nostru, se vor strecura şi multe erori, aici este aşadar sacra noastră îndatorire, ca tot ce auzim să verificăm cu mintea noastră Sănătoasă de om. Mereu a fost subliniat acest lucru în întregul esoterism rosicrucian. Cu toate acestea, faţă de cei ce greşesc aici, trebuie să lăsăm să domnească toleranţa, trebuie să ne spunem mereu: dacă este realmente adevărul cel pe care îl avem, atunci el se va menţine prin sine însuşi. Dacă este, însă, eroare, atunci îmi voi cuceri, prin strădania mea fierbinte după adevăr, pentru următoarea încarnare siguranţa de a găsi adevărul.

În spirit se afla germenele trupului meu ...

* * *

Însemnarea B

Cunoaşterea de pe planul fizic, precum orice ştiinţă, artă, ca şi cunoaşterea spirituală mediumnică sunt cunoaştere luciferică ce este sortită morţii, aşa precum aerul expirat este ucis. Cunoaşterea teosofică, în schimb, este ceva substanţial, ce construieşte trupul cunoaşterii, viitoarea Sine spirituală de pe Jupiter.

Aşa cum ne înconjoară aerul, tot astfel şi mediul spiritual care este lumina christică, începând de la evenimentul de pe Golgotha, şi care s-a densificat acum încât putem să o preluăm. Trebuie să o preluăm cu trupul cunoaşterii, ca să nu fie ucisă, ci să acţioneze vie în noi. O zicere rosicruciană sună astfel: omul este nemuritor, dacă vrea să fie asta. – Trupul cunoaşterii este ceea ce e nemuritor, ce luăm cu noi dincolo de moarte. Esoterismul rosicrucian a impregnat în aşa fel fiecare cuvânt, încât formează forţele gândirii logice, ale raţiunii, iar cu aceasta trebuie ca tot ce comunică cercetarea din lumile spirituale să fie cuprins şi verificat. Nicio credinţă oarbă să nu domnească în om; credinţa oarbă în autoritate omoară gândirea logică şi spiritualul din om. Lucifer este o figură tragică, ea ştie că puterea ei asupra omenirii se încheie odată cu Pământul. Toată durerea şi toată suferinţa lumii este luciferică. Omul era înainte în cercul de aer al Pământului, de-abia prin Lucifer a decăzut în elementul apos şi pământesc: acest lucru se află la baza imaginii căderii în păcat. Fără Lucifer, omul întreţesuse instinctiv trupul cunoaşterii în celelalte trei componente ale sale. Planul libertăţii este introdus drept al doilea plan al dezvoltării pământeşti. De sabat, divinităţile se odihnesc – acest lucru este de luat în sens propriu, pentru că omul trebuie acum el însuşi să lucreze mai departe la membrele sale mai înalte; trupul cunoaşterii trebuie să-l construiască el însuşi prin gândurile şi cunoaşterile teosofice, tot astfel precum divinităţile au creat pe Saturn trupul nostru fizic prin intermediul gândurilor şi reprezentărilor. Clarvederea timpului de acum este apariţia unor formaţiuni spirituale în conştienţa omului; omul le formează prin preluarea luminii christice în trupul său de cunoaştere. Omul nu avea voie să

mănânce din pomul vieţii în paradis, pentru că atunci ar fi rămas pe Pământ, cu cunoaşterea sa, mereu în regatul lui Lucifer. Acum, când pomul vieţii a devenit pomul crucii, lemnul mort, din care înmugureşte viaţa nouă – trandafirii –, acum trebuie să mănânce din pomul vieţii şi să bea seva trandafirilor. – *In Christo morimur* înseamnă: în meditaţie, a te dispersa în mediul spiritual al Pământului. Christos a trebuit doar o dată să vină pe Pământ, pentru că omenirea a progresat de atunci şi Îl va putea vedea altfel în viitor.

Oră esoterică
München, 23 august 1911
Însemnarea A

Dragi surori şi fraţi ai mei! Aşa cum ştim, este sarcina noastră de a-l apela la începutul fiecărei ore esoterice pe spiritul, pe regentul zilei, care în dezvoltarea lumii participă la conducerea Pământului. Zicere pentru miercuri.

Astăzi vrem să dăm doar câte ceva general; următoarea sâmbătă ceva mai special. Astăzi urmează să fie luat în atenţie ceea ce poate fi considerat drept singurul început just şi adevărat al clarvederii.

Greutatea principală în tot esoterismul, în toată dezvoltarea interioară este de aşezat în realizarea calmului, a liniştii interioare şi în păstrarea lor după meditaţia propriu-zisă. După ce am parcurs în meditaţia noastră formulele sau celelalte proceduri pe care Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor le-au dat pentru şcolirea noastră, trebuie să adăstăm încă o vreme în linişte absolută.

Nimic din viaţa noastră zilnică, nicio amintire despre ea, nici măcar un simţământ al corpului nostru nu trebuie să pătrundă aici înăuntru. Trebuie să ne simţim fără corp, ca şi goi pe dinăuntru; chiar şi gândurile legate de propria noastră existenţă trebuie să le lăsăm jos, doar faptul existenţei proprii trebuie să îl lăsăm valabil. Într-aceasta, însă, să nu adormim, să nu cădem într-o stare de visare sau de somn.

Atunci intervine starea în care poate începe clarvederea. Ceea ce apare în asemenea clipe în faţa privirii noastre interioare vine din lumea spirituală. Există semnalmente pentru faptul că imaginile ce apar aici sunt pur spirituale sau sunt imagini înşelătoare.

Ce s-ar întâmpla dacă trupul eteric ar părăsi trupul fizic, chiar şi numai pentru o clipă? Trupul fizic s-ar contracta, s-ar sfriji, ar deveni zbârcit; el are tendinţa de a se retrage în spaţiul cel mai mic şi, în fine, să se dizolve într-un nimic. Tendinţa trupului eteric este de a se extinde în lărgimile spaţiului; el se simte atunci unit cu toate forţele de afară din spaţiu. El umple trupul fizic şi îl extinde, pe atât de larg cât este acesta.

Prin această tendinţă a trupului fizic de a se sfriji, la o vârstă înaintată căpătăm riduri. Trupul fizic se sfrijeşte, pentru că trupul eteric din el nu mai acţionează la fel ca în tinereţe.

Ceva asemănător se întâmplă cu trupul nostru eteric în meditaţiile noastre. Trupul eteric se revarsă şi se extinde în spaţiu şi se simte în tot înăuntru. Acelaşi lucru este cazul în prima clipă şi la moarte, atunci când trupul fizic eliberează trupul eteric; acest lucru poate dura şi zile.

Un simţământ de beatitudine este atunci când trupul eteric se simte ca şi dizolvat în spaţiu. Iar dacă trupul astral nu ar fi aici, atunci ar rămâne aşa până la noua naştere. Trupul astral, însă, trage din nou trupul eteric la un loc prin poftele, pornirile şi pasiunile sale, iar datorită acestui lucru omul intră în Kamaloka.

Acuma, în meditaţie trebuie să se tindă – iar acest lucru va fi şi realizat după ani de zile de strădanii – ca interiorul omului să se simtă străluminat. El însuşi devine lumină, luminător, care iluminează obiectele în lumea spirituală, cele care se apropie de el. Aparițiile pe care le avem în aceste momente de profundă liniște sufletească nu sunt atunci precum cele asemănătoare cu viaţa fizică astfel încât să le

privim din afară, ca şi cum dimineaţa am vedea la orizont cum răsare soarele, ci – pentru a păstra exemplul cu soarele – ne vom simţi noi înşine în interiorul soarelui care se ridică aici la orizontul conştienţei noastre clarvăzătoare. Împărţit în spaţiu ne simţim aici.

Însă imagini înşelătoare iau naştere în faţa noastră, atunci când aducem cu noi în meditaţie simţăminte personale de simpatie şi antipatie – mai ales de antipatie –, o preferinţă incorectă pentru anumiţi oameni ş.a.m.d. Cine minte şi este necinstit în viaţa zilnică, la acela minciuna se revarsă împreună cu trupul eteric în spaţiu. Aspectul mincinos este reflectat de formaţiunile pe care le vede elevul aici, precum o oglindă aruncă înapoi imaginea chipului nostru, iar ecoul glasul nostru. Figuri ipocrite, figuri frumoase de îngeri apar atunci aici, provocate de aspectul mincinos care se revarsă în afară împreună cu trupul eteric. Datorită înrudirii acestor figuri cu propria noastră trăsătură mincinoasă, aceasta este fixată tot mai mult în noi, iar noi nu mai putem să distingem, în final, între adevăr şi minciună.

Acuma, unii sunt de părere că ar trebui să existe mijloace prin care să te protejezi de aceste imagini înşelătoare. Dar *pe cât* de adevărat vorbesc aici şi reprezint esoterismul, în spatele căruia stau Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor, pe atât de adevărat este că nu există niciun mijloc pentru a surghiuni dintr-odată aceste imagini înşelătoare, pentru a le împiedica să apară. Doar printr-o muncă foarte graduală, foarte răbdătoare, constantă asupra ta însuţi, prin depăşirea trăsăturii mincinoase şi a necinstei din tine însuţi, prin tine însuţi, e de acţionat treptat în direcţia ca acele formaţiuni înşelătoare să nu mai apară, datorită faptului că minciuna tocmai că nu se mai reflectă, pentru că nu mai este aici.

Cine este ambiţios, cine păşeşte cu ambiţie greşită în şcolirea esoterică, cine simte o poftă nebună de a afla cât mai repede posibil toate adevărurile lumii spirituale, acela

provoacă prin aceasta eroare în sine. El devine receptiv la tot ce este bârfă şi vorbărie afară în lume. El se ocupă cu plăcere de soarta zilnică a oamenilor şi ascultă cu plăcere toate prezentările şi apariţiile senzaţionale. El nu mai poate atunci să distingă între ceea ce este adevărat şi ceea ce nu este adevărat.

Astfel sunt legate între ele ambiţia şi eroarea. În noi înşine trebuie să combatem egoismul şi tendinţa nesănătoasă după cele mai înalte adevăruri, minciuna şi necinstea, fiecare în sine; în viaţa zilnică trebuie să ne ridicăm la cea mai înaltă moralitate dacă vrem să ajungem la adevărata clarvedere, care poate să pornească doar de la meditaţii desfăşurate corect.

Iar pentru ca acestea să fie desfăşurate corect, nu trebuie să aducem cu noi înăuntru simţăminte şi gânduri ale vieţii zilnice; altfel, am murdări substanţa eterică ce trebuie să iradieze aici.

Cu cât mai mult şi mai intens sunt desfăşurate meditaţiile, cu atât mai intens acţionează ele; însă şi aici trebuie să exersăm cu precauţie.

Cine observă cumva că nu îi este bine, cine simte ameţeli sau altele asemenea, acela să nu le extindă ca desfăşurare în timp prea mult, şi trebuie să se gândească cu seriozitate ce a făcut sucit. După meditaţie, starea trebuie să fie la fel ca şi înaintea ei. Trebuie ca adesea, destul de des, să ne gândim asupra vieţii noastre esoterice. Trebuie să ne recunoaştem greşelile noastre, trebuie să ne clarificăm foarte bine cât de răi suntem. Dar nu trebuie să ne strivească această cunoaştere a răutăţii noastre. Căci altfel asta ar fi iarăşi egoism cras; căci dovedim prin această apăsare că ne gândim că am fi mai buni decât suntem cu adevărat, în timp ce totuşi avem greşeli pe care ni le-am însuşit noi înşine prin viaţa noastră anterioară şi care au devenit astfel karma noastră. Foarte clar să privim asupra greşelilor noastre şi apoi să pornim la eradicarea lor!

Trebuie să învăţăm a gândi obiectiv; cei ce spun că gândesc deja obiectiv se află adesea într-o mare eroare, căci această presupunere este şi ea doar subiectivă; este închipuire.

Ambiţia duce la eroare, la superstiţie; nu avem voie să cădem pradă acesteia. Cu raţiunea trează, deschisă, cu gândirea clară şi cu logica ascuţită trebuie să ne îndreptăm spre tot ce vine către noi, din orice parte ar fi. Să nu jurăm pe un lucru care, pentru început, ne pare a fi relativ corect, să îl cercetăm critic noi înşine, să nu ne dedicăm orbeşte unui lucru. Astfel trebuie să fie şi în viaţa noastră esoterică; nicio credinţă în autoritate nu se cere.

Iar acest lucru vi-l transmit Maeştrii înţelepciunii şi armoniei sentimentelor, dragi surori şi fraţi ai mei, că şi faţă de înţelepciunile date de ei, faţă de ceea ce sunt îndreptăţit să reprezint aici, faţă de ceea ce este dat dintr-o conştienţă clarvăzătoare, astfel şi faţă de mine însumi să vă ţineţi verticali şi să aplicaţi întregile voastre forţe ale raţiunii. Cu o gândire sănătoasă de om, cu raţionalitate şi gândire fără prejudecăţi, dacă este extinsă numai suficient de larg, trebuie să ne apropiem de ceea ce este dat şi reprezentat aici. Nu trebuie să juraţi pe una sau pe alta, ci să judecaţi singuri!

Şi în acest fel vrem să rezumăm încă o dată tot ce ne-a adus această oră, care trebuie să ne fie, precum toate orele esoterice, una sfântă pentru noi, în zicerea:

În spirit se afla germenele trupului meu ...
În trupul meu se află germenele spiritului ...

* * *

Însemnarea B

Strunirea voinţei şi străluminarea interioară

Aşa cum ştim, este de datoria noastră să apelăm la începutul fiecărei ore esoterice spiritul care este reprezentantul zilei, în măsura în care el participă, în cadrul dezvoltării lumii, la conducerea Pământului (zicerea de miercuri).

În aceste consideraţii esoterice trebuie să păşească în faţa sufletului nostru ceea ce ne poate ajuta mai departe în viaţa noastră. Vrem să luăm mai întâi în considerare ceea ce este permis să fie considerat singurul şi adevăratul început al clarvederii. S-a arătat deja faptul că cele mai rodnice clipe sunt acelea în care, după meditaţie, în sufletul nostru domneşte un calm absolut. După ce am parcurs formulele sau celelalte proceduri care ne-au fost date de maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor pentru şcolirea noastră, trebuie să mai adăstăm o vreme în linişte absolută. Nimic de afară sau din gândurile sau simţămintele noastre zilnice nu are voie să pătrundă în sufletul nostru: cu totul liber trebuie să fie sufletul de orice fel de asemenea simţăminte, întrucât numai atunci pot ilumina înăuntru imaginile lumilor spirituale. Chiar şi simţirea propriului nostru corp trebuie să o lăsăm jos, doar gândul mai trebuie să fie prezent: „Eu sunt aici – eu sunt existent", însă nu are voie să intervină nicio stare de penumbră visătoare. Trebuie să ne menţinem cu totul treji. Numai atunci, la un orizont de conştienţă curăţat în acest mod pot să se ridice acele imagini care sunt de considerat drept prime trăiri adevărate ale lumii spirituale.

Aşa cum ştim deja, începând din momentul cunoaşterii spirituale intervine un simţământ ca şi cum ne simţim extinşi, ca şi cum ne-am dispersa în univers. Acest lucru provine de la ieşirea trupului eteric, un eveniment care apare la fiecare meditaţie până la un anumit grad, iar după moarte se desfăşoară deplin. La separarea şi degajarea totală sau parţială a trupului eteric, acesta se măreşte şi pătrunde mult în afară în spaţiu. Această trăire este însoţită de un simţământ de beatitudine, iar în acest simţământ omul ar putea, într-adevăr, să adaste în [viaţa dintre] moarte şi o nouă naştere, dacă nu ar fi prezent trupul astral, care, cu forţele sale, care mai sunt legate de toate pornirile, poftele şi pasiunile, străbate trupul eteric şi îl contractă. Datorită acestui fapt

pătrunde omul după moarte mai întâi în Kamaloka. Dacă, în schimb, trupul eteric nu ar fi prezent, atunci trupul fizic s-ar contracta şi s-ar sfriji, pentru că are această tendinţă de stafidire, până ajunge la cel mai mic spaţiu, pentru a se dizolva, în fine, în nimic. Acest lucru se şi întâmplă la îmbătrânire, când forţele slăbesc şi omul capătă riduri.

În fiecare meditaţie trebuie, aşadar, tins înspre faptul ca interiorul omului să se simtă străluminat, iar după ani de străduanii se va şi ajunge acolo. El însuşi devine lumină, luminător, care iluminează obiectele din lumea spirituală ce se apropie de el. Apariţiile pe care le avem în aceste momente de profundă linişte sufletească nu mai sunt atunci precum cele ale trupului fizic, nu aşa încât le vedem de afară, cum ar fi dimineaţa când vedem soarele răsărind, ci, pentru a păstra exemplul soarelui, ne simţim atunci noi înşine în soarele care se ridică aici, la orizontul conştienţei noastre clarvăzătoare, aici înăuntru, împărţiţi în spaţiu ne simţim aici.

Însă şi imagini înşelătoare pot lua naştere în acest fel, îndeosebi atunci când avem sentimente de simpatie şi antipatie în mod neîntemeiat pentru anumiţi oameni, pe care apoi le luăm cu noi în meditaţie. Cine este, spre exemplu, necinstit şi minte în viaţa zilnică, la acela trăsătura de minciună se revarsă cu trupul său eteric în spaţiu şi este reflectată de formaţiunile pe care le vede, precum într-o oglindă din care se reflectă chipul nostru. Astfel pot lua naştere figuri ipocrite sub forma unor apariţii angelice frumoase, care sunt provocate prin trăsătura de minciună ce se revarsă în afară odată cu trupul eteric. Sunt atrase toate fiinţele care sunt înrudite cu sentimentele elevului, iar ele îl încurcă şi mai mult în slăbiciunile şi păcatele sale, căci în jurul nostru, în spaţiu sunt multe fiinţe, bune şi rele, iar noi apelăm prin şcolirea noastră puterile şi forţele dumnezeieşti.

Acuma, sunt unii de părere că ar trebui să existe mijloace pentru a se proteja de astfel de imagini înşelătoare. Dar pe cât e de adevărat că stau şi vorbesc aici în faţa

dumneavoastră şi reprezint esoterismul în spatele căruia stau Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor, tot atât de adevărat este că într-adevăr nu există niciun mijloc pentru a surghiuni dintr-odată aceste imagini înşelătoare, pentru a le împiedica să apară.

Doar printr-o muncă foarte graduală, constantă asupra ta însuţi este posibil să acţionezi în direcţia ca aceste imagini înşelătoare să nu mai apară; doar prin faptul că lucrăm asupra nouă înşine în strunirea interioară a voinţei, în aşa fel încât minciuna chiar nu mai este prezentă în noi. Atunci nu poate nici să fie reflectată prin trupul nostru eteric.

Cine este ambiţios, cine păşeşte cu o astfel de ambiţie în şcolirea esoterică încât, spre exemplu, doreşte să afle toate adevărurile pe cât se poate, care dezvoltă o dependenţă sălbatică după aceasta, acela provoacă de asemenea eroare în el. El devine astfel mai receptiv faţă de orice bârfă şi vorbărie afară în lume, se preocupă cu plăcere de soarta zilnică a oamenilor şi ascultă cu plăcere toate relatările şi povestirile senzaţionale. El nu mai poate atunci să distingă între ceea ce este adevărat şi ceea ce e neadevărat. Astfel ţin laolaltă ambiţia şi eroarea. În noi înşine trebuie să combatem ambiţia şi patima pentru cele mai înalte adevăruri, fiecare pentru sine. În viaţa zilnică trebuie să ne ridicăm la cea mai înaltă moralitate, dacă vrem să ajungem la o adevărată clarvedere, care poate să pornească doar de la meditaţii desfăşurate corect, pe baza unei vieţi morale conduse cu stricteţe. Dar pentru a medita în mod just, trebuie deconectate toate gândurile vieţii zilnice. Dacă aducem totuşi cu noi în meditaţie astfel de gânduri şi sentimente, atunci se murdăreşte substanţa eterică. – Cu cât mai îndelungat şi mai intens este desfăşurată meditaţia, cu atât mai puternic este efectul ei. Însă şi aici trebuie avut grijă. Cine observă cumva că nu se simte bine într-aceasta, cine simte ameţeală sau altele asemenea, spre exemplu, acela să nu extindă durata lor

în timp prea mult şi ar trebui să se gândească cu seriozitate ce anume a făcut sucit.

După meditaţie, starea trebuie să fie una asemănătoare cu cea dinaintea ei.* Da, trebuie să ne gândim adesea, destul de des la viaţa noastră esoterică! Trebuie să ne recunoaştem greşelile şi să ne clarificăm întru totul cât de răi mai suntem încă. Dar nu trebuie să ne strivească această cunoaştere a răutăţii noastre, căci greşelile pe care ni le-am pregătit prin parcursurile noastre anterioare de viaţă se află în karma noastră. Foarte clar trebuie să privim asupra greşelilor noastre şi apoi să ne apucăm să le eradicăm. Obiectiv trebuie să învăţăm să gândim despre aceasta, aşa cum facem cu ceva străin. Acest lucru ni-l însuşim tocmai prin studiul ştiinţei spiritului. Cei care spun deja la scurt timp: „Eu nu gândesc subiectiv, ci foarte obiectiv" se află într-o mare eroare, căci această presupunere tocmai că este încă foarte subiectivă. Nu este nimic altceva decât închipuire, pentru că nu putem deloc să gândim obiectiv, pentru început.

* Observaţie în însemnare: „Despre aceasta se poate face observaţia că anumite deranjamente în starea celui ce meditează apar, într-adevăr, ce sunt perceptibile până în trupesc, care nu trebuie, de aceea, să fie urmarea unei meditaţii sucite, ci se dovedesc mai mult urmarea naturală a modificărilor eterice, precum şi trupeşti care au loc cu noi. La asemenea modificări în starea de bine, contează să învăţăm să le suportăm bine şi să le aducem iarăşi în echilibru."

Să ne aşezăm, aşadar, încă o dată în faţa sufletului: Fiecare ambiţie, fiecare nesinceritate faţă de noi înşine duce nestrămutat la eroare, la superstiţie. Nu trebuie să îi cădem pradă acestui lucru. Cu înţelegere trează, deschisă, cu gândire clară şi cu logică ascuţită trebuie să păşim în faţa tuturor lucrurilor care ne ies în întâmpinare, din orice parte ar fi şi, înainte de toate, în faţa noastră înşine.

Asta înseamnă însă: să nu jurăm pe nimic, chiar dacă ne pare a fi corect pentru început, dacă nu am cercetat încă noi

înşine în mod critic, niciodată să nu ne dedicăm orbeşte vreunui lucru. Astfel, nici aici, în viaţa esoterică nu se cere vreo credinţă în autoritate, iar acest lucru vi-l comunică, dragi surori şi fraţi ai mei, maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor: faptul de a vă menţine şi a vă folosi faţă de înţelepciunile date de ei, faţă de ceea ce sunt îndreptăţit să reprezint aici, faţă de ceea ce este dat din conştienţă clarvăzătoare, tot astfel şi faţă de mine însumi, întregile voastre forţe de raţiune. Cu înţelegere sănătoasă de om, cu lipsă de prejudecăţi şi cu gândire raţională, dacă ajunge să fie extinsă suficient de mult, trebuie să ne apropiem de ceea ce este dat aici. Nu trebuie să juraţi pe una sau pe alta, ci să judecaţi voi înşivă. Iar astfel vrem să rezumăm încă o dată tot ce a adus această oră, care trebuie să fie, precum toate orele esoterice, sfântă pentru noi, în zicerea:

În spirit se afla germenele trupului meu ...

* * *

Însemnarea C

Momentele cele mai importante din viaţa noastră esoterică, care au cea mai mare semnificaţie pentru dezvoltarea noastră sunt cele legate de meditaţia noastră, atunci când în sufletele noastre lăsăm să pătrundă calmul pentru a lăsa să acţioneze asupra lor conţinutul meditaţiei. Trebuie să ne străduim să extindem tot mai mult asemenea momente, cu timpul. Căci prin această ridicare-afară-a-noastră din cercul gândurilor şi simţămintelor noastre zilnice, prin această golire a sufletului nostru, noi ne punem în legătură cu o lume din care ne vin în întâmpinare imagini despre care trebuie să ne spunem că sunt noi pentru noi, că nu le putem compara cu nimic din restul vieţii noastre din fizic. Dacă sunt oare corecte, asta ne vor spune ele însele.

Ce facem acum prin faptul că producem această linişte în sufletul nostru? Facem acelaşi lucru pe care îl efectuează entităţi macro-cosmice în momentul morţii noastre fizice. Am vorbit deja adesea despre faptul că cele patru componente ale

entităţii noastre sunt strâns cuprinse una într-alta. În principal trupul fizic şi cel eteric stau într-un raport deosebit unul faţă de celălalt. Ce s-ar întâmpla oare, dacă am îndepărta trupul eteric din trupul fizic? Forţele trupului fizic au tendinţa de a-l contracta pe acesta tot mai mult şi mai mult; el ar deveni tot mai mic şi mai mic, s-ar sfriji până ar ajunge o sferă şi, în fine, ar dispărea în sine însuşi. Trupul eteric, în schimb, are tendinţa de a se extinde tot mai mult. Datorită acestui fapt el îi dă în trupul fizic acestuia forma. În exteriorul acestuia, el se extinde tot mai mult şi mai mult asupra cosmosului, iar această extindere de sine este legată de un sentiment de beatitudine. După moarte, această extindere este în final frânată doar prin trupul astral, care contractă din nou trupul eteric prin ceea ce se află în el drept porniri, pofte şi pasiuni, iar astfel produce Kamaloka.

În momentele adâncirii noastre, care trebuie să ne fie sfinte, producem acum autonom această stare, că desprindem trupul eteric din trupul fizic, lucru care însă nu este perceptibil pentru simţuri; noi îl ridicăm însă, totuşi, în lumi spirituale. Trebuie, pe cât posibil, să uităm în asemenea clipe trupul nostru fizic şi să nu simţim, am putea spune, să uităm că trăim, adică: nu în măsura în care adormim – asta ar fi greşit şi dăunător –, ci într-o stare deplină de conştienţă a vieţii noastre totuşi să nu ţinem cont de aceasta. Atunci trebuie să nu permitem să pătrundă nimic din viaţa, simţămintele etc. noastre zilnice în sufletul nostru, îndeosebi simpatiile şi antipatiile noastre, care adesea sunt atât de neîndreptăţite. Căci ce facem cu aceasta? Prin faptul că revărsăm substanţa eterică a sufletului nostru în lumea eterică, noi intrăm în legătură cu celelalte ierarhii, din care trăiesc în lumea aceasta entităţi bune şi rele, iar substanţa pe care o revărsăm în acestea atrage substanţe care îi sunt asemănătoare. Dacă purtăm cu noi înăuntru greşelile noastre, atunci acestea merg către forţele eterice şi ne sunt oglindite înapoi de acestea, dar nu în forma lor adevărată, ci adesea în

figuri ispititoare, care ne orbesc şi ne derutează, ne tulbură judecata noastră. Aşa cum o cameră murdară atrage muşte, tot astfel atrage un trup eteric străbătut de greşeli entităţi în acele lumi, care tind spre înşelăciune. Atunci când un om mincinos sau ambiţios aduce cu sine în meditaţia sa aceste trăsături, atunci se poate întâmpla ca el să se dedice înşelătoriei cu tot mai mult drag, să înveţe să iubească minciuna şi înşelătoria.*

* Într-un alt suport de text mai urmează aici propoziţia: „Şi trebuie spus faptul că nu există niciun mijloc pentru a-l ajuta pe esoterist împotriva unor astfel de lucruri din vina proprie."

De aceea esoteristul trebuie să fie atent în dublă măsură la greşelile sale. El trebuie să-şi spună cu curaj şi modestie că este un om rău şi că vrea să se străduiască să-şi pună jos greşelile. Dar nu trebuie să fie deznădăjduit de acestea şi să se lase zdrobit de conştienţa acestora, căci acest lucru ar fi egoism. Trebuie să ne spunem că este karma, faptul că suntem astfel, şi să nu ne dorim ca, prin pură graţie divină, pe care nu o meritǎm, să fim altfel, ci trebuie să ne străduim să devenim altfel prin cunoaştere proprie. Acest lucru nu este confortabil, dar prin aceasta vom ajunge pe calea corectă. Trebuie ca, la începutul vieţii noastre esoterice, să nu extindem atât de mult această ridicare afară a trupului eteric încât să fim deranjaţi în starea noastră fizică. Trebuie să regăsim trupul fizic tot astfel cum l-am părăsit. Iar dacă simţim ameţeală sau orice altă manifestare pe care nu am avut-o înainte, atunci trebuie scurtată cufundarea.

Nu se cere niciodată în adevăratele şcoli esoterice să te agăţi de o autoritate, dimpotrivă, esoteristul trebuie să verifice ce i se spune, trebuie să pătrundă cu inteligenţa lui, să compare cu toate cele spuse anterior, trebuie să caute completări. Niciodată nu se cere, din partea şcolilor esoterice care stau sub conducerea Maeştrilor înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor, credinţa pe baza autorităţii. Acolo

unde este cerută o astfel de credinţă, unde este cerut un legământ din partea elevului, acolo este cazul unei mari precauţii. Liber trebuie să verifice şi să se străduiască elevul; iar cunoaşterea sa îl va conduce. Nici nu i se poate da vreo poţiune magică pentru a-i anula greşelile şi slăbiciunile, greşeli şi slăbiciuni care îi arată o lume înşelătoare în locul adevăratei lumi spirituale. Doar printr-o muncă lentă şi o sinceră verificare de sine poate elevul să devină treptat un alt om, care suportă să cuprindă cu ochiul adevărata sa entitate, cu toate defectele sale şi să nu-şi piardă curajul şi liniştea la vederea lor. Cu forţă puternică trebuie elevul să-şi ia în mâini transformarea fiinţei sale. Nu un dor lacom după adevăr şi cunoaştere trebuie să-l umple, ci un dor sănătos după adevăr, în care se află şi forţa de a-l şi vedea.

Dacă încercăm ca, imediat după trezire dimineaţa, să ne cufundăm înapoi în lumile spirituale din care venim, prin faptul că ne golim sufletul şi ne adâncim în meditaţia proprie, atunci se poate ajunge prin aceasta din nou la conectarea şi la reamintirea trăirilor din cursul nopţii, din lumile spirituale.*

* Într-un alt suport de text mai urmează aici propoziţia: „Dar trebuie ca, pe cât posibil, să nu fi permis încă accesul niciunui alt gând."

* * *

Însemnarea D

Urmează să ne fie date în această oră învăţături pe care le-am primit deja uneori, anume despre modul şi felul în care trebuie să ne comportăm la desfăşurarea meditaţiilor noastre esoterice. Astfel, trebuie ca atât înainte, precum şi, în mod deosebit, după aceea să domnească o deplină linişte sufletească în cugetul nostru. Impresiile exterioare trebuie să încercăm să le ţinem departe de noi; tot ce vrea să iasă la iveală din viaţa noastră interioară de simţire, după cum tot ce vrea să năvălească din afară asupra gândurilor noastre trebuie să tacă în noi. Doar atunci, doar într-o astfel de stare sufletească poate să se rupă vălul ceea ce ne face posibilă o

privire în lumea suprasensibilă, care apoi se extinde într-o plenitudine de imagini în faţa noastră. Cel mai important lucru, însă, pe care trebuie să-l ştie elevul atunci când vede imaginile în faţa sa, este că ceea ce vede aici în faţa sa nu exprimă întotdeauna ceea ce pare să reprezinte. Deşi sunt realităţi care i se dezvăluie ochiului atunci, ele sunt totuşi mult prea adesea figuri ipocrite, ispititoare, pe care ni le-am trezit şi ţesut din propriul nostru suflet.

Îndeosebi atunci păşesc asemenea figuri în faţa omului, când mai are încă în el, ca esoterist, tendinţa spre neadevăr, spre minciună sau dacă este şi doar necinstit, îndeosebi însă când trufia şi ambiţia îl umplu; căci atunci el iradiază inconştient aceste sentimente cu el înăuntru în meditaţie. Aceste trăiri sufleteşti ale sale se întreţes în figurile care apar în faţa lui şi atunci iradiază înspre el propria sa stare sufletească în imaginile eterice ale lumii suprasenzoriale. Dacă, însă, elevul şi-a limpezit cugetul şi se apropie cu smerenie de meditaţia sa, atunci va recunoaşte deja curând ce trebuie să considere a fi adevărat.

Şi într-un alt mod poate omul să dobândească privirea în lumea suprasenzorială, şi anume atunci când a atins treapta pe care el poate să păşească afară din trupul său fizic. Acest lucru se realizează prin desprinderea trupului eteric de trupul fizic. De obicei credem, atunci când vedem un om aşa în faţa noastră, că vedem doar omul fizic; dar asta nu e aşa. Căci dacă am vedea doar omul fizic, atunci s-ar arăta ceva cu totul diferit.

Noi ştim că omul este alcătuit din trup fizic, trup eteric, trup astral şi Eu. Dacă am scădea trupul fizic de la trupul eteric sau de viaţă, atunci acela s-ar stafidi, s-ar contracta cu totul şi, în final ar dispărea cu totul. Căci trupul fizic are în sine tendinţa de a se contracta, în schimb trupul eteric are tendinţa opusă, anume să se extindă. În clipa de după moartea fizică, trupul eteric se extinde în afară, în cosmos, iar pentru omul care merge prin poarta morţii este un sentiment

de cea mai mare beatitudine, de cea mai mare stare de bine, atunci când se revarsă astfel în întinderile spaţiului. Dar pentru că mai poartă în sine dorinţa după material din viaţa sa anterioară, el este tras din nou către terestru, iar atunci începe perioada sa de Kamaloka.

Într-un mod asemănător precum cel tocmai înfăţişat, omul care a ajuns pe o anumită treaptă a dezvoltării sale esoterice poate să-şi ridice trupul eteric din trupul său fizic. Trebuie totuşi, mai ales la început, să nu exagerăm cu exerciţiile noastre; ele nu trebuie să dureze prea mult timp. Îndeosebi trebuie să ne ferim să nu ne facă să devenim somnoroşi sau chiar să adormim; căci aici s-ar putea întâmpla ca fiinţe mai mult sau mai puţin rele să ne ia în stăpânire. În tot ce întreprindem pentru dezvoltarea noastră mai înaltă trebuie să lăsăm mereu să domnească deplină conştienţă.

Astăzi există multe curente oculte care dobândesc tot mai multă influenţă asupra omenirii, îndeosebi când sunt recomandate printr-un fel de autoritate. Orişice s-ar apropia de om într-un fel sau altul, niciodată să nu creadă orbeşte, chiar dacă este rostit de o „autoritate". Întotdeauna şi în toate cazurile omul trebuie să verifice el însuşi, întotdeauna trebuie să-şi folosească raţiunea. Şi noi trebuie să ne apropiem de tot ce am învăţat în decursul anilor cu propria noastră raţiune, să verificăm cu propria noastră logică dacă putem reuni lucrurile cu această raţiune sau dacă trebuie să le aruncăm deoparte ca fiind lipsite de logică.

* * *

Însemnarea E

În meditaţie se întâmplă cu omul acelaşi lucru ca şi după moarte. De-abia treptat poate omul să recunoască ce lucru mare şi grozav întreprinde el în meditaţie; faptul că străpunge enigma adâncă şi grozavă a morţii atunci când se dedică în mod just meditaţiei sale.

Trupul fizic are în sine tendinţa de a se contracta. Dacă îl gândim fără trupul eteric, atunci acest trup fizic s-ar scofâlci

tot mai mult, până la cel mai mic spaţiu, iar apoi ca şi cum ar dispărea în sine însuşi. Trupul eteric îl menţine aşa cum îl vedem noi. Iar ridurile sunt, la bătrâneţe, urmarea cedării forţelor trupului eteric.

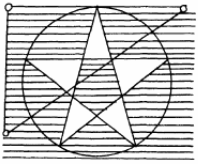
A fi şi a rămâne treji ni se cere.

* * *

Însemnarea F

Trupul fizic are tendinţa de a se contracta, trupul eteric de a se extinde în afară, în cosmos. În meditaţie, trupul fizic este făcut pasiv ca şi după moarte, componentele mai înalte se întind în lumea spirituală care ne înconjoară, umplută de puteri spirituale bune şi rele. Dacă luăm cu noi pofte şi pasiuni, simpatie şi antipatie, vanitate, ambiţie etc. în meditaţie – deosebit de important este momentul de după meditaţie, timpul de linişte al sufletului –, atunci atragem puterile rele. – Mercur cel spiritual este umplut de puteri spirituale bune şi rele peste tot, mai puţin locul în care îşi revarsă omul forţele; acolo, lumea spirituală este împinsă înapoi.

Forma iradierilor omeneşti de forţă [Nota 44] arată ceea ce este lăsat liber.

Ierarhiile mai înalte acţionează înăuntru. În afara cercului până la cerc, cele mai înalte Spirite ale formei, mişcării, înţelepciunii, Tronuri, Heruvimi, Serafimi şi puterile rele. Arhaii acţionează în cadrul cercului până la pentagramă, de-a lungul curenţilor omeneşti de forţă; Arhanghelii în cadrul pentagramei până la pentagon; Îngerii îl străbat cu totul pe om. Trupul eteric al omului are trăsătura de a putea să se extindă până la stele, fără să se fragmenteze. Trupul astral se poate şi el extinde până la entităţile spirituale, fie ele

bune sau rele, dar el devine mai pasiv şi lasă acolo o parte în urmă. Eul trebuie acum să cucerească forţa de a menţine laolaltă aceste părţi prin intermediul liniilor de forţă, pe care şi le dobândeşte prin studiul ştiinţei spirituale şi al celei oculte. Totul trebuie cuprins cu intelectul, nici un fel de credinţă oarbă în autoritate, aceasta subminează intelectul. Timpul de acum este umplut cu posibilitatea de a cădea pradă erorilor, împotriva acestui lucru trebuie să ne folosim raţiunea omenească sănătoasă. Pace trebuie să ţinem cu cel ce umblă pe cărări greşite, dar să ne folosim forţa noastră de judecată.

Oră esoterică
München, 26 august 1911
Însemnarea A

Dragi surori şi fraţi ai mei! Ne revine îndatorirea de a apela spiritul zilei, de la care putem să sperăm, trebuie să sperăm că ne va ajuta în străduania noastră esoterică. – Zicere pentru sâmbătă.

Mare Spirit atotcuprinzător,
în viaţa Ta trăiesc eu cu a Pământului viaţă ...

Mai apoi:

Mare Spirit atotcuprinzător,
Eul meu să se ridice de jos în sus,
fie să Te presimtă în atotcuprindere ...

În ultima oră esoterică [23 august] am văzut că trupul eteric se revarsă la meditaţie în afară, în spaţiu. Acest spaţiu spiritual este umplut de tot felul de entităţi, bune şi rele, cu care ne întâlnim, cu care intră trupul nostru eteric în legătură. Aici acţionează înăuntru tot timpul alte spirite, şi nici măcar în toate locurile nu sunt în acelaşi timp active aceleaşi entităţi.

Cel care este în Asia, are Europa la vest; în Europa, el are Asia la est. Domeniile altor entităţi (diferite) limitează spaţiul său spiritual individual în locuri diferite. Dar

întotdeauna se află în spaţiul spiritual – acolo unde se află omul individual –, am putea spune, un loc gol, ca şi separat de entităţile spirituale – pe care îl umple omul însuşi. Aici domnesc curenţii care acţionează prin entitatea sa cvadripartită.

Dacă am vrea să desenăm cum acţionează aici în spaţiu aceste entităţi, cele bune şi cele rele, şi cum este ca şi separat spaţiul în care este omul, atunci ar ieşi următorul desen, următorul semn ocult sau signum [Nota 45].

În spaţiul cu haşurare oblică acţionează în principal Spiritele formei în timpul de astăzi. Dar în oameni nu pot să pătrundă. Aici înăuntru acţionează cele trei ierarhii de jos, Îngerii, Arhanghelii şi Spiritele personalităţii. Întregul spaţiu al acestei stele cu cinci colţuri pot să îl străbată cu acţiunea doar îngerii. Dacă vrem să ne dăm seama cât de departe pot să acţioneze Arhanghelii înăuntru, atunci trebuie să separăm acest pentagon (albastru), pe care l-am luat în considerare deja în conferinţa exoterică [Nota 46]. În acest pentagon ei nu pătrund, doar până în cele cinci triunghiuri (galben).

Dacă acum vrem să desemnăm teritoriul până în care pot să acţioneze înăuntru Spiritele personalităţii, atunci trebuie să trasăm un cerc în jurul stelei ascuţite cu cinci colţuri. Dacă întindem braţele şi ne gândim o linie de cerc, pornind de sus, de la cap până la vârfurile degetelor şi dusă mai departe de aici până la picioarele depărtate, respectiv vârfurile picioarelor de jur-împrejur, atunci sunt separate prin această linie părţile până în care Spiritele personalităţii mai pot încă să pătrundă, aşadar părţile care sunt limitate de braţele întinse, de cap şi de respectiva parte a liniei de cerc ş.a.m.d. (verde).

Spiritele formei nici nu mai pot să ajungă la omul însuşi, cum ar veni, până la linia de cerc, sunt împinse înapoi de forţele care lucrează în entitatea cvadripartită a omului însuşi. Acum, când trupul eteric se extinde în cadrul meditaţiei, el este înăuntru în toate aceste entităţi şi fapte care mai sunt în afara cercului, până la stele; el este ca şi turnat peste tot, pe de-a-ntregul fără loc liber, fără nicio întrerupere este aici. Dacă ar fi urmărit cu privire clarvăzătoare, nu s-ar vedea nicăieri că se termină cumva, el este pur şi simplu aici peste tot.

Dacă acum mai sunt în elev trăsături precum minciuna, necinstea, ambiţia ş.a.m.d., aşa cum s-a discutat acest lucru ultima dată, atunci aceste trăsături merg cu trupul eteric în spaţiul spiritual. Iar dacă ici şi colo este câte o fiinţă rea, atunci ceea ce este rău în noi se simte înrudit cu aceasta şi atras datorită acestui lucru.

Acum merge trupul astral cu trupul eteric în centrul spiritual. Aici există tendinţa ca partea intelectuală, gânditoare a trupului astral să se extindă afară din vârful de sus, partea simţitoare la dreapta şi la stânga, din vârfurile de mijloc, partea de voinţă în jos, din cele două vârfuri rămase ale stelei.

Dar trupul astral nu rămâne, la această extindere, la fel de lipsit de loc liber precum trupul eteric; fâşii disparate se pot separa, pe care apoi le putem vedea şi urmări aici, în spaţiu. Dacă avem în noi o înrudire cu o astfel de fiinţă rea, ce se află aici în spaţiu, atunci o parte a trupului nostru astral, prin natura sa de dorinţă, rămâne agăţată de această fiinţă şi se leagă de aceasta, se desprinde de trupul astral însuşi. Trupul astral se rupe în fâşii, în multe fâşii separate. Astfel avem în cele mai diferite locuri părţi ale trupului nostru astral, larg răspândite în spaţiu, care ni se arată drept entităţi separate în cadrul meditaţiei, despre care însă atunci nu ştim că aparţin, de fapt, de noi, şi care duc atunci la eroare şi iluzie. Dar între aceste părţi disparate ale trupului nostru astral

există fire; ele sunt legate între ele şi împreună cu pentagrama. Această corelaţie este realizată prin intermediul Eului omului.

Înainte de Misteriul de pe Golgotha, un om trebuia să fi fost îngrozitor de rău ca să piardă stăpânirea asupra acestor părţi astrale răspândite. Alte entităţi acţionau aici cu el împreună, în acest scop.

După evenimentul de pe Golgotha, omul însuşi trebuie să preia această stăpânire, pornind dinspre propriul său Eu.

Chiar şi esoterişti destul de avansaţi se pot înşela, prin faptul că nu recunosc corect aceste corelaţii. Pentru a împiedica acest lucru, esoteristul trebuie să se dedice unui studiu devotat. Datorită faptului că dobândeşte prin studiu o cunoaştere despre tot ce se află acolo în spaţiul spiritual, despre întreaga dezvoltare şi despre toate stările Pământului în timpul dezvoltării Saturn, Soare, Lună şi Pământ, despre entităţile şi ierarhiile care au acţionat înăuntru pentru a-l crea pe om şi a-l forma în modul în care este astăzi, prin acest lucru Eul său poate să stăpânească corelaţia părţilor sale disparate ale trupului său astral şi să fie protejat astfel de eroare şi iluzie.

Nu pentru sine însuşi, din curiozitate sau altele asemenea, trebuie să studieze esoteristul, ci trebuie să-şi facă o îndatorire din studiul cel mai dedicat, de dragul său şi al dezvoltării oamenilor şi a lumii. Iar dacă am cunoscut astfel, prin studiu intens, propria noastră entitate, când ştim, datorită acestui fapt, cum şi prin ce anume a luat ea fiinţă, atunci dobândim un simţământ sfânt despre aceasta. Acest simţământ îl exprimăm în propoziţia: Din Dumnezeu suntem născuţi – *Ex Deo nascimur*.

Dacă ne pătrundem cu adâncă intensitate de acest sentiment, iar curenţii eterici – despre care a fost vorba deja în conferinţa exoterică, eterizarea sângelui, prin intermediul căreia se revarsă în sus curenţi eterici de la inimă către cap – înconjoară cu căldură şi cu lumină creierul şi pun în activitate

glanda pineală, o fac să lumineze precum flăcările, în care tot ce este personal se cufundă, când simţim cum trebuie să ne dizolvăm cu totul în sentimentul de a vrea să ne jertfim propria sine cu totul, precum spiritele, precum s-a jertfit Christos pentru dezvoltarea lumii, atunci învăţăm să exprimăm acest sentiment în propoziţia: În Christos murim noi – *In Christo morimur*.

Şi atunci se luminează în noi certitudinea că urcăm spre spirit, că renaştem în spirit. *Per Spiritum Sanctum reviviscimus*.

Ex Deo nascimur. In Christo morimur. Per Spiritum Sanctum reviviscimus. Aşa sună zicerea exoterică a rosicrucianului.

Când rosteşte esoteristul această zicere, atunci el se opreşte la ceea ce exprimă ceea ce noi desemnăm prin Christos; cel mai sfânt lucru este pentru el acesta. Nici măcar prin cuvânt nu vrea să meargă până acolo; el nu rosteşte cuvântul şi lasă doar simţirea să vorbească. Atunci asta sună aşa, când o rosteşte elevul rosicrucian autentic în meditaţia sa cea mai profundă:

Ex Deo nascimur
In————————morimur
Per Spiritum Sanctum reviviscimus.
*

Apoi a urmat o discuţie prelungită privitoare la congresul următor din Geneva [Nota 47]. Fiecare trebuia să se gândească singur şi să încerce să judece ce aude în materie de esoterism, ce au dat Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor înşişi, ce reprezintă dr. Steiner însuşi aici. Să ajungă chiar la acestea, la adevărurile oculte – de exemplu, la cei doi copii Iisus – omul nu ar putea, însă, a se gândi singur la ele.

Dar nedrept ar fi dacă o anumită personalitate aflată în viaţă ar fi prezentată drept încarnarea uneia sau alteia dintre entităţi – fie că se bazează pe adevăr sau nu. Este considerată

una dintre legile oculte cele mai importante, de a nu face în public asemenea comunicări despre personalităţi aflate în viaţă. Altceva ar fi într-o oră esoterică, unde se poate urmări simţind şi palpând modul în care acţionează acest lucru şi cum este preluat de fiecare în parte.

Astăzi este un timp în care oamenii cad deosebit de uşor în eroare. Un astfel de anunţ ar provoca faptul că gândirea individuală ar suferi inhibiţii. Oamenii ar merge înapoi în capacitatea lor de gândire, datorită acestui fapt.

În mod serios trebuie avertizat faţă de asemenea comunicări, ce sunt făcute cu scop propagandistic şi trebuie să refuzăm cu seriozitate o eventuală solicitare de a participa la o asemenea propagandă, însă cu deplină toleranţă personală şi cu sentimentul de pace faţă de personalităţile care comit această eroare!

Cu adevărata cunoaştere trebuie să răzbatem, atunci învăţăm să ştim şi să simţim că provenim din spirit.

În spirit se afla germenele trupului meu ....

În trupul meu se află germenele spiritului ...

* * *

Însemnarea B

Doar cele trei ierarhii de jos acţionează direct asupra omului. Îngerul, până înăuntru în pentagonul haşurat al pentagramei, care îl reprezintă simbolic pe om, îndeosebi trupul său eteric. Arhanghelii, doar până în vârfurile nehaşurate, iar Spiritele personalităţii până aproape de pentagramă, adică în restul părţilor dinăuntrul cercului – aşadar, spre exemplu, când braţele sunt extinse în spaţiu, între vârful capului şi vârfurile degetelor dreapta şi stânga, între aceste vârfuri de degete şi picioarele depărtate, respectiv vârfurile picioarelor etc. Regnurile de mai sus acţionează doar până la cerc. Acest lucru, la toţi oamenii.

Esoteristul, acum, îşi extinde trupul eteric dincolo de pentagramă, în afară, până la planete. El rămâne însă un întreg coerent şi întâlneşte acolo fiinţe bune şi rele. Altfel este

cu trupul astral, care se extinde cu trupul eteric. Dacă acesta găseşte o fiinţă sau un lucru acolo afară, care înlănţuie de el natura sa de dorinţă, atunci se agaţă o parte a trupului său astral de acesta şi se separă de partea principală a trupului astral. Astfel se poate împărţi trupul astral în multe părţi.

Există tendinţa ca partea intelectuală, partea gânditoare a trupului astral să se extindă în afară dinspre vârful de sus, partea simţitoare la dreapta şi la stânga, din cele două vârfuri de mijloc, partea de voinţă în jos, din cele două vârfuri rămase.

La această „împărţire" a trupului astral există pericolul ca omul să piardă simţământul coerenţei, să nu-şi poată ţine Eul împreună, ci să aibă impresia că simte acest lucru în diferitele părţi separate. A menţine firele de legătură dintre părţile disparate este sarcina cea mai importantă a esoteristului; ea este soluţionată prin înţelegerea omenească sănătoasă, adică prin gândire logică liniştită, prin studiu aprofundat al învăţăturilor generale şi speciale ale teosofiei şi prin parcurgerea raţională cu gândirea şi verificarea învăţăturilor. De-abia prin acest lucru el îşi însuşeşte învăţăturile cu totul şi îşi întăreşte Eul. A nu accepta ceva pe baza autorităţii. Acest din urmă lucru tocmai că ar lua Eul cu sine, acolo unde nu mai are control asupra lui însuşi. Un astfel de efect l-ar avea, spre exemplu, comunicarea către oameni nepregătiţi despre încarnări anterioare ale unor personalităţi aflate acum în viaţă, precis desemnate, indicarea încarnării anumitor individualităţi în oameni de acum, menţionaţi în public – făcând abstracţie de chestiunea dacă sunt corecte sau nu comunicările –, deoarece ascultătorii nu pot urmări cu simţirea sau înţelege corelaţia, probabilitatea, sensul acestei reîncarnări. Ele ar trebui acceptate pe baza autorităţii. De aceea este de avertizat cu seriozitate faţă de participarea la asemenea anunţuri, care sunt realizate în public, cu scop propagandistic.

Refuzul serios privitor la o eventuală solicitare de a participa la o asemenea propagandă trebuie legat de toleranţă personală şi prietenie faţă de personalităţile care comit această eroare.

* * *

Însemnarea C

Dacă ne luăm în mâini dezvoltarea noastră esoterică, atunci dobândim un simţământ că există curente spirituale care vor să câştige o influenţă asupra noastră, fie în sensul bun, fie în cel rău. De unde vine asta?

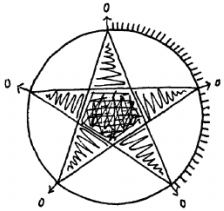
Dacă mergem înapoi în timp până la cea mai timpurie dezvoltare a lumii, atunci ştim că de la început au lucrat asupra noastră entităţi spirituale, entităţi mai înalte, care au acţionat din afară; de asemenea şi unele care au conlucrat la dezvoltarea interioară a Pământului nostru. Ce se întâmplă acum, când omul începe cu dezvoltarea sa esoterică şi se adânceşte în prima strofă:

În razele curate ale luminii
Străluceşte Dumnezeirea lumii –

în meditaţia sa? Ce se întâmplă atunci cu trupul eteric? Am auzit în ora de dinainte că trupul fizic are tendinţa de a se contracta atunci când omul îmbătrâneşte, pentru că trupul eteric se retrage treptat din el, şi că trupul eteric ascunde în sine tendinţa opusă, de a voi să se extindă în macrocosmos până sus, la stele. O astfel de extindere de sine are loc pe scară mai mare sau mai mică în cadrul meditaţiei, chiar şi numai la simplul studiu al ştiinţei spiritului. Atâta timp cât e legat de trupul fizic, trupul eteric rămâne însă îngrădit de forma acestuia. Deoarece noi ştim acum că întregul macrocosmos este umplut de entităţi spirituale, de entităţile ierarhiilor mai înalte, precum şi de multe alte entităţi bune şi rele, atunci putem să ne reprezentăm că omul este cu totul îngrădit de ele; doar spaţiul pe care îl ocupă el însuşi este decupat.

Nu sunt întotdeauna aceleaşi entităţi care acţionează asupra omului, ele sunt diferite în funcţie de ţară, climă sau de alcătuirea naturii.

Din schema alăturată vrem să încercăm să ne reprezentăm odată cele tocmai spuse.

În pentagramă vedem curenţii de forţă care stau la baza întregului om şi care l-au construit. Mediul exterior trebuie să ni-l gândim umplut de entităţi care se îndreaptă spre el dinspre cosmos. Pentagonul din mijloc determină mărimea forţelor trupului fizic, iar aici înăuntru acţionează îndeosebi ierarhia acelor fiinţe pe care le numim Angeloi sau îngeri. În cele cinci vârfuri se exprimă trupul eteric, iar aici înăuntru acţionează Arhangheloi, care îşi exercită influenţa asupra omului. Ceea ce e limitat de cerc reprezintă trupul astral, iar înăuntrul acestuia acţionează Arhai, începătorii sau Spiritele personalităţii. Alte ierarhii intervin din afară, Spiritele formei, ale mişcării, ale înţelepciunii şi ale voinţei, până sus la Heruvimi şi Serafimi.

Omul emite permanent gânduri din trupul său astral în sus, către creierul său. Noi ştim că prin conlucrarea celor trei trupuri porneşte un curent spiritualizat de la gândurile noastre şi se revarsă în mediul omului. Acest curent este preluat sau atras afară de entităţi care, în funcţie de genul gândurilor, sunt atrase sau respinse. Trebuie să ne reprezentăm astfel că, într-un anumit sens, o parte a trupului astral este respins şi apoi se uneşte în mediul omului cu una sau alta dintre entităţile care îi sunt simpatice, care se află în mediul său spiritual. Acest lucru poate să aibă loc înspre toate direcţiile spaţiului, către cele mai diferite entităţi.

Dacă acum elevul nu se lasă condus de gândirea sa omenească sănătoasă şi se uneşte cu astfel de fiinţe ce se află în spaţiul astral, va ajunge la o anumită incoerenţă interioară. Tot astfel se poate întâmpla dacă acceptă doar pe baza credinţei oarbe totul, ce nu a cercetat el însuşi sau şi dacă nu îşi ia timp să priceapă învăţăturile esoterice cu înţelegerea sa. El se va putea atunci pierde pe sine cu uşurinţă, dacă nu vrea să-şi aplece gândirea sa omenească sănătoasă asupra vederii în lumile spirituale, el va observa mereu greşit şi va trage concluzii greşite.

Să privim acum înapoi, la un anumit punct din dezvoltarea lumii, şi anume la vechiul Soare. Aici, la mijlocul dezvoltării Soarelui, ies din el înalte entităţi spirituale, pentru că substanţele mai fine ale entităţilor lor nu se mai puteau uni cu componentele deja „mai dense", ce se aflau în Soare – care ar putea fi numite doar pentru condiţiile de atunci „dense", însă ele mai erau întru totul substanţă eterică. Doar o entitate înaltă s-a separat de cele care au păşit în afară, şi a rămas înapoi pe vechiul Soare şi a saturat substanţa Soarelui cu o forţă spirituală fină. În vechile misterii se vorbea deja despre această forţă; ea era cunoscută drept forţa christică. Este aceeaşi forţă care s-a mai jertfit odată în dezvoltarea terestră ulterioară şi a rămas pe Pământ atunci când Soarele nostru s-a retras din el în calitate de stea fixă. O perioadă de timp ea a rămas cu Pământul, apoi a trecut la Lună şi a oglindit de aici forţa solară în jos, asupra Pământului.

Această fiinţă de forţă solară era Iehova-Christos, aceeaşi fiinţă care i s-a revelat lui Moise şi l-a anunţat că va locui în carne cândva, printre noi.

De la Botezul în Iordan şi până la evenimentul de pe Golgotha, această forţă a lui Christos s-a unit cu omul şi cu Pământul; ea mai intră şi astăzi în acei oameni care vor să-şi ia în mâini dezvoltarea lor mai înaltă. Elevul esoteric, care îşi extinde trupul eteric în lărgimile spaţiului prin intermediul meditaţiilor sale, uneşte acest trup eteric, în iradierea sa, cu

substanţa christică fină. El nu îşi mai percepe Eul; iar cuvântul paulinic devine atunci adevăr: „Nu eu, ci Christos în mine."

Omul trebuie să dezvolte în sine acest germene spiritual, pentru a se întoarce din nou la spiritul din care a venit, după ce a adus germenele spiritual la împlinirea cea mai înaltă. Atunci se va cunoaşte cu ce veneraţie era rostită în şcolile rosicrucienilor sfânta rugăciune:

În spirit se afla germenele trupului meu ...
În trupul meu se află germenele spiritului ...

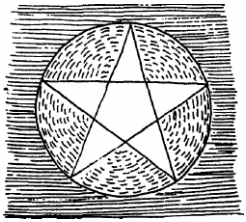
* * *

Însemnarea D

În tot cosmosul se află prezente fiinţe spirituale; ele ca şi cum îl umplu, îl pătrund şi îl înconjoară, drept urmare, şi pe om. Însă putem să distingem ceea ce aparţine nemijlocit de om şi ceea ce este mediul său spiritual. Acest mediu spiritual este diferit, în funcţie de locul în care se află omul. În Europa, acest mediu este altfel decât în Asia; în Asia, Europa este în vest; în Europa, Asia este în est – acest lucru condiţionează deja o existenţă diferită.

Asupra omului însuşi acţionează mai mult sau mai puţin nemijlocit entităţile ierarhiei a treia sau a celei mai de jos; în mediul său acţionează asupra lui Spiritele formei până în sus la Heruvimi şi Serafimi. Într-o figură e de reprezentat astfel:

Dacă reprezentăm omul şi forţele care acţionează în el ca o suprafaţă albă, atunci ia naştere steaua cu cinci raze, pentagrama. Îngerii pătrund cel mai mult în omul însuşi, în trupul său fizic, acest lucru este reprezentat în pentagonul interior. Arhanghelii nu pot pătrunde aici, ci rămân în cadrul celor cinci triunghiuri exterioare care înconjoară pentagonul. Arhaii acţionează în acea porţiune care nu se află nemijlocit în pentagramă, ci care este sugerată prin ceea ce se află între pentagramă şi cercul circumscris.

În ciclul de conferinţe („Minunile lumii, încercările sufletului, revelaţiile spiritului” (Nota 48)) am perceput deja faptul că pentagonul interior reprezintă trupul fizic, cele cinci triunghiuri forţele trupului eteric; spaţiul dintre acestea şi cerc aparţine de trupul astral, în timp ce cercul însuşi trebuie considerat Eul. Dacă ne gândim un arc de cerc trasat de la cap până la braţele întinse, atunci acestea sunt porţiunile care sunt sub acţiunea Arhailor. În afara cercului acţionează ierarhiile mai înalte, începând cu Spiritele formei.

Noi ştim deja că trupul fizic are înclinaţia să se contracte, să se stafidească, în timp ce trupul eteric are înclinaţia de a se extinde. În meditaţie şi chiar la studiul teosofic continuu, desfăşurat cu seriozitate, are loc, mai mult sau mai puţin, o asemenea extindere în spaţiu şi poate să se întindă până la stele şi la Soare, fără să fie întreruptă corelaţia cu trupul fizic. Cu trupul astral este invers; el poate să piardă corelaţia şi parţial să se fragmenteze. Acest lucru poate fi cazul atunci când se apucă strâns de anumite lucruri din spaţiu, care îi sunt simpatice, sau dacă este atras de entităţi astrale, fie în bine fie în rău. Dacă se află, spre exemplu, o entitate rea în mediul nostru (sugerată prin , vezi desenul de mai jos), atunci trupul eteric, când se simte atras către această fiinţă prin trăsăturile ce acţionează în suflet, se poate extinde până acolo şi să cuprindă fiinţa; la trupul astral, însă, printr-o astfel de extindere se poate desprinde o parte şi apoi să cuprindă fiinţa. Astfel se poate fragmenta trupul astral la mai multe fiinţe din mediul său. În acest mod, el lasă în urmă o parte a fiinţei sale, dar între părţile răspândite, desprinse rămâne prezentă o corelaţie. Datorită acestui fapt ia naştere

şi o scindare a conştienţei, întrucât conştienţa are de-a face cu trupul astral. Atunci nu ne mai simţim ca o personalitate unitară, închisă, ci ca despicată în mai multe persoane. Acest lucru este sugerat de cuvântul Evangheliei: atunci când demonii [Nota 49] de care era posedat bolnavul, au fost întrebaţi care era numele lor, ei au răspuns: „Legiune".

Aşadar, cine este mânat de o dorinţă prea puternică după dezvoltare ocultă fără a-şi întări Eul în acelaşi timp, este în pericolul de a-şi fărâmiţa trupul astral în acest fel. Atunci nici nu mai eşti capabil să recunoşti care fiinţă a luat în stăpânire acea parte a trupului astral, dacă e una bună sau una rea. Doar un studiu serios, mai ales privitor la tot ce este dat în ***Ştiinţa ocultă*** [Nota 50], în cicluri ş.a.m.d., face Eul atât de tare încât poate să unească din nou părţile disparate (ale trupului astral), fie între ele sau nemijlocit cu propria fiinţă. Cine s-a dedicat suficient studiului, acela nu se va înşela *atât* de uşor asupra naturii acelei fiinţe pe care tocmai o are în faţa sa. Posibilităţile de eroare sunt, de altfel, foarte mari şi nu au fost niciodată atât de mari ca acum. Într-aceasta, unul din cele mai rele lucruri pe care le poţi face este a arăta [în public] înspre unul sau altul dintre oameni, drept reîncarnarea uneia sau alteia dintre personalităţi; căci acest lucru e ceva ce nu poate fi dovedit şi duce la distrugerea intelectului, care tocmai acum trebuie să fie cuprins în dezvoltare.

Oră esoterică
Karlsruhe, 10 octombrie 1911
Însemnarea A

Înainte de a începe cu consideraţiile esoterice, sunt dator să comunic ceva aici, şi anume că printr-unul dintre

membrii noştri din cercul restrâns, ca şi împins de un impuls corect, mi-a fost înmânată o broşură care îmi dă ocazia să spun câte ceva. Aşa cum ştie fiecare dintre dumneavoastră, fiecare elev al esoterismului primeşte, în funcţie de predispoziţia sa, exerciţii care provoacă, prin motive ce se află mai în profunzime, foarte exact prin construcţia lor şi succesiunea cuvintelor, ceea ce are nevoie elevul pentru dezvoltarea sa. Şi este de cea mai mare însemnătate care este succesiunea cuvintelor, ba chiar şi ce cuvânt este folosit şi unde stă, ca să se ajungă la ceea ce s-a intenţionat. Mulţi dintre voi au primit drept exerciţiu de dimineaţă versurile:

În razele curate ale luminii
Străluceşte Dumnezeirea lumii.
În iubirea curată faţă de toate fiinţele
Străluceşte Dumnezeirea sufletului meu.
Eu mă odihnesc în Dumnezeirea lumii.
Eu mă voi găsi pe mine însumi
În Dumnezeirea lumii.

Acum am primit aici o broşură care se cheamă ...,* în care se află următoarele:

* Nu s-a putut identifica până în prezent.

„Eu văd în razele curate ale luminii
Dumnezeirea lumii;
În iubirea faţă de toate fiinţele
Străluceşte Dumnezeirea sufletului meu.
Eu trăiesc în Dumnezeire
Şi mă regăsesc pe mine însumi iarăşi
În Dumnezeirea lumii."

Acum e greu de constatat cum a ajuns redactorul acestei broşuri la această formulă, pentru că ea aparţine exclusiv de şcoala noastră esoterică. S-ar putea ca unul dintre membrii noştri să fi avut lipsa de prevedere să o comunice unora aflaţi în afară. Ne-am putea închipui şi celălalt caz – care s-a şi petrecut cu adevărat cu câţiva ani în urmă ca cineva să fi meditat, într-un hotel sau o pensiune, despre aceste rânduri,

iar în camera de alături să fi fost un om care a prins aceste gânduri cu clarvederea. În primul caz ar trebui – de fapt ar trebui întotdeauna – să lăsăm să stăpânească faţă de asemenea mijloace cea mai mare milă, căci în calitate de esoterişti ştim că totul se pedepseşte singur, chiar dacă nu s-a intenţionat nimic rău. Faptul că trebuie să intervină acest efect, acest lucru provine de acolo că fiecare cuvânt al formulei a fost pus în cel mai grijuliu mod în locul său, iar dacă sunt rupte din contextul lor, va apărea drept efect contrariul. Prin modificarea aleatorie a succesiunii cuvintelor, ba chiar prin folosirea cuvinţelului pozitiv „eu" – în timp ce în formula iniţială totul este menţinut foarte curgător, în mod obiectiv, astfel încât totul trebuie să acţioneze prin figura imaginativă – a fost provocat aici un efect contrar. Meditaţiile noastre trebuie întotdeauna să reiasă din impulsurile noastre morale interioare; lumea exterioară şi, în mod deosebit, Eul nostru personal trebuie să fie excluse cu totul. Cu totul obiectiv trebuie să cuprindem în gândurile noastre dumnezeirea lumii, modul în care străbate revărsându-se şi străpunge lumea cu lumina ei dumnezeiască. Nu Eul nostru trebuie să se înghesuie într-aceasta, căci atunci efectul ar trebui să se transforme în contrariu. Efecte spirituale de un fel cu totul diferit ar trebui atunci să apară, anume efectele luciferice.

La primul rând

„Eu văd în razele curate ale luminii"

nu rezultă impulsul moral care suprimă, în toată smerenia, Eul, care trebuie să fie cu totul dedicat spiritului dumnezeiesc al lumii, în care odihnim uitând de sine.

Iar în ultimele rânduri

„Eu trăiesc în Dumnezeire

Şi mă regăsesc pe mine însumi iarăşi

În Dumnezeirea lumii"

iese în evidenţă foarte puternic principiul egoist, căci în acel „Eu mă odihnesc" se trăieşte ceva cu totul diferit.

Pe baza acestor lucruri se poate vedea cât de extraordinar de exacţi şi de grijulii trebuie să fim, ca să aplicăm cu totul corect cuvintele meditaţiei noastre şi în gândurile noastre.

Vom trece acum la unele imagini pe care le putem folosi pentru instruirea noastră esoterică, deoarece acţionează foarte puternic. Noi ştim că drumul către lumile mai înalte trece mai întâi prin imaginaţie, apoi vine drumul inspiraţiei, apoi cel al intuiţiei. Imaginile care trebuiesc date acum întăresc organele care duc la vederea imaginativă.

În învăţăturile noastre teosofice am auzit adesea despre faptul că lumea este Maya, că nici noi înşine nu suntem altceva decât Maya, iar dacă ştiinţa exterioară începe deja acuma să explice lumea în acest mod, atunci ar trebui cu atât mai mult să nu mai fie o vorbă goală pentru noi.

Dacă observăm acest trandafir, el ni se arată cu floarea îndreptată în sus, cu tulpina îndreptată în jos. Dar, cu toate acestea, nu este o imagine reală cea pe care credem că o percepem aici. Ştiinţa ne-a învăţat că ceea ce vedem ia naştere printr-o intersecţie a razelor de lumină, astfel încât în ochiul nostru ia naştere imaginea inversată a trandafirului, în timp ce noi percepem imaginea exterioară a trandafirului cu floarea în sus. Aceasta este imaginea oglindită a adevăratei apariţii de lumină din noi. De aici credem că ceea ce vedem acolo afară este Maya şi, în plus, o Maya inversată, la care ceea ce e jos e sus. Aşa este cu tot ce e în jurul nostru; întreaga lume pe care credem că o vedem la suprafaţa ei, iar pe noi împreună cu ea –, în concepţia reală totul stă în cap! Dacă vrem să percepem adevărata configuraţie a lumii, atunci nu trebuie să căutăm imaginile oglindite, ci să vedem realităţile din spatele lor, dinainte de a se oglindi în lumea exterioară. Totul, dar pur şi simplu totul, este invers decât ne reprezentăm noi. Ceea ce pare a fi sus este jos; ceea ce pare a fi în spatele nostru este în faţă; ceea ce pare stânga este dreapta. Pe scurt, trebuie să fim capabili şi dispuşi să

cunoaştem acest fapt, ca să ne eliberăm de Maya. Dacă, spre exemplu, auzim tonuri şi credem că vin din dreapta, atunci ele vin în realitate din stânga; dacă vedem obiecte stând în faţa noastră, atunci în realitate există aici forţe care se înghesuie din spate către noi. Aşa este şi cu cerul înstelat. Noi îl vedem în faţa noastră atunci când privim în sus; în realitate, el este oglindit în faţa ochiului nostru prin forţe ce se află în spatele nostru.

Dacă vrem să ajungem la ceea ce e adevărat în lume, atunci trebuie să ne ridicăm de la Spiritele formei la Spiritele mişcării, pentru ca acestea să ne fie de ajutor să vedem ceea ce este pus în faţa noastră ca imagine oglindită, de către Spiritele formei, drept răsturnarea realităţii. Pentru exersarea într-aceasta, poate să acţioneze următorul desen drept simbol. Când vedem trandafirul cu floarea în sus, atunci îl ducem cu gândul în jos şi realizăm astfel o mişcare ce poate simboliza pentru noi forţele Spiritelor mişcării.

Un lucru există însă în om, care nu este doar o aparenţă senzorială, care nu este niciun fel de Maya. Acesta este cuvântul care răsună din om, cuvântul viu, Logosul. Cuvântul nu vine de afară în noi, este ceva trăitor în noi, este fiinţa noastră propriu-zisă. Ea se revarsă din viaţa noastră sufletească, suntem noi înşine cu toate simţămintele noastre cei care lăsăm să se reverse cuvântul în afară, peste buzele noastre. Iar dacă gândim aceasta în profunzime, cum cuvântul este Logosul, cum tot ce este vorbit în lume este vorbit pornind din acest izvor, atunci

vom simţi profund responsabilitatea noastră faţă de cuvânt. – Despre aceasta mai multe în ora următoare.

Doar ceea ce au rostit oamenii în cuvintele lor va dăinui dincolo de Pământ şi va trece în următoarea stare planetară.

Ceea ce auzim din stânga vine, cum am spus, din dreapta, dar sunetul pe care îl rostim este singurul lucru care nu este altfel decât pare a fi. El răsună din interiorul nostru şi provine realmente din interiorul nostru. Pornind din el ne vorbesc entităţile dumnezeieşti, Logosul.

* * *

Însemnarea B

Înainte să începem consideraţiile esoterice, este necesar să mai subliniem ceva. Mulţi dintre cei ce sunt aici prezenţi au primit pentru dobândirea anumitor forţe oculte şi pentru întărirea sufletului o formulă cum sunt date întocmai în consonanţă cu Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor. Nu toţi au această formulă, pentru că asemenea lucruri chiar nu trebuie să fie potrivite în aceeaşi măsură pentru fiecare. Asemenea formule sunt desigur de ţinut strict secrete şi nu este permis să fie transmise mai departe, pentru că acest lucru poate să aibă consecinţe karmice grele* [Nota 51]. Acum mi-a fost adusă de cineva (al cărui impuls l-a condus corect către mine) o broşură în care această formulă

În razele curate ale luminii

Străluceşte Dumnezeirea lumii etc.

este de citit într-o formă cumva modificată. Nu vrem nici măcar în gând să judecăm sever, ci doar să exersăm bunătate şi îndurare. Deja dacă ar fi dată cuiva formula corect redactată, ar avea consecinţe severe. Acum ar putea, însă, ca formula să ajungă afară în aşa fel, încât respectivul să nu aibă nicio vină. Să presupunem că un om care dispune de o anumită clarvedere ar locui într-o cameră lângă cineva care meditează despre această formulă în modul corect şi pur şi simplu ar citi-o din gândurile sale. Acest lucru chiar se poate întâmpla. Într-aceasta, cel ce meditează nu ar avea nicio vină.

* A se vedea, privitor la aceasta, nota corespunzătoare.

Acum, însă, într-o asemenea formulă fiecare cuvânt a fost pus cu sens şi intenţionat de Maeştrii înţelepciunii şi ai

armoniei sentimentelor. Este subliniat în propoziţia de început că sufletul trebuie să pătrundă obiectiv în acest conţinut spiritual al lumii, dar nu cu ceea ce este străbătut de forţele inferioare ale Eului. În formula modificată se subliniază tocmai contrariul. Sufletul străbătut de Eul inferior pătrunde în lumea spirituală. Se spune aici:

„În cele mai curate raze ale luminii
Cunosc eu Dumnezeirea lumii"

Mai departe se spune în formula corectă că sufletul se dedică pasiv, în timp ce acolo se spune:

„Eu trăiesc în Dumnezeirea lumii",

unde prin cuvântul „trăiesc" se indică ceva activ. Şi în fraza de încheiere este această diferenţă. În formula corectă se spune:

Eu mă voi găsi pe mine însumi
În Dumnezeirea lumii

în timp ce acolo se spune:

„Eu mă găsesc
în Dumnezeirea lumii."

Tocmai opusul este exprimat în formula modificată. Când va veni timpul în care adevărata formulă va fi de citit în configuraţia ei corectă în acest mod, încă va fi destul de devreme pentru a vorbi despre acest lucru şi despre urmările sale.

Am auzit deja şi exoteric că există trei căi pentru a pătrunde în lumea spirituală: prin imaginaţie, inspiraţie şi intuiţie. Ne sunt date în legătură cu meditaţiile noastre etc. anumite imaginaţiuni, care trebuie să ne ajute la atingerea ţelului şi la întărirea sufletului nostru. Acum, însă, putem să adăugăm şi imagini care ne dau anumite forţe. Să mergem înapoi la un cuvânt pe care l-am auzit deseori, l-am recunoscut prea bine şi drept adevăr, dar pe care nu ni-l chemăm totuşi mereu suficient în conştienţă, anume cuvântul: „Întreaga lume în jurul nostru este Maya." Ce înseamnă aceasta, în sens strict? Noi percepem cu simţurile

noastre lumea exterioară. Să luăm un trandafir ce se află în faţa noastră. El ne spune: Eu sunt aici; tu mă percepi cu simţurile tale; tu trebuie să mă închipui. – Dar este oare acest proces şi corect aşa? Percepem oare trandafirul în modul în care este realmente? Deja ştiinţa exterioară poate să ne ajute în această direcţie.

Noi ştim că nervii optici se încrucişează în spatele ochiului. Acolo provoacă o imagine răsturnată a obiectului care, proiectată în afară, arată obiectul în configuraţia în care îl vedem stând afară. În noi ia naştere adevărata imagine a trandafirului, anume invers, jos floarea, sus rădăcina. Dacă, însă, lumea exterioară este Maya, atunci ea este o oglindire a adevăratei ei configuraţii. Este aşa, ca şi cum ne-am reprezenta oglindirea unui peisaj într-o apă stătătoare. Totul în jurul nostru vedem în imaginea ei oglindită.Totul trebuie să ne reprezentăm invers, omul şi întregul său mediu. Aşadar, trandafirul care stă în faţa noastră trebuie să mi-l gândesc în spatele meu, rădăcina în sus, floarea în jos. Dacă suntem de părere că auzim cu urechea dreaptă, atunci asta e Maya. Forţa pătrunde dinspre stânga spre noi şi ne vine în urechea dreaptă în conştienţă. Ceea ce pare să se afle în faţa noastră este doar Maya, doar oglindirea unei forţe care este în spatele nostru şi care se revelează prin noi şi astfel vrăjeşte lucrurile în faţa noastră. Aşa cum ia naştere imaginea adevărată a lucrurilor dinspre înăuntru spre afară, aşa trebuie să meargă şi cu adevărata morală. Căci adevărata morală trebuie să izvorască din convingerea interioară şi nu dintr-un impuls exterior.

Totul trebuie să gândim inversat. Cerul înstelat care se desfăşoară în faţa privirii mele trebuie să mi-l gândesc în spatele meu. Trebuie să mergem şi mai departe: acolo unde domneşte întunericul, acolo este o grozavă lumină spirituală; nu acolo unde îi apare ochiului lumina fizică se află lumina spirituală. Cu acest lucru are legătură ceea ce a fost spus deja mai devreme, că omul, atunci când începe să vadă, poate să

vadă uşor, drept primul lucru, în propria sa umbră lumina trupului său eteric.

Aşadar, când privim lumea, nu în oglindirea ei de Maya exterioară, ci ne străduim să o vedem în adevărata ei configuraţie, atunci facem ceva foarte precis prin aceasta. Ca şi cum transpunem totul în mişcare şi ne aducem astfel în atingere cu acea ierarhie spirituală care stă deasupra Spiritelor formei, cu Spiritele mişcării.

Tot ce vedem în jurul nostru este, în modul în care vedem noi, Maya. Tot ce vedem, auzim, simţim etc. Doar un lucru ne-a fost dat de înţelepciunea lumii, ce este cu adevărat real: cuvântul. Logosul. Un lucru avem noi, ce nu pătrunde din afară spre noi şi nu ni se arată drept Maya, ci se revarsă din interiorul nostru, revelând fiinţa noastră cea mai interioară: vorbirea, cuvântul. Nici aerul nu este real. Iar, într-aceasta, acest dar dumnezeiesc ar trebui să ne fie sfânt şi să nu fie folosit greşit şi să nu răsune nimic altceva spre afară decât, cu deplină sinceritate, conţinutul nostru sufletesc. Căci găsim în Cronica Akasha faptul că totul se va dizolva şi va pieri, şi numai ceea ce au rostit oamenii rămâne păstrat drept ceva etern – dătător de formă pentru următoarea configuraţie planetară a lumii noastre. La începutul originar a fost cuvântul, iar dumnezeiască este forţa cuvântului!

Trebuie să primim treptat forţa de a considera lumea aşa cum este şi, într-aceasta, să nu ne pierdem pe noi înşine.

* * *

Însemnarea C

Exerciţiile esoterice trebuie exersate cu exactitate, chiar şi în formularea lor; aceste exerciţii sunt luate din lumea spirituală şi trebuie să fie îndeplinite exact aşa cum sunt prescrise.

Îndată ce în aceste exerciţii ce trebuie să provoace o stare cu totul deosebită este adus un „eu”, prin aceasta sunt provocate mari efecte

cosmice [karmice] pentru respectivul – (Acest lucru se referă la primele două, respectiv patru, rânduri ale zicerii:

În razele curate ale luminii
Strălucește Dumnezeirea lumii.
În iubirea curată față de toate ființele
Strălucește Dumnezeirea sufletului meu.

Această zicere a fost publicată într-o broşură, dar nu întru totul corect, ci cu „eu" în propoziţii; şi la acest lucru s-a referit dr. Steiner.)

Acelaşi lucru e valabil pentru o transmitere mai departe a exerciţiilor către alţii; iar în mod deosebit atunci când sunt multiplicate prin tipar, aşadar devin un bun general al mulţimii.

Pentru cunoaşterea lumilor mai înalte există trei trepte:

1. cunoaştere imaginativă,
2. cunoaştere inspirată,
3. cunoaştere intuitivă.

Când începem la prima treaptă, pentru suflet este foarte valoros dacă trezim în noi reprezentări imaginative, ce trebuie să iasă dintr-o moralitate interioară. Unele dintre aceste imagini ar fi următoarele:

A ne reprezenta lumină; a spiritualiza reprezentarea până ce ne putem reprezenta lumină spirituală, unduind colorat drept substanţă a lumii.

A simţi căldură, ce este simţită în noi cu totul intens drept iubire şi care iradiază prin lume şi poate fi simţită drept iubire dumnezeiască.

Sau, lucru care este deosebit de valoros, să ne facem reprezentarea despre fiinţa lucrurilor şi să simţim într-aceasta că tot ce vedem, simţim şi putem să percepem cu simţurile este iluzie, Maya.

Aşa, de exemplu, ceea ce se află sus să gândim jos şi invers, de exemplu flori, oameni, cer înstelat etc. Ceea ce se întâmplă în dreapta să simţim în stânga. Ceea ce se

desfăşoară în faţa noastră, să considerăm drept o întretăiere de forţe şi drept o oglindire în spatele nostru.

Mai apoi, lumină drept întuneric, la fel şi invers. De exemplu, în umbra omului poate clarvăzătorul să privească spiritul pe care omul îl are drept forţă interioară de luminare.

Tot ce trăieşte şi ţese, tot ce a luat înfăţişare şi tot ce percepem cu simţurile noastre, Spiritele formei au însufleţit şi au străbătut cu entitatea lor.

Dar pentru că tot ce există în lumea senzorială este o oglindire a spiritualului, noi trebuie să ne îndreptăm spre Spiritele mişcării şi să îndeplinim cu ele răsucirea la fiinţa şi originea propriu-zisă a lucrurilor. Prin aceasta, şi în noi este trezită o profundă cucernicie interioară.

Singurul lucru cu adevărat real în lumea noastră senzorială este cuvântul. În spatele cuvântului, a sunetelor originare, stă Logosul. Cuvântul limbajului originar este imaginea primordială a vorbirii creatoare dumnezeieşti.

Fiecare cuvânt revarsă în afară ceea ce e sufletesc, de unde şi porneşte. Aşa cum îl rosteşte omul, se exprimă sufletul care locuieşte în lăuntrul lui. Cuvântul limbajului originar este conţinutul însufleţirii, ce creează lumi. Acesta este limbajul lumii, iar multele diferenţieri şi fragmentări au fost provocate de spiritele luciferice.

În spirit se afla germenele trupului meu ...
În trupul meu se află germenele spiritului...

Oră esoterică
Karlsruhe, 14 octombrie 1911
Însemnarea A

Am discutat ultima dată despre faptul că în lumea exterioară totul este Maya şi că totul trebuie reprezentat, într-un anumit sens, tocmai invers. Iar noi am subliniat modul în care esoteristul trebuie să înveţe să trăiască într-o astfel de conştienţă, încât să privească la tot ce percepe în jurul său în sensul menţionat. Dacă vede o floare, să şi-o gândească

invers; dacă aude un ton venind din dreapta, atunci să se gândească la faptul că tonul vine, în realitate, din stânga. El poate să meargă şi mai departe cu aceasta şi, în anumite alte cazuri, să se gândească la acelaşi lucru. Acolo unde e întuneric, să îşi spună că este, de fapt, luminos; unde este lumină, este de fapt întuneric. Dacă ancorăm în noi cu totul acest simţământ al reversului Mayei exterioare, dacă întreaga noastră gândire se orientează după aceasta, atunci vom afla mari transformări la noi înşine, care ne duc la ceea ce este adevărat. Dacă, însă, vrem ca toate acestea să ni le clarificăm doar prin simplă cugetare, atunci suntem conduşi în faţa unor mari pericole. Esoteristul ştie, doar, că toate simbolurile şi toate învăţăturile esoterice pot ascunde un anumit pericol în ele atunci când sunt percepute greşit şi aplicate greşit, însă noi nu suntem în calitate de esoterişti nişte copii mici. Cine a încercat să aplice ceea ce a fost spus aici ultima dată, va fi primit un simţământ ca şi cum i-ar fi fost tras pământul de sub picioare. Iar dacă încercăm să cuprindem aceste lucruri cu raţiunea, atunci este aşa ca şi cum două oglinzi ar fi aşezate una în faţa celeilalte, astfel că apare o oglindire ce se repetă la nesfârşit. Pericolul constă atunci în aceea că raţiunea ar dansa împreună cu această repetare nesfârşită, ca într-un vârtej de dans. Raţiunea omenească sănătoasă îşi spune atunci: Aici îmi stă mintea în loc! Doar viaţa sufletească nesănătoasă se lasă atrasă în vârtejul dansului.

Putem, însă, să mergem şi mai departe cu inversarea şi să îl luăm în considerare pe omul însuşi. Să ne reprezentăm un chip omenesc, ce are o coloratură mai deschisă sau mai întunecată, cu păr mai deschis sau mai închis la culoare, şi acum să ne reprezentăm chipul mai deschis, întunecat, părul închis la culoare, deschis ş.a.m.d. Mai apoi să ne reprezentăm acolo unde chipul este bombat, adâncituri, acolo unde e adâncit, umflături. În acelaşi timp să transformăm culoarea pielii: acolo unde este rozalie să ne-o gândim verde închis; acolo unde este palidă, verde deschis*. Dacă am putea simţi

asta în acest fel, atunci am fi în stare să îl recunoaştem pe om după fiinţa sa interioară. Culoarea verde închis, spre exemplu, ne-ar arăta că avem de-a face cu cineva care stă puternic în viaţă, care acţionează în cele trei regnuri naturale de jos; dacă apare culoarea verde deschis, el ar fi înclinat mai mult către spiritual. Iar acolo unde vedem albastru, s-ar arăta la un om cele mai înalte calităţi spirituale. Dacă ne-am reprezenta, însă, mai întâi culoarea şi apoi să o transpunem pe aceasta cu gândul asupra chipului, aşa cum stă în faţa noastră, atunci am ajunge la cele mai rele căi greşite.

* Aici au fost confundate indicaţiile „verde închis" şi „verde deschis"; a se vedea însemnările B, C, D şi E.

Şi acest lucru trebuie să ni-l reprezentăm, că ceva ce se arată urât este, în realitate, frumos. Acesta este motivul pentru care, îndeosebi în picturi mai vechi, Christos pe cruce nu a fost reprezentat „frumos", ci adesea urât şi deformat.

Un slab esoterist ar fi acela care este tot mereu preocupat să vorbească despre greutăţile sale, despre durerile sale fizice, care îşi dă zilnic socoteală de toate marile şi micile chinuri pe care trebuie să le suporte. Cine vrea să ajungă mai departe, acela trebuie să dezvolte în el însuşi forţa de a nu voi să-şi trateze tot timpul suferinţele prin tot felul de remedii şi cure, ci el trebuie să înţeleagă că toate acestea fac parte dintr-o dezvoltare esoterică, la care tocmai că întreaga fiinţă a omului este supusă la o transformare. Ar fi un exemplu al unei vieţi

sufleteşti cu totul şi cu totul bolnave, dacă cineva ar merge, spre exemplu, peste o pajişte şi ar vedea o brânduşă şi ar considera acum că aceasta ar vrea să îl înghită. La esoterist, însă, chiar dacă el nu e bolnav, se poate întâmpla să aibă sentimentul ca şi cum ar fi cuprins din spate de entităţile mai înalte şi ca şi cum ar fi absorbit. Există însă printre oamenii obişnuiţi asemenea apariţii, că se tem în faţa unei ferestre deschise, dacă se află la un etaj înalt, pentru că atunci ia naştere pofta de a se arunca pe fereastră. Sau se cunoaşte ceea

ce se numeşte agorafobie, când omul nu îndrăzneşte să treacă printr-o piaţă. Acest din urmă simţământ, însă, încetează atunci când ştim că mai este un om lângă noi. Medicina oficială dă pentru toate aceste fenomene şi cauzele, dar adevăratul motiv este acela că unui astfel de om i-a lipsit singurătatea îndreptăţită. De singurătate au nevoie toţi oamenii, până la un anumit grad, şi nu este un simplu egoism. Cine vrea să-i ajute mereu pe alţii, va simţi cândva că nu mai poate ajuta mai departe, dacă nu scoate forţele pentru aceasta din singurătate. Cine vrea mereu să vorbească, va simţi cândva că vorbeşte doar vorbe goale, dacă nu lasă în singurătate să vină forţele spirituale la el. Pentru rugăciune şi pentru meditaţie trebuie să fim în singurătate; o rugăciune comună poate să aducă oamenii doar la o anumită stare sufletească de grup. Cine consideră că ar fi egoist să mergi în singurătate, acela are pur şi simplu necesitatea de a fi cu alţi oameni, nu pentru a-i ajuta, ci pentru ca să nu fie singur. Chiar şi „a vrea să ajuţi" altruist poate să izvorască în realitate din egoism, prin faptul că pur şi simplu căutăm sociabilitatea. Astfel se poate, spre exemplu, că şi magnetizarea, care se spune că este folosită pentru a alina durerea altora, poate să provină din necesitatea de a se simţi pe sine însuşi plăcut, prin faptul că mângâi corpul celuilalt. Deşi iubirea şi egoismul sunt poluri opuse, totuşi este adevărat că în anumite cazuri-limită acestea două se ating foarte aproape şi este greu să le distingi.

Omul are în jurul său cele trei regnuri naturale inferioare. În timp ce ar putea fi dovada unei vieţi sufleteşti nesănătoase dacă cineva s-ar teme să fie înghiţit de entităţile regnului mineral sau ale regnului vegetal, chiar i se poate întâmpla unui esoterist care a ajuns prin exerciţiile sale la o asemenea treaptă, să aibă sentimentul de a fi absorbit de fiinţele mai înalte. Aşa cum avem sub noi cele trei regnuri naturale, aşa avem deasupra noastră cele trei ierarhii spirituale, iar aceste entităţi – precum şi unele care au de-a

face cu dezvoltarea mai internă a omenirii – sunt cele ce ne influenţează şi provoacă sentimentul descris mai sus. Dar, prin conştienţa noastră de Eu, ne este dată în acelaşi timp forţa să nu fim absorbiţi cu totul de entităţile spirituale astfel încât să devenim un instrument lipsit de voinţă, ci dezvoltarea mai înaltă duce tocmai într-acolo că ne facem autonomi în sentimentele şi simţămintele noastre, căci altfel ne-am pierde cu totul conştienţa de sine. Conştienţi trebuie să ne dezvoltăm în sus, către ierarhiile mai înalte.

Cine a cuprins, prin studiul teosofiei, în acest mod marile adevăruri despre lume şi om, încât ca şi cum îl străbat cu căldură şi îl însufleţesc, acela învaţă să se perceapă în aşa fel în mijlocul entităţilor spirituale, încât existenţa sa autonomă să nu poată ajunge în pericol. Atunci învăţăm, în tot ce ni s-ar putea întâmpla, să spunem din lăuntrul nostru: Aceasta vine de la Dumnezeu. Atunci învăţăm să spunem în suferinţă: Dumnezeu ne trimite această suferinţă drept iubitoare aducere aminte de greşeli anterioare; iar în fericire ne spunem: Aceasta e o miluire pe care ne-o trimite Dumnezeu – şi ne dispune spre mulţumire, nu spre autosuficienţă. Atunci învăţăm să recunoaştem în toate întâmplările acţiunea puterilor dumnezeieşti, atunci ne simţim treptat în raportul just, care ne uneşte cu cosmosul.

* * *

Însemnarea B

Am auzit ultima dată cât de eficient este pentru sufletul nostru de a lăsa să acţioneze asupra noastră imaginaţia că lumea exterioară din jurul nostru este Maya, că de-abia imaginea inversată ne aduce adevărul. Putem să mergem mai departe cu această imaginaţie. Dacă privim faţa unui om, atunci trebuie să ne-o gândim inversată: peste tot unde este o ridicătură – o adâncitură, părul închis la culoare – deschis, cel deschis – închis etc. Dar şi culoarea feţei trebuie să ne-o gândim inversată, şi anume nu doar în locul celei deschise una închisă, ci petele de o anumită culoare care ni se arată

trebuie să ni le reprezentăm în culorile lor complementare, aşa spre exemplu o pată roşie – verde etc. Dacă ne pătrundem bine de acest lucru, culorile ne vor vesti ceva despre trăsăturile omului respectiv. Un verde deschis – gândit drept culoare complementară – ar însemna că omul nu se poate desprinde de tot ce este strâns legat de corporalitatea sa. Un verde închis sugerează o străduanie către spiritual, albastru o străduanie deosebit de puternică spre spiritual. Aceste culori devin atunci ca şi transparente pentru noi. Sunt culorile trupului eteric. Acest lucru acţionează doar dacă percepem aceasta în interior.

Prin acest gen de observaţii vom ajunge să cunoaştem adevăratele trăsături ale omului, mult mai mult decât se poate întâmpla de obicei în vreun mod anume. Raţiunea noastră poate cel mult să ajungă atât de departe încât să zică: lumea exterioară este o Maya; în imaginea inversată eu o văd în adevărata ei configuraţie. Aici, în acest punct, raţiunea trebuie să stea liniştită, altfel ajunge în încurcătură şi îşi pierde pământul de sub picioare. Gândurile noastre sunt imagini oglindite ale lumii exterioare. Să ne gândim o oglindă şi un obiect care se oglindeşte în el. Dacă punem în faţa primei oglinzi o a doua, atunci obţinem oglindiri ale oglindirilor până în depărtări înceţoşate. Aşa ni s-ar întâmpla dacă noi, în loc să ne gândim pur şi simplu la stările de fapt oculte, am vrea să speculăm şi să tragem concluzii pentru a găsi noi stări de fapt. Acest lucru ar trebui să ne ducă la o anumită confuzie. Trebuie să trăim aceste lucruri mai degrabă cu simţirea noastră.

Aşa cum omul stă înăuntru între imaginea sa eterică şi imaginea-maya sa fizică, aşa ne rezultă de-abia o imagine corectă despre om. Dacă omul apare urât în trupul său fizic, atunci acea imagine de mijloc s-ar arăta frumoasă şi invers. – A existat un anumit curent în artă, care sugerează acest lucru. Există tablouri despre Christos care nu înfăţişează deloc frumoasă figura lui Christos.

Este bine ca sufletul să aibă posibilitatea să simtă necesitatea singurătăţii. Sufletul are nevoie din când în când de singurătate şi este bine să stea singur. Cine se dedică rugăciunii şi meditaţiei, acela simte necesitatea singurătăţii pe lângă aceasta. Trebuinţa de a fi împreună cu alţi oameni porneşte adesea din sentimente egoiste. Suntem de părere că dorim să ajutăm. Există anumite domenii-limită, unde

egoismul şi iubirea aproape că nu pot fi separate. Dorim să facem ceva pentru alţi oameni, iar în fond o facem doar pentru că ne aduce satisfacţie. Un magnetizator poate să fie de părere că îi ajută pe oameni cu un anumit fel de mângâiere, iar în realitate activitatea are loc doar pentru că mângâierea îi produce o anumită senzaţie de bine. – Acum s-ar putea obiecta în mod eronat: da, dar ăsta e totuşi egoism, dacă mă dedic singurătăţii. Acest lucru nu e bine gândit şi nu ar fi gândit altruist în sensul bun. Căci din singurătate extrag forţă, din acest egoism îmi extrag forţa pentru faptele iubirii. – Necesitatea singurătăţii este o binecuvântare pentru suflet şi poate să fie un sentiment ce aduce fericire pentru suflet. Dar poate lua naştere şi un sentiment care spune: eu stau aici, singur şi pe cont propriu; toţi oamenii stau departe de mine şi îmi sunt străini şi nimeni nu poate să mă înţeleagă. Un astfel de sentiment poate umple sufletul cu suferinţă, dar el trebuie să poată să se ridice deasupra acestui lucru.

Ar trebui ca un suflet să fie destul de bolnav, dacă, mergând peste o pajişte pe care înfloresc brânduşe, şi-ar spune aşa: „mi-e frică de brânduşă; ea ar putea să mă înghită". Acesta ar trebui, cum spuneam, să fie un suflet ce are o dispoziţie foarte bolnăvicioasă, pentru ca să poată vorbi astfel. Şi totuşi ar putea să urce în esoterist sentimente asemănătoare şi trebuie chiar să ne aşteptăm la aşa ceva. Poate să ajungă un esoterist să spună: „eu mă simt dăruit lumilor spirituale; ele mă iau în posesie; mă simt ca şi cum aş fi absorbit de fiinţele mai înalte". Iar într-un astfel de suflet poate să urce un resentiment faţă de divinităţi. – Aşa cum sub

noi se află trei regnuri, regnul animal, regnul vegetal şi cel mineral, tot astfel avem deasupra noastră cele trei regnuri de jos ale ierarhiilor mai înalte, Îngeri, Arhangheli şi Începătorii. Iar sufletul poate să simtă la un anumit moment, ca şi cum Îngerul l-ar lua în posesie, iar el s-ar împotrivi la acest lucru.

Dacă ne dedicăm stărilor de fapt din cercetarea ocultă, ce ne sunt aduse prin intermediul teosofiei, ce facem aici de fapt? Ce anume este ceea ce preluăm aici în noi? Nu e nimic altceva decât gândurile dumnezeirii, care erau de la început şi după care au devenit toate lucrurile, imaginile primordiale ale tuturor celor ce au luat fiinţă. Dacă acum nu am putea nimic altceva decât să preluăm cu raţiunea noastră gândurile dumnezeirii, atunci ar fi vorba doar de o regândire searbădă. Noi am gândi adevărurile cu raţiunea noastră, dar ne-ar lăsa reci. Asta ar fi asemănător sentimentului pe care l-am avea dacă am sta pe un munte înalt, îngheţat, la al cărui vârf nu ar pătrunde niciun fel de căldură din lume. Astfel s-ar întâmpla cu sufletele noastre dacă am putea prelua doar cu raţiunea stările de fapt oculte care sunt gândurile lui Dumnezeu, înainte, în timpurile lemuriene, oamenii preluau aceste lucruri, se dedicau cu totul divinităţilor într-aceasta, iar căldura lumii spirituale pătrundea prin ei, iar ei se simţeau strâns legaţi de lumea spirituală. Pe parcursul timpului, cuprinderea cu raţiunea a devenit tot mai searbădă şi simţământul tot mai rece şi mai rece. Iar în timpul Misteriului de pe Golgotha, aici sufletul era străbătut deja de un fior de gheaţă. Dar în momentul în care Christos l-a părăsit pe purtătorul de Christos pe cruce şi s-a dăruit lumii, atunci a străbătut dogorind frigul spiritului cu focul său sfânt şi astfel a transformat Spiritul în Sfântul Spirit.

Iar acum stăm iarăşi altfel în faţa stărilor de fapt oculte. Nu le preluăm doar cu înţelegerea noastră, ci le învigorăm cu simţirea noastră. Străbatem şi saturăm sentimentele noastre interioare cu stările de fapt oculte; lăsăm ceea ce a fost trăit astfel să curgă în tot ce facem. În măsura în care facem acest

lucru avem parte de Spiritul Sfânt în noi. Spunem atunci când simţim stare de bine corporală: aceasta e mulţumită spiritului dumnezeiesc din mine. Iar atunci când un gând pe care l-am gândit în timpuri anterioare apare din nou în interiorul meu, atunci îmi spun: nu eu, ci Spiritul dumnezeiesc în mine este cel care lasă să lucească din nou acest gând în interiorul meu. Eu nu mai simt că lumea pur şi simplu mă ia în posesie, ci m-am unit cu Spiritul dumnezeiesc. Iar noi vom simţi atunci căldura Spiritului dumnezeiesc care ne pătrunde.

* * *

Însemnarea C

În ora anterioară am pus în faţa sufletului nostru şi am discutat despre o meditaţie grozavă, iar unii dintre voi vor fi încercat probabil să privească ceea ce li se înfăţişează în lumea simţurilor drept Maya, drept iluzie.

Putem urmări această meditaţie şi mai departe, prin faptul că încercăm să percepem la oamenii care stau în faţa noastră culoarea feţei, a părului şi a ochilor lor, eventuala roşeaţă a obrajilor, în culori complementare; iar ceea ce se înfăţişează drept ridicătură să vedem drept adâncitură şi invers. Dacă un om, spre exemplu, are obrajii mai roşii, atunci ei vor trebui percepuţi în verde deschis, iar acesta este un semn că acela se mai află cu mult în viaţa (exterioară). Dacă percepem la o uşoară roşeaţă a feţei o colorare în verde închis, iar deasupra se întinde o sclipire albăstruie, atunci clarvăzătorul va putea recunoaşte după această colorare mai mult sau mai puţin intensă gradul spiritualităţii. Este acesta începutul, unde omul începe să vadă o aură.

Toate aceste lucruri pot fi doar percepute şi simţite. Componenta de legătură* între trupul eteric şi trupul fizic este întotdeauna partea opusă faţă de omul exterior, vizibil. Dacă omul apare urât în exterior, atunci componenta de legătură este frumoasă. – În anumite tendinţe artistice de astăzi (?) putem să observăm că adesea acest spiritual, în mod inconştient pentru artist, este exprimat în lucrări, de exemplu

multele tablouri cu răstignirea, cu trăsături fără frumuseţe, urâte, distorsionate de durere.

* În însemnarea B se numeşte: „imagine".

Dacă pricepem Maya şi iluzia cu raţiunea şi vrem să pătrundem cu gândirea aceste exerciţii ale inversării, atunci raţiunea, dacă a dezvoltat o gândire sănătoasă, va putea să o însoţească doar până la faptul răsucirii; altfel ar fi doar o oglindire constantă şi iarăşi aruncată înapoi a propriilor sale gânduri, care pot să degenereze în boală.

La dezvoltarea esoterică trebuie să încercăm să stăm ferm. Toate durerile, suferinţele, stările de teamă etc. să le suportăm cu răbdare. Nu este un semn bun pentru esoterist dacă se vaită şi face tot felul de cure. Trebuie să ne clarificăm faptul că are loc o modificare a corpurilor, ce produce tocmai asemenea stări. Şi toate stările nervoase posibile, aşa cum le putem observa la neurastenici, agorafobie, de a vrea să se arunce de la înălţime, pot veni peste noi; atunci trebuie să devenim conştienţi că totul este Maya şi, înainte de toate, că toate stările ce apar în acest fel înseamnă o întărire pentru greutăţile ce vor apărea mai târziu.

Trebuie să ne stăpânească gândul că suntem favoriţi ai divinităţilor, cu cât mai mult avem de suferit şi de depăşit.

Singurătatea sufletului, a nu fi înţeles de ceilalţi, ne iese în întâmpinare ca primă greutate sufletească. Singurătatea ne aduce cele mai înalte bunuri sufleteşti. A ne ruga, a medita în singurătate ne aduce cele mai puternice curente spirituale şi întăreşte propria noastră individualitate.

A ne ruga în masă este doar a fi într-o stare de suflet de grup.*

* În însemnarea E se numeşte: „însufleţire de grup".

Singurătatea acţionează diferit, în funcţie de gradul de dezvoltare. Unuia îi aduce disperare, celuilalt bucurie. Adesea este scuzată pornirea către sociabilitate sub pretextul de a putea să-l ajuţi pe celălalt, de a vrea să îl ajuţi pe celălalt. Iubirea şi egoismul merg mână în mână. Prea multă vorbărie

provoacă banalitate. Pentru singurătate îndreptăţită trebuie chiar să lupţi, în calitate de esoterist.

În faţa noastră avem regnul mineral, cel vegetal şi cel animal. În spatele nostru stau ierarhiile de mai jos: Îngeri, Arhangheli, Spirite ale personalităţii. Adesea există sentimentul ca şi cum un înger ar coborî în noi şi ne-ar lua în stăpânire. Tot ce simţim ca suferinţă şi bucurie este cadou al divinităţilor; acesta este Sfântul Spirit care acţionează în noi.

Dacă cineva ar avea în sine toate gândurile teosofiei care au fost date acuma lumii, atunci acestea ar fi gândurile divinităţilor; ele ar declanşa doar gândirea pură în noi şi ar produce în noi răceala de gheaţă a înţelepciunii.

Dar noi ar trebui să producem în noi căldură, tot astfel precum într-un ou se mişcă primul simţământ de viaţă; iubirea care se revarsă prin noi şi însufleţeşte aceste gânduri ale divinităţilor este posibilă de-abia prin evenimentul christic. Din timpul lemurian până la evenimentul christic a fost o scădere; dar acum, prin Christos, o-ridicare-din-nou.

A medita aceste simţăminte, gânduri ale divinităţilor ca pornind de la Tatăl, a străbate cu căldură apoi aceste simţăminte şi a le jertfi în Christos şi a fi născut din nou. Spiritualul ce este în noi prin Sfântul Spirit, meditat în modul rosicrucian corect, ne dă siguranţă, autonomia pe care trebuie să o avem şi faţă de ierarhiile mai înalte.

Completare: Ar trebui să nu credem karma doar teoretic; este foarte greu să o percepi drept urmare la experienţe grele de viaţă. Dar pentru aceasta ne ajută exerciţiile esoterice, de exemplu detaşarea. Nu doar la bucurie sau suferinţă a sta deasupra, ci şi în fiecare fibră a inimii noastre deplin dedaţi marii dreptăţi („Doamne, facă-se voia Ta." [Nota 52]

La retrospectivă este foarte bine că ne vin în minte puncte care în timpul zilei au scăpat cu totul atenţiei noastre.

O imaginaţie bună este şi a-şi reprezenta o plantă, cum arată verde dar de fapt este Maya sau iluzie; trebuie să ne-o

reprezentăm aşa, că frunzele au o coloratură violet-roşie, tulpina albastră etc. şi să ne gândim şi poziţia inversată; atunci ne vom simţi, simţirea corectă, pe noi înşine drept plantă, vom creşte înăuntrul ei şi vom creşte astfel odată cu ea spre înălţimile spirituale. – Acelaşi lucru este indicat şi în ***Cum se dobândesc cunoştinţe despre lumile superioare?*** [Nota 53].

Toate imaginaţiunile ne vor apărea în modul corect, dacă ne reprezentăm lumea în noi înşine drept Maya. Foarte bine este să facem acest exerciţiu la animale ...

Entităţilor care frânează progresul nostru, care lucrează împotriva karmei noastre, trebuie să le fim recunoscătoare, căci dacă am rămâne aşa de necuraţi cum stă în karma noastră, atunci am fi aruncaţi în hăuri...

* * *

Însemnarea D

În asemenea strădanii putem să mergem şi mai departe, prin faptul că stăm în faţa unor oameni şi încercăm în acelaşi timp să vedem şi exteriorul omului drept iluzie şi Maya. Astfel să încercăm, spre exemplu, să percepem culoarea feţei sale, culoarea părului, ochilor şi obrajilor lui în culorile complementare, tot aşa să vedem tot ce este ridicătură la el – nas etc. – drept adâncitură şi invers. Astfel se ajunge în forma negativă, cea care este decupată drept spaţiu gol de către trupul fizic şi care constituie spiritualul. (A se vedea ***Teosofie*** [Nota 54]: Ţara spiritelor.) Acesta este şi începutul pentru a se familiariza cu aura omului. Toate aceste trăiri pot fi doar simţite şi percepute. Dacă ne apropiem de ele cu intelectul, atunci putem să realizăm acest gen de exerciţii doar până la inversarea stărilor de fapt sau trăim doar o permanentă oglindire aruncată înapoi, a propriilor gânduri, fără a pătrunde în realitatea spirituală. Dacă un om are, spre exemplu, obraji foarte roşii, atunci aceştia vor trebui percepuţi în culoarea complementară drept verde deschis, un semn că el mai stă puternic în viaţa vegetală. La o roşeaţă

uşoară, pentru percepţia spirituală se răspândeşte o licărire albăstruie deasupra unei tonalităţi de verde ceva mai închis. Astfel poate recunoaşte clarvăzătorul gradul spiritualităţii celui care stă în faţa lui.

Componenta de legătură* dintre trupul eteric şi trupul fizic este întotdeauna partea opusă faţă de omul exterior vizibil. Dacă un om apare în exterior drept frumos, atunci această componentă de legătură este urâtă, şi invers. În anumite orientări artistice ale prezentului putem observa cum este exprimat adesea acest lucru, chiar dacă inconştient, aşa spre exemplu în anumite tablouri despre răstignire, trăsăturile lipsite de frumuseţe, distorsionate de durere.

* În însemnarea B se zice „imagine.

Dacă vrem să încercăm acum să ne poziţionăm pe noi înşine cu conştiinţa noastră în mod just în lumea senzorială, fără a fi expuşi la ea pur exterior drept o Maya şi să ne agăţăm de ea, atunci trebuie să ne clarificăm următorul lucru. În faţa noastră stau regnurile mineralelor, plantelor şi animalelor. În spatele nostru stau regnurile ierarhiilor care sunt până la om, a Îngerilor, Arhanghelilor şi Spiritelor personalităţii. Putem avea acum adesea sentimentul, îndeosebi când facem exerciţiile descrise mai sus, ca şi cum am fi absorbiţi de ierarhiile care stau înapoia noastră; de asemenea, va apărea adesea sentimentul ca şi cum ar păşi un Înger înăuntrul nostru.

Pentru a întâmpina just acest sentiment de a fi absorbit, trebuie să învăţăm să privim tot ce trăim ca bucurie şi suferinţă drept un dar al divinităţilor, adus către noi şi provocat în noi de spiritul Tatălui. Prin aceasta dezvoltăm acea detaşare interioară de care avem nevoie faţă de ierarhiile mai înalte, drept fermitate interioară. Putem acum să spunem: Dacă cineva ar prelua în sine toate acele gânduri care sunt date astăzi în teosofie, atunci acestea ar fi gândurile ierarhiilor mai înalte, ale divinităţilor; însă aceste gânduri ar produce în noi o răceală de gheaţă. De aceea trebuie să unim

aceste gânduri dumnezeieşti cu căldura pe care o trezeşte în noi iubirea. Chiar dacă acest lucru este posibil încă doar slab, totuşi aşa este cu aceasta ca şi cu primul sentiment de viaţă într-un germene de plantă. De-abia prin evenimentul christic ne-a devenit posibil să unim înţelepciunea cu iubirea.

În acest mod putem să simţim şi să medităm aceste gânduri ale divinităţilor ca pornind de la Tatăl, apoi să încălzim acest sentiment din perspectiva jertfei lui Christos, lucru prin care spiritualul astfel preluat poate să renască în noi în gândurile lumii ale Spiritului Sfânt, care sunt întrepătrunse cu iubire. Acest lucru se află în tripla zicere rosicruciană:

Ex Deo nascimur
In Christo morimur
Per Spiritum Sanctum reviviscimus

Exersat acest lucru în modul just, ne conferă siguranţa şi autonomia de care avem nevoie şi faţă de ierarhiile mai înalte.

În spirit se afla germenele trupului meu ...
În trupul meu se află germenele spiritului...
* * *

Însemnarea E

Ultima dată ne-a fost pusă o imaginaţiune grozavă în faţa sufletului. – Dacă aceasta acţionează corect, aşa încât ne spunem că trebuie să preluăm un astfel de fapt ocult cu sentimentul, cu simţământul, nu cu raţiunea – asta duce doar la oglindire la nesfârşit şi aduce sufletul, spiritul în confuzie. – Dar nu numai *acea* imaginaţiune că faţa este în spate, sus este jos, lumina este întuneric, dulcele amar, amarul dulce ş.a.m.d., ci să ne imaginăm şi omul care stă în faţa noastră aşa încât părţile feţei care ies în afară se adâncesc, iar culoarea apare în culoarea ei opusă; de exemplu roşul verde. Aşa să înaintăm către spiritualul omului: verde deschis – încă ataşat de corporalitate; acolo unde verdele devine închis până către albastru, aici atinge mai mult spiritualul. Aşa să înaintăm

încet către vederea trupului eteric. Ceea ce este trupul eteric şi imaginea contrară reprezentată: frumuseţea ca urât, urâtul ca frumuseţe – aşa cum câte un pictor a înfăţişat spiritualul ca distorsiune la Iisus pe cruce.

La esoterist nu se va găsi învelişul exterior imediat în transformarea care se produce cu omul interior; greutăţi, însă a nu ţine cont de acestea, a lupta împotriva lor, prin aceasta, întărirea sufletului; agorafobie, ameţeala îşi au cauza în faptul că omul nu are suficientă singurătate îndreptăţită. Singurătatea este necesară pentru esoterist; meditaţie, rugăciuni comune dezvoltă însufleţire de grup. Sufletul trebuie să devină puternic în sine; pe calea esoterismului de asemenea sentimentul singurătăţii, sentimentul de a nu-fi-prezent [pentru alţii]. Acest lucru poate provoca fie durere, fie bucurie. Dacă omul are în sine toate cunoştinţele teosofice, atunci lucrează în el gândurile divinităţilor. Cum a devenit omul cvadripartit sau dezvoltarea planetelor, asta a existat în gândurile divinităţilor înainte să existe omul. Aceste gânduri [erau] în om pe timpul Lemuriei, trăitoare cu focul divinităţilor, dar devenind tot mai reci până la evenimentul de pe Golgotha, apoi a venit Christos, iar acum trebuie însufleţite iarăşi gândurile divinităţilor prin focul dumnezeiesc. Aşa cum sunt cele trei regnuri ale naturii în faţa noastră, tot astfel sunt în spatele nostru cele trei ierarhii Îngeri, Arhangheli, Arhai. Aşa cum un om cu o viaţă interioară bolnavă are teamă că floarea l-ar putea înghiţi, tot astfel există la dezvoltarea esoterică momentul de teamă ca şi cum am fi ridicaţi de ierarhii spre înapoi, ca şi absorbiţi. În schimb, la orice durere, la orice bucurie, trebuie să-ţi spui: Sfântul Spirit provoacă totul în tine, prin aceasta, fermitate, menţinere de sine la urcarea în lumile mai înalte. Din regnul Spiritelor gândurilor, al divinităţilor Tatălui prin focul lui Christos, al Fiului, în regnul Sfântului Spirit.

* * *

Însemnarea F

Depășirea stărilor interioare de teamă

Ceea ce contează, înainte de toate, în dezvoltarea esoterică este că trebuie să încercăm a suporta cu răbdare toate durerile, suferințele și stările de teamă etc., prin faptul că stăm cu fermitate în interior. Aceasta este o primă, mare condiție. Nu este un semn bun pentru esoterist dacă se vaită mult și aplică tot felul de cure pentru suferințele sale. Trebuie, mai degrabă, să ne clarificăm faptul că are loc o modificare a componentelor noastre ființiale, ce produce tocmai asemenea stări de teamă și durere. Şi tot felul de chestiuni nervoase pot fi observate datorită acestui fapt, de ex. agorafobia etc. Toate acestea pot să ne năpădească, împotriva acestui lucru este necesar să ne aducem clar în conștiență că toate acestea sunt Maya, iluzie și că aceste apariții și altele asemenea reprezintă în realitate o întărire pentru greutăți ce vor apărea mai târziu și vor fi de depășit în dezvoltarea interioară.

În toate acestea trebuie să ne conducă gândul că suntem favoriți ai divinităților, cu cât mai mult avem de suferit și de depășit! Acest lucru ne dă întărirea și fermitatea corectă de care avem nevoie pe calea noastră.

Ca una dintre primele greutăți sufletești ne apare înainte de toate singurătatea sufletului, de a nu exista pentru alții. Dar tocmai singurătatea este cea care ne aduce cele mai înalte bunuri spirituale. În singurătate a te ruga, a medita, ne aduce cei mai înalți și mai puternici curenți spirituali și ne întărește individualitatea. În schimb, rugăciunea în mesă [masă*] (în biserică) întotdeauna aduce stare de suflet de grup.

* A se vedea privitor la aceasta însemnarea C, unde se spune: „ A ne ruga în masă...”

Singurătatea acționează diferit asupra fiecărui om, în funcție de gradul dezvoltării lui, pe unul îl duce la disperare, pe altul îl duce la bucurie interioară. Adesea este scuzată și pornirea către sociabilitate pentru a scăpa de singurătate,

prin faptul că vrem să-i ajutăm pe alţii. Cu toate acestea, tocmai prea multa vorbărie acţionează în mod nestimulativ asupra noastră: provoacă brutalitate. [Probabil trebuie să fie aici: „banalitate”; vezi însemnarea C.] Iubirea şi egoismul merg, în această relaţie, mână în mână atunci când ne pierdem prea mult în sociabilitate, pentru „a vrea să-i ajutăm pe alţii”.

Însă trebuie să învăţăm să luptăm pentru singurătate îndreptăţită. Adesea este văzut acest lucru drept egoism. Cu toate acestea, esoteristul trebuie să fie egoist în anumite cazuri, căci altfel nu ar ajunge niciodată pe treapta pe care să fie folosit drept unealtă pentru omenire. Doar calea ce trece prin testările tocmai caracterizate ne conduce la înălţimile unde găsim spiritul şi îi putem sluji mai târziu drept slujitori altruişti.

* * *

Însemnarea G

Tot ce vedem este Maya. Cu adevărat, totul este de fapt tocmai contrariul a ceea ce vedem:

Faţa este cu adevărat în spate şi
spatele e în faţă,
dreapta este stânga,
stânga este dreapta,
sus este jos,
jos este sus,
înalt este adâncire şi
adâncire este concavitate etc.

Acest lucru să ni-l spunem mereu necesar pentru esoterist.

Oră esoterică
Berlin, 27 octombrie 1911
Însemnarea A

Mare seriozitate ar trebui să domnească în viaţa esoterică. O oră esoterică ar trebui să fie ceva sfânt, ceva ce ne

este încredinţat şi niciodată nu ar trebui să o luăm drept ceva obişnuit. Probabil că nu toţi am fost conştienţi de seriozitatea necesară atunci când am rugat să fim primiţi în cercul de Ş.E. Acum trebuie să ne conducem această seriozitate tot mai mult în faţa sufletului şi cu toate forţele noastre să tindem spre unirea cu lumile spirituale, ce ne poate deveni printr-o şcolire esoterică, pentru a nu decădea iarăşi înapoi în viaţa zilnică. Toate exerciţiile care ne sunt date sunt de considerat ca pornind de la Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor.

În viaţa esoterică trebuie să fim atenţi îndeosebi la egoism. Adesea pretextăm că facem ceva altruist sau simţim faţă de cineva ură, invidie, sentimente care încă nu ne vin în conştienţă şi suntem de părere că trebuie, în calitate de esoterist, să-i spunem adevărul sau că nu putem să acceptăm una sau alta din partea lui. Imediat ce apar asemenea sentimente, ar trebui să ne reprezentăm faptul că ne dedăm la iluzii grosolane şi că întotdeauna cauzele lor provin din egoism. Asemenea sentimente se exprimă întotdeauna cu o senzaţie de căldură ce străbate trupul eteric – şi anume acea parte din trupul eteric pe care o numim eterul căldurii – şi acţionează până asupra corpului fizic, prin sânge. Trebuie să ne fie clar faptul că asemenea simţăminte acţionează întotdeauna dăunător asupra dezvoltării lumii. Ierarhiile care sunt angajate să conducă legăturile karmice acţionează atunci în aşa fel, încât angajează entităţi de tip luciferic, ce distrug în noi aceste efecte prin faptul că acţionează dăunător până asupra corpului fizic.

La o corectă cunoaştere de sine, la recunoaşterea propriei noastre răutăţi, ne străbate o senzaţie cu totul rece, în timp ce tot ce ajunge în noi la satisfacţie dintre afecte se manifestă, spre diferenţă de cunoaşterea de sine, într-o senzaţie de căldură. Samael [Nota 55] este conducătorul entităţilor luciferice ce acţionează în această răceală, aducându-i omului cunoaştere de sine. Ele sunt perceptibile

pentru clarvăzător în cele mai diferite figuri, adesea asemănătoare cu oamenii.

Neadevăr, necinste are omul adesea mai mult decât ştie el însuşi. Mulţi spun: neadevăr chiar că nu mai am în mine; pe acesta l-am depus cu totul. Dar această lipsă de veridicitate este adesea atât de fină, încât de cele mai multe ori nici nu ajungem să fim conştienţi de ea. Să ne gândim, spre exemplu, la următoarele. Citim în ziar anunţul unei conferinţe teosofice ce are loc într-un alt oraş şi hotărâm să mergem acolo. Ne gândim, cu siguranţă, că doar cu acest scop mergem acolo şi nu ne vine în conştienţă faptul că tocmai în acest oraş locuieşte un prieten drag, pe care ne-ar plăcea să îl revedem, sau că are loc o distracţie la care am vrea să participăm şi noi. Noi credem că vrem să călătorim încolo doar de dragul conferinţei, în timp ce cu adevărat mai există şi alte motive pentru această călătorie. – Suntem [într-adevăr] educaţi deja prin creşterea noastră să nu spunem nişte neadevăruri grosolane. Dar [nu este încă depăşită] poate tendinţa de a părea că suntem mai buni sau chiar, la o verificare severă de sine, dacă am fi nevoiţi să recunoaştem adevărul, de a-l ţine totuşi sub tăcere, a-l acoperi şi a-l învălui. Toate acestea acţionează dăunător asupra tuturor evenimentelor lumii. Efectele unor asemenea neadevăruri merg mai întâi asupra trupului nostru astral, apoi asupra trupului eteric, şi anume asupra acelei părţi a trupului eteric pe care o numim eterul de lumină. Apoi merg mai departe asupra trupului fizic şi acţionează asupra sistemului nostru nervos. – Toate genurile de astfel de necinste ne sunt aduse în conştienţă de Azazel. El cu entităţile sale, al căror conducător este, i se revelează clarvăzătorului asemănător cu omul, adesea drept cap cu aripi de corb. În timp ce la egoism, ciudă, ură avem la trezire o senzaţie de greaţă, de respingere, ce provine din efectul dublului nostru, în cazul necinstei, cel care încă mai tinde către aceasta va simţi la trezire o senzaţie de strângere, zgârietoare în gât. El se va simţi ca şi cum este ciupit cu cleşti,

chinuit cu mii de braţe. Acest lucru îl provoacă Azazel cu cetele lui. Iar dacă simţim efectul său în modul sugerat, asta ar trebui să ne pună pe gânduri despre cât de adânc mai suntem încă încurcaţi în minciună şi denaturare.

Un al treilea lucru este indiferenţa şi obtuzitatea faţă de lumile spirituale. Mulţi elevi vor asculta prea bine o oră esoterică, dar ceea ce este dat nu găseşte niciun ecou în ei. Ei nu pot să se desprindă de viaţa zilnică obişnuită. Ei nu se pot ridica spiritual sau să se preocupe cu gânduri spirituale. Alţii au doar curiozitatea de a vedea şi a trăi ceva din lumile spirituale şi meditează tot înainte fără a se dedica unui studiu regulat, pentru că asta tocmai le e prea incomod. Acest lucru acţionează direct asupra Eului, de aici asupra trupului astral, apoi asupra trupului eteric, şi anume asupra părţii pe care o numim eterul chimic, iar de aici asupra trupului fizic în toate sevele şi glandele sale. Aceasta este acţiunea lui Azael. La un ne-esoterist, Azael cu cetele lui vrea să producă mereu doar efecte bune, prin faptul că el nu acţionează asupra lui dăunător pentru sănătate, ci, într-un anumit sens, completând. La esoterist, efectele merg mai profund, iar din partea lui se cere să fie mereu conştient de sentimentul deplin de responsabilitate faţă de sine însuşi şi de lume. – La trezire, un esoterist obtuz va avea o senzaţie de înec, ca un potop – cu atât mai puternic cu cât mai mult se lasă pe seama vieţii senzoriale zilnice.

Esoteristul trebuie să fie mereu atent la sine însuşi. Nu strică să devină uneori preocupat de sine însuşi. Numai astfel îşi va da seama de ceea ce ne este sugerat de fiecare dată la încheierea unei ore esoterice de către Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor:

În spirit se afla germenele trupului meu ...
În trupul meu se află germenele spiritului...
* * *

Însemnarea B

Viaţa esoterică trebuie ţinută în consideraţie cu mare seriozitate. Prea des este curiozitatea cea care împinge oamenii către esoterism. Ei vor să se dezvolte, într-adevăr, dar nu să studieze ceea ce a fost dat deja înainte drept conţinut esoteric.Se vorbeşte adesea, spre exemplu, de „adormirea şi trezirea conştientă". Ce se întâmplă când ne trezim conştient? Atunci ne cufundăm în ceea ce suntem noi cu adevărat, în ceea ce a făcut karma noastră cu diferitele noastre învelişuri. Ca să ne putem cufunda cu conştienţă trebuie să exersăm în continuu cunoaştere de sine. Putem să ne înşelăm mult prea uşor privitor la motivele pentru una sau cealaltă dintre fapte. Imediat ce credem cu raţiunea că am constatat că am avea motive altruiste pentru faptă, trebuie să fim foarte atenţi şi să ne gândim bine că există cea mai mare probabilitate să fie tocmai invers în realitate. Putem să fim plini de invidie faţă de cineva sau putem să credem că trebuie să facem ceva împotriva unui om, iar motivele pot să fie cu totul altundeva, se şi află în marea majoritate a cazurilor altundeva decât presupunem.

Dacă omul simte mânie sau ciudă, acest simţământ poate să-i producă o anumită satisfacţie, dar prin aceasta el nu îşi dăunează doar sieşi, ci întregii lumi. Un astfel de simţământ are imediat o influenţă asupra trupului său eteric, şi anume asupra acelei părţi care aparţine de eterul căldurii. Chiar şi satisfacţia ce urmează după o faptă altruistă reală – nu închipuită – agresează eterul căldurii al trupului nostru eteric, acţionează însă apoi binefăcător înapoi asupra întregii lumi. Dacă un om se dedă mâniei sau egoismului în general, atunci fiinţele ierarhiilor mai înalte, care trebuie să se ocupe ca nimic incorect să nu intre în evoluţie, trimit anumite alte fiinţe ce aparţin de cetele luciferice înăuntrul trupului eteric, pentru ca urmările egoismului să fie distruse. Aceste fiinţe trebuie, aşadar, să fie permanent active în dezvoltarea omenirii, pentru a lucra împotriva efectelor care sunt

exercitate prin egoism asupra eterului de căldură şi de aici în trupul fizic asupra sângelui. Conducătorul lor este cunoscut sub numele kabalistic de Samael.

Dacă vrem, în calitate de esoterişti, să evităm aceste efecte, atunci trebuie să ne menţinem clar în faţa ochilor modul în care, spre exemplu, am fost cândva mânioşi faţă de cineva şi apoi să respingem de la noi senzaţia de căldură ce ne umple de obicei la satisfacţia prin mânie şi să o lăsăm să treacă într-o senzaţie de răceală de gheaţă.

O altă tendinţă care stă prinsă de om este minciuna. Chiar dacă această înclinaţie este ţinută în limite prin educaţie, este totuşi vorba de faptul că avem în noi posibilitatea de a fi lipsiţi de veridicitate în anumite condiţii date, chiar dacă nu rostim adesea o minciună. Un neadevăr acţionează imediat asupra trupului nostru astral şi de aici asupra trupului eteric, şi anume asupra eterului de lumină, iar apoi, în final, asupra trupului fizic, în sistemul nervos. Şi aceste urmări sunt nimicite de entităţi dumnezeiesc-spirituale ce stau sub conducerea lui Azazel. Acesta acţionează în aşa fel asupra omului – şi îndeosebi asupra esoteristului –, încât la trezire avem senzaţia ca şi cum un monstru îngrozitor s-ar strecura în gâtul nostru şi ar vrea să ne sugrume. Această trăire nu e nevoie să vină la toţi esoteriştii, dar unii trebuie să o parcurgă, nu pot fi toţi scutiţi de asta.

Figura exterioară a acestor fiinţe, aşa cum le vede clarvăzătorul, nu este ceea ce ar fi deosebit de important. Ele pot să se arate în cele mai diferite figuri, însă au configurată în mod special forma umană, deşi Samael, spre exemplu, este o fiinţă ce ţine de salamandre. Îndeosebi Azazel are bine configurate părţile mai nobile ale figurii umane şi are aripi în loc de braţe. Pentru esoterist este, însă, important să ştie că el se arată aşa, ca şi cum o fiinţă ar vrea să intre în gâtul lui şi să-l sugrume.

Omul poate fi şi aşa, că este, de fapt, obtuz faţă de lumile spirituale. Acest lucru se poate întâmpla chiar şi la esoterişti, care îşi doresc să pătrundă repede în lumile spirituale, dar nu studiază ceea ce li se oferă la nivel de raţiune. Şi acest lucru acţionează în aşa fel, încât urmările ce ar putea să apară pentru lume trebuie nimicite prin entităţi spirituale ce stau sub conducerea ierarhiilor mai înalte. Spre exemplu, în Austria au trebuit cândva toţi învăţătorii, bătrâni şi tineri, să fie examinaţi din nou datorită unor cerinţe noi ce au fost formulate prin legea dobândirii dreptului de a preda. Un inspector din învăţământ, care nu vroia să le facă acest lucru prea greu bătrânilor învăţători, a decis să-i examineze doar din ceea ce stătea scris în cărţile din care ei înşişi predaseră de ani de zile. Şi, ce să vezi, s-a dovedit că marea majoritate a acestor învăţători nu ştiau nici ceea ce era scris în manualele folosite de ei înşişi. Atât de obtuzi erau ei faţă de lumea spirituală.

Pentru esoterişti care au această înclinaţie, acele spirite care stau sub conducerea lui Azael sunt, de fapt, o binecuvântare, căci Azael nu are nimic de distrus la ei, ci trebuie să le aducă ceva. Incredibil de ocupat este Azael cu cetele sale în lume. Ele acţionează asupra eterului chimic din trupul eteric şi astfel asupra sevelor din sânge ce sunt modificate prin obtuzitate. La un esoterist, acţiunea lui Azael la trezire dă o senzaţie de înec. Nu ne găsim locul în lumea fizică, am vrea, mai degrabă, să adormim imediat la loc.

Adesea ne reprezentăm fiinţele luciferice ca exclusiv rele, dar ele produc şi mult bine în lume.

* * *

Însemnarea C

Trebuie să luăm în serios viaţa esoterică. O oră esoterică trebuie să ne fie ceva sfânt, niciodată nu trebuie să o considerăm ceva obişnuit.

Probabil că nu toţi eram conştienţi de seriozitatea necesară, atunci când am solicitat să fim primiţi în cercul Ş.E.

Acum vrem să ne aducem acest lucru tot mai mult în faţa sufletului şi să tindem către unirea cu lumile spirituale, pentru a nu decădea din nou înapoi în viaţa zilnică.

Exerciţiile care ne sunt date sunt de considerat ca pornind de la Maeştri.

Esoteristul trebuie să fie atent la sine şi la simţămintele sale, îndeosebi la cele ce privesc cunoaşterea de sine. Cei mai mulţi, iar noi probabil că aparţinem şi noi de aceştia, se dedau unor mari iluzii privitor la ei înşişi.

1. În mod deosebit este de avut în atenţie egoismul. Noi pretextăm adesea că facem ceva altruist, sau simţim faţă de cineva ură şi ciudă ce nu ne vin încă în conştienţă, şi suntem de părere că, în calitate de esoterist, trebuie să îi spunem respectivului adevărul sau că nu putem accepta una sau alta din partea lui. Imediat ce apar astfel de simţăminte ar trebui să ne reprezentăm că ne dedăm unor iluzii grosolane, că întotdeauna cauza lor provine din egoism.

Asemenea simţăminte se manifestă întotdeauna cu o senzaţie de căldură ce străbate trupul eteric, anume acea parte a trupului eteric pe care o numim eterul căldurii, şi acţionează până asupra corpului fizic prin sânge. Aceste simţăminte acţionează întotdeauna dăunător asupra dezvoltării lumii. – Ierarhiile care sunt angajate să conducă legăturile karmice intervin atunci prin faptul că angajează entităţi (luciferice) ce distrug în noi aceste efecte şi apoi acţionează dăunător asupra omului şi indirect asupra corpului său fizic. La o cunoaştere corectă de sine, la admiterea propriei noastre răutăţi, ne străbate o senzaţie de răceală ca de gheaţă. Tot ce ajunge în noi să fie satisfăcut drept afecte etc. se manifestă, spre deosebire de cunoaşterea de sine, prin senzaţia de căldură sugerată mai sus.

Clarvăzătorului i se revelează aceste entităţi, al căror conducător este numit Samael cu marile sale cete, în diferite figuri, adesea asemănătoare cu omul; ele sunt aproape întotdeauna (iar pentru clarvăzător adesea) perceptibile.

La trezire este percepută senzaţia de greaţă şi de respingere, care este întotdeauna cauzată de egoism. Când este lipsă de veridicitate, cel care înclină spre aceasta va avea o senzaţie de sugrumare, de zgâriere în gât, ca şi cum ar fi chinuit cu mii de braţe. Oricine se observă pe sine îşi va da atunci seama cât de adânc mai este încurcat în minciună şi denaturare.

2. Lipsă de veridicitate:

Prin educaţie etc. suntem deja învăţaţi în aşa fel încât să nu spunem neadevăruri grosiere; dar tendinţa de a părea, poate, mai buni sau, la o severă verificare de sine, dacă ar fi să fim la ananghie, în loc să recunoaştem adevărul să îl trecem sub tăcere sau să îl învăluim, toate acestea acţionează dăunător asupra tuturor întâmplărilor lumii. Astfel de neadevăruri acţionează asupra trupului nostru astral, apoi asupra trupului eteric, şi anume asupra părţii pe care o numim eterul luminii, apoi mai departe asupra trupului fizic în sistemul nostru nervos.

Entităţile al căror conducător este Azazel i se revelează clarvăzătorului şi asemănătoare cu omul, adesea drept cap cu aripi de corb etc.

3. Al treilea lucru este indiferenţa obtuză faţă de lumile spirituale. Mulţi dintre noi, esoteriştii, ascultă o oră esoterică, dar ceea ce este dat nu găseşte niciun ecou la ei; ei nu se pot ridica spiritual din viaţa zilnică obişnuită şi să se preocupe de gânduri spirituale. Alţii au doar curiozitatea de a vedea şi trăi ceva din lumile spirituale şi meditează orbeşte, fără a se dedica unui studiu regulat, pentru că asta le este prea incomod. Acest lucra acţionează la esoterist asupra Eului, de aici asupra trupului astral, apoi mai departe asupra trupului eteric, şi anume asupra părţii pe care o numim eterul chimic, iar de aici asupra trupului fizic în toate sevele şi glandele sale. La un ne-esoterist, Azael cu cetele sale vor mereu doar să producă efecte bune, pentru că nu acţionează dăunător pentru sănătate asupra corpului, ci într-o anumită măsură în

completare. La esoterist se cere ca el să fie mereu conştient de sentimentul deplin al răspunderii faţă de sine însuşi şi faţă de lume.

La trezire, un esoterist obtuz va avea o senzaţie de înec (potop), cu atât mai puternică cu cât mai mult se lasă în voia vieţii senzoriale zilnice.

Esoteristul trebuie să fie mereu atent la sine însuşi; nu e rău dacă uneori devine preocupat de sine însuşi; doar astfel o să-şi dea seama de ceea ce îi este arătat la încheierea fiecărei ore esoterice de către Maestrul înţelepciunii.

În spirit se afla germenele trupului meu ...

* * *

Însemnarea D

Viaţa esoterică nu putem să o luăm suficient de mult în serios. Exerciţii sunt date pentru a merge mai departe, dar duşmanii care se opun acestui lucru sunt vechile obiceiuri de viaţă: satisfacerea dorinţelor egoiste acţionează dăunător asupra întregii dezvoltări continue a omenirii, satisfacerea faptelor altruiste acţionează stimulator. Tot astfel toate afectele, pasiunile, apoi şi tendinţa către a fi necinstit, a minţi, obtuzitatea spirituală, ele toate acţionează dăunător, ca o frână asupra dezvoltării. Satisfacerea egoismului, afectele şi pasiunile stau direct în trupul eteric, în eterul căldurii şi acţionează de acolo în sânge, încălzindu-l pe acesta. Doar dezgustul faţă de noi înşine poate să acţioneze răcitor la cunoaşterea justă despre sine. Cunoaşterea de sine este întotdeauna luptă.

Pentru a îndepărta aceste daune, sunt trimise cetele lui Samael de către puterile spirituale bune, spre a distruge aceste efecte (Samael aparţine de salamandrele de foc; îi apare însă clarvăzătorului în figură umană cu aripi în loc de braţe). Obiceiurile necinstei se află în eterul de lumină şi într-o parte a trupului eteric şi acţionează pe calea ocolită a trupului astral asupra sistemului nervos. Împotriva acestor efecte este pus Azazel, cu el trebuie să ne luptăm dacă la

trezire avem o senzaţie de a fi sugrumat, ca şi cum ar trebui să înghiţim un animal îngrozitor; acesta este un semn sigur că la cineva există această tendinţă către minciună. Al treilea duşman este obtuzitatea spirituală, a nu avea niciun interes pentru stările de fapt spirituale; acesta se află în eterul chimic, acţionează dinspre Eu asupra trupului astral până în seve. Pentru a înlătura aceste acţiuni distructive este Azael aici. La trezire senzaţia de înec, de a-nu-se-putea-regăsi o produce existenţa acestei obtuzităţi spirituale. Esoteristul trebuie să lupte cu aceste trei puteri. Cel mai rău lucru pentru esoterist este mulţumirea de sine, aici nu mai există niciun fel de avansare pe calea esoterică.

* * *

Însemnarea E

Am văzut deja cum esoteristul trebuie să ajungă prin meditaţie justă şi concentrare la a se dezvolta conştient în sus prin lumea iluziilor către realitatea spirituală şi că pe această cale îi sunt de ajutor acele entităţi care sunt admise ca cete luciferice de către puterile înţelepte, pentru ca el să-şi atingă ţelul prin intermediul probelor. Sunt, aşadar, din acest punct de vedere entităţi luciferice bune, al căror conducător este Samael. Există însă mai multe astfel de entităţi, iar aici îl avem mai întâi de luat în considerare pe Azazel cu ceata sa. Omul posedă de obicei mai multă necinste şi mai mult neadevăr decât ştie el însuşi, iar eu văd acum foarte mulţi care spun: Neadevăr nu mai am cu adevărat deloc în mine, pe acesta l-am pus jos! Această lipsă de veridicitate este însă atât de fină, încât adesea nici nu ne vine în conştienţă, pentru că foarte des pretextăm motive cu totul greşite pentru acţiunile noastre, dar în realitate urmărim cu totul alte scopuri pentru acţiune. Toată această necinste ne-o aduce în conştienţă Azazel cu cetele sale, iar când simţim ca şi cum am fi ciupiţi cu cleşti, chinuiţi de mii de braţe, atunci să ne gândim la cât de adânc mai suntem încă încâlciţi în neadevăr şi minciună.

O a treia entitate ce se apropie de esoterist este Azael. Şi acesta poate să producă o senzaţie apăsătoare şi o senzaţie de sugrumare, Zgârietoare în gât. Şi iarăşi trebuie să ne lămurim ce trăsături negative mai trebuie să lăsăm jos, cum ar fi indiferenţa obtuză faţă de evenimentele lumii; căci nu indiferenţă trebuie să simtă esoteristul faţă de evenimentele lumii. Majoritatea oamenilor sunt aşa de indiferenţi, pentru că sunt încâlciţi atât de puternic în egoism, astfel încât sunt cu totul indiferenţi faţă de ceea ce se întâmplă în jurul lor. De aici provine şi obtuzitatea mulţimii faţă de entităţile spirituale.

Oră esoterică
Berlin, 30 octombrie 1911
Însemnarea A

Dacă ne cufundăm în propriul nostru interior, găsim acolo multe entităţi. Acest lucru ni se va părea ciudat pentru început, dar pe măsură ce înaintăm, pe măsură ce învăţăm tot mai mult să privim în lumile spirituale, tot mai mult vom vedea că o sumă de entităţi spirituale lucrează asupra noastră, adesea pentru a echilibra acolo unde noi, oamenii, în prostia noastră, producem distrugere.

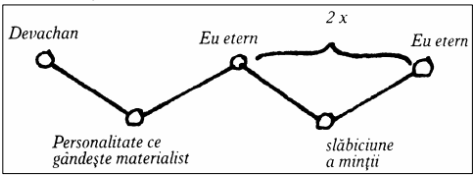
Să ne întrebăm odată: De unde vine boala? Ştim că fiecare boală are, pe lângă cauza ei fizică, şi una spirituală, ce este de căutat în imoralitate, pasiuni sau alte greşeli în această existenţă, adesea în existenţa anterioară. Depăşirea fiecărei boli eliberează forţe, asta nu înseamnă însă: trebuie să întindem o boală pe cât mai mult timp, pentru a înainta repede, ci fiecare trebuie să-şi facă în poziţia lui ceea ce e al lui, pentru a deveni sănătos cât mai curând. Dacă, însă, cineva a fost bolnav timp de trei luni sau trei săptămâni, atunci el să considere asta drept karmă şi să suporte cu răbdare şi degajare.

Dar încă dintr-un al doilea motiv o boală este ceva binefăcător. Din timpul lemurian, trecând prin Atlantida până la Misteriul de pe Golgotha, omenirea s-a scufundat tot mai

mult în materie. Şi datorită faptului că urmăm pornirile şi pasiunile noastre, noi ar trebui să ne scufundăm tot mai jos, să fim tot mai mult deturnaţi de la ţelurile care ne sunt puse de divinitate.

Aici boala este cea care îndoaie, într-un fel, acest impuls ce se îndreaptă în jos şi ne dă iarăşi direcţia în sus. Ştiinţa din şcoala de astăzi condamnă învăţăturile teosofice drept visare; dar dacă luăm doar o dată o carte în mână, cum ar fi Evanghelia după Ioan sau oricare altă carte teosofică, atunci vom vedea cum acţionează însufleţitor, înviorător, în timp ce o carte materialistă sau monistă va seca, va usca sufletul. Iar pentru că prin această gândire pur materialistă forţele sunt doar folosite, în viitoarea existenţă urmarea va fi că asemenea oameni vor fi marcaţi de un fel de slăbiciune a minţii. Creierul lor va fi o masă cu totul poroasă, apoasă, ei vor vrea să gândească, dar nu vor putea. Această slăbiciune a minţii este o binecuvântare, ce preîntâmpină faptul ca aceşti oameni să se scufunde lipsiţi de scăpare; căci prin faptul că într-o existenţă intervine slăbiciunea minţii, aşadar gândirea este protejată de gândire materialistă, Eul etern poate să lucreze de două ori, una după cealaltă, în Devachan asupra miezului fiinţial şi să-l influenţeze astfel încât să tindă din nou în sus.

Dumneavoastră aţi aflaţi deja cu toţii, sau o veţi mai face, că în meditaţie te simţi cu totul desprins, trupul eteric se lărgeşte, ne simţim purtaţi în afară în limite îndepărtate ale lumii – deodată, însă, ne simţim iarăşi ca şi ţintuiţi de această lume, nu ne putem desprinde de ea, stăm ca într-o menghină.

Asta e bine aşa. Cea care ne ţine aşa strâns este karma noastră din încarnările anterioare. Dacă am urca, drept urmare a exerciţiilor, imediat în lumea spirituală fără a ne fi consumat karma, atunci urmarea ar fi o adâncă prăbuşire. Conducătorul acestor cete, care ne ţintuiesc strâns de Pământ, este Mehazael. Cu el facem cunoştinţă atunci când coborâm în interiorul nostru, tot astfel şi cu Samael, Azazel şi Azael. Vom ajunge atunci să cunoaştem realmente că interiorul nostru este câmpul de acţiune al demonilor: „Iar numărul lor e legiune!", cum se spune în Biblie. Pe calea noastră esoterică trebuie să cunoaştem aceste fiinţe, pentru a dobândi înţelegere şi a creşte încetul cu încetul de sub ele. Azael acţionează aşa încât echilibrează ceea ce ia naştere prin obtuzitatea faţă de lumea spirituală. Dacă ne însuşim degajarea, atunci preluăm munca lui Azael. Aceasta, însă, este degajarea: a nu te încânta la bucurie, nici a te jeli la durere, ci a recunoaşte în toate realitatea acţiunii karmice. Nu doar teoretic trebuie să credem în ideea karmei, ci în tot ce ne atinge să simţim că este activă karma. Dintre treptele iniţierii creştine, aceasta este biciuirea, adică a sta degajaţi şi liniştiţi faţă de orice suferinţă, faţă de toate durerile vieţii care ne lovesc ca nişte lovituri de bici şi a şti că ele sunt condiţionate karmic. Aceasta este degajarea adevărată.

Ştim că lumea fizică este doar o oglindire a lumii astrale, dar în aşa fel încât în ea apare totul inversat. O meditaţie nesfârşit de importantă, pentru a ne face eficient cuvântul: „Lumea este doar Maya", este următoarea:

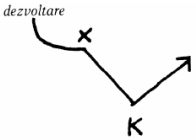
Tot ce avem în jurul nostru este de fapt aici inversat. Ceea ce vedem de sus în jos, este de fapt prezent de jos în sus. La plantă, rădăcina este de fapt sus, floarea jos. Cerul înstelat pe care îl avem în faţa noastră este rezultatul entităţilor spirituale care sunt active, de fapt, în spatele nostru. Ceea ce recepţionează drept ton urechea stângă vine din dreapta. Trebuie să pătrundem trăind în aceste stări de fapt; la fel şi în cazul culorilor opuse: la un om care are porţiuni roşii să ne

reprezentăm că ar fi verzi, sau ceea ce iese în afară la membre să ne reprezentăm ca o concavitate. La o plantă să ne reprezentăm verdele drept roşiatic-mov, rădăcina maro drept albastru închis. Toate aceste exerciţii trebuie să le pătrundem cu veneraţie şi pioşenie. Acesta este, în general, simţământul în care putem să sperăm să ne apropiem de divinitatea lumii; prin simpla gândire, Dumnezeu rămâne doar abstracţiune. Să ne străbatem dogoritor gândirea cu veneraţie, pioşenie, smerenie – atunci putem spera să pătrundem în lumea spirituală.

* * *

Însemnarea B

Bineînţeles că i se poate întâmpla oricui să se îmbolnăvească odată. Chiar dacă trebuie căutate remediile corespunzătoare, totuşi esoteristul trebuie să se întrebe unde se află cauzele îmbolnăvirii sale şi va ajunge, într-aceasta, întotdeauna la un motiv spiritual-sufletesc al bolii, fie o sucitură morală sau de orice alt fel, poate din viaţa aceasta pământească, adesea însă dintr-o alta. De ce are, însă, omul boli în general? Pentru că în fiecare om sunt porniri care îl trag în jos şi care sunt transformate prin intermediul bolii în porniri ce merg în sus.

Dacă indicăm prin această curbă dezvoltarea omului, atunci vine printr-o anumită sucitură, la un moment dat (x) impulsul în jos. Acest impuls ar putea fi urmat de om şi astfel ar fi pierdut cu totul pentru acele lumi care, sunt ţelul existenţei sale, în cazul în care creatorul omului nu ar lăsa să apară, la un anumit moment dat, boala (K^*), ce va transforma acest impuls într-unul ce conduce în sus. Există multe asemenea impulsuri conducătoare în jos în om. Acest lucru nici nu este altfel posibil, dacă ţinem cont de faptul că

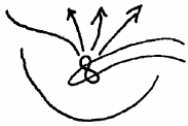
întreaga dezvoltare dinaintea timpului lemurian până la evenimentul de pe Golgotha nu a fost nimic altceva decât una descendentă şi că de-abia din acele timpuri a venit posibilitatea de a conduce iarăşi oamenii în sus. Iar timpul care s-a scurs de atunci este, desigur, unul foarte scurt, comparativ cu lungile perioade de timp ce se află înaintea sa. Astfel mai există în omenire şi impulsuri ce duc în jos, care abia în viitor se vor revela. Un exemplu eclatant pentru asta este întreaga învăţătură şcolară. Aceasta îl face pe om obtuz faţă de lumile spirituale, iar materialiştii care sunt consideraţi acum drept autorităţi se vor naşte iarăşi într-o viaţă următoare cu creiere care vor fi ca un terci, astfel încât nu vor putea servi drept instrument al gândurilor. Dar acest lucru se desfăşoară doar pentru ca direcţia orientată descendent să fie transformată într-una ascendentă. Căci un astfel de om trăieşte atunci două perioade succesive în lumea spirituală – Devachan – fără a parcurge între ele o astfel de viaţă pământeană care ar putea să transforme impulsurile ascendente dobândite în prima perioadă Devachan în unele descendente.

* De la Krankheit (= boală, în germană).

Pentru esoterist devine clar că simţămintele, gândurile noastre, tot ceea ce găsim la coborârea în propriul nostru interior nu suntem noi înşine, ci alte fiinţe, ce sunt prezente în cadrul fiinţei noastre. (Despre acestea spune Evanghelia: Numele lor este Legiune [Nota 56]) în clipa în care noi coborâm în interiorul nostru, găsim aceste fiinţe tinzând în afară în toate părţile, fiinţe ca acelea despre care am discutat ultima oară, precum Samael, Azazel, Azael.

Dar se poate şi întâmpla ca esoteristul să îşi spună: Oricât m-aş strădui, eu sunt prea slab pentru a-mi desfăşura chiar şi exerciţiile mele corect; tot mereu intervin alte gânduri. Acest lucru provine însă doar de la acele impulsuri ce conduc în jos, ce constituie karma noastră. Ele sunt cele care – chiar dacă nu duc la boală – ridică în jurul nostru ca un

fel de zid, stau greoaie ca un munte deasupra noastră şi care ne împiedică să intrăm curând în lumea spirituală.

Un om ar putea, spre exemplu, după străduinţa pe care ar arăta-o în exerciţiile sale, în puţine zile să intre în lumile spirituale, dar karma sa împiedică acest lucru timp de mulţi ani, şi anume pe bună dreptate. Căci altfel ar lua cu el toate greşelile şi lipsurile sale în lumea spirituală. Cine, însă, meditează tot mereu cu râvnă şi dăruire – cel mai bine despre unul şi acelaşi obiect, schimbarea frecventă în exerciţii este doar un semn de slăbiciune – va fi trecut cu siguranţă printr-o anumită experienţă – iar cine nu a făcut-o, o va trăi, cu siguranţă, odată –, trăind un simţământ de beatitudine, de desprindere de corp, de a fi ca purtat pe aripi prin spaţiu. Iar când ne întoarcem apoi, simţim ca şi cum am fi în carceră, ca o înlănţuire de un loc, faptul că trebuie să fim încuiaţi din nou în graniţele trupului propriu. Acest simţământ provine tot de la o ceată de spirite, al căror conducător este numit, în aceeaşi nomenclatură de înainte, Mehazael.

Aceste patru clase de fiinţe sunt cele pe care le găsim în interiorul nostru. Figura lor exterioară, cum se arată ea privirii clarvăzătoare, nu este atât de importantă; mai important este cum le percepem. Aceste fiinţe sunt cele despre care vorbesc sfinţii şi asceţii când vorbesc despre ispitirile lor din viziuni. Iar atunci când descriu simţământul de a fi agresat ca şi cu nişte cleşti înroşiţi în foc, atunci vorbesc de Mehazael. În esoterism lucrăm, într-un anumit sens, împotriva acestor fiinţe. Cine se pătrunde, spre exemplu, realmente de noţiunea de karma şi nu o cuprinde doar teoretic, ajunge la o anumită degajare faţă de bucurie şi suferinţă şi toate câte i se pot întâmpla. Prin acest lucru se acţionează şi împotriva lui Azael, care trebuie să îndepărteze

urmările obtuzității față de lumea spirituală. Cine și-a dobândit o astfel de degajare, chiar este foarte atent privitor la mediul său. O obtuzitate ca aceea a dascălilor, pe care am înfățișat-o, nu poate interveni la un astfel de om degajat. Acea obtuzitate este extraordinar de răspândită în timpul de astăzi. Studenții, spre exemplu, care scriu atât de harnici dictare, fac acest lucru adesea numai pentru că pot să o efectueze mecanic, nu au nevoie să se gândească între timp și, de aceea, imediat după aceea nici nu știu ce au notat. – Iar cine parcurge inițierea creștină și ajunge la acea apariție care este numită aici biciuirea, acela lucrează, de asemenea, împotriva lui Azael.

Lumea este Maya, acest lucru trebuie să dobândească pentru noi conținut și semnificație. Chiar și știința a descoperit acest lucru ici și colo. Ea va mai descoperi în următorii ani încă mult mai multe principii oculte, doar că nu se dă atenție. Johannes Müller [Nota 57], care a trăit la începutul secolului al XIX-lea, a descoperit deja că lumea ni se arată, de fapt, în oglindirea ei. Ceea ce este în fața noastră este de fapt în spatele nostru. Dacă vedem Soarele în fața noastră, atunci știm că în spatele nostru se află Soarele spiritual care cheamă în fața noastră imaginea părelnică a Soarelui fizic. Dacă vedem stelele deasupra noastră, atunci se află sub noi ființele care proiectează prin noi imaginea cerului înstelat. Culoarea roșie a feței este în realitate verde deschis; acolo unde este lumină este întuneric și așa mai departe, și așa mai departe. Dacă vedem o floare, atunci trebuie să o gândim inversată: rădăcina întunecată în sus, colorată albastru (?), frunzele verzi, roșiatic-violet.

Retina nu este în ochi, așa cum își reprezintă materialistul, și deja fiziologul Johannes Müller, deosebit de venerat de materialiști, dar care îi depășea cu mult, instruia că retina se află aici afară; întreaga lume din jurul nostru este retina, iar ceea ce este în ochiul omenesc este doar o oglindire a acesteia. Întregul om este întins afară în spațiu.

Acestea sunt imaginaţiuni eficiente, dacă le îndeplinim în modul corect şi nu încercăm să le cuprindem cu raţiunea.

* * *

Însemnarea C

Atunci când omul coboară în fiinţa sa interioară, el nu se găseşte doar pe sine însuşi, ci întregi cete de entităţi care sunt închise în el şi pe care trebuie să le învingă şi să le elibereze. Dacă are de depăşit o boală grea sau vreo altă soartă grea de viaţă, atunci trebuie să-şi lămurească faptul că aceasta este o urmare karmică, adesea de la încarnarea anterioară, ce a luat naştere din imoralitate sau alte slăbiciuni omeneşti ce servesc apoi în această încarnare ca să-i dea omului noi impulsuri pentru avansare prin depăşire. Prin diferitele greşeli pe care le-a făcut omul în încarnări anterioare, el are tendinţa să cadă în prăpăstii. Prin boală, el primeşte un nou impuls, care îl protejează de alunecarea în jos, îi dă un imbold să se ridice către puterile spirituale. Cu toate acestea însă, trebuie să facem tot ce poate face un om cu bun-simţ în caz de boală, pentru a scăpa de ea.

Oamenii care sunt în această viaţă materialişti vor fi în viaţa următoare slabi de minte, vor avea un creier prea moale, pentru că în viaţa aceasta i-au administrat sufletului lor prea puţină hrană învigorătoare. Dacă nu ar interveni slăbiciunea de minte, atunci aceşti oameni ar fi iremediabil pierduţi, pentru că un creier sănătos i-ar duce mai departe în direcţia anterioară.

Adesea, esoteristul trăieşte momente de mare beatitudine, pentru că trupul său eteric s-a extins cu totul înăuntrul lumii spirituale, iar el simte după aceea, la întoarcere o stare de aservire, de înlănţuire. Se simte ca înlănţuit de trupul său fizic cu lanţuri de fier. Nenumărate cete de entităţi provoacă acest lucru, cete care sunt numite după conducătorul lor Mehazael. Esoteristul va şti întotdeauna, când percepe acest simţământ apăsător de a fi înlănţuit, că se lucrează împotriva lui de către cetele lui

Mehazael, care vor să-l tragă în jos. Adesea se simte ca şi ciupit şi chinuit de ele cu cleşti arzători. În iniţierea creştină, acest lucru este desemnat prin „biciuire”.

Nu trebuie să ne închipuim omul că ar fi doar, am putea spune, un mănunchi de porniri, pasiuni şi afecte, ci în el sunt încuiate întregi cete de entităţi. În Evanghelii se vorbeşte despre acest fapt. Pentru omul care întâlneşte aceste patru cete, cetele lui Samael, Azazel, Azael şi Mehazael, este cu totul indiferent dacă le vede prin clarvedere sau nu. Doar acest lucru este important, cum se simte faţă de ele. Putem învăţa din aceasta că întreaga noastră personalitate este Maya, iluzie şi că ne găsim punctul de sprijin doar în ceea ce aparţine de lumea spirituală, în individualitatea noastră, în Eul nostru superior.

* * *

Însemnarea D

Ultima dată am auzit că la coborârea în noi înşine întâlnim entităţi care nu sunt trăsături în noi, ci sunt reale, sunt mănunchi de entităţi ce sunt înconjurate de învelişurile noastre. Aici erau Samael, Azazel, Azael şi se adaugă Mehazael. Pe acestea le întâlnim atunci când, după momente de beatitudine în cadrul meditaţiei, unde suntem purtaţi în afară în alte lumi, ne întoarcem în propria noastră fiinţă, în care s-au acumulat nenumărate greşeli, minciuni, imoralităţi; acestea trebuie echilibrate karmic. Aducem prin ele în noua încarnare impulsul descendent; iar prin boli şi lovituri de soartă, acest impuls este tocit şi iarăşi dus în sus. La această echilibrare karmică lucrează Mehazael, pe care îl percepem la întoarcerea din meditaţie ca şi cum am fi presaţi înăuntru ca într-o menghină. Pe calea creştină, acest lucru corespunde biciuirii.

Dacă înaintăm pe calea noastră esoterică mai repede sau mai încet, depinde de karma noastră, simţim rezistenţa în noi, care nu ne lasă să efectuăm meditaţia în mod just. Aici este bine să avem înţelegere faţă de noi înşine. Nu trebuie să

avem egoismul şi incredibila trufie de a gândi că suntem individualităţi atât de înalte, încât în trei săptămâni sau trei luni am putea intra în lumea spirituală. Trebuie să avem nu doar gânduri abstracte faţă de lumea exterioară, ci să dezvoltăm şi forţe vii. Lumea este Maya, oglindă a acţiunilor spirituale, care acţionează din spate prin noi.

Oră esoterică
München, 19 noiembrie 1911

Vrem să ne lămurim astăzi odată, cum trebuie să ne răspundem în viaţa esoterică la întrebări ce ni se înfăţişează. Dacă, spre exemplu, la întrebarea: „Ce este inima?" se răspunde aşa: „Este cauza circulaţiei sangvine în organismul uman", atunci acesta este un răspuns pe care un esoterist nu ar trebui să-l dea niciodată; căci un esoterist nu trebuie să desemneze nimic fizic drept cauză a ceva. Tot ce este fizic, toate organele noastre, ba chiar întregul om însuşi, sunt doar simboluri, doar semne pentru ceva spiritual, pentru ceea ce au creat ierarhii mai înalte. Deja Spiritele mişcării au lucrat la circulaţia noastră sangvină pe vechiul Soare. Spiritele formei au coborât apoi şi au impregnat în tot ce era creat formă şi semn, iar este inima doar un semn pentru o muncă a ierarhiilor mai înalte asupra noastră.

Tot ce ne înconjoară este doar Maya. Iar această lume de Maya au creat-o divinităţile pentru om, ca şi pe o floare din lumea veridicităţii, pentru ca omul să se dezvolte pe baza ei, să-şi aprindă Eul de la ea, să o pătrundă, pentru a ajunge din nou în lumea veridicităţii. În starea lui actuală, omul are întru totul nevoie de această lume de Maya. În acest sens este de considerat cuvântul lui Goethe: „Pentru ce ar fi, într-un final, această frumoasă lume, cortul stelelor, decât ca omul să se construiască pe seama ei?" [Nota 58] Aceasta este exprimarea aparent naivă pentru faptul că lumea, aşa cum o percepem cu simţurile noastre fizice, este cu adevărat doar pentru noi în această formă aici. Căci, în realitate, dinspre lumea celor

veridice, totul apare altfel cu cauzele sale spirituale din spatele său.

Pentru regnurile naturale inferioare – regnul mineral şi cel vegetal, până la animalele cu sânge rece – lumea de Maya nu există. De-abia pentru animalele cu sânge cald ea există. Dar pentru că acestea nu au un Eu care să se aprindă de la ea, animalele îi dau clarvăzătorului impresia că sunt aduse în raporturi de dezvoltare care nu sunt adaptate la ele, iar acest lucru are, de fapt, efect discordant. Îndeosebi maimuţele, animalele cele mai asemănătoare cu omul, dau de aceea o impresie atât de grotescă.

Esoteristul vrea acum – iar de acest scop trebuie să devenim tot mai conştienţi – prin meditaţia sa să se descătuşeze de lumea Mayei şi să se pună în legătură cu lumea veridicităţii. El poate acest lucru numai prin meditaţia ce este dată din lumile spirituale de acele personalităţi care sprijină munca ierarhiilor mai înalte, de Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor. Iar ei au dat aici, spre exemplu, un exerciţiu de concentrare ce ne face capabili să colaborăm la evoluţie.

Atunci când esoteristul se concentrează cu gândurile sale asupra inimii, adică asupra locului unde simte inima în el, atunci va observa – adesea e nevoie de ore întregi şi de multe încercări până să simtă asta – că gândurile sale nu rămân la obiectul concentrării, la inimă, că se revarsă, iradiază de aici în afară şi va vedea apărând ca un fel de stea strălucitoare, al cărei centru este o figură, o formă, imaginea primordială pentru care inima este semnul. Iar liniile şi razele stelei vor începe să sune, iar tonurile formează cuvinte, cuvintele primordiale care au creat inima dinspre lumea veridicităţii. Iar cuvintele sunt, în traducere, cuvintele rugăciunii către Spiritul zilei de duminică:

Mare Spirit atotcuprinzător,
multe imagini primordiale lăstăreau din viaţa Ta ...

Razele stelei ce ţâşnesc în afară sunt întotdeauna cuvintele: *Tu erai*, – în timp ce liniile ce se află între ele sunt celelalte cuvinte.

Astfel ajunge esoteristul ca, prin exersare corectă, serioasă să aibă o astfel de trăire. El pătrunde prin meditaţiile sale, atunci când le face suficient de intens – mulţi nu fac acest lucru! – în lumea veridicităţii, iar aici poate, în funcţie de ceea ce aduce cu sine, să se simtă bine sau să fie respins. Acest din urmă lucru îi provoacă suferinţă şi durere; dar trebuie să fie ceva natural. Căci, în această lume, divinităţile pot să suporte în ea doar ceea ce se potriveşte; toate celelalte sunt respinse. Adesea, esoteristul mai are încă trăsături pe care nu şi le aduce el însuşi clar în conştienţă, care însă mai acţionează înapoi asupra lui în dezvoltare şi care îi sunt aduse în conştienţă prin semnale deosebite.

Dacă esoteristul îşi face exerciţiile harnic şi corect şi i se întâmplă ca, spre exemplu, să se trezească în toiul nopţii cu o senzaţie ca de căldură febrilă, atunci poate să-i aşeze acesteia împotrivă o răceală sufletească; iar aici simte el clar că nu este singur, că prin strădania sa esoterică a trezit în el un dublu. Ce vrea acela? Şi cine este el? Divinităţile bune au angajat, am putea spune, anumite entităţi luciferice, pentru a îndepărta din lumea lor acele trăsături ale omului care nu aparţin acolo. Iar o astfel de entitate este Samael, care intră atunci în acţiune când esoteristul nu a depăşit o anumită nesinceritate, de care suntem chiar toţi bolnavi şi care adesea ne stă atât de adânc în subconştient, încât la o atenţie mai mică nici nu avem habar de ea. Un exemplu: Cineva poate să-şi propună să călătorească la o adunare teosofică într-un oraş, pentru că o astfel de adunare este instructivă şi bună pentru el. În realitate el are, însă, cu totul alte scopuri în acel oraş, spre exemplu, vrea să întâlnească anumiţi oameni acolo, dar nu recunoaşte acest motiv adevărat faţă de el însuşi. Acesta este poate un exemplu cras, dar este unul pentru mulţi. – Aici trebuie Samael să intre în acţiune. Iar pe el îl observăm prin

căldura febrilă care ne vine noaptea, atâta vreme cât suntem afectaţi de această greşeală.

O altă greşeală greu de remarcat este următoarea. Adesea suntem de părere că ne îmboldeşte entuziasmul înspre lumile spirituale, în timp ce vrem doar să ne desfătăm în savoarea simţământului care este provocat de preocuparea cu asemenea lucruri. Dacă acum ne facem corect exerciţiile şi vrem să pătrundem în lumile spirituale, atunci ni se poate întâmpla să avem un simţământ de presiune de înălţime, ca şi cum am fi strânşi de gât. Iar aici este iarăşi o entitate luciferică ce provoacă acest lucru: Azazel. Acesta ne împiedică să păşim în lumea spirituală atâta timp cât nu am lăsat jos această greşeală.

Dacă ne îndeplinim ocupaţiile zilnice leneş, neatent şi neglijent, atunci vom avea poate, într-o zi, la trezire senzaţia de înec, ca şi cum ni s-ar tăia respiraţia şi ne-am scurge. Cel care provoacă aceasta se numeşte Azael. – Atenţia pe care trebuie să o îndreptăm spre lumea ce ne înconjoară este de importanţă mai mare decât sunt unii de părere. Dacă exersăm cu adevărată bucurie, atunci asta este un mijloc ajutător puternic pentru a pătrunde în lumile spirituale. Căci pentru fiecare lucru, pentru fiecare întâmplare trebuie să ne gândim la cauzele spirituale ce se află în spatele său. Ceea ce lăsăm nefăcut trebuie să facă pentru noi entităţi spirituale; căci munca trebuie făcută. Cât de neatenţi ne facem adesea munca, vreau să vă lămuresc printr-un exemplu. Într-o şcoală trebuia să fie introdus un nou regulament şcolar, iar o sumedenie de cadre didactice angajate trebuiau să fie supuse unui examen. Inspectorul şcolar foarte omenos s-a gândit: pe învăţătorii mai vechi, care au plecat deja de atâta vreme din seminar, nu vreau să-i întreb nimic din ce se învaţă acolo – de acest lucru ei nu-şi vor mai aduce aminte; o să-i întreb despre ceea ce au predat zilnic. Iar atunci s-a dovedit că mulţi dintre aceşti dascăli nu ştiau ceea ce îi ascultaseră pe elevii lor poate chiar de douăzeci de ori. Atât de puţin fuseseră atenţi. – Ca şi aceşti

dascăli, adesea noi nu suntem cu gândul la munca noastră. Iar cel care are de echilibrat acest lucru se numeşte în limbaj ocult Azael.

Aceste trei puncte sunt greşeli directe. Drept al patrulea lucru se adaugă o caracteristică pe care trebuie, de asemenea, să o lăsăm jos, aceasta este a-te-da-din-calea-karmei, în loc de a păşi cu curaj în faţa ei. Dacă vrem să pătrundem în astfel de condiţii în lumea veridicităţii, atunci vom avea dimineaţa, la trezire, o senzaţie de înlănţuire, ca şi cum ne-am întoarce într-o carceră şi, în plus de aceasta, vom avea dureri în tot corpul. Acest lucru este cauzat de Mehazael.

Şi exoteriştii trebuie, desigur, să suporte urmările greşelilor lor; însă ele se manifestă altfel la ei, în boli trupeşti, spre exemplu, şi nu le vine nimic în conştienţă privitor la cauza unor asemenea manifestări, îndeosebi această aducere-în-conştienţă trebuie tocmai să şi-o cucerească treptat esoteristul, iar la aceasta îl ajută şcolile esoterice. Ce anume percepem din acestea cu simţurile noastre este desigur doar un fragment infim din asta, un semn slab, exterior. Aşa cum tot ce este fizic, aşa cum şi simţămintele pe care le percepem sunt doar simboluri pentru realităţi, tot astfel şi şcoala esoterică, aşa cum apare pe planul fizic, nu este decât un simbol pentru ceea ce este în spiritual. Atunci când se formează o astfel de şcoală, adesea se întâmplă că un om se adânceşte şi, spre exemplu, are trăirea descrisă (despre inimă) prin concentrare, trăirea se configurează în el într-o formulă pe care o poate da apoi mai departe unui număr de elevi, lucru prin care ei sunt iarăşi puşi în legătură cu ceea ce este veridic spiritual. – Astfel exprimă şi rugăciunea de încheiere tot ceea ce este activ în spiritual drept forţă creatoare.*

* Este vorba despre zicerea: „În spirit se afla germenele trupului meu …”

Oră esoterică
Berlin, 16 decembrie 1911
Însemnarea A

În meditaţiile noastre vom observa curând cum ni se opune ceva ca o forţă opritoare. Temeinic trebuie să facem cunoştinţă cu aceasta şi să recunoaştem faptul că este ceva înrudit cu întreaga putere distructivă a Pământului. Pământul este cuprins într-un proces distructiv. Şi ştiinţa exterioară recunoaşte noi formaţiuni pe suprafaţa Pământului, drept produse ale forţelor distructive. De la jumătatea epocii atlanteene, aceste forţe distructive se află în creştere (se pregătiseră deja mai înainte) prin ceea ce omul a creat drept karmă. Karma neechilibrată este cea care întăreşte puterile terestre distructive, iar Pământul a devenit deja un cadavru fizic, care ar trebui să cadă cu totul deoparte din planul de dezvoltare, dacă nu ar fi intervenit o mare putere. Tot ceea ce are de-a face cu dezvoltarea Pământului este străbătut de aceste puteri distructive, ce sunt fiinţe luciferice rămase în urmă pe Lună. Acest lucru a fost recunoscut de cineva prin înţelepciunea sa asupra lumii şi acesta a rămas şi mai devreme înapoi în dezvoltarea Lunii – şi deja pe Soare, dar acum vorbim despre Lună –, pentru a putea să amestece ceva feciorelnic în dezvoltarea Pământului, ce nu este cuprins de puterile distructive. Până la jumătatea epocii atlanteene au acţionat forţe constructive. Omul le vedea în spatele Mayei. Tot mai mult întărea omul prin karma sa neechilibrată greutatea puterilor distructive, încât la Misteriul de pe Golgotha de pe 3 aprilie 33, braţul orizontal al balanţei a stat în echilibru, iar atunci a fost pusă în celălalt talger fapta lui Christos. El s-a unit cu Pământul, astfel încât fiecare om poate acum să-L găsească pe Christos în cel mai profund interior sufletesc. Să se înece ar fi trebuit omul în Maya care îl înconjoară; atunci s-a unit Christos cu dezvoltarea Pământului, pentru ca omul să Îl regăsească în spatele Mayei.

Noi ştim de ce a fost ţesută această Maya de către divinităţi: pentru ca omul să nu trebuiască să trăiască în ea înlănţuit de slava lumii veridicităţii, ci ca să se poată îndrepta către ea în libertate. Noi ştim ce sunt stările noastre de trezie şi somn. În timpuri vechi, omul mai vedea încă în momentul trezirii, prin vălul Mayei, entităţile dumnezeieşti, însă în timpul Misteriului de pe Golgotha numai pe cele demonice. Apoi s-a închis poarta cu totul, să se înece trebuia omul în Maya. În vechile timpuri, mantia – forţa – lui Ilie a trebuit să-i fie dată lui Elisei [Nota 59] ca să împartă Iordanul, spre a-l trece fără pericol; premergătorul lui Christos îi cufunda pe oameni în Iordan. Omul ar trebui să meargă prin ape, dar este dat un material din care el însuşi îşi poate arunca un pod pentru a trece peste ele, în loc să se înece în ele. Christos însuşi i se dă drept acest material.

Acuma, omul ar putea să vadă o îngrădire a libertăţii sale în faptul că trebuie să se ataşeze de această forţă christică biruitoare, dar atât de liber lasă Christos privitor la presupunerea entităţii sale, încât nu se lasă găsit prin nimic terestru, nici măcar cu înţelegerea, cu raţiunea, pentru că acestea sunt ceva constrângător pentru om. Căci înţelegerea şi raţiunea sunt străbătute de forţele luciferice, iar înainte ca acestea să fi intervenit, Christos a rămas în urmă şi este, aşadar, găsit de om în străfundurile mistice ale fiinţei sale. Religiile anterioare erau o expresie a respectivului nivel al ştiinţei, iar creştinismului i se pune în cârcă faptul că nu este cu nimic legat de ştiinţa exterioară. În timpurile ce vin, tocmai că va merge dincolo de tot ce poate fi găsit şi cunoscut în exterior şi este şi astăzi doar de găsit în trăirea interioară. A fost deja arătat adesea înspre modul în care se va desfăşura revelarea lui Christos în timpurile următoare [Nota 60].

Înconjuraţi de Maya, oriîncotro am privi, răsună ceva veridic din noi: marele dor ce trăieşte în fiecare suflet de om; căci din Dumnezeu suntem născuţi. Şi nu ne vom îneca în Maya ce continuă, căci în Christos murim; în euitatea

dumnezeiască se scufundă diferenţierea ucigătoare. Iar întregi vom renaşte, plini de forţă şi liberi; din Sfântul Spirit vom reînvia. A fost pus în mişcare atât de mult cu cuvintele acestea, pe care dvs. trebuie să vi le lămuriţi în meditaţie, încât aveţi mult mai multe decenii de lucru cu asta, decât cuprinde restul acestei încarnări. Puneţi-vă aceste fapte în sufletele voastre, excludeţi tălăzuirea Mayei, iar ele vor deveni forţe vii în voi.

* * *

Însemnarea B

Dacă aşezăm *acel* conţinut al meditaţiei noastre în centrul conştienţei noastre, atunci simţim cum acţionează înăuntru forţe ce formează o oprelişte, încât nu ne putem dedica întru totul. Aceste forţe pe care le întâlnim în sufletul nostru sunt, dacă le recunoaştem cu claritate, forţe distructive, aceleaşi forţe distructive ce acţionează în Pământ, care au drept efect faptul că Pământul nostru este destinat distrugerii, faptul că el s-a izolat de cosmos. Aceste forţe distructive au început să acţioneze la jumătatea epocii Atlantidei şi erau în timpul evenimentului de pe Golgotha atât de departe, încât ţineau cu exactitate balanţa faţă de forţele constructive, şi anume acest lucru s-a întâmplat pe 3 aprilie din cel de-al treizeci şi treilea an al cronologiei noastre (sau la 14 [Nisan] al cronologiei de atunci). Atunci a adus Christos o nouă forţă în Pământ şi în omenire, ce acţionează împotriva acestor forţe distructive. Pentru a le putea introduce pe acestea, entitatea Christică a rămas în urmă într-un timp anterior al dezvoltării Lunii, pe când Pământul mai arăta încă starea feciorelnică de forţe – încă înainte ca entităţile luciferice să fi rămas în urmă pentru a se opinti împotriva dezvoltării. Cu această forţă christică ce dormitează în fiecare suflet trebuie noi să ne unim; ea ne face liberi de forţele distructive pe care le-a sădit karma noastră pe parcursul încarnărilor şi în care ne-am îneca precum într-un fluviu adânc. Prin acest fluviu al existenţei trebuie să trecem.

Înaintea evenimentului de pe Golgotha, vechile divinităţi ale celorlalte religii erau cele care le ofereau sufletelor omeneşti o căruţă sau o corabie pentru a trece dincolo, acuma trebuie să cuprindem forţa pe care ne-o oferă Christos şi să construim o punte peste el. Încă Elisei a trăit faptul că Ilie şi-a lăsat în urmă mantia cu care Elisei a împărţit Iordanul pentru a trece dincolo. Acum este altfel. Dacă vechile popoare priveau la Maya exterioară când se trezeau, ele găseau, privind prin aceasta, lumea spirituală; noi nu găsim în Maya actuală nicăieri dumnezeiescul. Ea este un cadavru; doar în sufletul nostru urcă atunci dorul, iar acesta este dumnezeiescul ce ne indică drumul în lumea spirituală. Nu în exterior, precum mai era la Zarathustra, ci în noi, în Pământul nostru Îl găsim pe Christos. În vremurile vechi, religia şi ştiinţa erau unite, dar raţiunea de astăzi nu poate să Îl găsească pe Christos; până acum, Christos a putut fi găsit doar prin credinţă, de-abia noile forţe sufleteşti vor alcătui din nou unirea.

* * *

Însemnarea C

Esoterismul ne dă de veste despre faptul că 3 aprilie 33 este vinerea în care a avut loc Misteriul de pe Golgotha. Când ne adâncim cu seriozitate în meditaţia noastră putem să observăm în noi că din toate părţile apar din sufletul nostru forţe contrare care ne înconjoară şi devin treptat o imagine contrară foarte ciudată. Ce fel de forţe sunt acestea?

Este karma noastră, pe care ne-am creat-o pe parcursul timpului. Omul va învăţa să cunoască faptul că aceste forţe din el sunt înrudite, strâns înrudite cu forţe cosmice din univers, că sunt aceleaşi forţe din el, din om, cele ce afară sunt forţe distrugătoare ale planetei.

Iar dacă ar acţiona doar aceste forţe, Pământul ca planetă ar cădea afară din dezvoltarea generală şi s-ar pustii.

Atâta cât reuşeşte omul acum să se unească cu forţele ce vin din cealaltă parte, cu forţele lui Christos, atâta creează el

în sine şi pentru Pământ forţe ascendente. De la Misteriul de pe Golgotha, Christos este unit cu Pământul, dar a fost pregătit acest misteriu deja o lungă perioadă de timp (la jumătatea epocii atlanteene ar fi trebuit să aibă loc, de fapt) [Nota 61].

Dacă acum omul se decide să meargă pe cale cu ajutorul lui Christos, dar totuşi în libertate, atunci va cunoaşte şi faptul că prin aceasta îşi slujeşte sieşi şi totodată omenirii. Drept imagine pentru această cale se spune că am avea trăirea unei ape peste care ar trebui să trecem şi a unui pod pe care ar trebui să-l folosim pentru aceasta.

Paznicul karmei este cel care apare în imaginea apei, karma omului făcută de el însuşi, peste care el trebuie să păşească şi despre care îşi va da curând seama că este strâns legată de întreaga omenire şi că omul trebuie să o corecteze. Dacă face asta, atunci îi foloseşte prin aceasta întregii omeniri.

A învăţa să se disperseze în cosmos, asta trebuie omul.

* * *

Însemnarea D

1. Despre cele două forţe care sunt în omenire [active]. O parte, care [este] destinată decăderii, cealaltă parte, ce mai poate fi ridicată la viaţă.

2. Despre forţele ce au venit înăuntru în procesele de viaţă şi au stricat procesele de viaţă.

3. Despre decăderea ce ameninţă aceste fiinţe şi forţe.

4. Despre Botezul în Iordan, scufundarea de tot.

5. Despre viaţa ce putea să prindă loc în om prin scufundare.

6. Despre ridicarea din nou din starea de a fi înlănţuit de aceste forţe închinate morţii.

7. Forţele de natură stricătoare sunt în om şi sunt preponderente.

8. Cum au fost sădite forţele vieţii în aceste forţe stricătoare. Intrarea lui Christos, care îşi păstrase forţe din timpul Soarelui.

9. Despre aruncarea afară, a Pământului, a materiei ce a trebuit să fie aruncată afară din sistemul vieţii ca nefolositoare.

10. Ce anume este ceea ce a trebuit să-i fie impregnat acum omului prin Christos.

11. Despre depăşirea morţii, transformarea substanţei în spirit.

12. Cum este încuiat ceea ce este rău în trupul omului, acţionează acolo distructiv.

13. Cum este înlănţuit omul în ceea ce e rău, dar a fost aruncat podul peste râu, peste Iordan de către Christos, pentru a scăpa de acesta.

14. Despre Botezul lui Christos şi al apostolilor. Cum a fost provocată o sperietură prin scufundarea completă a apostolilor în apă, pentru a acţiona în trupesc.

15. Cum acţionează în Christos întregul cosmos ... El este una cu Tatăl şi prin aceasta creează din nou o relaţie cu ceea ce este viu.

16. Unirea acestui viu, ce acţionează în Christos, cu Pământul a fost făcută posibilă prin moartea lui Christos Iisus.

17. Aceasta a avut loc pe 3. 4. 33, pe 14 ...*. În acest moment, viaţa cosmosului s-a unit din nou cu Pământul.

* Scriere extinsă, nu se poate descifra clar: „Nianth ... (?)" [Nisan].

Oră esoterică
Hanovra, 31 decembrie 1911
Însemnarea A

Astăzi vrem să punem mai întâi în faţa noastră întrebarea, la ce rezultat am ajuns prin studiul esoteric al teosofiei. Răspunsul va fi că – cel puţin teoretic – ne-a devenit

conştient faptul că întreaga lume şi noi înşine, în măsura în care înţelegem prin aceasta trupul nostru fizic, este Maya, iluzie. Presupunem acest lucru cel puţin teoretic, iar pentru noi rămâne aşa mai mult sau mai puţin o ipoteză. Dacă, însă, începem cu o şcolire esoterică, atunci această presupunere a unei simple ipoteze trebuie să devină tot mai mult adevăr. Trebuie să pătrundă adânc în conştienţa noastră faptul că nu avem, de fapt, niciun fel de pământ solid în care putem să ne înrădăcinăm, că doar trăim aici pe suprafaţa unei oglindiri de valuri înspumate pe marea vieţii, că niciodată nu ne cufundăm în adevărata mare a realităţii, că, deci, suntem tot mereu o minge de joacă a iluziei. Iar la această cunoaştere trebuie şi este necesar să ajungă fiecare dintre cei ce vor să meargă pe drumul esoteristului. Iar o anumită trăire va apărea la cei mai mulţi, anume un sentiment de disperare, de a fi părăsit, de frică. O frică, aşa cum o cunoaştem când stăm pe creasta unui munte şi devenim conştienţi că sub noi e o prăpastie adâncă. Disperare, părăsire îl vor cuprinde pe esoteristul începător, pentru că orice sprijin pe care credea că îl are în viaţă cade în faţa lui ca o Maya, o iluzie. Dumnezeul său pare să-i fie smuls, pentru că el vede în întreaga creaţie doar ce este greşit, ce este înşelător; da, această cunoaştere poate să-l ducă la ateism.

Şi de ce trebuie să mergem pe acest drum, de ce trebuie să privim deplin conştienţi adânc în lumea iluziei? De ce, aşa ne întrebăm, divinităţile ne-au pus în această lume nereală? Ei ar fi putut totuşi să ne facă rost de realitatea nemijlocită, în locul acestui joc de valuri al vieţii complăcut la suprafaţă!

Vom cunoaşte mai târziu faptul că este înţelept şi bun faptul că lumea este Maya, iluzie. Dacă totul ar fi realitate adevărată, atunci noi înşine nu am mai căuta adevărul, deplinătatea; nu am putea dezvolta niciun fel de capacităţi, iar pentru că nu ar exista nimic incorect, nu ar putea exista niciun fel de păcat. Aşadar, nu ne-am putea educa pentru o virtute, nu am putea deloc să ne dezvoltăm liberi; nu am avea

niciodată ocazia, deoarece trăim mereu în Dumnezeirea activă, domnitoare, să căutăm noi înşine adevărata cunoaştere din proprie libertate şi să ne cufundăm în adâncurile realităţii. Am înceta să îl căutăm pe Dumnezeu. Această „căutare de Dumnezeu" are o profundă semnificaţie biblică, ce poate fi înţeleasă doar esoteric. La sfârşitul celei de-a şasea zile a creaţiei se spune: „Iar Dumnezeu s-a odihnit în cea de a şaptea zi." [Nota 62] În dezvoltarea Saturn, Soare şi Lună, Dumnezeu fusese activ, el S-a odihnit în ziua a şaptea, după ce fusese creată lumea; atunci Dumnezeu nu mai era de găsit, până la orizontul dezvoltării noastre pământeşti. Aici, el era invizibil; iar acest lucru are o adâncă semnificaţie.

Adevăratul dumnezeiesc se află ascuns în spatele creaţiei vizibile – acesta este marele adevăr pe care trebuie noi, ca esoterişti, să îl căutăm în spatele aparenţei senzoriale. Iar pentru că lumea este iluzie, ea ne dă tocmai ocazia de a ne dezvolta Eul trecând prin toată aparenţa greşită, pentru ca să ajungem să găsim singuri realitatea, Dumnezeirea. Iar ce cale ne indică şcolirea esoterică, ce mijloace ne dă ea pentru ca să putem ajunge la o cunoaştere mai rapidă a lumilor mai înalte decât ajunge omul de fiecare zi? Ea ne dă anumite exerciţii, exerciţii de concentrare şi de meditaţie, la a căror exersare pot fi trezite forţe sufleteşti interioare, ce altfel ar mai rămâne încă mult timp adormite. Vreau aici să mai subliniez în mod expres faptul că elevul nu trebuie să pornească pe această cale din simpla încredere faţă de învăţătorul său ori poate dintr-o venerare oarbă a lui, căci asta ar fi calea cu totul inversă pentru el. El trebuie să-şi folosească propria raţiune în tot ceea ce face şi nu trebuie nici să-i lase pe alţii să gândească pentru el, ci singur trebuie să verifice totul, chiar şi privitor la exerciţiile şi meditaţiile sale. El trebuie ca, atunci când este cufundat în meditaţiile sale, să nu creadă într-o forţă sugestivă a acestora, căci aceasta ar fi o presupunere cu totul greşită. Ele nu pot să acţioneze sugestiv, pentru că sunt

alcătuite în aşa fel, încât fiecare ajunge prin sine însuşi la imaginaţiunea pe care exerciţiile doar o sugerează.

Să privim la acea meditaţie ce îi este cunoscută majorităţii dintre dumneavoastră:

În razele curate ale luminii...

Ce ar putea acţiona acum aici sugestiv, în timp ce conţinutul sugerează, de fapt, ceva ce nu este deloc real? Căci fiecare ştie, în timp ce o rosteşte pentru sine, că Dumnezeirea nu este de găsit în razele luminii (exterioare). Exerciţiul ne dă sugestia, numai ca un fel de simbol, de a ne crea din noi înşine o figură imaginativă, în timp ce încercăm să ne cufundăm cu sufletul nostru în Dumnezeirea lumii. Trebuie să lăsăm mereu doar propria noastră raţiune să vorbească, nu să acţionăm dintr-o credinţă oarbă faţă de învăţătorul nostru. Este mai bine să adăstăm în îndoială până ce ajungem prin propria noastră muncă la cunoaşterea adevărului. Cândva vom ajunge atât de departe.

Şi care anume este cealaltă trăire de neînlăturat pe care o parcurge omul în interior – de neînlăturat, căci este consecinţa urmării fidele a exerciţiilor esoterice? Aceasta este scindarea personalităţii, ce apare aici.

Omul va percepe treptat aşa, ca şi cum ceva ar merge pe lângă el, ceva ce gândeşte cu el, aude cu el, ba chiar, dacă omul nu este foarte puternic în interior, vorbeşte odată cu el. Este un al doilea Eu ce iese la iveală, un dublu, pe care l-am scos din noi înşine. Cu cât mai serios a mers cineva pe calea esoterică, cu atât mai mult scoate afară din el din vechiul său om, adică el dă jos, precum şarpele, o piele după cealaltă. Aceste piei – metaforic vorbind – devin un al doilea trup, un dublu, ce nu ne mai părăseşte în timpul vieţii. Omul care a scos din sine dublul său era denumit în vechile misterii egiptene „omul-kha". Dublul este înlănţuit de omul-kha, pentru a-i aminti mereu de felul în care era viaţa sa dinainte sau cum mai este el încă. Aceasta nu este întotdeauna o senzaţie plăcută. Dar conştienţa de a duce mereu cu sine acest

dublu îi va chema în conştienţă greşelile sale, ca să se corecteze. El trebuie permanent să simtă această prezenţă, altfel ar deveni periculos şi ar uita, cu toate idealurile înalte şi intenţiile sale, care este de fapt viaţa sa interioară şi care sunt greşelile sale. În anumite condiţii, ar fi chiar un pericol de moarte pentru un iniţiat înalt, în ciuda strădaniei sale înalte, dacă ar uita de acest dublu, chiar şi numai pentru o clipă. El ar putea, într-adevăr, să-şi piardă trupul fizic prin moarte, aproximativ la fel ca cineva care, adâncit într-o problemă nobilă, ar uita să fie atent la corpul său, iar drept urmare a acestei neatenţii ar fi călcat de o maşină. Cu cât mai tare apare dublul, cu atât mai bine este pentru dezvoltarea noastră, căci altfel ne-am deda la mari iluzii privitor la noi înşine. Căci a vedea şi a cunoaşte propriile noastre progrese în dezvoltare noi nu putem; asta poate s-o facă doar cel care este învăţătorul nostru. Să ne aducem aminte de acel pasaj din istoria creaţiei, unde Elohim, după ce creaseră împreună omul, urcaseră la Soare. De-abia aici au putut să-şi evalueze lucrarea, fapt pe care îl găsim exprimat în cuvintele: „Iar ei şi-au privit lucrarea şi au văzut că era bună." [Nota 63] Ei îşi atinseseră deplinătatea şi de aceea puteau să-şi evalueze lucrarea.

* * *

Însemnarea B

Din învăţăturile teosofiei exoterice luăm cu noi, drept practică de viaţă, cunoaşterea că lumea exterioară este doar Maya, doar iluzie, în spatele căreia se ascunde lumea spirituală ca lume a realităţii. Precum jocul valurilor pe suprafaţa mării, aşa îi apare esoteristului tot mai mult lumea exterioară cu toate întâmplările ei, iar el percepe: dacă vreau să ajung la adevărata realitate, la ceea ce produc aceste unduiri şi valuri de întâmplări exterioare, atunci trebuie să cobor acolo unde sunt forţele ce stau la baza acestui lucru; eu trebuie să cobor în adâncime, pe fundul mării din sufletul meu. Esoteristul trebuie să ajungă la adevărata trăire a

acestei cunoaşteri. Nu este permis să-i fie doar o simplă teorie. Dar calea către această trăire este una lungă şi anevoioasă. Dacă ştim că tot ce ne înconjoară este lumea Mayei, că trăim în această lume a Mayei, că lumea realităţii este încuiată pentru noi, cum să găsim atunci solul ferm? Cum să ajungem acolo, la adevărata realitate? Cu aceste întrebări stă aici adevăratul esoterist. Pentru el este ca şi cum i-ar fi fost tras pământul de sub picioare, ca şi cum ar sta în faţa unei prăpăstii, ca şi cum ar atârna ca un punct negru deasupra acestei prăpăstii. Cel mai mare curaj, cea mai mare neînfricare ţine de asta, ca el să nu alunece în această prăpastie care se deschide în faţa lui. Totul i se pare întunecat şi de nepătruns, da, el ajunge chiar să se îndoiască de existenţa dumnezeiescului în această lume a iluziei. Acesta este un moment greu în cadrul dezvoltării sufleteşti. Dar este necesar ca acest lucru să fie parcurs vieţuind.

Să ne întrebăm acuma: De ce trebuie să treacă omul prin acest lucru? De ce trebuie lumea adevăratei realităţi, lumea realităţii să fie învăluită? De ce trebuie să trăiască în această lume a Mayei fără să poată intra în lumea ce se află în spatele acestei Maya?

Divinităţile l-au condus pe om prin timpul Saturn, Soare şi Lună. Pe atunci, omul mai era încă o entitate spirituală. Divinităţile i-au construit învelişurile în care această entitate spirituală „om" trebuia să trăiască în calitate de entitate de Eu. Dar el nu ar fi ajuns niciodată la Eu-itatea sa, dacă ar fi mers tot aşa înainte. De aceea stă scris la începutul Bibliei: Divinităţile au creat timp de şase zile şi s-au odihnit într-a şaptea. – Şase zile de creaţie: ziua lui Saturn, ziua Soarelui şi ziua Lunii şi repetarea lor la începutul Pământului, epoca polară, cea hiperboreană, cea lemuriană. Aici au creat asupra omului. Acum se odihnesc într-a şaptea zi, timpul care este după cel lemurian, timpul pământesc, timpul nostru, pentru ca omul să poată ajunge la dezvoltarea liberă a Eului. Dar pentru aceasta este necesar să nu aibă voie, o vreme, să vadă

lumea divinităţilor, lumea realităţii. Iar recunoscători trebuie să fim faţă de cei care ne-au creat lumea iluziei, fie că sunt divinităţi sau draci – care ne acoperă pentru început lumea adevărată, lumea realităţii, lumea ce creează spiritual. Căci nu am putea să trăim în lumea realităţii cu Eul nostru de astăzi, cu Eul care se trăieşte în personalitate. Ne-am scufunda cu acest Eu, am pieri în teamă, de frică şi sperietură în această lume a realităţii. Atunci când ieşim din lumea iluziei, adică atunci când adormim, acest Eu se cufundă în inconştienţă, ce se trăieşte în personalitate, şi anume pentru că nu putem suporta conştienţi, deocamdată, forţele şi acţiunile lumilor mai înalte în care intrăm atunci. Conştient este Eul nostru personal doar atunci când se cufundă în lumea iluziei. El trebuie să treacă prin această lume pentru a deveni puternic şi tare, pentru ca apoi să poată intra conştient în lumea realităţii, cu această forţă cucerită. Prin meditaţie şi concentrare ajungem treptat să cunoaştem faptul că ceea ce numim noi în viaţa obişnuită Eul nostru aparţine şi el de această lume a iluziei, că putem să trecem de la conştienţa acestui Eu într-o conştienţă a unui alt Eu, care stă în spatele acestui Eu. Cu acest Eu putem apoi să intrăm în lumea realităţii. Conţinutul meditaţiei este dat întotdeauna în aşa fel, încât umple sufletul cu imagini şi reprezentări ce nu sunt preluate din lumea fizică.

Să luăm drept exemplu un material de meditaţie foarte simplu, care vă este tuturor destul de cunoscut:

În razele curate ale luminii

Străluceşte Dumnezeirea lumii...

Dacă ne cufundăm meditativ tot mereu în aceste cuvinte, atunci ajungem să trăim ceva ca un Soare spiritual, în care ne străluceşte Dumnezeirea lumii şi trăim unduirile curate ale luminii ca pe o haină, ca pe o revelaţie strălucitoare, în afara Dumnezeirii, ca şi slava acestei Dumnezeiri. Pentru a trăi însă aceasta cu adevărat viu, este necesar să uităm cu totul de noi înşine, adică de conştienţa

obişnuită de Eu. Chiar şi cuvintele, care mai sunt încă ceva ce provine din lumea fizică, trebuie să le uităm. Atunci se revelează treptat, prin forţa acestui material de meditaţie, lumea spirituală drept lume de lumină. Privim trăind această lume de lumină a spiritualului. – În continuarea acestei ziceri meditative trebuie ca nici la următoarele cuvinte: „Eu mă odihnesc în Dumnezeirea lumii" să nu ne gândim că am putea face asta cu Eul nostru obişnuit. Nu acest Eu de zi cu zi se trăieşte în Dumnezeirea lumii, ci Eul individual, spiritual, pe care tocmai că trebuie să-l găsim prin forţa acestei ziceri. De aceea este conţinutul acesteia aşa, încât ne conduce în afară din lumea iluziei; căci dacă doar mergem afară în lumea fizică, atunci nu putem într-adevăr să cunoaştem din nimic faptul că lumina este veşmântul Dumnezeirii şi că trebuie să căutăm înapoia acestei lumini, în această lumină fiinţa Dumnezeirii însăşi. Din lumea fizică nu sunt preluate astfel de gânduri. Ele vin din lumea spirituală, iar prin ele poate să ajungă să trăiască ceva ce este înrudit cu această lume spirituală, ce o conduce iarăşi în această lume spirituală.

Dacă elevul lasă să acţioneze asupra sufletului său iarăşi şi iarăşi un astfel de conţinut meditativ, atunci intervine evenimentul pe care trebuie să îl considerăm drept începutul şcolirii esoterice propriu-zise, un început care reprezintă totodată un mare progres. Acesta este evenimentul că percepem dintr-odată ceva ca o a doua figură lângă noi, că percepem un fel de dublu lângă noi, pe care ca şi cum l-am scos afară din noi. Dar prezenţa acestui dublu ne este pentru început chinuitoare, neplăcută. Aceasta este apariţia „scindării personalităţii" (vezi ***Cum se dobândesc cunoştinţe despre lumile superioare?***). Aici se separă omul mai înalt, spiritual de cel inferior. Iar de acum înainte, acest dublu este permanent în jurul nostru; mereu îi simţim apropierea, da, se poate chiar ajunge să îl auzim vorbind. Iar noi trebuie să ştim: cu cât mai disconfortantă îi simţim apropierea, cu atât mai repede şi mai temeinic păşim înainte. Faptul că el ne este

fundamental neplăcut şi fatal, trebuie să fie aşa; căci el ne arată mereu tot ceea ce ne leagă prin fiinţa noastră fizică de lumea iluziei, din a cărei înlănţuire tindem să ieşim. Prin acest dublu învăţăm să cunoaştem temeinic tot ceea ce trebuie să scoatem din noi. El ne arată asta tot mereu, din nou. Tot ce este în noi ca necinste, lipsă de iubire, egoism şi alte trăsături rele ne întâmpină prin trăirea acestui dublu. Iar faptul că mai cărăm cu noi aceste trăsături, că nu putem să le scuturăm de pe noi, acest lucru provoacă sentimentul de neplăcere pe care ni-l produce dublul. Atâta timp cât mai aveam încă aceste trăsături rele în noi, în subconştientul nostru, ca şi în adâncul mării sufletului nostru, ele nu ne veneau încă în conştienţă în întreaga lor tărie. Dacă, însă, omul spiritual se dezvoltă şi creşte tot mai mult, dacă priveşte mustrător asupra acestor trăsături ale sufletului nostru, atunci ele acţionează chinuitor prin prezenţa lor, pe care acest om nu o mai poate suporta. Şi de aceea este foarte bine când senzaţia de neplăcere chinuitoare apare foarte puternică, căci prin aceasta scăpăm cel mai repede de acest dublu.

Acea fiinţă, acum, care spre progresul esoteristului provoacă evenimentul descris, este una din entităţile luciferice ce a fost delegată, am putea spune, în acest scop: este Samael cu cetele sale. Esoteristul trebuie să privească acţiunea acestuia drept ceva întru totul bun pentru progresul său, pentru ca să ajungă prin aceasta la cunoaşterea tuturor acelor trăsături şi cususuri care îl frânează în dezvoltarea sa şi să capete imboldul puternic ca să se elibereze de ele. Samael este fiinţa care ne aduce în conştienţă prezenţa dublului.

* * *

Însemnarea C

Din teosofia exoterică luăm drept practică de viaţă cunoaşterea faptului că lumea exterioară este doar Maya, doar iluzie, în spatele căreia se ascunde, drept lume a realităţii, lumea spirituală. Precum jocul valurilor pe

suprafaţa mării, aşa apare lumea exterioară; dacă vrem să ajungem la realitate, trebuie să coborâm pe fundul mării.

Esoteristul trebuie însă să ajungă să trăiască această cunoaştere în sine însuşi, iar calea într-acolo este lungă şi dificilă. Dacă ştim că totul este doar Maya, că lumea realităţii ne este învăluită, cum să găsim solul ferm, cum să ajungem la această realitate?

Aici esoteristul adevărat întâlneşte ceva, ca şi cum i-ar fi tras pământul de sub picioare, ca şi cum ar sta în faţa unei prăpăstii, iar cel mai mare curaj, cea mai mare neînfricare e necesară ca să nu alunece în prăpastia care se deschide în faţa lui. Dacă esoteristul se gândeşte profund şi serios, ajunge să se îndoiască şi de dumnezeiescul din această lume a iluziei. Aceasta este o clipă grea, însă este necesar să fie parcursă cu trăirea.

Acum ne întrebăm: De ce trebuia ca lumea realităţii să fie învăluită pentru noi? Divinităţile l-au condus pe om prin timpul Saturn, Soare şi Lună drept fiinţe spirituale; dar el nu ar fi ajuns la calitatea de Eu dacă ar fi continuat în acest fel. De aceea stă scris la începutul Bibliei: divinităţile au creat şase zile şi s-au odihnit în a şaptea zi. – Ele au creat în timpul Saturn, Soare şi Lună şi se odihnesc acum în timpul nostru, pentru ca omul să ajungă la dezvoltarea liberă a Eului. Dar pentru aceasta e necesar să nu aibă voie să vadă lumea realităţii, iar noi trebuie să le fim recunoscători celor care ne-au creat lumea iluziei – fie că sunt divinităţi sau draci; căci nu am putea să trăim în lumea realităţii cu Eul nostru de astăzi; ne-am scufunda. Aşa cum Eul nostru, atunci când ieşim din lumea iluziei, se cufundă în inconştienţă pentru că nu putem suporta conştient forţele lumilor mai înalte în care intrăm, aşa a trebuit să se cufunde Eul nostru în această lume a iluziei şi să meargă prin ea, pentru a deveni tare şi puternic, ca să putem intra conştienţi în lumea realităţii.

Prin meditaţie şi concentrare ajungem treptat să devenim conştienţi de Eul nostru. Conţinutul meditaţiei este

întotdeauna dat în aşa fel, încât umple sufletul cu imagini care nu sunt preluate doar din lumea fizică.

Să luăm odată un conţinut meditativ foarte simplu, care vă este destul de cunoscut tuturor:

În razele curate ale luminii
Străluceşte Dumnezeirea lumii...

Dacă mergem doar afară în lumea fizică, nu putem recunoaşte realmente din nimic faptul că lumina este veşmântul Dumnezeirii. Din lumea fizică nu sunt preluate asemenea gânduri; ele vin din lumea spirituală, iar datorită acestui fapt poate să trăiască ceva în sufletul nostru, ce îl conduce iarăşi în această lume spirituală.

Vrem acum să mai menţionăm ceva în ora noastră esoterică de astăzi, ceva pe care îl considerăm drept începutul unui progres în şcolirea noastră esoterică. Acesta este evenimentul că, dintr-odată, percepem o a doua figură lângă propria noastră figură, un fel de dublu, pe care ca şi cum l-am scos din noi, a cărui prezenţă ne este însă chinuitoare şi neplăcută; aceasta este scindarea personalităţii, separarea omului spiritual mai înalt de cel inferior. Acest dublu este mereu în jurul nostru, îi simţim prezenţa; se poate chiar ajunge să îl auzim vorbind, iar cu cât mai neplăcută simţim apropierea sa, cu atât mai repede şi mai temeinic păşim înainte. Acest lucru trebuie să fie aşa, pentru ca să scoatem din noi tot ce mai este ca necinste, egoism şi alte trăsături rele. Aceste trăsături negative pe care le mai cărăm cu noi, pe care nu putem încă să le scuturăm de la noi, provoacă senzaţia de neplăcere. Atâta timp cât le mai aveam încă în noi, ele nu ne veneau încă în conştienţă în toată tăria lor. Când omul spiritual creşte şi se dezvoltă, ele acţionează deranjant şi chinuitor prin prezenţa lor, pe care acest om spiritual nu o mai poate suporta şi de aceea este foarte bine dacă senzaţia de neplăcere apare foarte puternic; prin aceasta scăpăm cel mai repede de acest dublu.

Acea fiinţă, care provoacă acest eveniment spre progresul esoteristului, este una dintre entităţile luciferice ce este delegată în acest scop: este Samael cu cetele sale, iar esoteristul trebuie să considere acţiunea acestuia drept ceva întru totul bun pentru progresul său, pentru ca prin aceasta să ajungă la cunoaşterea tuturor acelor trăsături şi cusururi care îl frânează în dezvoltarea sa, iar el să se străduiască să se elibereze de ele.

Oră esoterică
Hanovra, 1 ianuarie 1912
Însemnarea A

Ajunsesem în consideraţiile noastre esoterice anterioare până la punctul în care am scos din noi, prin şcolirea noastră, ceea ce numim dublul nostru. Nu este, într-adevăr, o senzaţie plăcută dacă tot ceea ce până atunci adăposteam inconştient în interiorul nostru vedem în faţa noastră obiectiv, lucru care apoi se prinde de călcâiele noastre la fiecare pas drept însoţitorul nostru. Am auzit că este Samael, una din entităţile luciferice cu cetele sale, cel care scoate din noi dublul. Vedem din aceasta că fiinţele luciferice nu produc întotdeauna numai răul, ci şi binele. Dacă am purta în noi mereu inconştient greşelile noastre, atunci nu am putea niciodată să devenim conştienţi de forţele distrugătoare, stricătoare pe care le realizează atât în trupul nostru, precum şi în întreaga substanţă cosmică. Atâta timp cât Samael nu a scos din interiorul nostru greşelile noastre, atâta timp nu le vedem obiectiv drept dublul nostru în faţa noastră, atâta timp ne va fi mărinimos ţinută ascunsă de divinitate forţa stricătoare, distrugătoare a tuturor emoţiilor noastre – cum sunt gelozia, ura, ciuda –, a pasiunilor noastre în general, pe care le emanăm în mediul nostru. Clarvăzătorul vede cum pasiunile noastre distrug, descompun ceva în trupul nostru fizic şi totodată în substanţa cosmosului, în timp ce binele stimulează forţe constructive. Aşa este Samael,

în fond, o binecuvântare pentru dezvoltare. El ne arată fiinţa noastră interioară cu atât mai corect, cu cât mai serios ne luăm şcolirea în mâni. Ne vedem atunci pe noi înşine obiectiv cu greşelile noastre, cărora până atunci nu le-am acordat nicio atenţie. Acum vor stimula la noi tot mai mult şi mai mult dezgust şi ne vor îmboldi să le corectăm.

Acum apare inevitabil o a doua trăire la elevul esoteric, iar de acest lucru devenim conştienţi în senzaţia ca şi cum nu am avea aer, ca şi cum ar urma să ne sufocăm. Această senzaţie ia naştere anume prin faptul că elevul începe treptat să fie foarte atent la evenimentele sale sufleteşti interioare subtile, îndeosebi la neadevărurile şi minciunile care dormitează în fiecare om, ca posibilitate. Nu de minciunile şi înşelătoriile grosiere este vorba aici, care sunt ataşate de naturile inferioare, ci nuanţele mai fine pe care nu le observăm datorită superficialităţii noastre, pe care adesea nici măcar nu le recunoaştem. Un exemplu pentru aceasta va fi dat în cele ce urmează. Să presupunem că cineva află că aici sau acolo urmează să fie ţinută o conferinţă teosofică. El se gândeşte: Asta e ceva bun, acolo o să mă duc – dar în acelaşi timp se gândeşte că o să se întâlnească acolo cu unul sau altul dintre oamenii cu care i-ar plăcea să fie împreună. Dar, cu toate acestea, el se convinge că acesta nu ar fi motivul principal şi îşi închipuie că din cauza conferinţei se deplasează acolo. – Asemenea lucruri au loc, am putea spune, zilnic, că ne minţim singuri şi nu observăm sau nu vrem să observăm. Dar tocmai aceste neadevăruri pe care nu le-am observat până acum vor ajunge în nenumărate cazuri la conştienţa noastră, astfel încât ajungem să credem că ne sufocăm din cauza lor.

Felul în care noi, ca oameni, în tot ce facem, ba chiar şi în îndatoririle noastre trăim doar la suprafaţă, ne va dovedi un al doilea exemplu. (Urmează exemplul dascălilor care au trebuit verificaţi a doua oară şi care nu ştiau ce scrie în manualele pe care le foloseau în fiecare zi.) Iar această

superficialitate se răspândeşte asupra întregii noastre vieţi sufleteşti, astfel încât nici măcar neadevărurile pe care ni le înfăţişăm noi înşine nu le recunoaştem.

La începutul exerciţiilor noastre vom putea observa poate mai puţin progres; din toate părţile se vor revărsa asupra noastră gânduri despre lucruri zilnice. Va dura mult timp până să observăm vreun succes al exerciţiilor noastre şi va dura, de asemenea, mult timp până ce o a doua fiinţă, numită Azazel, poate să înceapă cu influenţa sa să ne aducă la o cunoaştere mai adâncă, adică să ne atragă atenţia asupra superficialităţii noastre. Samael şi Azazel trebuie amândoi să scoată la iveală, să aducă afară ceva din noi înşine; dar o a treia fiinţă, Azael, trebuie să ne aducă ceva. El trebuie să ne aducă dorul după viaţa mai înaltă, spirituală. Următorul exemplu ne arată ce vrea să însemne asta. Un om de ştiinţă care este însufleţit de dorinţa de cunoaştere şi care doreşte să pătrundă tot mai departe în ştiinţă, se găseşte dintr-odată ajuns la punctul în care este la graniţa ştiinţei sale, nu poate pătrunde mai departe cu înţelegerea sa. În majoritatea situaţiilor, el va spune: Da, înţelegerea mea sau înţelegerea omenească în general nu ajunge mai departe – şi drept urmare se va preda. Alţii, însă, care îşi simt sufletul ceva mai viu, vor căuta mai departe şi vor fi conduşi la teosofie sau la ştiinţa spiritului. Aici cred că pot să cerceteze mai departe dincolo de graniţa pe care o ridicase ştiinţa materialistă în faţa lor. Însă imediat ce merg pe calea esoterică, ei se vor simţi puşi în faţa unei situaţii neplăcute, un simţământ, o senzaţie ce ar putea fi exprimată ca o senzaţie de înec. Anume dacă omul pătrunde tot mai adânc în esoterism, atunci graniţele se întind tot mai departe, până ce ajunge la un punct unde pentru el e ca şi cum totul se dă deoparte, unde stă în faţa unei prăpăstii. Nicăieri nu mai simte o susţinere, totul dispare de sub picioarele sale. Doar prin mersul curajos înainte pe calea începută, prin continuare sârguincioasă a meditaţiilor i se va aprinde lumina cunoaşterii, conform

căreia mai întâi Maya ar trebui să cadă înainte ca să poată cunoaşte spiritualul, care este adevărul. Această cunoaştere ne-o aduce Azael; el îl protejează pe om de (obtuzitate) înec spiritual.

Acum, mai există încă o a patra fiinţă, Mehazael. El ne aduce în conştienţă şi trezeşte în noi simţământul că suntem legaţi de timp şi spaţiu. Noi putem să ne clarificăm acest lucru cel mai bine dacă ne punem în faţa sufletului o stare, prin care probabil că mulţi dintre noi am trecut în viaţă. Şi anume, atunci când dimineaţa ne trezim şi ne simţim ca îngreunaţi cu lanţuri prin îndatoririle şi grijile pe care le aduce cu sine noua zi. Unii vor cunoaşte acest sentiment, care vine totodată împreună cu altul, şi anume de a vrea să ne scuturăm de lanţurile care ne ţin înlănţuiţi de această povară, care este cu atât mai greu de purtat cu cât ştim că suntem neputincioşi împotriva ei, că trebuie să ne supunem. Aici Mehazael ne arată karma noastră.

Îndată ce mergem pe calea esoterică, însă, vom putea purta mai uşor această povară. Mehazael ne-o arată, pentru ca să nu ne răzvrătim inutil împotriva ei; căci astfel doar ne-am înrăutăţi karma în loc să ne scuturăm de ea. Astfel ne sunt aceste patru forţe luciferice, în final, o binecuvântare.

Am văzut că, de fiecare dată când nu ne constrângem pasiunile, dăm frâu liber mâniei şi urii noastre, noi deconstruim, distrugem ceva în noi, transformăm în praful pământului, atât în noi înşine, cât şi în substanţa cosmică înăuntrul căreia simţămintele, senzaţiile şi gândurile noastre curg neîncetat; noi aducem prin aceasta nu doar nenorocire asupra nouă înşine, ci facem şi karma pentru lumea ce ne înconjoară. În îndrumările esoterice am studiat karma până acum doar teoretic. Acum ne va deveni clar, cu cât mai adânc şi mai complicat acţionează karma.

Pentru a deveni conştienţi de efectul complet al acestor patru entităţi în noi, trebuie să ne continuăm cu putere meditaţia. Nu doar despre acele lucruri şi ziceri esoterice care

ne sunt date trebuie să medităm, cum ar fi meditaţia despre crucea cu trandafiri. Trebuie să încercăm să medităm şi despre simţăminte şi senzaţii, lucru care este mult mai dificil. Dacă medităm, spre exemplu, despre simpatie, dacă ne adâncim cu totul în acest sentiment, atunci se va revărsa căldură prin noi; meditaţia despre antipatie va stimula în noi o senzaţie de răceală. Dacă, spre exemplu, medităm mai întâi despre crucea cu trandafiri şi apoi despre un impuls puternic de voinţă, un impuls pentru o faptă bună, atunci vom vedea lumină interioară împreună cu un curent de căldură. Nu toate exerciţiile şi meditaţiile noastre au imediat succes; la una merge mai încet, la cealaltă mai repede, în funcţie de dezvoltarea proprie şi de karma proprie. Unora le va reuşi după cincizeci de ori, alţii au nevoie de o viaţă întreagă; dar trebuie să aşteptăm cu răbdare şi să mergem înainte cu curaj. De unde oare a dobândit Soarele forţa sa, pentru a apărea în fiecare dimineaţă în acelaşi loc, pentru a-şi străluci lumina? – Viaţa esoteristului trebuie să devină cu totul alta decât a fost înainte. El duce, de fapt, două vieţi: una care se descompune, moare treptat, cealaltă ce îi dă lumină din spirit, din care el şi-a luat originea. În vechile misterii, maeştrii înţelepţi exprimau cursul vieţii omeneşti, adică decesul vechiului om şi înflăcărarea noului om prin spiritul lui Christos, cu aceste cuvinte: *Ex Deo nascimur* – dar numele lui Christos le era prea sfânt pentru a-L rosti: *In ––––– morimur. Per Spiritum Sanctum reviviscimus*.

* * *

Însemnarea B

Ieri am văzut în consideraţiile noastre esoterice modul în care esoteristul trebuie să ajungă prin meditaţia şi concentrarea justă să se dezvolte prin lumea iluziei în mod conştient în sus, către realitatea lumii spirituale şi că pe această cale îi sunt de ajutor entităţi luciferice bune, al căror conducător este Samael.

Există însă mai multe astfel de entităţi, iar aici avem pentru început să îl considerăm pe Azazel cu ceata sa. Omul posedă, de obicei, mai multă necinste şi mai mult neadevăr decât ştie el însuşi, iar eu văd acum mulţi care vor spune aici: Neadevăr chiar că nu mai am în mine, asta am lăsat deoparte cu totul. Această lipsă de veridicitate este, însă, atât de fină, încât adesea nici nu ne ajunge la conştienţă. Acest lucru putem să ni-l clarificăm pe baza următorului exemplu (a merge la conferinţă teosofică – alte motive). Toată această lipsă de veridicitate ne-o aduce în conştienţă Azazel cu cetele sale, iar dacă simţim ca şi cum am fi ciupiţi cu cleşti, chinuiţi cu mii de braţe, atunci trebuie să ne gândim cât de adânc mai suntem încâlciţi în neadevăr şi minciună.

O a treia entitate ce se apropie de esoterist este Azael. Şi el poate provoca o senzaţie de strâmtorare, o presiune ca de înălţime şi o senzaţie de sugrumare, zgârietoare în gât. Iarăşi trebuie să ne lămurim ce trăsătură negativă şi câtă indiferenţă faţă de evenimentele lumii mai avem de lăsat jos; căci nu trebuie să fie indiferent esoteristul la ceea ce se întâmplă în lume. Majoritatea oamenilor sunt atât de încurcaţi în egoism, încât rămân cu totul indiferenţi faţă de tot ce se întâmplă în jurul nostru. De aici provine şi indiferenţa marii mase faţă de teosofie.

Mai departe, câte un esoterist poate să simtă o senzaţie de greaţă faţă de condiţiile în care este aşezat prin karma sa! El simte ca şi cum ar fi ţintuit de pământ cu nişte lanţuri de fier. Acest lucru îl provoacă Mehazael cu cetele sale. La toate aceste întâmplări trebuie să fie atent esoteristul, pentru a ajunge prin ele la cunoaşterea greşelilor care mai sunt imanente în el şi să tindă să le depună treptat jos.

Oră esoterică
Berlin, 6 ianuarie 1912

Prin faptul că avansăm pe calea ocultă prin meditaţie, concentrare, facem cunoştinţă cu dublul, de care suntem

înlănţuiţi. Trăim în noi sentimentul de singurătate faţă de lume, ba chiar şi faţă de cei dragi nouă. Acest sentiment dă forţă şi trebuie cultivat. Încă un alt sentiment care trebuie exersat este deschiderea într-un sentiment de recunoştinţă faţă de entităţile spirituale, în meditaţia:

În razele curate ale luminii
Străluceşte Dumnezeirea lumii...

Al treilea lucru este: a exersa tăcerea despre ceea ce îi este dat unuia drept exerciţiu şi despre tot ce este esoteric, faţă de ceilalţi. Tăcerea trezeşte forţe, vorbăria slăbeşte trupul eteric, este, în general, o slăbiciune a trupului eteric.

Oră esoterică
Berlin, 7 ianuarie 1912
Însemnarea A

Apelarea spiritului zilei (duminică).

Am discutat ultima dată despre cum duce omul cu sine o fiinţă, dublul, cum stă în legătură cu el şi cum spiritul luciferic Samael provoacă în el această scindare şi ne aduce în conştienţă acest lucru. Se întâmplă ca acest dublu să vrea să ne determine ca, prin poftele şi pasiunile ce sunt ataşate de el, cărora ne dedaserăm înainte, să o ia razna cu noi, astfel încât să ne ieşim din fire, fie prin furie, fie altfel. La omul obişnuit, acest lucru nu înseamnă prea mult, de regulă, la esoterist, însă, aşa ceva nu ar trebui să se întâmple; el trebuie mult mai mult să fie atent la sine însuşi; viaţa de sentiment şi de pasiuni a esoteristului devine cu totul alta.

Să nu credem că omul devine neiubitor şi indiferent. Tocmai iubirea este aprofundată mult mai mult şi ridicată pe o nouă treaptă; ea devine mai dispusă spre jertfă şi mai altruistă.

O instruire esoterică ce învaţă uciderea iubirii şi a compasiunii se află cu totul pe o cale greşită. Tocmai prin faptul că ne modificăm viaţa de sentiment noi dobândim un

sentiment mai înalt pentru frumuseţea lumii şi chiar şi pentru artă.

De asemenea, nu ar trebui să ne lamentăm pentru pierderi sufleteşti sau nici să ne spunem: Nu pot să fac nimic împotriva mea însumi, – ci să ne spunem în astfel de momente de disperare şi să ne tot spunem: Răbdare – fii puternic!

Acelaşi lucru este valabil şi atunci când credem că nu am avansat pentru că nu avem niciun fel de trăiri în lumile mai înalte.

Ceea ce trebuie atins în şcolirea esoterică este singurătatea sufletului. Aceasta trebuie să rămână dispoziţia de bază a sufletului şi să nu fie zdruncinată de nimic, chiar dacă ne întâlnim cu oamenii cei mai dragi. Prin singurătate ni se deschid porţile lumii spirituale. Prin aceasta este, de-abia, condiţionată viaţa pur spirituală. Dar nici să căutăm intenţionat singurătatea şi astfel să ne sustragem de la îndatoririle pe care le avem faţă de lume nu se intenţionează cu aceasta, ci, mai degrabă, a lăsa să se trezească acest sentiment de singurătate în suflet şi a nu-l aduce la tăcere prin gânduri prosteşti etc.

O cerinţă foarte mare este şi aceea de a nu voi să schimbi exerciţiile atât de des. Cel mai bine e să faci un exerciţiu viaţa întreagă, dar să-l faci corect, şi astfel în noi sunt trezite impulsuri mereu noi, prin faptul că ne adâncim tot mai mult în exerciţiu. De exemplu:

În razele curate ale luminii

Străluceşte Dumnezeirea lumii...

aici să nu ne reprezentăm doar raze de lumină care strălucesc, ce simbolizează dumnezeiescul, ci să ne reprezentăm forţele Dumnezeirii ce iau în stăpânire interiorul nostru şi apoi să simţim în noi o recunoştinţă atât de deplină, ce trebuie purtată în univers, în cosmos – să înotăm în sentimentul de recunoştinţă şi să ne simţim una cu Dumnezeirea. Acest sentiment poate fi adesea ţinut doar

câteva secunde, dar la o exersare continuă ne reuşeşte un timp mult mai îndelungat.

Adesea suntem chemaţi printr-un ton „sunător” iarăşi la realitate, dar acest exerciţiu lasă în urmă în noi simţământul comunităţii, de a-se-simţi-una-în-Dumnezeu (cu omenirea), cu totul contrar sentimentului de singurătate.

Foarte mult se păcătuieşte prin vorbărie. Ceea ce dezvăluie din exerciţiile sale esoterice este pierdut pentru elev. Acest lucru ar trebui să ne fie clar. Înseamnă întotdeauna o slăbire a trupului eteric; oamenii cu trup eteric slab sunt întotdeauna guralivi. De aceea este pentru noi o cerinţă să ne închidem viaţa interioară drept taină; cel mult într-un mic cerc de prieteni care se află pe aceeaşi treaptă spirituală, prin discutarea comunicărilor şi adevărurilor esoterice spre a-şi îmbogăţi viaţa, esoterică; doar că este o condiţie de bază aici, ca la toţi să fie prezentă atmosfera corectă. Prin tăcere cresc în noi forţe şi tăria, ce ne permit să înaintăm.

În spirit se afla germenele trupului meu ...

* * *

Însemnarea B

Se întâmplă ca dublul să vrea să ne determine prin poftele şi pasiunile care sunt ataşate de el, cărora înainte ne dedicaserăm instinctiv, să o ia razna cu noi, astfel încât să ne ieşim din fire, fie prin furie, fie prin ură şi lipsă de bunătate, ciudă sau alte pasiuni ce izbucnesc. La omul obişnuit, acest lucru nu contează mult, de regulă. La esoterist nu ar trebui însă să se întâmple ca el să urmeze asemenea pasiuni care răbufnesc. El trebuie să fie mult mai atent la sine însuşi. Viaţa de sentiment şi pasiuni a esoteristului trebuie să devină în aşa fel, încât să fie cu totul alta decât la omul obişnuit. Nimic nu ar trebui să se desfăşoare aici la esoterist, ce are loc din simple instincte, fără ca el însuşi, am putea spune, să ţină în mâinile sale acest lucru. Ar trebui să devină treptat o imposibilitate pentru el, ca ceea ce vrea dublul să o ia razna

cu el. El trebuie să devină stăpân peste acest dublu. (Slujitorul nu are voie să fie mai mare decât stăpânul [Nota 64].) Impulsurile care l-au stăpânit înainte, omul le stăpâneşte acum dinspre conştienţa sa de Eu mai înaltă.

Acuma, nu trebuie să credem că omul ar deveni lipsit de iubire şi indiferent faţă de mediul său. Tocmai capacitatea de iubire – adevărata iubire –, atunci când elevul a ajuns pe această treaptă, este ridicată pe o treaptă mai înaltă. Ea este aprofundată. Ea pierde caracterul egoist pe care iubirea îl are mereu la omul obişnuit. Ea devine mai înclinată spre jertfă, mai altruistă. (Misteriul rosicrucian [Nota 65], scena 9 şi 10: După „O, omule, vieţuieşte-te" [Nota 66], aşadar [după ce Ioan] a cucerit conştienţa Eului superior, se apropie Theodosius, purtătorul puterii iubirii lumii de Ioan. Acesta spune: „Fiinţa ta vreau să o revelez [Nota 67] / În faptele mele / Ce vor acţiona salvator prin tine")* O şcoală esoterică ce învaţă uciderea iubirii şi a compasiunii se află cu totul pe căi greşite. Nu despre o ucidere este vorba aici, ci despre o transformare în deplină conştienţă. Tot ce e instinctiv, involuntar sau pasional în cadrul vieţii sufleteşti trebuie ca omul să le pătrundă cu conştienţa sa clară. Trebuie aşezat cu totul în bunul plac al omului, dacă vrea într-o anumită situaţie să dea iubire sau nu. Tocmai prin faptul că ne modificăm viaţa de sentimente în aşa fel dinspre conştienţa noastră de Eu mai înaltă, dobândim un simţământ mai înalt pentru frumuseţea ce se întreţese lumii, ce îşi are originea în iubirea lumii şi care face posibilă adevărata artă. Elevul aflat pe această treaptă se dezvaţă şi să se mai lamenteze despre sărăcirea vieţii sufleteşti, despre ceea ce ar putea să apară drept pierdere sufletească. Şi mai puţin are voie să spună, atunci când dublul ameninţă să devină puternic: Nu pot să lupt împotriva mea însumi. Chiar şi în momente de disperare trebuie să-şi spună tot mereu: Răbdare! Fii puternic! – Acelaşi lucru este valabil şi atunci când credem că nu avem trăiri în lumile mai înalte şi că de aceea nu am fi avansaţi.

* ***Poarta iniţierii. Un misteriu rosicrucian*** prin Rudolf Steiner, GA 14. Traducerea Adriana Onofrei şi Gheorghe Paxino. Editura Univers Enciclopedic, 2000. (Nota trad.)

Ceea ce trebuie realizat în şcolirea esoterică este a-fi-cu-totul-aşezat-pe-sine a sufletului. (Johannes, tabloul 9: „Simt în mine fiinţa lumii"[Nota 68]; „Mă odihnesc în mine însumi"; „Am câştigat prima certitudine a omului / Siguranţa fiinţei sale.") Acest lucru poate fi câştigat prin singurătatea sufletului. Aceasta trebuie să rămână dispoziţia fundamentală a sufletului, chiar şi în prezenţa oamenilor celor mai dragi. Doar prin singurătatea sufletului se deschid porţile lumii spirituale Chiar prin aceasta este condiţionată viaţa spirituală curată. Însă această singurătate a sufletului este o stare a sufletului. Nu trebuie ca elevul să caute intenţionat singurătatea exterioară sau să se sustragă de la îndatoririle pe care le avem faţă de lume. Nu despre asta e vorba. Trebuie să lăsăm să crească drept forţă sentimentul de singurătate din suflet şi să nu vrem să îl aducem imediat la tăcere prin gânduri prosteşti. Forţă din singurătatea de a-fi-cu-totul-aşezat-pe-sine – acest lucru contează.

O foarte mare cerinţă pentru elevul esoteric este să nu vrea să schimbe atât de des exerciţiile. Cel mai bine este să păstrezi un exerciţiu toată viaţa, dar să îl faci corect. Acest lucru are drept efect aceea că în noi sunt trezite tot mereu impulsuri noi prin el, prin faptul că absorbim treptat forţele care se află într-un astfel de exerciţiu, pentru a face din ele forţe ale sufletului nostru. De exemplu în zicerea de exerciţiu:

În razele curate ale luminii
Străluceşte Dumnezeirea lumii...

Aici trebuie să ne reprezentăm nu doar raze strălucitoare de lumină ce simbolizează dumnezeiescul, ci trăind în ele forţele dumnezeiescului ce iau în stăpânire interiorul nostru, iar apoi să percepem în noi o deplină recunoştinţă ce este purtată de la noi iarăşi înăuntrul universului, în cosmos. În simţământul de mulţumire înotând,

a se simţi una cu Dumnezeirea: acest sentiment poate fi adesea menţinut doar câteva secunde. La o continuă exersare, se reuşeşte mult mai îndelungat. – Acest exerciţiu lasă în suflet simţământul de comunitate, de a-se-simţi-una cu Dumnezeu, în Dumnezeu precum şi cu omenirea. Acest lucru formează în suflet o forţă uriaşă, puternică, iar aceasta stă cu totul în opoziţie faţă de sentimentul de singurătate.

Foarte mult se păcătuieşte prin vorbărie. Elevul ar trebui să aibă mereu în minte că ceea ce arată ca rezultat al exerciţiilor sale esoterice prin vorbăria despre ele este pierdut pentru elev. Acest lucru ar trebui lămurit. Înseamnă întotdeauna o slăbire a trupului eteric. Oameni cu trup eteric slab sunt întotdeauna guralivi. De aceea este pentru noi o cerinţă să ne închidem în noi viaţa interioară ca secret. Cel mult ar trebui ca, într-un cerc mic de prieteni, care se află pe aceeaşi treaptă, prin discutarea comunicărilor şi adevărurilor esoterice, să ne îmbogăţim viaţa esoterică. Însă condiţia de bază într-aceasta este ca dispoziţia corectă să fie prezentă în toate. Dar trebuie să ştim că în tăcere se află forţe ale tăriei ce ne permit să mergem înainte.

* * *

Însemnarea C

Trei sentimente pe care esoteristul trebuie să le dezvolte în mod deosebit:

1. Sentimentul singurătăţii. În viaţa obişnuită este natural să simţim dor, mai ales de persoane pe care le îndrăgim. A dezvolta sentimentul de singurătate nu înseamnă: a deveni obtuz, indiferent faţă de lumea exterioară, însă trebuie să putem sta departe de ceea ce ne este drag, de care suntem ataşaţi, să rămânem în singurătatea noastră şi să îndrăgim această singurătate.

2. Pe lângă aceasta trebuie să dezvoltăm însă un al doilea sentiment. Există oameni care gândesc că atunci avansează repede, când schimbă relativ des exerciţiile lor esoterice. Tocmai opusul este cazul. Pentru majoritatea este

cel mai avantajos să rămână pe timpul unei întregi încarnări la aceleaşi exerciţii, pornind de la premisa, desigur, că ele îi vorbesc tot mai adânc şi mai penetrant.

De exemplu, exerciţiul: *În razele curate* ..., aici desigur că nu ajunge să ne reprezentăm simbolic lumina în care acţionează Dumnezeirea, ci trebuie totodată să dezvoltăm în noi un sentiment de recunoştinţă, o căldură a recunoştinţei, un entuziasm trebuie să ne străbată, trebuie să se potenţeze până la focul recunoştinţei – trebuie să ne fie ca şi cum am înota într-o mare de recunoştinţă. Aşa cum înainte, concentraţi asupra noastră, am dezvoltat un sentiment de însingurare, aşa să ne revărsăm acum în univers, să ne simţim uniţi cu toţi oamenii.

3. Iar apoi un al treilea sentiment, pe care trebuie să ni-l însuşim în viaţa noastră esoterică: sentimentul de a tăcea la timpul potrivit. Asta nu înseamnă să arătăm o anumită secretomanie, desigur că se poate vorbi cu alţi esoterişti despre exerciţiile sale, dar există, pe lângă alte însuşiri, una ce frânează foarte mult dezvoltarea, aceasta e vorbăria.

Imediat ce am făcut o experienţă, a nu putea altfel decât să i-o încredinţăm unei verişoare sau unui unchi, de acest lucru ar trebui să se dezveţe fiecare esoterist, căci prin aceasta el nimiceşte şi distruge, de-a dreptul, forţe ce au crescut în trupul eteric. La cel care, imediat ce a aflat o noutate, nu poate să o păstreze pentru sine, ia naştere o tensiune ce se stinge doar după ce a scăpat de ea asupra altora. Şi la esoterist ia naştere o tensiune.

Cu cât mai mult ţinem pentru noi secrete încredinţate nouă, cu atât mai multe forţe adunăm astfel în trupul eteric. Faţă de tot ce este frumos, bun, adevărat nu ne înstrăinăm atunci, dimpotrivă: dobândim o înţelegere mai fină pentru artă.

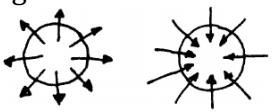
Oră esoterică
München, 10 ianuarie 1912
Însemnarea A

Prin exerciţiile noastre esoterice vrem să reuşim să ne concentrăm cu totul asupra unui gând, iar apoi să lăsăm să apară un gol în noi şi să aşteptăm ceea ce se revarsă către noi drept rezultat al meditaţiei noastre. De tăria anduranţei noastre folosite pentru aceasta depinde ce reuşim aici. S-ar putea spune că prin schimbarea exerciţiilor înaintăm mai repede decât dacă avem mult timp acelaşi exerciţiu; dar cei mai profunzi esoterişti au afirmat întotdeauna că au ajuns cel mai departe prin faptul că au făcut cu mare răbdare şi anduranţă, timp de ani de zile aceleaşi exerciţii.

Se poate întâmpla ca un om să aibă doar o dată în viaţa sa ocazia să se întâlnească cu cineva care îi poate da un exerciţiu spiritual, pe care apoi să nu îl mai vadă niciodată pe acest Pământ. Acest exerciţiu poate, dacă este făcut corect şi karma acestui om este favorabilă, să-i ajungă pe viaţă şi să-i aducă roade până ce, în final, îşi găseşte în spiritual învăţătorul.

Esoteristul va observa că, prin faptul că foloseşte forţe asupra dezvoltării sale interioare, anumite trăsături greşite, pe care le avea deja înainte, ies mai puternic în evidenţă. Printre aceste trăsături se află, de exemplu, o criticare accentuată a altor oameni. De criticat, critică toţi oamenii. Esoteristului trebuie însă să-i fie clar din ce anume ia naştere această voinţă de a-l sancţiona pe celălalt. Prin exerciţii ne înălţăm şi ne întărim sentimentul de Eu, egoitatea noastră, iar aici această criticare este a-vrea-să-ne-afirmăm faţă de ceilalţi, a-vrea-să-fim-ceva-deosebit, o necesitate de separare. Esoteristul pierde interesul faţă de multe lucruri exterioare, pentru care înainte avusese foarte multă atenţie. Asta merge atât de departe, încât câte un esoterist are senzaţia de a nu mai vedea atât de bine ca înainte. Majoritatea se plâng şi despre pierderea memoriei lor bune. Din ultimele ore

esoterice ştim că această neatenţie faţă de mediu este eronată. Se poate întâmpla ca cineva să nu îşi facă suficient de intens exerciţiile pentru a umple golul interior cu conţinut spiritual, pe care tocmai că nu mai poate să-l umple cu interesele dinainte. Datorită acestui fapt, el dobândeşte atunci o senzaţie imperioasă, o neliniște ce îmboldeşte, necesitatea de a-şi umple dinspre afară golul interior. Atunci cade doar prea lesne în ispita de a critica ceea ce este în exterior. Această criticare este,într-un fel, de înţeles şi îndreptăţită, căci după ce omul s-a separat mai întâi de lumea exterioară şi acuma iarăşi păşeşte afară din sine, el ar vrea să se afirme faţă de lume. În aceasta rezidă însă un egoism, care, la fel ca şi critica, ar trebui suprimat. Dacă reuşim acest lucru, forţele, pe care altfel le-am fi risipit, se vor îndrepta înăuntru şi vor rodi în viaţa noastră sufletească. Necesitatea de separare este ceva foarte îndreptăţit pentru esoterist, căci numai în singurătate poate el să facă progrese. Pentru majoritatea oamenilor obişnuiţi, sentimentul de singurătate este unul de nesuportat. Esoteristul trebuie să se obişnuiască cu suportarea singurătăţii. Prin aceasta el îşi stimulează viaţa esoterică în mare măsură. Un om care are un dor de exterior, de societate îşi fragmentează forţele în acest dor. E ca şi cum acest dor s-ar împinge în toate părţile dinspre el în spaţiu. El ar trebui acum să fie atent, mai degrabă, să adune aceste forţe în sine, să le îndoaie, am putea spune, spre înăuntru. Va avea prin aceasta un mare câştig.

O altă trăsătură, aparent opusă, trebuie esoteristul să-şi dezvolte, de asemenea. Opusă este ea faţă de prima, precum bătaia spre dreapta a pendulului la ceas este opusă celei spre stânga: una rezultă din cealaltă şi totuşi ele sunt exact opuse una faţă de cealaltă. Aşa este pentru esoterist necesar să aducă două trăsături în echilibru, precum bătăile de pendul:

mai întâi suportabilitatea singurătăţii, adică întărirea egoităţii, iar în al doilea rând dăruirea totală până la graniţa renunţării de sine, a uitării de sine, faţă de ceea ce se îndreaptă către noi ca îndatorire.

Dacă am ajuns în acel punct în care inima noastră tânjeşte după singurătate în mijlocul mediului nostru, aceasta ne doare, de fapt, suferim din cauza ei şi totuşi îndreptăm spre ea deplina iubire dedicată, atunci am reuşit unirea trăsăturilor care aparent se contrazic.

O a treia trăsătură pe care ar trebui să o exersăm este tăcerea despre întâmplările noastre esoterice. La oameni nedezvoltaţi, sentimentul de a trebui să păstrezi un secret este pentru ei de-a dreptul exploziv, iar a putea odată să vorbească este pentru ei o uşurare colosală. Esoteristul ar trebui, însă, să ţină cont de faptul că această forţă ce ameninţă să-l facă să explodeze, trebuie să fie foarte puternică dacă mai degrabă o depozităm în interior. De aceea se şi spune: „Învaţă să taci, iar ţie îţi va fi puterea"[Nota 69] – adică puterea de a stăpâni în propriul interior. Cercetătorul ocult poate, spre exemplu, să perceapă limpede modificarea, adăugarea de forţă ce apare în interiorul unui om care trebuie să suprime rostirea unui secret dintr-un anumit motiv. Un om are, spre exemplu, ceva pe suflet, ce ar vrea să-i comunice prietenului său. Pe când se grăbea să ajungă la el, se întâlneşte la uşă cu un alt cunoscut care vine să-l viziteze. Acestuia nu poate şi nu vrea să-i comunice. După aceea este prea târziu să meargă la prieten; el trebuie, aşadar, să suprime plăcerea de comunicare. La acest om, căruia i s-a întâmplat acest lucru, ocultistul va vedea că în sufletul său s-a dezvoltat o forţă care nu era acolo înainte şi care nici nu ar fi luat naştere dacă omul şi-ar fi împlinit dorinţa de a-şi face comunicarea. Pentru esoterist nu ar trebui să fie valabilă zicerea: „Când inima este plină, ea se revarsă pe gură." [Nota 70]

Pentru un ne-esoterist poate să fie uneori bine şi potrivit să se exprime, dar nu şi pentru un esoterist. El

stropeşte în afară, prin comunicarea gândurilor şi simţămintelor sale interioare, forţe ce ar fi fost atât de necesare pentru sufletul său. De fiecare dată când suntem capabili să ţinem sub tăcere gânduri şi simţăminte, îndeosebi acelea ce se referă la trăirile şi greutăţile noastre esoterice, noi dobândim o forţă sufletească ce nu ni se poate pierde. Dar despre lucruri general-umane, despre ceva ce îi poate fi folositor omului, despre astea trebuie să vorbim, însă nu despre propriile chestiuni, care nici nu sunt treaba celorlalţi. Această necesitate de a comunica, de unde izvorăşte de fapt?

Rareori avem necesitatea de a merge la alţi oameni pentru că îi iubim ne-egoist, ci pentru că aceştia au trăsături care reprezintă ceva pentru noi, ne dau ceva. Şi dorinţa trebuie să o lăsăm jos, am putea spune, de a fi purtat de alţi oameni pe braţe. Dimpotrivă, trebuie să le fim recunoscători dacă ne tratează prost, pentru că putem să ne exersăm prin aceasta forţele noastre de suportabilitate. Iar apoi trebuie să ne străduim să simţim totuşi iubire faţă de oameni. Vom observa noi atunci că este cea justă.

Ceva la care esoteristul ar trebui de asemenea să renunţe este văitarea. Despre ce se vaită el? Adesea despre faptul că atunci când începe meditaţia năvălesc din toate părţile gânduri asupra lui. El ar trebui, însă, să fie recunoscător pentru aceasta, să considere un progres faptul că observă ce realitate este lumea gândurilor, de se poate impune aşa. El trebuie doar să-i opună forţa sa, căci prin aceasta forţa va creşte. Ar trebui să tragem cu urechea la gândurile acestea, să vedem cum fac, să le considerăm model pentru felul în care putem să ne concentrăm, să le folosim drept şablon, să ne spunem: Cu aceeaşi intensitate-trebuie să ne adâncim în meditaţia noastră, atunci atragem spre noi forţe spirituale care ne sprijină. – Ar fi o meditaţie foarte comodă, dacă în faţa acesteia ar veni îngeri sau alte entităţi spirituale şi ne-ar mătura gândurile nedorite.

Dacă esoteristul a depăşit toate aceste trăsături şi a şi învăţat să exerseze tăcerea în măsura corectă, atunci va ajunge la ceva ce a fost deja dintotdeauna numit de către mistici poarta morţii, anume pentru că omul, prin tăcerea sa şi prin stăpânirea trăsăturilor sale, a ajuns atât de departe încât se află în aceeaşi stare ca şi un om care stă în faţa morţii, în care toate interesele sale sunt întoarse din faţa lumii exterioare. El este întors în sine însuşi sau către dumnezeiesc-spiritual.

Aceasta este şi ceea ce este exprimat în a doua parte a zicerii noastre rosicruciene: *In Christo morimur*. În Christos murim noi, prin aceea că ne transformăm cu totul şi ne îndreptăm iarăşi spre spiritual. *Ex Deo nascimur*: Din Dumnezeu suntem născuţi şi trebuie să ne întrupăm în fizic. Acum este sarcina noastră să ne dezvoltăm în aşa fel avansând, încât să putem spune: *In Christo morimur*. Ne întoarcem de la tot ce este fizic şi ne ridicăm la spiritual, ce a fost numit mereu Sfântul Spirit, şi suntem născuţi din nou în acesta: *Per Spiritum Sanctum reviviscimus*. Iar ca o detaliere a acestui lucru este zicerea pe care ne-a dat-o Maestrul înţelepciunii şi al armoniei sentimentelor:

În spirit se afla germenele trupului meu ...

* * *

Însemnarea B

Esoteristul trebuie să se obişnuiască să suporte anumite simţăminte şi să facă şi să renunţe la lucruri pe care exoteristul nu le face, dintre care sunt:

1. Simţământul de singurătate. Esoteristul trebuie să înveţe să o suporte şi să îşi fie lui însuşi suficient şi să poată trăi în ceea ce urcă în propriul suflet, fără să se simtă nefericit în această singurătate.

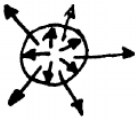
Primul lucru care va apărea atunci este că privim spre toate cu totul altfel. Interesul se va modifica întru totul.

2. Al doilea este dedicarea, pe care esoteristul trebuie să o dezvolte.

3. Al treilea este tăcerea, faţă de comunicativitatea uşuratică.

Prin acestea trei, esoteristul trăieşte adevărul: Eu am ajuns până la poarta morţii!

Se plâng mult elevii de debordarea sufletului de gânduri în timpul meditaţiei. Recunoscători ar trebui să fim pentru faptul că ne poate veni în conştienţă faptul că gândurile sunt realităţi ce sunt mai puternice decât noi. Nu ar trebui să ne plângem, ci să ne bucurăm dacă gândurile se arată în acest fel; ele se arată ca forţe sufleteşti. Prin tăcere se dezvoltă anumite forţe în suflet.

A exercita şi exprima critică presupune o trăsătură foarte precisă în suflet, anume aceea de a vrea să fim consideraţi ceva în egoitatea noastră, de a fi cu ceva înaintea celuilalt.

Dacă putem să adunăm multe asemenea trăiri sufleteşti fără a le rosti, atunci vom ajunge la un punct foarte precis al dezvoltării noastre, pe care îl cunoaşte fiecare esoterist şi care este desemnat în toate scrierile mistice drept „a ajunge până la poarta morţii".

Dedicare, cum se exersează ea? Putem să tânjim după singurătate şi totuşi să fim dispuşi în fiecare clipă să ne dedicăm celuilalt cu iubire, de dragul celuilalt om şi a trăsăturilor sale adorabile.

De obicei se întâmplă că un om îl vizitează pe altul din egoism. El primeşte ceva de la el. Celălalt, pe care îl vizitează, are trăsături care îi plac. El caută apropierea de el, aşadar, nu de dragul celuilalt, ci de dragul său însuşi.

Dăruirea către trăirile interioare trebuie să fie atât de puternică, încât să uităm cu totul de noi, să ne dăruim către

ceea ce urcă în suflet, astfel încât să putem privi obiectiv asupra forţei.

Mai întâi apare la esoterist faptul că egoitatea devine mai puternică. Spre separare, înstrăinare de ceilalţi oameni tinde omul. – Dacă omul simte urcând în el dorul după oameni, trebuie să-şi spună: prin dor sunt stropite în afară inutil forţe pe care omul le poate folosi foarte bine spre interior.

Tot astfel este la comunicabilitate, inutil sunt uzate forţe. Lucrurile care ne interesează în spaţiul cel mai interior, cele care ne interesează subiectiv, despre acestea ar trebui să tăcem; forţa care e folosită altfel întoarsă spre înăuntru, dă o forţă tare pentru esoterist.

Pe de o parte, trebuie să ne facem tare egoitatea, pe de altă parte, să uităm cu totul de noi înşine.

Meditaţia, esoteristul trebuie să o mute doar prin voinţa sa în punctul central al conştienţei, nu prin amintire etc.

Oră esoterică
Zürich, 16 ianuarie 1912

Dacă omul nu se comportă în sensul dezvoltării omenirii, el acţionează perturbator în ordinea lumii. Aceste perturbări trebuie echilibrate iarăşi de anumite spirite.

Atunci când omul este „în afara lui", trebuie ca un fel de entităţi luciferice să repare această perturbare. Acest fel deosebit se numeşte Samael. Omul se simte aici precum doi, i se pare ca şi cum o a doua personalitate ar merge pe lângă el. Aceasta rosteşte uneori lucruri pe care el le-ar fi spus, poate, cu ani în urmă, ele însă îi par străine în momentul de faţă. În viziune, el apare ca o figură asemănătoare cu un om.

Dacă omul minte sau este necinstit faţă de sine însuşi (de exemplu, gândeşte că ar fi venit la Zürich doar pentru conferinţe, pe când în realitate el a venit pentru că îi făcea plăcere să se întâlnească cu un anumit om care venea şi el acolo) – atunci spiritul Azazel trebuie să repare această

perturbare în dezvoltarea lumii. Aici omul se simte ca biciuit pe spate, presiune în spate (gâtlej). În viziune, el vede o figură asemănătoare cu o pasăre.

Dacă omul nu participă la mediul său, nu se interesează pentru lucrurile care se întâmplă în jurul lui, nu este atent la mediul său, atunci spiritul Azael trebuie să repare această perturbare. Efectul pe care omul îl simte datorită acestei neatenţii se exprimă la el printr-o senzaţie de înec, de înec-într-o-mare-spirituală, la trezire sau la adormire. El vede în viziune o figură asemănătoare cu un leu.

Dacă omul nu are încredere faţă de karmă, dacă nu se dăruie karmei, dacă nu preia cu dăruire şi curaj ceva îngrozitor, grav ce i se întâmplă, dacă nu recunoaşte acest lucru drept corect şi, în ciuda durerilor, nu îl ia curajos asupra sa, atunci această perturbare trebuie

s-o aducă spiritul Ahazel [Mehazael] iarăşi în armonie cu ordinea lumii. Omul se simte aici ca legat de pământ, ca înlănţuit cu greutate de pământ şi vede în viziune o figură asemănătoare cu un taur.

Chiar dacă viaţa noastră este o Maya de nedescâlcit, totuşi nu avem voie să uităm că suntem născuţi dintr-un fundament originar dumnezeiesc.

Oră esoterică
Berlin, 26 ianuarie 1912
Însemnarea A

Dezvoltarea esoterică trebuie să fie diferită în timpuri diferite, altfel încarnările succesive nu ar avea niciun sens. Dar anumite lucruri rămân aceleaşi în toate timpurile. Astfel găsim, spre exemplu, faptul că esoteriştii egipteni vorbesc de:

ajungerea la pragul morţii,
mersul în lumea de jos,
trăirea celor patru elemente,
vederea Soarelui de la miezul nopţii,

întâlnirea cu fiinţele spirituale din apropierea imediată. [Nota 71]

Ce anume se înţelege prin aceasta nu poate fi detaliat acum cu totul; dar cele mai simple lucruri despre asta vor fi spuse acum.

Unul din simţămintele pe care ni le poate aduce viaţa esoterică este acela că viaţa de trezie ni se pare ca şi cum ar fi, de fapt, doar o viaţă de somn. Aceasta nu este o dispoziţie pe care am putea-o nutri tot timpul în noi, dar nici nu trebuie să fie niciodată intenţia noastră ca anumite dispoziţii esoterice, pe care le trăim în anumite momente, să le lăsăm să se extindă asupra întregii vieţi. Dacă am face asta, atunci am fi nepotriviţi pentru a ne îndeplini îndatoririle din lumea exterioară. Fiecare esoterist trebuie, într-adevăr, din când în când să trăiască o dispoziţie de dor, atunci când vede regnurile naturii din jurul său, de a pătrunde până la ceea ce se află în spatele lor, la ceea ce este adevărata realitate după care noi tindem şi în raport cu care toate impresiile senzoriale obişnuite nu au mai multă valoare decât cele din somn. Cine ar dori să aibă acest lucru, pentru a trăi în astfel de dispoziţii esoterice tot timpul, acela ar trebui să se retragă într-un fel

de viaţă monahală. Dar acesta nu este acel esoterism spre care tinde rosicrucianismul. Cine doreşte să se retragă în acest fel ar trebui să fie conştient de faptul că îşi însuşeşte anumite privilegii faţă de semenii lui, pentru ca, prin aceasta, să se pregătească pentru mai multe vieţi în lumea exterioară, dar că dacă toţi oamenii ar vrea să trăiască precum o fac ei, orice progres în dezvoltarea omenirii ar deveni imposibil.

Exerciţiile noastre sunt orientate spre a ne aduce înăuntru în lumea spirituală; dar adesea nu observăm progresele pe care le facem cu această ocazie, din neatenţie. Astfel se poate ajunge la impresia: Din ceea ce este revărsat în noi drept gândire, simţire şi voinţă ca forţe, ne folosim doar foarte prost, dar ar fi imposibil să trăim, aşa cum suntem, în

acea gândire, simţire şi voinţă, ne-ar strivi, ne-ar nimici. Senzaţia de a sta în faţa unei trăiri care vrea să ne copleşească, cei vechi o numeau: ajungerea la pragul morţii. Căci aici simţim: ceea ce trăiesc acuma nu pot stăpâni nici cu gândirea mea, nici cu simţirea mea, nici cu voinţa mea; acuma simt cum este să fi murit. Această trăire a parcurs-o probabil deseori deja marea majoritate dintre voi. Faptul că nu ştim nimic de aceasta provine doar de la neatenţie. Vom fi avut adesea în timpul meditaţiei senzaţia că am fost „plecaţi" o clipă, iar apoi, revenindu-ne, ne-am gândit: am dormit. Dacă ne-am strădui să mergem pe urmele celor trăite în asemenea clipe, atunci am simţi că au fost probabil cele mai grozave trăiri pe care le-am parcurs vreodată.

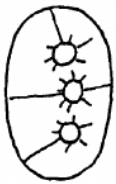
O altă experienţă este aceasta. Ea nu trebuie cu necesitate să urmeze după prima. Putem avea impresia că am trăit această a doua experienţă prima, pentru că la prima trăire am dormit. Ajungem la senzaţia că ne aflăm în trupul nostru, că îl purtăm cu noi. Aşa cum, încărcaţi la fiecare braţ cu o greutate, putem distinge greutatea de muşchii braţelor, aşa învăţăm să ne percepem braţele însele drept greutăţi pe care le cărăm cu noi. Apoi putem avea senzaţia că – nu trupeşte, dar cu atât mai mult sufleteşte – stăm încătuşaţi într-o lume subterană. Acesta este „mersul în lumea de jos". În exerciţiile noastre ne simţim atunci ca şi paralizaţi cu totul, după aceea o senzaţie ca şi cum am fi udaţi în interior cu totul, cu apă călduţă.

Putem avea şi senzaţia că gândurile rele pe care le avem nu sunt doar gânduri, ci ceva real. Dacă am gândit ceva negativ despre o personalitate, atunci vedem asta ţâşnind ca o săgeată înainte, ce poate răni această personalitate în suflet mai rău decât ar putea să-i rănească trupul o săgeată trimisă fizic. Imediat ce ne dăm seama ce facem cu aceasta, observăm cum săgeata zboară înapoi către noi înşine şi ne arde ca focul, ca şi cum am fi în „flăcările lumii de jos". Acesta este „mersul printre elemente". Nu este nevoie să fie văzut drept viziune,

se poate simţi pe noi înşine, ca şi cum am avea arsuri peste tot.

Dacă percepem în modul acesta, atunci e ca şi cum am trimite forţe din trupul nostru eteric, care pot însă să meargă doar până la graniţa aurei noastre. Acolo întâlnesc, însă, forţele cosmosului care acţionează peste tot în mediu, care fac ca aceste forţe să se întoarcă şi le dirijează către anumite puncte centrale unde fac să apară organele suprasenzoriale. Este, cu aceasta, ca şi cu ochii fizici: aceştia au fost formaţi din organe indiferente, prin intermediul luminii. Atâta timp cât lumina lucra asupra lor, nu puteam încă să vedem; asta a devenit posibil când au fost gata. Aşa putem să ne folosim şi organele noastre mai înalte, doar după ce au fost construite prin noi în modul înfăţişat.

* * *

Însemnarea B

Orice esoterism, orice strădanie esoterică este supusă modificării, progresului, asta înseamnă că forma se modifică, fiinţa esoterismului rămâne în toate timpurile aceeaşi. Dacă nu asta ar fi situaţia, atunci învăţătura despre încarnările repetate nici nu ar avea vreun sens, asta înseamnă că omul este tot mereu condus pe Pământ, ca să-şi facă experienţele şi ca sufletul său să devină mai matur. Forma în care omul este introdus [astăzi] în lumile mai înalte a trebuit să devină cu totul alta. Omul de astăzi, cu viaţa sa sufletească diferenţiată, ar suporta

probabil cu greu ceea ce era cerut înainte din partea unui elev al misteriilor egiptene. La el avea loc pregătirea pe parcursul a puţine săptămâni, sub privirea preotului. Mijloace violente erau utilizate pentru a-i provoca, spre exemplu, mila

cea mai înaltă, pentru a-i pune la încercare neînfricarea; lui îi era foarte limpede faptul că, într-aceasta, viaţa lui era în joc. Altfel este cu omul de astăzi. Stă şi el, într-adevăr, sub conducerea unui învăţător, dar prin forţa exerciţiilor ce îi sunt date, prin propria muncă asupra sufletului său se ridică el în lumile mai înalte.

Esoteristul egiptean, întrebat în legătură cu treptele dezvoltării sale, le-ar fi rezumat în modul următor:

1. trecerea prin poarta morţii,
2. coborârea în lumea de jos,
3. trecerea printre elemente,
4. vederea Soarelui de la miezul nopţii,
5. şi cunoaşterea atunci a puterilor şi forţelor spirituale.

A înfăţişa fiecare treaptă în parte este foarte greu; ele se bazează tocmai pe trăiri ale sufletului, pe care trebuie să le parcurgă fiecare. Doar că nu se spune că succesiunea este întotdeauna aceeaşi. Se poate că îi scapă una, aşa că trece a doua în locul celei dintâi.Tot ce se petrece în suflet este foarte fin, foarte subtil. Omul trebuie să se obişnuiască să fie atent la aceste dispoziţii intime ale sufletului său.

1. Dacă ascultă la ceea ce se întâmplă în sufletul său, curând se va arăta ceva ca un fel de a fi învăluit, adormit faţă de lumea exterioară. Aşa că îşi va zice: Voi, câmpii frumoase, văi plăcute, nu am niciun fel de dorinţă pentru voi. Un dor se află în mine, după ceea ce se află dinapoia lor! Ca un fel de somn este o asemenea dispoziţie, ca o pieire. Nu se poate gândi, nici simţi ca înainte. Nu se poate ridica degetul mic; şi voinţa a murit. Toate membrele devin grele şi inutilizabile. Sufletul se află în afara corpului. Este ca şi cum lumea materială se scufundă. Ne simţim părăsiţi de Dumnezeu şi de lume.

Desigur că această senzaţie nu poate să fie decât trecător. Căci altfel am deveni cu totul inutilizabili pentru viaţa noastră profesională. Viaţa noastră esoterică de astăzi

este, însă, organizată în aşa fel, încât se potriveşte la orice ocupaţie. Chiar şi atunci când a trăit în astfel de dispoziţii, omul trebuie să fie proaspăt, flexibil pentru viaţa sa exterioară. Cine ar vrea să trăiască cu totul în dezvoltarea sa, ar trebui să se şi retragă în călugărie şi să-şi anticipeze acest privilegiu deosebit pentru multe vieţi următoare.

Această senzaţie de a fi învăluit faţă de lumea exterioară, esoteristul din toate timpurile a numit-o: a merge prin poarta morţii. Este realmente ca o anticipare a morţii.

2. Al doilea simţământ, coborârea în lumea de jos, apare aşa, că ia naştere sentimentul ruşinos al propriei nonvalori, că nu folosim exhaustiv capacităţile sufletului, pe cât de mult am fi de fapt capabili. Senzaţia pe care o dobândim este ca şi cum corpul nostru ar fi ceva aparte, ce trebuie purtat cu noi şi care uneori ne apasă ca plumbul. De exemplu, avem această senzaţie în braţe. Avem senzaţia ca şi cum corpul nostru ar fi ceva străin. Atunci ne simţim dintr-odată ca străluminaţi [umeziţi]*, ca udaţi cu apă călduţă.

* Vezi, privitor la aceasta, însemnarea A, în care se spune în acest pasaj că s-ar simţi „ca şi paralizaţi cu totul, după aceea o senzaţie ca şi cum am fi udaţi în interior cu totul, cu apă călduţă." (În textul german, cei doi termeni au diferenţă de o literă: „durchleuchtet" – „durch*f*euchtet". – Nota trad.)

3. Şi apoi un al treilea simţământ: faptul că ne devine clar că gândurile noastre sunt realităţi. Înainte am avut cândva un gând, apoi a urmat un al doilea şi am crezut că l-ar fi şters pe primul. Acum simţim la un gând rău ca şi cum ar fi trimisă o săgeată mortală asupra celui către care era îndreptat gândul rău. Această săgeată se întoarce însă şi se îndreaptă spre propriul nostru suflet şi arde în suflet, iar acest loc de arsură rămâne pe tot timpul vieţii noastre. Trebuie să îl reparăm mai devreme sau mai târziu prin karma noastră. Esoteristul începe să vadă imaginativ, vede focul care este aprins prin gândurile sale rele. Adesea îi va fi ca şi cum

propriul său corp este ars cu flăcări ce luminează puternic. Esoteriştii din toate timpurile au numit asta: trecerea prin elemente. În analogie cu focul există şi pe celelalte trepte ale lumii elementare trăiri corespunzătoare.

Mulţi se vaită: Eu nu fac progrese, nu observ că merg înainte, învăţătorul vede adesea faptul că elevul se chinuie degeaba. Este doar lipsa de atenţie pe care o îndreaptă către mişcările sale sufleteşti intime.

Trebuie să trăim cu totul şi cu totul în exerciţiile noastre, să ne identificăm cu substanţa de meditat, să izgonim orice altceva, orice gând despre lumea exterioară şi apoi să trăim alte câteva minute în efecte. Prin toate aceste trăiri sunt formate centre de forţă ce acţionează în cadrul corpului nostru astral, dar numai până la limita aurei. Acolo se întâlnesc cu forţele care se revarsă în noi din lumea spirituală şi sunt formate astfel organele trupului astral, florile de lotus, ce au drept efect că, atunci când trupul astral curăţat acţionează înăuntrul trupului eteric, se modifică configuraţia acestuia, îl face independent de corpul fizic şi capabil pentru următoarele trepte, ce duc la vederea Soarelui de la miezul nopţii şi la cunoaşterea marii lumi spirituale a cosmosului. Aceasta este atunci o beatitudine enormă.

* * *

Însemnarea C

Ne-ar plăcea să extindem dispoziţia din meditaţie asupra întregii noastre vieţi. Dar asta nu merge, pentru că atunci am deveni nefolositori pentru viaţa fizică. Dacă un om îşi extrage privilegiul de a-şi închina viaţa actuală cu totul meditaţiei, adică de a duce o viaţă de mănăstire sau de călugărie, atunci va fi pus în viaţa următoare cu atât mai mult în faţa sarcinii de a fi activ în viaţa practică, poate în ciuda unor forţe spirituale intensificate.

Mulţi se plâng că nu fac progrese, că nu observă nimic la ei, nu observă că avansează. Învăţătorul vede foarte des că elevul se îngrijorează degeaba; este doar lipsa de atenţie pe

care o îndreaptă elevul către mişcările sale sufleteşti subtile. Însă această atenţie este neapărat necesară pentru progres.

În toate timpurile au făcut oamenii exerciţii esoterice, în timpurile mai vechi, în misterii. Şi în vechile înscrisuri ale rosicrucienilor [Nota 72] găsim, pentru cei ce vroiau să se dezvolte, indicată forma experienţelor, iar aici, precum în toate, mai ales în misteriile egiptene, se vorbeşte de trăiri foarte specifice.

1. Pe pragul morţii – respectiv al lumii de dincolo,
2. coborârea în lumea de jos,
3. mersul prin elemente.

Toate aceste simţăminte trebuie să le parcurgem şi noi, doar că nu e nevoie să apară în această ordine specifică. Înainte, aceste simţăminte şi exerciţiile corespunzătoare erau realizate mult mai puternic, pe care astăzi, pentru că viaţa sufletească a devenit mai diferenţiată, omul nu ar mai putea să le suporte.

Prima trăire: Trecerea pragului morţii.Acest lucru se face vizibil în modul următor la toţi misticii. Omul cade momentan cu totul în lipsa spiritului. Membrele sale devin grele şi inutilizabile. Sufletul său se află în afara corpului său. El se simte părăsit de Dumnezeu şi de oameni, iar lumea materială îi scapă în timpul acelor momente unde vedem ca o ascundere a lumii propriu-zise şi simţim o dorinţă puternică după acea lume adevărată. Nu putem să ne folosim nici de voinţă, nici de simţire şi nici de gândire. Acest lucru trebuie să îl simţim puternic, dar să nu rămânem prea puternic înăuntrul acestui sentiment, pentru că lumea fizică este şcoala noastră de învăţare, unde avem de parcurs dezvoltarea noastră spirituală şi fizică. Senzaţia de adevărată moarte poate apărea timp de secunde. Lucrul principal este: să fim atenţi la ce se întâmplă cu noi.

Al doilea simţământ, coborârea în lumea de jos, apare în aşa fel încât ia naştere sentimentul ruşinos al propriei nonvalori, legat de faptul că nu ne folosim exhaustiv

capacităţile sufletului care ne sunt date, aşa cum ar trebui de fapt să facem şi de care am fi şi capabili să ne folosim. Simţământul pe care îl primim este ca şi cum corpul nostru e ceva aparte de noi, pe care trebuie să îl ducem cu noi şi care uneori ne apasă greu ca plumbul, de exemplu braţele. Căpătăm senzaţia ca şi cum a pătruns ceva străin în corpul nostru şi ne simţim atunci uneori ca şi udaţi cu apă călduţă.

Al treilea simţământ este trecerea prin elemente. Trăim realitatea gândurilor şi ştim că sunt lucruri. Dacă i-am trimis cuiva gânduri rele, ne liniştim de obicei spunându-ne că a fost doar un gând. În realitate acest lucru este mai rău decât să tragi cu săgeţi mortale pe planul fizic. Se trăieşte atunci în reprezentări imaginative modul în care această săgeată de gând se îndreaptă înapoi şi atinge ca o flacără sufletul nostru, îi imprimă semne de arsură, într-un anumit sens, pe care trebuie să le reparăm în karma noastră.

Şi pe celelalte trepte ale lumii elementare există trăiri corespunzătoare.

Trebuie să trăim cu totul şi cu totul în exerciţiile care ne sunt date, apoi să mai stăm câteva clipe în efectele meditării şi să ştim, într-aceasta, că suntem şi că trăim în acele efecte. Prin toate aceste trăiri sunt formate centre de forţă, ce acţionează în cadrul corpului nostru astral, dar numai până în cuprinsul aurei. Acolo se întâlnesc cu forţe ce se revarsă înăuntrul nostru din afară, din lumea spirituală şi sunt formate astfel organele corpului astral, florile de lotus, care au ca efect faptul că apoi trupul astral curăţat acţionează înăuntru în trupul eteric, modifică configuraţia acestuia şi îl face independent de corpul fizic. Astfel devine omul capabil să facă următorii paşi, să vadă Soarele de la miezul nopţii şi să facă apoi cunoştinţă cu marea lume spirituală a cosmosului. Aceasta este atunci beatitudine enormă.

* * *

Însemnarea D
Pragul morţii. Coborârea în lumea de jos
Mersul prin elemente

Ne-ar plăcea, poate, adesea să extindem dispoziţia meditaţiei asupra întregii noastre vieţi. Asta nu merge însă, pentru ca am fi atunci inutili pentru viaţa fizică. Dacă un om îşi extrage privilegiul de a-şi închina viaţa actuală cu totul meditaţiei, aşadar de a duce un gen de viaţă de mănăstire sau de călugărie, atunci va fi pus în viaţa următoare cu atât mai mult în faţa sarcinii de a fi activ în viaţa practică, poate cu forţe spirituale întărite.

În toate timpurile au făcut oamenii exerciţii esoterice, în vechile timpuri în misterii. În vechile documente ale rosicrucienilor găsim pentru cei care vroiau să îşi dezvolte capacităţile sufleteşti indicată forma experienţelor, iar aici – la fel ca şi în vechile misterii egiptene, în general în toate vechile misterii – se vorbeşte mereu de trăiri foarte specifice, pe care sufletul omenesc ar trebui să le parcurgă. Acolo se spunea mereu că sufletul este condus la pragul morţii. El trebuie să coboare în elemente, el trebuie să facă trecerea prin elemente.

Toate acestea trebuie să le parcurgă şi astăzi elevul esoterismului. Aceste trăiri nu e necesar să fie parcurse în această ordine exactă. Înainte, exerciţiile ce conduceau la aceste trăiri de simţăminte erau desfăşurate mult mai puternic, trăirile de simţăminte apăreau cu tărie deosebită, pe care astăzi, când viaţa sufletească a devenit atât de mult mai diferenţiată, omul nu ar mai suporta-o.

Prima trăire, trecerea peste pragul morţii, era trăită în vechile misterii în aşa fel încât omul simţea cu totul momentan absenţa spiritului său din corp. El simţea cum membrele sale deveneau grele, lipsite de viaţă, ca la un cadavru. Corpul său devenea inutilizabil, ca un corp mort. El simţea că sufletul şi spiritul nu mai acţionează înăuntrul corpului, sunt în afara acestuia. Întreaga lume materială în care trăieşte, percepe,

simte el cu corpul său – îi scapă, nu mai este aici. Dar i se ascunde lumea adevărată, lumea realităţii. Aşa este omul în aceste momente ale morţii, ca părăsit de Dumnezeu şi de oameni, de lumea spirituală şi de lumea fizică. Cu totul, cu totul părăsit se simte! Iar un dor puternic după acea lume adevărată se ridică în suflet! Dar el simte că nu poate să pătrundă în această lume adevărată, cu capacităţile sufleteşti pe care le-a folosit până atunci. El nu poate să facă nimic cu gândirea sa, cu simţirea sa, cu voinţa sa.

Toate aceste trăiri le are elevul esoterismului şi astăzi. Trebuie şi el să simtă, să pătrundă puternic vieţuind cum gândirea sa, care îi serveşte la trăirea pe planul fizic, este obtuză, inutilizabilă pentru străduania sa către spiritual, cum trebuie dobândită o altă gândire; el trebuie să trăiască modul în care simţirea sa este străbătută de egoism, cum este respins cu *această* simţire de către lumea spirituală şi cum voinţa sa este o forţă ascunsă pentru el, pe care trebuie să o găsească. Toate aceste trăiri trebuie parcurse puternic. Întreaga lipsă de valoare a gândirii, simţirii şi voirii, ce ne servesc pentru lumea fizică, trebuie ca pentru trăirea lumii spirituale să devină tot mereu o trăire a sufletului care priveşte din afară asupra corporalităţii fizice. În orice caz trebuie să apară pe lângă aceasta şi conştienţa că această lume fizică totuşi are valoarea ei, că ea este şcoala noastră de instruire şi că numai prin cunoaşterea corectă a valorii lumii fizice putem ajunge, de fapt, să parcurgem o dezvoltare spirituală. Elevul trebuie să ştie, că trebuie să înveţe să privească la lumea fizică şi la corpul său fizic ca la nişte instrumente, nişte unelte pentru dezvoltarea sa sufletească şi spirituală şi că el poate cu adevărat să se trăiască în afara acestora în adevărata sa fiinţă, aşa cum un muncitor când îşi foloseşte unealta se simte şi el în afara acesteia. Acest sentiment poate să meargă până la adevărata pieire a fizicului – acest lucru poate dura timp de secunde. Este însă de cea mai

mare importanţă să şi observăm aici ce se întâmplă cu noi de fapt.

Apoi apare a doua trăire; aceasta este şi ea o trăire de simţire şi de cunoaştere: coborârea în lumea de jos. Aici omul învaţă să păşească şi mai departe de sine. Înainte a privit asupra corporalităţii sale. Acum priveşte din afară asupra fiinţei sale sufleteşti. Iar aici apare în el sentimentul de ruşine grozavă. El se ruşinează în faţa lumii spirituale de propria sa nonvaloare. El învaţă să cunoască faptul că toate capacităţile sufletului său sunt daruri dumnezeieşti. Iar el cunoaşte că nu a făcut folosinţă de aceste daruri dumnezeieşti în felul în care ar fi trebuit s-o facă după intenţia divinităţilor. El simte că toate egoismele sale din afecte, porniri şi pasiuni au îndepărtat sufletul său foarte mult de lumea divinităţilor. (El priveşte în jos într-o lume de fiinţe care au o relaţie strânsă cu omul, dar sunt de natură *subsenzorială*, iar dacă privim în noi şi ne percepem pe noi înşine prin pornirile, instinctele etc. noastre atunci trebuie să intuim sub acestea o natură *sub*senzorială. Pornirile etc. noastre sunt acţiuni ale acestor entităţi.) Iar dacă până atunci el şi-a simţit doar corpul ca îndepărtat de sine, acum i se îndepărtează şi ceea ce a folosit acest suflet pentru egoisme, ceea ce a smuls el din lumea divinităţilor prin aceasta. În trăirea morţii, el îşi simte adesea corpul devenind ca plumbul, acum i se pare ca şi cum ceva străin ar fi intrat în acest corp; asta simte deosebit de puternic, de exemplu, în braţe şi în mâini. Iar simţământul de ruşine se revarsă asupra lui ca o aruncătură de apă călduţă, tot mereu şi mereu. Dacă omul, poate o lungă perioadă de timp, a învăţat să privească astfel înăuntru în lumea de jos, care este propria sa lume sufletească în care ţes şi fiinţează toate acele entităţi demonice, dacă a trăit simţământul de ruşine în mod intens, atunci apare a treia trăire: trecerea prin elemente.

În acest stadiu apar în sufletul omenesc cunoaşterile pe care trebuie să le aibă pentru a găsi fără pericole calea în

lumea spirituală. Mai întâi, omul trăieşte aici realitatea gândurilor. El învaţă să cunoască faptul că gândurile sunt fiinţe, fiinţe trăitoare. Dacă i-am trimis cuiva, în viaţa obişnuită, gânduri rele – gânduri de ură, de invidie, de lipsă de iubire atunci asta nu ni se pare atât de rău. Suntem de părere că ar fi doar gânduri. Acum învaţă omul să cunoască faptul că asemenea gânduri sunt ceva mai rău decât trasul cu săgeţi ucigătoare pe planul fizic. Se va trăi atunci prin figuri imaginative felul cum sunt întoarse aceste săgeţi, astfel încât ne nimeresc pe noi înşine. Ele ne ating sufletul ca o flacără şi îi impregnează semne de arsură. Iar omul învaţă să cunoască faptul că trebuie să preia asemenea semne de arsură în karma sa şi să le repare el însuşi. Şi pe celelalte trepte ale lumii noastre sufleteşti, pentru simţire şi pentru voinţă există trăiri corespunzătoare în lumea elementară. (Omul învaţă să cunoască conţinutul de adevăr al cuvântului: *În gândirea mea trăiesc gânduri ale lumii. În simţirea mea ţes forţe ale lumii. În voinţa mea acţionează fiinţe ale lumii*. [Nota 73])

În timpul meditaţiei, sufletul trebuie să trăiască cu totul şi cu totul în exerciţiile date, apoi trebuie să mai adaste câteva clipe în efectele meditaţiei şi să ştie, într-aceasta, că el *este* şi *trăieşte* în aceste efecte. Prin intermediul tuturor acestor trăiri sunt formate centre de forţă ce acţionează în cadrul corpului nostru astral până la circumferinţa aurei. Acolo, la periferia aurei, ele se întâlnesc cu forţe ce se revarsă în noi din afară, din lumea spirituală, iar prin această acţiune în afară dinspre propriul nostru punct central şi acţiunea înăuntru din afară sunt dezvoltate organele trupului astral, aşa-numitele flori de lotus, care au atunci drept efect faptul că trupul astral curăţat acţionează înăuntru în trupul eteric şi modifică configuraţia acestuia şi îl face independent de trupul fizic. Prin aceasta, omul este capacitat pentru paşi ulteriori. Mai întâi trăieşte „vederea Soarelui de la miezul nopţii" şi face cunoştinţă cu marea lume sufletească a cosmosului şi a lumii spirituale pe care o găseşte dincolo de cosmos, în sfera

forţelor Cercului zodiacal. Iar această extindere-de-sine înăuntrul acestor lumi este legată de o enormă beatitudine.

* * *

Însemnarea E (extras)

Vechii iniţiaţi au avut întotdeauna o instruire ce este asemănătoare cu a noastră până la un anumit grad, privitor la acele experienţe pe care le parcurge elevul. Acest lucru avea loc pe atunci mai repede decât astăzi, putea fi parcurs în câteva săptămâni. Acum este autoiniţiere. Se poate adesea face unul şi acelaşi exerciţiu toată viaţa, tot mai intens şi, într-aceasta, să se facă tot mereu experienţe noi. Contează să fim foarte atenţi la experienţele foarte subtile pe care le parcurgem în suflet; foarte puţini dintre cei prezenţi nu vor fi avut niciodată asemenea experienţe. Ele sunt însă adesea atât de firave, de fine, încât nu le luăm în seamă. Cu toate acestea ele consemnează progresul pe care îl face elevul. În ***Cum se dobândesc cunoştinţe despre lumile superioare?*** [Nota 74] sunt indicate multe exerciţii prin intermediul cărora se poate capacita cineva fără pericol, pe cale sigură, încet pentru trăiri în lumile superioare. Acum, însă, sunt indicate aici mijloace pentru a ajunge şi mai repede înainte. Trăirile din vechile misterii erau: 1. Păşirea până la pragul dinaintea porţii morţii. 2. Coborârea în lumea de jos. 3. Proba de foc, apă, pământ, aer. 4. Vederea Soarelui de la miezul nopţii şi întâlnirea, ca realitate, cu entităţile spirituale care sunt ascunse în spatele a tot ce este material, fenomenal. [...]

Oră esoterică
Stuttgart, 20 februarie 1912
Însemnarea A

Dezvoltarea lumii şi dezvoltarea omului merg mereu mână în mână, iar cine intră într-o şcoală esoterică trebuie să ţină cont în aceasta şi de timpul în care trăieşte. Dar pentru că ne punem în legătură cu valorile eterne ale dezvoltării, prin intermediul dezvoltării esoterice, a trecut prin şcolile

esoterice din toate timpurile, şi prin cea precreştină, spre exemplu cea egipteană, ceva ce are o semnificaţie de durată pentru elev: cuvinte pe care elevul de astăzi, la fel de bine ca şi cel de atunci, poate să le lase să acţioneze cu sensul lor asupra sa. Aceste cuvinte din vremurile de atunci sunt următoarele, care, traduse în limba noastră, sună cam aşa:

Eu am ajuns la poarta morţii; [Nota 75]
eu am făcut cunoştinţă cu cele patru elemente;
eu am văzut Soarele de la miezul nopţii;
eu am ajuns aproape de divinităţile de sus şi de jos;
eu m-am întors în lumea exterioară.

Ce înseamnă asta: „Eu am ajuns la poarta morţii" etc.? În meditaţiile noastre vom ajunge treptat să ne simţim ca o dublă personalitate, să nu ne mai simţim Eul ca aparţinând de ceea ce identificam până atunci cu Eul nostru: corpul fizic. Când moare omul, apare cu totul de la sine faptul că îşi consideră corpul său fizic drept nemaiaparţinând de el. Acest lucru trebuie să-l atingă însă deja înainte de a se separa definitiv de acest corp, prin intermediul şcolirii. Dacă omul s-ar fi dezvoltat cum vrut bunele divinităţi, atunci el şi-ar fi dirijat corpul din afară. Dacă omul ar fi vrut, spre exemplu, să călătorească dintr-un oraş în altul, atunci şi-ar fi dirijat corpul printr-o influenţă magică de voinţă. Corpul său ar fi fost ca o greutate aparţinătoare de el. Acest gând putem să ni-l lămurim dacă ne reprezentăm că un locuitor de pe Marte ar fi fost transmutat dintr-odată pe Pământ, iar primul om pe care l-ar fi întâlnit ar fi purtat în fiecare mână o greutate. Locuitorul de pe Marte ar putea să creadă, deoarece nu a mai văzut niciodată un om, că aceste două greutăţi ar fi concrescute cu corpul omenesc. – Astfel ne considerăm drept mult prea mult concrescuţi cu corpul nostru. Dacă acum ne şcolim corect, vom dobândi tot mai mult simţământul că Eul nostru se separă, iar o parte din el o dirijează pe cealaltă de afară. Prin faptul că ajungem, cu Eul nostru care e ridicat în afară, tot mai mult în contact cu entităţile creatoare înalte,

lucru pe care ar trebui să îl percepem smeriţi drept milostenie, ni se poate întâmpla să identificăm acest Eu tot mai mult cu aceste entităţi mai înalte; căci suntem atât de străbătuţi de ambiţie şi vanitate, cum nici măcar nu bănuim. Pentru a lucra acum împotriva acestei vanităţi, există un mijloc bun.

Când au apărut premergătorii oamenilor pe Pământ, Elohimii, cum au făcut asta? Ei nu se oglindeau în strălucirea lor plini de vanitate. În Biblie ni se spune că au creat şi că apoi şi-au privit faptele [Nota 76] şi au văzut că erau bune. Astfel trebuie să privim faptele Eului nostru, ceea ce a realizat Eul; atunci vom vedea cât de puţin bun mai este totul. Luaţi, spre exemplu, scrisul nostru de mână. Acesta este o expresie a Eului nostru, o parte din noi, pe care o punem în afară. Niciun om nu va fi atât de vanitos, încât faţă de sine însuşi să găsească că totul e frumos la scrierea sa. Şi astfel poate omul, cu puţină cugetare, să-şi mai găsească multe dintre faptele sale, la o observare mai îndeaproape, destul de deficitare.

Ce înseamnă acum: am cunoscut elementele? Primul element în care a fost creat omul a fost căldura. Şi, de fapt, la dezvoltarea Pământului era intenţionat ca omul să trimită curenţi de căldură din afară în corpul său. Căldura de vară şi răceala de iarnă, pe care le percepe acum *în* corpul său ca om singular, pe acestea ar fi trebuit să le perceapă, am putea spune, drept Eul său ce se revărsa spre el din afară. Acest Eu trebuia să îl simtă ca şi unit cu toate celelalte Euri. Acum căldura pătrunsă înăuntrul nostru, în sângele nostru, este fapta lui Lucifer.

Al doilea element cu care suntem strâns legaţi este aerul. De fapt ar trebui să avem senzaţia că aerul de afară suntem noi înşine, că ne revărsăm cu el, la fiecare inspiraţie, în corp şi îl însufleţim din nou. În loc de asta, simţim aerul drept ceva ce ne vine din afară şi îl dăm înapoi ca pe ceva otrăvit, ca pe ceva ce omoară. Şi în acest aer ucigător ne întâmpină Ahriman.

Noi ne identificăm doar cu celelalte două elemente, cel solid şi cel fluid din noi, corpul fizic şi sângele. Pe acestea le simţim drept noi înşine. Trebuie să ne identificăm însă atât de puţin cu personalitatea noastră respectivă, încât, chiar dacă facem cunoştinţă cu încarnările noastre anterioare, să le privim pe acestea doar ca stadii de trecere. Nu trebuie niciodată să spunem: noi am fost unul sau altul. Căci astfel ne amestecăm Eul nostru etern cu unul trecător.

* * *

Însemnarea B

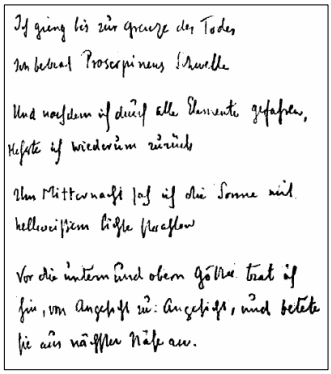
Patru propoziţii ale iniţierii egiptene vă sunt date, al căror simţământ mai trebuie şi în ziua de astăzi să fie pătruns de esoterist.

1. A trebuit să trec prin poarta morţii. Trăirea este aceasta: a ne simţi trupul ca pe o greutate pe care o purtăm.
2. A trebuit să fac cunoştinţă cu elementele.
3. Am avut voie să văd Soarele de la miezul nopţii.
4. Am fost foarte aproape de divinităţile de sus şi de jos.

ZICERE A MISTERIILOR EGIPTENE*

* Din „Măgarul de aur" de Apuleius. Variantă ritmicizată de Rudolf Steiner (Caiet de notiţe, nr. arhivă 263).]

Eu am ajuns la poarta morţii;
eu am făcut cunoştinţă cu cele patru elemente;
eu am văzut Soarele de la miezul nopţii;
eu m-am apropiat de divinităţile de sus şi de jos;
eu m-am întors în lumea exterioară.
Eu am mers până la graniţa morţii
am păşit pe pragul Proserpinei
Iar după ce am călătorit prin toate elementele,
M-am întors iarăşi înapoi
La miezul nopţii am văzut Soarele cu
Lumină albă strălucind
În faţa divinităţilor de sus şi de jos am păşit
Acolo, faţă în faţă, şi m-am rugat
La ele din cea mai învecinată apropiere.

Ich ging bis zur Grenze des Todes
und bekam Proserpinens Granatapfel

Und nachdem ich durch alle Elemente gefahren,
kehrte ich wiederum zurück

Um Mitternacht sah ich die Sonne mit
hellerem Lichte scheinen

Vor die unteren und oberen Götter trat ich
frei, von Angesicht zu Angesicht, und betete
sie aus nächster Nähe an.

Oră esoterică
Stuttgart, 22 februarie 1912
Însemnarea A

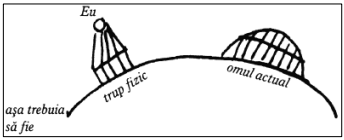
La cele discutate alaltăieri este, înainte de toate, atât de necesar şi de important ca esoteristul să înveţe să simtă aceste lucruri, nu doar să le cuprindă cu înţelegerea, înainte, însă, de a vorbi mai departe despre aceasta, vrem să mai menţionăm ceva ce este important şi valoros pentru esoterist.

Dacă venim într-un curent esoteric, este foarte natural să ne întrebăm: Cum îmi aduc sufletul înainte, cum îl dezvolt în sus? Aici este de cea mai mare importanţă să stăm pe un punct esoteric central, dinspre care să privim în viaţă, să o lăsăm să fie iluminată de aici. Trebuie să ne deschidem faţă de curentele potrivite timpului, venite dinspre lumea spirituală. Nu are niciun fel de valoare să cochetăm cu alte orientări pentru că ne par teosofice, să ne preocupăm superficial cu ele. Acest lucru împiedică direct progresele noastre. Mult mai bine ar fi să ne ataşăm la o direcţie mai mult sau mai puţin greşită, dacă suntem de părere că ne dă mai mult; căci vom primi atunci de la ea şi ceea ce ne corespunde nouă. Adevăratul esoterist trebuie să privească spre viaţă dinspre poziţia sa fermă, de nezdruncinat, cu ochi treji; căci acest lucru va deveni tot mai complicat. Aceste complicaţii vor fi

provocate de entităţi luciferice, care au rămas în urmă în dezvoltare la Misteriul de pe Golgotha, adică nu au preluat în ele urmările acestui misteriu. Ceea ce se întâmplă acum în lumile spirituale îi apare, pentru cel care poate să privească în ele, multiplu cutremurător.

Ceea ce ne-a adus Lucifer, faptul că am pătruns în trupul nostru fizic şi în cel eteric şi nu am rămas plutitori deasupra, a fost, de fapt bun pentru noi; căci Eul nostru a cucerit astfel forţă de cunoaştere şi memorie. Memoria este, totuşi, şi ceva restrictiv. Fără ea, însă, în modul în care stăm în corpul nostru, nu am putea să ne descurcăm, nu am putea, înainte de toate, să distingem între realitate şi iluzie. Să presupunem că ne-am gândi la un om pe care l-am cunoscut acum douăzeci de ani, şi am păşi în faţa acestei imagini de amintire şi am saluta-o, atunci ar trebui să numim asta o halucinaţie. La acest gen de halucinaţii ne-am deda, însă, dacă am considera ceva remanent drept ceva actual, iar aşa ceva va fi cazul tot mai mult în vremurile ce vin. Entităţile luciferice ce au rămas în urmă la Misteriul de pe Golgotha şi-au creat, am putea spune, o avangardă în anumite suflete, pe care le-au luat în stăpânire după ultima lor moarte. Acestea sunt suflete care au trăit pe timpul lui Tauler şi al Meister Eckhart, în secolul al XIII-lea, şi care au aparţinut de comunitatea begarzilor [Nota 77]. Aceştia căutau atunci să zăpăcească sufletele în timpurile viitoare, iar drept mijloc foloseau pentru aceasta vechile religii ale brahmanismului şi budhismului. Acestea fuseseră pentru vremea lor, când le fuseseră date vechilor indieni, ceva just, iar îndeosebi brahmanismul era o religie mult mai spirituală decât este creştinismul până în ziua de astăzi. Dar dacă acesta nu este deja mai avansat, de asta este vinovat faptul că europenii au lăsat să le scape ocazia, începând din Evul Mediu, de a dezvolta corect ceea ce le revine lor. Înainte de toate, va pătrunde ca o maree dinspre China o cultură spirituală înaltă, care îi va impresiona foarte tare pe europeni, pentru că tocmai prin marea ei vechime, ce ajunge până la

Atlantida, îi este mult superioară creştinismului de astăzi. Ceea ce s-a întâmplat acum în China [Nota 79] este poate semnificativ politic în exterior, dar, ca expresie a unei semnificaţii spirituale ce duce mult mai departe, esoteristul trebuie să vadă o carte de un chinez remarcabil: Ku Hung Ming, *Apărarea Chinei împotriva ideilor europene* [Nota 75], ce este tradusă şi în germană. Ku Hung Ming este un cap important. Ce spune el nu este greşit, şi totuşi sunt multe acolo ce ar trebui să-i dea de gândit esoteristului. El spune că au venit misionari creştini în China pentru a-şi aduce creştinismul într-o cultură veche, înaltă. Le-a reuşit? Nu. Altceva a intervenit, în schimb. Misionarii au adus înapoi cu ei cultura chineză, iar aproximativ de la Revoluţia Franceză [Nota 80] Europa ar fi mai puternic influenţată de chinezi decât bănuieşte ea de fapt. Acest chinez ştie exact că poporul său administrează memoria omenirii şi că acest fapt face o impresie adâncă asupra europeanului. Memoria, însă, este, cum spuneam, darul lui Lucifer. Noi am coborât prin el în trupul nostru fizic, alungaţi din paradisul lumilor spirituale. Trebuie acum să anulăm această faptă a lui Lucifer, dar nu avem voie să credem, de aceea, că nu ar fi fost necesară.

Am putea să întrebăm de ce oare a trebuit să coborâm. Asta ar fi însă ca şi cum cineva, căruia i s-ar propune să se ducă într-un loc pentru a afla ceva acolo, ar răspunde că asta nu e nevoie, că rămâne mai degrabă acolo unde este. Dar atunci nu face experienţa. Iar noi nu am fi atins niciodată în acest mod solidificarea Eului nostru, dacă nu am fi coborât astfel în trupul fizic.

Acum trebuie însă să îl privim pe acesta tot mai mult doar ca instrument. Atunci când ajungem prin meditaţie şi concentrare să îl părăsim şi îl vedem întins aşa în faţa

noastră, atunci organele nu se află totuşi în activitate. Ochii nu văd, urechile nu aud. Trupul are valoarea unei plante, dar a uneia foarte înalt dezvoltate, iar aşa cum stă întins în faţa noastră ar trebui să ne spunem că trebuie să ne dezobişnuim cu totul să vorbim despre trupul fizic „inferior" şi cel eteric „inferior"; căci acestea două sunt, în organizarea lor, o construcţie minunată. Trupul fizic este un templu pe care ni l-au construit divinităţile de jos, iar ceea ce este greşit şi rău în el, asta am făcut doar noi singuri. Iar dacă atunci ne privim pe noi, locuitorii acestui templu, ne dăm seama că noi, adică partea noastră spirituală. avem figura unui balaur, a unui vierme. La câte unul care îşi închipuie că trăieşte altruist, doar pentru semenii lui, clarvăzătorul vede maxilarele mult împinse înainte şi fruntea teşită a viermelui, ca semn al egoismului său. Această figură de vierme o mai are sufletul nostru, iar ca să nu o vedem tot mereu, divinităţi bune l-au pus în faţa ei pe Păzitorul Pragului. Acum trebuie însă să ne propunem să aducem acest balaur transformat către şi în sus spre divinităţile mai înalte. Aceasta trebuie să fie munca noastră neîncetată. Atunci când vechiul egiptean păşea, la iniţierea sa, prin templu, prin şirurile de sfincşi, atunci îşi spunea că acest templu este copia fizică a locuinţei desăvârşite a Zeului şi că el are de ajuns la această divinitate pentru a locui demn în templul trupului său.

La ieşirea din corp, ochii pierd, aşadar, capacitatea vederii. Ei nu mai văd soarele fizic, nu văd ceea ce iluminează acesta. În schimb, omul îşi iluminează singur mediul, percepe culori şi tonuri ale lumii spirituale. Partea sa spirituală capătă capacităţi suplimentare. Dacă exagerăm cu păşirea în afară, atunci ochii fizici pot, însă, să sufere din cauza aceasta. Ei nu mai văd atunci clar, ci văd totul ca înconjurat de o aură. În Anglia există acum chiar anumite instrumente, pentru a vedea prin ele aurele lucrurilor. Dar acest lucru este direct dăunător pentru ochi, iar o ieşire sănătoasă din corp nu are nevoie de asemenea practici.

Vechiul atlantean nu avea nici el încă vederea clară a lucrurilor. El nu avea nevoie de asta, pentru că Soarele mai era încă înceţoşat de masele dense de negură, iar către sfârşitul Atlantidei se vedea pe întregul cer ca un uriaş cerc colorat, cu un punct central palid, învăluit.

În vechiul Egipt se ajungea la iniţierea prin mijloace fizice pentru ca elevul să vadă Soarele prin Pământ, pe cealaltă parte [Nota 81]. Acum, însă, trebuie să ajungem doar prin exerciţii spirituale să vedem Soarele spiritual.

* * *

Însemnarea B

Adeseori a fost exprimat deja faptul că prezentul nostru este un timp foarte important, dar în acelaşi timp foarte critic, în care mari curente spirituale se revarsă în jos în lumea noastră fizică. Ele trebuie să servească pentru a-i aduce omului ca un nou germene, prin care dezvoltarea sa poate să meargă mai departe înainte. Iar în acelaşi timp se revarsă în jos influenţe ce provin din trecut, unele care au făcut dezvoltarea anterioară să fie rodnică. Sarcina noastră de acum ca esoterişti trebuie să fie să ne simţim ca într-un punct central, ca într-un germene stând ferm şi să nu ne lăsăm traşi sau încurcaţi de niciun fel de curent secundar.

S-a format acum, chiar în această clipă, ca un fel de nouă avangardă, care serveşte drept întărire pentru influenţele luciferice deja prezente. Acestea sunt acele spirite care nu sunt acum încarnate, care au fost însă contemporani cu discipolii lui Johannes Tauler şi ai lui Meister Eckhart [Nota 82], anume begarzii, care aparţineau şi ei atunci de un curent mistic şi au făcut şi ei pentru timpul lor câte ceva bun, care îşi trimit acum impulsurile din lumea spirituală şi ca atare formează un avanpost puternic pentru entităţile luciferice

care în timpul evenimentului de pe Golgotha au rămas în urmă, a trebuit să rămână în urmă, pentru ca apoi să intervină iarăşi în dezvoltare. Noi ştim deja prin comunicări anterioare că fiinţele luciferice aduc şi binele, iar din acest punct de vedere trebuie arătat cum le datorăm acestor entităţi memoria noastră, întreaga noastră capacitate de reprezentare. Ce ar fi dacă toate situaţiile sorţii, toate evenimentele tinereţii noastre şi ai anilor de început ar fi uitate sau dacă ni le-am reprezenta aşa, ca şi cum au loc în prezent? Atunci am trăi în halucinaţii, atunci am deveni confuzi în noi înşine.

Aceasta este, însă, ceea ce vor să stimuleze în noi spiritele luciferice rămase în urmă, amintirea despre trecut ca şi cum ar mai fi în prezent şi ar aduce mântuire. Dacă învăţătura vechilor brahmani sau a budhismului, care au stimulat la vremea lor dezvoltarea oamenilor, ar fi transmisă acum oamenilor în acelaşi fel, atunci ar fi acum ca şi cum amintirea sufletului nostru s-ar fi transpus peste timpuri în contemporan. Atunci am trăi în halucinaţii. Un esoterist trebuie să stea ferm în punctul său central, să nu se dedice niciuneia dintre aceste curente şi îndeosebi să nu cocheteze cu ele, aşa cum se întâmplă acum chiar mult prea des, atunci când am vrea să „împăcăm" toate părţile şi să le ţinem împreună într-o mare frăţie. Tot mereu auzim că una sau alta dintre personalităţi ar fi vorbit, scris sau predicat „atât de teosofic", sau că una sau alta dintre concepţii sunt pătrunse atât de mult de teosofie. Asta înseamnă doar a ne induce în eroare, a ne lăsa smuls din punctul central, pentru a merge un timp împreună cu un alt curent. Ar fi mai bine pentru asemenea esoterişti, dacă pentru un timp sau pentru întreaga viaţă ar merge mai departe cu un astfel de curent parţial bun sau parţial rău, decât tot mereu să penduleze între una sau alta dintre concepţii.

Unul dintre cele mai caracteristice lucruri ale timpului nostru este ceea ce se petrece momentan în China şi ceea ce,

oricât de straniu ar suna, este urmarea unor încercări anterioare ale unor misionari creştini de a duce creştinismul în China. China mai posedă încă o ştiinţă a spiritului autentic atlanteană, în care sunt conţinute multe lucruri mari, care însă aparţine de o perioadă încheiată şi din care chinezii nu se pot ridica. Prin mersul misionarilor în China, nu creştinismul a fost introdus în China, ci urmarea a fost că europenii au fost influenţaţi de chinezi. Noţiunile şi ideile chinezilor s-au revărsat în europeni, au fost aduse de aceştia în Europa, iar acuma ei introduc Europa în aspectele chineze, astfel încât va deveni un centru al celei mai mari rătăciri în noţiuni şi concepţii.

Chinezii au ca sarcină să fie memoria omenirii. Ceea ce au păstrat drept comori spirituale din trecut trebuie să-i arate acum omenirii, pentru aceasta sunt îndepărtate acum toate piedicile. Nu chinezii sunt cei care trebuie să distingă amintirea de halucinaţie, ci aceasta este sarcina europenilor. Se va vedea în timpul ce urmează că europenii se lasă ameţiţi de faptul că ceea ce află astfel ei consideră a fi nou şi vor să-l introducă. (Vezi despre aceasta noua lucrare: *Apărarea Chinei faţă de Europa*, de Ku Hung Ming.)

Iar dacă apoi mai vine cu acestea în Europa un budhism învechit şi tot ce are coloratură orientală – şi ca tot ce se află la mare depărtare, Orientul exercită tocmai cea mai mare atracţie asupra omului atunci eroarea şi ameţeala vor ajunge la un punct culminant, pe care aproape că încă nu îl putem bănui. Noul germene, care este acum pe cale să iasă la iveală în Europa, care trebuie privit drept germene, nu ca pe un fruct crescut pe de-a-ntregul, formează punctul central de care trebuie să ţinem. Toate celelalte curente trebuie respinse ferm, drept neaparţinătoare de acest germene ce înmugureşte, cu care sufletul nostru trebuie să-şi unească dezvoltarea în continuare.

Cu acest curent spiritual trebuie să ne ridicăm, iar atunci se va desfăşura cu încetul ceea ce am înfăţişat deja

deseori, faptul că Eul nostru se formează într-o dualitate: unul, ce îl vom simţi ca trupul legat de Pământ, format prin forţele Pământului, pe care îl vom percepe ca separat de noi înşine. Pe acest Eu îl vom simţi ca şi cum ar fi devenit mai mic; celălalt, drept ceva mai mare decât ceea ce am simţit până acum în noi. Vedem atunci trupul nostru în afara noastră şi nu ne mai putem servi de simţurile noastre, chiar dacă mai sunt încă prezente. Văz, auz, simţire, totul a dispărut din trup şi totuşi el mai trăieşte; dar este numai viaţa unei plante. Apoi vine la noi simţământul că trupul ar fi ceva foarte frumos, numai dacă nu am avea nevoie să locuim în el. Prin divinităţile de jos, trupul nostru a fost format în deplinătate, până în cele mai mici detalii, dar noi înşine suntem cei care facem din acest trup ceva cu valoare scăzută, prin nedesăvârşirile noastre. Prin faptul că privim lucrul astfel, dobândim reprezentarea că ceea ce este aici, în afara noastră drept trupul nostru, este asemănător cu un balaur, cu un bot uriaş şi o frunte teşită, şi că aceasta este ceea ce am făcut până acum din lucrarea Dumnezeirii. Păzitorul Pragului ne împiedică să vedem figura Sinei noastre, dar de aceea ea e totuşi mereu aici.

Partea mai înaltă a Sinei noastre învăţăm să o considerăm atunci drept partea cea mai spirituală, care se adapă din sine cu forţe sufleteşti, pentru a se umple cu lumină dumnezeiască. În vechile timpuri atlanteene, atmosfera era umplută în aşa fel de negură, încât Soarele nu putea lumina prin ceaţă şi nici omul nu avea încă ochi ca acuma, pentru a distinge obiectele. De-abia treptat a străbătut prin această ceaţă un disc uriaş, luminos, străbătut de culori, care a umplut întregul cerc de ceaţă, iar dacă discul iradia mai multă lumină, ochii erau formaţi după lumină. Aşa trebuie să devină partea spirituală a fiinţei noastre, lucitoare precum un Soare şi să umple mediul spiritual cu lumină, în care apoi devin vizibile fiinţele pe care le desemnăm drept ierarhiile spirituale. Aceasta este ceea ce egiptenii numeau: vederea Soarelui de la miezul nopţii, care la ei mai cerea o faptă

deosebită, pentru că nu puteau să o provoace în modul spus mai sus, ci trebuiau să fie aduşi la aceasta, pentru a vedea în întunericul nopţii, prin Pământ, Soarele pe cealaltă parte. Dar noi ne umplem singuri cu Soarele spiritual şi îl iradiem apoi din nou în afară cu organele pe care putem să le desemnăm drept ochii spirituali. Fiinţele pe care le vedem atunci sunt divinităţile de sus, iar aceasta este ceea ce e numit vederea divinităţilor de sus şi de jos.

Se poate dăuna ochilor fizici dacă vrem să îi strunim prea mult pentru a vedea suprasensibilul. Toate metodele ce vin acum în principal din Anglia, ce duc la a putea vedea aurele oamenilor într-un anumit mod artificial, sunt dăunătoare pentru ochiul fizic, pentru că trag în afară trupul eteric în zona ochilor. Prin aceasta se poate chiar orbi.

Oră esoterică
Stuttgart, [23] FEBRUARIE 1912

Pe parcursul ultimelor conferinţe [Nota 83] am aflat că întreaga noastră existenţă este condusă şi îndrumată prin entităţi înalte, iar fiecare, cu trăsătura ei specială, lucrează la devenirea lumii şi la omenescul nostru special. Dacă vrem să ne aducem în legătură cu ele prin concentrare şi meditaţie, trebuie să ne umplem de un sentiment de smerenie ce nu se poate compara cu smerenia pe care am putea prea bine s-o avem în viaţa zilnică, căci fiecare simţământ de smerenie stă prea sus peste orice pricepere omenească atunci când ne unim în spirit, în lumea spirituală, cu aceste entităţi înalte, care sunt, totodată, şi învăţătorii noştri. De-abia mai târziu omul dobândeşte capacitatea de a distinge, de a face diferenţa între adevăratele entităţi şi propriile sale emanaţii de forţă din interiorul său. Un semn distinctiv poate fi dat, care duce la cunoaşterea reală, pentru a-ţi da seama dacă ceea ce e văzut vine din lumile mai înalte sau din propriul interior: simţim asta la inimă, aceasta este străbătută de o căldură şi o emoţie ce sunt iradiate înăuntru din cosmos în inimă, căci inima stă,

pe de o parte, în legătură cu semnul zodiacal al Leului [Nota 84] şi, pe de altă parte, cu Soarele, iar căldura acestor forţe acţionează şi ea la vederea spirituală.

Ce înseamnă, acum, să fii esoterist?

Omul este pus, prin toate fazele existenţei sale terestre, în karma sa, căreia este imposibil să-i poată scăpa, căci consecinţele voinţei, simţirii şi gândirii sale şi îndeosebi ale faptelor sale îl urmează irevocabil prin toate încarnările sale, mai devreme sau mai târziu. Datoria pe care a făcut-o trebuie să o şteargă pe acest Pământ, în funcţie de condiţiile în care este adus prin încarnarea sa. De aceasta se îngrijeşte conducerea dumnezeiească. Până ce omul însuşi îşi va lua în mâinile sale dezvoltarea, totul merge după legi reglementate, care nu pot fi grăbite [accelerate]* prin nimic. Dacă păşeşte acum într-o şcolire esoterică, atunci se întâmplă ceva cu totul diferit cu omul. Aici el se eliberează de conducere, îşi ia acum dezvoltarea el însuşi în mâini, devine calitativ un alt om. Prin ce anume? Tot ceea ce considera înainte drept demn de dorit, îşi pierde acuma în mare valoarea pentru el, concepţiile şi atitudinile devin altele, el vede că înainte a fost adesea lipsit de compasiune şi a acţionat dur; simţământul său de răspundere devine de acum încolo unul mult mai subtil, iar el încearcă în orice direcţie să îşi echilibreze datoria comisă, chiar dacă îl costă mari jertfe exterioare şi interioare.

* Însemnarea provine de la o doamnă din Olanda.

Meditaţia şi alte exerciţii ce îi sunt date esoteristului îi transformă trupul eteric prin repetarea zilnică, presupunând că ele sunt realizate în adevăratul sens, adică cu simţămintele corect percepute şi prin imagini ce apar în interior. Atunci, trupul eteric se desprinde treptat de trupul fizic şi se reformează. Dacă, acum, aceste exerciţii au fost făcute cu răbdare şi dăruirea totală de sine (acest lucru este voie să se întâmple doar un scurt timp de fiecare dată), atunci se va face observat treptat, foarte uşor la omul care se trezeşte din somn, ceva minunat, ce nu se poate exprima în cuvinte, căci

este un simţământ foarte gingaş al unei trăiri în lumea spirituală, din care tocmai s-a întors. După un timp vede cum apar culori în faţa lui, în care se dezvoltă formaţiuni, apoi îi iese ceva cu totul diferit în întâmpinare decât a fost până acum obişnuit să vadă. De avertizat însă trebuie, că aceste formaţiuni – şi încă multe alte lucruri care apar şi care la începutul dezvoltării spirituale se aseamănă şi cu lucrurile din mediul nostru zilnic – nu trebuie considerate imediat drept trăiri spirituale, căci foarte des ele vin drept propriile noastre trăsături sufleteşti, din propriul nostru suflet, din care iradiază în afară. Acum, însă, nu singură şcolirea esoterică a omului îl face mai bun, acest lucru trebuie subliniat cu fermitate. Oricât de înaltă ar fi dezvoltarea intelectuală a omului sau ce calităţi morale are, se ascund în sufletul său trăsături negative care încă nu sunt echilibrate, care în majoritatea lor au fost acoperite de obiceiuri convenţionale. Omul este, de fapt, mai rău decât este considerat de obicei. La o dezvoltare esoterică, pe care omul o ia acum singur în mâinile sale, nevredniciile sale apar inevitabil la iveală, iar aici trebuie să-şi aplice esoteristul întreaga forţă pentru a le învinge, el îşi aduce singur karma sus şi o grăbeşte [accelerează] prin intermediul dezvoltări sale. Să înţelegem bine acest lucru, căci am păşit pe o altă cale a vieţii; acum am devenit tovarăşi ai marilor conducători spirituali care ne-au condus până acuma singuri, căci acum am preluat noi înşine conducerea şi, totodată, deplina răspundere pentru ea.

Acuma, se spune adesea că nu ar fi nimic altceva decât egoism din partea oamenilor faptul că vor să se dezvolte mai repede decât semenii lor. Acest lucru nu e însă aşa. Îndată ce ne-a devenit clar prin învăţătura noastră că suntem de origine dumnezeiască şi că trebuie să ne dezvoltăm din nou în sus spre izvorul existenţei noastre, spre Dumnezeire, este chiar un păcat al delăsării dacă spunem: eu îmi aştept liniştit timpul, nu vreau să i-o iau înainte Dumnezeirii, ea oricum mă

va conduce cândva la ţel. – Dacă omul vorbeşte astfel, atunci se află multă trufie spirituală în vorbele sale, căci divinităţile au aşezat în noi germenii premiselor noastre spirituale, iar dacă suntem conştienţi de acest lucru, atunci trebuie să fie îndatorirea noastră să nu lăsăm aceste forţe la voia întâmplării şi să lăsăm înflorirea lor în seama curentului general al evoluţiei. Trebuie să luăm noi înşine în mâini dezvoltarea organelor noastre spirituale, trebuie să nu ne mai lăsăm conduşi, ci să devenim noi înşine conducătorii noştri. Este un drum greu? De egoism nu poate să fie vorba aici, căci avem îndatoriri faţă de conducătorii noştri care ne-au arătat până acum calea.

Să ne îndreptăm acum gândurile iarăşi în sus, spre entitatea înaltă care are ziua de astăzi în mod deosebit sub ocrotirea ei. Este întotdeauna o constelaţie favorabilă, dacă O.E. (ora esoterică) este ţinută într-o vineri, datorită marii influenţe pe care această entitate o revarsă în gândurile şi simţămintele noastre: (mantră) [zicerea zilei].

Am discutat în ora trecută de ce trebuie să devenim esoterişti; astăzi vreau să vă mai spun adevărata semnificaţie a meditaţiei zilnice. Meditaţiile sunt verificate şi date nouă pentru esoterism de Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor. Forţa lor este de nezdruncinat, atunci când sunt efectuate în sensul adevărat, cu dăruirea cea mai sfântă. Meditaţia ar trebui utilizată cu puţin înainte de adormire, după ce am izgonit din suflet toate gândurile care ne mai leagă de viaţa zilei, cu bucuriile şi plăcerile, cu grijile şi strădaniile ei. Meditaţia trebuie să fie ultimul nostru gând pe care îl luăm cu noi în cealaltă lume, pentru ca entităţile spirituale să se poată lega de el. Ne cufundăm în corpurile lor eterice, ele ne pătrund cu forţele lor, ca să putem primi forţe noi şi sănătate proaspătă pentru ziua ce vine. Cât de des nu trec, din păcate, mulţi oameni dincolo în viaţa lor de somn, cu gândul la tot felul de pofte ale vieţii materiale zilnice. Aceste revărsări de gânduri produc vibraţii care acţionează

respingător asupra entităţilor spirituale, iar omul acţionează astfel în mare măsură atât împotriva dezvoltării sale spirituale, cât şi a sănătăţii sale. Aşa cum ne cufundăm, aşadar, seara în atmosfera spirituală, aşa trebuie iarăşi dimineaţa la trezire să nu luăm în seamă imediat tot ce a umplut viaţa noastră în ziua anterioară ca strădanii şi poveri, griji, pofte şi pasiuni. Să le mai înghesuim la o parte pe toate acestea încă o vreme, să ne lăsăm gândurile să mai adaste în domeniile din care tocmai am coborât; iar aici vom simţi, de asemenea, după o exersare mai lungă sau mai scurtă, cum şi acest lucru stimulează dezvoltarea noastră, nu doar pentru fiinţa noastră interioară, căci şi din ochii noştri, din mâinile noastre forţa ei strălucitoare, care s-a revărsat în noi, va trece în faptele noastre spre mântuirea omenirii.

Oră esoterică
München, 26 februarie 1912
Însemnarea A

Este foarte natural faptul că prelegerile noastre esoterice devin tot mai complicate pe parcursul anilor, că se construiesc pe baza celor care au fost ţinute deja înainte. Deoarece mişcarea noastră creşte tot mai mult, într-aceasta se evidenţiază anumite dezavantaje, mai ales acela că ea se lărgeşte tot mai mult. Ideal ar fi să existe o ceată mică, ce se străduieşte spre o aprofundare tot mai mare. Acum, se poate lucra împotriva aplatizării prin faptul că membrii nou-veniţi se îndreaptă cu încredere către alţii mai vechi, care aud de ani de zile aceste conferinţe, ca aceştia să le povestească despre ele. Ar fi în general bine dacă câte unul ar struni mai mult vorbăria pe care o utilizează pentru lucruri ale vieţii exterioare, iar în loc de aceasta s-ar gândi mai mult să răspândească, pe de o parte, învăţăturile esoterice în cercul nostru, iar pe de altă parte să le preia. Dacă atât de mulţi dintre membrii noştri îşi concentrează încrederea aşa de exclusiv asupra unei persoane – în primul rând asupra mea,

drept instrumentul mai mult sau mai puţin karmic al răspândirii acestor învăţături –, atunci asta nu este corect. Cei mai tineri să se îndrepte cu încredere în chestiuni personale şi zilnice către membrii mai bătrâni, iar la mine să îşi ia sfat doar în chestiuni de dezvoltare esoterică. Încrederea este un factor care joacă un mare rol în viaţa Lojei, iar capacitatea de a da sfaturi creşte la cei care sunt rugaţi pentru aceasta. Noi avem şi mulţi medici în mişcarea noastră, faţă de care am deplină încredere, aşa cum se poate observa tot timpul. Membrii noştri pot să se îndrepte spre ei în multe chestiuni legate de sănătate. În acest loc, aici, este o viaţă deosebit de puternică şi se realizează o muncă exemplară. Aici rezultă ca polaritate, desigur, câte ceva dezavantajos, îndeosebi [prin] venirea acelora ce nu îşi clarifică cât de serioasă şi sfântă chestiune este viaţa esoterică. Pentru cineva care s-a predat în faţa vieţii esoterice, pentru acela ar trebui să fie o imposibilitate faptul că îi vine gândul să iasă iarăşi, datorită unei motivaţii exterioare, căci prin aceasta dovedeşte cât de puţin serioasă a fost de la bun început decizia sa. Câte unuia îi creează karma, din acel moment în care a devenit esoterist, o soartă liniştită, astfel încât poate să-şi pună exerciţiile drept punct central în viaţa sa. Altora le ies mai mult asemenea evenimente în întâmpinare pe care nu le pot aduce în consonanţă cu viaţa lor esoterică, uneori în măsură atât de mare, încât viaţa lor esoterică suferă din cauza aceasta. Ideal ar fi, desigur, dacă am putea să iluminăm asupra întregii noastre vieţi dinspre punctul nostru central esoteric, dacă am avea privirea direcţionată mereu asupra acesteia. Ceva ce dăunează foarte mult dezvoltării esoterice este, îndeosebi, critica neverificată, superficială şi de aceea obiectiv incorectă, pe care adesea o exersăm între noi sau asupra celorlalţi semeni ai noştri. Nu spun că exercitarea criticii ar fi greşită; dar ea trebuie să se refere mereu la un lucru şi nu la persoane, doar din motivul că felul lor nu ne place.

Exerciţiile noastre sunt, într-adevăr, ceva aparent atât de simplu şi totuşi ceva ce acţionează mai puternic asupra noastră decât orice altceva ce ne poate apărea în viaţă. Ce efect au, oare? Prin intermediul lor trebuie să degajăm dinăuntru şi să tragem afară trupul nostru eteric. În exerciţiile noastre ni se va întâmpla, într-o bună zi, că nu mai vedem, auzim şi simţim, iar acest lucru are loc prin degajarea trupului eteric. Există acum multe metode de a-l scoate pe acesta afară, dar asemenea metode exterioare, care nu se bazează pe meditaţie, sunt dăunătoare pentru organe, pentru că trupul eteric este împins înapoi din afară, de exemplu de către ochi, iar aceştia au de suferit din cauza asta. Prin extragerea meditativă sunt degajate doar atât de multe forţe, încât mai rămân încă suficiente pentru menţinerea funcţiunilor vitale. Dacă ajungem în această stare de neauzire etc., atunci ne-am părăsit corpul fizic. Acum, însă, mulţi dintre noi fac de ani de zile aceste exerciţii şi totuşi nu le-a reuşit încă acest lucru. Din ce cauză? Înainte de părăsirea corpului ne vine o senzaţie neplăcută, iar împotriva acesteia se revoltă omul în mod instinctiv. Împotriva nici unui alt lucru nu se încrâncenează atât de mult ca împotriva acestei ieşiri a trupului eteric din trupul fizic. Chiar şi numai gândirea la aceasta împiedică lucrul acesta. Este aproape ca o mişcare reflex, faptul că ne tragem imediat înapoi atunci când ne vine această senzaţie. Dintr-un motiv foarte precis ne împotrivim. Dacă elevul a ajuns prin suficientă intensitate să părăsească corpul, atunci îi devine clar dintr-odată cât de nobil, de minunat templu este acest corp cu toate organele sale, iar dacă atunci se priveşte pe sine însuşi, ceea ce a ieşit, atunci vede că este un vierme urât, iar acest vierme se încrâncenează împotriva părăsirii corpului; acesta este cel care se împotriveşte, pentru că este îngrozit de propria urâciune. Iar atunci ne devine clar cât de nesfârşit de lung este drumul pe care îl mai avem în faţa noastră până la desăvârşire.

Prin exerciţiile noastre dobândim o forţă, iar aceasta trebuie să se reverse dinăuntru spre afară. Pe câte unul îl poţi auzi, însă, spunând: La mine nu se revarsă nimic. Asta nici nu e de mirare, dacă îşi face exerciţiile delăsător şi nu cu intensitatea suficientă, iar multe interese de zi cu zi le pune mult mai presus decât munca sa esoterică.

Primul simţământ pe care îl avem datorită degajării trupului eteric este unul de greutate în creier şi în întregul corp fizic, faptul că îl percepem ca pe o greutate care nu aparţine de noi. Această construcţie mirifică, lucrul cel mai înalt la noi, pe acesta îl percepem drept trecător şi fragil. La aceasta l-am adus. El a fost prelucrat tot mai desăvârşit începând cu Saturn, prin entităţile spirituale, iar forţele de pe Saturn sau de pe Soare ce se află în el sunt cele constructive, care l-ar menţine. Dar odată cu forţele de pe Lună, ceea ce e astral, precum şi forţele de pe Pământ, Eul, am primit ceva înăuntru ce întoarce aceste forţe în afară, pentru a transmite prin organele de simţ percepţii către Eu. Omul percepe acum, pe parcursul şcolirii, simţurile sale drept o forţă distructivă, drept o substanţă otrăvitoare care este încastrată în organismul său. Pe când s-au încadrat trupul astral şi Eul înăuntru, a trebuit ca sistemul nervos, creierul şi simţurile să fie transformate până într-acolo, încât acum au putut să primească din afară ceea ce înainte se revărsa prin ele dinspre înăuntru spre afară. În această clipă îi vine omului înţelegerea morţii, adevărata cauză a acesteia, iar acest lucru era numit în vechile misterii: a sta la poarta morţii.

Eul trebuie acum să repare ceea ce a făcut greşit şi să-şi desăvârşească toate corpurile sale, astfel încât să devenim omul adevărat. Expresia „om" nu este, într-adevăr, folosită adesea în acel sens înalt care îi stă, de fapt, la bază; esoteristul trebuie însă să considere străduania sa cea mai înaltă cea de a se face om.

Astfel trebuie ca în Cel al cărui nume ne este atât de sfânt încât nu îl numim să lăsăm să moară tot ce e

nedesăvârşit, pentru a reînvia în Cel desăvârşit, în Sfântul Spirit.

* * *

Însemnarea B

Despre cele patru propoziţii ale iniţierii egiptene:

1. A-şi simţi trupul precum greutăţi ce atârnă de noi, a-l simţi ca devenire-ceva a acestui trup.

2. Nu o critică superficială trebuie să exercite esoteristul. – Să tacă trebuie să înveţe esoteristul şi încredere faţă de fraţii şi surorile mai în vârstă trebuie să aibă. Harnic şi fidel trebuie să îşi facă exerciţiile. Şi care este rezultatul lor?

1. A recunoaşte ceea ce se vede, trupul fizic drept un templu şi drept o lucrare minunată a divinităţilor.

2. A ne recunoaşte pe noi înşine drept un vierme hidos care, atunci când locuieşte în trup, face acest trup atât de necurat.

Oră esoterică
Mannheim, 10 martie 1912
Însemnarea A
Despre meditaţie

Un rod al meditaţiei este a dobândi un simţământ pentru faptul că tindem spre şi intrăm într-o unire cu fiinţa ierarhiilor mai înalte, iar acest lucru îl trăim ca un simţământ cald, viu, de a fi preluat în lumile mai înalte, de a ajunge în locul de unde provenim. Cald, viu trebuie să fie simţământul de a fi preluat în lumea spirituală.

Totul, totul trebuie să devină altfel la esoterist, noţiuni, simţăminte şi cunoştinţe trebuie să se transforme la esoterist.

Despre egoism

Entităţi luciferice sunt cele care ne-au dat memoria. Cei ce exercită economisirea în viaţa fizică sunt mari, mari risipitori în sufletesc-spiritual. Economisitori trebuie să devenim cu aceste forţe şi să le transformăm în forţe ale

vederii. Cunoaşterea de sine, doar, poate să ne ducă la aceasta.

De dimineaţa până seara ne împrăştiem sentimentele şi simţămintele prea altruist.

Prin egoism în sufletesc-spiritual mai trebuie încă să mergem. Datorită străduaniei pentru intrarea în lumea spirituală, există pentru om pericolul de a ajunge la egoism şi în lumea fizică. De aceea, la o şcolire corectă, o limpezire morală şi intelectuală merg mână în mână. Trebuie să ne devină clar faptul că, în calitate de esoterist, este cerut de la noi imposibilul şi că tindem spre imposibil. Toată străduania este imposibilul, iar a fi neegoist este, de asemenea, imposibilul!

Aviditatea pentru cunoaştere şi pentru progres nu este lucrul corect pentru esoterist, ci simţământul serios al îndatoririi de a se dezvolta, căci spiritul dumnezeiesc a pus în noi forţe pe care le formează fără conlucrarea noastră; acestea sunt forţe pasive. Dumnezeirea a pus însă şi forţe active în noi, pe care trebuie să le dezvolte omul însuşi prin faptă. Şi este cel mai mare păcat împotriva spiritului dumnezeiesc, de a nu dezvolta aceste forţe pe care Dumnezeirea le-a pus în noi spre binele dezvoltării şi al progresului omenirii. Iar aceste forţe din noi sunt atât de puternice, încât, chiar dacă doar după ani de zile ne conduc în sus în lumea spirituală, nu e voie să devenim nerăbdători, ci trebuie să ne spunem: Eu vreau să aştept, căci ştiu că aceste forţe fac asta – doar dacă suntem în mod corect dedicaţi faţă de lumea spirituală.

Despre secundare

Exerciţiile secundare dezvoltă trăsăturile care ne sunt necesare pentru planul fizic, printre care sunt detaşarea, controlul gândurilor etc.

Treptat vom avea atunci un compartiment în inima noastră, în sufletul nostru, în care ne păstrăm ce avem mai

sfânt, în care suntem esoterişti în timp ce stăm afară în viaţă, pe planul fizic. Faptul că asta nu merge fără luptă, este de la sine înţeles. În calitate de esoterist trebuie să devenim luptător.

Gândurile care se năpustesc asupra noastră sunt entităţile lumii spirituale, care fâlfâie în jurul nostru şi care, cu cât mai mult încercăm să le oprim, năvălesc tot mai puternic asupra noastră. Nu trebuie să ne văităm de asta, nu, „fii bucuros că este aşa" i se poate spune elevului, căci acesta este un succes al meditaţiei, care arată că gândurile sunt o putere spirituală. Curaj, neînfricare şi încredere, de acestea are nevoie esoteristul.

* * *

Însemnarea B

Calea esoterică nu este doar plină de lupte şi spini, ci esoteristul trebuie şi poate să se pătrundă de sentimentul fundamental al beatitudinii pentru faptul că este primit de puterile mai înalte, în acele regiuni din care îşi are originea.

La o meditaţie serioasă, pentru cel care exersează iese la iveală faptul că este deranjat, am putea spune, prin impresii, griji de zi cu zi, raporturi care pătrund înăuntru din lumea fizică, iar mulţi cred că sunt împiedicaţi prin aceasta în dezvoltarea lor mai înaltă şi de aceea avansează atât de încet. În realitate, *această* atingere cu forţele şi entităţile reale ce acţionează în lumea fizică este un mijloc vindecător al cunoaşterii de sine şi o ocazie constantă de a proba forţele dobândite prin cunoaşterea spirituală.

Elevul esoteric trebuie să-şi însuşească o mare doză de suportabilitate şi degajare şi să înveţe să se servească de acele forţe faţă de care nimeni dintre cei care vor să-şi îndeplinească misiunea pământească nu are voie să se eschiveze; anume puterile luciferice, care nu au adus nicidecum numai răul asupra omenirii, ci şi egoismul îndreptăţit al dezvoltării libere, autonome, proprii.

Aici trebuie, aşadar, esoteristul să înveţe să se ferească de acea risipă îngrozitoare de care păcătuim cu toţii zilnic prin faptul că în sentimente inutile, în mânie, ciudă, grijă risipim cele mai bune forţe interioare pe care ar trebui să le folosim în egoism îndreptăţit, pentru dezvoltarea noastră interioară. În locul lăcomiei după cunoaştere spirituală, care este fără valoare, este cazul să ne însuşim sentimentul de îndatorire faţă de puterile mai înalte, faţă de noi înşine şi de dezvoltarea omenirii: să ne spunem că este păcatul faţă de Sfântul Spirit al dezvoltării, dacă nu punem totul la bătaie pentru a concentra forţele interioare în modul cel mai economicos, pentru a ajunge, pe cât posibil, să ne desăvârşim pe noi înşine personal. Cel mai mare risipitor este zgârcitul, deoarece cu gândurile sale avare, pline de griji îşi risipeşte cele mai bune forţe, aşadar este în mod nefolositor supraaltruist.

Acest egoism în domeniul esoteric nu trebuie să fie transpus asupra domeniului exoteric. Aici rămâne valabilă cerinţa altruismului, a negării Eului propriu. De aceea trebuie să se lămurească fiecare esoterist că vrea pur şi simplu imposibilul şi că de aceea e inevitabil să ajungă mereu în conflict şi să trebuiască să lupte. Pe de o parte este vorba de a trăi în egoismul îndreptăţit al purei interiorităţi şi a considera meditaţia drept sfânta sfintelor cea mai ascunsă a sufletului, pe de alta, de a-şi îndrepta atenţia către lumea exterioară şi a acţiona altruist în ea cu forţele dobândite, pentru a nu decădea în egoism neîndreptăţit.

Aici se poate învăţa mult de la oameni simpli, obişnuiţi, care au credinţă şi care de aceea privesc spre moarte cu o certitudine sigură, de a fi primiţi într-o uniune a puterilor eterne mai înalte, în timp ce filosofii, care au trăit într-un egoism de gândire unilateral, stau cu amărăciune în faţa morţii.

Oră esoterică
Frankfurt, 10 martie 1912

Despre delăsare faţă de karma,
observarea de sine şi a mediului său.
A observa propriile simţăminte şi a le conduce.
A-şi curăţa moralitatea şi intelectualitatea.
Legături karmice = răzbunare a entităţilor spirituale.
Suportabilitate şi degajare sunt de exersat.

Cel mai important lucru din viaţa noastră esoterică sunt exerciţiile noastre, prin care ne facem drum treptat în lumea spirituală, importante sunt modul şi atitudinea cu care ne ocupăm de ele, prin care ar trebui să lucrăm în legătură cu lumile şi entităţile mai înalte.

Nu este permis să ne stăpânească aviditatea după cunoaştere spirituală, ci cam acea dispoziţie trebuie să se răspândească, precum simţim la acţiuni morale, cum ar fi compasiune, bucurie comună. Căci altfel există marele pericol pentru esoterist ca el să devină în viaţa exoterică moralmente fără punct de sprijin, ba chiar mai rău decât era înainte; de aceea şi sunt cerute întotdeauna, pe lângă meditaţiile propriu-zise, şi exerciţiile secundare, pentru întărire şi structurare intelectuală şi morală.

Un alt pericol îl pândeşte pe esoterist pe parcursul karmei sale, la a cărei reformare şi stăpânire el lucrează. Aici se iveşte, aproape regulat, fenomenul că cel care lucrează intens asupra interiorizării sale devine delăsător faţă de fenomenele şi raporturile karmice exterioare. Greşeli karmice anterioare, pe care esoteristul le-a încărcat asupra sa şi care, între moarte şi o nouă naştere, au provocat la el pornirea puternică pentru echilibrare karmică, îl poziţionează în raporturi şi îl aduc în legătură cu personalităţi faţă de care el ar fi acum în situaţia de a-şi împlini îndatoririle karmice.

La o dezvoltare exoterică normală, karma s-ar desfăşura încet sau ar acţiona parţial.

Dacă, aşadar, elevul este ocupat prea mult cu dezvoltarea sa esoterică şi nu îndreaptă suficientă atenţie către situaţiile exterioare ce constituie soarta sa, atunci karma năvăleşte peste el. Iar ceea ce se desfăşoară, în alte situaţii, pe parcursul unor ani sau în încarnări diferite, acum trebuie, desigur sub cutremurări grele, în mod concentrat, să se manifeste la el. Într-aceasta poate să ajungă până la limita disperării şi să aducă şi nenorocire asupra mediului său, să-l tragă înăuntru în spărtura karmică. Dar şi în cele mai simple exerciţii de început el are consolarea că există forţe care îl ţin şi îl sprijină şi pe el. La aceasta trebuie şi putem să ne gândim mereu.

Oră esoterică
Berlin, 22 martie 1912
Însemnarea B

Exerciţiile noastre oculte trebuie să ne ducă la cunoaşterea imaginativă. Există imaginaţiuni care, în timpuri anterioare relativ puţin îndepărtate de noi, puteau să fie înţelese de fiecare elev fără vreo altă explicaţie; astăzi trebuie să ne fie interpretate astfel de imaginaţiuni în cuvinte inteligibile, pentru că numai foarte puţini esoterişti ar ajunge prin ei înşişi la semnificaţie. Acum va fi dată aici o imaginaţiune care este folositoare pentru fiecare esoterist ce are sentimentul că, în ciuda străduaniilor sale, nu înaintează suficient de mult.

Elevul să-şi reprezinte că învăţătorul sau maestrul lui ar sta în faţa lui în figura lui Moise – chiar dacă are doar o reprezentare imprecisă a acestei individualităţi – şi că acesta îl întreabă: Tu doreşti, aşadar, să ştii de ce nu avansezi pe calea ta esoterică? – Da. – Vreau să-ţi spun: Este pentru că te închini la viţelul de aur [Nota 85]. – După acest cuvânt, elevul vede lângă Moise viţelul de aur. Moise lasă să urce acum foc din pământ, care înghite viţelul de aur până ce devine praf şi pulbere. Această pulbere o aruncă în apă clară, ce se află aici,

şi îi dă elevului să bea din această apă amestecată cu pulberea.

Încă înainte cu puţine secole, orice esoterist ar fi putut să înţeleagă această imagine. Acum trebuie explicată în modul următor.

Dacă mergem înapoi în amintirea noastră, ajungem până la punctul în care se opresc amintirile noastre şi şi-a aflat începutul conştienţa de Eu. Ceea ce se află înainte de asta este ceea ce am făcut din noi în încarnări anterioare şi am adus în acestea. Acesta este viţelul de aur la care ne închinăm fără să ştim, natura noastră de înveliş.

Elevul să se pună acum în imagine, în locul viţelului de aur, pe sine însuşi drept copil care nu are încă conştienţa de Eu. El se pătrunde de conştienţa că ceea ce percepe drept Eu al său nu este nimic altceva decât un efect luciferic; căci conştienţa obişnuită de Eu constă în amintire, iar amintirea este o forţă luciferică, pentru că este tocmai sarcina lui Lucifer să ducă în prezent ceea ce a trecut. Dacă scădem de la noi înşine ceea ce avem prin conştienţa de Eu, atunci rămâne ca rest ceea ce am adus cu noi din alte vieţi pământene.

Poate că unii vor considera că este dur să trebuiască să se reprezinte astfel, dar fără asemenea noţiuni severe nu vom fi potriviţi să îl întâlnim pe Păzitorul Pragului.

Apoi elevul să-şi reprezinte realmente cum focul arde figura de copil, forma de copil care este el însuşi; doar că între timp a devenit ceva mai mare, dar, în fond, el mai este încă această natură de învelişuri ce fusese şi copilul, doar că s-a adăugat iluzia Eului. El vede cum forma devine praf şi pulbere, iar aceasta trebuie să devină o conştienţă puternică pentru faptul că tot ce există ca învelişuri ale trupului fizic, eteric şi astral trebuie să-i fie indiferent, ca şi o grămăjoară de pulbere de cenuşă, atât de indiferent cum este lutul pentru sculptor înainte să fi făcut ceva din el. Trupul său fizic, forma, figura exterioară, trupul său eteric cu memoria, trupul său

astral cu simpatiile şi antipatiile, toate acestea trebuie gândite că nu sunt, sau gândite ca o grămăjoară de praf.

Poate că acest lucru nu se poate transforma în viaţă imediat în practică. Nu este vorba ca, pe un om pentru care aveam o antipatie, dintr-odată să-l îmbrăţişăm; dar dacă parcurgem această imaginaţie drept exerciţiu, trebuie să dăm de la noi orice antipatie.

Iar praful este aruncat în apa curată a substanţei dumnezeieşti, aşa cum era înainte să fi lucrat forţa luciferică în ea. Aşa trebuie jertfită natura de înveliş şi dată înapoi substanţei dumnezeieşti. Dar esoteristul ajunge şi să-şi dea seama că tot ce este acum pentru el doar o grămăjoară de praf, a fost totuşi format dinspre Spirit. Figura trupului său a fost sculptată de Spirit, Spiritul l-a făcut să fie ceea ce e acum drept formă. Iar ceea ce a făcut Spiritul din el, aceasta trebuie să luăm din nou la noi. Trebuie să bem din nou apa în care a fost

dizolvat praful. Atunci o avem curată, după ce viţelul de aur a fost ars, a devenit pulbere şi a fost dizolvat. Dacă desfăşurăm acest lucru, vom simţi că, pentru început, un întreg loc din noi devine ca gol; este locul în care de altfel stă Eul, acesta simţim că devine gol. Atunci putem, fie să devenim budhişti şi să intrăm într-o zonă pentru care omul ar trebui să se simtă prea demn: în Nirvana, într-o sferă extraterestră. Fie putem ajunge la o nouă conştienţă despre impulsul christic şi să îl simţim pe acesta revărsându-se în locul lăsat gol al Eului nostru.

Niciodată nu ar fi putut veni Christos pe Pământ în poporul evreu, dacă Moise nu ar fi distrus viţelul de aur şi nu l-ar fi aruncat în apă şi nu l-ar fi dat de băut copiilor lui Israel.

Nu e vorba aici despre faptul că această imaginaţie ar trebui să fie desfăşurată în fiecare zi, ci tot mereu reluată după o anumită perioadă de timp – spre exemplu, de trei, patru sau şase săptămâni. Ea este, în fond, doar o nouă clarificare a zicerii noastre rosicruciene.

* * *

Însemnarea B

Despre viţelul de aur

Mulţi esoterişti sunt de părere că nu merg mai departe pe calea esoterică. Ei ar vrea să se priceapă* la exerciţiile lor şi nu ştiu care este motivul pentru care sunt frânaţi în avansarea lor. – Astăzi, pentru că este greu să cuprindem în cuvinte şi noţiuni din ziua de astăzi ceea ce e de spus, va fi pusă o imaginaţiune în faţa sufletului dvs., pe care înainte toţi elevii de misterii trebuiau să o parcurgă. Închipuiţi-vă drept învăţător şi maestru al dvs. pe Moise – toate acestea ca viziune –, Moise, care la întrebarea dvs. de ce nu mergeţi mai repede înainte, căci aveţi un dor atât de mare să pătrundeţi în lumile spirituale, vă răspunde cu ton sever (trebuie să aşteptăm răspunsul în linişte, care adesea nu este dat în sensul celor ce întreabă): „Mai întâi trebuie să arzi viţelul de aur". Reprezentaţi-vă în aceeaşi clipă: un viţel de aur aşezat lângă Moise, apoi foc, pe care Moise îl cheamă în sus din pământ şi care arde viţelul de aur, astfel încât nu rămâne nimic decât ceva pulverizat până la praf; iar mai departe reprezentaţi-vă: acesta, amestecat de Moise în apă şi dat să îl bea celui ce meditează.

* În alte documente scrie: „Ei cred că se pricep …"

A fost menţionat deja adeseori faptul că omul îşi aduce aminte doar până la un anumit punct din copilăria sa. Ceea ce se află înaintea acestui timp, despre asta ne-au povestit probabil părinţii şi fraţii, noi înşine nu ştim nimic despre asta, căci Eul nostru nu era încă în noi, ci lucra din afară, iar, în fond, Eul este tocmai reunirea tuturor amintirilor. Aşadar, vorbesc despre timpul copilăriei ce se află înaintea amintirii dvs. Închipuiţi-vă cum eraţi aici copil şi puneţi acum copilul în locul viţelului de aur. Apoi lăsaţi, prin Moise, iarăşi să apară foc din pământ, care arde copilul, îl mistuie. – Deşi într-un trecut nu foarte îndepărtat un elev esoteric ar fi preluat o asemenea imaginaţiune doar cu simţirea, în ziua de astăzi,

pentru a o înţelege, trebuie să adăugăm unele lămuriri. Unele lucruri ce trebuie spuse acuma vor suna dur, vătămător, dar trebuie să fie imagini puternice, îngrozitoare, care provoacă o puternică cutremurare a sufletului, dacă vrem să avansăm în viaţa noastră esoterică.

Patru simţăminte de gânduri sunt cele pe care trebuie să le provoace această imaginaţiune în sufletul nostru.

Primul simţământ de gând trebuie să fie acela, că recunoaştem faţă de noi: cu adevărat ne-am închinat până acum la viţelul de aur. La propria noastră sine, cum ne-am dezvoltat fizic, la aceasta ne-am închinat. Amintirile noastre stau sub influenţa forţelor luciferice. Ceea ce noi numim memorie îi datorăm lui Lucifer. În tot ce am devenit chiar şi prin încarnări sau prin ereditate, acţionează Lucifer. Dacă este să ajungă din nou pur spiritualul să domnească în noi, atunci trebuie arse învelişurile noastre, să fie pulverizate până la praf şi cenuşă.

Al doilea simţământ de gând este acela că tot ce vedem şi simţim din noi în exterior nu înseamnă mai mult decât puţin praf, nu un astfel de praf din care este format şi construit ceva nou, ci ca o grămăjoară de praf care stă pe stradă trebuie să ne simţim propria noastră personalitate. Toate simpatiile şi antipatiile trebuie să înceteze. Într-adevăr, nu trebuie să arăt acest lucru în afară. Nu trebuie imediat să îmbrăţişez pe cineva, pe care chiar că nu îl iubesc în mod deosebit! Asta ar fi o falsitate. În interior, însă, trebuie să îi întâmpinăm pe toţi în mod egal.

În al treilea rând vrem să trezim în noi simţământul că totul în jurul nostru este doar Maya. Maya sau aparenţă sunt şi corpurile noastre, şi trupul astral şi cel eteric; spiritualul pur care se află în spatele lor este Eul. Spiritual este doar Eul nostru. Nasul nostru, care a crescut odată cu noi, este Maya, mâna noastră este Maya. De-abia atunci câştigăm punctul de referinţă corect, când ni le reprezentăm drept ceva ce nici măcar nu ne interesează, drept o unealtă ca oricare alta, un

ciocan sau ceva asemănător. Totul în jurul nostru este Maya, este minţit. Iar de două ori minţită este reprezentarea pe care ne-o facem despre noi înşine copil, înainte să intervină amintirea; căci, mai întâi, tocmai că totul este Maya, iar în al doilea rând nici măcar nu ne putem încă aminti de asta. Din această cunoaştere, că totul este Maya, trebuie însă apoi să crească certitudinea că în spatele tuturor se află spiritualul, că tot ce însemnăm noi este construit în noi de înalte personalităţi (entităţi) spirituale.

Iar, în final, al patrulea simţământ de gând trebuie să fie acela că şi tot ce am lucrat asupra încarnărilor noastre anterioare trebuie nimicit. Trebuie ca propria noastră personalitate, propriul nostru Eu, care este cu totul pulverizat în praf şi cu totul dizolvat în apă, să îl bem. –Atunci va lua naştere, desigur, o pustietate, un gol în sufletul care îşi doreşte să iasă din terestru în linişte, în Nirvana. Budhistul se opreşte aici, noi ştim însă că golul trebuie şi poate fi umplut prin impulsul christic, Eul superior, care trebuie să ne conducă din nou în sus în lumile spirituale. Acest gol se va caracteriza întotdeauna prin simţământul de cea mai deplin dedicată, cea mai profundă cucernicie faţă de lumile spirituale. Nimic nu trebuie să vrem pentru noi, să ne simţim doar ca un servitor al lui Dumnezeu pe Pământ, ca un mesager din lumile spirituale.

Aşezaţi-vă această poveste a vițelului de aur, fără de care – dacă nu s-ar fi întâmplat – Christos Iisus nu ar fi putut să apară din poporul evreu, adesea în faţa sufletului dvs. Nu în fiecare zi, dar tot la trei săptămâni timp de un sfert de oră şi nu doar de două sau de trei ori şi apoi să credem că e suficient, ci iarăşi şi iarăşi să vă reprezentaţi această imaginaţiune. Atunci veţi ajunge să observaţi care a fost cauza pentru care nu aţi avansat. – *Ex Deo nascimur*.

Un esoterist care vrea să se întoarcă din drumul său dovedeşte astfel propria sa nevrednicie şi slăbiciune. El se pune în contradictoriu faţă de simţămintele care i-au

străbătut interiorul atunci când a păşit pe calea esoterică. Mai bine este, cu toate acestea, să se întoarcă decât să care cu el acest neadevăr prin întreaga sa viaţă.

* * *

Însemnarea C

Mulţi vor găsi că nu avansează prea bine în exerciţiile lor. Astăzi, o imaginaţiune care, la o utilizare frecventă, ajută mersul înainte. A-şi reprezenta conducătorul pe cărarea esoterică în figura lui Moise. Acesta ne spune: Ţie îţi este dor să ştii de ce nu mergi înainte. El face să apară în faţa noastră viţelul de aur şi spune: De aceea nu mergi înainte, pentru că te închini la viţelul de aur. Într-aceasta, el face să se aprindă flăcări de foc în jurul viţelului de aur şi să îl ardă pe acesta; apoi el zdrobeşte cenuşa până se face praf, îl toarnă în apă şi ne dă să bem apa. El spune: De acum veţi merge înainte. – În continuarea acestei imaginaţiuni trebuie să apară anumite gânduri. Trebuie să ne amintim de copilăria noastră, de timpul dinainte de a exista memoria noastră, conştienţa noastră de Eu, pe care i-o datorăm lui Lucifer. Tot ce exista din noi înainte a fost construit prin forţe spirituale, ca rezultat al incarnărilor anterioare. Apare în faţa ochiului nostru interior, în locul viţelului de aur, copilul care eram noi înşine.

Şi are loc acelaşi lucru: flăcări de foc se aprind, îl ard, este mărunţit până se face praf, praful vărsat în apă şi dat nouă să îl bem. Moise ne spune cu severitate neînduplecată: Tu însuţi eşti viţelul de aur căruia i te închini. Cunoaşte acum că figura copilului – pe care, în fond, nu poţi să ţi-o reprezinţi pentru că nu îl cunoşti deloc, nu l-ai văzut niciodată – este Maya, dublă Maya, o asemenea Maya ca întreaga substanţialitate care îţi vine în întâmpinare în lumea simţurilor; căci ceea ce ţine laolaltă substanţele, spiritualul, nu îl cunoşti. Aşa este privitor la trupul tău eteric şi trupul astral, căci ceea ce ştii despre tine îţi este amintire, memorie, iar aceasta este Lucifer, este Maya. La fel, tot ce e simpatie şi antipatie, tot ce ştii despre Eul tău, este Maya. Toate acestea

trebuie să ardă în foc, să devină nimic, dacă vrei să le cunoşti. Iar ţie trebuie să-ţi fie la fel de indiferent precum praful de pe stradă, pe lângă care treci. Dacă astfel nu a rămas nimic în urma ta decât un înveliş, iar în acesta un mare gol, atunci trebuie să îl umpli pe acesta cu entitatea christică. Acesta este băutul apei. Prin faptul că praful este dizolvat prin entitatea christică, tu îţi vei redobândi învelişurile tale, însă fiecare membru trebuie să-ţi apară ca ceva din afara ta, o unealtă doar, precum ciocanul în mână; tu trebuie să-ţi fii ţie doar cu totul unealtă pentru acţiunile şi faptele lumii spirituale.

Oră esoterică
Helsingfors (Helsinki), 5 aprilie 1912
Curăţitor pentru sânge: acţionează independenţa simţirii
Curăţitor pentru limfă: gânduri clare
Curăţitor pentru sucul gastric (chylus [Nota 86]): sentimente nobile
Înnobilator pentru curenţii nervilor senzoriali: intenţii limpezi, cinstite

Cum, şi mai puţin ce anume meditǎm, este ceea ce contează. Cu cât mai departe ajungem, cu atât mai mult există pericolul ca spirite necurate să încerce să-şi facă loc. Există un mijloc ocult împotriva acestui lucru. Trebuie să ne reprezentăm pentru o clipă toiagul lui Aaron [Nota 87] (cu şarpele negru şi cel alb încolăciţi în jurul lui). O fixare cu privirea a acestei imagini, desigur că nu ajunge, pe de altă parte nu ar trebui să speculăm mult timp despre asta, pentru că asta ne-ar scoate din meditaţie. Dacă ajungem mai departe, atunci apariţia prea timpurie a unui sentiment ne-ar putea deveni muchie. Ne simţim, am putea spune, împărţiţi în entităţi foarte diferite, care au lucrat înainte asupra noastră.

Mult trebuie să ne ferim de la a ne dedica prea devreme acestor sentimente. Iarăşi se amestecă spirite duşmănoase care vor să ne tragă cu totul la ele, şi în loc să ajungem în

lumea spiritului, ajungem în lumea iluziei. Un mijloc ocult eficient împotriva acestui lucru este reprezentarea crucii negre cu cei şapte trandafiri. Din moarte (cruce) înmugureşte viaţă nouă.

*

Mai bine să citim o carte de douăzeci şi cinci de ori, decât cinci cărţi de cinci ori. Dacă ne ridicăm la ierarhii, vom fi cuprinşi. Egoismul este format în ultimul caz, dacă iubirea faţă de toate fiinţele nu ţine contragreutatea. Când suntem cuprinşi – chiar de către cele mai bune entităţi mai înalte – noi ne pierdem Sinea, dacă nu dezvoltăm curaj şi altruism. Umpluţi şi străbătuţi de principiul christic putem să cutezăm saltul peste hău. Entităţile spirituale ne cuprind şi ne folosesc pentru a acţiona în lume, aşa cum noi ne folosim de ochii noştri etc.

*

La gândul despre Lună, se contractă ceva în om, se întăreşte. La privirea asupra Soarelui simţim cum spiritualul acţionează asupra noastră. Razele de soare sunt faptele unor spirite ce sunt poziţionate sus. Ele iau naştere [prin fapte], respectiv sunt efectele faptelor lor.

*

Formarea florii de lotus cu şaisprezece petale [Nota 88] (împărţire pe zilele săptămânii):

1. Modul în care ne însuşim reprezentări
2. Privitor la decizii
3. Vorbirea trebuie să fie plină de conţinut
4. Reglementarea acţiunii exterioare
5. Organizarea întregii vieţi
6. Strădania omului
7. Strădania de a învăţa de la viaţă
8. A privi înăuntrul său

Trebuie să ne reprezentăm Eul superior şi trebuie să ajungem atât de departe, încât acest Eu consideră Eul nostru obişnuit drept un obiect care stă în faţa noastră.

Oră esoterică
Helsingfors (Helsinki), 14 aprilie 1912

Cine începe cu exerciţiile sale esoterice nu trebuie să se aştepte să apară imediat viziuni în faţa lui. Se poate, însă, întâmpla dar nu este lucrul obişnuit, nici cel dorit. Parcursul normal este acela că mai întâi viaţa de simţăminte şi gânduri a elevului ocult trebuie adusă la suprapunere cu lumea spirituală şi că de-abia după ce s-a întâmplat acest lucru şi esoteristul se simte în consonanţă cu marea lumii spirituale, el vede ridicându-se din această mare formaţiuni de lumină care capătă forma unor anumite configuraţii.

Dar se poate şi ca esoteristul să înceapă imediat să trăiască viziuni. Acestea sunt atunci o urmare a vieţii sale anterioare în care, fie că a fost şi atunci esoterist, fie, însă, a stat sub influenţa unei religii care – aşa cum a fost cazul cu toate religiile vechi – lucra cu ceremonialul şi cultul. Viziunile sunt atunci ceva atavic şi sunt un mare pericol, căci ele apar violent, îl copleşesc pe esoterist; căci ele au luat naştere ca şi fără participarea lui. Este, de aceea, mai bine dacă ele nu apar. Esoteristul trebuie, mai degrabă, să fie atent la modificările care îşi fac loc în propria sa viaţă sufletească. Data trecută s-a vorbit deja despre una dintre aceste modificări, anume că gândurile devin prin intermediul exerciţiilor atât de mult mai puternice şi ar putea atât de mult să acţioneze asupra altor oameni, încât, dacă nu sunt cu totul corecte şi curate, ne sunt preluate prin Păzitorul Pragului şi suntem conduşi la inconştienţă, ca să nu le dăunăm altora şi nouă înşine prin aceasta. Acuma vor fi descrise efectele care pornesc de la exerciţii, încă într-un mod puţin diferit.

Primul lucru este că gândurile devin mai lejere, adică în timp ce înainte urma după o anumită percepţie întotdeauna un anumit gând, iar acest gând se înşiruia ca de la sine cu alte gânduri, acest lucru nu se mai întâmplă aşa. Esoteristul nu se simte atât de sigur şi nu mai e atât de nemijlocit în judecata sa şi în legăturile sale de gânduri. Ceea ce înainte le dădea

gândurilor şi judecăţilor siguranţa era ceea ce vine din educaţie, din raporturi sociale, din mediu, adică de la îngeri, Arhangheli şi Spirite ale personalităţii care acţionează în toate raporturile culturale. De aceştia se desprinde omul treptat; îngerul său, conducătorul său nu îi mai induce atât de nemijlocit şi ca şi inconştient gândurile şi judecăţile. Dacă această degajare a gândurilor ar merge pentru om prea departe, atunci ar putea deveni pentru el periculos. De aceea intervine atunci Păzitorul Pragului şi împiedică continuarea acestui lucru. Mijlocul preventiv împotriva lui este de a-şi însuşi o absolută iubire de adevăr, care nici măcar în gânduri nu lasă să apară lucrul despre care există posibilitatea să fie neadevărat.

Al doilea lucru priveşte simţămintele şi impulsurile noastre de voinţă. Şi pe acestea le vede esoteristul transformându-se; el simte că le stăpâneşte mai puţin decât înainte. În timp ce înainte era poate mai precaut, el simte acum cum un simţământ, un impuls de voinţă reacţionează în el nemijlocit la ceva ce are de-a face cu el. Nici acest lucru nu are voie să meargă prea departe; dacă se întâmplă asta, atunci iarăşi Păzitorul Pragului, de dragul nostru, nu ne lasă să trecem prin lumea spirituală.

Al treilea lucru este că atitudinile greşite pe care le poate dezvolta esoteristul nu cuprind doar sufletul său, ci acţionează până înăuntrul trupului fizic. Atunci când lucruri sucite acţionează mai departe inconştient în străfundul sufletului, ele devin mult mai dăunătoare decât dacă se exteriorizează într-o boală perceptibilă, ce se poate vindeca cu mijloace fizice. De aceea Păzitorul Pragului lasă să ne parvină într-un asemenea caz vreo boală uşoară, pe care trebuie sa o considerăm un semn, un avertisment faţă de ceea ce lucrează în sufletul nostru. Boli serioase nu pot deveni acestea, într-o dezvoltare esoterică bine condusă, căci altfel esoteristul ar fi prea puternic agresat în vechile timpuri, pe când sufletele erau mai robuste şi doar oameni cu multă forţă

interioară şi curaj de viaţă erau acceptaţi drept elev ocult, şi aceste pericole erau mai mari şi mergeau adesea până la extrem, adică degajarea gândurilor mergea până la nebunie, nestăpânirea simţămintelor şi a impulsurilor de voinţă până la demenţă, distrugere, iar bolile duceau până la moarte. Acest lucru este exprimat în povestirea din misteriile vechi evreieşti, care îi este dată fiecărui esoterist drept avertisment: Despre cei patru rabini [Nota 89] care căutau să intre în „Grădina maturităţii". Primul a înnebunit, al doilea a distrus totul cu accesele sale de furie, al treilea a murit, doar singur al patrulea a fost lăsat să treacă şi a intrat în lumea spirituală.

Oră esoterică
Berlin, 24 aprilie 1912
Însemnarea A

În ora anterioară* a fost aşezată o imaginaţiune în faţa sufletului nostru, care declanşează, în felul ei, forţe în noi, ce ne pot fi un ajutor pe cărarea noastră ocultă.

* La 22 martie 1912.

Astăzi urmează să păşească două gânduri inspiratoare în faţa sufletului dvs., care pot fi active în acelaşi fel. Acesta e lucrul esenţial al unor asemenea gânduri, al unor asemenea întrebări, că o vreme le lăsăm să odihnească în suflet, ca ele să ne vorbească fără să ne atingem de ele.

Exoteric vorbind, ne-am preocupat suficient de mult cu aceste două gânduri, desigur în cu totul alt sens, astfel că au condus oamenii la cele mai imposibile comentarii şi dispute. Esoteric vorbind, ele ne sunt un ajutor pentru elevul ocult.

Primul dintre aceste gânduri inspiratoare este „omul fără mamă" sau mai bine „fiinţa omenească fără mamă", care în documentele biblice este desemnată drept Adam.

Nimic din ce ne iese în întâmpinare drept fiinţe omeneşti nu poate fi gândit ca fiind născut fără mamă. Singura fiinţă fără mamă este Adam; doar forţele Tatălui au

fost active în el. Desigur că nu putem să ni-l aşezăm fizic-senzorial în faţa sufletului, căci condiţiile fizice de astăzi nu existau pe atunci pe planeta noastră pământească, pe când Iahve l-a creat pe primul om terestru în trupul său eteric, şi anume l-a creat din substanţele planetei terestre, aşa cum este sugerat acest lucru şi în Biblie [Nota 90]. Aceste substanţe, aceste forţe terestre mai sunt şi astăzi prezente în fiecare om, astfel încât se poate spune, aşadar: Iahve este Tatăl nostru al tuturor – iar planeta este Mama noastră a tuturor.

Forţele Tatălui mai continuă să acţioneze şi astăzi, aşadar în om; ele sunt o forţă legată de pământ, planetară. Ele acţionează în tot ce este pe Pământ, aşadar şi în om. Căci nu numai forţele mamei acţionează după concepţie asupra copilului, ci şi forţele tatălui; ele merg de la pământ conduse prin tată asupra copilului şi formează aici forţele constructive ce se află în cea mai puternică eficacitate a lor până la al treizeci şi treilea an de viaţă.

Să ne lămurim acuma: Ce se petrece oare la naşterea unei noi fiinţe omeneşti? Mama poartă una dintre părţi în ea, dar cealaltă este suprasenzorial-invizibilă şi se află în legătură cu tatăl. Transpuneţi-vă meditativ în acest gând despre fiinţa omenească fără mamă, încercaţi să îl cuprindeţi pur spiritual şi aşezaţi alături o a doua imagine: cea a lui Christos fără tată.

Dacă forţele planetare, venind de la Tatăl, sunt preponderent [active] până la Misteriul de pe Golgotha, atunci se adaugă începând din acest timp, prin Christos Iisus, forţele cosmosului, forţele materne. Noi ştim că acest eveniment cel mai important dintre toate evenimentele Pământului, are loc în al patrulea spaţiu cultural al timpului postatlantean. Antemergătoare a fost epoca de cultură egipteană, în care în misteriile egiptene a fost cultivat cultul lui Isis în cea mai înaltă desăvârşire a sa. În figura lui Isis egipteanul venera forţele naturii care se exprimă în toate

mineralele, plantele şi animalele. Dar plin de tristeţe, plin de adâncă jale privea sufletul egiptean înspre om şi îşi spunea că el nu e conştient de aceste forţe ale naturii; de aceea el o înfăţişa pe Isis învăluită [Nota 91] şi se spunea că niciun muritor nu ar avea voie să ridice vreodată vălul pentru a pătrunde la ea! – Ce înseamnă asta? Nimic altceva decât că zeiţa tocmai că nu trăieşte în fizic, ci în astral şi că numai acela o poate cunoaşte, care a păşit prin poarta morţii;* niciun om viu nu putea să-i ridice vălul. Asta înseamnă, viu fiind îi era oprită acţiunea forţelor lui Isis.

* Completare într-un suport de text, care în rest are formulări identice: „sau este iniţiat".

Şi ce anume erau aceste forţe ale lui Isis? Erau forţe materne pure, care înainte de Misteriul de pe Golgotha îi puteau fi împărtăşite omului doar în lumea spirituală, aşadar după ce trecuse prin poarta morţii.

O cunoaştere despre aceasta exista în misteriile egiptene. Deasupra imaginii lui Isis erau scrise cuvintele: „Eu sunt cel ce sunt, care am fost, cel care voi fi", acelaşi „Ejeh asher ejeh"[Nota 92] care a fost rostit către Moise din rugul aprins. Doar bănuind putea să privească încolo sufletul egiptean asupra Misteriului de pe Golgotha, prin care forţele materne pure trebuiau să devină active şi asupra omului viu. De-abia când Christos Iisus, fiinţa omenească fără tată, s-a unit cu totul cu Pământul, prin faptul că a păşit prin poarta morţii, de-abia din acel timp pot să acţioneze forţele materne pure – forţele din cosmos – în om, pe Pământ.

N-au decât să zâmbească învăţaţii noştri moderni când privesc dinspre concepţiile lor strâmt îngrădite la venerarea animalelor la egipteni. Pe noi nu poate decât să ne umple o adâncă veneraţie, căci noi ştim că în spatele acestui lucru se ascunde venerarea acestor forţe ale naturii, care îi erau încuiate omului. Iar plini de adâncă admiraţie privim înspre înaltul conţinut de înţelepciune care stă la baza tuturor acestor misterii.

Să ne întrebăm: Cum este oare acţiunea acestor două forţe în om? Forţa Tatălui, care este condusă de la Pământ prin intermediul tatălui asupra copilului, acţionează constructiv şi aducător de forţe până la al treizeci şi treilea an. Chiar dacă forţa ce tinde în jos, forţa maternă, acţionează deja în om, forţele paterne sunt totuşi cele mai puternice până la acest moment. Dacă omul ar fi stăpânit doar de forţele ce tind în jos – forţele christice –, atunci el nu s-ar întrupa pe Pământ. Dacă l-ar stăpâni, în schimb, doar forţele ce tind în sus, cele planetare, atunci el ar trăi mereu pe Pământ; atunci nu ar exista moarte.

Ceea ce a fost Isis în misteriile egiptene, acest centru sacru de forţe, ni se înfăţişează în creştinism drept Maria-Sophia din Evanghelia lui Ioan. Unirea forţelor urcătoare cu cele coborâtoare, care s-a desfăşura: în Misteriul de pe Golgotha, a făcut posibil, de-abia, ca omul să poată simţi active acum [şi forţele mamei] între naştere şi moarte. Christos Iisus nu a putut să ajungă mai în vârstă decât de treizeci şi trei de ani. Din punctul de vedere al ocultiştilor, fiecare om a ajuns la vârsta de treizeci şi trei de ani atât de departe, încât îşi poartă cu sine corpul drept cadavru. Desigur că efectul forţelor şi modificarea lor nu apare dintr-odată, ci se desfăşoară treptat. Amândouă, şi forţele Mamei, sunt chiar de la început în om; doar că forţele Tatălui sunt preponderente, anume forţele pământeşti constructive.

În acest timp al forţelor Tatălui, trăim viaţa aşa cum este condiţionată prin viaţa noastră anterioară. Dar din timpul în care forţele deconstructive ale mamei sunt preponderente, noi creăm prin această forţă spirituală ceea ce vom trăi de-abia în următoarea viaţă, aşadar karma vieţii următoare.

Forţa Tatălui sau forţa constructivă a naturii acţionează în noi fără participarea noastră; în schimb trebuie să ne străduim şi să muncim noi înşine în spiritual, ca să ne devină conştient efectul forţei mamei. Conştienţi trebuie să devenim

de această forță înaltă, nobilă, căci ea este forța care se revarsă în noi direct de la Christos.

Pe de altă parte, tot atât de des, ni se revelează sugestiv semnificația zicerii rosicruciene în întreaga sa profunzime: Din dumnezeiesc suntem născuți – *Ex Deo nascimur*. Forța adamică a omului fără Mamă, ea acționează constructiv și susținător asupra trupului fizic; în schimb acționează începând de la Misteriul de pe Golgotha omul fără tată, Christos Iisus, forța deconstructivă, forța ce duce la moartea trupului fizic aici pe Pământ și aduce la trezire viața spirituală, în măsura în care ne dedicăm ei conștient. „În Christos murim", adică murim cu toate conceptele noastre fizice, cu Eul nostru inferior care ne-a fost construit în timpul acțiunii forțelor adamice – astfel devine ultima propoziție a zicerii rosicruciene adevărată trăire pentru noi: „În Spiritul Sfânt suntem renăscuți".

* * *

Însemnarea B

La ceea ce a fost dat aici ultima dată* mai poate fi adăugat un mijloc ajutător, ce constă din două imagini puternice, despre care, din păcate, în dezvoltarea omenirii au fost multe dispute.

* La 22 martie 1912.

Prima imagine este cea a omului fără mamă. Acela ne este sugerat în Biblie drept Adam, care are, într-adevăr, un tată, dar nu are mamă. Tatăl îl formează din praful Pământului, adică din forțe ce sunt conținute în Pământ. Așa există în fiecare om ceva ce nu este vizibil la el, ce este un sistem de forțe ce aparține de Pământ și care nu este dat nemijlocit prin acțiunea comună a sexelor sau prin ereditate, ci ce îi dă Tatăl dumnezeiesc, pe calea ocolită prin organismul patern. Tatăl și mama dau amândoi ceva suprasensibil; doar că ceea ce vine prin mamă este legat de organismul trupului ei, în timp ce ceea ce vine prin tată – pe calea ocolită prin organismul patern – este luat direct din forțele Pământului.

Doar aceasta din urmă a existat în Adam; el era omul fără mamă.

Imaginea contrară a acestuia o avem în Christos cel fără tată sau Christos Iisus. Deja în perioada a treia postatlanteană, ce i-a premers celei a apariţiei lui Christos, găsim figura lui Isis, ce aduce aminte de apariţia Madonei, dar iarăşi este altfel. Ea este Isis cea învăluită, despre care egipteanul percepea în mod tragic: niciun muritor nu a ridicat vreodată vălul ei, asta înseamnă că în timpul vieţii nu poate ajunge niciun om la ceea ce exprima Isis. Ea reprezenta forţele spirituale care nu au coborât pe Pământ, care pentru om erau de găsit doar în lumile spirituale. Egipteanul vedea aceste forţe cereşti acţionând în regnurile naturale din jurul lui – de unde, spre exemplu, veneraţia sa pentru animale –, dar în om, aşa ştia el, ele acţionează de-abia după moartea sa. Doar atunci poate omul să devină părtaş la aceste forţe ce aparţin de cer. În perioada a patra postatlanteană coboară în omenire forţele care înainte nu acţionaseră niciodată înăuntrul unei fiinţe umane – şi chiar dacă nu se poate spune că Sophia-Maria, mama lui Christos Iisus, a fost Isis, ea totuşi o reprezintă pe Isis, deoarece în ea pentru întâia dată, iar apoi în ceilalţi oameni, au acţionat pe Pământ acele forţe cereşti care, din acele timpuri, cu ajutorul organismului matern, se unesc cu forţele paterne ce vin de la Pământ. Astfel a venit pe Pământ, din acel timp, ceea ce egipteanul percepea că ar fi de atins doar după moarte. Astfel a venit împărăţia cerurilor pe Pământ şi poate să fie ridicat vălul lui Isis aici, pe Pământ, prin cel care are în sine forţa christică. Aceasta este reînvierea celei de a treia perioade de timp în cea de a cincea.

Teosoful poate înţelege asemenea lucruri atunci când este atent la scindarea din natura umană. În om acţionează două feluri de forţe: descendente şi ascendente. Dacă numai cele dintâi ar fi în om, atunci el nu ar putea deloc să vină pe Pământ, el ar trebui să rămână în lumea spirituală. Dacă ar fi doar forţele ascendente în el, atunci el nu ar mai putea

niciodată să părăsească lumea fizică, odată ce este în ea. (Un exemplu al forţelor coborâtoare, ce apar singure, îl oferă sufletele-grup ale animalelor, motiv pentru care acestea nu pot coborî până pe planul fizic.)

În om acţionează aceste două forţe, în aşa fel, încât sunt preponderente mai întâi forţele ascendente. Acest lucru merge până aproximativ în al treizeci şi treilea sau treizeci şi cincilea an de viaţă; atunci forţele descendente devin preponderente. Acesta este şi motivul pentru care Christos a trebuit să moară la treizeci şi trei de ani: în el acţionau forţele descendente, cele ale cerului, care nu mai puteau să îl ţină pe Pământ. În Adam erau forţele ascendente – desigur nu acestea singure, la fel cum şi în om sunt prezente ambele forţe, dar unele prevalează asupra celorlalte. Astfel vin în dezvoltarea omenirii mai întâi un gen de forţe, cele ascendente, să se reveleze în Adam, forţele pământeşti, care îi sunt date de Tatăl ceresc –, iar apoi cele descendente, în Christos, omul fără tată. Până la cel de-al treizeci şi treilea an al nostru îl purtăm în noi pe Adam; la treizeci şi trei de ani am dezvoltat tot ce ne poate da Pământul în noi. Atunci avem totul în noi, ce îi va fi dat mai târziu înapoi pământului – sau focului. Ceea ce mai dezvoltăm după acest timp, asta are loc prin forţele christice, ce devin tot mai puternice odată cu creşterea descompunerii.

Gândul lui Buddha este de a vrea să rupă legătura cu Pământul, să caute forţele cereşti într-o sferă extraterestră. Gândul lui Christos este de a trăi aceste forţe chiar aici pe Pământ. Astfel putem percepe că Adam trebuie să moară în noi, pentru ca Christos să poată trăi în noi. Acest lucru este exprimat în alt mod prin zicerea noastră:

Ex Deo nascimur
In Christo morimur
Per Spiritum Sanctum reviviscimus
* * *

Însemnarea C

Două gânduri pot, în afară de ultimul exerciţiu sau în legătură cu el, să îl aducă pe esoterist mai departe: este gândul despre Adam cel fără mamă, care a fost creat de principiul dumnezeiesc patern, de Iahve. Căci forţe, care sunt cele ascendente, acele forţe ce acţionează în trupul fizic dinspre forţele Pământului, pe acestea omul le primeşte ocolit, prin componenta paternă a corporalităţii sale; ele acţionează până la mijlocul vieţii sale, prin faptul că îi construiesc trupul, aproximativ până la treizeci şi cinci de ani. Dacă omul ar avea doar aceste forţe, el nu ar părăsi niciodată Pământul în moarte. Celelalte forţe, pe care omul le primeşte prin mamă, vin din lumea spiritual-sufletească, din cosmos şi sunt forţele distructive; acestea, dacă ar acţiona singure, nu ar lăsa deloc omul să vină prin naştere pe Pământ. Acesta este Christos cel fără tată. Aceste forţe nu se revărsau în om în timpul dinaintea erei noastre, ele acţionau asupra omului doar în timpul dintre moarte şi o nouă naştere, erau prezente pe Pământ doar în cele trei regnuri inferioare ale naturii. Acest lucru îl ştiau egiptenii, faptul că forţele-Isis erau prea bine de găsit în regnul mineral, vegetal şi animal; acolo puteau fi găsite, dar nu în om între naştere şi moarte. De aici sensul profund al zeităţilor-animal ale egiptenilor. Pentru prima oară s-au revărsat aceste forţe, prin fecioara Sophia-Maria, în Iisus din Nazareth. De aceea a trebuit să moară Iisus Christos la vârsta de treizeci şi trei de ani, deoarece forţele distrugătoare începuseră să acţioneze, pentru că forţele adamice erau în măsură atât de mică în el, iar forţele christice atât de puternice, încât nu mai putea să rămână în continuare pe Pământ. Din Dumnezeu prin forţele adamice suntem născuţi, în Christos murim, iar prin Sfântul Spirit sperăm să fim cândva renăscuţi.

* * *

Însemnarea D

În fiecare duminică, la ora 9 dimineaţa: În spiritul omenirii mă simt unit cu toţi esoteriştii.

Oră esoterică
Köln, 9 mai 1912
Însemnarea A

Prin muncă harnică la exerciţiile esoterice, aşa cum sunt ele descrise în cartea ***Cum se dobândesc cunoştinţe despre lumile superioare?*** [Nota 93] şi în alte lucrări, câştigăm un progres în cunoaşterea spirituală şi o potenţare a torţelor spirituale. Trebuie, însă, să respectăm diferite sugestii practice, care ne stimulează.

O stare sănătoasă de oboseală nu trebuie să ne împiedice să desfăşurăm concentrarea şi meditaţia cu o mare încordare de voinţă. Dimpotrivă. Natura ne preia aici o parte din sarcină, pentru că atunci obturează organele senzoriale exterioare şi scade capacitatea de percepţie faţă de lumea senzorială. Ţelul este, doar, de a vedea fără ochi fizici, de a auzi fără urechi fizice, de a gândi fără creier fizic. Tocmai în starea de oboseală putem să ne strălucinăm şi să ne încălzim fiinţa cu gândurile pline de lumină ale meditaţiei.

Abţinerea de la alcool este necesară; căci acesta lucrează din afară asupra Eului care trăieşte şi se manifestă în sânge. Meditaţia trage spiritul în sus, degajează legătura cu corpul fizic; alcoolul îl trage în jos şi îl întăreşte în acesta.

Consumul de carne face spiritul greu-ca-pământul şi îl leagă de fizic; el îi dă corpului ocazia de a se agăţa de spirit. Consumul de plante îi pune cerinţe mai mari trupului fizic, astfel încât este ocupat şi nu poate împiedica spiritul în munca sa.

Dar ce anume mai este provocat prin abţinerea de la consumul de carne, îndeosebi de peşte? [Nota 94]

Lucrul problematic la consumul de peşte este efectul remanent al provocării durerii şi al uciderii animalelor. Aceste

animale schingiuite se întorc apoi sub forma unor asemenea entităţi, care îşi folosesc forţa împotriva urmaşilor acelora care i-au omorât cândva. Bacilii sunt animalele reîncarnate, care au fost chinuite şi ucise, consumate [Nota 95].

Prin exerciţii au loc transformări la esoterist, de care trebuie să ţină cont dacă este să nu apară daune. Aici sunt de luat în considerare patru puncte.

Mai întâi, intelectul se modifică; conducerea gândurilor devine altfel, chiar şi judecata şi memoria. Îi vine greu esoteristului, pentru acţiunile sale, să-i indice omului obişnuit tot felul de motive logice şi obişnuite pentru vreo decizie. Astfel de motivări nici nu sunt necesare, căci la momentul decisiv esoteristul adevărat ştie ce are de făcut ca lucru corect. Dacă însă nu se adună şi, din delăsare, nu mai face exerciţiile de control al gândului, atunci i se poate întâmpla ca gândurile sale să se încurce.

Există oameni imaturi, care îşi forţează dezvoltarea esoterică şi dobândesc o anumită dominanţă asupra celorlalţi oameni; doar că în momentul decisiv se trage zăvorul, înainte să poată face vreo pagubă mai mare.

În al doilea rând, atitudinea, modul şi felul de a se comporta, de a vorbi, de a face gesturi – devine altfel. Aici, omul trebuie să se aibă în stăpânire, ca sistemul său nervos să nu o ia razna cu el şi să nu se apuce de tot felul de lucruri nepermise.

În al treilea rând, corpul fizic nu trebuie lezat printr-un tempo forţat, avid în dezvoltarea esoterică, căci altfel poate apărea o boală acută, care însă îl avertizează în mod vindecabil şi vindecător pe respectivul.

În misteriile evreieşti exista propoziţia: Patru caută calea prin poarta în templu, dar numai unul ajunge la ea [Nota 96]. Numai unul se dezvoltă normal printr-o procedură deosebit de consecventă şi răbdătoare şi atinge ţelul. Ceilalţi, care îşi forţează dezvoltarea esoterică, sunt lezaţi. De aici reiese necesitatea parcurgerii consecvente a exerciţiilor

secundare, care armonizează şi întăreşte întreaga entitate a omului.

Există puternice conţinuturi de meditat, în mare bogăţie, îndeosebi în Biblie. Aici sunt, spre exemplu, cuvintele creaţiei din lucrarea de şase zile din Geneză; viaţa lui Moise cu multele momente înalte, spre exemplu apariţia lui Iahve în rugul aprins [Nota 97]; povestirile Evangheliilor, cuvinte cum sunt cele date la începutul Evangheliei lui Ioan, sau precum: „Eu sunt lumina lumii" [Nota 98] – şi multe altele.

Un astfel de conţinut deosebit de eficient pentru meditaţie este Epistola I către Timotei, 3,16, în următoarea traducere:

Poate fi cunoscut misteriul căii lui Dumnezeu [Nota 99].
Cel care S-a revelat prin carne,
A Cărui fiinţă, însă, este spirituală în sine,
Care este pe deplin de cunoscut doar Îngerilor,
Dar a putut să fie totuşi predicat păgânilor,
Cel care are viaţă în credinţa lumii,
El s-a înălţat în sfera Spiritelor înţelepciunii.

Ceea ce a putut să-i fie dat omenirii de către Boddhisatvas a fost inspirat de Spiritele mişcării. Cel mai de jos din ce a iradiat dinspre Christos a venit din sfera ierarhiei Spiritelor mişcării.* Christos [însuşi] stă deasupra tuturor ierarhiilor – el aparţine de Treime.

* În însemnarea B se spune „Spiritele înţelepciunii".

* * *

Însemnarea B

Vrem să câştigăm prin exerciţiile esoterice un progres în cunoaşterea spirituală şi o potenţare a forţelor spirituale. Trebuie, însă, să respectăm diferite sugestii practice, care ne stimulează în această străduinţă esoterică:

1. O stare sănătoasă de oboseală se potriveşte pentru a desfăşura concentrarea şi meditaţia cu o mare încordare de voinţă. Natura ne preia aici o parte din sarcină, pentru că obturează organele senzoriale exterioare şi scade mult

capacitatea de percepţie faţă de lumea senzorială. Ţelul este, doar, de a vedea fără ochi fizici, de a auzi fără urechi fizice şi de a gândi fără creier fizic. Tocmai în starea de oboseală putem să ne strălumінăm şi să ne încălzim fiinţa cu gândurile pline de lumină ale meditaţiei.

2. Abţinerea de la alcool este necesară; căci acesta lucrează din afară asupra Eului care trăieşte şi se manifestă în sânge. Meditaţia trage spiritul în sus, degajează legătura cu corpul fizic; alcoolul trage spiritul în jos şi îl întăreşte în corpul fizic.

3. Ce efect are abţinerea de la consumul de carne, îndeosebi de peşte? Lucrul problematic la consumul de carne este efectul remanent al provocării durerii şi al uciderii animalelor. Aceste animale schingiuite se întorc apoi sub forma unor asemenea entităţi, care îşi folosesc forţa împotriva trupurilor urmaşilor acelora care i-au omorât cândva. Bacilii sunt animalele reîncarnate, chinuite şi ucise, consumate şi mâncate. Pe lângă aceasta, consumul de carne face spiritul greu-ca-pământul şi îl leagă de fizic, îi dă corpului ocazia de a se agăţa de spirit. Consumul de plante îi pune cerinţe mai mari trupului fizic, astfel încât este ocupat şi nu poate împiedica spiritul.

Prin exerciţii au loc transformări la esoterist în întreaga sa entitate, de care trebuie să ţină cont dacă este să nu apară daune. Aici sunt de luat în considerare patru puncte:

1. În intelect au loc modificări, conducerea gândurilor devine altfel, la fel şi judecata şi memoria. Îi vine greu esoteristului, pentru acţiunile sale, să-i indice omului obişnuit motive logice şi obişnuite pentru vreun lucru. Astfel de motivări nici nu sunt necesare, căci la momentul decisiv esoteristul ştie ce are de făcut ca lucru corect, el citeşte, am putea spune, din Cronica Akasha. Dacă esoteristul nu se adună şi, din delăsare, nu mai face exerciţiile de control al gândului, atunci i se poate întâmpla ca gândurile sale să se încurce. Există oameni imaturi, care îşi forţează dezvoltarea

esoterică şi dobândesc o anumită dominanţă asupra celorlalţi oameni; doar că în momentul decisiv se trage un zăvor, iar înainte să poată face vreo pagubă mai mare ei devin slabi de minte.

2. Atitudinea, modul de a se comporta, de a vorbi, de a face gesturi, de a acţiona devine altfel la esoterist. Aici, omul trebuie să se aibă în stăpânire, ca sistemul său nervos să nu o ia razna cu el şi să nu se apuce de tot felul de lucruri nepermise.

3. Corpul fizic nu trebuie lezat printr-un tempo forţat, avid în dezvoltarea esoterică, căci altfel poate apărea, în anumite condiţii, o boală acută, care [este] vindecabilă şi îl avertizează vindecător pe respectivul. În misteriile evreieşti era considerată propoziţia: Patru caută calea spre poartă în templu, dar numai unul ajunge la ea! – Numai unul se dezvoltă normal şi atinge ţelul printr-o procedură deosebit de consecventă şi răbdătoare şi atinge. Dintre ceilalţi trei, care îşi forţează dezvoltarea esoterică, primul devine nebun, al doilea face ravagii morale şi al treilea moare.

De aici reiese necesitatea parcurgerii exerciţiilor secundare, care armonizează şi întăreşte întreaga entitate a omului.

Există valoroase şi puternice conţinuturi de meditat, o mare bogăţie, îndeosebi în Biblie, de exemplu cuvintele creaţiei despre lucrarea de şase zile din Geneză, viaţa lui Moise cu multele momente înalte, spre exemplu apariţia lui Iahve în rugul aprins. Povestirile Evangheliilor sunt un astfel de conţinut de meditat, începutul Evangheliei lui Ioan, sau cuvinte precum: „Eu sunt lumina lumii" – şi multe altele. Un astfel de conţinut deosebit de eficient pentru meditaţie este [Epistola I.] către Timotei, 3,16, în [următoarea] traducere. Adăugaţi-l la meditaţia voastră:

Poate fi cunoscut misteriul căii lui Dumnezeu.
Cel care S-a revelat prin carne,
A Cărui fiinţă, însă, este spirituală în sine.

Care este pe deplin de cunoscut doar Îngerilor,
Dar a putut să fie totuşi predicat păgânilor,
Cel care are viaţă în credinţa lumii,
El este ridicat în sfera Spiritelor înţelepciunii.

Ceea ce a putut să-i fie dat omenirii de către Boddhisatvas a fost inspirat de Spiritele mişcării, iar cel mai de jos din ce a iradiat dinspre Christos a venit din sfera ierarhiei Spiritelor înţelepciunii; Christos însuşi stă deasupra tuturor ierarhiilor. El aparţine de Treime.

Pentru ca toţi esoteriştii să găsească o legătură cu învăţătorul esoteric şi să poată fi părtaşi la ea cei care au doar rareori ocazia să îl asculte pe dl dr. şi să îi vorbească, s-a spus:

În fiecare duminică, la ora 9 dimineaţa meditaţi despre propoziţia: „În spiritul omenirii mă simt unit cu toţi esoteriştii."

Oră esoterică
Norrköping, 30 Mai 1912

Cuvinte introductive în memoria doamnei Danielsson [Nota 100], care a murit cu câteva luni în urmă. Indicarea lucrului că sufletul se simte unit în clipele luminoase [în?] lumea spirituală cu cei care aveau aceleaşi strădanii, iar curenţii de iubire trimişi către ea de aici îi creează aceste clipe pline de lumină; faptul că este activă în interesul chestiunii teosofice ca un înger ce face legătura între teosofii Nordului şi cei din Europa Centrală.

1. Rugăciunea zilei, joi, „Mare Spirit atotcuprinzător ..."
2. [Nicio menţiune]
3. Despre individualitate, despre simţământul de ruşine.
4. Despre rezultatul pe care trebuie să îl extragem de aici. Trebuie să considerăm toate acestea ca referindu-se la propria noastră personalitate. Reprezentare a propriei noastre fiinţe.

5. Despre simţirea entităţii interioare, ca şi cum un vas cu apă ar fi încălzit dinspre un punct interior şi am simţi această căldură a apei în aşa fel încât am fi noi înşine apa simţitoare.

6. Cum această căldură trebuie să pătrundă apoi prin toate părţile omului.

7. Simţământele care sunt de unit cu exerciţiile.

8. Procesul respiraţiei este folosit drept mijloc de sprijin pentru şcolirea esoterică, tot astfel evitarea alcoolului şi viaţa vegetariană.

9. [Nicio menţiune]

10. Devenire-tot-mai-mare a entităţii spirituale, extinderea peste cosmos.

11. [Nicio menţiune]

12. Despre simţământul închinării şi al venerării.

13. [Nicio menţiune]

14. Două forţe

15. .... Îngeri... Demoni

16. .... Christos

1. Cum se desfăşoară dezvoltarea esoterică. Despre viziuni.

2. Caracteristici pentru faptul că se desfăşoară corect. Frică, lipsă de stabilitate, pământul tras de sub picioare.

3. Simţământele care trebuie să apară într-aceasta. Simţământul ruşinii,...

4. Simţământele care nu e voie să apară. Egoismul,...

5. Forţele contrare, pe care elevul trebuie să le opună.

Ce trebuie să apară ca urmare a exerciţiilor esoterice

Cine face exerciţiile conform regulii, acela observă deja după un timp mai scurt sau mai lung că apar anumite efecte. Efectele pot fi, acum, corecte sau incorecte. Pentru a judeca dacă este unul sau altul dintre cazuri, ne putem ţine de anumite semne sau fenomene însoţitoare. Dacă apar aceste anumite fenomene însoţitoare, atunci progresul este corect,

chiar şi atunci când nu apar viziuni, imagini, culori, efecte de culoare. Dacă acestea pot apărea, este karma învăţătorul poate doar să arate drumul, dar nu să înlăture piedicile din drum.

Adesea este chiar o piedică în întreaga continuare a dezvoltări; faptul că sufletul omenesc doreşte viziuni, apariţii. Tot o greşeală este faptul că oamenii, dacă le au, se mulţumesc cu ele şi nu mai vor să se străduie în continuare.

Mai întâi simţim cum în interior devine ceva viu. Acest simţământ este aşa, ca şi cum am fi într-un vas cu apă, în mijlocul său se află o sursă de căldură ce străbate prin apă. Trebuie să simţim atunci această căldură cu întreaga noastră fiinţă.

Oră esoterică
Kristiania (Oslo), 7 iunie 1912
Însemnarea A

Cum se face că sunteţi aici? De unde pornirea către esoterism? Înainte cu aproximativ 4000 de ani, aşadar înaintea evenimentului de pe Golgotha, trupul eteric înviora trupul fizic astfel, încât mai rămâneau forţe disponibile, nu erau folosite toate forţele trupului eteric pentru a străbate trupul fizic, iar către aceste forţe se îndrepta esoteristul, cu acestea se îndrepta către lumile spirituale. Apoi, aproximativ cu 3000 de ani în urmă, toate trupurile eterice au fost coborâte în trupul fizic, de exemplu în spaţiul grec, iar cei ce desfăşurau ceea ce era cel mai înalt pe plan fizic simţeau lumea spirituală ca pe un regat al umbrelor. Acum, însă, trupul fizic nu mai preia toate forţele trupului eteric, el le respinge, el e cuprins în veştejire, căci am trecut dincolo de jumătatea dezvoltării Pământului, iar numai prin aceste forţe pe care nu le mai poate prelua trupul fizic putem să trăim în lumea spirituală.

Iar voi, cei care aţi simţit această pornire către esoterism, cărora nu vă ajunge viaţa şi cunoaşterea pur fizică,

voi aţi simţit aceste forţe nefolosite în voi, ele v-au mânat să căutaţi viaţa esoterică.

Care este diferenţa dintre esoterism şi exoterism? În exoterism primim comunicări care sunt extrase din esoterism, drept hrană pentru sufletele noastre. În esoterism ne străduim să privim noi înşine în aceste lumi din care sunt extrase comunicările esoterice.

Nu sunt doar comunicări ce sunt date aici, ci sfaturi care se revarsă dinspre inspiraţie spirituală. Nu sunt doar cuvinte, noţiuni, idealuri, ci cuvinte, noţiuni, idealuri ce sunt străbătute de viaţă, germeni de viaţă ce sunt cufundaţi în forţele noastre eterice şi care trebuie să înflorească acolo, sunt realităţi. Ele sunt mereu şi mereu verificate de cei pe care îi numim: Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor.

Esoterismul este un izvor al vieţii, forţe ce se revarsă prin lume şi care ar trebui să curgă şi prin noi. De aceea

Duminica [la ora] 9*

* Vezi însemnarea B, a orei din 9 mai 1912.

Când ne începem exerciţiile noastre, este de cea mai mare importanţă să realizăm mai întâi linişte interioară. Se poate realiza prin răbdare. Singurul lucru pe care trebuie să îl combatem este gândul: „Eu tot nu o să reuşesc”. Pe acesta trebuie să îl îndepărtăm ca pe o ispită. Şi oricât de mult ar dura, va veni timpul în care orizontul nostru de gânduri devine clar, dacă doar respingem cu întreaga tărie de voinţă de care suntem capabili toate impresiile senzoriale şi gândurile ce ne distrag. Formulele şi simbolurile să le lăsăm să trăiască în noi puternic, energizant, să nu ne formăm gânduri despre asta, ci să le trăim, să le percepem ca pe o lumină interioară. Ele trebuie să ne cuprindă cu forţă, căci sunt create din Cuvântul de nerostit, care are forţă de creaţie. Acesta este Mahavach-ul indienilor [Nota 101]; sunt inspiraţiuni din cuvântul care răsună prin lumile spirituale,

trebuie să strălucească în noi ca un soare interior. (Modificarea situaţiei noastre de viaţă.)

Apoi trebuie să realizăm un gol interior, tot ce urcă din memorie, fie şi de conţinut teosofic, să ştergem, să suprimăm şi să aşteptăm doar ceea ce poate să urce în sufletul nostru, fie ceva cu totul nou, ce nu am bănuit şi nu am auzit niciodată, fie o vedere vie a faptelor oculte pe care le-am primit în viaţa exoterică. Este nevoie de nespus mai multă forţă pentru proprie descoperire decât pentru înţelegerea ulterioară cu raţiunea a unui fapt aflat, de ex. a teoremei lui Pitagora [Nota 102].

Ceea ce ne este comunicat acum putem găsi şi noi înşine, dar probabil de-abia după douăzeci şi cinci de încarnări. Avem sarcina să colaborăm cu nivelul actual al dezvoltării omenirii, prin faptul că scurtăm drumul cât mai mult posibil.

* * *

Însemnarea B

Ceea ce este comunicat exoteric este de asemenea dobândit esoteric. La întâlnirea esoterică pot fi date sfaturi care pot deveni surse de forţă pentru om.

Acum 4000 de ani mai exista încă un surplus de forţă al trupului eteric, care nu era folosit în trupul fizic. În perioada romano-greacă, acest surplus de forţă încetase. Acum există iarăşi o parte de forţe eterice care nu are acces la trupul fizic, care este respinsă de trupul fizic şi de lumea fizică. Pentru a ajunge în această parte de forţă avem meditaţia, concentrarea sau contemplaţia noastră drept sfătuitori. Acest lucru e foarte important. Nu mai puţin important este însă, a dezvolta aspectul moral în toate acestea. Pentru aceasta sunt exerciţiile secundare. Cine le efectuează cu fidelitate, va observa cum începe să dezvolte morală. E vorba despre o unire a curenţilor care vin de afară cu ceea ce se află în propriul trup.

Trupul astral este greu de depăşit, dar este posibil. Răbdarea este singurul mijloc pentru asta. Mottoul nostru trebuie să fie: Picătură cu picătură găureşte piatra. Meditaţia constantă ne cucereşte lumea spirituală – mai devreme sau mai târziu, în funcţie de karma noastră. Mai întâi trăirea va fi foarte gingaşă, astfel încât abia dacă o observăm; De-abia la repetarea mai frecventă a exerciţiului apare trăirea treptat, cu forţă mai mare.

Tendinţei de a se dezvolta i se vine în întâmpinare de cei care pot da învăţăturile şi exerciţiile. Dacă am refuza aceasta şi am vrea să dezvoltăm totul din noi înşine, atunci ar fi necesare pentru aceasta poate douăzeci până la douăzeci şi cinci de încarnări.

Importantă este meditaţia despre „lumina nerevelată", despre care era vorba în ciclu [Nota 103]; şi mai important este rezultatul care poate apărea aici. Să lăsăm deoparte conţinutul meditaţiei, să ne golim cu totul şi să aşteptăm ce vine. Acum ştim: aflăm ceva nou, deşi deja ştiut, învăţăturile teosofice apar ca noi, devin lucitoare, pătrund în inimă. Simţim asta ca un soare ce iradiază.

Astăzi poate fiecare copil să înţeleagă teorema lui Pitagora, dar pentru a o găsi a fost nevoie de un Pitagora [Nota 104]. Astfel să preluăm cu recunoştinţă ceea ce accelerează dezvoltarea, ceea ce dă o devansare.

* * *

Însemnarea C

1. Rugăciunea zilei, vineri.

2. Despre comunicările exoterice şi esoterice. Multe lucruri sunt transmise acum deja exoteric, ce înainte au fost comunicate doar esoteric. Acesta [esotericul] constă în modul şi felul aplicării acestor lucruri asupra noastră. Viaţa esoterică trebuie condusă în aşa fel încât este ţinută liberă de toate influenţele exterioare. Tot ce ne poate aduce tristeţe, grijă, care sunt lucruri senzoriale ce se pot revărsa în aceasta, trebuie să fie ţinut departe de conştienţa noastră.

3. Ni se dau în mâini trei lucruri, trei mijloace, care trebuie să ne aducă la trăirea esoterică: concentrare, meditaţie şi contemplare. Ceea ce trebuie acum să ne preocupe în spirit în timpul exerciţiilor ne este dat în propoziţii anumite, deja verificate de mult timp, care nu sunt doar cuvinte, ci şi forţe.

4. [Nicio menţiune]

5. Despre cunoaşterea teosofică pe care trebuie să ne-o însuşim. Modul şi felul cum trebuie făcute exerciţiile esoterice se poate citi pe larg în cărţile ***Cum se dobândesc cunoştinţe despre lumile superioare?*** [Nota 105] şi în ***Ştiinţa ocultă*** [Nota 106].

6. Despre diferitele componente ale entităţii umane: trup fizic, trup eteric, trup astral şi Eu. Trupul eteric a lucrat până acum asupra trupului fizic. Dar în trupul eteric au stat ascunse în timpuri anterioare forţe pe care oamenii nu le-au putut folosi cu totul. Rămâne o mare cantitate nefolosită din forţele aflate înăuntru. Apoi a venit un timp în care aceste forţe trebuie să fie folosite pentru dezvoltarea mai înaltă, iar în final această forţă va fi tot mai mult şi mai mult slăbită, astfel încât va veni un timp în care corpul fizic nu va mai putea deveni desăvârşit prin forţa... [cuvânt ilizibil]. Corpul fizic se va usca treptat, în încarnări ulterioare ne vor sta la dispoziţie corpuri tot mai rele.

7. Forţa de viaţă a trupului eteric reţinută anterior este folosită acum pentru dezvoltarea esoterică. Fără această economisire anterioară, care ne stă acum la dispoziţie, nu ne-ar fi posibil un urcuş spiritual.

8. [Nicio menţiune]

9. [Nicio menţiune]

10. Despre forţa de viaţă adunată.

11. [Nicio menţiune]

12. Despre semnificaţia cuvintelor de meditaţie care ne-au fost date. Ele sunt aduse jos din lumea spirituală şi conţin reală forţă spirituală, forţe ale inspiraţiei. Dacă le

folosim corect şi le lăsăm să acţioneze în noi, ele ne deschid în suflet tocmai posibilitatea de a desfăşura forţele inspiraţiei.

13. Atunci se revarsă spre noi din lumile spirituale forţele de care avem nevoie pentru dezvoltarea noastră.

14. O cerinţă principală, de fapt prima, este, de a realiza în noi o liniște sufletească interioară. Trebuie să tindem cu toată puterea înspre a învăţa această liniște sufletească interioară. Tot ce vine în suflet din afară trebuie ţinut deoparte. Este, într-adevăr, greu, dar trebuie realizat de noi. Căci toate deranjamentele care provin din lume: imagini, tonuri, simţăminte, sentimente, ele aduc sufletul în dezordine şi încurcătură, astfel încât spiritualul nu este perceptibil pentru noi.

15. Dacă ajungem la liniştea interioară,atunci ni se deschide şi lumea spirituală. În mulţi dintre noi acţionează deja forţele spirituale, doar că nu ştim, tocmai pentru că nu avem această liniște sufletească şi atenţie interioară.

16. Dacă le avem, însă, atunci se revarsă spre noi şi experienţele spirituale din lumea spirituală.

17. [Nicio menţiune]

18. Dacă putem să percepem în noi forţele, atunci vom avea pentru început o lume ...[cuvânt ilizibil].

19. Această lume este adunată, concentrată în noi.

20. Ea trebuie însă extinsă tot mai departe şi mai departe.

21. Atunci vom cunoaşte şi percepe şi în apariţiile de lumină şi de alt gen forme, figuri, curenţi.

22. [Nicio menţiune]

23. Ţel

24. Exemplul lui Pitagora cu teorema sa pitagoreică. A fost necesară întreaga genialitate a lui Pitagora pentru a găsi teorema. Astăzi este predată în toate şcolile şi înţeleasă de băieţi şi fete. Este considerată punct de referinţă.

25. Tot aşa este şi cu sarcinile esoterice. Sunt lucruri care sunt aduse jos din lumile spirituale, iar dacă le folosim

vom înainta în dezvoltare, chiar dacă pentru moment nu observăm. Este adevărat că la acelaşi ţel se poate ajunge şi fără aceste mijloace, dar atunci e nevoie de multe încarnări pentru a atinge ceea ce putem atinge aşa, într-o viaţă.

26. Avem, aşadar, îndatorirea să aplicăm şi aceste mijloace pentru ca apoi, avansaţi în dezvoltare, să îi putem sluji omenirii.

27. [Nicio menţiune]

28. [Nicio menţiune]

29. Repetarea exerciţiilor este lucrul important. Picătură cu picătură găureşte piatra. Chiar dacă merge greu pentru moment, vom afla tot mai mult şi mai mult că într-o bună zi realizăm exerciţiile şi avem în faţa noastră rezultatul lor.

30. Unitate cu toţi esoteriştii. De aceea (?) în fiecare duminică la ora 9 să ne adâncim în gândul: „În spiritul omenirii sunt unit cu toţi esoteriştii lumii." Prin aceasta dobândim o legătură cu toţii şi un semnificativ aport de forţă.

31. Zicerea rosicruciană.

32. Încheierea rosicruciană: *În spirit se afla germenele trupului meu ...*

Oră esoterică
Kristiania (Oslo), 9 iunie 1912
Însemnarea A

Data trecută au fost prezentate motivele interioare pentru care suntem la şcoală. Astăzi va fi vorba mai mult de condiţiile exterioare.

Cea dintâi dintre trăsăturile de care avem nevoie este veridicitatea, voinţa de a fi adevăraţi. Faptul că Societatea Teosofică este o revărsare dinspre învăţăturile Maeştrilor înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor, acest lucru nu e nevoie să fie explicat, acest lucru este clar [Nota 107]. A discuta despre „de ce" nu o permite timpul; tocmai dezvoltarea omenirii a cerut-o. Niciodată nu trebuie

prescrisă, însă, credinţa în Maestru. Cine merge conştiincios pe cărare va fi condus cu siguranţă către el, cel puţin la noţiunea, la credinţa, la cunoaşterea: el există. Dar dacă asta ar fi o condiţie anterioară, ar fi o minciună. Pornind din raţiunea interioară trebuie cunoscută existenţa maeştrilor; din ceea ce este comunicat exoteric poate fi găsit deja adevărul şi astfel să fie găsit drumul din exoteric în esoteric. Un esoterism care ar prescrie credinţa – în maeştri – nu este esoterism.

Elevului trebuie, însă, să-i fie date doar învăţături. Forţe trebuie să descopere în el însuşi, care sunt aici, iar el trebuie să înveţe să le folosească; doar că nu ştie că le are.

Pentru ce anume este şcoala aici? Sfaturi sunt date, pentru a ne grăbi mai repede şi mai uşor, pentru că omenirea are nevoie de aşa ceva. Este, însă, şi inevitabil ca prin aceasta să se apeleze la egoismul omului. Pentru aceasta sunt prezente, însă, exerciţiile secundare, Pentru a combate ceea ce adăugăm la egoitatea noastră. Dacă nu le facem, neîndoielnic că vor apărea la elev ambiţie şi vanitate. Acestea trebuie să le vedem la noi înşine.

Trebuie fiecare să fie mereu atent la sine însuşi în adunările noastre, să considere însă că celălalt este conştiincios şi veridic. Nu trebuie sa considerăm că cei care au ceva de reprezentat au ambiţie şi mândrie, ci să începem la noi înşine. Cine se uită, însă, la paiul din ochiul celuilalt, acela îşi dăunează sieşi şi celorlalţi. Trebuie să rămânem mereu sobri, să lăsăm să vorbească raţiunea curată. Din ceea ce este dat exoteric trebuie să lăsăm să vorbească adevărul în noi înşine, să îl aflăm din aceasta.

Dacă omul se dedică cu întreaga forţă meditaţiei, i se vor slăbi capacitatea de gândire, memoria, amintirea. Asta trebuie să fie aşa. Dar în viaţa obişnuită, de zi cu zi ele trebuie să acţioneze cu atât mai bine.

Poate apărea drept urmare a exerciţiilor incorect desfăşurate grandomania sau supunerea-în-faţa-

grandomaniei-altora. Sau şi scăderea memoriei, a raţiunii în general. Împotriva acestui lucru trebuie să ne străduim prin veridicitate ca îndatorire. Să ne observăm pe noi înşine, să studiem teosofie, să nu tindem doar spre a fi noi înşine adevăraţi, ci să cercetăm adevărul în tot ce ne iese în întâmpinare.

Există o veche istorisire iudaică: Patru rabini [Nota 108] vroiau să intre în „Grădina maturităţii". Primul devine nebun, adică îşi pierde raţiunea; al doilea devine furibund, adică nu mai acţionează cu măsură; al treilea moare, el este răpus de boală – acest lucru nu se poate întâmpla niciodată prin exerciţiile noastre –; numai al patrulea intră în grădină. El dobândeşte „iubirea faţă de natură" drept urmare bună a străduinţei sale. Nu este intenţionată în stil mare, ca la oamenii care pot fi încântaţi doar de lacuri uriaşe, de munţi înalţi – asta provine doar din căutarea de senzaţional –, ci se trăieşte această iubire şi la ceea ce e mic nesemnificativ. Şi aceasta este lucrarea divinităţilor. Ele s-au bucurat de mediul lor şi l-au dus jos, în lumea fizică, pentru a bucura omul Astfel de simţăminte au ecou în om. Tot ce este în om va păşi cândva afară, se va revela, chiar dacă de-abia într-o încarnare ulterioară.

Despre încarnarea anterioară a unor personalităţi conducătoare nu a fost cunoscut niciodată ceva în răstimp de o sută de ani de la ultima lor moarte [Nota 109]; dacă s-a întâmplat ici şi colo, atunci numai pe încredere, drept comunicare în cerc mai restrâns, dar niciodată în public – aşa cum vorbeşte acum A. B(esant) –. Personal, mie (dr. Steiner) mi-ar plăcea mai mult să spun: Totul este bun şi adevărat în cadrul Societăţii Teosofice, dar asta nu ar fi o acţiune din îndatorirea faţă de veridicitate. – Dacă se ajunge în atingere cu secte oculte, progresul ocult este şi aici întotdeauna posibil; dar întrebarea este: Cum se merge înăuntru în lumea spirituală? Pe drumul corect devii tot mai smerit, tot mai modest.

Toate acestea, ce au fost spuse aici trebuie să le lăsăm să acţioneze asupra simţirii. Nu trebuie exersat ca şi cum am desfăşura o activitate ocupaţională, nu trebuie să căutăm preocupaţi după adevăr, ci să putem aştepta liniştiţi.

* * *

Însemnarea B

Există condiţii de bază pentru viaţa esoterică, există mijloace pentru a ajunge la ţel, iar unul dintre acestea este adevărul, nu doar a fi adevărat, ci şi a căuta adevărul. Atunci când a fost înfiinţată Societatea Teosofică, ea a stat la început sub o stea foarte favorabilă. Venise timpul – ar duce prea departe să discutăm aici motivele interioare – în care era necesar ca ştiinţa ce înainte fusese transmisă doar în cercuri mici şi care este extrasă din izvoare ce nu sunt accesibile pentru forţe omeneşti obişnuite, să fie accesibilă pentru întreaga omenire. Prin aceasta, cei care au luat asupra lor acest lucru au fost puşi într-o poziţie nespus de grea, căci a trebuit să mijlocească impulsurile care curg din asemenea izvoare pentru cerinţele timpului de astăzi, care vor să lase să se afirme doar ce e general-uman. Aşadar: Cunoaştere [de făcut accesibilă], care nu era până acum accesibilă umanităţii generale, pe de o parte, iar condiţiile omenescului general pe de alta. Ele [impulsurile erau mijlocite] prin cele trei principii cunoscute* [Nota 110]. Să le luăm în considerare. Principiile trebuie ţinute [astfel], încât nimeni de pe întreg pământul nu trebuie să fie exclus de la această mişcare. Împlineşte primul principiu această cerinţă:

* Vezi nota.

A forma miezul [unei frăţii generale a omenirii], care recunoaşte general-umanul din fiecare, fără diferenţă de naţionalitate, rasă, culoare sau sex. – Acest lucru poate fi semnat în ziua de astăzi de oricine. Şi cum să înveţi să-ţi înţelegi semenii, dacă nu te adânceşti în modul lor de gândire, în credinţa lor? De aici, al doilea principiu. Dar – se va spune – al treilea exclude totuşi un gen de oameni, şi anume:

materialiştii. Dar este asta cu adevărat aşa? Vedeţi dvs., acel principiu care străbate ca un laitmotiv întreaga noastră mişcare doar sună aşa: nicio confesiune, nicio credinţă nu merge mai presus de adevăr. – Spre adevăr trebuie să tindem, trebuie să îl cercetăm. Aşadar, niciun om care a cercetat cinstit lumea ocultă nu a refuzat-o vreodată, asta nu s-a întâmplat încă niciodată. Nici materialistul, dacă o cercetează, nu o va face. Dar dacă refuză să intre în această cercetare, da, atunci nu adevăr caută, ci părere, confesiune, credinţă. Aşadar, exclude acest principiu pe cineva? Nu, căci fiecare va semna faptul că înainte de toate spre adevăr trebuie să se tindă. Credinţa nu a fost, aşadar, în niciunul dintre aceste principii pusă drept condiţie, nici credinţa în izvoarele din care a curs această mişcare şi mai curge încă şi la această oră. Atât de ferm cum doar vreo cunoaştere poate să fie înrădăcinată într-un suflet, atât de ferm este înrădăcinată cunoaşterea ce este desemnată aici drept Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor. Dar fiecare dintre voi este liber să îi consimtă sau să o repudieze. Dacă treceţi prin şcoala esoterică, veţi găsi drumul către ei, dar eu v-aş bloca drumul, v-aş pune cele mai mari piedici posibile în drum, dacă aş cere de la dvs. drept condiţie pentru intrarea în această şcoală credinţa obligatorie în asemenea maeştri. Este semnul cel mai neînşelător pe care orice şcoală ce-şi are rădăcina în ei îl poartă pe frunte, că nu cere nicio credinţă, de niciun fel, aşadar nici credinţa într-un maestru. În afara şcolilor esoterice, accesibil pentru întreaga umanitate este doar un maestru: Christos. Iar nici faţă de El nu se cere vreo credinţă, căci aceasta este o chestiune a vieţii private intime a fiecăruia şi se bazează pe ...*

* Lipsă în însemnare.

Iar dacă veţi întâlni vreodată o şcoală pseudo-esoterică, atunci să şi întrebaţi dacă este cerut vreun fel de credinţă de la bun început; iar dacă acesta e cazul, atunci să ştiţi că aceasta nu are nimic de-a face cu adevărul. Vreau să mă

exprim şi mai precis, ca să mă şi înţelegeţi just. Acolo unde întâlniţi o astfel de şcoală, acolo să ştiţi că ea nu îşi are rădăcinile în cei pe care îi cunoaştem: Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor.

Am încercat să cunosc [?] în mine cuvântul care ar putea să atingă o latură în dvs. Pe toţi aceia doresc să îi ţin departe de această şcoală, care se apropie de ea doar de dragul autorităţii personale. Motivul interior pentru care devii esoterist, pe acesta l-am discutat alaltăieri. Care ar trebui să fie motivul exterior care vă face esoterişti? Nu sprijinirea pe autoritate, ci verificarea cu înţelegerea. Aşa cum sunteţi, sunteţi o bucată din omenire. Faptul că puteţi să gândiţi clar şi ordonat şi puteţi trage concluzii, acest lucru îl datoraţi dezvoltării, culturii omeneşti. Acuma, cine a studiat în cărţile exoterice adevărurile oculte, le-a verificat cu înţelegerea sa şi le-a admis drept adevărate şi raţionale, acela vine aici cu încrederea că îi va fi arătat şi mai departe adevărul, că va găsi în continuare adevăr. Dar sub nicio altă premisă nu ar trebui să intre cineva aici. Atunci, însă, când cineva intră, el se rupe de contextul său cu omenirea. El se desprinde de întregul mers al omenirii, pentru a-şi accelera [dezvoltarea] în mod semnificativ. Iar acest lucru, să fim foarte clari, este o faptă egoistă, care trebuie din nou să fie echilibrată. Însă omul care spune: „Eu nu vreau această faptă egoistă, eu vreau doar să ajut, doar să slujesc", acţionează acesta oare mai puţin egoist? Ştie el, cumva, cum sunt cel mai bine ajutaţi oamenii, cum este cel mai bine ajutată lumea? A vorbi aşa este trufie.

Aici ar trebui să învăţăm cum este de slujit mai bine. Dvs. trebuie doar să căpătaţi încredere faţă de dvs. înşivă, pentru faptul că aveţi deja în dvs. forţele pe care trebuie să le scoateţi la iveală. Dvs. nu veniţi aici pentru a primi ceva, pentru a vă fi dat ceva, ci pentru a aduce ceva afară ce există deja. Acest lucru îl vedem la exerciţiile secundare: degajare, pozitivitate etc. Doar că încrederea dvs. nu trebuie să fie una

greşită. Desigur că aveţi forţa, dar trebuie să vă spuneţi: Eu nu am aplicat-o până acum, nu am observat-o suficient, eu vreau să o aplic mai bine şi mai bine. – Veţi atinge ţelul dacă utilizaţi suficient mijloacele, dar nu în trufie şi mândrie trebuie să păşiţi peste pragul acestui templu. Aceasta nu ar fi atitudinea justă, dacă aţi veni pentru că se aşteaptă să fie primit ceva aici ce alţii nu au şi doar pentru a vrea să vă ridicaţi deasupra celorlalţi. Nu, trebuie să venim în spiritul smereniei, prin faptul că ne spunem: „Slăbiciunea mea mă împinge încoace; pentru că forţele mele au nevoie de un sprijin pe care îl găsesc aici, de aceea trec aici dincolo de acest prag". Aceasta ar fi atitudinea justă. Căci niciodată nu s-a instruit ceva într-o şcoală esoterică începând din vremurile cele mai timpurii, ce nu se învăţa şi în exoterism.

Corespunde întru totul faptelor, dacă spun că tot ce se spune, spre exemplu, seara aici*, ascunde în sine forţe oculte ce pot să îl conducă pe om în lumea ocultă, numai dacă sunt prelucrate cu implicarea tuturor forţelor sufleteşti.Dacă omul îşi foloseşte întreaga sa energie, nu doar pentru a asculta aceste lucruri ca pe o teorie, ci a le valorifica practic, atunci el e esoterist. Dar pentru că simte că este prea slab pentru asta, caută sprijin pentru forţele sale, sfat şi ajutor în această şcoală esoterică. Aici este ajutat să îşi scurteze drumul. „Cât de departe", s-ar putea întreba acum, „trebuie să se dedea cineva acestui egoism? Unde să se oprească?" De acest lucru se îngrijesc divinităţile, îi arată ele unde apare acel prea-mult; mai întâi îi arată acest lucru în suflet. De aceea observarea de sine este necesară, atenţia neîncetat, asupra sa însuşi. Dacă, spre exemplu, unul se porneşte foarte furios să-şi facă exerciţiile, se va întâmpla că pierde memoria şi pentru lucrurile obişnuite ale vieţii. Faptul că intervine acest lucru este întru totul corect, trebuie să fie aşa dacă trebuie să se ivească ceva mai înalt, dar omul nu trebuie să-şi dea frâu liber şi să aibă mai puţină memorie şi să fie mai puţin adevărat decât semenii lui. El trebuie să aibă mult, mult mai multă

memorie şi să fie mult, mult mai adevărat decât semenii lui. Nu este suficient ca omul să rămână la fel de adevărat ca înainte, ci ca el să devină tot mai adevărat. El trebuie să lupte pentru memoria sa. El nu trebuie să spună mai târziu ceva ce poate să spună doar pentru că cele dinainte i s-au acoperit sau pentru că nu vrea să-şi aducă aminte. Şi de aceea sunt date exerciţiile secundare, ele trebuie să acţioneze echilibrator. Iar acum încă un sfat: Feriţi-vă de vanitate şi de ambiţie în voi înşivă şi în alţii. Noi nu suntem destul de puternici pentru a face totul singuri, trebuie să ne ajutăm unii pe alţii. Nu daţi nicio ocazie pentru vanitate şi pentru ambiţie. Hrăniţi bucuria şi curajul prin faptul că susţineţi binele la ceilalţi în cea mai deplină măsură, dar nu le acordaţi o încredere oarbă, ceea ce e neîndreptăţit. Să nu credeţi pe baza vreunei autorităţi, ci verificaţi cu raţiunea voastră. Deja câte unul care a primit o poziţie conducătoare a eşuat pentru că s-a făcut apel la vanitatea sa, iar dacă are şi numai o centimă din ea, este un pericol.

* La conferinţele pentru membrii societăţii (***Omul în lumina ocultismul teosofiei şi filosofiei***, GA 137).

Oră esoterică
Kristiana (Oslo), 11 iunie 1912
Însemnarea A

V-a devenit clar deja prin consideraţiile anterioare că, dacă vă dedicaţi în mod serios şi demn exerciţiilor voastre, vor apărea anumite efecte. Iar o observare de sine fidelă, conştiincioasă este necesară dacă vreţi să observaţi la timp anumite urmări. Observarea de sine nu trebuie însă realizată în aşa fel încât să decadă în complacere, aceasta este un mare pericol pentru esoterist. Exerciţiile au deja efect; dar dacă în dvs. există anumite înclinaţii, în străfundul sufletului dvs., cum ar fi trufia etc., atunci ele nu acţionează bine asupra dvs. În fiecare om se află această înclinaţie, dar în viaţa obişnuită este corectată curând această grandomanie prin faptele

exterioare. Omul observă acolo destul de des faptul că unele lucruri nu le poate, chiar dacă îşi închipuise asta înainte. În viaţa ocultă, această percepţie corectoare nu apare atât de direct şi trebuie aplicată tocmai o auto-strunire severă pentru a scăpa de pericolul trufiei.

Al doilea pericol constă în neadevăr, prin faptul că înţelegerea şi memoria se înrăutăţesc, iar acest lucru degenerează în final în nestăpânire în acţiuni. Mijloacele împotriva acestor rele sunt de găsit în exerciţiile secundare, în studiul teosofiei, în bucuria faţă de natură. Voinţă, simţire şi gândire sunt întărite aici. Prin studiul teosofiei trebuie exersată raţiunea. Căci nu este suficient să fie preluate toate acestea pe bază de autoritate şi credinţă; asta ar duce la o pierdere totală a raţiunii şi, în final, a moralităţii. Atunci am fi înclinaţi să ne uşurăm conştiinţa prin faptul că facem apel la autoritate. De verificat trebuie totul cu înţelegere, de verificat prin gândire. De aceea este totul îmbrăcat în asemenea noţiuni şi cuvinte care pot fi înţelese, care apelează la înţelegere. Teosofia trebuie justificată gândind.

Iubirea pentru frumuseţea naturii. De savurat în mic. Atunci nu va fi percepută natura precum o face omul materialist de astăzi, care cere doar senzaţionalul, doar la marea maiestuoasă sau în munţii maiestuoşi, ci în ceea ce este de găsit pretutindeni. Nu trebuie ca omul căruia i se deschid lumile mai înalte să se închidă pentru lumea exterioară. El nu trebuie să critice natura fără simpatie, ci să înveţe să o cunoască, să caute să o înţeleagă. Atunci, fiecare animăluţ poate să îl înveţe ceva. Să nu spună cineva, spre exemplu: „Este doar Maya". Aceluia ar trebui să i se răspundă: „Da, este doar Maya, dar Maya dumnezeiască – iar ea e frumoasă." De ce se poate bucura omul astăzi de un copac? Pentru că divinităţile s-au bucurat cândva de ceea ce era în mediul lor. Rău ar fi pentru viitor dacă omul ar păşi neparticipativ prin lume, ar lăsa în urmă o lume fără bucurie. Nu doar pentru el însuşi, ci şi pentru ceilalţi va reieşi în viitor

ceva din acea bucurie pe care am avut-o în mic. Aici e valabil: tot ce e ascuns se va revela.

Aceste trei lucruri trebuie să acţioneze vindecător asupra gândirii, simţirii, voinţei. În vechea mistică ebraică erau exprimate drastic urmările intrării în grădina maturităţii. În vechile timpuri, oamenii erau mai robuşti şi chiar şi exerciţiile erau mai drastice decât cele care sunt făcute astăzi cu oamenii nervoşi. Frica nervoasă trebuie să înveţi să o suprimi şi astfel să nici nu te sfieşti să auzi despre pericolele ŞE [şcolirii esoterice]. Vechii evrei povesteau [Nota 111] că, dintre patru [rabini] care au intrat în grădina maturităţii, primul a devenit nebun, grandoman; al doilea furibund, făcea acţiuni furibunde, al treilea a murit. Acest lucru este exprimat drastic, pentru a indica greutăţile corporale care pot apărea la esoterist ca urmare a unor greşeli morale şi intelectuale. Şi la omul obişnuit apare acest lucru, dar nu atât de nemijlocit, iar el nu cunoaşte relaţiile, spre exemplu, dintre minciună şi boală. Esoteristul îşi face corpul mult mai receptiv. El trebuie atunci să-şi vadă în toate greutăţile şi bolile un avertisment pe care i-l trimit divinităţile, că ceva nu e în ordine; atunci trebuie să fie încă o dată pe atât de atent, de precaut. Omul trebuie să spună doar ce este adevărat, este verificat. Nu este suficient că se scuză cu „eu spun asta cu bună credinţă". Asta nu ajunge. Un alt lucru pe care un esoterist nu trebuie să-l folosească este cuvântul „N-am ce să fac". Aceasta este o negare a karmei şi nu ajută, căci karma se instalează. Trebuie să intervenim pentru faptele noastre şi să le corectăm.

Ar fi ceva uşor pentru mine şi, cu siguranţă, destul de senzaţional, să spun că şcoala mea este inspirată – aşa cum şi este, de fapt –, dar asta nu interesează lumea exterioară. Acolo trebuie apelat la raţiune, astfel ca oamenii să recunoască ce este spus. De aceea trebuie scris în aşa fel încât să-i fie clar raţiunii omeneşti. Nu acel lucru are valoare, dacă faci referire la inspiraţie sau îi oferi lumii cartea unui tânăr

[Nota 112], în care se anunţă că el e inspirat de un Maestru al înţelepciunii.

Dacă esoteriştii altor şcoli obiectează că ei păşesc şi în celelalte lumi, atunci trebuie să ne fie clar că nu contează atât de mult ce se vede aici cât modul *cum* păşeşti în ele. Poţi să fii un mare văzător şi totuşi să vezi totul invers. Dacă esoteriştii celorlalte şcoli aud aceasta, ei vor spune asta, aşa cum se întâmplă atât de frecvent, d. Int. [?]. Dar la această acuză trebuie să ne supunem, căci contează să intervenim pentru adevăr.

Oră esoterică
München, 1 septembrie 1912

Esoteristul trebuie să respecte anumite lucruri care pentru exoterist sunt cu totul lipsite de importanţă. Astfel, el trebuie mereu să aibă în faţa ochilor faptul că, dacă tinde după adevăr, poate să fie mereu doar un adevăr relativ, faptul că, în calitate de esoterist nici nu se poate vorbi despre adevăruri eterne. În strădania noastră se amestecă mereu şi dorinţele noastre, iar noi trebuie să ne spunem că întotdeauna acceptăm mai degrabă un adevăr care ne place, decât unul care ne este nesimpatic. De exemplu, gândul nemuririi este, ca atare, mai atrăgător pentru majoritatea oamenilor decât acela că odată cu moartea totul s-a sfârşit, iar de aceea ei sunt înclinaţi ca, doar din acest motiv, să îl accepte drept adevăr. Însă esoteristul nu trebuie să facă asta. El trebuie să îşi decupleze dorinţele, partea sa personală şi apoi să cerceteze. Pentru aceasta ne sunt date meditaţiile noastre, în care, am putea spune, trebuie să odihnim pe un anumit conţinut de gânduri. Aici nu contează atât de mult să gândim conţinutul meditaţiei, cât să ne odihnim sufletul în ea; căci prin această repetare continuă sunt întărite forţele noastre sufleteşti.

Înclinaţia de a crede în adevăruri absolute, eterne şi a le disputa este o trăsătură a sufletului conştienţei. Este, acum,

posibil ca sufletul conştienţei să câştige atât de mult superioritatea, încât să nu mai stăpânească aceste idei, ci să fie stăpânit de ele şi să le reverse în afară. În ocultism există pentru aceasta o expresie; un astfel de suflet al conştienţei, cu asemenea idei este numit „saducheul interior" [Nota 113]. Noi purtăm cu toţii saducheul interior în noi, iar esoteristul are îndatorirea să perceapă acest lucru şi să se orienteze după asta. (Exemplu: Când Goethe a fost întrebat p.m. [post mortem] cum ar trebui interpretate lucrările sale, el a spus: „Pornind din spiritul meu, dar nu cu propriile mele cuvinte pe care le-am rostit să mă explicaţi." – Saint-Martin [Nota 114] p.m. a spus cândva: „Eu am mulţi elevi; ei au răspândit însă, adesea, erorile mele.")

Şi sufletul raţiunii sau al afectivităţii poate să poarte în sine ceva ca un al doilea om, anume atunci când omul vrea să prezinte un adevăr, recunoscut personal, ca şi cum ar fi general-valabil. Omul face asta dintr-un anumit sentiment de ruşine, pentru că nu vrea să spună: „Acest adevăr l-am cunoscut ca atare prin trăirea asta sau cealaltă; de aceea este pentru mine un adevăr", ci doreşte să îl prezinte drept general-valabil. Pentru aceasta, ocultismul are desemnarea „fariseu". Fariseul interior este sufletul raţiunii, care smulge stăpânirea la el în această direcţie. Din această obsesie de a posta adevăruri personale ca şi cum ar fi generale rezultă apoi adesea în afară ipocrizie şi nesinceritate.

Sufletul senzaţiei poate, de asemenea, să fie lăsat prea mult să predomine, în strădania după adevăr. Asta o fac toţi cei ce se lăfăie mai degrabă în sentimente decât să preia în sine şi să vrea să prelucrez; învăţăturile despre dezvoltarea lumii, cei care se adâncesc, spre exemplu, mai degrabă într-un Tauler [Nota 115] sau un alt mistic al Evului Mediu şi le resping pe toate celelalte. Deoarece sufletul senzaţiei este destul de îndepărtat de sufletul conştienţei, el nu îşi exprimă greşelile într-un mod atât de neplăcut cum face acesta, dar este totuşi o greşeală atunci când esoteristul se întoarce de la

tot ce îl poate învăţa lume., exterioară, pentru a căuta adevărul doar în adâncirea interioară. În ocultism, acest gen de a lăsa sufletul senzaţiei să predomine este numit „esenianul interior". Se poate face obiecţia „Da, un esenian este însă ceva foarte bun." Cu siguranţă este asta; dar conducătorii spiritual care au fondat acest ordin au ştiut tocmai în ce loc, în ce timp şi în ce mod au trebuit să-l organizeze pentru ca să fie ceva vindecător pentru lume. Acest lucru este chiar faptul principal în strădania ocultă, de a cunoaşte care adevăr este cel corect pentru timpul respectiv. Acest lucru l-a ştiut Buddha [Nota 116] atunci exact, când a adus învăţătura lui cu şase sute de ani înainte de Christos. Aceeaşi învăţătură transplantată în alt loc, în alt timp, nu are acelaşi efect. Cum este de făcut ceva eficient, acest lucru contează.

Se formează puncte nodale în anumite timpuri în lumile spirituale, unde din cele mai înalte lumi acţionează forţe în lumile care se află direct deasupra noastră. Un astfel de timp este acum aici, iar a aduce jos aceste forţe din cele mai înalte lumi nu pot s-o facă marii iniţiaţi, asta o poate face doar Christos, prin faptul că a parcurs Misteriul de pe Golgotha. Dar marii iniţiaţi, Buddha, Pitagora [Nota 117], Zarathustra [Nota 118] şi aşa mai departe se grupează în jurul lui Christos şi se lasă influenţaţi de forţele sale, indiferent dacă sunt încarnaţi în trup fizic sau adastă în lumi spirituale, iar ei acţionează dinăuntrul acestui spirit.

Noi trebuie să aducem acum aceşti trei oameni ce locuiesc în noi, saducheul, fariseiul şi esenianul într-un raport între ei, căci fiecare singur pentru el este ceva dăunător. Fariseul trebuie să îl slujească pe saducheu, iar aceştia doi împreună esenianului. Acesta trebuie să stăpânească peste cei doi, dar singur pentru sine nu are voie să stăpânească. În calitate de esoterişti, trebuie realmente să dobândim o simţire a faptului că îi avem pe aceştia trei în noi, căci atunci când ajungem la Păzitorul Pragului îi vom simţi foarte clar;

căci va trebui să îi lăsăm în urmă drept ceva trecător, ce nu aparţine de lumea spirituală. Dacă spunem că un esenian se ocupă tocmai cu lumile spirituale, atunci trebuie răspuns că el se ocupă cu ele în modul corespunzător lui în lumea fizică, dar că întregul său ordin chiar pentru lumea fizică şi pentru un anumit punct al Pământului a fost fondat şi că în lumile spirituale se porneşte de la alte puncte de vedere.

Dacă păşim cu aceste trei lipsuri, pe care le simţim goliciuni, în faţa Dumnezeirii, atunci vom avea un simţământ de ruşine, aşa cum au avut-o Adam şi Eva în goliciunea lor [Nota 119] în faţa Dumnezeirii, şi de aceea trebuie să ne străduim să aducem aceste trei trăsături sufleteşti în echilibrul corect.

Lumea spirituală este, pentru noi, înconjurată de învelişuri, pe care le creăm noi înşine şi pe care trebuie să le dizolvăm. Dar nu prin căutare în sine însuşi se găseşte cunoaşterea, ea poate să ne vină atunci când într-o mare liniştită se cufundă soarele şi lăsăm să acţioneze acest fenomen al naturii intens asupra noastră. Trăirea corectă cu natura are efect trezitor şi stimulativ asupra esoteristului; dar el nu are voie să i se dedice nici în mod exclusiv. – Nikolaus Cusanus a avut într-o călătorie pe mare, de la Constantinopol, cele mai puternice trăiri spirituale [Nota 120].

Ajutor şi sprijin ne-a îngrămădit Maestrul înţelepciunii şi al armoniei sentimentelor, ca şi marea într-o picătură – acest lucru este posibil în spiritual, desigur, nu în fizic – în rugăciunea despre care el doreşte să formeze întotdeauna încheierea consideraţiilor noastre esoterice, şi care reprezintă întreaga dezvoltare, coborârea şi urcuşul omului:

În spirit odihnea germenele trupului meu …

* * *

Însemnarea B

Există oameni care sunt ca şi încuiaţi într-un anumit cerc de perspectivă, în cadrul căruia se pot simţi foarte acasă şi pot să realizeze lucruri deosebite. Asemenea oameni ca şi

cum se închid faţă de tot ce ar vrea să pătrundă în cercul lor de perspectivă, sau îl formează în aşa fel încât este întins în orizontul lor de conştienţă. Aceştia sunt oamenii care trăiesc preponderent în sufletul conştienţei, la care sufletul conştienţei predomină puternic asupra celorlalte componente sufleteşti. Oameni foarte activi, naturi volitive aparţin aici. Pentru aceşti oameni, ocultistul are o expresie: saducheu.

Apoi există oameni care doresc să explice totul şi să găsească totul explicat. Asemenea oameni ajung, chiar dacă acţionează dintr-o puternică tendinţă spre adevăr, foarte uşor să nu ia atât de exact în considerare adevărul, în final. Căci un adevăr absolut nu există. Adevărul este ceva relativ, ceva modificabil şi trebuie să se adapteze spiritului timpului şi individualului din om. – Când doi spun acelaşi lucru, atunci nu e acelaşi lucru; iar ceea ce este astăzi adevărat, nu mai este în exact acelaşi sens mâine, sau după luni sau ani de zile. – Despre Goethe se va putea vorbi astăzi cel mai adevărat şi cel mai mult în sensul lui [Nota 121], dacă nu se spune cuvânt cu cuvânt cum a trebuit să vorbească el acum o sută de ani, ci dacă se vorbeşte în sensul lui şi în spiritul lui, aşa cum ar vorbi Goethe însuşi astăzi, în timpul nostru cu totul diferit, în condiţiile cu totul modificate. Cine se ţine, în schimb, de explicaţia fidelă cuvintelor, raţională, acela se ţese în sisteme de gândire şi în noţiuni care sunt fixe o dată pentru totdeauna.

Ceea ce este adevărat pentru el, ceea ce a cunoscut el a fi corect şi adevărat aşa, aceasta trebuie să fie adevărat pentru toţi şi trebuie să rămână întotdeauna adevărat.

Asemenea oameni sunt stăpâniţi de sufletul raţiunii. Ocultistul foloseşte pentru asemenea gen de oameni expresia fariseu.

Astfel avem, aşadar, în noi saducheul şi fariseul şi trebuie să fim lămuriţi de faptul că amândoi acţionează şi trebuie să acţioneze în noi, în măsura în care este vorba de

acţiunea noastră pe plan fizic. Ceea ce contează este ca nu fariseul sau saducheul să capete prevalenţă în noi şi să dobândească stăpânirea peste celelalte componente sufleteşti. Cum e de înţeles acest lucru vedem de exemplu la oameni precum Homer sau chiar Shakespeare. Există despre Homer, spre exemplu, afirmaţii din partea unor medici care s-au ocupat îndeaproape cu el, care afirmă că Homer trebuie să fi fost de fapt medic. Sau oameni ce s-au interesat preponderent de învăţământul meşteşugăresc şi care sunt de părere că Homer trebuie neapărat să fi practicat vreun meşteşug [Nota 122], pentru că ceea ce relatează despre aceasta este foarte la obiect. Chiar şi Napoleon, acest mare geniu militar, a fost cândva de părere că Homer trebuie să fi avut o mare pricepere tactică, strategică, pentru că reprezentările tactice din *Iliada* îi apar atât de corecte din punct de vedere al comandantului, la obiect. Asemănător s-ar putea afirma şi despre Shakespeare. Aceşti poeţi s-au priceput să-şi impună atât de mult propria lor părere, să se strecoare în fiinţa a ceea ce vroiau înfăţişeze, încât vorbesc precum un medic, precum un meşteşugar, precum un comandant şi aşa mai de parte, faţă de medic, de comandant etc.

Acum, există însă şi oameni care se închid într-un alt mod, iar într-aceasta, în anumite condiţii, realizează lucruri importante şi în felul lor pot fi oameni plăcuţi, drăguţi. Acestea sunt naturi care trăiesc cu totul în propria lor simţire, care se retrag precum un Johannes Tauler sau Meister Eckhart [Nota 123] asupra sinei lor interioare şi se topesc cu totul în ea. Care trăiesc ca nişte pustnici într-o lume proprie, în care trăiesc lucruri înalte, frumoase, simţăminte percepute cu profunzime şi pe care pot şi să le dea de la ei, dar că aceasta este iarăşi într-un anumit fel aşa, că atunci când o citeşte altcineva sau o simte, nu mai este de fapt chiar acelaşi lucru. Aşa cum o trăiesc ei şi o dau de la ei, este de fapt important doar pentru ei înşişi. Toţi simplii mistici şi fabulatorii neclari, dar şi mulţi poeţi importanţi din toate timpurile aparţin aici. Şi în timpul nostru există multe

asemenea naturi de artişti, într-un anumit sens se poate numi, acest gen de trăire interioară, de-a dreptul dispoziţia fundamentală a oamenilor ce percep artistic şi estetic în timpurile noastre. – Şi printre teosofi există multe asemenea naturi, care se închid astfel şi care se consideră într-aceasta ceva deosebit. Această dispoziţie este şi foarte explicabilă, căci acest gen de predispoziţie interioară provine din preponderenţa a ceea ce ar trebui să fie cel mai puternic în noi şi pe care îl desemnăm drept sufletul senzaţiei. Ocultistul desemnează asemenea naturi cu cuvântul „esenian".

Ne-am putea minuna despre acest lucru, căci şcoala esenienilor este doar ceva înalt şi important. Cu siguranţă este asta. Ea îşi are deplina ei îndreptăţire să-şi îndeplinească în fizic marea şi înalta ei sarcină. Dar pentru acel om care se străduieşte ca esoterist înspre lumile spirituale, o dezvoltare mai mult sau mai puţin unilaterală, în sensul înfăţişat ca esenian, este la fel de periculoasă ca şi supradimensionarea fariseului sau a saducheului în noi. Fariseul şi saducheul nu trebuie să stăpânească în noi. Esenianul trebuie, însă, să stăpânească peste fariseu şi saducheu, în aşa fel încât este produs un amestec corect, o echilibrare, tocmai prin forţele armonizatoare ale sufletului senzaţiei. Voinţa şi gândirea conduse de simţire, străbătute de percepţia corecta, echilibrată, de-abia aceasta poate duce la armonia forţelor sufleteşti interioare. Pentru aceasta trebuie să rămânem mereu conştienţi de faptul că prin aceste forţe sufleteşti putem acţiona corect doar în fizic. La urcarea în spiritual ne poate servi prea bine, drept fundament, starea sufletească la care am ajuns prin armonia corectă, dar aceste forţe sufleteşti înseşi trebuie totuşi să rămână în urmă în faţa Păzitorului Pragului.

Ceea ce ne rămâne nouă în domeniul spiritual este doar ceea ce am lucrat la Manas în Eul nostru mai înalt. De la Eul de jos şi din celelalte componente fiinţiale joase ale omului luăm cu noi doar amintirea în lumea spirituală. – La moartea

componentelor fiinţiale de jos, însă, luăm şi extrasul, concluzia din experienţele şi impresiile fiecărei incarnări, drept bază de germinare pentru formarea nouă a acesteia în următoarea încarnare, trupul cauzal [Nota 124].

* * *

Însemnarea C

Forţele care ne permit să urcăm în lumile mai înalte sunt prezente în fiecare suflet, doar că acum sunt legate de trupul fizic. Şi anume, de aceea sunt forţele trupurilor mai înalte legate de trupul fizic, pentru că cu acesta trebuie făcute experienţe pe planul fizic, care altfel nu pot fi făcute în alte lumi. Rupte de la trupul fizic trebuie să fie forţele trupurilor mai înalte, iar acest lucru are loc prin meditaţie. Ocult exprimat, asta înseamnă: saducheul din noi trebuie depăşit.

Acesta este cel care năpădeşte restul vieţii sufleteşti, sufletul conştienţei, care tinde către un adevăr absolut, deşi pe planul fizic poate exista un adevăr doar pentru un anumit timp, pentru un anumit domeniu şi, odată cu timpul nostru, şi adevărul trebuie să îl înălţăm.

Drept exemplu a fost dat Goethe. Dr. Steiner spune:

„Am trăit şi am văzut de timpuriu cum trăieşte Goethe acum drept individualitate în lumile mai înalte şi cum vrea să fie interpretat pentru a exprima astăzi ceea ce are de spus. Pentru asta nu este permis să fie folosite cuvintele sale de atunci!"

De secretele marilor iniţiaţi ţine faptul că ei vorbesc la locul potrivit şi la timpul potrivit cuvintele potrivite. Marea înţelepciune a lui

Buddha constă în faptul că a recunoscut momentul în timp, aproximativ cu cinci sute de ani î.Chr., ca fiind cel corect pentru învăţătura sa.

Acest „Cum, Unde şi Când trebuie făcute şi gândite lucruri pentru progresul omenirii", acesta e lucrul important.

Marii iniţiaţi, care au atins înălţimi grozave ale iniţierii, pe aceştia poate să îi vadă acum ocultistul – indiferent dacă

sunt încarnaţi în trup fizic sau trăiesc doar în spirit – adunaţi în jurul lui Christos, pentru a lăsa să se reveleze de la El şi a prelua ceea ce a adus Christos din lumile spirituale de la o asemenea înălţime, către care ceilalţi iniţiaţi nu pot găsi calea, pentru ca acum aceasta să poată să se reverse în omenire.

Iar printre aceşti elevi ai lui Christos sunt individualităţile unui Buddha, Krishna [Nota 125], a unui Pitagora ş.a.

Fariseul din om, acesta este sufletul conştienţei sau afectelor care violentează, care vrea să îl facă pe om să creadă drept adevăr doar ceea ce omul însuşi îndrăgeşte şi care îl face pe om să fie necinstit faţă de el însuşi.

Esenianul din om, acesta este sufletul senzaţiei care năpădeşte, care pretinde unilateral, doar închis în sine, tendinţa în sus, spre lumile mai înalte şi nu caută şi nu cunoaşte legătura cu cosmosul. (Apusul de soare şi cât de diferit poate omul percepe acest eveniment. Cusanus şi trezirea vieţii interioare.)

Niciunul dintre cei trei, nici saducheul, nici fariseul, nici esenianul, nu trebuie să fie un stăpân, ci fiecare trebuie să fie slujitorul celuilalt. Fariseul şi saducheul trebuie amândoi să fie slujitori ai esenianului. Esenienii au ştiut prea bine că ordinul înalt, slăvit poate fi construit doar pe planul fizic; în lumea spirituală nici el nu se potriveşte.

Sentimentul de ruşine, aşa cum a apărut la Adam şi Eva, poate să vină peste noi, ruşine de goliciunea pentru care trebuie să ne ruşinăm în faţa Dumnezeirii. Dacă revărsăm acest lucru, acest profund sentiment de ruşine, asupra întregii vieţi sufleteşti, atunci ne va lua fiinţă din aceasta o forţă care ne învaţă să-i depăşim pe saducheu, pe fariseu şi pe esenian.

Trebuie să îndreptăm atenţia asupra simţămintelor, asupra proceselor interioare şi asupra efectelor interiorului nostru; acest lucru este necesar pentru dezvoltarea noastră.

La meditaţie, contează ca toate forţele sufleteşti împrăştiate să fie adunate prin meditaţie într-un punct al

sufletului, care deconectează aici toată trăirea fizică. Contează tăria forţei care este dezvoltată, nu tăria înţelegerii.

Este rezumat tot ce trebuie să ne dea şi să ne înveţe esoterismul, în ceea ce ne-a dat Maestrul înţelepciunii în zicere:

În spirit se afla germenele trupului meu …

* * *

Însemnarea D

Predominarea sufletului conştienţei este numită în ocultism „saducheul interior". Ea se arată atunci când omul are noţiuni ferm conturate despre adevăr, care ţin de un câmp mic de cuprindere şi este de părere că aceste adevăruri sunt neschimbătoare, cum ar fi cazul oamenilor de ştiinţă, care nu vor să recunoască faptul că fiecare adevăr îşi are timpul şi locul său.

Predominarea sufletului raţiunii se numeşte „fariseul interior". Acest lucru apare atunci când omul a trăit un adevăr şi vrea să îl impună pe acesta, la alţi oameni, tot drept adevăr obiectiv; când cineva e de părere că ceea ce a acceptat pentru sine însuşi drept adevăr ar trebui să fie valabil şi pentru toţi ceilalţi oameni. De aceea este întotdeauna o anumită nesinceritate în joc, faţă de sine însuşi şi faţă de ceilalţi oameni, pe care vrem să îi convingem că ceea ce am trăit personal ar fi singurul adevăr valabil. De aceea această stare sufletească face întotdeauna impresia unei ipocrizii.

Predominarea sufletului senzaţiei este numită „esenian". Esenienii au fost, într-adevăr, un ordin care, pentru timpul său, a făcut mult bine, dar se poate totuşi vorbi de „esenianul interior" din om. Aceasta este cufundarea-exclusivă-în-propriul-suflet, retragerea-de-sine-din-faţa-altora, asceza – în aşteptarea revelaţiilor din lumile mai înalte. Pentru timpul nostru, trebuie să facem referire la Tauler, Meister Eckhart şi alţii asemenea şi la mistică în general. Refuzul de a nu vrea să înveţe de la tot ce este

necesar pentru cunoaşterea lumilor superioare în cosmos şi în natură, acest lucru desemnează esenianul interior.

Toate acestea nu rezistă în faţa Păzitorului Pragului, acestea trebuie combătute în interior. Unul dintre suflete trebuie să le slujească celorlalte două, dacă vrem să devenim un bun esoterist. Acel Unde, Cum, Când este întotdeauna important, dacă este de revelat adevărul. Măreţia lui Buddha a constat tocmai în faptul că şi-a dat învăţăturile într-un anumit timp, la un anumit loc şi într-un anumit fel. Dacă învăţăturile sale sunt repetate acum, nu este lucrul corect: căci adesea se păstrează întocmai erorile şi chiar sunt înmulţite. Fiecare timp îşi are propriile sale adevăruri sau o anumită configuraţie în care sunt anunţate acestea, pentru progresul în evoluţia omenirii.

* * *

Însemnarea E (extras)

Putem înţelege din ceea ce s-a întâmplat în aceste zile că este important să ne desprindem de trupul nostru fizic. Toţi oamenii au această capacitate, şi totuşi vedem în viaţa zilnică faptul că atât de puţini pot să realizeze lucrul acesta. De ce e aşa? În somn suntem toţi în lumile mai înalte; dar cu conştienţa noastră de zi nu avem totuşi nicio idee despre asta. Viaţa de aici face aşa, încât conştienţa noastră este ocupată cu lucrurile din lumea fizică; astfel nu observăm sub-curentul din noi înşine. Dar forţele sunt mereu prezente; doar că nu observăm. În ce mod este posibil să scoţi la iveală această capacitate? Prin meditaţia noastră trebuie să devină atât de puternic curentul spiritual încât să putem deveni conştienţi în lumile mai înalte. Aici nu trebuie nici să ne gândim la diferitele lucruri fizice sau la trăirea noastră personală. – Trebuie să ne concentrăm bine şi să trăim doar în această concentrare. – Se poate aici porni de la un anumit gând şi prin acest gând se poate ajunge în starea corectă. Cartea ***Un drum spre cunoaşterea de sine*** [Nota 126] este un mijloc pentru a atinge acest lucru. Aici luăm un gând, îl construim mai

departe, iar atunci vor veni forţele pentru meditaţie. Dar foarte diferit va deveni asta pentru diferiţi oameni. Oamenii cred că adevărul este acelaşi pentru toate timpurile şi pentru toate fiinţele; însă asta e greşit. Dacă este adevăr pentru o epocă, el nu e pentru totdeauna. Iar dacă un adevăr este adevărat pentru oameni, el nu este adevărat pentru toate celelalte entităţi de pe celelalte planete. Noi vedem doar un pic din adevăr, iar adevărul însuşi este doar relativ. – Acesta a fost lucrul mare cu Buddha, faptul că a venit la timpul just la naţiunea justă, pentru a da partea justă a adevărului pe care putea să îl dea. Mai târziu s-a dus în alte locuri, ba chiar pe o altă planetă [Nota 127]. [...] Nu trebuie să credem că îndrumătorul esenienilor a fost aşa sau că Iisus a fost aşa. Cu siguranţă că îndrumătorul esenienilor îşi învăţa elevii doar o anumită parte din adevăr, cea care avea de-a face cu Christos, că va veni aici în trup fizic. Ei aveau de îndeplinit o anumită misiune, iar după aceea nu mai auzim nimic despre esenieni. [...]

Oră esoterică
Basel, 20 septembrie 1912
Însemnarea A

Ar putea părea că prin disputele de acum cu Societatea Teosofică ar trebui să apară greutăţi deosebite în viaţa esoterică. Căci se poate întreba câte un suflet, privind la multe lucruri pe care mişcarea exterioară le face necesare acum şi văzând cum timpul dificil de acum de-a dreptul împinge către critică [Nota 128]: cum este această critică compatibilă cu formarea pozitivităţii, conţinută şi cerută în exerciţiul nostru esoteric de bază? Vom afla pe parcursul acestei ore cum este posibil acest lucru.

Aşa cum este cultivată acum viaţa esoterică înainte nu era posibil, ca, în felul în care se întâmplă la noi, un număr mare de elevi să şadă împreună: acest lucru nu exista înainte. Iar acest gen de viaţă esoterică a prezentului este tocmai cel

împotriva căruia luptă diferitele puteri. Serios şi demn, înainte de toate, trebuie luată în considerare viaţa esoterică. Lămuriţi trebuie să fim despre cât de grozav de important este tocmai pasul din viaţa exoterică în cea esoterică. Viaţa exoterică trebuie să-i apară esoteristului, treptat, într-o lumină cu totul diferită.

Un exemplu ar putea să lămurească acest lucru. Noi, cu toţii, am putea să ne transpunem în amintire în copilăria noastră, într-un timp în care noi, copiii, ne jucam şi luam în serios aceste jocuri. Să ne întrebăm numai: dacă acum, ca adulţi, am vrea să ne jucăm cu copiii, cum s-ar desfăşura acest lucru? Desigur, am putea să ne jucăm împreună cu copiii, poate chiar să ne jucăm mai bine decât ei, pentru că am putea să ne folosim pentru asta intelectul nostru. Dar un lucru esenţial ar trebui să intervină, dacă am vrea cu adevărat să participăm în joc: ar trebui să ne transpunem, pentru aceasta, într-o altă stare sufletească.

Într-un raport cu totul asemănător, acum, ca adultul faţă de jocul copiilor, stă esoteristul faţă de viaţa exterioară. El va învăţa treptat, dacă se retrage din exerciţiile esoterice în viaţa exterioară, exoterică, să o privească pe aceasta ca şi cum ar vrea să se joace, ca adult, cu copiii. Şi aşa cum adultul trebuie să se transpună într-o altă stare sufletească pentru a se juca împreună cu copiii, aşa se simte esoteristul la trecerea spre viaţa exoterică transpus într-o altă stare sufletească. Nu mai puţin capabil, ci mai capabil şi mai vrednic va sta esoteristul în viaţa zilnică, decât a fost cazul înaintea intrării sale în esoterism. O incizie foarte particulară în viaţa omului o reprezintă, aşadar, trecerea de la viaţa exoterică la cea esoterică şi nici nu poate fi luată în considerare suficient de serios şi demn viaţa esoterică.

Să privim acum ceva mai îndeaproape asupra vieţii esoterice. Noi ştim că prin exerciţiile pe care le-am primit intervin modificări în viaţa noastră sufletească, aşa cum au fost descrise în conferinţele de la München [Nota 129]

(august 1912). Aceste modificări sunt de genuri diferite. Astfel, devin mai puternice pasiunile pe care omul le avea deja dinainte. Toate înclinaţiile, pornirile şi pasiunile pe care credeam că le depăşisem şi le lăsasem jos, apar din nou din tunelurile adânci ale vieţii sufleteşti şi se fac iarăşi vehement simţite. Sau esoteristul face ceva, şi anume des, fără să se gândească în timpul acesta la ceva, despre care înainte de şcolirea sa esoterică cu siguranţă s-ar fi ruşinat sau nu ar fi tăcut deloc. Mai apoi, simpatiile şi antipatiile faţă de personalităţi devin mai puternice decât înainte, întreaga viaţă sufletească este răscolită. Pe scurt, omul învaţă de-abia acum să cunoască, de fapt, cum este el constituit în străfundul sufletului său, învaţă de-abia acum adevărata cunoaştere de sine. Stăpânire severă de sine şi auto-strunire puternică sunt, de aceea, absolut necesare pentru elevul esoteric.

Modificările din viaţa sufletească, ce apar după începerea şcolirii esoterice, pot însă acum, când exerciţiile sunt continuate cu răbdare şi energie, să fie aproximativ următoarele. Nu cu necesitate trebuie ca imediat în timpul sau după exerciţiile de concentrare şi meditaţie să apară trăiri de un gen deosebit. Se prea poate ca exerciţiile să se stingă, fără să se fi evidenţiat ceva deosebit şi elevul să meargă iarăşi liniştit la ocupaţiile sale exoterice. Un lucru trebuie numai să-i devină conştient şi clar, anume că primele trăiri pot fi foarte fine şi subtile. Atât de fine şi subtile, încât numai cu o atenţie specială pot fi observate. Dar se poate, spre exemplu, ca în timpul activităţilor din viaţa zilnică esoteristul să aibă dintr-odată un gând care parcă ar ţâşni afară din restul vieţii sale de gânduri şi care, evident, nu aparţine de această viaţă zilnică, un gând care se ocupă cu propria sa entitate. Dacă nu este prezentă suficientă atenţie, atunci un astfel de gând se furişează neobservat. Lucrul important şi necesar este acum să devenim suficient de atenţi pentru a observa asemenea gânduri, care parcă ies afară din viaţa de gânduri obişnuită şi, pentru aceasta, să ne aducem în

conştienţă faptul că apar gânduri (pot fi şi unele groteşti) în sufletul nostru, fără să participe la aceasta conştienţă trează de Eu obişnuită. Învăţăm atunci să cunoaştem faptul că în spatele Eului nostru obişnuit trăieşte ceva despre care nu am ştiut până atunci nimic, că în spatele acestui Eu este activ ceva ce ţese gânduri. Dacă ne îndreptăm tot mai mult şi mai mult atenţia asupra acestor gânduri care cad afară din viaţa zilnică, atunci ele vor apărea tot mai des şi mai des, până ce în final, mai târziu, pot fi trăite după bunul-plac. Atunci elevul vede conştient printr-o poartă că această ţesere este de fapt mereu prezentă, că tot timpul este ţesut aici la ceea ce suntem obişnuiţi să numim trupul de gânduri. Necontenit se lucrează la acest trup de gânduri, fără să fim conştienţi de acest lucru, de obicei, în viaţa zilnică. – Fiecare elev va ajunge cândva să trăiască acest lucru, numai dacă lucrează mai departe răbdător şi energic. Dar nu va ajunge la asemenea trăiri dacă încetează cu exerciţiile sale. Ceea ce poate determina elevul să oprească continuarea lucrului şi să înceteze cu exerciţiile sunt piedicile vieţii exterioare, precum şi ale celei interioare. Aşa cum pot creşte, pe de o parte, în viaţa exterioară greutăţi ce se opun vieţii esoterice, tot aşa, pe de altă parte, din slăbiciune şi comoditate, pot să apară rezistenţe care împiedică o continuare a muncii esoterice. Dacă acum elevul se lasă convins prin astfel de piedici să nu continue calea, atunci îi rămân, desigur, fructele strădaniei sale esoterice de până atunci, dar el nu mai poate acum să meargă mai departe. La o cultivare corectă a vieţii esoterice, o astfel de slăbiciune nu va putea să apară, pentru că tocmai pe parcursul strădaniei noastre esoterice sunt formate tot mai mult fermitatea, stabilitatea şi rezistenţa, care împiedică ca decizia odată luata să fie abandonată sau răsturnată.

Aşadar, dacă elevul continuă energic şi răbdător exerciţiile care îi sunt date, realizează liniştea după parcurgerea meditaţiei, în care conştienţa este cu totul goală, şi aşteaptă liniştit dacă vrea să i se reveleze ceva din lumea

spirituală, atunci o astfel de muncă stabilă şi răbdătoare îl va duce treptat la trăiri din lumea spirituală. Importantă este aici şi starea sufletească cu care întâmpină elevul revelaţiile din lumea suprasenzorială. La fiecare gând, la fiecare trăire din suprasenzorial, elevul trebuie să răspundă cu un sentiment de mulţumire faţă de ierarhiile dumnezeiesc-spirituale.Tot mai mult şi mai intens el trebuie să dezvolte asemenea sentimente de mulţumire; cultivarea lor onestă uşurează intrarea revelaţiilor şi duce înainte. Noi trebuie să fim recunoscători şi pentru faptul că avem voie să facem exerciţiile. Într-o stare de rugăciune trebuie să se transpună elevul, care îl face dispus să primească în mod just revelaţiile din lumea spirituală. Dacă i se oferă o trăire din lumea spirituală, atunci el trebuie să-şi spună şi să-i fie clar că aici i-a fost dăruit ceva din milostenie din lumea spirituală. Dacă privim dintr-o astfel de stare sufletească la tot ce ce s-a revărsat aici, în Europa Centrală, în ultimii zece ani în viaţa teosofică exoterică şi esoterică, atunci trebuie să ne ajungă copleşitor în conştienţă faptul că pe parcursul acestor ani, prin mila Maeştrilor, ne-au fost transmise o plinătate de adevăruri spirituale. Un imens bun spiritual ne-a fost încredinţat în acest timp şi greu este pentru câte un suflet ca tot ceea ce în ultimii ani, spre exemplu, a fost spus doar despre cele patru Evanghelii, să preia în sine şi să ţină la un loc. Da – iar acest lucru trebuie spus cu deplină responsabilitate –, anumite suflete se comportă chiar respingător faţă de acest bun de înţelepciune livrat sau simt şi exprimă chiar o revoltă faţă de acesta. Pentru că trebuie admis faptul că parcurgerea învăţăturilor date nu este uşoară, un astfel de comportament este de înţeles. Dar acum este tocmai sarcina noastră de a ne strădui să ajungem la o înţelegere tot mai cuprinzătoare a lui Christos şi de a pătrunde tot mai adânc şi mai adânc în Misteriul de pe Golgotha. Aici înăuntru s-au revărsat toate înţelepciunile timpurilor trecute, toate veştile din partea unui Krishna şi a

unui Ilie. De aceea, nu trebuie să ne slăbim, ci trebuie să ne adunăm, să colaborăm cu bună voire, să învăţăm şi iarăşi să învăţăm. Pagină cu pagină dintr-un ciclu trebuie să ne cucerim şi nu trebuie să lăsăm să apară nicio delăsare.

Aşadar, situaţia noastră dificilă, din perspectivă esoterică, se înfăţişează cam în felul următor: Adesea am arătat deja faptul, iar din aceasta ştim chiar prea bine că Pământul este un câmp de luptă al diferitelor puteri. Cu scurt timp în urmă, la München (ciclul august 1912) am văzut şi am auzit [Nota 130] din nou în ce mod pot să fie luaţi în stăpânire oamenii de puterile luciferice şi ahrimanice. Ce îşi spun aceste puteri? Ele îşi spun: Aici există suflete delăsătoare, care nu vor să meargă împreună cu ceea ce s-a revărsat în jos din lumile spirituale. La acestea putem să începem cu munca noastră, pe ele putem să le prindem. – Astfel intră aceste entităţi în posesia acestor suflete şi le trag jos de pe cale, prin faptul că îi induc în iluzie şi eroare şi fac din ei instrumente ale oponenţilor lor. Calea noastră, însă, dacă colaborăm harnici şi nu ne slăbim, este linia dreaptă de la Krishna – dacă nu vrem să mergem mai departe în timp – prin Buddha, Ilie, Ioan până la Christos [Nota 131]. Atacurilor puterilor duşmănoase, care sunt îndreptate înspre oprirea esoteriştilor din dezvoltarea lor, le vom face faţă dacă ne străduim serios, dacă depunem efort, forţă de gândire şi timp pentru a înţelege tot ceea ce s-a spus şi se spune despre Christos şi evenimentul de pe Golgotha. Toţi aceia, însă, care se slăbesc şi nu vor să meargă cu noi, cad pradă atacurilor puterilor adverse. Ei sunt cei care cresc drept oponenţi ai mişcării noastre şi care produc rezistenţe, a căror creştere o putem observa clar de câţiva ani.

Ceea ce esoteristul mai are de cultivat, în afară de aceasta, în măsură deosebită, este sentimentul pentru adevăr. Cu nicio condiţie nu trebuie să ne împiedice vreodată ceva să spunem liber şi deschis adevărul. Orice încercare de a îndoi adevărul trebuie cândva să fie iarăşi ispăşită. Ar fi groaznic

dacă prin principiul frăţiei Societăţii Teosofice ar trebui să fie susţinut să nu se spună adevărul, chiar dacă acest adevăr este altfel decât ceea ce este spus despre o personalitate care este venerată de mulţi. Cu siguranţă că în Societatea Teosofică, în care şi după sfatul maeştrilor mai trebuie să rămânem, pot fi reprezentate toate părerile. Acest lucru este de la sine înţeles. Dar nu este permis ca în ceea ce se spune despre noi să fie răspândit ceva cu totul diferit decât s-a spus cu adevărat. Acest lucru a apărut nu de mult într-o revistă teosofică [Nota 132]. Aici se spune ceva ca o caricatură faţă de ceea ce am spus noi realmente. Uşor şi comod este să spui pe această cale că: Ceea ce se spune acolo în Germania nu este corect. Acolo creştinismul este prezentat incorect. Îndreptaţi-vă privirea însă spre viitorul apropiat şi aşteptaţi până va apărea marele învăţător, acela o să vă spună el totul. La aceasta se poate doar replica: Dacă în acest mod se indică spre un mare învăţător, atunci el cu siguranţă nu vine. Va fi suficient pentru înţelegere, să indic aici asupra ceea s-a spus înainte despre condiţiile preliminare pentru intervenţia entităţilor luciferice şi ahrimanice. În comportamentul menţionat găsim aceste condiţii preliminare pentru apropierea acelor puteri. Şi, într-adevăr, aceste puteri duşmănoase sunt cele care provoacă ca ceva, cum este ceea ce am prezentat mai sus, să poată fi spus şi să fie spus în Societatea Teosofică; ele sunt cele care stau în spatele unor asemenea cuvinte. Dacă atunci, după ce am cunoscut aceasta, în slujba adevărului exercităm critică cu inima sângerândă, în aşa fel încât din aceasta nu este atinsă şi nu scade iubirea faţă de personalitatea care ne întâmpină aici, atunci nu vom da greş, chiar dacă această personalitate nu are înţelegere pentru acest lucru, ci percepe replica noastră drept atac. Asta nu face nimic. Dacă ne este posibil să reunim acestea, ca să nu facem să sufere sub aceasta iubirea faţă de această personalitate, dacă spunem cu inima sângerândă adevărul, atunci stăm just şi vom şi depăşi în modul corect greutăţile ce stau împotrivă.

Astfel am ajuns să recunoaştem faptul că, dacă ţinem împreună ceea ce e exoteric şi ce e esoteric şi dobândim o privire de ansamblu, ne rezultă o unitate. Această privire de ansamblu a trebuit să încercăm să o dobândim, pentru a găsi unitatea. Aşa cum nu îşi poate însuşi nicio înţelegere pentru o simfonie acela care ascultă tot mereu doar tonurile separate şi în acest mod găseşte cel mult doar arabescuri de ton, ci doar acela va avea înţelegerea corectă pentru o simfonie care cuprinde şi simte mişcarea întregilor mase de tonuri drept o unitate, tot astfel cunoaştem şi noi că, pe lângă critica exoterică necesară a proceselor actuale din societatea noastră, putem totuşi să ne menţinem drept şi să ne desfăşurăm exerciţiul nostru de pozitivitate, dacă doar dintr-o privire cuprinzătoare putem găsi mişcarea unitară care curge prin evenimente. Şi nu numai că nu avem să ne temem atunci de nicio slăbire a vieţii noastre esoterice, dacă punem la suflet cele spuse, ci avem chiar să sperăm şi să aşteptăm o întărire.

Să fim însă atenţi să nu se ascundă niciun fel de simţăminte de antipatie în visele noastre sau în meditaţiile noastre sfinte. Dacă se întâmplă acest lucru, atunci trebuie să le scoatem afară. Şi să învăţăm să unim adevărul cu iubirea.

Aşa vedem şi din situaţia actuală a Societăţii Teosofice cum în spatele a tot ce e senzorial stă suprasenzorialul. Acest lucru este conţinut, pe lângă multe altele, şi în zicerea maeştrilor:

În spirit se afla germenele trupului meu …

* * *

Însemnarea B

Este de înţeles dacă esoteristul, în vremurile de acum, prin tot ce se desfăşoară în mişcarea teosofică exterioară, este de părere că viaţa sa esoterică ar putea fi periclitată prin aceasta. Căci tot ce trăim şi aflăm acum, chiar *trebuie* să provoace critica şi, cu toate acestea, unul din cele mai

importante exerciţii ale noastre este cel al pozitivismului, faptul că în toate vedem pozitivul, binele.

Faţă de aceasta trebuie spus că esoteristul trebuie să se lămurească ce anume contează, ce se înţelege propriu-zis prin acest pozitivism. Vrem aici să privim odată la ceea ce trebuie să fie, de fapt, un esoterist faţă de viaţă. Cu toţii vă aduceţi aminte de un timp din copilăria voastră, în care vă jucaţi jocurile copilăreşti cu deplină seriozitate, în care aceste jocuri vă erau scop al vieţii. Dacă vedeţi, ca adult, copii jucându-se, vă jucaţi cu ei jocurile lor, atunci simţiţi imediat diferenţa în simţămintele cu care vă jucaţi acum şi cu care vă jucaţi atunci. Vă veţi juca, poate, mai bine decât copiii, dar din motivul că acuma vă aflaţi *deasupra* situaţiei, nu vă mai folosiţi întregul interes pentru ea. În acelaşi raport precum adultul faţă de jocurile copilăreşti trebuie să stea esoteristul faţă de viaţa zilnică. Seriozitatea sa, demnitatea sa trebuie să aparţină de viaţa sa esoterică şi trebuie să simtă mereu clar graniţa care îl separă de activitatea sa exoterică, altfel nu este un adevărat esoterist. El trebuie să-şi facă, de aceea, activităţile exoterice tot la fel de bine ca înainte; da, le face poate mai bine, dar trebuie să le facă mereu ca ceva *deasupra* căruia se află el. Va observa treptat cum se modifică starea sa sufletească prin viaţa sa meditativă. Dacă *nu* observă acest lucru, atunci doar la el e cauza, pentru că nu se observă atât de subtil în direcţia corectă. Să presupunem acum că un esoterist şi-ar fi făcut meditaţia de dimineaţă cu adevărată iubire, dăruire şi intensitate; i-a reuşit şi să se golească după aceea, să se deschidă faţă de lumile spirituale, dar trebuie să-şi spună că nu a aflat nimic. Acum, se poate că în timpul activităţii exoterice ce urmează – oricât de exterioară ar fi, cum ar fi să facă ordine în cameră, să pună rufele la loc etc. – dintr-odată să aibă simţământul că trebuie să se concentreze asupra sa însuşi, să privească în sine însuşi. Dacă nu urmează acest simţământ, atunci pierde o ocazie de a face progrese. Dacă îl urmează, atunci va observa că prin sufletul său trec furiş

gânduri care uneori sunt de un fel foarte frumos, alteori îi pot apărea grotești, care însă foarte des, ba chiar în majoritatea cazurilor, dispar iarăşi repede din memoria sa. Contează să simtă că, independent de gândirea noastră raţională, ceva în noi gândeşte, despre care putem să spunem: „Nu eu gândesc, ci *se* gândeşte în mine?

Chiar dacă asemenea gânduri înseamnă prea puţin pentru noi, deocamdată, putem să le întărim şi să le stimulăm printr-un sentiment, prin sentimentul recunoştinţei faţă de puterile mai înalte. Dacă după fiecare asemenea clipă – poate să fi fost scurtă cât o clipită; e suficient dacă doar am observat-o –, dacă după o asemenea clipă spunem: „Vă mulţumesc vouă, puteri ale ierarhiilor mai înalte, că mi-aţi permis să observ aşa ceva", atunci, prin acest sentiment de recunoştinţă, de venerație, se vor înmulţi asemenea clipe în care lumi superioare vor să ni se reveleze. Vom putea ca ceea ce la început trecea întunecat, ca nişte vise prin sufletul nostru, să putem ţine în memorie, iar, în final, vom putea provoca după bunul-plac asemenea stări, iar apoi ne va deveni treptat limpede că această gândire este, de fapt, tot timpul în noi, independent de gândirea raţională, de tot ce se apropie de noi din afară prin intermediul vieţii. De aceea un esoterist nu poate să spună niciodată că viaţa exterioară l-ar împiedica să-şi conducă corect viaţa esoterică. Acest lucru depinde întotdeauna de el, de dispoziţia pe care şi-o creează. Dacă după fiecare meditaţie trezim în noi acest sentiment de recunoştinţă şi venerație – un sentiment pe care îl putem numi dispoziţie de rugăciune – şi devenim conştienţi de harul la care devenim părtaşi, dacă la fiecare savurare a naturii, la privirea unui trandafir, la ascultarea unei simfonii simţim adevărata frumuseţe în spatele lor, atunci lumile spirituale se vor deschide într-o zi.

Aşa cum staţi aici laolaltă, drept şcoală esoterică, în acelaşi fel nu a putut să aibă loc acest lucru până acum, în dezvoltarea omenirii, iar puterile care li se opun Maeştrilor

înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor, cele luciferice şi ahrimanice, se străduiesc, desigur, în mod deosebit să intervină la esoterişti în laturile lor slabe. Veţi observa că înaintea şi în timpul meditaţiei dvs., simpatiile şi antipatiile pe care le aveţi pentru oameni apar deosebit de puternice, faptul că pofte şi pasiuni, de care înainte poate că v-aţi ruşinat, vă apar ca deloc neîndreptăţite, că asemenea trăsături care apăreau doar slab în afară, îndeosebi la oameni bine educaţi, acum se eliberează cu violenţă elementară. Pentru aceasta nu există decât *un* mijloc: strunirea de sine.

Despre aceste lucruri vrem să vorbim duminică mai departe [Nota 133]; acum vrem să vedem cum putem să aplicăm ceea ce am auzit şi asupra ceea ce se întâmplă în momentul de faţă în Societatea Teosofică. Tot ceea ce are voie să se reverse acum din lumile spirituale cu permisiunea Maeştrilor înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor este aşa o plinătate de înţelepciune, iar ceea ce ne este dat drept explicaţii ale Evangheliilor şi ale Misteriului de pe Golgotha este atât de adânc şi de cuprinzător, încât adevăratul esoterist trebuie să jertfească timp, dăruire, energie şi forţă şi câte altele, dacă vrea să preia totul în sine, să avanseze la o înţelegere. Şi e de înţeles dacă unii au căzut deja şi spun că nu pot să vină cu noi, căci trebuie să învăţăm, să învăţăm şi iarăşi să învăţăm pentru a pătrunde în aceste adâncuri, şi este doar o încercare a sufletului dacă suntem de părere că nu putem să mergem mai departe.

Acum, însă, există suflete delăsătoare care nu *vor* să înveţe; pe acestea le iau în stăpânire puterile luciferice şi le şoptesc că ele, în loc să înveţe, în loc să caute singuri drumul drept – iar acela merge doar prin studiu neîncetat, în jos, pe de o parte, de la Krishna, pe de alta, de la Ilie, prin Buddha şi Socrate, până la Christos, pentru a-L găsi pe acesta –, mai bine să aştepte un învăţător al lumii, care le va da atunci cu ambele mâini, ca să nu fie nevoie să se străduiască singuri.

Pentru a nu cădea pradă unei asemenea erori, trebuie să cultivăm tot mereu adevărul ca pe bunul cel mai înalt, cel mai sfânt pe care îl avem, să nu facem niciodată concesii care contravin adevărului, căci faţă de adevăr nu are voie esoteristul *niciodată* să păcătuiască. Este îngrozitor şi grav, dacă un esoterist măsluieşte adevărul de dragul fraternităţii, dacă, pentru a nu jigni un om, denaturează adevărul chiar şi în cel mai mic lucru, căci el îi dăunează cu asta şi respectivului om. Şi chiar dacă trebuie să vedem, cu inima sângerândă, că un om pe care, poate, îl iubim greşeşte faţă de adevăr, atunci trebuie totuşi să rămânem la adevărul recunoscut de noi, indiferent ce consecinţe ar reieşi pentru noi din asta. Un lucru, însă, putem, iar acesta trebuie să ne fie răspunsul pentru întrebarea pusă la început: Chiar dacă trebuie să condamnăm *faptele* unui om, pe omul *însuşi* să nu îl criticăm, ci să îl iubim. Dacă îl iubim realmente, asta ni se va arăta apoi în clipele meditaţiei noastre. Nimic din simpatii şi antipatii şi micile griji ş.a.m.d. să nu luăm cu noi în lumile spirituale – asta ni le va deschide şi ne va lăsa să intrăm în modul corect.

* * *

Însemnarea C

S-ar putea ca unii dintre noi astăzi să fie puşi în încurcătură, pentru că viaţa teosofică exoterică aduce cu sine atât de multe greutăţi şi atât de mult negativ trebuie produs (este vorba de afacerea Alcyone), în timp ce, totuşi, întotdeauna a fost subliniată strădania pozitivă. Aşa s-ar putea întâmpla ca unii dintre noi să nu vadă clar şi limpede cum avem să ne comportăm în viaţa noastră esoterică faţă de toate acestea. Trebuie să fim profund conştienţi de seriozitatea şi de demnitatea strădaniei noastre esoterice.

Putem să ne comparăm cu nişte adulţi care împart cu copiii jocurile lor copilăreşti. Copilul face totul cu cea mai mare seriozitate. El e cu totul prins în jocul său, în timp ce adultul, deşi, poate, se joacă mult mai bine decât copilul, stă pe o poziţie cu totul diferită şi este conştient că jocul este

pentru el ceva ce îi lasă interiorul neatins. În felul în care noi, ca adulţi, stăm între copii trebuie să ne îndeplinim ocupaţiile obişnuite, zilnice, trebuie să stăm în viaţa obişnuită, care pentru exoterist mai este încă atât de importantă şi de semnificativă, de care depind atât de multe pentru el.

Dacă ne îndeplinim cu fidelitate şi constanţă exerciţiile şi încercăm cu adevărat ca, în timpul în care ne dedăm exerciţiilor noastre, să rămânem cu totul într-o conştienţă mai înaltă, atunci vom observa că apar transformări în viaţa noastră sufletească. Se poate ca, în timpul meditaţiei noastre sau imediat după aceea, să ne simţim în atingere cu ceva ce provine din lumi mai înalte. Dar se poate să fie şi altfel. Se poate şi ca, în timpul exerciţiului şi chiar şi în timpul liniştii pe care ne-am dobândit-o la sfârşitul exerciţiului, să nu simţim nimic, că nu urcă nimic din suflet. Dar mai târziu, în timp ce ne ocupăm cu activităţile noastre obişnuite, se poate întâmpla ca, dintr-odată, să ne simţim chemaţi să fim atenţi la noi înşine, să ne mutăm o clipă gândurile de la munca noastră obişnuită. Se poate întâmpla la cea mai obişnuită dintre ocupaţii, la mutarea unui scaun, spre exemplu, sau la strângerea mesei, să observăm dintr-odată că, în spatele vieţii noastre profane de gânduri în creier ni se arată o mai adâncă viaţă de gânduri, cu care acum, dintr-odată, suntem în atingere pentru un moment scurt, fugar. Asemenea momente sunt foarte importante, chiar dacă, mai ales la început, durează doar foarte scurt timp. Dacă am reuşi să le observăm întotdeauna şi să le ţinem strâns şi să rămânem conştienţi de ele, atunci, în final, vom ajunge să intrăm în legătură şi conştient şi când vrem noi înşine, cu acea viaţă mai profundă de gânduri. Căci simţim că este întotdeauna prezentă în spatele vieţii obişnuite, zilnice. Devenim atunci conştienţi de ţeserea din trupul nostru de gânduri: „se gândeşte în noi", am putea spune; iar ceea ce se gândeşte în noi sunt revelaţii ale lumii dumnezeieşti.

Acum putem observa că, pe lângă unele lucruri nobile şi mari care ne vin aşa, se poate şi ca să urce în noi gânduri groteşti, care nu se potrivesc deloc cu sfinţenia dispoziţiei; dar dacă ştim că acţionează fiinţe luciferice şi ahrimanice în lumea spirituală, această observaţie nu ne poate provoca uimire. Trebuie, însă, în orice caz să ne străduim să devenim conştienţi de aceasta, de ceea ce se revarsă aşa din lumea spirituală. Iar ceea ce trebuie să urce în sufletul nostru în acest timp este o permanentă izvorâre, urcare de simţăminte de mulţumire faţă de entităţile spirituale care vor să se pună în legătură cu noi în gândirea noastră. O dispoziţie de rugăciune trebuie să producem în noi, care trebuie să devină o atitudine sufletească constantă, în funcţie de faptul că devenim mai conştienţi de continua revărsare înăuntrul nostru a entităţilor spirituale.

Cine ajunge la o astfel de conştienţă, acela va observa şi că în viaţa sa sufletească devin treptat tot mai puternice simpatiile şi antipatiile. Ceva ce înainte ar fi pătruns doar pe jumătate până la conştienţă, este perceput acuma tare şi clar. Se poate întâmpla să ia naştere anumite înclinaţii, anumite pasiuni chiar, dar nu ne e ruşine, nici nu încercăm să le ascundem; ele sunt pur şi simplu aici. Ceea ce e nevoie este acum strunirea de sine, exercitarea unei adevărate struniri esoterice. Despre asta va fi mai mult de spus data viitoare.

Singurul lucru care ne poate ajuta acum (în criza Alcyone), pentru ca, în ciuda dizarmoniei exterioare, să configurăm totuşi viaţa noastră esoterică în mod armonios, este o stabilitate pe terenul adevărului. Adevărul trebuie spus, fie şi cu inima sângerândă. Căci dacă, pentru a cruţa o personalitate, nu s-ar spune adevărul gol în toate aceste chestiuni, atunci ar fi ceva înfiorător în mişcarea noastră, căci asta ar însemna că ceva personal ar fi pus mai presus decât adevărul. Pentru a nu trăi, însă, niciun fel de disonanţe în strădania noastră mai înaltă, este necesar şi următorul lucru: ca nimic din duritate sau neiubire faţă e personalităţile

despre care trebuie spus adevărul să nu pătrundă în viaţa noastră esoterică, fie în meditaţia noastră sau chiar în visele noastre.

Adevărul trebuie spus, fie şi cu inima sângerândă; dar cu atât mai mult trebuie să domnească iubirea în viaţa noastră esoterică, faţă de cei pe care trebuie să-i criticăm sau să-i certăm în viaţa exoterică. Acesta e lucrul pozitiv: iubirea faţă de personalităţi, chiar şi acolo unde în viaţa exterioară trebuie acum să domnească negativul. Toţi esoteriştii vor mai sta în faţa unor încercări grele. Nici nu putem percepe suficient seriozitatea lucrului de a fi o persoană ce se străduie esoteric, căci se va cere mult de la noi. Trebuie ca tot ce ne este dat drept milostenie din lumile spirituale să primim drept conţinut de învăţătură. Acest lucru solicită o neoprită străduinţă, studiu, o învăţare continuă, o adâncire din ce mai mare în tot ce este dat. Nicio jertfă nu trebuie să ne fie prea grea; străduinţă, timp, totul trebuie să punem la bătaie. De asta nu sunt, însă, toţi capabili. Poate lua naştere un anumit simţământ de greutate, dorinţa de a nu mai fi nevoie totuşi, odată, să învăţăm. Asta e de înţeles. Dar tocmai aici pot interveni puterile luciferice. Ele folosesc această greutate din om; ele îl duc ca, dintr-o anumită comoditate, să nu mai studieze deloc şi să se uite doar după învăţătorul lumii ce ar urma să vină, care atunci ar dărui oricum totul. Aşa acţionează puterile luciferice care lucrează împotriva bunelor divinităţi; dar este foarte sigur că nu va veni niciun învăţător al lumii, pentru a se deda comodităţii oamenilor.

Adevărul trebuie rostit atât de tăios şi de clar pe cât posibil, iubirea trebuie însă să domnească în interiorul omului. În meditaţia noastră nu e permis să se strecoare niciuna dintre dizarmoniile exoterice; ele trebuie aici să rămână cu totul excluse.

* * *

Însemnarea D

Tocmai în prezent i se pare câte unui esoterist ca şi cum prin tot ce se apropie de el acum ca negativitate, ce trebuie să provoace critica, sunt frânate progresele sale în viaţa esoterică. Aşa pare să fie! Căci esoteristul ştie, doar, că unul din principalele sale exerciţii este pozitivismul. Iar acum el se întreabă, cum să desfăşor acum aceste exerciţii, într-un astfel de timp, ca cel de acum, în care se apropie de mine atât de multă negativitate? Dar nu aceasta trebuie să fie grija esoteristului, ci aceea de a-şi configura strădania esoterică tot mai mult şi mai mult într-una serioasă, demnă.

Aduceţi acum în faţa sufletului dvs. timpul în care mai eraţi copil, când vă preocupaţi cu jocuri copilăreşti, şi faptul că acum, când aţi crescut dincolo de acest timp, v-aţi juca din nou cu copiii. Aici v-aţi juca şi mai bine decât o fac copiii. V-aţi transpune tot aşa în jocurile copilăreşti, dar aţi putea să desfăşuraţi mai bine jocurile, cu experienţa şi starea sufletească de acum. – Aşa trebuie să fie şi la esoterist, dacă a făcut pasul din viaţa exoterică în cea esoterică. Trebuie să o considere ca pe ceva ce nu mai are pentru el semnificaţia de dinainte, care îi pare ca şi cum s-ar juca la fel cum s-ar juca cu copiii. Şi în viaţa exoterică poate acum esoteristul să lucreze mai bine decât înainte.

Sigur că trebuie să ne bucurăm de lumea exterioară, să ne bucurăm de natură în revelaţiile ei. Dar, cu toate acestea, starea noastră sufletească trebuie să fie una cu totul diferită atunci când, o vreme, am stat în viaţa esoterică. Dacă esoteristul s-a dedicat o vreme mai îndelungată, cu deplină seriozitate, cu deplină intensitate meditaţiilor sale, atunci el va observa că intervine o transformare a sufletului său, trebuie să fi intervenit. Dar câte unul nu observă lucrul acesta el însuşi şi crede atunci că nu a făcut niciun progres. Lumile spirituale luminează în *fiecare* meditaţie şi pot să se apropie fie în timpul sau imediat după meditaţie de cel ce meditează. Asta este chiar ceea ce apare cel mai des şi ar şi trebui să

apară. Dar nu întotdeauna se întâmplă aşa. Iar dacă esoteristul, în momentele în care el, aşa cum este sfătuit, lasă să intre după meditaţie linişte deplină în suflet şi ascultă revărsarea înăuntru a lumilor spirituale, atunci el trebuie să-şi spună mai des: eu nu observ nimic din aceste lumi spirituale. Dar dacă lucrează mai departe cu răbdare şi anduranţă, intens şi cu străduinţă, atunci lumile spirituale se vor apropia de el. Vine timpul pentru cel care adastă.

Dar se mai poate observa încă altceva, care poate apărea fie imediat după meditaţie, fie ulterior în cursul zilei. Atunci când cel ce meditează se ridică de la meditaţiile sale dimineaţa şi se îndreaptă spre ocupaţia sa obişnuită (realizează mişcări pe care le exercită în fiecare zi, de exemplu mută un scaun, este dedicat cu totul îndatoririlor sale), poate veni dintr-odată clipa – trebuie să fie doar atât de lungă cât ai clipi din ochi, atunci se poate întâmpla ca cel ce meditează să se gândească la sine, doar fugitiv. Apoi, gândul este uitat. Acest lucru este foarte important pentru dezvoltarea sufletului. În această clipă, omul nu gândeşte prin creierul său, de care este legat în viaţa obişnuită de gândire, ci Eul său gândeşte în el. El simte foarte limpede: „acum se gândeşte în mine". El îşi simte trupul de Eu, trupul de gânduri. De aceea ar trebui să fim atenţi la asemenea clipe, căci în ele pot să se arate cunoştinţe spirituale. Iar cu cât mai des apar, cu atât mai rodnice sunt ele. Iar tocmai ca ceea ce e fugitiv să fie imediat uitat este lucrul corect. Tot ce se apropie foarte clar de om, de exemplu chipuri care nu mai pot fi uitate iarăşi, nu vine din partea unor puteri bune. Trăirile veridice, adevărate se apropie de noi în mod modest, dacă este permisă această expresie în faţa puterilor spirituale înalte. Dracii se apropie şi ei de om, iar ei îi arată feţe clare. Şi clarvederea atavică, prin ereditate, apare astfel; dar nu este lucrul just.

Iar dacă esoteristul este mai avansat, atunci va şi vedea – ca prin geamuri de sticlă în lumea spirituală – cum se ţese şi

se lucrează la acest trup de Eu din partea marilor entităţi spirituale care lasă să se reverse către el cunoştinţele lumilor mai înalte.

Dar pe lângă gânduri înalte, nobile apar în suflet şi gânduri zilnice, ba chiar groteşti. Şi tocmai la esoteristul avansat se întâmplă ca el să-şi vadă greşelile extinse la o mărime înfiorătoare, fără să se ruşineze de ele. Ele sunt aici, el nu poate să le gonească. Este şi foarte natural, ele trebuie să fie aici, pentru că doar sunt în el. Tocmai în cele mai sacre clipe ale meditaţiei se apropie de noi pofte şi pasiuni de care nu suntem conştienţi în viaţa exoterică, cel puţin de această tărie. Aici ajută cel mai bine auto-strunirea esoterică. Veridicitate trebuie să exersăm, să fim adevăraţi în toate simţămintele şi sentimentele vieţii. Şi încă un alt lucru mai trebuie să percepem: sentimentul recunoştinţei faţă de marile entităţi spirituale, de ierarhiile dumnezeieşti. Pentru tot ce considerăm cunoaştere ce ne este dată prin ele – fie ea oricât de abstractă – trebuie să le fim recunoscători.

Veneraţie trebuie să simţim şi recunoştinţă faţă de cei care lasă să se reverse în noi înţelepciunile lumilor mai înalte. Aceste simţăminte sunt cele ale cucericiei adevărate şi acţionează în mod deosebit asupra dezvoltării noastre sufleteşti şi ne fac, înainte de toate, capabili să depăşim duşmanii sufletului, poftele şi pasiunile. După fiecare meditaţie trebuie să ne dedicăm acestor sentimente de recunoştinţă. Nu au existat întotdeauna timpuri în care viaţa spirituală se revărsa întocmai ca acuma. Asemenea legături esoterice, aşa cum suntem noi astăzi aici împreună, acestea nu au existat întotdeauna.

Forţele care acţionează împotriva omenirii vor să împiedice să fie răspândite învăţăturile spirituale curate şi să devină noţiuni. Sunt entităţi puternice la vârf, iar ele lucrează sârguincios.

Condiţia de bază a vieţii esoterice curate sunt veridicitate, hărnicie şi anduranţă. De aceea trebuie să fim

adevăraţi în fiecare clipă a vieţii noastre. Iar de aceasta aparţine şi faptul ca să nu suprimăm adevărul prin aceea că nu vrem să spunem nimic împotrivă, atunci când o personalitate comite o eroare, doar pentru că este tocmai această personalitate. La ceva ce putem, ce trebuie să recunoaştem drept eroare nu este permis să tăcem. Asta ar însemna să suprimăm adevărul; asta ar fi de-a dreptul înspăimântător, dacă am vrea să suprimăm aici adevărul.

Şi încă un lucru mai trebuie să luăm în considerare, şi anume hărnicia şi anduranţa elevului esoteric, menţionate deja mai sus. Se întâmplă că anumite suflete devin delăsătoare, că nu mai vor să preia adevărurile mai înalte. Căci aceasta ţine de o muncă foarte intensă, pentru a te apropia de ceea ce avem de cuprins, adică a ne însuşi cele mai noi cercetări oculte despre Misteriul de pe Golgotha şi ceea ce se spune aici mereu despre Evanghelii, care tocmai că se referă la Misteriul de pe Golgotha. Pagină cu pagină trebuie prelucrată, pentru a înţelege marile adevăruri care s-au revărsat către noi de la Krishna pană la Ilie, pentru a se uni apoi în impulsul christic (lucru pe care l-am şi discutat în conferinţe exoterice).

Nu materialiştii şi criticii Bibliei sunt cei mai mari duşmani ai noştri, ci cei care deja au lucrat printre noi la răspândirea învăţăturilor teosofice, care au devenit însă delăsători, în sensul pe care tocmai l-am sugerat. Puterile luciferice se agaţă aici cel mai uşor, unde domnesc delăsarea şi lenea faţă de viaţa spirituală. Fiecare esoterist trebuie să aducă jertfă, jertfă din comoditate, din timp, pentru a pătrunde cu totul în ceea ce este chiar sarcina noastră: să vestim Misteriul de pe Golgotha.

În ultimii zece ani, pentru Europa Centrală a avut loc impactul spiritual care poate duce la vedere suprasenzorială şi de aceea trebuie cu seriozitate deplină, cu dăruire deplină să ne apropiem de această sarcină.

Nu trebuie să ne jucăm precum copiii. Ar fi anormal dacă adulţii ar vrea să se joace cu păpuşa şi cu arlechinul. Aşa este şi când esoteristul nu îşi ia sarcina destul de în serios, după ce a pornit odată pe calea esoterică. Se întâmplă ca un esoterist să-şi părăsească iarăşi drumul, după câtăva vreme. Adesea, acest lucru este dat prin condiţii exterioare. Ceea ce şi-a prelucrat el aici, asta îi rămâne, asta nu se pierde. Adevăratul esoterist, însă, nici nu mai poate să părăsească drumul.

Pentru asemenea suflete delăsătoare, cum tocmai le-am descris, ce spun forţele antagoniste? Le spun acestor suflete: Lucraţi, ca să avansaţi în continuare? – Nu! Ele spun: Vine „unul", care vă va da totul, va revărsa peste voi toată cunoaşterea! – Dacă astfel este aşteptat „el", cu nerăbdare, atunci cu siguranţă nu vine. Dacă, acum, ceea ce tocmai se desfăşoară pe cealaltă parte, observăm cu totul obiectiv atunci trebuie să ne spunem: simpatie nu putem să arătăm pe plan fizic faţă de cele pe care le-am recunoscut drept eroare. Dar nu putem să luăm cu noi sentimente de simpatie şi antipatie în meditaţiile noastre, aici trebuie totul să tacă din partea unor astfel de simţăminte. În Societatea Teosofică, căreia încă mai trebuie să-i aparţinem, în care mai trebuie să rămânem, după zicerea de judecată a Maeştrilor înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor, se spune tot mai des că fiecare ar putea să aibă propria sa opinie şi asta ar fi frăţesc.

Fiecare poate să aibă propria sa opinie; dar nu este frăţesc să laşi să existe o eroare şi nu se poate tăcea atunci când în reviste teosofice, unde avem de vestit adevărul ca misiune a noastră, acest lucru este desconsiderat, ba chiar deformat până la caricatură.

Acum vom mai arăta cum putem ajunge, din toate lucrurile astea, totuşi la sentimentele pozitivismului. Trebuie să simţim iubire pentru cei cărora trebuie să ne opunem în exterior. Cu inima sângerândă trebuie să spună Maestrul ceea ce are de spus, dar în acelaşi timp să aibă sentimentul de

iubire, chiar dacă nu este perceput de cealaltă parte, unde chiar totul este considerat un atac.

Trebuie să nu suprimăm critica în viaţa noastră esoterică, ci să învăţăm să privim lucrurile şi problemele în mod obiectiv. Aceste lucruri trebuie discutate; dar nu trebuie să devenim neiubitori faţă de potrivnici.

Cea mai bună iubire este de a privi adevărul în mod obiectiv şi de a menţine sentimentul cald de iubire în inimă. Dacă am dezvoltat astfel în noi sentimentele de iubire, de dăruire faţă de lumile spirituale, curajul de jertfă şi anduranţa, atunci vom şi creşte tot mai mult în lumile spirituale, de unde provenim. Atunci vom ajunge tot mai mult la adevărata înţelegere a zicerii pe care ne-au dat-o Maeştrii:

În spirit se afla germenele trupului meu ...

* * *

Însemnarea E

Ar putea să pară că, în acest timp critic, viaţa esoterică ar fi chiar împiedicată. Ca şi cum acele puteri spirituale care stau duşmănoase în faţa cursului dezvoltării noastre, a străduinţei noastre ar vrea să devină tot mai puternice. Acesta nu e nevoie, însă, să fie cazul, şi nici nu este, la cel care se străduie just. Se va face cu siguranţă adesea observaţia că – în ciuda celei mai mari intensităţi şi dăruiri faţă de meditaţie, în ciuda celei mai mari străduinţe de a lăsa să intervină apoi timpul de linişte în care toate gândurile despre viaţa exterioară sunt deconectate – nu se arată, nu intervine nimic din impresiile suprasenzoriale. Atunci ne îndreptăm spre preocupările noastre zilnice ne adâncim cu totul în cerinţele zilei, iar atunci se poate întâmpla ca, dintr-odată, fugitiv, „ca un vis", apare un gând în noi, care nu are nimic chiar nimic de-a face cu lucrurile zilnice *pe care* tocmai le efectuăm, care se joacă precum ceva suprasenzorial înăuntru. „Se gândeşte pe sine însuşi" în noi. Acest lucru poate să apară doar scurt timp şi fugitiv şi putem să îl lăsăm neobservat. Bine este, însă, şi stimulativ pentru esoterist ca asemenea ocazii, în care are

loc ceva ca o ţesere asupra trupului de gânduri, a trupului Eului, să le observăm, să fim subtil atenţi la ele, iar apoi de fiecare dată să trimitem în sus un sentiment de recunoştinţă către ierarhia mai înaltă. Acest sentiment de recunoştinţă pe care ar trebui să-l formăm tot mai mult în noi poate să aibă ceva nespus de stimulativ pentru noi. Şi de fiecare dată când ne-a fost posibil să desfăşurăm o meditaţie, trebuie să nutrim acest sentiment de mulţumire – şi veneraţie şi cucernicie şi intensitate. Aceasta trebuie să fie dispoziţia de bază pentru meditaţia noastră, faţă de lumea spiritual-dumnezeiească.

Dacă învăţăm să fim tot mai mult atenţi la acea subtilă apariţie a gândurilor în mijlocul muncii noastre zilnice, aceste apariţii se vor repeta tot mai mult. Tot mai dens este ţesut prin aceasta trupul nostru de gânduri (?) de către puterile spirituale.

Să ne aducem aminte de copilăria noastră şi de jocurile noastre de copii, pe care le luam atunci în serios. Să ne gândim acum că am fi puşi ca adulţi, din vreun motiv oarecare, în situaţia de a relua aceste jocuri copilăreşti cu copiii, de a le juca cu ei. Am face asta, foarte probabil, mai bine decât copiii, dar nu ne-am simţi totuşi în largul nostru în această lume a jocurilor. Aşa trebuie să facă şi esoteristul faţă de viaţa exterioară.

Nici nu putem să percepem suficient de serios şi demn acest pas de la exoterist la esoterist. Ca un adult faţă de jocurile de copii, aşa trebuie să stăm în faţa vieţii zilnice şi a activităţilor sale. Noi simţim şi ştim că adevărata noastră patrie se află într-o altă lume. Ne desfăşurăm toate treburile noastre, doar că poate mai bine decât înainte; dar în timpul meditaţiei noastre deconectăm întreaga viaţă exterioară şi simţim întotdeauna, la toate treburile exterioare că suntem cetăţeni ai altei lumi. De-abia atunci, desigur, vom înţelege just sarcina noastră, dacă suntem în acelaşi timp conştienţi că tot ce este senzorial este expresia unui spiritual. De unde nici dispreţ faţă de senzorial, doar o estimare corectă.

Înainte de toate, însă, trebuie să ne conducă un lucru: iubirea faţă de adevăr. Nimic din sentimentele personale nu trebuie să se furişeze în meditaţia şi concentrarea noastră, nici măcar în visele noastre. Iar atunci când vedem că unul, pe care îl iubim, greşeşte, atunci asta nu ne împiedică să iubim persoana sa tot mai mult, dar niciodată, niciodată nu are voie să se întâmple ca adevărul, dintr-o presupusă iubire frăţească, să fie crucificat. Căci asta nu e iubire, să îl laşi pe altul în eroare.

Se poate spune liniştit, că în teosofie are voie fiecare să aibă propria sa opinie. Acest lucru are voie şi trebuie să aibă fiecare. Dar un lucru este, care nu are voie: părerile şi concepţiile altora să le interpreteze greşit, să le răsucească, să producă un neadevăr conştient. Asta nu are voie – cum s-a întâmplat acest lucru împotriva noastră cu câteva săptămâni în urmă, într-o revistă teosofică.

A fost misiunea noastră şi sarcina, din însărcinarea puterilor spirituale care conduc mişcarea noastră, ca aici în Europa Centrală, în acest timp să trezim înţelegerea pentru profunda semnificaţie a Misteriului de pe Golgotha.

Dacă cineva devine delăsător şi nu mai vrea să-şi ia şi să-şi prelucreze cunoştinţele din ceea ce curge în jos din lumea spirituală, atunci acest lucru e de înţeles; dar motivul este totuşi în el însuşi. Jertfe trebuie să aducem cunoaşterilor noastre, jertfă de forţă de gândire, jertfă de voinţă, jertfă şi de timp. Căci nu putem să ne dobândim cunoştinţele din zbor. Este necesar tot mereu să învăţăm, să învăţăm, să învăţăm pentru ca să ne însuşim din ce în ce mai bine tot ceea ce de atunci a putut fi spus din înţelepciunea ocultă despre Misteriul de pe Golgotha – într-o linie dreaptă, spus de la început.

Tocmai aceasta este misiunea noastră aici în Europa Centrală, de a pătrunde tot mai mult înainte spre înţelegerea Misteriului de pe Golgotha, unde au curs împreună forţele lui Ilie şi ale lui Krishna. Dacă, acum, se spune din cealaltă parte

că nu este necesar ca prin muncă grea, dură, plină de efort să dobândim deja de acum cunoştinţele despre Christos, căci învăţătorul lumii vine şi El o să răspândească atunci comorile sale de înţelepciune, acesta este o concesie faţă de tot ce este delăsător, comod. Este o alianţă cu elementele lumii spirituale care sunt duşmănoase mersului evoluţiei omeneşti în sus. Dacă sunt nutrite asemenea gânduri, atunci Învăţătorul lumii cu siguranţă nu va veni!

Chiar dacă în exerciţiile şi meditaţiile noastre nu simţim niciun succes mult, mult timp, să nu devenim delăsători, ci, cu multă răbdare, anduranţă şi energie tot mereu să tindem, să ne străduim tot mai departe. Vine pentru fiecare, cândva, ora în care cu adevărat „vede".

În spirit se afla germenele trupului meu ...

Oră esoterică
Basel, 22 septembrie 1912
Însemnarea A

Am văzut în ora de alaltăieri [Nota 134], în exemplul copiilor care se joacă, cum se comportă elevul esoteric faţă de viaţa exoterică atunci când a pornit din el însuşi pe cărarea esoterică, după cum acuma, când iarăşi se joacă jocurile copilăreşti, poate să se joace şi mai bine decât copiii înşişi, din acel motiv, că nu se aduce în legătură cu jucăria, cum o fac copiii, ci se aduce în legătură cu copiii înşişi. Jucăria nu contează, ci relaţia cu copiii contează, starea sa sufletească. Aşa este şi pe calea esoterică. Aici, elevul intră într-o altă relaţie cu mediul său. Aici el îl priveşte cu alţi ochi decât înainte. El a crescut, într-o anumită privinţă, dincolo de el, şi totuşi îl înţelege mai bine. Nu trebuie să devenim lipsiţi de interes pentru lucrurile lumii exterioare. Prin şcolirea esoterică apare de la sine, treptat, faptul că pierdem interesul pentru ceea ce ne-a interesat înainte.

Omul, aşa cum stă în viaţă, este mai apropiat de un om decât de altul. Aici este, bineînţeles, înclinat fie să nu observe

deloc greşelile celui de care e apropiat, fie să le scuze mult mai uşor decât la cel care îi stă în faţă antipatic. Această dispoziţie trebuie să fie şi ea transformată la esoterist. Raportul cu semenii săi trebuie să devină unul mai impersonal. Nu de pe azi pe mâine trebuie să se întâmple asta; nici nu ar fi just; ar putea fi rupte, prin aceasta, legături karmice. Dar foarte treptat trebuie să ajungă să vrea să-i ajute şi pe cei care nu îi sunt simpatici. Prin aceasta, omul ajunge, desigur, să vadă ieşind mai pregnant în evidenţă decât înainte greşelile oamenilor – şi ale celor pe care îi iubeşte –, dar asta nu strică deloc, asta se echilibrează din nou prin şcolirea esoterică.

Atitudinea noastră sufletească devine cu adevărat o alta. Trebuie astăzi să insistăm mai mult asupra ceea ce ni se întâmplă în clipele în care lăsăm să reverbereze ecoul meditaţiilor noastre. Nu e totuna, dacă această implicare a lumii spirituale apare imediat după meditaţie sau de-abia mai târziu, în viaţa zilnică, tot aşa şi dacă aceasta este o urmare a meditaţiei sau dacă este doar o aşa-zisă clarvedere sau clarauzire atavică sau pretenţia unor viziuni.

Pentru viaţa noastră sufletească este cel mai valoros lucru, dacă aceste treceri intervin doar fugitiv şi sunt uitate cu uşurinţă. Importantă pentru esoterist este atenţionarea, şcolirea de sine pentru a învăţa să fie atent la această fulgerare fugitivă a lumii spirituale. Gândirea noastră este, prin esoterism, mai fină, mai spirituală, mai independentă de creier. Să ne aducem în faţa ochilor, cum la simţirea omenească joacă un rol noţiunile de timp şi spaţiu. Timpul şi spaţiul sunt, însă, în spiritual, Maya. La un elev esoteric poate apărea momentul în care în mijlocul vieţii exoterice are dintr-odată simţământul că nu el este cel care gândeşte în acel moment, ci ca şi cum percepe trupul său de gândire, gândurile ca şi ţesând şi acţionând în el. El va avea trăirea intensă: se gândeşte (simte, vrea) ceva în mine. Această ţesere şi acţiune a gândurilor este mereu prezentă, dar în subconştient şi

numai în momente foarte deosebite apare în conştienţă. Tot mai fină, mai spirituală, mai independentă de creierul fizic trebuie să devină această gândire; tot mai mult trebuie să se trezească simţământul că în noi ceva spiritual gândeşte, simte şi vrea. Acum ar putea întreba cineva: Nu este asta oare o contradicţie, dacă odată se spune: vrem să primim totul cu deplină conştienţă, iar apoi se spune: în subconştient lucrează gândurile, Eul? Asemenea întrebări sunt un efect al gândim actuale brutale, logice – brutală nu doar faţă de oameni, ci şi faţă de gândirea însăşi. Esoteristul, însă, trebuie să înveţe să gândească fin şi subtil, el trebuie să devină conştient că în esoterism totul cunoaşte o transformare.

În viaţa senzorială, omul este conştient de cele trei forţe sufleteşti ale sale – simţire, gândire, voinţă –, prin care lucrează sufletul: sufletul senzaţiei, sufletul raţiunii şi sufletul conştienţei. La intrarea în lumile mai înalte, aceste trei componente sufleteşti ca şi cum se amestecă una în cealaltă; şi totuşi sunt separate. Şi aici pare a fi o contradicţie. Însă trebuie ştiut că cele trei componente sufleteşti nu sunt în general niciodată cu totul separate, chiar dacă fiecare pare să existe pentru sine.

Ceea ce omul are drept pofte, porniri, pasiuni, toate acestea se unduiesc şi se văluresc în sufletul senzaţiei. Acum, însă, omul a trebuit să aibă ceva, drept pol cu acţiune contrară, pentru egoitatea sa. Acest lucru l-au recunoscut puterile conducătoare anterioare ale evoluţiei omenirii şi de aceea au aşezat în sufletul senzaţiei, la om, frica. Se indică acest lucru în drama-misteriu Păzitorul Pragului [Nota 135]. Frica trebuia s-o aibă omul, altfel s-ar fi apropiat de toate, pentru a le avea pentru sine; iar egoitatea sa ar fi devenit prea puternică. Şi vechii pedagogi erau clar conştienţi de asta, iar povestirea de basme şi poveşti cu fantome forma şi ea un factor în educaţia lor. În pedagogia modernă este cu totul deplasat să le spui copiilor poveşti cu fantome. Până la un anumit grad, acest lucru este însă necesar pentru sufletul

copilului, şi anume până cât în suflet este provocată uimirea, pentru că din aceasta se dezvoltă veneraţia faţă de ceva necunoscut. Un copil căruia nu i se povesteşte niciodată despre ceva necunoscut, mare, nu poate să simtă niciodată închinarea în viaţa sa de mai târziu. Frica trebuie esoteristul să o transforme conştient în respect, cucernicie, dăruire, capacitate de jertfire. La intrarea în lumile spirituale frica trebuie transformată în veneraţie; de aceea este bine să fie cultivată pe planul fizic. Dacă, însă, sentimentul de frică în om este exagerat şi Eul nu este suficient de puternic pentru a evita ca nu numai sufletul să fie cuprins dc el, ci şi trupul, corpul fizic, atunci poate lua naştere, de exemplu, ceea ce numim turbare. – Aceasta îşi are întotdeauna originea într-un Eu slab. – Aşa cum în legătura fricii cu Eul slab sunt cuprinse de ea forţe trupeşti, aşa se tem cei afectaţi de ea de tot ce nu este închegat, ca de exemplu apa (frică de apă), ceva ce se apropie de ei dinspre elementul apei. Este aceasta o intervenţie greşită a forţelor spirituale asupra sufletului şi a corporalităţii.

Pentru sufletul raţiunii, condiţia de bază este deşteptăciunea, care atât de des este traversată de compasiune. Este straniu faptul că tocmai în sufletul raţiunii stau în opoziţie aceşti doi poli. Cât de des nu este traversat şi influenţat intelectul prin compasiune. O transpunere-de-sine în alte entităţi, simţirea împreună cu ele a durerii şi bucuriei ca şi cum ar fi ale noastre proprii, este ceva ce trebuie atins prin meditaţii conştiente. Trebuie să ajungem la simţământul ca şi cum noi toţi am fi doar o unitate şi trebuie să învăţăm să simţim că timpul şi spaţiul devin ceva separat, aşa cum e spus deja la început. Cu un exemplu ne putem lămuri acest lucru.

O mamă va percepe durerile copilului ei cu totul altfel dacă ea îl mai poartă în braţe, iarăşi altfel când are doi până la trei ani, şi încă o dată altfel va sta faţă de ele când copilul are douăzeci de ani. Tot astfel simţirea faţă de propriul copil este altfel decât faţă de cel străin. O mamă va simţi în general

altfel, pentru că este legată de copilul ei, este o unitate, la fel cum noi suntem o bucată din unitatea lumilor spirituale. Şi vedem şi faptul că Maya devine diferită prin timp şi spaţiu şi că tot astfel se modifică compasiunea sufletească.

Adesea va reieşi faptul că simţim mai des, la o astfel de compasiune, o beatitudine grozavă în noi. Însă nu trebuie să ne dedăm acestei dispoziţii. Acesta trebuie să fie doar sentimentul predominant dacă vrem să devenim liberi de trup, aşadar să nu simţim în trupul fizic, ci în meditaţie, iar atunci să savurăm beatitudinea grozavă, să colaborăm creator asupra lumii.

Acest simţământ de beatitudine produce cea mai mare egoitate; de aceea este stimulativ doar prin meditaţie. Trebuie să suportăm în existenţa noastră fizică cu degajare tot ceea ce ne este pus de soartă şi să învăţăm simţământul ca şi cum toate acestea nu ne-ar interesa deloc pe noi personal, ci să luăm totul atât de liniştiţi şi degajaţi, ca şi cum corpul nostru ne-ar fi străin nouă înşine. Tot astfel trebuie să trezim şi sentimentul în noi, nu că suntem aleşi pentru a face progrese, ci să ne putem bucura tot aşa de progresele altora ca şi de ale noastre proprii. Pentru dezvoltarea lumii este cu totul indiferent cine face progresele, dar pentru noi, combaterea, transformarea egoismului este factorul esenţial.

Simţământul de a-se-putea-decupla-pe-sine-însuşi este unul din polii sufletului conştienţei. Polul opus, însă, care pătrunde înăuntru din lumea spirituală, este conştiinţa. Aceasta ne reţine acuma, când vrem să facem acţiuni care nu corespund cu legile morale. Trebuie să ne lăsăm conduşi şi îndrumaţi de conştiinţa noastră şi nu să acţionăm după principiile marelui om de stat despre care se spune că el, deşi aparent se lăsa condus de caii săi, totuşi conducea aceşti cai cum vroia şi le dădea direcţia.

Trebuie să fim atenţi pe planul fizic ca să formăm conştiinţa în modul corect, căci numai ceea ce ne-am cucerit putem să luăm cu noi în lumile spirituale. Dar conştiinţa se

modifică şi prin meditaţiile noastre. Există o treaptă, iar aceasta este treapta cea mai grea pentru ocultist: „a-deveni-lipsit-de-conştiinţă”. Aici trebuie, însă, omul să fie deja mult avansat şi să fi curăţat totul din sufletul său; vanitate şi ambiţie, aceste cele mai rele forţe sufleteşti care pot tot mereu să-l aducă pe om la cădere, pe acestea trebuie să le fi transformat cu totul.

A fi „fără conştiinţă” este doar o simţire liberă de trup în sensul celei mai înalte cunoaşteri de sine, pentru a se simţi doar atunci ca un centru pentru preluarea adevărurilor din lumea spirituală. Noi trebuie să învăţăm să ducem o viaţă dublă, să avem simţământul că purtăm cu noi corpul nostru fizic ca pe o bucată de lemn. Esoteristul trebuie să înveţe să simtă că întregul său corp este un organ pentru gândire, simţire, voinţă.

El trebuie să ajungă ca nu doar cu creierul său fizic, peste care se întinde craniul dur, să gândească, ci cu toate părţile corpului său şi că mâinile sale sunt, spre exemplu, mai bune organe pentru gândire decât creierul său. El trebuie treptat să spiritualizeze fizicul în aşa fel, încât totul devine pentru el doar unealtă. El trebuie să devină în aşa fel, încât mâinile, îndeosebi mâinile eterice, atunci când le priveşte, să nici nu le vadă, aşa cum acuma nu vede (nici) creierul său, nici ochii săi.

Exemplu: toporul în mână. Aşa cum simţim toporul drept ceva exterior, tot astfel trebuie să fie percepută şi mâna drept ceva exterior de către noi, ce nu aparţine de noi. Trebuie să fim factorul motor care conduce mâna ca unealtă, cu care lucrăm. (Mâna trebuie să fie factorul motor cu care lucrăm, trebuie să fie spiritualul motor şi totul să devină unitate.)

În noi trebuie să prelucrăm totul dincolo de corporal şi să ne spiritualizăm intelectual, încât să devenim egali cu imaginea noastră primordială.

În spirit se afla germenele trupului meu …

* * *

Însemnarea B

Vrem să mai luăm odată comparaţia despre comportamentul adultului faţă de jocurile copilăreşti şi poziţia esoteristului faţă de viaţa exterioară. Aşa cum adultul poate să se joace mai bine decât copiii pentru că se apropie din alte puncte de vedere de jocul copilăresc, aşa trebuie esoteristul să-şi îndeplinească pe cât posibil mai bine întreprinderile sale zilnice, pentru că lasă să se reverse în ele dăruirea şi forţa pe care i le acordă viaţa lui meditativă.

Ce anume îşi dobândeşte el prin meditaţie? El îşi adună cele trei forţe sufleteşti ale sale, am putea spune, într-un punct şi le concentrează asupra lumilor spirituale, iar acestea lasă să curgă în fiecare dintre suflete ceva ce este corespunzător acestuia. Cele trei forţe sufleteşti, sufletul senzaţiei, sufletul raţiunii sau al afectelor şi sufletul conştienţei, vor deveni, atunci când sunt ridicate în spiritual, mai înrudite între ele şi totuşi mai separate. Aceasta este o aparentă contradicţie, însă esoteristul trebuie să se obişnuiască cu o logică mai subtilă decât este cea pe care o întâlnim în gândirea modernă materialistă; căci aceea este brutală. De exemplu, ne-am putea spune cu logica obişnuită că în orele esoterice ni se spune mereu că nu ar trebui niciodată să fim neatenţi la conştienţa noastră, la gândirea noastră clară; acum, am auzit, însă, data trecută că în afară de această gândire ar mai trebui să dezvoltăm ceva în noi, ce gândeşte independent de ea. Asta ar putea părea o contradicţie. Doar că cei care exercită această critică uită că aşa ceva este atins tocmai prin meditaţie, că este, aşadar, ceva cu totul diferit decât dacă esoteristul lasă să urce în mod inconştient în sine gânduri şi reprezentări.

În sufletul senzaţiei, prin care tălăzuiesc pornirile, poftele şi pasiunile noastre, puterile care conduc dezvoltarea Pământului lasă să se reverse ceva ce este foarte vindecător pentru om, fără de care nu ar ajunge într-un raport corect cu

mediul, şi anume frica. Fără frică, omul s-ar simţi familiar cu tot ce este mai înalt, ar vrea să ducă democraţia zdrenţuită de pe Pământ în lumile spirituale. Dacă îi opune fricii în mod just Eul său, atunci el o transformă în veneraţie, în cucernicia despre care am vorbit ultima dată, şi va trata astfel în mod corect acest sentiment. – Periculos poate să devină într-un caz special, dacă este stins Eul în sufletul senzaţiei. Iar acest lucru are loc, spre exemplu, dacă omul este lovit de turbare. Atunci sentimentul de frică creşte înfiorător de mult, iar omul simte groază faţă de tot ce nu are o influenţă senzorială nemijlocită, de exemplu faţă de apă. De aici teama de apă care apare atât de des la turbare. – În ziua de astăzi, există o astfel de aversiune împotriva provocării la copii a fricii de fantome. Într-o măsură exagerată, aceasta este dăunătoare, dar nu strică să aibă copiii un simţământ despre faptul că în spatele lucrurilor vizibile domneşte ceva. Copiii care nu au cunoscut niciodată prin intermediul basmelor acest sentiment, dezvoltă mult mai greu sentimentul de veneraţie în ei. Iar frica adulţilor faţă de frica de fantome a copiilor este realmente inutilă.

În sufletul conştienţei curge din lumea spirituală ceva diferit. În el, noi gândim, dar pe lângă această gândire, puterile care conduc dezvoltarea Pământului au mai dat şi compătimirea, compasiunea. Forţele care gândesc în noi şi trezesc compasiunea faţă de alte fiinţe sunt active în acelaşi suflet. De aceea îl şi numim sufletul raţiunii sau al afectivităţii, de aici cele două nume. Această compasiune trebuie, aşadar, să fie dezvoltată de esoterist în mod deosebit. Până acum, ea este colorată la om absolut după gradul de apropiere sau depărtare faţă de semenii lui. Dacă unui om pe care îl iubim i se întâmplă ceva, atunci simţim asta mai puternic decât faţă de altcineva. Dar nu trebuie să ne bucurăm împreună cu altul, să suferim cu el, ci trebuie ca şi cum să ne dizolvăm în bucurie, în suferinţă. Trebuie să le simţim ale noastre.

Dacă cineva se taie la deget, atunci *noi* trebuie, am putea spune, să fim tăiaţi la deget. – Un pericol este şi aici: anume a lăsa compasiunea să degenereze într-un fel de beatitudine, în care ne desfătăm.

În sufletul conştienţei, divinităţile care stau înaintea dezvoltării Pământului au pus conştiinţa. Aceasta este o forţă, singura forţă care poate şi trebuie să strunească omul, adică Eul său. La esoterist ea devine altfel în efectul ei. Despre un anumit om de stat se spunea că deciziile şi modul său de acţiune l-ar conduce cum o fac şi caii lui, dar caii săi mergeau încotro îi conducea el [Nota 136]. Esoteristului îi devine puterea de a-şi putea conduce conştiinţa, iar aici este aproape pericolul, de a deveni lipsit de conştiinţă, de a conduce caii încotro vrem. Aici joacă pasiunile noastre un rol fatal. Dacă lăsăm să apară în noi ambiţia şi vanitatea, aceste lipitori pe dezvoltarea omenirii, atunci poate avea efect foarte distructiv. Ele îl însoţesc pe om până sus, în lumile spirituale.

Pentru a ne întări apartenenţa comună, fiecare dintre noi ar trebui ca în fiecare dimineaţă de duminică la ora 9 să trimită în lume următorul gând: „În spiritul omenirii mă simt unit cu toţi esoteriştii".

* * *

Însemnarea C

Trebuie să luăm în serios comparaţia despre raportul esoteristului cu mediul său cu cel al adultului faţă de copii, la al căror joc participă. Adultul nu va avea atât de mult o relaţie cu jucăria, aşa cum există pentru copil, ci va avea mult mai mult un raport cu copiii înşişi. Ceea ce îl face să se joace este interesul faţă de copii. Aşa trebuie să fie aceasta şi pentru esoterist, interesul său faţă de semenii lui trebuie să provoace faptul că în viaţa obişnuită face totul atât de bine şi de exact pe cât posibil, deşi impulsul său este un altul decât al exoteristului.

Am arătat faptul cum, pentru cel care exersează cu seriozitate, din aceasta va apărea o anumită conştientizare a

unei a doua vieţi de gânduri. Aceasta nu este o viaţă de gânduri subconştientă, pentru că este scoasă la iveală de o exersare conştientă, aşadar prin care omul vrea să devină conştient de sine însuşi. De asemenea, spuneam cum această a doua conştienţă este greu de menţinut în prima, cum tot ce ne aduce ea este ca şi cum ar „trece în fugă". Ceea ce ne este dat prin divinităţi se anunţă, am putea spune, cu modestie, în timp ce tocmai ceea ce vine spre noi în viziuni remanente, care se impun, trebuie să întâmpinăm cu neîncredere. Ceea ce se bazează pe clarvedere atavică poate avea ceva constrângător; ceea ce în noi, atunci când ne-am pregătit în modul just, este dat prin divinităţi, nu are niciodată acest caracter, este mai degrabă întotdeauna ceva fugitiv, greu de reţinut. Trebuie să ne obişnuim cu o anumită subtilitate a gândirii. Noi primim impresii prin sufletul senzaţiei, al raţiunii şi al conştienţei. Ceea ce este amestecat în sufletul senzaţiei este frica. Fără frică nu ar exista pietate, am vrea să ne familiarizăm imediat cu toate, în egoism brutal. Ceea ce ne reţine, ceea ce ne mai dă o simţire pentru a recunoaşte ce e sfânt în lucruri sau fiinţe, în faţa căruia trebuie să ne reţinem, este o anumită nuanţă a fricii. Aceasta e bună şi este transpusă în conştienţă mai înaltă tot mai mult în veneraţie, cucernicie, smerenie şi închinare. Polul opus al fricii trebuie să fie sentimentul de Eu, pe care nu trebuie să îl pierdem.

Ceea ce este amestecat cu sufletul raţiunii este compătimirea şi bucuria comună. De aceea, acesta şi are două nume: Sufletul raţiunii şi al afectelor. Simţirea comună cu ceilalţi devine în conştienţă mai înaltă: a deveni o unitate cu celălalt. Nu mai simţim *cu*, ci *suntem* cealaltă fiinţă. Această simţire revărsată cu totul în conştienţă mai înaltă are ceva ce ne dă un sentiment de beatitudine, ne simţim propria entitate cu totul extinsă într-o entitate atotcuprinzătoare, care suferă şi se bucură împreună cu toate fiinţele. Acest lucru poate, însă, să devină un pericol pentru viaţa exoterică obişnuită. Căci trăirea acestui sentiment de beatitudine poate să devină

şi un fel de egoism mai înalt. Aşadar, în viaţa obişnuită trebuie ca raţiunea, înţelegerea liniştită să fie polul opus pentru compasiune.

Ceea ce se află în sufletul conştienţei este conştiinţa. Dar prin intrarea în viaţa mai înaltă, conştiinţa devine aşa, încât putem determina noi înşine în ce mod vorbeşte, că o urmăm, într-adevăr, dar indicăm noi înşine calea pe care trebuie să meargă. Dacă, însă, în viaţa obişnuită nu este şcolit şi dezvoltat puternic simţământul moralităţii, atunci poate apărea, datorită acestui fapt, un fel de lipsă de conştiinţă. De aceea trebuie să stăm fermi în viaţa obişnuită, în ce priveşte principiile morale, întrucât conştiinţa, în lumile mai înalte, îi urmează voinţei omului şi este determinată prin voinţă. Această lipsă de conştiinţă trebuie apoi să găsească un pol opus într-un anumit sentiment de solidaritate cu întreaga omenire. Trebuie tot mai mult şi mai mult să ne simţim că devenim una cu întreaga omenire. Tot mai puţin şi mai puţin va fi importantă existenţa noastră personală şi corporală proprie. Corpul devine un fel de jucărie, cu care şi noi, ca adulţi, ne jucăm printre copii în viaţă, pentru a le putea fi de folos semenilor noştri. Dar aşa şi trebuie să devină, privitor la trupul nostru astral. Nici dorinţele, înclinaţiile, simpatiile şi antipatiile noastre nu trebuie să ni se mai pară importante. Trebuie să ne educăm sentimentul de solidaritate cu întreaga omenire. Chiar dacă cineva nu ne este simpatic, trebuie totuşi să vrem să ajutăm cu cea mai mare iubire, ba chiar cu şi mai multă iubire decât dacă am simţi de la sine simpatie. Propriul nostru progres trebuie să nu ni se mai pară de atât de mare importanţă faţă de noi înşine. Trebuie să facem chiar tot ce putem, dar trebuie să simţim că pentru întreaga dezvoltare a omenirii este indiferent dacă eu am o anumită capacitate sau un altul. Noi trebuie să ne putem bucura la fel de mult pentru avansarea altuia, ca şi cum am face-o pentru propria noastră avansare. De-abia când putem privi asupra propriului nostru corp ca la ceva ce aparţine de lumea exterioară vom putea şi

gândi cu întregul nostru corp. Atâta timp cât este așa, că suntem conștienți de corpul nostru ca de ceva ce aparține de noi, așa nu putem să îl folosim drept organ de cunoaștere. Trebuie realmente să ajungem ca mâna noastră, spre exemplu, să nu o mai vedem deloc, doar atunci devine mâna organul de gândire care poate să fie. Așa trebuie să ne simțim tot mai mult și mai mult una cu întreaga omenire, iar corpurile noastre să le privim drept jucărie de care ne folosim în viață pentru a-i ajuta pe semenii noștri.

* * *

Însemnarea D

Alaltăieri am vorbit despre faptul că trebuie să ne comportăm față de viața exoterică precum adulții față de jocurile de copii. Mai bine se va juca adultul decât copilul, dar din iubire față de copii, nu față de jucărie. Nu trebuie, într-aceasta, să gândim că viața unui călugăr ascetic ar fi idealul către care trebuie să tindem. Trebuie să ne îndeplinim fideli îndatoririle noastre zilnice și doar în meditația noastră să ne ridicăm cu totul din viața zilnică.

Primul lucru pe care îl vom trăi ca succes al meditației este o gândire mai subtilă. – Gândirea materialistă este una brutală. – Asupra țeserii de gânduri, asupra lui „Se țese în mine" – atunci când, fără adăugarea propriilor gânduri de Eu, aceasta străfulgeră ca o umbră în noi – la acest lucru ar trebui să fim atenți.

Acuma, cineva ar putea spune că asta e o contradicție: pe de o parte trebuie să fiu atent și să înmulțesc în mine această țesere inconștientă pentru mine, pe de altă parte trebuie totuși ca gândirea mea să devină tot mai conștientă în mine.

O astfel de obiecție arată, însă, că ea nu provine încă din acea gândire esoterică subtilă, căci – trebuie să fim tocmai atenți mereu, exact la tot ce se spune – se zice: la cel care meditează, aceste gânduri vor apărea ca urmare a meditației. Nu s-a spus despre o fulgerare a gândurilor în viața exoterică.

Caste, ba chiar, am putea spune, modeste intervin prin aceasta puterile dumnezeiești. Mult mai puțin bună este așa-numita clarvedere atavică, ereditară a exoteriștilor. În mod turbulent, în imagini puternice, palpabile se revelează dracul aici. În mod gingaș, modest, visător [se revelează] la esoterist Dumnezeu.

Trebuie ca, la urcarea în lumile spirituale, să învățăm să ne simțim tot mai mult drept treime. Drept treime compusă din sufletul senzației, sufletul rațiunii sau al afectelor și sufletul conștienței. Și aici, iarăși o aparentă contradicție, dacă se spune că pe de o parte are loc o tot mai strânsă adunare, unduire amestecată a celor trei, iar pe ce altă parte, o mai puternică izolare a fiecărei forțe sufletești în parte.

Frica este ceva ce trebuie să fie prezent în sufletul senzației, altfel omul nu ajunge niciodată la adevărata venerație, niciodată la acea dăruire și cucernicie pe care trebuie să le dezvoltăm față de puterile spirituale. Dacă iubim un trandafir sau un om, atunci se mai amestecă întotdeauna și ceva frică în sentimentul de iubire. Nu vrem să ne apropiem prea mult de celălalt, vrem să păstrăm o anumită distanță față de el, distanță față de ceea ce se află în el.

E un lucru prostesc dacă pedagogii materialiști moderni vor, spre exemplu, să izgonească frica de fantome cu totul din viața copiilor. Greșită este această frică față de frica de fantome. Este bine dacă deja în sufletul copilului vine o bănuială despre nedeterminat; acest lucru pregătește atunci terenul pentru venerație. Desigur că acest lucru nu trebuie nici să fie exagerat, nu trebuie niciodată să se ajungă atât de departe încât frica să devină predominantă, ca Eul să-și piardă barierele în sufletul senzației. În spiritual nebunie, în fizic, spre exemplu, turbare, care apare odată cu temerea față de apă, pentru că tot ce este substanțial este perceput atunci drept neplăcut.

În sufletul rațiunii sau al afectelor apare compătimirea – de unde și al doilea nume al său –, care foarte adesea este

combătută de raţiune şi invers. Compătimire, iubire faţă de întreaga lume dezvoltă esoteristul tot mai mult, disponibilitate bucuroasă pentru jertfire. Vrem să ajutăm, să ajutăm chiar şi oamenii care îi sunt unuia nesimpatici. Nu trebuie doar să ne bucurăm cu celălalt, nu doar să suferim cu el, trebuie să fim noi înşine bucuria, noi înşine suferinţa.

Beatitudinea apare atunci în sufletul raţiunii pentru lumea spirituală. Cu cât mai multă suferinţă corporală şi durere sufletească, cu atât mai mare beatitudinea de acolo.

În sufletul conştienţei apare conştiinţa. Noi trebuie să o dezvoltăm aici, pe planul fizic, pe care poate să fie dezvoltată.

Despre un om de stat se spune că îşi urmează doar caii, dar aceştia îl conduc încotro vrea el. Aşa este şi cu conştiinţa. În starea fără trup, la care trebuie să ajungem pentru a trăi în lumea suprasenzorială, noi trebuie să-i dăm direcţia conştiinţei. De aceea trebuie să o fi condus corect deja aici.

Esoteristul trebuie să fie atent mereu la sine însuşi, la ceea ce vrea să devină predominant în el. Din lipsă de conştiinţă devine astfel, în sufletul conştienţei, conştiinţă mai înaltă în lumea spirituală.

Dacă ne trăim în sufletul conştienţei, atunci ajungem la simţământul de a fi uniţi cu întreaga omenire.

Oră esoterică
Berlin, 8 noiembrie 1912
Însemnarea A

Câte unul va avea după o exersare îndelungată sentimentul că nu a avansat în trăirea lumii spirituale. Deşi, aceasta se poate baza pe o eroare. Se poate întâmpla ca, în timpul meditaţiei sau după meditaţie, să nu se observe nimic, dar dacă apoi ne dedicăm iarăşi ocupaţiilor obişnuite şi nu ne adâncim cu totul în munca exterioară se poate întâmpla ca, dintr-odată, să avem sentimentul: acum gândeşte ceva în mine! – De asemenea, poate să se întâmple adesea ca unul care meditează să fie de părere că a adormit în timpul

retrospectivei sale, dar dacă se trezeşte iarăşi şi se străduieşte să meargă pe urmele a ceea ce s-a întâmplat între timp în el, va afla adesea că retrospectiva a fost totuşi continuată între timp. Este foarte important de simţit acest lucru. Nu se află în contradicţie cu ceea ce a fost spus întotdeauna, că nu trebuie să dăm nicio valoare la lucrul care se întâmplă fără Eu. Căci prin faptul că îl chemăm înapoi în memoria noastră, tocmai că îl întrupăm Eului.

Cine a avut asemenea trăiri, acela poate să fie pătruns în momente deosebite de conştienţa: Se gândeşte – nu eu sunt cel care gândeşte, ci se gândeşte, şi anume: *Mă gândeşte pe mine** Acesta este, esoteric vorbind, acelaşi lucru care a fost exprimat exoteric în cuvintele: „În gândirea ta trăiesc gânduri cosmice".

* În limba germană apare forma impersonală „se", care e greu traductibilă. Ar fi nevoie să se scrie: „Se mă gândeşte pe mine", iar mai încolo „Se mă acţionează pe mine", ceea ce e incorect gramatical. (Nota trad.)

Cu acest gând de *Mă gândeşte pe mine* ne putem pătrunde în fiecare moment, fie chiar şi doar câteva secunde, atunci când suntem liberi în

viaţa [zilnică]: de gândul că gândurile lumii au creat, prin gândirea lor ceea ce îmi apare de obicei drept „Eu", – că şi sentimentul meu de Eu este un gând care mă gândeşte. Dar niciodată nu trebuie să apară acest gând fără a fi însoţit de un anumit simţământ. Omul care stă înăuntrul lumii este de părere că se poate gândi orice; esoteristul ştie că există anumite gânduri care nu este permis să fie gândite, dacă nu sunt însoţite de simţămintele corespunzătoare. Simţământul sau sentimentul care trebuie să îl însoţească pe *Mă gândeşte pe mine* este cel al cucerniciei. Doar dacă legăm acest sentiment cu acel gând, gândim gândul în mod corect. Esoteristul trebuie să considere drept păcatul său cel mai mare, dacă poate avea gândul: *Mă gândeşte pe mine* fără sentimentul de cucernicie.

Apoi mai poate să i se deschidă şi o altă conştienţă esoteristului, care are legătură cu cuvântul: „În voinţa ta acţionează fiinţe ale lumii." Acest lucru se poate transforma la el în gândul: *Mă acţionează pe mine*. Cum curg toate forţele la un loc, pentru a acţiona omul, cum din trecut şi viitor este compus omul, acestea toate se află în acel: *Mă acţionează pe mine*. Dar şi aici nu este permis să fie gândit niciodată gândul fără a fi însoţit de un anumit sentiment, de sentimentul veneraţiei faţă de fiinţele care îl produc pe om.

Ceea ce am făcut din noi înşine prin karma noastră, aceasta se loveşte de ceea ce au produs entităţile mai înalte din noi. Omul nu trebuie niciodată să uite că, indiferent ce l-ar lovi, este produs tot aşa prin el însuşi, cum el însuşi este cel care închide o uşă.

Mantre puternice sunt acestea: *Mă gândeşte pe mine* – şi: *Mă acţionează pe mine* iar cei care se află cel mai mult avansaţi pe calea esoterică au fost cei care cel mai mult, care necontenit, în fiecare clipă a vieţii lor s-au putut pătrunde de: *Mă gândeşte pe mine, Mă acţionează pe mine* – şi au lăsat ca amândouă să fie însoţite mereu de sentimentele corespunzătoare.

Cine a exersat: *Mă acţionează pe mine* – timp de ani de zile în acest fel, va primi de la sine ceva ca un cadou, încât – atunci când, spre exemplu, datorită unei situaţii exterioare să zicem: plouă* – simţim imediat forţele spirituale care sunt legate de ploaie şi acţionează în ploaie.

* În limba germană, cu impersonalul „se": „se plouă", ca şi în engleză: „it rains", intraductibil în această formă. (Nota trad.)

Încă un simţământ îi poate veni celui care se dezvoltă astfel, un simţământ care are legătură cu al treilea lucru: „În simţirea ta ţes forţe ale lumii". Acesta e simţământul: *Mă ţese pe mine*; şi anume ne simţim atunci că, la fel cum gândurile lumii gândesc gândul eului nostru, aşa ţes aceste forţe ale

lumii Eul nostru superior. De aceea simţământul care trebuie să fie mereu legat de acesta este cel de recunoştinţă.

Este posibil ca meditarea acestor cuvinte: *Mă gândeşte pe mine, mă ţese pe mine, mă acţionează pe mine*, unite cu sentimentele de cucernicie, recunoştinţă şi veneraţie să înlocuiască, de fapt, toate meditaţiile, iar ele singure să ducă deja în lumea spirituală. (Niciodată nu trebuie însă gândite cele trei deodată, ci numai una după cealaltă.)

Ne este dat, totuşi, un mare ajutor prin ceea ce dobândim din teosofie, dacă studiem aici ceea ce se spune despre stadiul Saturn, Soare şi Lună, căci atunci putem să înţelegem ce este acest „Se”* despre care se spune: *Mă gândeşte pe mine*. Este teosofia (antroposofia); ea este acest „se”. Teosofia sunt gândurile lumii care m-au gândit drept Eu. Acest lucru aruncă iarăşi o lumină asupra zicerii noastre şi asupra sentimentelor pe care trebuie să le cultivăm în acel timp. Nu întotdeauna suntem capabili de aceste sentimente de cucernicie, recunoştinţă sau încredere şi veneraţie ce trebuie să însoţească acel: *Ex Deo nascimur. In Christo morimur. Per Spiritum Sanctum reviviscimus* – dar numai dacă putem uni aceste sentimente cu zicerea o folosim în modul corect.

* A se vedea cele două note anterioare. (Nota trad.)

* * *

Însemnarea B

Trăirile esoteristului apar adesea în mod foarte subtil. De aceea este necesară o atenţie foarte mare asupra proceselor din propriul suflet. Când s-a terminat meditaţia, atunci esoteristul trebuie să-l lase şi pe el jos, sufletul său, să-şi golească conştienţa cu totul şi să aştepte liniştit dacă devine părtaş la ceva, un mesaj, o cunoaştere din lumea spirituală.

Se poate atunci – adesea în timpul unor acţiuni foarte banale ale zilei la spălat şi îmbrăcat – să intervină un asemenea sentiment de: „Ce-a fost asta; a fost un vis? Asta nu am fost eu însumi.” Esoteristul trebuie să înveţe să fie atent la

asemenea momente, că există acolo ceva în afară de existenţa şi sinea cunoscute.

Se spune în viaţă: „eu gândesc"; esoteristul trebuie să înveţe să simtă: „tu gândeşti în mine" sau chiar corect în sensul esoteric: *[Se] mă gândeşte pe mine*.* „Se", marele, grozavul Se trebuie el să înveţe să îl priceapă. Exoteric este spus acest lucru în drama-misteriu „Păzitorul Pragului" [Nota 137]; „În gândirea ta trăiesc gânduri cosmice", esoteric în „Mă gândeşte pe mine". El [adică „Se", nota trad.], marele, grozavul spiritual-dumnezeiesc, el mă gândeşte pe mine. Îndată ce esoteristul lasă să treacă acest cuvânt, această propoziţie „mă gândeşte pe mine" prin sufletul său, trebuie să urce în el sentimentul pe care îl desemnăm în limba noastră prin cucernicie. Niciun alt păcat nu-i mai mare – de acest lucru ar trebui să fie conştient esoteristul –, decât să gândească propoziţia „mă gândeşte pe mine" fără ca în acelaşi timp în el să devină treaz sentimentul cucerniciei.

* În germană pronume personal pentru neutru, la fel ca în engleză „it" (Nota trad.)

A doua propoziţie este: *Mă acţionează pe mine*, exoteric: „În voinţa ta acţionează fiinţe ale lumii". La rostirea acestei propoziţii, esoteristul trebuie să aducă la iveală sentimentul veneraţiei. (Aşa cum de la sine înţeles apar împreună o muscă ce zboară spre ochiul nostru şi mişcările de respingere pe care le facem, tot aşa de la sine înţeles apar împreună aceste propoziţii şi sentimentul corespunzător.)

A treia propoziţie este: *Mă ţese pe mine*, exoteric: „În simţirea ta ţes forţe ale lumii". Esoteristul are de simţit Eul său ca o parte a lumilor dumnezeiesc-spirituale, Eul său, care de fapt nu este altceva decât ceva ţesut la nişte gânduri. În acest *Mă ţese pe mine* are de urcat sentimentul de cea mai profundă şi intensă recunoştinţă. Recunoştinţă faţă de tot dumnezeiesc-spiritualul trebuie, în general, să umple sufletul esoteristului; în măsură deosebită la gândirea acestei propoziţii, *Mă ţese pe mine*.

Cine nu ar avea decât acest exerciţiu şi l-ar face cu anduranţă, acela ar putea să crească cu ajutorul ei în grad înalt în lumea spirituală. Este un exerciţiu pe care îl poate face fiecare, chiar şi cel mai ocupat. Poate fi folosit pentru aceasta fiecare moment liber. În timp ce închidem o uşă, se poate lăsa să treacă prin suflet una dintre propoziţii, cu sentimentul corespunzător. Dar, desigur, mereu numai una din propoziţii, [nu toate trei] simultan. La aceasta mai trebuie să se adauge ceva, studiul teosofiei. Aici aflăm totul despre Pământ şi fiinţa omului, cum a devenit trecând prin Saturn, Soare, Lună. Aici aflăm cum am fost lucraţi şi făcuţi să fim ceea ce suntem acuma. Cu recunoştinţă să privim asupra construcţiei minunate a trupului fizic, care este lucrul cel mai desăvârşit din întreaga creaţie. Aşa trebuie esoteristul să înveţe să simtă ceea ce a devenit el fără participarea sa şi ce au creat ierarhiile pentru el, fără aportul său personal. Iar pentru aceasta trebuie să înveţe să simtă cu ce anume a contribuit el însuşi la aceasta, la faptul că a devenit tocmai aşa cum este. Aşa poate el pricepe karma.

Astfel conduc aceste trei propoziţii la adevărata înţelegere a zicerii noastre principale: E.D.N. – I.C.M. – P.S.S.R.

Dimineaţa, omul se trezeşte, se regăseşte conştient în trupul său fizic pe care l-a primit din Spiritul Tatălui: E.D.N. Aşa trebuie să se trezească omul după moartea sa, în lumea spirituală, în ceea ce a produs Christos, Misteriul de pe Golgotha pentru aceste lumi spirituale – I.C.M. (a nu se rosti numele). Apoi rezultă din asta P.S.S.R., reînvierea în Sfântul Spirit-Christos.

Inconştient este omul care nu este încă clarvăzător, înaintea trezirii. Niciodată, însă, nu va desfăşura clarvăzătorul trezirea, fără să fi parcurs rugăciunea: Vă mulţumesc, lumi spiritual-dumnezeieşti, că acum am voie să cobor din nou în templul trupului meu fizic.

Un cuvânt are Biblia, care este rostit de două ori. Şi nu este acelaşi lucru, depinde ce fel de fiinţă este cea care îl

rostește. O dată zice Lucifer: „Voi veți fi ca niște dumnezei” [Nota 138] – asta este spre necinste; altă dată o spune Christos: „Voi veți fi ca niște dumnezei”.

* * *

Însemnarea C

Trebuie mereu să fim atenți la faptul că pe parcursul vieții noastre esoterice, după meditație sau printre ocupațiile zilnice ale vieții să creăm în sufletul nostru o stare de liniște. Atunci vom trăi într-o zi cum din lumea spirituală poate să se reverse ceva înăuntru și că nu noi gândim, ci „se gândește în noi”. Chiar dacă ar fi să adormim seara la retrospectivă înainte să fie încheiată, vom găsi, dacă ne trezim iarăși după o vreme, că am dus mai departe această retrospectivă în somn, așadar că se petrece ceva în sufletul nostru la care conștiența noastră nu participă. Trebuie să învățăm să înțelegem tot mai profund pasajul din „Încercarea sufletului” [Nota 139]: „În gândirea ta trăiesc gânduri cosmice. / În simțirea ta țes forțe cosmice. / În voința ta lucrează ființe cosmice.” [Nota 140] – Aceasta este formularea exoterică a acestor mantre oculte, care ne pot aduce în mod deosebit mai departe pe calea esoterică.

Prima este: *Mă gândește pe mine*.* Dar nu ajunge să lăsăm doar aceste cuvinte să trăiască în suflet, ci esoteristul trebuie să-și interzică cu fermitate să le lase să apară în suflet, dacă nu se pătrunde, într-aceasta, de sentimentul cucerniciei. A doua: *Mă acționează pe mine* trebuie astfel simțită, încât să avem sentimentul că ființele lumii acționează din toate părțile ca niște raze spre înăuntrul nostru și ne formează; opritor le punem împotrivă ceea ce ne creăm noi înșine drept karma noastră.

* A se vedea notele de la însemnările A și B. (Nota trad.)

Mă acționează pe mine este permis să fie trăită doar cu sentimentul de adâncă venerație. A treia: *Mă țese pe mine* trebuie să fie mereu unită cu sentimentul recunoștinței. Dacă le lăsăm pe acestea trei să trăiască în noi, mereu una câte una

în timpul unei liniști sufletești care trebuie realizată, ne va ajuta să înaintăm. În același fel trebuie să trăim mereu și zicerea noastră centrală: *Ex Deo nascimur. In Christo morimur. Per Spiritum Sanctum reviviscimus* – sau zicerea explicativă, pe care ne-au dat-o dat Maeștrii:

În Spirit se afla germenele trupului meu ...

* * *

Însemnarea D

Faptul că ni se pare uneori că nu avansăm provine adesea din aceea că nu suntem destul de atenți. Întotdeauna trebuie să ne facem *după* meditație sufletul cu totul gol și liniștit, pentru a încerca astfel să prindem ceea ce ne vine din lumile mai înalte. Dar se poate întâmpla ca atunci, în aceste momente să nu ne fie revelat *nimic*, dar mai târziu în cursul zilei sau în timp ce ne îmbrăcăm și ne spălăm, după exercițiile noastre, dintr-odată să treacă ceva prin noi, despre care știm că ne parvine într-un mod diferit decât trăirea noastră obișnuită. Putem atunci să simțim asta așa, încât să spunem: *Mă gândește pe mine*.* Iar această simțire-de-noi-înșine ca și cum am fi gândiți prin entitățile spirituale din jurul nostru trebuie să fie mereu însoțită de un sentiment puternic de „cucernicie". Această lăsare-în-afara-atenției a Eului nostru propriu și simțirea-noastră-în-cucernicie ca un gând al entităților dumnezeiești poate să ne aducă foarte, foarte departe înainte în viața noastră esoterică. Și în fiecare moment liber putem să ne ridicăm la această zicere mantrică: Mă gândește pe mine, care reprezintă, am putea spune, latura esoterică de la: „În gândirea mea trăiesc gânduri ale lumii". Dar niciodată nu trebuie să fie acest gând în noi fără ca, în același timp, să apară sentimentul aparținător de el, de adâncă cucernicie.

* A se vedea notele de la însemnările A și B. (Nota trad.)

Iar apoi putem să învățăm să simțim în același timp latura esoterică de la „În voința mea acționează ființe ale lumii", în mantra: *Mă acționează pe mine*. Ne putem simți ca și

creaţi prin acţiunile fiinţelor mai înalte, ce se revarsă la un loc în noi, din toate părţile. Venind în conflict cu aceasta putem simţi ceea ce am făcut noi înşine din noi, karma noastră. Iar dacă putem să ne trăim cu adevărat în zicerea Mă acţionează pe mine, atunci asta trebuie să provoace în noi un simţământ puternic de sfială şi veneraţie. Conştienţa *Mă acţionează pe mine* trebuie să producă mereu, de la sine, această dispoziţie de veneraţie.

Iar, în final, vom putea să mai observăm şi un al treilea lucru anume ceea ce este latura esoterică a cuvintelor „În simţirea mea trăiesc forţe ale lumii": *Mă ţese pe mine*. Iar acest a-fi-ţesut al nostru înşine prin forţele lumii trebuie să meargă împreună cu un sentiment de mare recunoştinţă.

Prin aceste trei propoziţii mantrice: *Mă gândeşte pe mine – Mă acţionează pe mine – Mă ţese pe mine* – ne pot fi deschise lumile spirituale, dacă le lăsăm să acţioneze tot mereu asupra noastră în legătură cu sentimentele respective. Dar trebuie să şi preluăm în noi tot ce ne este dat ca învăţături teosofice. Iar dacă ne întrebăm ce sunt învăţăturile teosofice, atunci putem să spunem: Ele sunt „se"*, pentru că sunt gânduri ale lumii, iar ele ne şi formează. Iar când putem să trăim toate acestea tot mereu în noi, această desprindere de noi înşine pentru a ne simţi cu adevărat încorporaţi în fiinţele spirituale care ne formează, atunci vom şi înţelege tot mai mult şi mai mult cuvintele: E.D.N. – I.C.M., iar în momente deosebit de binecuvântate vom şti, într-aceasta, şi plini de speranţă: P.S.S.R. Dacă ne putem trăi în aces' fel zicerea, putem să ştim că ne-au fost dăruite clipe de mare milostenie.

* A se vedea notele de la însemnările A şi B. (Nota trad.)

* * *

Însemnarea E

1. *Mă gândeşte pe mine***
2. *Mă ţese pe mine*
3. *Mă acţionează pe mine*

în dispoziţie cucernică
în dispoziţie recunoscătoare
în dispoziţie de veneraţie având în vedere că îi stă împotrivă karma, pregătită nouă de noi înşine, voinţei (de soartă) dumnezeieşti propriu-zise
** Idem. (Nota trad.)
Exoteric:
1. „În gândirea ta trăiesc gânduri cosmice."
2. „În simţirea ta ţes forţe cosmice."
3. „În voinţa ta lucrează fiinţe cosmice".

Oră esoterică
Hanovra, 19 noiembrie 1912

Cine intră într-o şcolire esoterică tinde, desigur, să ajungă în lumile mai înalte, doar că majoritatea îşi reprezintă evenimentele care apar atunci în alt mod decât se arată adeseori. Viaţa vizionară este cea care le apare multora drept lucrul cel mai de dorit, care şi trebuie să intervină; dar principalul lucru nu este să trăim asta, ci contează o anumită stare sufletească. Îndată ce a început o şcolire esoterică, sufletul se modifică sub influenţa exerciţiilor care îi sunt date esoteristului în funcţie de individualitatea sa. Iar acum e de considerat lucrul principal faptul de a se acorda atenţie la o asemenea stare sufletească în modul cel mai fin şi mai subtil.

S-a spus deja adesea în consideraţii esoterice cum cel ce meditează trebuie să lase să intervină linişte deplină în sufletul său după meditaţie. Mai întâi se mai aude în suflet meditaţia ca un ton care se stinge încet. Apoi trebuie să dispară şi acesta din suflet. Gol, cu totul gol trebuie să fie sufletul pentru a prelua lumile spirituale. În răbdare şi anduranţă trebuie exersat acest lucru. Trebuie să rămânem liniştiţi, chiar dacă mult timp nu trăim nimic. Trebuie să ne bucurăm că ne reuşeşte chiar şi numai această linişte.

Fără să o ştim dinainte, se poate trăi ceva în aceste clipe, care sunt cele mai rodnice pentru dezvoltare. Se poate

avea sentimentul: acum am trăit ceva. Ca un vis numai poate părea. Dar încă într-un alt mod pot să se apropie trăiri de esoterist. Când ne-am ridicat dimineaţa şi ne îndreptăm spre ocupaţiile noastre zilnice, se întâmplă să avem dintr-odată sentimentul: acum am trăit ceva. Pentru aceste clipe trebuie să folosim cea mai mare atenţie, căci după câtva timp se va adăuga un alt sentiment; simţim: acest gând nu l-ai gândit tu însuţi. A fost fugitiv, a fost uitat imediat, dar a fost aici, l-am trăit. Iar o astfel de trăire este foarte importantă. Trebuie să ne îndreptăm întreaga atenţie, tot mai mult şi mai mult asupra ei. Căci în această clipă nu am gândit noi înşine, nu Eul nostru obişnuit a gândit ceea ce aceasta a gândit, ce merge prin toate timpurile şi eternităţile drept gândirea dumnezeiască.

*Mă gândeşte pe mine** – marea gândire a lumii mă gândeşte pe mine. Exoteric, acest lucru este exprimat în „Păzitorul Pragului": „În gândirea ta trăiesc gânduri cosmice." [Nota 141] Esoteric se spune: *Mă gândeşte pe mine*. Aşadar, dacă lăsaţi să treacă această zicere mantrică mai des prin sufletul vostru – se poate întâmpla imediat după meditaţie sau pe parcursul zilei, în orice oră de răgaz, când mergeţi, când staţi –, asta acţionează nesfârşit de întăritor, aducător de forţe pentru suflet. Dar nu ca o simplă propoziţie trebuie lăsate aceste cuvinte să treacă prin suflet, ci sufletul trebuie umplut întru totul cu acestea şi în acest timp să perceapă un sentiment de adâncă cucernicie. Drept îndatorire ar trebui să-şi facă esoteristul, ca această: *Mă gândeşte pe mine* niciodată să nu o spună ca o simplă „propoziţie".

* A se vedea notele de la ora esoterică din 8 noiembrie 1912, însemnările A Şi B. (Nota trad.)

Acum, mai există încă o a doua propoziţie, pe care o putem folosi în acelaşi mod. Aici trebuie mai întâi să privim înapoi asupra noastră înşine. Majoritatea oamenilor se gândesc, la toate loviturile de soartă care li se întâmplă în viaţă, cum se face că tocmai lor li se întâmplă aşa ceva.

Esoteristul trebuie mereu să aibă prezent gândul la karmă. Noi suntem, într-adevăr, vinovaţi de tot ce ne loveşte. Dacă lăsăm să trăiască acest gând în noi, ajungem treptat, treptat să cuprindem karma, să devenim conştienţi de relaţiile care există între lumea dumnezeiesc-spirituală şi noi, de felul în care din aceste străfunduri este lucrată soarta noastră, karma noastră.

Pentru aceasta este a doua propoziţie mantrică, care trebuie să trăiască în acelaşi fel în sufletul nostru ca şi prima: *Mă acţionează pe mine*; exprimat exoteric: „În voinţa ta acţionează fiinţe cosmice."

Când lăsăm să treacă prin suflet cuvintele acestei a doua propoziţii, trebuie să percepem în acelaşi timp cea mai sfântă sfială şi veneraţie, cea mai profundă închinăciune.

Mai există şi o a treia propoziţie. Dacă o lăsăm să acţioneze şi pe aceasta asupra noastră, putem să ajungem treptat să simţim ţeserea ierarhiilor dumnezeieşti din lumile mai înalte asupra trupului nostru sufletesc. (***Încercarea sufletului*** [Nota 142], 1. tablou; Capesius.) *Mă ţese pe mine*. Acesta este conţintutul celei de a treia propoziţii mantrice pe care trebuie să o lăsăm să acţioneze în acelaşi fel ca pe primele doua asupra sufletului nostru. La această propoziţie trebuie să percepem sentimentul celei mai mari recunoştinţe faţă de puterile spirituale înalte, mari. Exoteric, această propoziţie este exprimată astfel: „În simţirea ta ţes forţe cosmice."

La exerciţiul, spre exemplu: *Eu mă odihnesc în Dumnezeirea lumii ...* [Nota 143] nu trebuie să percepem Eul personal, ci Eul dumnezeiesc. Desigur că nu putem să scoatem cuvântul „eu", dar trebuie perceput aici Eul mai înalt, extins. Eul personal, cu care trăim în trupul fizic, trebuie să înceteze la moarte şi să treacă în Eul mai înalt. El moare înăuntrul Eului lumii – I.C.M.

Încă un alt sentiment trebuie să percepem, sentimentul neputinţei, al neputinţei faţă de lumile dumnezeiesc-

spirituale. Noi înşine nu ne putem menţine trupul fizic peste noapte, în timpul somnului, nu putem să îl protejăm faţă de decădere. Entităţi dumnezeiesc-spirituale fac aceasta pentru noi. Noi venim din lumile spirituale, din care am luat naştere, iarăşi înăuntrul trupului fizic la trezire; forţele spirituale ne menţin şi ne formează: E.D.N. (principiul Tatălui).

Pentru a trăi în modul just E.D.N., trebuie să ne umplem cu gândul că tot ceea ce suntem, în gândire, simţire, voinţă ne este dat de Dumnezeire: ea ne gândeşte, ea ne ţese, ea ne acţionează – din ea suntem născuţi: E.D.N.

Noi am întunecat şi am înnegurat apoi în timpul vieţii noastre, pe parcursul încarnărilor, această fiinţă sufletească dumnezeiască din noi. Ne-am înconjurat cu o lume de viziuni care provin din fiinţa noastră, nu de la fiinţe dumnezeieşti primordiale. Prin esoterism trebuie să răzbatem până într-acolo, încât propriul nostru sâmbure sufletesc dumnezeiesc, atunci când trecem dincolo, când ajungem prin poarta morţii în lumea spirituală, ni l-am eliberat de această întunecare care ne-a învelit ca nor vizionar întreaga noastră fiinţă.

Dacă am reuşit acest lucru, atunci găsim după moarte unirea cu spiritualitatea care se unduieşte prin cosmosul nostru, cu Christos. Noi murim în Christos: I.C.M. –, iar prin aceasta ne este dată posibilitatea de a absorbi forţele cosmice curate, pentru construirea unei corporalităţi mai curate pentru următoarea încarnare.

Trupul nostru ne este dat din forţele naturii; aceste forţe ale Tatălui le absorbim în fiinţa noastră; prin Christos am ajuns la Tatăl: „Iar Eu şi Tatăl meu una suntem" [Nota 144]. „Nimeni nu vine la Tatăl Meu decât prin mine." [Nota 145]

La faptul că putem să mergem pe acest drum, la aceasta ne ajută legătura cu lumile spirituale, pe care putem să o găsim deja în viaţa fizică prin esoterism, iar astfel preluăm în intelectul nostru şi în moralitatea noastră curentul spiritual

care curge spre noi din lumile spirituale – şi care este Sfântul Spirit. P.S.S.R.

1. *Mă gândeşte pe mine*
2. *Mă ţese pe mine*
3. *Mă acţionează pe mine*

coborârea imaginii primordiale spirituale din forţele Tatălui, care se află în spatele Cercului zodiacal.

a muri înăuntrul trupului eteric al lui Christos, care cuprinde Cercul zodiacal, şi în

a primi noul, la care devenim părtaşi prin Christos, din forţele Tatălui.

Acelaşi lucru ca în exerciţiul *Eu sunt – el gândeşte – ea simte – el vrea* [Nota 146].

Explicarea diferitelor exerciţii de meditaţie.

Oră esoterică
München, 28 noiembrie 1912

Astăzi am îndatorirea de a vorbi din experienţele oculte despre progresele pe care le facem prin exerciţiile noastre. Câte unul îşi va fi efectuat meditaţiile corect, va fi putut să realizeze acea linişte după ele, care este de nelipsit pentru ca gânduri şi simţăminte sau chiar şi vederi să păşească în sufletul nostru drept rezultat al meditaţiei; de asemenea, timp de ani de zile face câte unul aceste lucruri şi are, poate, sentimentul ca şi cum stă exact în acelaşi punct ca la început. Şi, cu toate acestea, nu este aşa. Trebuie doar spus că este un mare lucru faptul că esoteristul foloseşte atenţia asupra vieţii sale sufleteşti; căci aceasta este atât de intimă, încât atenţia trebuie şi ea să fie ascuţită, dacă vrem să percepem totul.

Dacă după meditaţia pe care tocmai am făcut-o destul de conştiincios şi bine ne dedicăm vieţii obişnuite a zilei, spre exemplu ne spălăm şi ne îmbrăcăm, atunci conştienţa noastră îi este dedicată acestei activităţi. Aici se poate întâmpla ca deodată să avem sentimentul: acuma mi-am făcut cu totul mecanic activitatea, gândurile mele nu erau aici. Iar dacă ne

gândim la ceea ce făceau gândurile noastre, atunci putem să dobândim sentimentul ca despre un vis uşor, ca şi cum nu noi am fi gândit, ci ca şi cum ceea ce a trecut prin sufletul nostru ar fi gândit în noi. Atunci când observăm aşa ceva, noi căpătăm tot mai mult şi mai mult sentimentul că se întâmplă în noi ceva asupra căruia putem aplica cuvintele mantrice: *Mă gândeşte pe mine*. Dacă spunem sau gândim aceste cuvinte în viaţa zilnică, cu orice ocazie pe care ne-o aduce un moment de linişte, atunci vom deveni conştienţi de faptul că ne ajută, ne stimulează în viaţa noastră sufletească. Doar de un lucru trebuie să ţinem cont aici: atunci când o rostim aşa, ba chiar şi când doar o gândim, ne va apărea un sentiment de cucernicie, iar acest sentiment trebuie să îl legăm de fiecare dată de ea, când zicem sau gândim cuvintele. Ar fi greşit dacă cineva, pentru a nu rosti cuvintele într-o dispoziţie sufletească incorectă, nu le-ar spune deloc; ci tocmai trebuie exersat, pentru ca sentimentul de cucernicie să se lege mereu de aceasta. Dobândim atunci sentimentul că ceea ce gândeşte în noi este înrudit cu Eul nostru, că entităţile mai înalte care ni l-au dat gândesc în noi. Exoteriştilor trebuie să le fie lămurit acest lucru în cuvintele dramei de misterii: „În gândirea ta trăiesc gânduri cosmice."[Nota 147] (Pentru esoterişti se exprimă în mantra: *Mă gândeşte pe mine*.)

Un al doilea cuvânt, care este mantric şi care ne poate ajuta la o utilizare corectă este: *Mă acţionează pe mine*. Noi ştim că în noi şi prin noi acţionează toate ierarhiile, că fără ele nu am fi nimic, şi de aceea este bine să ne devină tot mai clar că suntem cu totul lucrarea lor. Iar acest lucru se găseşte în cuvintele mantrice: *Mă acţionează pe mine*. Acestea trebuie să le gândim şi să le rostim cu sentimentul închinăciunii sfinte şi al veneraţiei sfioase. – În Bhagavad Gita, în această carte sfântă, avem o descriere sugestivă în discuţia dintre Krishna şi Arjuna, despre faptul că trebuie să ne îndeplinim îndatoririle prescrise şi totuşi să ne menţinem treaz în sufletul nostru sentimentul pentru acţiunea Dumnezeirii în

noi. În nicio altă carte sfântă, nici măcar într-una creştină, nu este atrasă atenţia în acest mod, ca în această cântare înaltă. Krishna spune aici: „Tu trebuie să fii războinic sau preot sau negustor ş.a.m.d., după casta de care aparţii, şi să-ţi desfăşori conştiincios munca, deoarece soarta ta te-a pus în activitatea ta. Însă cu Eul tău trebuie să stai deasupra muncii tale şi să te simţi unit cu dumnezeiescul." [Nota 148]

Un al treilea cuvânt rezultă din sentimentul pe care trebuie să ni-l însuşim, dacă ne lămurim faptul că din întregul spaţiu al lumilor se revarsă forţe în noi, că avem capul nostru de aici, membrele de dincolo, toate organele noastre din diferite părţi şi tot de acolo ne sunt dirijate. Acest lucru îl exprimăm în cuvântul mantric: *Mă ţese pe mine*. Iar acest lucru trebuie să-l spunem şi să-l gândim doar cu un sentiment de adâncă recunoştinţă.

- Aşadar:
- *Mă gândeşte pe mine*

Mă ţese pe mine

Mă acţionează pe mine

- cu cucernicie

cu închinăciune şi veneraţie,

cu recunoştinţă.

Acest sentiment de recunoştinţă putem să-l mai înălţăm şi să-l sprijinim, când ne întoarcem dimineaţa în corpul nostru fizic şi ne spunem: mă întorc în ceva ce nu mi-am ţesut eu singur; eu nu aş putea să mă cufund din inconştienţă în conştienţă, dacă nu mi-ai fi creat Tu, Spirit-Tată, acest corp pentru asta, iar eu îţi mulţumesc pentru asta cu veneraţie sfioasă.

Putem să ne desfăşurăm deja meditaţia noastră în felul în care să dobândim sentimentul: nu eu o gândesc, ci *Mă gândeşte pe mine*. Aşa cum între naştere şi moarte ne cufundăm dimineaţa în corpul nostru pentru a dobândi o conştienţă, tot aşa trebuie să ne cufundăm şi la moarte în ceva pentru a dobândi o conştienţă, iar acest ceva este Christosul.

Aceasta ne-o spune zicerea: *Ex Deo nascimur* – dimineaţa ne cufundăm prin Spiritul-Tată în corpul nostru fizic; *In Christo morimur* – la poarta morţii trebuie să ne cufundăm în Spiritul-Christos. *Per Spiritum Sanctum reviviscimus* – pentru a reînvia în Sfântul Spirit.

Oră esoterică
Berna, 16 decembrie 1912
Însemnarea A

În niciun alt timp nu a fost atât de puternică lupta împotriva străduaniei oculte, ca în timpul de acum. S-au dus lupte, într-adevăr, împotriva ei cu sânge şi foc, dar niciodată nu a fost lupta atât de vehementă ca astăzi. Surorile şi fraţii pot contribui la aceasta cu câte ceva, pentru a slăbi această luptă, care numai prin invidie este provocată. Dvs. puteţi face mult, dacă vorbiţi despre mine *nu* ca despre un conducător, aşa cum se întâmplă adesea cu fiecare ocazie. În inima dvs. puteţi să aveţi certitudinea, desigur, să ştiţi cum staţi, dar în afară nu trebuie să vorbiţi despre acest lucru.

Se poate observa în viaţa omenească o anumită periodicitate, aşa cum se percepe o periodicitate în lumea exterioară. [De exemplu:] Avem aici un fapt, un eveniment în viaţa noastră. Acest eveniment trece. Apoi merg lucrurile un timp mai departe şi apoi se repetă acest eveniment.

Aşa cum avem această schemă în faţa noastră, vedem că cercurile devin de fiecare dată mai mari. Se poate observa în viaţa omenească obişnuită că te străduieşti să te dezobişnuieşti de ambiţie şi vanitate, de comoditate şi delăsare. Se poate să fi cucerit în viaţa obişnuită deja un anume succes peste aceste greşeli şi să mergi apoi o bucată de timp mai departe în viaţa ta. Apoi, deodată, când ai parcurs o vreme o dezvoltare esoterică, stau aceste greşeli din nou în faţa noastră şi, aşa cum putem recunoaşte din schemă, într-o măsură mult mai

mare decât prima oară. Acum putem iarăşi să căutăm să depăşim această vanitate această ambiţie ş.a.m.d., până ce iarăşi ne ies înainte într-o măsură tot mai mare. Ne putem, însă, şi opri, să nu le depăşim, iar atunci vom aduce cu noi această vanitate ş.a.m.d. în viaţa noastră esoterică drept otravă. Pentru a depăşi aceste greşeli, ne va fi un bun mijloc tripla putere*.

* Se referă la cele trei propoziţii mantrice discutate în cele ce urmează.

Când ne trezim dimineaţa, când Eul nostru şi trupul nostru astral se introduc din nou în trupul nostru eteric şi în trupul fizic, atunci ia naştere conştienţa prin şocul care apare tocmai la această introducere. Fără acest trup eteric şi trup fizic, nu ar exista conştienţă în această lume. Aceste două părţi, de care avem, însă, nevoie pentru conştienţă, ele nu ne aparţin nouă înşine; ele ne-au fost date moştenire prin străpărinţii noştri. Astfel, ne poate veni la trezire şi gândul că aceste părţi, pe care le-am primit doar ca dar liber, ne-ar putea fi şi smulse cândva. Iar atunci putem să înţelegem cuvintele pe care înţelepţii le rosteau întotdeauna dimineaţa: „Îţi mulţumesc, Dumnezeule, că faci posibil pentru mine să mă trezesc din nou" ş.a.m.d. Ceea ce face posibil să ne cufundăm din nou în trupul fizic, acesta este Dumnezeu-Tatăl. Iar ca să putem simţi cu recunoştinţă această cufundare în trupul fizic avem o forţă, prin faptul că rostim cuvintele: *Mă ţese pe mine*. O mantră foarte puternică avem în aceste cuvinte. Şi un mare sentiment de recunoştinţă trebuie să ne străbată la aceste cuvinte: *Mă ţese pe mine*. În ele avem un mare izvor de forţă, de fiecare dată când le rostim. Dar nu trebuie să le rostească cel care nu poate produce în el un mare sentiment de recunoştinţă. În fiecare dimineaţă când ne trezim, primul nostru gând va fi o rugăciune de mulţumire către Dumnezeu-Tatăl, care face posibil pentru noi să ne întoarcem în acest trup fizic.

Dar noi mai avem încă ceva. Când omul lasă în urmă o viaţă, se întâlneşte cu ceva în lumea spirituală. În timpul precreştin se întâlnea cu altceva decât în timpul creştin. Acest lucru s-a modificat. Conştienţa ia naştere prin faptul că la introducerea în trupul fizic este trăit un şoc şi astfel se trezeşte conştienţa. După moarte nu avem niciun trup fizic, iar Eul tocmai că nu are încă astăzi conştienţă [fără acesta]. Acel lucru, însă, care îi menţine Eului conştienţa, acesta este forţa Fiului, pe care îl putem întâlni după moarte, în lumea spirituală. Şi aici avem o mantră puternică. Ea spune: *Mă acţionează pe mine*. Cu închinăciune şi veneraţie trebuie să o rostim şi astfel să ne primim păstrarea conştienţei între moarte şi o nouă viaţă.

Dar apoi trebuie să mai vină şi faptul că trecem în lumile spirituale, că ne trezim din nou prin Sfântul Spirit care ne conduce dincolo. Iar aici avem mantra: *Mă gândeşte pe mine*. Cu adâncă cucernicie trebuie rostit acest lucru. Iar astfel avem speranţa, iubirea şi credinţa.

Întreita iubire se va trezi atunci în om: iubirea faţă de adevăr, iubirea faţă de viaţă, iubirea faţă de lucrare.

Iubirea faţă de adevăr, pe aceasta o întâlnim deja mai des. Iubirea faţă de viaţă deja mai puţin. Iubirea faţă de viaţă îl va pune pe fiecare om în poziţia justă faţă de celălalt om. Căci cum poţi să iubeşti corect viaţa, fără să îl iubeşti pe celălalt om? Dar a-i ceda cuiva în toate, de dragul pasiunii, asta nu înseamnă să iubeşti viaţa. Căci numai aceea este iubirea faţă de viaţă, când nu lăsăm din bunăvoinţă să treacă orice nedreptate; trebuie uneori şi din iubire să nu cedăm în toate. – A treia iubire, aceasta e deja foarte greu de găsit, iubirea faţă de lucrare.Toată creaţia şi lucrarea să o iubim. Şi cum nu se îndreaptă omul oare împotriva a tot ce e creator! Da, când e găsit, spre exemplu, inutil faptul că se creează asemenea spaţii ca acestea, care ne înconjoară acum [Nota 149], atunci e o îndreptare împotriva iubirii creatoare.

Ce anume ne împiedică la iubirea faţă de adevăr? Este vanitatea. Iar cum mai poate să fie vanitos cine cultivă iubirea faţă de adevăr! Tot mai mult trebuie să cultivăm iubirea faţă de adevăr. – Prin iubirea faţă de viaţă desfăşurăm în noi compătimirea, compasiunea faţă de tot ce e viaţă. Iar prin această iubire se topeşte egoismul. Cine are iubire justă faţă de tot ce e viaţă, acela nu poate să rămână în egoism. – Iubirea faţă de lucrare, faţă de creativ, ea îndepărtează orice delăsare, orice comoditate.

Şi astfel putem să zicem: Eu iubesc adevărul, eu iubesc viaţa, eu iubesc creativul. Putem spune: Eu iubesc adevărul prin Tatăl care ţese

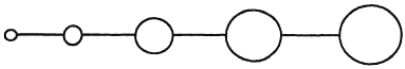
în mine. Eu iubesc viul prin Fiul care acţionează în mine. Eu iubesc creativul care gândeşte aici prin Sfântul Spirit în mine. Sau putem spune: În Dumnezeu Tatăl suntem născuţi, în Christos murim, iar prin Sfântul Spirit vom învia din nou. *Ex Deo nascimur. In Christo morimur. Per Spiritum Sanctum reviviscimus*. Prin Spiritul Tatălui ne-am născut în trupul fizic, prin Fiu murim, iar Sfântul Spirit ne dă certitudinea învierii.

Şi vrem să rostim cuvintele care ne-au fost date din adevăr:

În spirit se afla germenele trupului meu ...

* * *

Însemnarea B

Legea periodicităţii sau a mişcării circulare. Despre ambiţie şi vanitate, comoditate şi delăsare.

Legea mişcării circulare, a periodicităţii există pentru marea lume şi este determinantă şi pentru om.

Vrem să vorbim astăzi despre patru trăsături care sunt de găsit mai mult sau mai puţin la fiecare om: ambiţie şi vanitate, comoditate şi delăsare.

Aceste trăsături apar periodic tot mereu, şi anume cu intensitate crescută şi trebuie tot mereu să fie combătute.

Se poate, acum, să fie cineva care o perioadă de timp a doborât aceste trăsături şi a lucrat destul de bine esoteric şi a avansat. Acum se gândeşte că a depăşit ambiţia şi vanitatea, delăsarea şi comoditatea, dar ele apar dintr-odată cu putere mărită. Legea periodicităţii intră în vigoare. Acum este vorba de a le supune iarăşi, cu forţă mărită. Este vorba tocmai de a veghea necontenit la suflet, iar acest lucru poate avea loc eficient doar dacă preluăm în noi unul din aspectele Dumnezeirii sau al Treimii dumnezeieşti; sunt cele trei aspecte: impulsul Lui Dumnezeu Tatăl, al Lui Dumnezeu Fiul şi al Sfântului Spirit.

Astfel avem drept principiu al Tatălui creativul, lucrarea, care are legătură cu somnul, adormirea şi trezirea omului.

La trezire este vorba de a găsi ceea ce ne-a dat principiul Tatălui, şi anume trupul nostru fizic şi trupul nostru eteric, şi să devenim conştienţi în el atunci când ne scufundăm în el la trezire.

Principiul Fiului este principiul vieţii; are legătură cu viaţa şi moartea.

Impulsul Sfântului Spirit este impulsul adevărului şi se exprimă în???

Astfel avem întreita iubire, exprimată în cele trei aspecte ale Dumnezeirii:

1. Iubirea faţă de adevăr, cine o are, în acela trăieşte Sfântul Spirit

2. Iubirea faţă de tot ce este viu, compătimirea cu tot ce trăieşte, acesta este principiul Fiului

3. 3. Iubirea faţă de creativ, faţă de Tatăl.

Acest principiu este încă cel mai puţin dezvoltat în omenire şi trebuie spus că toată ura şi toată dușmănia vin de acolo, că tocmai acest principiu este cel mai departe de om.

Ne sunt date acum cele trei mantre spre folosinţă. *Mă ţese pe mine*; *Mă acţionează pe mine*; *Mă gândeşte pe mine*.

Mă gândeşte pe mine, acesta este Îngerul în mine.

Mă ţese pe mine, Spiritele mişcării lucrează asupra noastră.

Mă acţionează pe mine, Spiritele voinţei îşi coboară forţele aici în jos.

Prima mantră trebuie să ne-o spunem la trezire ca pe o rugăciune.

Mă ţese pe mine, în ea trăieşte pentru noi principiul Tatălui, aceste cuvinte pot să ne umple cu sentimentul recunoştinţei.

Mă acţionează pe mine, este principiul Fiului.

Sentimentul pentru aceasta este închinăciune şi dăruire.

Mă gândeşte pe mine, Sfântul Spirit. Sentimentul cucerniciei trebuie să ne pătrundă aici.

E.D.N. – I.C.M. – P.S.S.R.

1. A fi delăsător şi comod înseamnă a nu iubi principiul creator.

2. A fi egoist înseamnă a nu avea iubire faţă de viaţa Fiului.

3. A nu iubi adevărul înseamnă a nu iubi principiul Sfântului Spirit.

Eul nostru moare în lumea spirituală atunci când păşim prin moarte, dar dacă ne cufundăm în lumea spirituală în Christos, atunci ne vom trezi în Sfântul Spirit.

Astfel este rugăciunea originară a omenirii zicerea noastră rosciruciană:

Ex Deo nascimur
In Christo morimur
Per Spiritum Sanctum reviviscimus

Oră esoterică
Zürich, 17 decembrie 1912

Dacă vrem să efectuăm meditaţia, atunci trebuie să ne comandăm să deconectăm totul din gânduri şi să avem doar conţinutul sufletesc al meditaţiei însăşi în suflet. După aceea

trebuie să intervină liniște sufletească, golul trebuie să se instaleze, iar apoi să aşteptăm dacă se revarsă ceva din lumea spirituală, să aşteptăm cu răbdare şi anduranţă. Apoi, poate vom avea o trăire, că ne simţim ca absenţi în spirit, o trăire care este ca un vis ce trece fugar. Trăim atunci sentimentul: „Ceva gândește în mine." – „Un Înger m-a atins." – „Eu mă ridic în împărăţia lui."

Aşa cum ne raportăm noi la gândurile noastre, aşa se raportează îngerul, Angeloi, la Sfântul Spirit. Sfântul Spirit nu gândește ca noi, ci îşi lasă îngerii, drept mesageri, să se grăbească prin lume.

O asemenea trăire este primul pas în lumea spirituală şi la aceasta trebuie să fim atenţi.

Mă gândește pe mine trebuie să simţim, să trăim în cucernicie.

Acum ne putem ridica mai departe la ceea ce întreţese şi străbate cu viaţă lumea drept principiu dumnezeiesc, căruia îi datorăm existenţa noastră. Aici avem atunci o trăire precum: *Mă ţese pe mine*.

Atingem prin aceasta poala veşmântului entităţilor pe care le numim Spiritele mişcării (Dynamis).

Chiar şi în viaţa obişnuită trebuie să ne scufundăm, să ne lovim de ceva pentru a dezvolta conştienţă. Ne lovim de trupul nostru fizic şi ne trezim. – Ne lovim de ceva şi după moarte, de substanţa christică! În ea trebuie să ne trezim, în ea să ne scufundăm, pentru a dobândi o conştienţă în lumea spirituală, pentru a nu fi acolo dormind.

A avea conştienţă nu înseamnă încă a avea conştienţă de Eu. Conştienţă avem şi la trăirea că ceva a gândit în noi, dar de-abia când ne aducem aminte că am avut trăirea, că a gândit ceva în noi, unim trăirea cu Eul nostru.

Aşa ne pierdem Eul în moarte, morţi, ca suflet ne scufundăm, pentru a ne găsi pe noi înşine şi treptat a deveni conştienţi în substanţa christică.

Aici ajungem atunci la entităţi înalte, pe care le desemnăm intuind drept Tronuri, Puteri de voinţă, iar mantra sună aici: *Mă acţionează pe mine*. Sentimentul în acest timp este de închinăciune şi dăruire.

Dacă avem o clipă luminoasă în lumea spirituală, atunci ne vedem trupul acolo jos, dar deja o treaptă înaltă a vederii ţine de asta, dacă îl vedem ca în oglindă. La începutul unor asemenea trăiri vedem în imagine un coşciug şi un om în el sau o cadă umplută cu apă fierbinte, sau stăm în faţa unei uşi care nu se deschide. Acestea sunt toate trupul fizic care nu ne lasă înăuntru, imaginativ.

Dacă trăim imaginea că privim înspre trupul nostru fizic acolo jos, cum suntem născuţi din lumea dumnezeiesc-spirituală, atunci exprimăm asta cu cuvintele:

Ex Deo nascimur.

Dacă ne reprezentăm cum ne scufundăm în substanţa christică, atunci aceasta înseamnă:

In Christo morimur

Cum ne ieşim din nou la suprafaţă din apa picurătoare şi plutim în sus într-un trup fin, în lumea spirituală:

Per Spiritum Sanctum reviviscimus.

NOTE

Titlul volumului, cuprinsul-rezumat şi notele aparţin celor doi editori.

Cea mai mare parte a însemnărilor din memorie este transmisă sub formă dactilografiată, iar o parte în formă manuscrisă. Pentru ambele categorii sunt menţionate numele persoanelor care au făcut însemnările. S-a constatat, totuşi, faptul că nu este cert că însemnările au fost făcute întotdeauna realmente de cei numiţi, pentru că este evident că printre participanţi a fost practicat un schimb intens. De aceea există de la una şi aceeaşi oră multiple însemnări identice, în diferite însemnări manuscrise. Se poate, astfel, ca

un text manuscris sau dactilografiat, care este semnat cu numele sau este de determinat, să fi fost prea bine copiat din însemnările unui alt participant. Acest lucru este valabil chiar, în mod dovedit, pentru texte existente în scrierea lui Mathilde Scholl. De ex., există pentru ora din 26 februarie 1908 de la Berlin un manuscris de Mathilde Scholl, dar şi unul identic cu acesta de Lilla Harris, care însă poartă observaţia: „Notiţele nu sunt făcute de Mathilde Scholl". Acest lucru este confirmat chiar de către Mathilde Scholl însăşi, care, într-o scrisoare din 6 ianuarie 1928 către Marie Steiner, scrie: „Astăzi îţi trimit câteva O.E.şi o F.M. [Francmasonerie, a se vedea privitor la aceasta ***Despre istoria şi din conţinuturile secţiei de cultul cunoaşterii a Şcolii Esoterice, din 1904 până în 1914***, GA 265.] Transcriere, respectiv însemnări pe care le-am copiat de la doamna Behrendts." După cum, printre însemnările ei manuscrise, vor fi fiind multe care au rost redactate de ea însăşi. Chiar dacă în notele de la începutul fiecărei ore este indicat ce suport de text a fost folosit, totuşi rămâne deschisă problema dacă textul chiar provine de la cel numit. Excepţie fac însemnările manuscrise de Louise Clason şi Alice Kinkel, precum şi însemnările care sunt atribuite lui Günther Wagner, fiicei sale Ida Knoch-Wagner, lui Wilhelm Hübbe-Schleiden şi fiicei sale adoptive Paula Stryczek, de la care, însă, nu sunt păstrate nici un fel de manuscrise.

Prin procedura de multiplă copiere de la unul la altul se şi explică de ce însemnările folosite ca texte pentru o oră sunt în mare parte identice, deşi pot să prezinte mici diferenţe de redactare.

Privitor la configurarea textului: De la multe ore există mai multe însemnări. Unele se diferenţiază substanţial, altele sunt extinse cu câteva propoziţii sau paragrafe faţă de celelalte, altele se diferenţiază doar puţin, prin ordinea cuvintelor sau a propoziţiilor. S-a încercat să fie preluate aceste nuanţe ce diferenţiază, şi anume în modul următor:

1. Dacă există diferenţe semnificative între diferite însemnări de la aceeaşi oră, aceste însemnări au fost preluate complet.

2. Dacă diferenţele între variantele însemnărilor sunt mici (anumite cuvinte sau propoziţii), dar semnificative, ele sunt evidenţiate în notele de subsol.

3. Însemnarea cea mai bună, relativ, din fiecare oră a fost pusă la început. Dacă alte notiţe prezintă faţă de aceasta extinderi, completări, alte nuanţe, dar sunt în general identice cu primele, atunci pasajele diferite se regăsesc ca extras, respectiv extrase ataşate la prima însemnare. Deoarece aproape toţi autorii textelor sunt atât de incerţi, diferitele variante sunt desemnate sub forme: manuscris sau însemnarea A, B, C ş.a. Cu toate acestea, în notele privitoare la text se indică pentru fiecare oră care sunt numele autorilor pentru însemnările, respectiv, manuscrisele ce au servit drept suport.

Privitor la desene: Rudolf Steiner a desenat adesea pe tablă la orele esoterice – la fel ca la conferinţele generale. De la acestea nu s-a păstrat însă nimic original. De aceea, desenele din texte sunt redate în modul în care au fost reproduse de cei care au realizat însemnările, pe cât de mult posibil, în facsimil.

De la orele cuprinse în acest volum a fost publicată până acum doar o însemnare din 20 septembrie 1912, în ***Despre istoria şi din conţinuturile primei secţii a Şcolii Esoterice, 1904-1914***, GA 264.

Unele observaţii cu privire la expresii sau noţiuni ce apar frecvent în text:

Dragi surori şi fraţi ai mei: Aşa cum este transmis şi cum reiese şi din unele însemnări, Rudolf Steiner s-a adresat mereu participanţilor în acest mod.

Rasă ... subrasă ... rasă-rădăcină, rasă principală ...: Aceste denumiri erau uzuale în literatura teosofică de la sfârşitul secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea,

pentru diferite faze ale marii dezvoltări a omenirii. Ele au fost utilizate şi de Rudolf Steiner în primii ani ai activităţii sale din cadrul Societăţii Teosofice. Treptat, el a înlocuit termenul „subrasă" prin „epocă de cultură" sau „perioadă de cultură", denumirea de „rasă-rădăcină" sau „rasă principală" prin „perioadă de timp principală". A se vedea privitor la aceasta conferinţele ***Apocalipsa după Ioan*** (GA 104) din anul 1908 şi scrierea apărută la trecerea dintre anii 1909/10 ***Ştiinţa ocultă***, GA 13.

educaţie ocultă ... exerciţii ... meditaţii ... exerciţii secundare: Privitor la diferitele exerciţii care au fost date de Rudolf Steiner studenţilor săi, vezi volumul ***Despre istoria şi din conţinuturile primei secţii a Şcolii Esoterice, 1904-1914***, GA 264, precum şi volumele GA 268 şi 269 ***Exerciţii sufleteşti...*** O selecţie se găseşte în volumaşul ***Îndrumări pentru o educaţie esoterică*** (ed. a 6-a, Dornach, 1993). – Referitor la exerciţiile secundare, vezi prezentarea de bază a lui Rudolf Steiner, în cap. „Despre unele efecte ale iniţierii" din ***Cum se dobândesc cunoştinţe despre lumile superioare?*** (1904/05), GA 10 şi în cap. „Cunoaşterea lumilor superioare (Despre iniţiere)" din ***Ştiinţa ocultă*** (1910), GA 13.

Maeştri... Maeştrii înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor: Cu aceste cuvinte indică Rudolf Steiner individualităţi superior dezvoltate, care sunt de cea mai mare importanţă pentru evoluţia omenirii: „Aceste entităţi nobile au străbătut deja drumul pe care restul omenirii îl mai are de parcurs. Ei acţionează acum drept marii «Învăţători ai înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor omenirii»." (dintr-o scrisoare din 2 ianuarie 1905, tipărită în ***Despre istoria şi din conţinuturile primei secţii a Şcolii Esoterice, 1904-1914***, GA 264).

Privitor la Spiritele timpului – Epocile Arhanghelilor: În corpusul conferinţelor lui Rudolf Steiner apar – în timp, pentru prima oară în orele esoterice – tot mereu indicaţii

asupra celor şapte Arhangheli şi asupra epocilor lor de domnie. Numele celor şapte Arhangheli şi legătura lor cu câte una din cele şapte planete, precum şi epocile lor de domnie provin de la Johannes Trithemius. El a publicat în 1508 o cronologie mistică în tratatul *Von den syben Geysten oder Engel* (Despre cele şapte spirite sau îngeri), care urmează să conducă lumea după Dumnezeu. În epistola de dedicaţie către împăratul Karl Maximilian se spune „că ar fi credinţa unor vechi înţelepţi că lumea este condusă, după orânduirea lui Dumnezeu, de spirite subordonate. Celor şapte planete li s-ar fi desemnat de la creaţia lumii şapte spirite, dintre care fiecare ar domni asupra lumii timp de 354 de ani şi 4 luni (în prefaţa la a şasea carte a poligrafiei mai sunt adăugate alte patru zile şi patru ore), de patru ori la rând. Astfel, este indicat începutul noii perioade a lui Mihail în noiembrie 1879. Această concepţie este preluată din cartea vechiului filosof Menastor, pe care îl menţionează Trithemius în cartea a treia din steganografia sa" (Citat după „Isidor Silbernagel, Johannes Trithemius", Regensburg, 1885).

Privitor la desemnările „teosofie" / „teosofic": Deoarece Rudolf Steiner a activat din 1902 până în 1912/13 în calitate de secretar general al secţiei germane a Societăţii Teosofice, el a folosit termenii uzuali în timpul acela, dar întotdeauna în sensul pe care îl caracteriza în introducerea la scrierea sa ***Teosofie***, publicată în 1904: „Nivelul cel mai înalt la care omul îşi poate ridica privirea, el îi desemnează drept «dumnezeiesc». Iar el trebuie să-şi gândească determinarea cea mai înaltă într-un mod oarecare în corelaţie cu acest dumnezeiesc. De aceea se poate şi numi înţelepciunea care trece dincolo de senzorial, care îi revelează fiinţa şi astfel determinarea sa, «înţelepciune dumnezeiască» sau *Teosofie*. Observării proceselor spirituale din viaţa omenească şi din cosmos i se poate da denumirea *Ştiinţa spiritului*. Dacă din aceasta sunt evidenţiate, aşa cum s-a întâmplat în această carte, îndeosebi acele rezultate care se referă la sâmburele

fiinţial spiritual al omului, atunci poate fi folosit pentru acest domeniu denumirea «teosofie», pentru că timp de secole a fost utilizat într-o asemenea direcţie." După separarea de Societatea Teosofică (1912/13), Rudolf Steiner a revenit la desemnările sale folosite iniţial deja la începutul secolului, „Antroposofie" sau „ştiinţa spiritului de orientare antroposofică".

„Nu eu, ci Christos în mine": Acest citat din scrisoarea lui Pavel către Galateeni (Gal., 2,20: „nu eu mai trăiesc, ci Christos trăieşte în mine") este menţionat în orele esoterice foarte des, motiv pentru care menţiunea este de găsit la observaţiile generale.

Note referitoare la texte

Kassel, 6 februarie 1910

A – însemnare din colecţia lui Elisabeth Vreede; B – Însemnare de Wilhelm Hübbe-Schleiden.

1. *Tatăl Nostru*: Consideraţii detaliate privitoare la Tatăl Nostru în conferinţele din 28 ianuarie şi 18 februarie 1907, în ***Impulsuri originare ale ştiinţei spiritului***, GA 96.

2. *aceste catastrofe ... în ultima vreme*: De exemplu, erupţia vulcanului Mont Pelee; vezi nota 4 pentru ora din 13 martie 1910.

Köln, 27 februarie 1910

Manuscris de Hulda Schouten-Deetz.

3. Îndoială, superstiţie, iluzie a personalităţii: Vezi explicaţiile pentru legenda templului în Legenda Templului şi Legenda Aureea, GA 93 şi în ***Despre istoricul şi din conţinuturile secţiei de cult al cunoaşterii a Şcolii Esoterice, din 1904 până în 1914***, GA 265.

München, 13 martie 1910

4. *erupţii îngrozitoare de la Mont Pelee*: Mont Pelee este un vulcan activ, de pe insula vest-indiană Martinique, cu înălţimea de 1397 m; la cea mai mare erupţie cunoscută a sa,

din 1902, oraşul Saint-Pierre, cu aproximativ 40.000 de locuitori, a fost distrus.

München, 15 martie 1910

Manuscris de Mathilde Scholl şi Amalie Fugger-Glött.

5. *Noi ştim că la vârsta de şapte ani...*: Privitor la epocile de viaţă, a se vedea îndeosebi scrierea lui Rudolf Steiner ***Educaţia copilului din punctul de vedere al ştiinţei spiritului*** (1907; inclusă în volumul Lucifer-Gnosis, GA 34) şi conferinţele sale pedagogice, cum ar fi ***Înnoirea artei didactice pedagogice prin ştiinţa spiritului***, GA 301, ***Dezvoltarea sănătoasă a fiinţei umane***, GA 303 şi ***Practica pedagogică din punctul de vedere al cunoaşterii umane spiritual-ştiinţifice***, GA 306.

6. *„Vegheaţi şi rugaţi-vă”*: Matei, 26,41 şi Marcu, 14,38.

Hamburg, 16 mai 1910

A – manuscris de Mathilde Scholl; B – însemnare de Günther Wagner

7. *Goethe a vorbit cândva despre culoare*: Probabil este vorba despre pasajul din *Scrieri de ştiinţele naturii ale lui J.W. Goethe*. volumul III (Berlin şi Stuttgart, f.a. [1884-1897], reproducere fotomecanică, Dornach, 1975): *Despre teoria culorilor* (vol. I). Partea a VI-a, Didactică. Secţiunea: Efectul senzorial-moral al culorii, nr. 798. Acolo se spune: „Sticla purpurie arată un peisaj bine iluminat într-o lumină îngrozitoare. Aşa ar trebui să fie răspândit tonul culorii peste pământ şi cer în ziua judecăţii.”

Hamburg, 19 mai 1910

A – manuscris de Mathilde Scholl; B – însemnare din colecţia lui Elisabeth Vreede.

8. ***Educaţia copilului din punctul de vedere al ştiinţei spiritului*** (1907): Cuprinsă în volumul ***Lucifer-Gnosis. Scrieri fundamentale de antroposofie şi rapoarte din „Lucifer”şi „Lucifer-Gnosis”*** 1903-1908, GA 34.

Hamburg, 25 mai 1910

A – însemnare din colecţia lui Elisabeth Vreede; B – manuscris de Mathilde Scholl; C – manuscris de Alice Kinkel.

Copenhaga, iunie 1910

Sub această dată sunt însemnări cunoscute drept oră esoterică. Dar pentru că este vorba despre o parte din conferinţa ţinută la Copenhaga în 4 iunie 1910, acest text nu a fost preluat.

Kristiania, 16 iunie 1910

A – manuscris de Mathilde Scholl şi Barbara Wolf; B – însemnare din colecţia lui Elisabeth Vreede.

9. *Calea exterioară... cea interioară*: Cele două căi fuseseră prezentate cu puţin timp înainte în ciclul de conferinţe de la Viena din martie 1910, intitulat, ***Microcosmos şi macrocosmos***, GA 119.

Kristiania, 18 iunie 1910

A – manuscris de Mathilde Scholl şi Barbara Wolf; B – însemnare din colecţia lui Elisabeth Vreede.

10. *„Acum însă nu eu trăiesc …”*: Vezi „Unele observaţii cu privire la expresii sau noţiuni ce apar frecvent în text”.

Kristiania, 20 iunie 1910

A – manuscris de Mathilde Scholl şi Barbara Wolf; B – însemnare din colecţia lui Elisabeth Vreede.

München, 24 august 1910

Însemnare din colecţia lui Elisabeth Vreede.

11. *propriul interior care se oglindeşte aici*: Vezi privitor la aceasta şi conferinţa din 25 februarie 1912 „Oglindiri ale conştienţei”, din volumul ***Experienţe în suprasenzorial. Cele trei căi ale sufletului către Christos***, GA 143.

München, 26 august 1910

A – însemnare de Paula Stryczek; B – însemnare de cineva necunoscut; C – manuscris de Barbara Wolf.

12. *aşa cum am auzit despre aceasta pe parcursul acestor zile*: Se referă la ciclul ***Misterul biblic al Genezei***, GA 122.

Berlin, 4 noiembrie 1910

Cu această dată se găsesc notiţe de la o oră esoterică ţinută la Berna, care sunt textual, însă, de o calitate atât de îndoielnică, încât sunt redate aici doar ca să fie complet şirul: „Fiinţa amintirii este aceea că omul poate să recheme în interior, drept imagine, prin propria sa forţă de Eu, ceva ce a perceput prin instrumentul trupului său fizic, astfel încât nu are nevoie de trupul fizic pentru aceasta, ci îşi creează din marea trupului eteric o imagine a ceea ce a perceput înainte prin trupul fizic. Din marea eterică este formată imaginea care devine o reprezentare nou trezită. – La perceperea cu instrumentele exterioare, acestea se tocesc. Oboseala apare. Omul trebuie, pentru a scăpa de ea, noaptea să aibă starea de somn, unde este afară în cosmos, absoarbe forţele dumnezeiesc-spirituale şi priveşte cum acestea lucrează şi corectează la trupul său fizic. El lucrează aici împreună cu entităţile dumnezeiesc-spirituale care l-au creat cândva. El trăieşte aici acel: Ex Deo nascimur. – Trupul eteric, însă, rămâne fără această corectare. Pentru a-l pătrunde cu forţă, omul trebuie să desfăşoare altceva. El trebuie singur să lucreze în el ceva. Aşa cum ochiul este lucrat prin intermediul luminii, iar fără lumină nu ar fi ochi, şi aici este înţeles trupul fizic asupra căruia a lucrat lumina solară fizică, aşa există o lumină spirituală, care produce ochiul spiritual. Din această forţă de lumină este lucrat ochiul spiritual, aceasta trebuie să o lăsăm să acţioneze asupra noastră. Ea lucrează organele noastre spirituale, iar această forţă de lumină ne înzestrează şi cu forţe înnoitoare pentru trupul nostru eteric. Iar noi putem să primim aceste forţe doar dacă desfăşurăm cu sufletul nostru ceea ce se află în zicerea: In Christo morimur. – Tot mereu, tot mereu din nou trebuie să ne repetăm acest lucru, conştienţi fiind că numai în repetarea constantă şi răbdătoare, care şi corespunde principiului trupului eteric, putem să ajungem la succesul de a ni se deschide trăirea luminii spirituale. Noi murim în Christos, pe care îl găsim în adâncurile corporalităţii noastre, aşa cum noaptea adormim

înăuntrul cosmosului. Noi ne legăm de El. Forţa Sa este cea care ne străbate cu forţă trupul eteric. Forţa Sa de lumină şi de căldură ne lucrează organele cu care îl trăim pe El însuşi şi putem să îl percepem. Aici trăim acel: Per Spiritum Sanctum reviviscimus."

Berlin, 4 noiembrie 1910

A – însemnare de Günther Wagner; B – manuscris de cineva necunoscut (colecţia Vreede); C – manuscris de Camilla Wandrey; D – însemnare din colecţia lui Elisabeth Vreede; E – însemnare de Margareta Morgenstern; F – manuscris de Alice Kinkel; G – manuscris de Nelly Lichtenberg.

4 noiembrie 1910 a fost ziua Adunării generale a Societăţii Teosofice.

13. *Eu sunt calea, adevărul şi viaţa*: Ioan, 14,6.

14. *Iubeşte-ţi aproapele* …: Luca, 10,27.

15. *mersul, vorbirea şi înţelegerea*: Despre mers-vorbire-gândire privitor la dezvoltarea copilului, vezi conferinţele din 17 martie şi din 4 aprilie 1923, ***Despre viaţa omului şi a Pământului, Despre fiinţa creştinismului***, GA 349, şi din 16 şi 17 aprilie 1923, în ***Practica pedagogică din punctul de vedere al cunoaşterii umane spiritual-ştiinţifice***, GA 306; despre mers, vorbire şi gândire în relaţia lor faţă de viaţa dintre moarte şi o nouă naştere, vezi conferinţa din 26 noiembrie 1922, în ***Raportul dintre lumea stelelor şi om şi dintre om şi lumea stelelor***, GA 219.

Berlin, 5 noiembrie 1910

A – însemnare de Günther Wagner; B – însemnare din colecţia lui Elisabeth Vreede; C – manuscris de cineva necunoscut; D – manuscris de Nelly Lichtenberg; E – însemnare de Margareta Morgenstern; F – manuscris de Camilla Wandrey.

Kassel, 3 şi 4 decembrie 1910

Însemnare de Wilhelm Hübbe-Schleiden

München, 11 decembrie 1910

A – manuscrise de Mathilde Scholl, Barbara Wolf, Amalie Fugger-Glött; B – manuscris de Alice Kinkel.

16. *Aceasta se înţelege în misteriul rosicrucian că divinităţile adesea trebuie să sfărâme lumi*: Spiritul elementelor din a patra imagine a dramei-misteriu: ***Poarta iniţierii***, GA 14, p. 72. Forma completă a propoziţiei este: „Iar spiritele trebuie lumi să sfărâme / Pentru ca cele vremelnice, create de voi, / Să nu aducă celor eterne / Pustiire şi moarte."

Hanovra, 17 şi 18 decembrie 1910

Însemnare de Emilie Hübner.

17. *Vocale*: A se vedea privitor la aceasta şi ora din 5 iunie 1908.

Berlin, 20 decembrie 1910

Manuscris de cineva necunoscut (colecţia Vreede).

18. *„coloană anterioară"... flori de lotus*: Privitor la aceasta, vezi şi conferinţa din 29 septembrie 1905 în ***Elemente fundamentale ale esoterismului***, GA 93a. În *Învăţătura secretă* de Blavatsky (p. 544 şi urm. din ediţia germană, Leipzig, f.a.) se găseşte, privitor la aceasta, detalierea: „La capătul următoarei runde, omenirea va deveni din nou masculin-feminină, iar atunci vor fi două măduve ale spinării. În a şaptea rasă, cele două se vor contopi în acea una. Evoluţia le corespunde raselor, iar odată cu evoluţia raselor se dezvoltă nervul simpatic într-o adevărată măduvă a spinării. Noi întoarcem arcul înapoi, în timp ce urcăm, doar cu adăugarea conştienţei de sine."

Stuttgart, 24 decembrie? 1910 (Crăciun/Anul Nou)

Însemnare de Günther Wagner.

19. *Un domn care vrea să scrie o mare lucrare*: Nu s-a putut constata despre cine este vorba aici.

20. *american*: Probabil este vorba despre Max Heindel (1865-1919) – pe atunci reprezentant al Societăţii Teosofice Americane – care sub numele de Grashof (numele tatălui său), ascultase la Berlin conferinţe interne ale lui Rudolf Steiner şi le folosise pentru anumite publicaţii. El este

fondatorul comunităţii care se desemnează drept rosicrucieni, „Lectiorum Rosicrucianum”.

Stuttgart, 31 decembrie 1910

Manuscrise de Mathilde Scholl şi Barbara Wolf.

21. *în trupul eteric, prin impregnarea dinspre trupul astral*: O înfăţişare detaliată a acestui proces şi a semnificaţiei sale a oferit Rudolf Steiner, de ex., în conferinţele din 30 şi 31 mai 1908, în ***Evanghelia după Ioan***, GA 103.

22. *Vedeţi păsările*: Matei, 6,26.

23. *să sfărâme lumi*: Vezi nota 16 de la ora din 11 decembrie 1910.

Stuttgart, 1 ianuarie 1911

A – manuscris de Marie Steiner; B – manuscris de Camilla Wandrey; C – manuscris de Nelly Lichtenberg.

24. *Plutarh* (50-120), scriitor grec.

25. *Plutarh spune că era salutul faţă de divinitate*: În scrierea sa „Despre Ei din Delfi”. Acolo se spune la punctul 17: „ ...litera E ... este o adresare de sine stătătoare către divinitate şi un salut care îi dă Celui care îl rosteşte, în cuvântul însuşi o reprezentare despre puterea divinităţii. Căci divinitatea îl salută în aceeaşi măsură pe fiecare dintre noi care se apropie aici de el, cu cuvântul: Cunoaşte-te pe tine însuţi;... Noi, însă, îi răspundem la aceasta, divinităţii cu cuvintele: Ei [Tu eşti], şi îi aducem prin aceasta salutul Existenţei, drept cel adevărat, neînşelător şi singurul potrivit.” Tradus de Joh. Chr. Felix Bahr; citat după *Griechische Prosaiker în neuen Übersetzungen* (Prozatori greci în traduceri noi), ed. de G.L.F.Tafel, E.N. v. Oslander şi G. Schwab, vol. 145: *Plutarch’s Werke* (Operele lui Plutarh), vol. 29, Stuttgart, 1835.

26. *seleicizi*: Probabil trebuie să fie „seleucizi”. Popor asiatic în Babilonia; cunoscut şi ca nume al regilor lor.

Stuttgart, 2 ianuarie 1911

Însemnare din colecţia lui Fred Poeppig.

27. *Samael, Azazel, Azael, Mehazael*: Conform lui Agrippa de Nettesheim, „patru stăpânitori ai spiritului rău, în

elemente distructivi" (a se vedea Agrippa von Nettesheim, *De occulta Philosophia. Drei Bücher über die Magie* (De occulta Philosophia. Trei cărţi despre magie), Nördlingen: Greno, 1987. Cartea a doua, capitolul şapte: „Despre numărul patru şi conducătorii ei", p. 208.

Berlin, 17 ianuarie 1911

A – manuscris de cineva necunoscut; B – însemnare de Günther Wagner; C – manuscris de Camilla Wandrey. – Există pentru această oră încă o altă însemnare făcută cu un scris necunoscut, care din punctul de vedere al textului este însă de o calitate atât de îndoielnică, încât este redată aici doar pentru completare:
„Secretul alchimiştilor îi spune omului: «Cucereşte-ţi forţa de apă străbătută de lumină». Aceasta e o imagine pentru conştienţa mai înaltă, pe care ne-o cucerim prin iniţiere. Aici omul învaţă să străbată până la sufletul lucrurilor înseşi, aici el învaţă să adauge, la ceea ce poate să afle din exterior de la lucruri prin simţuri, să trăiască în sine fiinţa interioară a acestora. Iar treptat pătrunde înainte, de la simpla noţiune pe care o face despre un lucru, la fiinţialul care a format cândva creativ acest lucru însuşi, la ideea dumnezeiască. Iar acest lucru îi devine cândva realitatea adevărată. Astfel este cuprinsă diferenţa raţiunii şi intelectului de astăzi cu creativul lumii. Înţelepciunea interioară, care a coborât în întunericul inconştientului, mai acţionează în om în somnul fără vise. Iar a ridica această înţelepciune interioară în sfera conştienţei este sarcina esoteristului. Pentru aceasta şi-a primit omul Eul său. Conştienţa de Eu, acel Eu-Sunt, care a fost omul înainte să fie revărsat în om, acea entitate comunitară pe care am simbolizat-o drept apă. Entităţile dumnezeieşti o aveau, fiinţele omeneşti au primit-o după încorporare. Aici avem diferenţa faţă de ceea ce numim în creştinism Sfântul Spirit şi Spiritul în sine. Sfântul Spirit, care este sus, la entităţile dumnezeieşti, înaintea căruia a avut loc încorporarea şi Spiritul în sine, care s-a încorporat în om.

Sfântul Spirit este o unitate, iar el se individualizează în fiecare om. – Separarea, împărţirea are întotdeauna ceva de-a face cu egoismul. Aducerea împreună, curgerea-laolaltă-în-iubire, ceea ce leagă îşi are imaginea originară în Sfântul Spirit. E.D.N:"

28. William Shakespeare (1564-1616).

29. *gânduri persistente, ele fixează*: A se vedea „Prolog în cer" în *Faust* I de Goethe. Acolo se spune la sfârşit (Domnul către Îngeri): „Ceea ce devine, etern acţionează şi trăieşte, / Să vă cuprindă cu-ale iubirii mândre graniţi, / Iar ceea ce pluteşte-n legănată arătare / Fixaţi cu gânduri persistente." [Traducerea L.D.]

Köln, 31 ianuarie 1911

Manuscris de Alice Kinkel.

München, 12 februarie 1911

Manuscrise de Mathilde Scholl, Barbara Wolf, Amalie Fugger-Glött.

30. *Am auzit adesea că două căi ne duc în lumile spirituale*: A se vedea, privitor la aceasta, ciclul de conferinţe ***Microcosmos şi macrocosmos***, GA 119.

31. *Din noiembrie 1879*: Începutul perioadei lui Michael. A se vedea, privitor la aceasta, „Unele observaţii cu privire la expresii sau noţiuni ce apar frecvent în text".

32. *Meister Eckhart* (1260-1327), dominican şi mistic, a predat la Paris, Straßburg şi Köln; acuzat de erezie. Renumite sunt *Deutsche Predigten und Traktate* (Predici şi tratate germane) (ed. şi tradus de Josef Quint, München, 1963 şi Zürich, 1979). A se vedea, privitor la aceasta, şi capitolul Meister Eckhart din scrierea lui Rudolf Steiner ***Mistica în zorii vieţii spirituale a timpului nostru şi legătura ei cu concepţia modernă despre lume*** (1901), GA 7.

33. *Johannes Tauler* (1300-1361), mistic, predicator în Straßburg; elev al „Necunoscutului din Ţara de Sus"; *Johann Tauler's Predigten* (Predicile lui Johann Tauler) (transpuse de Julius Hamberger, Frankfurt, 1864). A se vedea, privitor la

aceasta, şi capitolul „Prietenia lui Dumnezeu” din scrierea lui Rudolf Steiner ***Mistica în zorii vieţii spirituale a timpului nostru şi legătura ei cu concepţia modernă despre lume*** (1901), GA 7.

34. *Miguel de Molinos* (1640-1697), mistic spaniol, care a fost condamnat de Papa Inocenţiu al XL-lea la închisoare pe viaţă din cauza scrierii sale *Guida spirituale* (Roma, 1675); germ. *Geistlicher Führer* (Conducător spiritual), Frankfurt, 1699.

35. *Într-un mod nepretenţios, el spune că ar fi fost mutat în spirit pe insula Patmos*: Apocalipsa, 1,9 şi urm.: „Eu Ioan, fratele vostru şi împreună cu voi părtaş la suferinţa şi la împărăţia şi la răbdarea în Iisus, fost-a în insula ce se cheamă Patmos, pentru cuvântul lui Dumnezeu şi pentru mărturia lui Iisus. Am fost în spirit în zi de duminică şi am auzit, în urma mea, glas mare de trâmbiţă ....”

36. *constelaţia pe care ar avea-o stelele la 30 septembrie 395*: În anul 1912 a apărut în traducere germană un studiu astronomico-istoric de Nikolaus Morosow (n.1854) despre Apocalipsa lui Ioan (*Offenbarung în Gewitter und Sturm* – Apocalipsa în vijelie şi furtună), Petersburg, 1907; germană: *Die Offenbarung Johannis. Eine astronomisch-historische Untersuchung von Nikolaus Morosow* (Apocalipsa lui Ioan. Un studiu astronomico-istoric de Nikolaus Morosow), cu un cuvânt introductiv de prof. dr. Arthur Drews, Stuttgart, 1912. Aici ajunge Morosow la datarea constelaţiei stelare cuprinsă în Apocalipsă, chiar la acest 30 septembrie 395. Din acest motiv el îl şi indică pe Ioan Chrysostom, care trăia în acel timp, drept redactor al Apocalipsei (vezi nota 38). Prin aceasta este însă inexplicabil – după cuvintele lui Arthur Drews – cum deja înaintea anului 395 numeroşi scriitori creştini fac referinţă la Apocalipsă.

37. *Această imagine am exprimat-o într-unul din cele şapte sigilii*: Se referă la cele şapte imagini de sigilii pe care le-a conceput Rudolf Steiner pentru Congresul de la München

1907. Tablele desenate color nu s-au păstrat. Cu toate acestea, chiar în octombrie 1907 a fost publicată o mapă cu reproduceri la scară redusă, într-o culoare, ale imaginilor de sigilii și coloane. Sigiliile au fost apoi amplasate – în realizarea Clarei Rettich – și în casa ramurii din Stuttgart, între cele de două ori șapte coloane. În ediția de Opere complete se găsesc în volumul ***Imagini de sigilii și coloane oculte. Congresul de la München 1907 și efectele sale***, GA 284. Acolo se găsesc și două prezentări ale lui Rudolf Steiner despre imaginile din sigilii (din 16 septembrie 1907, p. 73 și urm., precum și introducerea pentru mapa cu cele paisprezece table de imagini, octombrie 1907,p. 91 și urm.). – Motivul prezentat aici se găsește pe al cincilea sigiliu (tabla XI).

38. *Ioan Chrysostom*, născut pe la 344/345 în Antiohia, educat de filosofi păgâni; botezat pe la 369/372. După 375, Chrysostom a devenit călugăr, mai târziu pustnic. Deoarece asceza aspră îl slăbea foarte mult, a trebuit să se întoarcă în Antiohia, unde a activat ca preot și predicator. Este considerat cel mai mare predicator din Vechea Biserică, motiv pentru care după secolul al VI-lea a fost numit „Chrysostomos" (= Gură de Aur).

Straßburg, 19 februarie 1911

Manuscris de Alice Kinkel.

Hanovra, 5 martie 1911

A – însemnarea de Paula Stryczek; B – manuscris de Nelly Lichtenberg; C – manuscris de Alice Kinkel.

39. *Această imagine este redată într-unul dintre sigilii*: A se vedea nota corespunzătoare pentru ora din 12 februarie 1911.

40. *Astronomic vorbind, această poziție a aștrilor din acea seară*: A se vedea nota corespunzătoare pentru ora din 12 februarie 1911.

41. *ieri, în conferința exoterică*: Conferința de la Hanovra din 4 martie 1911, în ***Misiunea noii revelații a spiritului***, GA 127.

Mannheim, 10 martie 1911

Manuscris de Alice Kinkel.

Berlin, 15 martie 1911

A – manuscris de cineva necunoscut (colecţia Vreede); B – manuscris de Nelly Lichtenberg, însemnare de Paula Stryczek cu completări de Günther Wagner.

Praga, 29 martie 1911

A – manuscris de cineva necunoscut (colecţia Vreede); B – manuscris de Alice Kinkel; C – însemnare de Günther Wagner. – Într-un manuscris mai urmează după zicerea rosicruciană şi cuvintele: „Încheiem întâlnirea noastră cu rugăciunea zilei. Pietrele sunt mute, eu am pus cuvântul creativ etern în ele." A se vedea, privitor la aceasta, p. 469 din volumul ***Despre istoria şi din conţinuturile secţiei de cultul cunoaşterii a Şcolii Esoterice, din 1904 până în 1914***, GA 265; acolo este redată în facsimil zicerea într-o formă ceva mai extinsă, manuscris al lui Rudolf Steiner. În conferinţa din 13 octombrie 1906 Rudolf Steiner vorbeşte despre o veche formulă rosicruciană, care sună acolo astfel: „Eu am pus în piatră cuvântul creator veşnic" (***Misteriul creştin***, GA 97).

Berlin, 12 iunie 1911

A – manuscris de Nelly Lichtenberg; însemnare de Günther Wagner; B – manuscris de Louise Clason.

42. *Dumnezeu i-a insuflat omului respiraţia vie*: 1. Moise, 2,7.

43. *hrănirea din copacul cunoaşterii*: 1. Moise, 3.

München, 23 august 1911

A – însemnare de Günther Wagner; B – însemnare din colecţia lui Fred Poeppig; C – manuscrise de Mathilde Scholl şi Barbara Wolf; D – manuscris de cineva necunoscut (colecţia Vreede); E – manuscris de Alice Kinkel; F – manuscris de Louise Clason. – Privitor la această oră se regăseşte următoarea notare în jurnalul lui Artur Rösel (Weimar): „Înainte de masă, la ora 11 a fost prima oră esoterică la care am luat parte. Dr. a ţinut-o în Prinzensälen, toţi ascultătorii

erau membri ai Şcolii Esoterice, de care aparţin acum şi eu. Domnea o linişte sărbătorească în sală, până ce dr. Steiner a păşit în faţă cu o expresie serioasă şi a rostit rugăciunea, iar apoi a vorbit despre modul corect de meditaţie. El a încheiat cu o rugăciune festivă, aproape cântată. Linişte adâncă era peste întreaga sală, până ce dr. Steiner a dat semnul pentru plecare. – El a vorbit din însărcinarea Maeştrilor înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor."

44. *Forma iradierilor omeneşti de forţă*: A se vedea, privitor la aceasta, conferinţa din 20 august 1911, în ***Minuni cosmice, încercări ale sufletului şi revelaţii spirituale***, GA 129.

München, 26 august 1911

A – însemnare de Günther Wagner; B – însemnare de Günther Wagner; C – însemnare din colecţia lui Elisabeth Vreede; D – însemnare din colecţia lui Elisabeth Vreede. – Privitor la aceasta se găseşte următoarea notare în jurnalul lui Artur Rösel: „Mai trebuie să menţionez faptul că dr. Steiner a ţinut astăzi înainte de masă a doua oară esoterică în Şcoala Esoterică, la încheierea căreia a apelat la membri ca la congresul ce urmează să aibă loc la Geneva să nu se lase convinşi de nicio autoritate pentru a accepta ceva ce nu ar putea verifica ei înşişi."

45. *următorul semn ocult sau signum*: Vezi nota următoare.

46. *în conferinţa exoterică*: Conferinţa de la München din 20 august 1911, în ***Minuni cosmice, încercări ale sufletului şi revelaţii spirituale***, GA 129.

47. *la congresul următor din Geneva*: La Geneva trebuia să aibă loc în septembrie 1911 al 6-lea Congres al Federaţiei secţiilor europene ale Societăţii Teosofice. El a fost contramandat cu puţin timp înainte de către preşedinta societăţii, Annie Besant, evident pentru că nu vroia să susţină disputa ce se anunţa cu Rudolf Steiner, despre neconcordanţa

gravă ce exista între ei, privitoare la aşteptata revenire a lui Christos.

48. *În acel ciclu ...am perceput deja*: ***Minuni cosmice, încercări ale sufletului şi revelaţii spirituale***, GA 129, din 18 până în 28 august 1911 la München; conferinţa din 20 august 1911.

49. *cuvântul Evangheliei, atunci când demonii*: Marcu, 5,9, Luca, 9,30.

50. ***Ştiinţa ocultă*** (1910), GA 13.

Karlsruhe, 10 octombrie 1911

A – însemnare din colecţia lui Elisabeth Vreede; B – manuscrise de Mathilde Scholl şi Barbara Wolf; C – însemnare de Günther Wagner.

51. *Asemenea formule sunt desigur de ţinut strict secrete şi nu este permis să fie transmise mai departe, pentru că acest lucru poate să aibă consecinţe karmice grele*: Aici trebuie ţinut cont de faptul că această afirmaţie se face în epoca dinaintea Primului Război Mondial. După ce, la izbucnirea acestuia în vara anului 1914, Şcoala Esoterică a fost închisă de Rudolf Steiner însuşi, el a dat în continuare, la rugămintea insistentă a membrilor şcolii şi a Societăţii Antroposofice, sfaturi esoterice doar în discuţii particulare. Acest lucru a dus la situaţia în care la începutul primăverii anului 1917 a fost acuzat de către unii elevi care au devenit opozanţi, într-o revistă, în mod public („Psychische Studien”, an. XLIV, Leipzig), că exerciţiile date de el ar fi dăunătoare. Aceste calomnii l-au determinat să explice în faţa membrilor Societăţii Antroposofice, în diferite locuri, că este silit să ia următoarele măsuri: nu mai există niciun fel de discuţii esoterice particulare şi fiecare este dezlegat de promisiunea „de a nu vorbi despre conţinutul discuţiei. Fiecare poate, atât cât doreşte, să comunice ceea ce s-a întâmplat vreodată într-o astfel de discuţie particulară cu un membru. Nimic nu se va găsi, ce ar trebui să se jeneze de lumina publică”. În mod hotărât a declarat „că de acum totul va avea loc în cea mai

deplină lumină publică. Dacă vor creşte lucrurile în public, deplin, atunci calomniatorilor li se va trage pământul de sub picioare. Dar o altă metodă nu mai există în viitor. De aceea, în măsura în care depinde de mine, voi căuta să urmăresc ca ştiinţa spiritului de orientare antroposofică să se desfăşoare în viitor tot mai mult şi mai mult în lumina publică deplină." (Conferinţa din 11 mai 1917, în ***Fundalul spiritual al Primului Război Mondial***, GA 174b; a se vedea şi conferinţele din 13 mai 1917, în acelaşi volum, şi din 19 mai 1917, în ***Europa Centrală între Est şi Vest***, GA 174a) În legătură cu conferinţa de la München din 19 mai 1917 el şi-a declarat chiar într-o discuţie personală cu prof. Hans Wohlbold, care scrisese un articol favorabil în „Psychische Studien", intenţia de a permite să fie tipărit totul pentru publicul larg (conform comunicării scrise a lui Wohlbold din 12 mai 1949 către un membru al editurii Rudolf Steiner-Nachlaß Verwaltung). Această intenţie vorbeşte de la sine, chiar dacă atunci nu a fost realizată.

Karlsruhe, 14 octombrie 1911

A – însemnare din colecţia lui Elisabeth Vreede; B – manuscrise de Mathilde Scholl şi Barbara Wolf; C – însemnare de Günther Wagner; D – însemnare de cineva necunoscut; E – manuscris de Louise Clason; F – însemnare din colecţia lui Fred Poeppig; G – manuscris de Alice Kinkel.

52. *„Doamne, facă-se voia Ta"*: Matei, 6,10.

53. ***Cum se dobândesc cunoştinţe despre lumile superioare?*** (1904/05), GA 10.

54. *Vezi „Teosofie": Ţara spiritelor*: ***Teosofie. Introducere în cunoaştere suprasenzorială a lumii şi determinare umană*** (1904), GA 9.

Berlin, 27 octombrie 1911

A – manuscris de Camilla Wandrey; B – manuscris de cineva necunoscut (colecţia Vreede); C – însemnare de Günther Wagner; D – manuscris de Louise Clason; E – însemnare de cineva necunoscut.

55. *Samael ... Azazel ... Azael ... Mehazael*: Vezi nota privitoare la ora din 2 ianuarie 1911.

Berlin, 30 octombrie 1911

A – însemnare de Rudolf Meyer; B – manuscris de cineva necunoscut (colecţia Vreede); C – manuscris de Camilla Wandrey; D – manuscris de Louise Clason.

56. *„Numele lor e Legiune"*: După Marcu, 5,9: „Şi l-a întrebat: Care îţi este numele? Şi l-a răspuns: Legiune este numele meu, căci suntem mulţi."

57. *Johannes Müller* (1801-1858), unul dintre cei mai renumiţi fiziologi germani, care a înfiinţat aşa-numita Şcoală fizico-chimică în fiziologie; *Handbuch der Physiologie* (Manual de fiziologie) (Berlin, 1833-1840).

München, 19 noiembrie 1911

Manuscrise de Mathilde Scholl şi Barbara Wolf.

58. *„Pentru ce ar fi, într-un final, această frumoasă lume ..."*: Acest citat nu a putut fi identificat până în prezent.

Berlin, 16 decembrie 1911

A – însemnare de Therese Walther; B – manuscris de Louise Clason; C – manuscris de Alice Kinkel; D – stenogramă de Franz Seiler.

59. *În vechile timpuri, mantia – forţa – lui Ilie a trebuit să-i fie dată lui Elisei*: A se vedea 2. Regi, 2,14; mai apoi conferinţa lui Rudolf Steiner din 14 decembrie 1911 „Profetul Ilie în lumina ştiinţei spiritului", în ***Istoria omenirii în lumina cercetării spirituale***, GA 61.

60. *modul în care se va desfăşura revelarea lui Christos în timpurile următoare*: A se vedea privitor la aceasta, spre exemplu, volumele: ***Apariţia lui Christos în lumea eterică***, GA 118 şi ***Noua spiritualitate şi trăirea lui Christos din secolul al XX-lea***, GA 200.

61. *Misteriul de pe Golgotha ...la mijlocul epocii atlanteene ar fi trebuit să aibă loc, de fapt*: Vezi, privitor la aceasta, conferinţa din 2 februarie 1910, în ***Impulsul christic şi dezvoltarea conştienţei de Eu***, GA 116.

Hanovra, 31 decembrie 1911

A – însemnare din colecţia lui Elisabeth Vreede; B – manuscrise de Mathilde Scholl şi Camilla Wandrey; C – însemnare de Günther Wagner.

62. *Divinităţile au creat timp de şase zile şi s-au odihnit într-a şaptea*: 1. Moise, 1 şi 2,1-3.

63. *Iar ei şi-au privit lucrarea*: 1. Moise 1,31.

Hanovra, 1 ianuarie 1912

A – însemnare din colecţia lui Elisabeth Vreede; B – însemnare de Günther Wagner.

Berlin, 6 ianuarie 1912

Manuscris de Louise Clason.

Berlin, 7 ianuarie 1912

A – însemnare de Günther Wagner; B – manuscris de Camilla Wandrey; C – manuscris de Rudolf Meyer.

64. *Slujitorul nu are voie să fie mai mare …*: Ioan, 13,16 şi 15,20; Matei, 10,24.

65. *Misteriu rosicrucian*: ***Poarta iniţierii***, în ***Patru drame-misteriu*** (1910-1913), GA 14.

66. *O, omule, vieţuieşte-te*: Idem, tabloul 9, p. 127 şi urm.

67. *Fiinţa ta vreau*: Idem, tabloul 10, p. 131.

68. *Simt în mine fiinţa lumii*: Idem, tabloul 9, p. 128 şi 130.

München, 10 ianuarie 1912

A – manuscris de Barbara Wolf; B – manuscris de Alice Kinkel.

69. *Învaţă să taci...:* Această zicere era şi parte a ritualului în cadrul cultului cunoaşterii; vezi ora de instruire din 10 februarie 1913, în ***Despre istoria şi din conţinuturile secţiei pentru cultul cunoaşterii a Şcolii Esoterice 1904-1914***, GA 265, p. 295 şi urm. A se vedea şi orele din 6 noiembrie şi 1 decembrie 1906, în volumul I, p. 171 şi 182. (Ed.în română: p. 161-162; 171-174.)

70. *Când inima este plină,...*: Matei, 12.34.

Zürich, 16 ianuarie 1912

Însemnare de cineva necunoscut, dintr-un caiet de notiţe al lui Günther Schubert.

Berlin, 26 ianuarie 1912

A – însemnare din colecţia lui Elisabeth Vreede; B – manuscris de Rudolf Meyer; C – însemnare de Günther Wagner; D – manuscris de Camilla Wandrey; E – manuscris de Vrauke Titringh.

71. *faptul că esoteriştii egipteni vorbesc de: ajungerea la pragul morţii ...*: A se vedea, privitor la aceasta, şi detalierile lui Rudolf Steiner în ciclul de conferinţe Mituri şi misterii egiptene (1908), GA 106, precum şi în Misteriile Orientului şi ale creştinismului (1913), GA 144.

72. *şi în vechile înscrisuri ale rosicrucienilor*: Nu s-a putut constata până în prezent la ce se face referire aici.

73. *În gândirea ta trăiesc gânduri cosmice, / În simţirea ta ţes forţe cosmice, / În voinţa ta lucrează fiinţe cosmice*.: A se vedea ***Încercarea sufletului*** (1911), în ***Patru drame-misterii***, GA 14, primul tablou, şi ***Păzitorul Pragului*** (1912), Idem, tabloul şase.

74. ***Cum se dobândesc cunoştinţe despre lumile superioare?*** (1904/05), GA 10.

Stuttgart, 20 februarie 1912

A – manuscrise de Mathilde Scholl şi Barbara Wolf; B – manuscris de Alice Kinkel.

75. *Eu am ajuns la poarta morţii...*: După Apuleius (*Măgarul de aur*, în traducerea lui August Rode, cartea a unsprezecea). Acolo se spune: „M-am dus până la graniţa ce separă viaţa de moarte. Am păşit pe pragul Proserpinei, iar după ce am trecut prin toate elementele, m-am întors din nou înapoi. La vremea celui mai adânc miez de noapte am văzut Soarele luminând în lumina lui cea mai aprinsă; am văzut divinităţile de jos şi de sus faţă în faţă şi le-am adorat de aproape.” Rudolf Steiner a adus (probabil în 1909) această zicere într-o formă ritmizată.

76. *că apoi şi-au privit faptele ...*: 1. Moise, 1,31.

Stuttgart, 22 februarie 1912

A – manuscrise de Mathilde Scholl şi Barbara Wolf; B – însemnare din colecţia lui Elisabeth Vreede.

77. *begarzilor*: Bărbaţi cucernici care trăiau fără legământ împreună într-o comunitate, îndeosebi în oraşele Evului Mediu (sec. al XIII-lea). Ei erau activi îndeosebi în îngrijirea bolnavilor; existenţa şi-o câştigau prin vânzarea unor mici obiecte de manufactură. Mişcarea s-a răspândit, dinspre Flandra, repede şi în Germania. Cu timpul s-au arătat în cadrul acestei mişcări elemente eretice – îndeosebi un fel de mistică quietistic-panteistică –, de dragul căreia begarzii şi contrapartea lor feminină, beghinele, au fost urmăriţi. Urmărirea care a devenit cu timpul tot mai sistematică a dus, în final, la dispariţia acestei mişcări religioase.

78. *Ceea ce s-a întâmplat acum în China*: La 9 octombrie 1911 avusese loc o revoluţie militară în Hankou, iar că urmare la 31 decembrie 1911 a fost proclamată republica cu preşedintele Yuan Shikai, iar dinastia imperială Qing a renunţat la tron pe 12 februarie 1912.

79. *Ku Hung Ming, „Apărarea Chinei împotriva ideilor europene”*, scrieri critice, editare şi prefaţă de Alfons Paquet, Jena, 1911.

80. *Revoluţia Franceză*: Asaltul populaţiei asupra Bastiliei pariziene, 14 iulie 1789.

81. *pentru a vedea ... prin Pământ, Soarele pe cealaltă parte*: Rudolf Steiner vorbeşte în multe rânduri despre această trăire iniţiatică. A se vedea, spre exemplu, conferinţa din 23 martie 1910, în Microcosmos şi macrocosmos, GA 119, mai apoi conferinţa din 4 februarie 1913, în Misteriile Orientului şi ale creştinismului, GA 144.

82. *Johannes Tauler... Meister Eckhart*: A se vedea nota 32 de la ora din 12 februarie 1911.

Stuttgart, [23] februarie 1912

Manuscris de Hulda Schouten-Deetz.

83. *Pe parcursul ultimelor conferinţe*: Vezi cele două ore premergătoare.

84. *căci inima stă, pe de o parte, în legătură cu semnul zodiacal al Leului*: A se vedea privitor la aceasta şi conferinţa din 8 iunie 1912, în ***Omul în lumina ocultismului, teosofiei şi filosofiei***, GA 137.

München, 26 februarie 1912

A – manuscrise de Mathilde Scholl şi Barbara Wolf; B – manuscris de Alice Kinkel.

Mannheim, 10 martie 1912

A – manuscris de Alice Kinkel; B – însemnare de Emma Klein.

Frankfurt, 10 martie 1912

Manuscris de Alice Kinkel.

Berlin, 22 martie 1912

A – manuscris de cineva necunoscut (colecţia Vreede); B – manuscris de Nelly Lichtenberg; C – manuscris de Louise Clason.

85. *viţelul de aur*: Vezi 2. Moise 32, îndeosebi 19 şi urm.

Helsingfors, 5 aprilie 1912

Însemnare de Else Kriecheldorff.

86. *chylus*: Conţinut al vaselor limfatice din intestin.

87. *toiagul lui Aaron*: Probabil este vorba aici despre toiagul lui Mercur (a se vedea orele din 11 noiembrie 1908 şi 3, 8 şi 14 martie 1909 în GA 266/1). Toiagul lui Aaron are în sine, desigur, şi el o semnificaţie ocultă; a se vedea privitor la aceasta 2. Moise, 7,10-12 şi 8,12 şi urm.

88. *Formarea florii de lotus cu şaisprezece petale*: A se vedea privitor la aceasta cap. „Despre unele efecte ale iniţierii" din ***Cum se dobândesc cunoştinţe despre lumile superioare?*** (1904/05), GA 10, în care formarea florii de lotus cu şaisprezece petale este descrisă detaliat, precum şi „Pentru zilele săptămânii" din ***Îndrumări pentru o şcolire esoterică. Din conţinuturile Şcolii Esoterice,*** p. 26-30.

Helsingfors, 14 aprilie 1912

Manuscris de cineva necunoscut (colecţia Vreede).

89. *Despre cei patru rabini*: În carnetul de notiţe al lui Rudolf Steiner cu nr. arhivă 505 se găseşte următoarea notiţă: „Grădina fericirii. 4 rabini în Talmud: 1. a murit, 2. a pierdut raţiunea, 3. a făcut prăpăd, 4. misticul Rabbi Akiba a intrat şi a ieşit în pace"; vezi şi menţiunea din ***Creştinismul ca fapt mistic şi misteriile Antichităţii*** (1902), GA 8, cap. „Evangheliile" p. 117, de Rudolf Steiner.

Berlin, 24 aprilie 1912

A – manuscris de Rudolf Meyer; B – manuscris de cineva necunoscut (colecţia Vreede); C – manuscris de Louise Clason; D – manuscris de Nelly Lichtenberg.

90. *aşa cum este sugerat acest lucru şi în Biblie*: 1. Moise, 2,7.

91. *de aceea el o înfăţişa pe Isis învăluită*: „Atunci când egipteanul vroia să privească în sus spre ceea ce sunt marile enigme din jurul lui, el trebuia să privească în sus spre Isis, care avea o statuie în templul din Sais, care a devenit renumită. Sub acest templu se ştie că se afla inscripţia care trebuia să exprime fiinţa lui Isis: Eu sunt Universul, eu sunt trecutul, prezentul şi viitorul; vălul meu nu l-a ridicat încă niciun muritor." Rudolf Steiner, în conferinţa din 6 ianuarie 1918, în ***Adevăruri ale misteriilor şi impulsuri de Crăciun. Vechi mituri şi semnificaţia lor***, GA 180; vezi/ privitor la aceasta, şi conferinţa din 29 decembrie 1918, în ***Cum îl poate regăsi omenirea pe Christos?***, GA 187.

92. *Eyeh asher eyeh*: 2. Moise, 3,14.

Köln, 9 mai 1912

A – însemnare de Marie Steiner; B – manuscris de Alice Kinkel.

93. ***Cum se dobândesc cunoştinţe despre lumile superioare?*** (1904/05), GA 10.

94. *abţinerea de la consumul de carne, îndeosebi de peşte*: A se vedea privitor la aceasta „Despre alimentaţie şi

dezvoltare interioară", în ***Din conţinutul Şcolii esoterice***, GA 266/1, p. 553. (Ed. în română: p. 511-517.)

95. *Bacilii sunt animalele reîncarnate*: Detalii privitoare la aceasta a se vedea conferinţa din 17 aprilie 1912, în ***Experienţe în suprasenzorial. Cele trei căi ale sufletului către Christos***, GA 143.

96. *În misteriile evreieşti exista propoziţia: Patru caută …* : A se vedea nota 89 despre cei patru rabini la ora din 14 aprilie 1912.

97. *apariţia lui Iahve în rugul aprins*: 2. Moise, 3 şi 4.

98. *Eu sunt lumina …*: Ioan, 8,12.

99. *Poate fi cunoscut misteriul căii lui Dumnezeu*: Tipărit după caietul de notiţe al lui Marie Steiner, nr. arhivă 2.

Norrköping, 30 mai 1912

Stenogramă de Franz Seiler.

100. *Frieda Danielsson* († 1912), membră a secţiunii suedeze a Societăţii Teosofice, soţia fermierului Daniel Danielsson cu domeniul Stathöga de lângă Norrköping, unde Rudolf Steiner s-a aflat adesea; a se vedea necrologul scris de Marie Steiner pentru Daniel Danielsson în „Nachrichtenblatt" (Foaie de ştiri) a ziarului „Das Goetheanum", nr. 39/1940.

Kristiania (Oslo), 7 iunie 1912

A – manuscris de Vrauke Titringh; B – însemnare din colecţia lui Elisabeth Vreede; C – stenogramă de Franz Seiler.

101. *Mahavach-ul indienilor*: Maha = mare, vach = cuvânt.

102. *„lumina nerevelată", despre care era vorba în ciclu*: A se vedea conferinţa din 5 iunie 1912, în ***Omul în lumina ocultismului, teosofiei şi filosofiei***, GA 137.

103. *teorema lui Pitagora*: Pătratul ipotenuzei, în triunghiul dreptunghic, este egal cu suma pătratelor catetelor.

104. *Pitagora* pe la 540-497. A se vedea şi capitolul despre el în *Marii iniţiaţi* de Edouard Schuré, în traducerea lui Marie Steiner.

105. ***Cum se dobândesc cunoştinţe despre lumile superioare?*** (1904/05), GA 10.

106. ***Ştiinţa ocultă*** (1910), GA 13.

Kristiania (Oslo), 9 iunie 1912

A – însemnare din colecţia lui Elisabeth Vreede; B – manuscris de Vrauke Titringh.

107. *Faptul că Societatea Teosofică este o revărsare dinspre învăţăturile Maeştrilor înţelepciunii şi ai armoniei sentimentelor,... acest lucru este clar. A discuta despre „de ce" nu o permite timpul ...*: A se vedea, privitor la aceasta, ciclul ***Mişcarea ocultă în secolul al XIX-lea şi relaţia ei faţă de cultura lumii*** (Dornach, 10 octombrie până în 7 noiembrie 1915), GA 254.

108. *Patru rabini*: Vezi nota 89 de la ora din 14 aprilie 1912.

109. *Despre încarnarea anterioară a unor personalităţi conducătoare nu a fost cunoscut niciodată ceva în răstimp de o sută de ani de la ultima lor moarte*: A se vedea, privitor la aceasta, conferinţa din 17 aprilie 1912, în ***Experienţe în suprasenzorial. Cele trei căi ale sufletului către Christos***, GA 143.

110. *prin cele trei principii cunoscute*: În statutele Societăţii Teosofice se spune în articolul 1, punctul 3: „Scopurile Societăţii Teosofice sunt: În primul rând: Să formeze miezul unei frăţii generale, căreia să i se ralieze întreaga omenire, fără diferenţă de rasă, de mărturisire de credinţă, de sex, de castă sau de culoare. În al doilea rând: Să stimuleze studiul arianismului şi a altor literaturi, religii, filosofii şi ştiinţe ale Orientului şi să demonstreze importanţa acestor studii. În al treilea rând: Să cerceteze legi naturale neexplicate şi forţele psihice ce dormitează în om."

Kristiania (Oslo), 11 iunie 1912

Manuscris de Vrauke Titringh.

111. *Vechii evrei povesteau...*: A se vedea nota 89 pentru ora din 14 aprilie 1912.

112. *Nu acel lucru are valoare, dacă ... îi oferi lumii cartea unui tânăr*: Se referă la cartea lui Jiddu Krishnamurti (Alcyone), în vârstă de 15 ani, *La picioarele maestrului*, Adyar, 1910 (Düsseldorf, 1912).

München, 1 septembrie 1912

A – manuscris de Barbara Wolf; B – manuscris de cineva necunoscut (colecţia Vreede); C – manuscris de Alice Kinkel; D – însemnare din colecţia lui Elisabeth Vreede; E – însemnare de Bella Lang.

113. *saduchei, farisei, esenieni*: Trei comunităţi religioase iudaice. Saducheii, care erau alcătuiţi îndeosebi din aristocraţia preoţească, erau într-adevăr mai liberi în atitudinea faţă de viaţă şi mai lumeşti decât fariseii severi, însă în învăţătură adesea mai stricţi şi mai retrograzi decât aceştia. Astfel, ei negau învierea şi nemurirea. – Fariseii cereau cea mai severă aplicare a legii şi se ţineau departe de mulţimea „necurată". Mulţi învăţaţi cărturari aparţineau de ei. Ei se considerau drept păzitori ai ordinii vechi-testamentare. Eseii sau Esenienii formau comunităţi retrase, proprii în care trăiau ascetic – adesea în sărăcie şi celibat. Ei aveau doar o învăţătură secretă destinată numai iniţiaţilor. Despre esenieni, vezi, de ex., şi detaliile date de Rudolf Steiner în ***Evanghelia după Matei***, GA 123.

114. *Louis Claude de Saint-Martin* (1743-1803), „filosoful necunoscut". *Des erreurs et de la verité*, 1775, în germană de Matthias Claudius, Breslau, 1782.

115. *Johannes Tauler*: A se vedea nota 33 de la ora din 12 februarie 1911.

116. *Gautama Buddha*, 550 î.Chr. – 470 î.Chr.

117. *Pitagora*: Vezi nota 104 de la ora din 7 iunie 1912.

118. *Zarathustra*: Vezi şi conferinţa lui Rudolf Steiner din 19 ianuarie 1911, în ***Răspunsuri ale ştiinţei spiritului privitoare la marile întrebări ale existenţei***, GA 60; mai apoi, despre relaţia dintre Zarathustra şi elevii săi Moise şi Hermes, conferinţele din 21 ianuarie şi 31 mai 1909, în

Principiul economiei spirituale în legătură cu problema reîncarnării, GA 109, şi din 2 septembrie 1910, în ***Evanghelia după Matei***, GA 123.

119. *Adam şi Eva în goliciunea lor*: 1. Moise, 2,25.

120. *Cusanus a avut într-o călătorie pe mare, de la Constantinopol, cele mai puternice trăiri spirituale*: Nikolaus von Kues (1401-1464), cardinal şi legat papal. Cusanus a fost trimis în anul 1437 din însărcinarea papei Eugen al IV-lea la Constantinopol, pentru a-i aduce pe patriarhul de la Constantinopol, pe regele grec şi 28 de arhiepiscopi la Conciliul de la Ferrara. La întoarcere are o «trăire iluminatoare», despre care scrie în cuvântul de încheiere pentru *De docta ignorantia* următoarele: „Primeşte acum, Preacinstite Tată, ceea ce am încercat de mult timp să ating pe multiple căi ale ştiinţei, dar nu am putut, până ce, venind acasă din Grecia, pe mare, desigur printr-un dar de sus, de la Tatăl luminii ... am fost condus să cuprind, în învăţată neştiinţă, ceea ce e de nepriceput, într-un mod nepriceput şi să trec dincolo de ceea ce e cognoscibil în mod omenesc dintre adevărurile nepieritoare." (Citat după: Ekkehard Meffert, *Nikolaus von Kues*, Stuttgart, 1982, p. 54.)

121. *Despre Goethe se va putea vorbi astăzi cel mai adevărat*: A se vedea, privitor la aceasta, conferinţele din 9 noiembrie şi 3 decembrie 1916, în ***Legătura dintre cei vii şi cei morţi***, GA 168.

122. *Homer trebuie neapărat să fi lucrat vreun meşteşug*: A se vedea, privitor la aceasta, consideraţiile lui Hermann Grimm, *Homers Ilias* (Iliada lui Homer), ediţia a 2-a, Stuttgart şi Berlin, 1907; prima ediţie (în două volume), Berlin, 1890 şi 1895. Acolo se spune, la studierea celui de-al şaselea cânt (p. 148): „Cine mai doreşte ... să insiste că Homer trebuie să fi fost un păstor sau un vânător sau un corăbier sau una sau alta: el era un bătrân soldat, am afirma mai degrabă aici. Şi totuşi nu era, probabil, nimic decât un om care, oriunde îşi îndrepta privirile spre faptele oamenilor, peste tot

recunoştea acel punct la a cărui observare corectă se crede că e descoperit «specialistul». Şi Dante era specialist în acest sens. Napoleon, Frederic cel Mare şi Goethe au fost şi puţini alţii." Şi p. 330 (privitor la cântul al şaisprezecelea): „Noi suntem de părere că şi-a petrecut viaţa observând leii care se luptau în munţii sălbatici, cu păstorii şi lemnarii, dacă nu ar duce alte locuri spre gândul că ar fi fost familiarizat cu marea, şi iarăşi altele că a trăit drept cetăţean sau plugar la şes." – A se vedea privitor la aceasta şi conferinţa din 9 aprilie 1912, în ***Legătura omului cu lumea elementară***, GA 158.

123. *Johannes Tauler sau Meister Eckhart*: Vezi notele 33 şi 34 de la ora din 12 februarie 1911.

124. *trupul cauzal*: Extras al trupului eteric şi astral, pe care omul îl poartă mai departe de la viaţă terestră la viaţă terestră şi pe care îl îmbogăţeşte tot mai mult. A se vedea conferinţele lui Rudolf Steiner din 3 iulie şi 5 noiembrie 1906, în volumul ***Cosmogonie. Ocultism popular. Teosofia pe baza Evangheliei după Ioan***, GA 94.

125. *Krishna*: A se vedea prezentările lui Rudolf Steiner despre el în conferinţa din 19 septembrie 1912, în ciclul ***Evanghelia după Marcu***, GA 139.

126. ***O cale spre cunoaşterea de sine a omului*** (1912), GA 16.

127. *Buddha ... s-a dus ... pe o altă planetă*: A se vedea privitor la aceasta prezentările lui Rudolf Steiner, de ex. în conferinţele din 11 iunie 1912, în ***Omul în lumina ocultismului, teosofiei şi filosofiei***, GA 137, precum şi din 18 decembrie 1912, în ***Creştinismul esoteric şi conducerea spirituală a omenirii***, GA 130, precum şi ciclul ***Bazele oculte ale Bhagavad Gitei***, GA 146.

Basel, 20 septembrie 1912

A – însemnare de Therese Walther; B – manuscrise de Mathilde Scholl şi Barbara Wolf; C – însemnare de Hendrika Hollenbach; D – manuscris de Mathilde Scholl; E – însemnare de Margareta Morgenstern.

128. *timpul dificil de acum*: Se referă la diferendele care au apărut între Rudolf Steiner şi Annie Besant, în concepţia lor despre apariţia lui Christos. În timp ce Rudolf Steiner şi-a susţinut de la început cunoaşterea sa că nu va mai apărea în trup fizic Christos, Annie Besant a proclamat începând din 1910/11 băiatul indian Jiddu Krishnamurti (Alcyone) drept purtător al încarnării înnoite a lui Christos. Ordinul înfiinţat pentru aceasta, „Steaua Orientului", care trebuia să-l facă cunoscut pe Krishnamurti drept învăţătorul lumii, a dus la grave disensiuni în cadrul Societăţii Teosofice şi, în final, la desprinderea secţiunii germane şi la fondarea „Societăţii Antroposofice". Detalii privitoare la evenimente în cartea lui Eugene Levy, Mrs. *Annie Besant und die Krisis în der Theosophischen Gesellschaft* (Mrs. Annie Besant şi criza din Societatea Teosofică), Berlin, 1913.

129. *în conferinţele de la München*: ***Despre iniţiere. Despre eternitate şi clipă. Despre lumina spirituală şi întunericul vieţii***, (München, din 25 până în 31 august 1912), GA 138.

130. *Cu puţin timp în urmă, la München ...am văzut şi auzit din nou*: Se referă la ciclul menţionat în nota anterioară şi la prezentarea celor trei drame-misteriu (***Poarta iniţierii***; ***Încercarea sufletului***; ***Păzitorul Pragului***).

131. *prin Buddha, Ilie, Ioan până la Christos*: A se vedea privitor la aceasta ciclul de conferinţe ***Evanghelia după Marcu***, GA 139, pe care le-a ţinut Rudolf Steiner din 15 până în 24 septembrie 1912 la Basel; privitor la pasajul menţionat, îndeosebi conferinţele din 17 până în 19 septembrie 1912.

132. *Acest lucru a apărut nu de mult într-o revistă teosofică*: Această revistă nu a putut fi identificată până acum.

133. *Despre aceste lucruri vrem să vorbim duminică mai departe*: Despre o oră ţinută pe 23 septembrie nu se ştie nimic.

Basel, 22 septembrie 1912

A – manuscris de Mathilde Scholl; B – manuscrise de Mathilde Scholl şi Barbara Wolf; C – însemnare de Hendrika Hollenbach; D – însemnare de Margareta Morgenstern.

134. *în ora de alaltăieri*: A se vedea ora precedentă, din 20 septembrie 1912.

135. ***Păzitorul Pragului*** (1912): în ***Patru drame-misteriu***, GA 14.

136. *Despre un anumit om de stat se spunea ... caii săi mergeau încotro îi conducea el*: Nu s-a putut identifica până în prezent, despre care om de stat este vorba.

Berlin, 8 noiembrie 1912

A – manuscris de cineva necunoscut (colecţia Vreede); B – manuscris de Barbara Wolf; C – manuscris de Louise Clason; D – însemnare de Hendrika Hollenbach; E – însemnare de Günther Wagner.

137. ***Păzitorul Pragului*** (1912): în ***Patru drame-misteriu***, GA 14.

138. „*Voi veţi fi ca nişte dumnezei*": 1. Moise, 3,5 şi Ioan, 10,34.

139. ***Încercarea sufletului*** (1911): în ***Patru drame-misteriu***, GA 14.

140. „*În gândirea ta trăiesc gânduri cosmice. / În simţirea ta ţes forţe cosmice. / În voinţa ta lucrează fiinţe cosmice*": Vezi nota 73 de la ora 73 din 26 ianuarie 1912.

Hanovra, 19 noiembrie 1912

Însemnare de Günther Wagner.

141. *„În gândirea ta trăiesc gânduri cosmice"*: A se vedea nota 73 de la ora din 26 ianuarie 1912.

142. ***Încercarea sufletului***: A se vedea nota 139 de la ora din 8 noiembrie 1912.

143. *„Eu mă odihnesc în Dumnezeirea lumii"*: Rândul penultim al mantrei „În razele curate ale luminii".

144. *„Eu şi Tatăl meu una suntem"*: Ioan, 10,30.

145. *„Nimeni nu vine la Tatăl Meu decât prin Mine"*: Ioan, 14,6.

146. *„Eu sunt – el gândeşte – ea simte – el vrea”*: Detalii privitoare la acestea în volumul ***Exerciţii sufleteşti pentru dezvoltarea metodică a forţelor mai înalte de cunoaştere***, GA 267.

München, 28 noiembrie 1912

Manuscrise de Mathilde Scholl şi Barbara Wolf.

147. *În gândirea ta trăiesc gânduri cosmice*: Vezi nota 73 de la ora din 26 ianuarie 1912.

148. *Krishna spune aici*: „Tu trebuie să fii războinic …”: Rezumare a sensului ultimei părţi din discursul „Veneratului” (Krishna), în cântul al 18-lea din „Bhagavad Gita”.

Berna, 16 decembrie 1912

A – manuscris de Mathilde Scholl; B – manuscris de Alice Kinkel.

149. *spaţii ca acesta care ne înconjoară acum*: La 9 februarie 1912, membrii ramurii din Berna s-au putut muta într-un nou local al ramurii, în Wüdschen Haus pe Marktgasse 9 (înainte Zunft zu Webern). „Amenajarea a fost discutată în detaliu cu Rudolf Steiner, atât culoarea pereţilor, a scaunelor, a dulapului cu crucea cu trandafiri între iniţialele zicerii rosicruciene ... şi a pupitrului pentru vorbitor cu sigiliul pentru Jupiter – tot mobilierul în albastru închis – le-a indicat Rudolf Steiner, precum şi configurarea lămpilor şi măsurile exacte ale marii cruci cu trandafiri, ale Cercului zodiacal din micul templu de sub crucea cu trandafiri. D-şoara von Eckardstein a executat lucrările corespunzătoare de pictură şi sculptură în lemn. Rudolf Steiner se pare că s-a simţit foarte bine în acea încăpere.” (Richard Grob: *Die Geschichte des Johannes-Zweiges în Bern* (Istoria ramurii Johannes din Berna), în: „Mitteilungen aus dem anthroposophischen Leben în der Schweiz” (Comunicări din viaţa antroposofică din Elveţia), nr. VI/1988.)

Zürich, 17 decembrie 1912

Manuscris de Alice Kinkel.

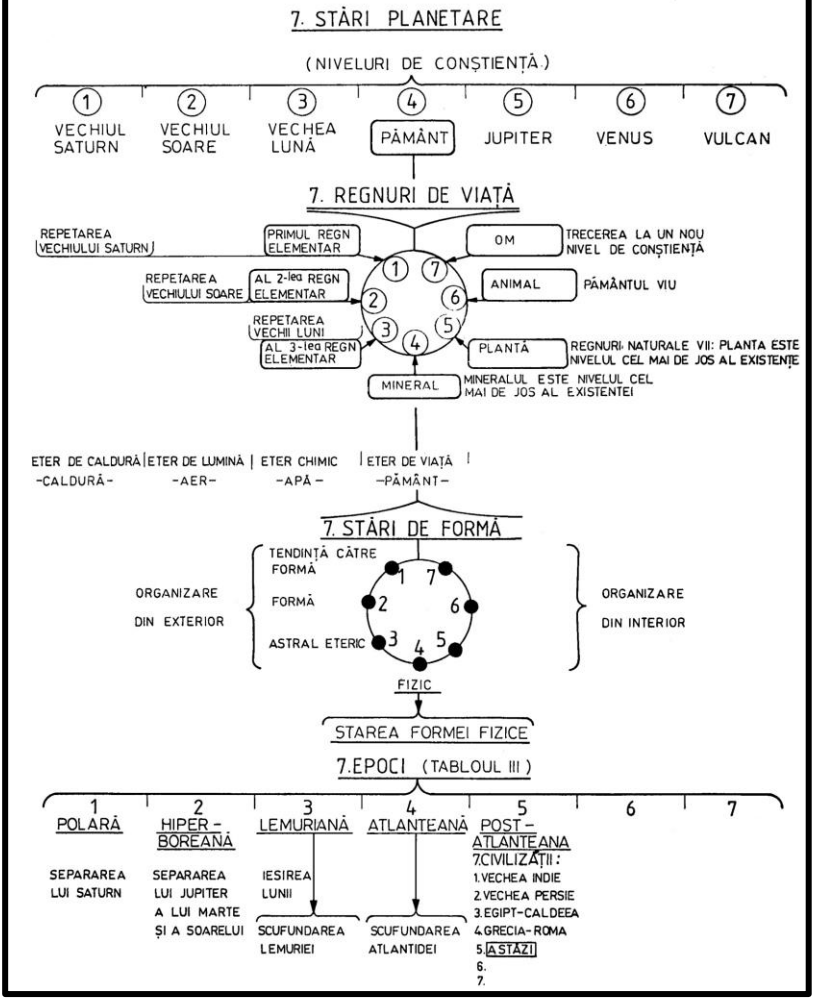
EPOCI DIN ISTORIA PĂMÂNTULUI ȘI PERIOADE GEOLOGICE

(cf. G. WACHSMUTH – Die Entwicklung der Erde)

REPETAREA FAZELOR MAI VECHI LA UN NIVEL SUPERIOR	ERA	ÎMPĂRȚIREA ÎN EPOCI		FAUNA	FLORA	FORMAREA ȘI STRUCTURA PĂMÂNTULUI
REPETAREA VECHIULUI SATURN	FAZE COSMICE	1. EPOCA POLARĂ	Stadii cosmice preliminare ale formării sistemului solar Formarea sferei și a corpului lui Saturn			Diferențierea prin contracție a sferelor planetare
REPETAREA VECHIULUI SOARE		2. EPOCA HIPERBOREANĂ	Formarea sferei și a corpului lui Jupiter Formarea sferei și a corpului lui Marte Separarea Pământului și a Soarelui Pământul, organism planetar (înglobând și Luna) începe să evolueze în jurul Soarelui			
REPETAREA VECHII LUNI	PALEOZOIC	3. EPOCA LEMURIANĂ – INCEPUT	Epocă vitalizată Biosfera generatoare Diferențierea învelișurilor și a nucleului Archaic	Procese de schimb în atmosferă. Compuși albuminoizi Coloizi – suspensii Primele forme animale și vegetale în atmosfera vitalizată.		Formarea straturilor periferice. Atmosfera (TABLOU IV) Precipitare de substanțe primitive, viitoare roci primare
REPETAREA EPOCII POLARE ÎN EPOCA LEMURIANĂ			Diferențierea internă și formarea straturilor Cambrian Silurian Devonian	Nevertebrate marine Trilobiți. Brahiopode. Corali. Pești primitivi Înmulțirea cochiliilor calcaroase	Forme vegetale primitive între două ape, alge, varec. Primele plante de uscat.	Sedimentare. Tendința de formare a unei suprafețe terestre plastice. Atmosferă apoasă și caldă.
REPETAREA EPOCII HIPERBOREENE ÎN EPOCA LEMURIANĂ						
MIJLOCUL EPOCII LEMURIENE		MIJLOC	Carbonifer Permian Triasic	Amfibii Reptile	Ferigi Criptogame Lycopode Păduri de conifere	Cutarea suprafeței terestre (climat tropical în emisfera nordică) (Tendință puternică dar trecătoare de durificare)
SFÂRȘITUL EPOCII LEMURIENE	MEZOZOIC	SFÂRȘIT	Jurasic Cretacic Scufundarea Lemuriei	Archeopterix Animale uriașe Saurieni Mamifere inferioare Păsări cu dinți Saurieni	Ferigi arborescente Primii arbori foioși și plante cu flori angiosperme	Ieșirea „Lunii Purificarea atmosferei Puternice transgresiuni marine. Mobilitate reînoită a suprafeței terestre. Scufundarea Lemuriei
EPOCA ATLANTEANĂ	NEOZOIC (CENOZOIC)	4. EPOCA ATLANTEANĂ 1. 2. 3. Terțiar: Paleocen, Eocen, Oligocen, Miocen, Pliocen 4. 5. 6. Cuaternar: Diluvium, Glaciații (TABLOU X) 7. Scufundarea Atlantidei		Primele copitate sălbatice. Mamifere superioare Vite Primate (Schelete umane) Nici o nouă specie, însă modificări geografice ale florei și ale faunei.	Continuarea diferențierii plantelor până la flora actuală.	Atmosferă caldă încă, dar în curs de răcire. Deformarea plastică a Pământului până în Cuaternar. (TABLOU VII, VIII, IX) Glaciații Scufundarea Atlantidei
EPOCA POST-ANTLANTEANĂ		5. EPOCA POST-ATLANTEANĂ 1. Vechea Indie 2. Vechea Persie 3. Egipt-Caldeea 4. Grecia – Roma 5. Astăzi 6. 7.		Actuală	Actuală	Creșterea căldurii și micșorarea căldurii pe Pământ (TABLOU XI)

STADII PRELIMINARE ȘI PERIOADE EVOLUTIVE IN ORGANISMUL COSMIC

(cf. G. WACHSMUTH – Die Entwicklung der Erde)

1. SERAFIMII
2. HERUVIMII
3. TRONURI
4. DOMNII
5. VIRTUȚI
6. PUTERI
7. ARHAI
8. ARHANGHELII
9. ÎNGERII
10. OMUL
VULCAN
CORP
•FIZIC
•ETERIC
•ASTRAL
•SINE
•MANAS
•BUDIC
•ATMIC
VENUS
CORP
•FIZIC
•ETERIC
•ASTRAL
•SINE
•MANAS
•BUDIC
JUPITER
CORP
•FIZIC
•ETERIC
•ASTRAL
•SINE (EU DIVIN)
•MANAS
VECHIUL SATURN
ARHAI (OM)
TRONURI
CORP
•FIZIC
VECHIUL SOARE
ARHANGHELI (OM)
DOMNII
CORP
•FIZIC
•ETERIC
VECHEA LUNĂ
ÎNGERI (OM)
VIRTUȚI
CORP
•FIZIC
•ETERIC
•ASTRAL
TERRA
OM
PUTERILE
CORP
•FIZIC
•ETERIC
•ASTRAL
•SINE